5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 425.—IAȘI, Joi 1 Mai 1908

Alegerea de la Craiova

După zăpăceala în care au căzut liberalii și conservatorii nuanța Carp, în urma înfrîngerii suferite la Craiova, a sosit ziua explicațiilor. De altfel aceasta era și natural. Ce le mai rămînea, de cît să-și explice cauza dezastrului, pe care nu-l mai pot nega?

Lovitura însă a fost atît de puternică în cît ea se resfrînge și cînd e vorba de acele explicații. Zăpăceala continuă și în această materie.

Astfel „Viitorul" care cu cîteva zile mai înainte lăuda colegiul I de Senat din Craiova și-i atribuia virtuți din cale afară de mari, găsește acum că Capitala Olteniei nu e doar mare lucru. Colegiul senatorial de care e vorba nu e compus de cît din reacționari, foarte puțin accesibili progresului, și cari n'au în vedere de cît interesele personale. Și după o astfel de constatare, ca concluziune, citatul ziar se răsteşte la alegătorii craioveni, zicîndu-le să se desmeticească, pentru că nu acea politică a lor este și politica țării.

In așa mod tratează „Viitorul" în numărul său de Mercuri 30 Aprilie a. c., pe mai sus citații alegători. Și pentru ce toate aceste observațiuni răutăcioase și nedrepte? Pentru că acest colegiu a dat în marea sa majoritate încrederea politicei urmată de șeful partidului conservator-democrat, prin alegerea făcută în persoana d-lui N. Economu.

Se face o injurie alegătorilor celui mai independent colegiu, și i se spune că n'a avut în vedere de cît satisfacerea intereselor personale, ambiții și pofte de satisfăcut.

Prost trebue să stea însă liberalii dacă din peste 600 alegători, n'au găsit de cît 170 care să le aprobe ideile și politica?

In loc să vadă că, calea pe care au apucat, reformele ce au făcut au turburat relațiunile sociale, fără folos real, le vine negreșit mai ușor să arunce vorbe fără nici un temeiu. Căci în zadar li se spune că partidul conservator-democrat e organizat pe baza unui program, că în discursurile pe cari șeful partidului le-a ținut în diferite ocaziuni a accentuat asupra faptului, că nu promite absolut nimic nimărui, că nu le promite nici măcar venirea la putere cît mai curînd.

Și apoi dacă e vorba de satisfacerea intereselor marilor proprietari, cari formează colegiul I de Senat din Dolj, s'a găsit alt cineva care să le promită.

D. Carp a declarat că în curînd va veni la putere, ca și cum nimeni altul n'ar putea fi chemat la atare onoare după căderea liberalilor. D-sa fiind reprezentantul autorizat al acelei mari proprietăți, va aduce negreșit îndreptările pe cari le necesitează legile făcute de liberali. De ce n'au mers nemulțumiții liberali, la cei cari, dacă nu le-ar fi promis alt ceva mai mult, i-au făcut însă să întrevadă cel puțin o venire cît mai neîntîrziată la putere?

Nu vor liberalii să vadă că în adevăr ne aflăm la un punct deciziv în manifestările politice. Dacă, după cum știm toți, natura nu face salturi, apoi tot așa societățile în organizarea lor nu trec brusc de la o stare de lucruri la alta și cu atît mai mult cînd această din urmă stare de lucruri se impune, dar nu rezultă din natura lucrurilor.

Este adevărat că o parte din liberali înțeleg un progres, și vor să-l realizeze. Insă acel progres este rezultat al meditațiunilor de biurou, cu prea puține legături de viață reală.

Meritul cel mare al d-lui Take Ionescu este de a fi înțăles firea lucrurilor, de a nu fi refractar progresului, și de a lupta pentru aducerea la împlinire a unui progres sănătos și în adevăr folositor societății noastre.

Și aceasta face puterea și tăria partidului conservator-democrat. Nu interesele mici ale indivizilor, nici ambițiuni deșarte au grupat atîtea energii în jurul șefului iubit, ci dorința de a fi folositori țării, de a putea aduce la realizare un stock de idei, cari formează baza alcătuirei partidului și al căror punct de plecare stă în declarațiile de la 3 Februarie 1908.

Negreșit, cîteva vorbe goale ca: ambițiuni, vanități, interese personale, pot servi ca armă de luptă. Din partea însă a unui partid mare, cum e cel liberal, dînsele negreșit nu sunt la locul lor, dar pentru o cauză perdută, ca cea de la Craiova, tot merg.

A le da alt înțeles de cît acesta, este a depăși de sigur chiar intențiа celor cari le-au formulat.

V. I. Radu.

„DIVERSIUNEA"

Combinației carpisto-takiste îi trebuia o diversiune în delicata afacere Marghiloman.

Recunoaștem și noi că avea nevoe să facă o diversiune în spirite. Și atunci, probabil tot din inițiativa d-lui Filipescu, fericitul inspirator al delicatei afaceri, s'a recurs la duel. D. Mișu Cantacuzino, care ci-că ie premiantul I în mînuirea armelor, a provocat la duel pe d. N. Cosăcescu, care nefiind fecior de bani gata nu obișnuește să asasineze pe nimeni.

S'a dat deci o șaradă cu deslegarea în paranteză: d. Cantacuzino va provoca—d. Cosăcescu nu va primi. Apoi a fost provocat d. Juvara, care iar nu s'a bătut; apoi d. Filotti—tot așa. Pe urmă s'au redactat duzini de procese verbale, s'au făcut schimburi de scrisori, s'au citat nume exotice ca Bruneau de Laborie, Marquis de Vax și alții și—și duelurile n'au avut loc.

Din toate daraverurile acestea au ieșit vinovați: takismul, d. Take Ionescu și partidul conservator-democrat. Iar d. Mișu Cantacuzino, care a provocat la duel pe oameni care nu se bat—a ieșit eroul zilei și așa dar diversiunea s'a făcut!

Asta era una din miile de socoteli ale speței cantacuziniste, cari de acasă se pornesc roșii și în drum se înegresc! Cum dracu era să producă diversiune în spiritele celor foarte mulți, indignați de delicata afacere Marghiloman, faptul că d. Cosăcescu nu vrea să dea jos camașa ca să-l străpungă d. M. Cantacuzino?

Și de ce ie vinovat takismul dacă n'are în sînul său spadasini, tragători la sigur etc.?

Iar dacă, după judecata senină a carpismului-cantacuzinist, este o rușine ca duelul să nu figureze ca punct din program, întrebăm: de ce n'a provocat d. Marghiloman? Citat, descoperit, acuzat—d. Marghiloman ar fi avut prilej să provoace. De ce n'a făcut-o?

Incercarea de diversiune a leșinat. A leșinat—fiind-că este tot atît de natural că cine-va trebue să fie cinstit—ccea ce nu s'a dovedit în afacerea Marghiloman—precum natural este că duelul—la care recurg învinșii cantacuzinești—este o rămășiță medievală, înfierată de oameni, pedepsită de legi.

Guvernul de mîine

Sunt lucruri care nu trebuesc și n'are nici un rost să fie discutate. Apariția lor, ca și modalitatea lor de manifestare, nu depinde de voința cui-va, ci din simpla înlănțuire a împrejurărilor.

In politică mai ales, discuția asupra unor lucruri de aseminea natură, nu numai că este superflu, dar de multe ori constitue și o inconveniență, din punct de vedere strict constituțional.

In cadrul acestora este și chestiunea pusă în discuțiune de domnii junimiști, în privința formărei viitorului guvern.

Cine va forma guvernul după d. Sturza, se întreabă d-nealor. Și tot d-nealor se grăbesc să respundă că d. Carp și cu junimiștii d-salè.

Oare așa să fie? Oare există o serie de precedente care să justifice această susținere? Prin ce anume poate să fie îndrituit acest lucru?

La drept vorbind, chestiunea formărei unui viitor guvern poate fi, în mod simplist, elucidată ast-fel: viitorul guvern îl formează opoziția de astăzi, și, pentru ca acea opoziție să poată fi chemată la guvern, trebuie ca ea să fi dat dovada că are asentimentul țărei.

Oare actuala opoziție o constituie gruparea d-lui Carp? Nu cum-va tăria acelei opoziții poate fi dovedită prin cele 18 voturi de la Vaslui și 70 la Craiova?

Dar se va obiecta că la noi procesul constituțional nu este rezolvit pe această cale, că de multe ori factorul suprem își culege convingerile despre starea spiritelor pe alte căi, de cît pe acele ale rezultatelor alegerilor—aceasta mai cu samă pînă dăundăzi, cînd secretul votului nu era destul de asigurat.

Lucrul așa este. Dar elementele acele de apreciare tindeau totdeauna să dovedească încotro este sentimentul țerei și timp de 40 ani Regele nostru n'a dat însărcinare de formarea de minister de cît acelora care făcuseră dovezi, pe căi indirecte, despre puterea lor în țară.

Cu drept cuvînt șeful nostru a relevat acest lucru, în întrunirea de Luni seara de la clubul conservator-democrat, și a arătat că noi n'am avut de cît un singur minister de tranziție, acel de la 1888, care și el nu ar fi existat dacă opoziția-unită n'ar fi făcut greșeli nepermise față de tron.

Or-cum dar, și din punctul de vedere strict constituțional și din punctul de vedere al condițiunilor speciale ale țerei noastre, guvernul de mîine nu va fi de cît al opoziției reale de astăzi, care a dovedit că are rădăcini adînci în țară.

Și cine dintre noi și carpiști a făcut această dovadă, este o chestie definitiv tranșată.

Intîlniri tragi-comice

Abia se terminase despuiarea scrutinului la Vaslu, în ziua de 20 April, și d. P. P. Carp, care asista în persoană la desastru, care, pentru prima oară de cînd face politică, venise să se intereseze de soarta candidatului seu, d. Carp zise: „vă dau întîlnire, peste o săptămînă, la Craiova".

D. P. P. Carp, de cînd a văzut cu ochii falimentul politicei sale academice, s'a dedat la un nou meșteșug, care, la București, se practică în strada Minotaurului. Iulia Poloneza și Ghiță Ghicitoarea au dat ceva din talentul lor șefului partidului conservator. Zicem ceva, căci pe cînd citatele două locatare din Minotaurului ghicesc și trecutul și viitorul—d-l Carp ghicește numai viitorul.

Dar d. Carp nu vede cu ochi limpezi în fundul ceștei de cafea, nici picele nu-i iesă bine. Intălnirea la Craiova, pe care d. Carp o dădea cu toată hotărîrea, cu care prilej s'a dedat la ghicirea viitorului minister—acea întălnire n'a dat roade bune pentru d. Carp.

Să fie pricina că domnului Carp nu-i mai este îngăduit să dee întălniri; să fie că fantele de treflă sau dama de pică, sau ghiocul—n'au ghicit bine zodierului politic—nu știm. Fapt ie că nici întălnirile, nici actele de zodierie nu iesă bine Bismarkului romîn din ulița Minotaurului.

Dar întălnirea s'a trecut și acum partea interesantă este că se neagă că șeful conservatorilor ar fi dat rendez—vous d-lui Take Ionescu.

Poftirile la întălnire s'au perindat pînă Sîmbătă spre Duminică, ziua alegerei. Și după ce s'a trecut fatala zi, zodierii ne strigă:

— Nu v'am dat întălnire nici la Craiova, fiind-că acolo sunteți la voi acasă; nici la Vaslui nu v'am putut bate—fiind că acolo sunteți invincibili; nici la Iași n'am putut—fiind-că acolo ie orașul lui Bădărău!

Dar... dar vă dăm întălnire la viitoarea alegere parțială! Aci am ajuns la celebra vorbă a lui Mitică: „adresa mea este: d-lui Mitică, Europa".

Nu l'ar putea nimeri pe d. Mitică asemenea adresă, nici nu pot învinge carpiștii la o alegere, care n'are loc, căci, pînă la data neștiută, nu va mai avea loc alegera parțială.

Don Chisoții se bat cu morile de vînt!

CATE-VA NOTE

Ci-că omul trebue să trăiască șapte zeci ani. Dacă trăiește mai puțin—ci că a tot puternicul îi ia din ani; mai mult de trăiește, însă, Dumnezeu îi dărueşte ani.

D. general Argetoianu are șapte zeci ani. In alegerea de Duminecă a avut tot atîtea voturi, nici unul mai puțin—ca de o curiozitate—nici unul mai mult—ca dar al Doljenilor.

Ci voturile au mers egal cu anii candidatului junimist. Ca să fi putut provoca balotaj, d. general, potrivit acestei socoteli, ar fi trebuit să aibe una sută ani mai mult.

*

Ziarul oficial carpist din București, ca să mascheze durerea, vorbește despre convenția cu Austro-Ungaria. Fiind-că convențiile cu guvernul au început să meargă reu, se mîngîie cu convenții streine.

Un partid care trăiește numai din convenți: matrimoniale, guvernamentale și de expropriere!

OAMENI ȘI LUCRURI

BADEA CARȚAN

După un număr de ani l'am revăzut eri și am putut sta de vorbă cîte-ve minute cu dînsul. El își îndeplinește o datorie și, de cîteori își face apariția în orașul nostru, mă vizitează. Eri însă, pentru întăia dată, după multă trecere de vreme, s'a putut nimeri să dau uitării trebile zilei pentru a convorbi cu el și să-l las, cu răbdare și luare aminte, să-și reamintească unul din cele mai glorioase și mai aventuroase epizode din viața lui interesantă: vizita la Paris.

L'am găsit pe Cîrțan—sau „badea Cîrțan"—cum îi place mai mult să-i zici — puțin schimbat. Prin pletele castanii ale capului, ca și prin barba lui gălbie s'au îndesat acum firele albe și, văzut de aproape, îl găsești încărunțit de-abinelea. Incolo e tot așa cum l'am știut cu vre-o doi-spre-zece ani în urmă, pe cînd era în toiul faimei sale și a îndrăsneților călătorii în depărtatele țări latine: Franța, Spania, Italia, ale căror capitale le-a vizitat rînd pe rînd.

Dintre toate, Parisul l'a ademenit mai mult și acolo a avut de trecut prin mai multe peripeții la care noi, studenții de pe vremuri, am fost martori nu totdeauna plăcut impresionați.

In adevăr Cărțan fusese o curioasă surprindere pentru „cartierul latin" unde venise să sălășluiască și studenții romîni nu prea se aratau dispuși să sărbătorească în public fraternitatea cu bietul țăran, care venise echipat în complectul său costum de cioban, între care un formidabil cojoc pe care-l afișa pe străzile Parisului provocînd uimirea generală. Așa de vie fuse mișcarea, încît într'o zi o pariziancă ne puse, cu prefăcută naivitate, întrebarea:

— Est-ce que là-bas tous les Roumains sont comme cela?

Era firesc dară ca președintele „ligei romîne" din Capitala Franței să fie indignat și să scurteze prin toate mijloacele represive șederea lui Cărțan la Paris și am fost chiar nevoit pe atunci să ieau apărarea lui Cărțan prin ziare, idealizînd îndrăzneala lui de apostol mistic, inconștient poate, al Romînismului.

...De-atunci mi-a păstrat o recunoștință vie și nu uită să vină să mă vadă, de cîte ori trece prin Iași, ca să'și mai reînoiască... colecția de cărți. Căci slăbiciunea lui cea mare sunt cărțile pe care le împrăștie—indiferent dacă le vinde cum îl acuză unii—peste munți, făcîndu-le să ajungă în mîni și în case țărănești. Ieri îmi povestea că în anii din urmă a făcut un an și șapte luni închisoare „necercetat și nejudecat", pentru că a distribuit anumite cărți romînești neîngăduite. L'am întrebat dac'a văzut pe Bucovineni în timpul vizitei la Iași:

— Ticăloși Bucovinenii; n'o luat nici-o carte de la Ieși...

N'am putut controla această drastică învinuire; dar e caracteristică pentru Cărțan. De altfeliu e tot același, neschimbat la vorbă și la port. Ceva mai slăbit, își arată pieptul osos de sub cămașa albă de iie, purtînd sumănașul încolăcit ciobănește pe umărul stîng și rostind mereu aceeași frazeologie în care revin mereu cîți-va termeni pretențioși, tecnici, cu sau fără legătură cu tema convorbirii.

Ori-cum, va rămînea pentru totdeauna o figură remarcabilă acest cioban știutor de carte și iubitor de carte, îndrăzneț și mistic și care a izbutit să vadă tot „imperiul latin" și să umple lumea de numele său. Iar în multe colibe țărănești de peste munți se vor păstra, mulțămită lui, cărțile romînești aduse de el peste frontieră, cu primejdia întemnițării.

Rodion

REFLECȚII

DUPA CONFERINȚELE GENERALE

Conferințele generale ale membrilor corpului didactic primar au trecut și în acest an cu aceleași desbateri asupra aceloraşi materiii. Ni s'a impus să discutăm tot asupra chestiunilor interminabile din metodică. Nici un motiv nou n'a intervenit, care să ridice nivelul discuțiilor.

Credem că macar în conferințele generale dacă nu și în cele lunare, să se poată pune în discuție și alte chestiuni cum sunt bunăoară, cele asupra psihologiei copilului, căci asupra acestei materii nimic sau foarte puțin se știe, macar că în școalele normale se face puțină psihologie. J. J. Rousseau și astăzi ar putea striga: „Nu cunoașteți copilul. Incepeți prin urmare prin a cunoaște pe elevii voștri, căci de sigur nu-i cunoașteți de loc".

Creerul copilului este un instrument care trebue mănuit cu mare prudență.

Dacă s'ar da pe mîni brutale, ar ajunge să se strice. Și se strică prea adesea acest instrument, care cuprinde viitorul omenirei, dîndu-i o direcție greșită sau pentrucă nu se știe de a se trage folos din toate aptitudinele copilului. Sentimentele cari se dezvoltă în copil sunt îndreptate într'o direcție cu totul contrară celei indicate de rațiune. Și cînd este vorba de un studiu, care prin natura lui deșteaptă interes și curiositate, ajungem a produce în sufletul copilului desgust pentru toată viața.

O condiție pentru ca școala să isbutească în scopul ce-și propune este ca învățătorul să cunoască sufletul copilului. Pedagogia n'a ajuns încă să fie o știință cu reguli sigure din pricină că nu e destul de studiată această parte a psihologiei.

Numai după ce se va fi studiat psihologia copilului, se va formula în pedagogie legi fixe.

Numai atunci ar putea învățătorul să ia de-a gata aceste legi și să le aplice la cazurile speciale. Pănă atunci el trebuie să dibuiască.

Din această pricină, un învățător bun este mai greu de întîlnit de cît un bun cultivator de pămînt.

Pentru a deveni cineva bun educator nu e de ajuns citirea tratatelor de pedagogie, sau vizitarea școalelor celor mai bune; mai trebue aprofundat studiul psihologiei copilului.

„Dacă lipsa cunoștinței psihologiei copilului n'ar fi așa de adîncă și de generală, cu toții am ști, zice Gustave Le Bon, că copii nu pot să priceapă atîtea lucruri abstracte ce se văd în programe. Și dacă s'ar ținea socoteală mai mult de aptitudinele spiritului copilăresc, ar fi posibil să se înzestreze mintea copilului cu mult mai multe lucruri din domeniul științelor și am putea să le predăm chiar și la epoca la care se învață scrisul și cetitul".

Mulțumită studiului psihologiei copilului s'ar putea afla că mintea lui nu este un complex al mai multor facultăți independente, perfecte și fixe; ci din contra, facultățile care o compun se schimbă într'una sub înrîurirea a o mulțime de factori: vrîstă, sănătate, oboseală, temperament, ocupație... Atunci s'ar vedea că bazele pedagogiei ar trebui să se schimbe după felul funcțiunilor acestor facultăți ale copilului și după legile variațiunilor lor. Atunci n'am mai vedea nepotrivirea ce o vedem astăzi între programele și orarele noastre și mintea copilului. Școala noastră primară s'ar așeza pe noi baze, pe bazele pedagogiei științifice care știe să aducă un folos mare copiilor și într'un timp relativ scurt. N'ar mai sta pe bazele pedagogiei vechi, care știe să tragă folos numai întrebuințînd un timp îndelungat în clas cu copiii.

Cercetarea chestiunilor din psihologia copilului s'ar putea face în timpul confe-

rinţelor generale sau în cele lunare după un plan oarecare. Şi atunci după un timp oarecare vom fi contribuit şi noi la fixarea unor reguli de pedagogie proprie naţiunei noastre. N'am fi siliţi să copiem totul din străinătate, se potriveşte ori nu, cu spiritul copilului nostru şi am scapa de cearta de cuvinte din desbaterile conferinţelor şi de dibuelile la care suntem expuşi în chestiuni de învăţămînt.

Cu toate că în Apus de 50 de ani au început cercetările psihologiei experimentale prin laboratoare psiho-fisiologice şi pe bazele acestor cercetări s'a pornit, mai ales în America, o nouă mişcare pedagogică, totuşi la noi şcoala primară este aşezată tot pe bazele pedagogiei vechi, a bunului simţ şi a rutinei. Şi aceasta din pricină că în Franţa, de unde ne-am deprins să luăm toate reformele, nu s'a început încă una temeinică în acest senz. Cercetările de laborator de sub conducerea lui A. Binet, deşi datează de cîţi-va ani, totuşi încă n'au putut determina o mişcare serioasă pe terenul educaţiei ştiinţifice.

C. V. Buţureanu.
Institutor.

O afacere de onoare

Publicăm cu multă plăcere următoarea scrisoare ce ne-o trimite distinsul nostru fruntaş, d. C. G. Costaforu, în chestia duelului Cantacuzino-*Ordinea*:

Bucureşti în 29 Aprilie 1908.

Domnului Director al ziarului «Opinia»

Domnule Director,

«Epoca» şi «Conservatorul» au publicat relaţiunea incidentului ivit între d-nii M. Cantacuzino şi D. J. Juvara excluzînd din sentinţa Tribunalului arbitral, din care am făcut parte, opiniunea formulată de mine.

Faptul mă jicneşte; căci dacă se ştie că am rămas în minoritate în judecata unei afaceri de onoare, vreau să se ştie şi pentru ce motive.

Am reclamat Direcţiunei acelor ziare în zadar; vă alătur corespondenţa urmată.

Iată scrisoarea adresată Directorului «Epocei»:

Bucureşti 26 Aprilie 1908.

Domnului Director al ziarului „Epoca"

Domnule Director,

In „Epoca" de azi citesc relaţiunea incidentului dintre D. M. Cantacuzino şi D. J. Juvara, afacere în care am figurat ca arbitru.

Cu cea mai mare surprindere constat că, contrar tuturor regulelor în materie de publicare de sentinţe, — şi arbitrii în afacerile de onoare dau sentinţe ca ori ce tribunal constituit,—d-voastră aţi publicat sentinţa incomplectă.

Am citit într'adevăr părerile celor doi arbitri cari au format majoritate, n'am văzut însă reprodusă opinia mea care a rămas în minoritate.

V'aţi crezut oare în drept a o trece cu vederea? Că sentinţa aceasta v'a fost remisă în întregul ei, nu mă pot îndoi nici un moment; contrariul ar fi o lipsă dela îndatorirele celei mai elementare lealităţi şi corectitudini.

Nu cred deci de cît într'o simplă, dar regretabilă omisiune pe care îmi place a crede că vă veţi grăbi a o repara în viitorul număr al ziarului d-voastră publicînd şi presenta mea scrisoare.

Primiţi, vă rog, Domnule Director încredinţarea prea osebitei mele consideraţiuni.

C. G. Costa-Foru.

Iată şi răspunsul său:

„EPOCA"

Stimate D-le Costaforu,

Cînd se găsesc unii directori de ziare cari nu iau răspunderea celor ce publică în ziarul lor, nu se pare ciudat ca, tocmai d-v, care aţi aprobat o atare purtare, să mă faceţi răspuuzător de ceea ce nu am publicat în „Epoca".

Sunt, cred, stăpîn să public sau să nu public în ziarul meu articolele ce mi se trimit.

Totuşi, în dorinţa mea de a vă fi agreabil, vă voiu satisface cererea dacă şi „Ordinea" va publica toate documentele ce privesc incidentul Cantacuzino-Juvara, inclusiv scrisoarea adresată de către d-l Mihail Cantacuzino martorilor săi.

Primiţi, vă rog, Domnule Costaforu, încredinţarea osebitei mele consideraţiuni.

T. Pisani.

28 Aprilie 1908 dim.
Bucureşti.

Am scris asemenea şi „Conservatorului", acesta nici n'a răspuns.

Nu mă miră acest răspuns al „Epocei" cît mă miră lipsa de instrucţiuni speciale pentru modul de publicare a unui asemenea act din partea celor care i l'au încredinţat.

„Epoca" îmi pretinde mie, care sunt ştiut că nu fac politică, nici voesc a face, să mă amestec în polemicele care au dat naştere incidentului asupra căruia am fost chemat a mă pronunţa ca arbitru. Aceasta n'o voi face, de oarece nu împins de nimeni, ci din propria mea voinţă, voi reintra în arena politică dacă, şi cînd, voi socoti cu cale.

Acum e în chestie modul cum urmează a fi publicate actele resultate dintr'o afacere de onoare şi încheiate de acei martori sau arbitri, cari au avut o misiune pentru aceasta; nimic mai mult.

Defer acest punct comentariilor, ce veţi crede potrivite împreună şi cu sentinţa la care am luat parte.

Solicitînd, în acest scop, ospitalitatea coloanelor ziarului ce diregeţi, vă rog, domnul meu, a primi încredinţarea osebitei mele consideraţiuni.

C. G. Costaforu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Exotism.—Nu sunt rare cărţile de literatură în care autorii străini vorbesc de ţara noastră. Ea face parte doar din acele mici state—pe alocuri se vorbeşte încă de „state balcanice"—care cadrează bine cu un decor de exotism şi se potriveşte de minune cînd scriitorul vrea să prezinte cetitorilor vr'un prinţ aventurier rătăcit în capitalele mari europene. Una din scrierile în care ţara noastră e zugrăvită în asemenea culori exotice va apare curînd într'o nouă ediţiune.

Cunoscutul romancier francez, Bourget, pregăteşte o nouă ediţiune a romanului său, Le Frisson de Paris, apărut pentru întăia dată la 1895. Se ştie că în romanul acesta se găseşte o descriere a lumei ciudate cosmopolite, care se simte atrasă de vîrtejul vieţei parisiane,—o lume pe care Hermant o zugrăveşte cu mai multă putere şi cu mai mult realism de cît Bourget. Romanul începe cu o descriere destul de străvezie a Curţii noastre Regale. Un frate şi o soră, Mihail şi Elena Budişteanu, cari aparţin înaltei aristocraţii a ţărei, se simt atraşi de Capitala Franţei, care le dă sensaţiunea particulară, fiorul îmbătător al Parisului. Dar pornirea aceasta e nenorocirea lor, căci atît fratele cît şi sora se pierd prin ruşine, înjosire şi scandal.

*

D. învăţător I. Andriescu, din comuna Albeşti judeţul Vaslui a trimes d-lui Gh. Ghibănescu, un uric slavon scris pe piele din anul 1518 Ghenar 23 (7026); cuprinsul acestui uric este următorul: Ştefan Vodă cel tînăr întăreşte lui Dragota şi surorilor sale Ana şi Tudora, cum şi nepoţilor lor de soră Mircea şi Oniţă stăpînirea pe jumătate din sat din Mirceşti pe Racov pe ambele maluri ale Racovei şi cu mori în Racova, cumpărate cu 120 galbeni tătărăşti de la Anusca fata lui Tatul Putredul.

Tot odată Domnul dispune ca o jumătate să o stăpînească numai cei 3 fraţi, iar cealaltă jumătate să o stăpînească ei împreună cu nepoţii lor de soră. Iscălesc boerii de divan. Uricul e scris de Dumitraşco Cosmovici în Vaslui unde se afla Domnul în acel timp.

Pergamentul are lăţimea 40 centimetri iar lungimea 32 centimetri.

Pecetea e uzată şi se păstrează numai şnurul roş.

*

In editura Academiei au apărut: Discursul de recepţie ţinut de d. dr. Dim. Grecescu, tratînd «Istoria Botanicei» şi cu referinţă la ţara romînească.

Partea generală e prea pe scurt şi foarte puţin interesantă prin ochirea prea fugitivă asupa scriitorilor vechi. Mai interesantă e partea cu referinţă la ţările romîneşti şi arată superioritatea mişcării ştiinţifice din Moldova, de cînd şu societatea de naturalişti cu dr. Cihac şi alţi cercetători.

Noului membru a respuns dl. dr. C. Istrati, care face o biografie a d-lui Grecescu şi meritele sale personale în sporirea ştiinţei Botanicei în ţară.

*

A apărut No. 4 (anul al III-lea) al Revistei „Viaţa Romînească".

Iată sumarul:

D. Anghel şi St. O Iosif.—Cometa, comedie în 3 acte în versuri.

C. Hogaş.—In munţii Neamţului.

G. Coşbuc.—Vlad-Vodă Călugărul (versuri).

C. Stere.—Socialdemocratism sau poporanism? (VI şi VII Incheere).

George Murnu.—Expoziţia VII a „Tinerimei Artistice".

Ip. Strîmbulescu. — Cronica Artistică (Rolul Societăţilor de arte la noi).

Spiridon Antonescu.—Cronica Artistică (Expoziţiunile de la Ateneu).

Dr. P. Bogdan. — Cronica Ştiinţifică (Căldura pămîntului şi Radiul).

Dr. C. Parhon.—Cronica Medicală (cîteva cuvinte asupra creşterei, desvoltării şi involuţiunii organismului la animalele superioare şi în special la om.

I. G. Duca.—Cronica Externă (Situaţia în Franţa).

Tarascon.—Cronica Veselă(Fărîmituri).

A. Mircea.-Cronica Veselă (Caleidoscop).

Un romîn Bucovinean.—Viaţa Românească în Bucovina (Catedra de Istoria romînă la Universitatea din Cernăuţi); Vizita Bucovinenilor.

I. Russu-Şirianu.—Scrisori din Ardeal (Lovitura de la Caransebeş.—Congresul Presei—Alte ştiri.

Viaţa Romînească.—Dr. Ioan Radovici.

P. Nicanor & Co.—Miscellanea.

RECENZII.—Revista revistelor.—Varietăţi.—Mişcarea intelectuală în Franţa.

Informaţii

● D-nii Gr. Patriciu şi Gh. Ghibănescu, cerînd prin petiţie formal de la minister să li se facă plata pentru zilele *bune* lucrate în comisiunea examenului de înaintare pe loc, mai ales că unul din membri primise diurna cuvenită, au primit următorul răspuns tipic pentru moravurile celor ce diriguesc astăzi învăţămîntul public. Il publicăm spre ştiinţa şi edificarea cetitorilor noştri.

Domnule

Ca răspuns la petiţiunea d-vs, prin care solicitaţi a vi se plăti diurnă pe zilele care aţi lucrat în comisiunea pentru esaminarea învăţătorilor, cari au cerut înaintarea pe loc, în 1907, am onoare a vă face cunoscut că *ministerul se miră de curagiul, cu care veniţi să cereţi această plată pentru o lucrare rea şi necinstită.*

p. Ministru, Sp. Popescu.

Ministrul îşi permite a califica lucrarea de *rèa* şi *necinstită*, neavînd alt cusur de cît o interpretare de regulament în tăcerea lui: adică dreptul de a se azista la tragerea plicului prin delegaţie, lucru notoriu în materie de examene; şi acelaşi ministru îşi permite a numi 4 comisii examinatoare în loc de 2, producînd prejudiţii morale candidaţilor, comisiunele nefiind de o potrivă de riguroase în examinarea lor.

Inscrierile la concurs s'au făcut pe sprinceană; avem cazuri notării cu învăţătorii cari au fost respinşi că nu s'au găsit clampe la uşe, la 10 rest; au departat candidaţii la alegeri din hatîr, sau au analizat bine şi inspectorul analizase greşit, şi altele şi altele.

=O lucrare rea şi necinstită făcută de 3 inşi, e rea şi necinstită pentru tustrei. Ori lucru notoriu că la prima cercetare se învinuise profesorul Ţilenski; şi numai după apararea d-lui Gh. Patriciu şi infundarea anarhistului Spiridon Popescu s'a gîndit că e loc pentru învinuirea celorlalţi doi inşi, cari trebuiau să fie ţapii ispăşitori.

Ei bine Ţilenski e plătit, iar Patriciu şi Ghibănescu nu. Mai mult încă lui Patriciu îi face proces să plătească daune pentru că în calitate de director a stat în localul şcoalei normale, şi stricăciunile unui local, în care creştea bureţi şi se prăbuşia mozaicul să 'l facă directorul pe sama lui, pentru că director e Patriciu iar ministru... Spiru Haret!

Netăgăduit lucru, cei de la minister şi-au perdut capul!

Dar cînd l'au avut ei oare?!

● Anul acesta concursul de muzică vocală a şcoalelor secondare din localitate, va avea loc în ziua de 18 Maiu, în sala Teatrului Naţional.

Comisiunea de apreciare se compune din d-nii: At. Teodorini, directorul conservatorului, T. T. Burada şi M. Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzical.

● Comitetul inspectorilor generali ai armatei va fi convocat zilele acestea la ministerul de răsboiu, în vederea înaintărilor ce se vor face pe ziua de 10 Mai.

● In ordinea de zi a congresului camerelor de comerţ ce se va ţinea la Constanţa, s'a mai introdus, după cererea camerei de comerţ din Craiova şi chestiunea modificărei legei patentelor.

Această chestiune a fost comunicată tuturor camerelor de comerţ pentru a fi studiată.

Apelul electoral Rakowski.—Iată jurisprudenţa stabilită de Curtea de Casaţie cu prilejul recursului electoral a d-rului Rakowsky, cu privire la „dovada posesiunei de stat" şi interpretarea „art. 3 din legea anexărei Dobrogei".

1). Posesiunea de stat, ori cît de bine ar fi stabilită, nu poate constitui decît o simplă presumpţiune de naţionalitate, presumpţiune care poate să fie distrusă prin proba extraneităţii persoanei contestate.

2). Comisiunea centrală pentru constatarea şi verificarea titlurilor de proprietate şi posesiune imobilară rurală din Dobrogea, fiind înfiinţată numai pentru a stabili dacă titlurile vechi întrunesc condiţiunile cerute de legile otomane pentru a fi admise ca bune, ea nu are căderea să constate dacă cei ce au prezintat asemenea titluri erau sau nu locuitori în Dobrogea, în înţelesul art. 3 din legea de organizare a acestei provincii.

3). Prin cuvîntul de „locuitori", legea de organizare a Dobrogei, în art. 3, a înţeles pe acei cari era stabiliţi în această provincie la data acolo arătată, iar nu şi pe acei cari erau stabiliţi în alte ţări şi cari nu veneau în Dobrogea decît în mod vremelnic ca să exploateze pămînturile ce aveau acolo.

4). Cînd din faptele cauzei rezultă că persoana contestată s'a supus unei protecţiuni străine şi şi-a manifestat în mod constant şi neîndoios această intenţiune, aceasta are de consecinţă perderea calităţei de romîn, în baza art. 17 lit. C. din codul civil.

● **Noi adesiuni.**—Domnii Constantin Grant, Georges Grant şi Al. A. Racoviţă, s'au inscris în partidul conservator-democrat din Bucureşti şi au trimis pentru aceasta, următoarea aderare:

Domnule Preşedinte,

Subsemnaţii Constantin Grant, Georges Grant şi Alexandru A. Racoviţă (nepoţi ai fraţilor Golescu cari au luat parte preponderantă la mişcarea de renaştere de la 1848), convinşi fiind că starea actuală nu mai permite ca această ţară să fie condusă exclusiv de un „partid liberalo-socialist-revoluţionar" şi de un partid conservator reacţionar, ci aspiră a vedea elementele sale tinere democratice chemate a-şi exprima vigoarea şi destoinicia şi că aceasta este menirea „partidului conservator democrat" de sub conducerea valorosului său şef d. Take Ionescu, vă rugăm să bine voiţi a ne înscri printre rîndurile tinerilor soldaţi ai acestui partid.

● Aflăm cu părere de rău decesul, în Botoşani, a lui Ştefan Carale, mare proprietar, socrul amicului nostru D. Timotei. Inmormîntarea va avea loc astăzi Mercuri, la moşia Vorona, proprietatea defunctului.

Trimitem întristatei familie expresia sincerilor noastre păreri de rău.

○ **Succesele noastre în lumină liberală.** Ziarul liberal *Secolul* comentează ast fel succesele partidului conservator democrat la ultimele alegeri parţiale:

Cu rizicul de a fi denunţaţi încă odată de *Conservatorul* ca „takişti" nu putem să nu constatăm şi să nu accentuăm acest lucru: şi la Iaşi, şi la Vaslui şi la Craiova, pretutindeni în *colegiul marei proprietăţi*,—şi aceasta are, în specie, o deosebită însemnătate,—conservatorii vechi, carpiştii şi cantacuziniştii, s'au dovedit că „nu contează" ei, ca să păstrăm expresia *Epocei*.

Voturile pe cari le-au întrunit candidaţii partidului conservator pur la Iaşi, Vaslui, Craiova, se pot numi cu adevărat disparente. Şi dacă mai la urmă e admisibil ca *o dizidenţă* să *nu conteze*, sau chiar să nu existe, în unele judeţe ale ţării, fie şi în 22, ceea ce e cu adevărat şi cu desăvîrşire dezastruos, este ca „să nu conteze" un *partid de guvernămînt* fie şi numai în 3 judeţe. Dezastruos, bine înţeles, pentru acel partid, şi cu atît mai dezastruos cu cît nu e vorba de *oare-cari* trei judeţe ci e vorba de Iaşi, şi e vorba de Dolj, şi e vorba de Vaslui, acesta din urmă patria mai restrînsă a d-lui P. P. Carp.

● **Amantele criminalilor** se intitulează un studiu de Psicho-criminologie, datorit d-lui I. Th. Florescu.

Vom reveni asupra interesantului studiu.

● Alegerile pentru reînoirea camerilor de comerţ din toată ţara, fixate pentru ziua de 18 Mai, au fost amînate, din cauza congresului camerelor, pentru luna Iunie. Ziua se va fixa ulterior.

● D. Spiru Haret, ministrul cultelor şi instrucţiunei publice, eri după amiază după ce a inspectat şcoala de menaj „Principesa Maria" şi cîte-va şcoli primare s'a dus şi a făcut o vizită fostului său dascal, d. Toma Săvescu.

După această vizită d. Haret s'a dus la delegaţia judeţeană, unde după cum am spus eri, s'a interesat de şcoalele rurale ce vor fi construite în cursul anului acesta, în judeţul nostru.

Cu trenul de 9 şi 5 de aseară Ministrul a plecat în Capitală.

● Printre învăţătorii care au dat examenul pentru înaintare pe loc domneşte o vie indignare, provocată de faptul că nici pînă astă-zi nu li s'a dat rezultatul.

Indignarea e cu atît mai mare cu cît se zice că sectarul de la culte ce îşi mai zice şi „omul şcoalelor" ar avea de gînd să facă oare-cari operaţiuni machiavelice în listele celor reuşiţi.

● Cei trei învăţători cari au fost numiţi pe ziua de 1 Maiu învăţători agricoli ambulanţi, vor inspecta de două ori pe lună cel puţin, grădinele şcoale şi cîmpurile de experienţă ale şcoalelor rurale din judeţ.

● După cum am anunţat examenul pentru obţinerea titlului de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi va dura pînă la 14 Maiu a. c.

Astă-zi comisiunea a început să examineze pe candidaţii din judeţul Roman.

● **Jubileul unui liceu.**—Direcţiunea liceului „Codreanu" din Bîrlad, aduce la cunoştinţa tuturor absolvenţilor de 4 şi 7 (8) clase ai acestei şcoli, dela fondarea ei (1858) şi pînă în present, cum şi foştilor profesori sau familiilor lor că la 21 şi 22 Septembre anul acesta se va serba *Jubileul de 50 de ani* de existenţă a liceului sus zis, şi-i roagă pe toţi să binevoiască a lua parte la serbare; iar pe absolvenţi îi mai roagă să trimeată direcţiunei o însemnare lămurită despre *adresa* şi *ocupaţiunea* ce au în prezent, negreşit pînă la 1 August a. c.

Liceul *Codreanu* e unul din cele mai bune din ţară. Mulţi din absolvenţii acelui liceu ocupă situaţiuni osebite în ţară.

Regretatul Gh. Paladi era şi el elev al liceului „Codreanu".

● Se zice că în anul acesta I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinconi al Moldovei şi Sucevei, se va stabili pe tot timpul verei, la Slănicul Moldovei.

In anul acesta se vor începe probabil şi lucrările de construirea unei vile a Inaltului Prelat în frumoasa staţiune balneară.

● D. dr. Babeş, medicul spitalului şi circumscripţiei Paşcani, a fost mutat la Tulcea. La Paşcani a fost numit d. dr. Tebinca.

● D. Romulus Voinessu, şeful siguranţei publice a statului, care acum se află la Galaţi, este aşteptat zilele acestea în localitate, unde va face o inspecţie.

● **Nedreptăţiie dela poştă.**—Nedreptăţile la direcţiunea generală a poştelor continuă a se face cu funcţionarii inferiori.

Nici prin budgetul anului acesta nu s'au sporit cîtuşi de puţin salariile acestor funcţionari cari, după cum ştim, au o muncă excesivă în schimbul unui salar aproape derizoriu, mai cu seamă conducutorii şi factorii, aşa că, fiind în serviciu, sunt expuşi să îndure mizerii faţă cu scumpirea alimentelor de primo necesitate şi de care ziarul nostru s'a ocupat într'un număr precedent.

Ştim, însă, că prin noul budget, s'au sporit diurnele şi salariile celor mari de la direcţia poştelor, înmulţind şi pentru cei mici orele de muncă.

Faţă cu această stare de lucruri, ne putem aştepta cît de curînd la o nouă grevă a acestora ca în anul 1906, şi de sigur publicul va fi expus să sufere din cauza relei chibzuinţi a direcţiei generale a poştelor şi telegrafelor, care nu se gîndeşte cu o oră mai înainte, de a evita mişcări de felul acesta, cari sunt dăunătoare şi publicului şi statului.

Credem că direcţia poştelor se va îngriji mai de aproape de soarta acestor nenorociţi funcţionari cari muncesc zi şi noapte, îndulcindu-le întru cîtva situaţia, acum cînd viaţa la oraşe e destul de scumpă.

● *„Unirea educatoarelor romîne"*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iaşi pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire şi în special pe învăţători şi învăţătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoştinţă societatea o doreşte în interesul scopului ce urmăreşte.

Se poate trămite la cerere şi o broşură explicativă.

Aceasta ne serveşte până la nouă mijloace de comunicare.

● Cunoscutul cioban din Făgăraşi, popularul Badea Cărţan, se află de două zile în oraşul nostru.

● Din Pîngăraţi se comunică că alaltăeri a încetat din viaţă în închisoarea de acolo, vestitul hoţ de cai Grigore Ivan Russu, care a operat mult timp în judeţul nostru şi care 'şi făcea osînda în acel penitenciar.

● Intre alte vizite pe care le-a făcut d. Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a fost, după cum am anunţat şi aceia la biserica Golia, care după cum se ştie urmează a fi din nou restaurată.

Cu această ocazie, d. Spiru Haret a vizitat şi localul unde fusese ospiciul de alienaţi, care urma să fie dărîmat.

Ministrul instrucţiunei publice a declarat că va dispune ca această clădire să nu mai fie dărîmată şi aceasta în vederea stramutărei archivei statului în acest local.

D-sa a mai declarat că va trimete chiar zilele acestea în localitate pe un architect al ministerului instrucţiunei, care va lua toate măsurile şi va întocmi planurile pentru refacerea şi restaurarea clădirei fostului ospiciu, pentru a face un local propriu pentru archiva statului, care după cum se ştie acum se află instalată în localul societăţei de gimnastică şi sport.

DIVERSE

— Duminică seara, a avut loc în saloanele părinteşti, botezul drăgălaşei copile a d-lui şi d-nei inginer Teodorescu, directorul fabricei de tutun.

Serviciul creştinărei a fost oficiat de preotul Gheorghe Goţan, parohul bisericei s-fta Treime, iar micuţa a primit numele Aurelia.

— Astă-noapte un incendiu a isbucnit în satul Hăsnăşeni, comuna Cucuteni, distrugînd casele şi întreg avutul locuitorului Gheorghe Cananău.

Pagubele se urcă la aproape 1000 lei.

Focul nu se ştie de unde a luat naştere.

— Astă-zi, Mercuri a avut loc căsătoria civilă a d-lui Ioan Onescu, funcţionar la epitropia sf-t Spiridon cu d-şoara Aneta Lefter.

— Făcîndu-se darea de samă a balului dat de societatea «Jubileul Carol I» în sara de 13 April a. c. s'a constatat că:

Venitul brut a fost de	1106	lei,	25 bani
Cheltuelile „ „ „	477	„	30 „
Rămînînd beneficiu net	628	lei	95 bani

Comitetul aduce mulţumirile sale atît membrilor cît şi Onor. Public care 'i a dat tot concursul.

Ultime informaţii

● *Epitropia sf. Spiridon a decis a închide toate secţiunile clinice pentru lunile de vacanţa, adecă în intervalul de la 1 Iunie—15 Octombrie.*

Pentru întăia dată se iea o măsura de... economie.

● *Aflăm cu plăcere că d. căpitan Gh. Miclescu, fost ataşat militar la legaţiunea romînă din Paris, mare proprietar şi d. Neculai Ghica, fost director la ministerul lucrărilor publice, au cerut înscrierea în partidul conservator-democrat din Bucureşti.*

● In seara de 7 Mai va fi adunare la clubul junimist din localitate, la care, se crede, că va asista şi d. P. Missir.

— D. D. A. Grecianu va oferi mîine, amicilor săi, la Stînca, un banchet. Vom vedea cîţi junimişti vor lua parte.

— Eri seara a fost, la clubul liberal, spălătură de rufe negre în familie.

S'a insistat asupra situaţiei desastroase din partid şi din clubul liberal local.

● Ilustrul nostru istoric, d. A. D. Xenopol a fost rugat de o societate de bine facere din Piatra-Neamţ să ţină o conferinţă în folosul acelei societăţi în oraşul Piatra Neamtz.

D. Xenopol acceptînd rugămintea va ţinea în ziua de 4 Maiu, o conferinţă asupra „Naţionalismului".

● Invăţătorul Nicolae Rîpeanu de la şcoala rurală din comuna Bivolari judeţul Iaşi, fiind învinuit ca ar fi jefuit pe săteni, luîndu-le pămînturile în arendă pe preţuri derizorii a fost chemat în judecata comisei disciplinare.

Comisiunea a fost convocată pentru Luni 5 Maiu. orele 4 d, a. pentru a fixa termenul de judecată.

● **Manevra sanitară a Crucei Roşii.**— Eri a avut loc, pe platoul Copoului, la orele 3—6 p. m., exerciţiile de ajutorul care se dă răniţilor în timp de răsboiu, exerciţii executate de şcoala infirmierelor voluntare ale societăţei Crucea roşie a Doamnelor din Iaşi, după o luptă dată de trupe din regimentul 13 Stefan cel Mare.

Serviciul sanitar era condus de medicii militari din garnizoană.

Asistenţa era numeroasă. Rondul I, de la Şosea era primul punct de întîlnire. Trupe, sanitari, trăsuri de ambulanţă, medici, public numeros, între care Doamne foarte multe, din care notez : Princesa Maria Moruzzi, presidenta filialei Iaşi a Crucei Roşii, d-nele El. Văleanu, Hurmuzescu, Rusovici, Albert Ghica, dr. Vicol, maior Liciu, colonel Musteaţă, Cosmovici, Castan, Tuduri, dr. Gavrilescu, Viorescu. D-rele Crupenski, Codrescu, toate membre şi infirmiere voluntare ale societăţei, d-nele col. Tarnowski, Baldovin, căpitan Tăutu, căpit. Protopopescu, Dorobanţu, Adam, Filipescu, Toma Săvescu, maior Minovici, Iamandi, M-me Văleanu, M-me Minovici, M-me Gavrilescu, M-me Vicol, M-me Rusovici, d-ra Stroici, d-rele Florescu şi Gane, M-me Castano, M-me Protopopescu, M-me Manu, M-me Stamate, M-me Cocea, d-nii maiori Minovici şi Mihailescu, căpit. Mihailescu căp. Protopopescu, Sub-lt. Lăzărescu, Socor, Penel, Pela, Negrutz etc.

Lupta s'a dat numai de către trupe de infanterie, contra unui fort aşezat pe platoul din stînga aleelor şoselei Copou, în sus de rondul II. Pe cînd trupele, conduse de d-nii căpitani Checais şi Mihailescu, se desfăşurau şi atacau fortul—desfăşurare la care publicul asista de pe liziera aleelor,—la Rondul II s'a instalat imediat primul post de ajutor, format de serviciul sanitar regimentar, iar la Rondul I ambulanţa divizionară, cu sanitarii companiei sanitare.

La postul regimentar au început a sosi răniţi chiar în timpul luptei, iar după încetarea luptei s'au cules şi adus la post toţi răniţii.

Aceşti răniţi închipuiţi erau reprezintaţi prin soldaţi care, căzuţi în timpul luptei, aveau bilete pe care se indica felul rănilor, şi erau pansaţi provizoriu pe cîmp atît cît să permită transportul lor la post, unde erau revăzuţi de medici, care dau explicările d-nelor din societate.

Transportul lor se făcea cu tărgi sau mijloace improvizate, după felul rănei.

Evacuarea răniţilor îngrijiţi la postul I se făcea spre ambulanţă, cu trăsurile de ambulanţă şi cu furgoane minunat improvizate pentru transport; la îmbarcarea în trăsuri iar au asistat Doamnele membre.

Numai la ambulanţă, care forma al 2-lea post de ajutor şi care oare-cum era prima noţiune de Spital, toate membrele societăţei au dat concursul D-lor eficace, după ce s'a rîdicat postul I, făcînd şi refăcînd cu multă abilitate pansamente grele, pe care le-au învăţat la conferinţele şcoalei din cursul ernei.

E netăgăduit faptul că aceste manevre sanitare sunt cu deosebire importante. Nu este atît aluziunei de răsboiu care le face necesare, căci iluzia este prea slabă; dar sunt exerciţiile, sunt miile de şuruburi ale mecanismului serviciului sanitar în lupte, care întră în serviciu ; este organizarea reglementată tradusă în fapte, fără care ea nici odată nu se va aplica cu folos. Numerosul public serios a înţeles aceasta şi a urmărit cu atenţiune toate fazele luptei şi apoi acele ale manevrei sanitare;

Constatăm de aceea cu plăcere că societatea Crucea roşie a Doamnelor se ocupă cu multă ardoare de sarcina ce şi-a luat şi o felicităm, mai ales că, după cît am aflat, Iaşii sunt care au văzut prima manevră a soc. Crucea roşie, după cum acum 9—10 ani Iaşii au avut primele manevre sanitare militare din ţară, sub iniţiativa medicilor militari locali.

● In altă parte a ziarului vorbim despre întîrzierea ce o întimpină comunicarea rezultatului examenului de înaintare pe loc a învăţătorilor.

In dosul acestei întărzieri, se ascunde un plan al veninosului şi neîntrecutului în sectarism d. Haret, care după cum se afirmă ar vrea să găsească oare-cari motive unora din candidaţii din circumscripţia Iaşi.

*

Raportul inspectorului învăţămîntului primar d. Solomon Haliţa asupra rezultatului examenului ce s'a ţinut la Iaşi a venit de altminteri în mîinele ministrului încă de acum trei săptămîni.

După cît ni se spune, din candidaţii prezentaţi la Iaşi n'au căzut de cît 20 ceia-ce de alt-minteri conţine şi raportul inspectorului.

● D. Alexandru Popovici, profesor al facultăţei de ştiinţi, va face Duminică 4 Maiu o excursiune botanică la Repedea, cu studenţii şi studentele acelei facultăţi.

Plecarea va avea loc la orele 6 jum. dim. dela bariera Socola.

Persoanele străine, care ar dori să cunoască flora acestei splendide regiuni, pot lua parte la această escursiune.

Intoarcerea în oraş va avea loc la orele 6 sara.

● Consiliul facultăţii juridice a fost convocat pentru ziua de 7 Mai, orele 9 jum., dimineaţa, spre a se pronunţa asupra recomandărilor de profesori — ajutori, — posturi prevăzute prin noul buget al cassei şcoalelor.

Vor fi recomandaţi d-nii : Vasile Buşilă ca ajutor de profesor la cursul de drept roman şi Vasile Emandi, ca ajutor de profesor la cursul de drept comercial şi administrativ.

● Cu ocazia săpăturilor pentru canalizare ce se fac în faţa căzărmilor de la Copou, s'au găsit nişte oseminte vechi ca de vre-o două sute ani.

● In strada Păcurari a murit ieri seara aproape subit, copila Maria a manipulantului de tramvai Alexandru Manolescu. Existînd bănueli că moartea n'ar fi naturală, s'a deschis anchetă.

● Domnii Dim. Lupu, noul judecător al ocolului II Iaşi şi Cezar Parteni Antoni, judecătorul ocolului rural P.-Iloaiei, au depus astăzi legiuitul jurămînt.

✱ Elevele secţiunei de gimnastică de la şcoala de pe lîngă sociotatea de muzica şi gimnastică din localitate vor începe de la întăi Maiu să facă practică pedagogică cu elevele şcolilor primare din localitate.

● D. Eugen Melic, doctor în drept de la Paris, a cerut decanatului facultăţei de drept a-l admite la examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului internaţional public şi privat.

● D. Aslan din Focşani, cerînd facultăţei de litere echivalarea diplomei de „docteur de l'université de Paris"—un titlu nou creat de universitatea franceză,—consiliul facultăţii a hotărît după propunerea d-lui decan A. D. Xenopol, a cere mai întăi decanului facultăţii din Paris, textul decretului preşedintelui republicei, prin care înfiinţează acest doctorat de universitate, pentru a vedea ce caracter are şi apoi a proceda la echivalarea diplomei.

Vom ţinea în curent pe cititorii asupra acestei chestiuni prea interesante, întru cît se crede că acel doctorat de universitate a fost creat numai în vederea străinilor.

● **Jubileul unei directoare.**—Trei zeci de ani se vor împlini în ziua de 4 Mai de cînd d-na Cleopatra Gheorghiu conduce, ca directoare, şcoala profesională de fete „sf. Sava" din Iaşi, una din cele mai însemnate instituţii culturale din ţară.

Importanta dată va fi sărbătorită de întreg corpul didactic al şcoalei şi de eleve. Vor asista, de-asemenea, foastele eleve ale şcoalei şi părinţii actualelor eleve.

Serbarea va începe la orele 2 jum.

Noi, din parte-ne, dorim din tot sufletul ca şcoala „sf. Sava" să mai fie condusă multă vreme de d-na Gheorghiu, care a pus muncă şi inimă ca să vadă şcoala înălţată la înalta treaptă la care se află.

● Şcoala superioară de Arte şi Meserii din localitate îşi va sărbători mîine patronul.

Cursurile şcoalei vor fi suspendate, iar elevii vor organiza o serbare.

● Profesorii şcoalei normale Vasile Lupu au fost convocaţi la o consfătuire pentru Vineri la orele 5 d. a., în localul liceului naţional.

● Din Ungheni ni se comunică că o nenorocire s'a întîmplat acolo azi dimineaţă.

Un om din serviciul d-lui Take Poruzan din Bucureşti, cu numele Ştefan şi cu pronumele necunoscut, care venea din Rusia cu un număr de cai, ce stăpînul său îi cumpărase, pe cînd se afla în grajdul serviciului veterinar, unde se făcea maleneizarea, a fost lovit de un cal cu atîta putere în faţă, în cît nenorocitui a căzut în nesimţire, iar mai apoi transportat la spitalul Ungheni, a încetat din viaţă.

● Fostul local ocupat de epitropia Sf. Spiridon se află în deplină reparaţie.

Atît camerile din etajul întăi cît şi cele din etajul al doilea, după-ce vor fi complect reparate şi restaurate, vor fi ocupate de o nouă clinică.

Camera care a servit de cancelarie epitropilor, va fi amenajată ca sală de operaţie.

Lucrările de restaurare vor fi gata probabil, peste o lună.

● **Consistoriul Mitropoliei va fi convocat după 10 Maiu, cînd va avea a judeca procesele a doui preoţi din Eparhia Moldovei şi a unor cîntăreţi bisericeşti, care s'ar fi abătut de la regulile bisericeşti.**

● Am vorbit la timp despre incendiul de la închisoarea militară de la Galata. Autorităţile militare, din primul moment, şi mai ales, faţă de zvonurile ce circulau, cu privire la cauzele incendiului, au procedat la o serioasă anchetă. In adevăr, primelor cercetări făcute de d. căpitan Aslan ajutorul comandantului pieţei şi de d. căpitan de intendenţă Roşu, au urmat acelea făcute de d. căpitan Nicolau de la serv. de geniu şi de d. căpitan Dimitriu Gh., comisarul regal de pe lîngă corpul IV de armată.

In urma unor cercetări foarte minuţioase, comisarul regal a ajuns la concluzia că focul n'a fost pus, că incendiul a luat naştere de la coşul bucătăriei, care era stricat, iar în ce priveşte scriptele şi banii închisoarei, nu lipseşte nimic. Toată paguba se reduce la arderea acoperişului locuinţei comandantului închisoarei.

Lucrările de reparare vor începe în curînd, iar d. comisar regal îşi va depune zilele acestea raportul.

● **De la consiliul de resboiu.**— Astăzi a fost a treia zi de şedinţe a consiliului de rezboiu de pe lîngă corpul 4 de armată.

Consiliul era prezidat de dl. colonel Aslan Michail, comandantul brigăzei XV de infanterie, asistat de d-nii maior Kirkulescu de la regim. Resboeni No. 15, maior Georgescu Cristodulo dela comandamentul corpului IV şi d-nii căpitani Ghidionescu de la regim. 13 Stefan cel Mare.

Fo'oliul ministerului public este ocupat de d. comisar regal căpitan Dimitriu, asistat de d. grefier Poroineanu. Apărători din oficiu, pentru ziua de astăzi, au fost d-nii : locot. Bancov George, de la regim. 13, Pamfil din regim. 7 roşiori şi sub-locotenent Burada din regimentul 7 roşiori.

Consiliul a judecat următoarele procese : Soldatul Zamfir I. din reg. 4 artilerie, pentru desertare şi risipire de efecte, a fost condamnat la 2 luni închisoare, soldatul Văleanu C. din reg. 12 Cantemir, pentru desertare condamnat la 3 luni, sold. Butnariu C. din reg. 12 Cantemir pentru deseetare în ţară consiliul l'a achitat; apararea pentru aceste 3 procese a fost susţinută de d. sub-lct. Burada ; sold. Brosban P. din reg. 12 Cantemir dat judecăţei pentru desertare condamnat la 2 luni, sold Doroftei din reg. 12 pentru dezertare şi risipire de efecte a fost condamnat la 4 luni închisoare, sold. Balan din reg. 25 pentru desertare condamnat la 2 luni—apararea susţinută la a ceste 3 procese de d. lct. Pamfil.

Consiliul a mai judecat şi procesul soldatului Ioniţă Ilie, dela div. de Dunăre, dat judecăţei pentru dezertare în străinătate şi trimis înaintea acestui consiliu, după ce fusese condamnat de consiliul corp. III de armată le 2 ani, prin casarea acelei sentinţe de către consiliul permanent de revizie.

Desbaterile au durat aproape o oră ; Soldatul susţinîndu-şi apărarea singur ; a arătat consiliului peripeţ ile desertărei, fuga sa în Bulgaria, intervenţia agentului diplomatic de la Sofia către guvernul nostru şi, în chip uimitor, arată, în încheere, suferinţele îndurate roagă consiliul să-l achite. Apărarea, representată prin d. locotenent Bancov, combate pe comisarul regal, care a arătat pe acuzat ca pe un periculos, citeşte scrisoarea d-lui ataşat de la legaţia din Sofia, maior Petala, către căpitanul Sturza în care recomandă pe acuzatul de astăzi ca pe o victimă şi termină curînd achitarea.

Consiliul, după o lungă deleberare, aduce un verdict afirmativ şi condamnă pe soldatul Ioniţă Ilie la 6 luni închisoare.

● Lucrările pentru construirea bisericei din comuna Ciurea, vor fi terminate probabil in cursul verei anului acesta.

Această biserică va avea o adevărată bogăţie de pictură bisericească.

Sfinţirea o va face I. P. S. S. Mitropolitul Partenie.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 30 Aprilie

Congres liberal

Bucureşti.—Se fac mari insistenţe pe lîngă d. Dim. Sturza ca să se convoace un congres liberal, după 10 Maiu.

D. Sturza ezită de a admite acest lucru, de oarece se teme că prin aceasta ar izbucni neînţălegeri şi mai mari.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Astăzi are loc un consiliu de miniştri, sub preşedenţia d-lui Sturza.

Se afirmă că cu siguranţă astăzi se decide asupra numirei unui ministru la departamentul din nou creat.

Resignarea d-lui Mişu Cantacuzino

Bucureşti.—In cercurile politice se face mare haz de faptul că d. Mişu Cantacuzino a vroit să ţie la Calaraşi o întrunire în aceiaşi zi în care are loc întrunirea partidului conservator-democrat.

In urma rapoartelor sosite de la puţinii săi prieteni cum că ocaziunea aceasta ar fi un prilej pentru a se arata puţinele simpatii de care se bucură d. Mişu Cantacuzino, d-sa s'a resignat şi a renunţat să mai ţie întrunirea la acea dată.

Magistratura şi d. Stelian

Bucureşti.—Cercurile juridice critică cu asprime numirele de judecători făcute de d. Toma Stelian.

Ast-fel se dovedeşte că au fost numiţi judecători de ocoale candidaţii căzuţi la examenul de capacitate, precum şi unii avocaţi, deveniţi improprii de a mai practica avocătura.

Moartea unui profesor universitar

Bucureşti.—Dimitrie Negreanu, profesor la facultatea de ştiinţi din capitală a încetat din viaţă astă-noapte.

Nefericitul, deşi numai în vrîstă de 45 ani, suferea de arterio-scleroză mai bine de 3 ani.

Ultimatumul d-lui Stoicescu

Bucureşti.—In cercurile liberale se susţine că d. C. Stoicescu a dat un ultimatum până la 1 Mai pentru a se face o dovadă exterioară că direcţia partidului se află tot în mîna d-lui Sturdza şi că n'a trecut în mîinele altei persoane.

In caz dacă nu se va face această dovadă, d-sa va porni o vie campanie prin presă şi prin întruniri publice.

Grevă

Bucureşti. — Intreg personalul de la cunoscuta firmă «La Papagalul» de aci, s'a pus în grevă din cauză că şeful firmei îi maltrata.

In urma acestei grevei şeful a fost nevoit să cedeze unor condiţiuni ale lucrătorilor.

Condamnarea unei agitatoare

Focşani.—Tribunalul de aci a condamnat la 2 luni închisoare şi 1 leu despăgubiri civile pe vestita agitatoare Tiţa Pavelescu, pentru ultragiarea şefului de gară Lambrinescu.

Prinţii moştenitori la Peterbourg

Petersburg.—Prinţii moştenitori ai Romîniei, însoţii de ministrul Romîniei la Peterburg, d. Rosetti-Solescu au facut azi o vizită I. P. S. S. Mitropolitul Antonius din Capitală.

Serbările la Petersburg

Petersburg.—Prinţul Ferdinand şi Principesa Maria a Romîniei au asistat astă-zi la un mare bal dat în palatul marelui duce Wladimir.

Chestia naţionalităţilor

Buda-Pesta. — La cameră urmează discuţia generală asupra budgetului.

Deputatul romîn Lucaciu declară că soluţia chestiei naţionalităţilor e o chestie vitală pentru Ungaria.

Naţionalităţile vor se obţie drepturile lor prin calea legitimă constituţională. Oratorul protesteaza contra aserţiunei că naţionalităţile înştiinţează în mod tendenţios asupra stărei Ungariei.

O pace statornică poate să fie stabilită dînd satisfacţie drepturilor legitime naţionalităţilor.

Şedinţa se amînă pe mîine.

Atentat extra-ordinar

Iekatermoslaw.—Agenţia Westnic vesteşte că o bombă de o forţă extra-ordinară a fost aruncată la 1 şi jum., după amiază în închisoare, în dreptul biroului gărzei calare. Zidul a fost spart. Ferestrele caselor din împrejurimi, au fost sfărâmate.

Prizonierii au încercat să fugă sărind peste zidurile temniţei. 10 fugari au fost omorîţi de soldaţii de gardă. De asemeni în interiorul închisorei mai mulţi prizonieri au fost omorîţi.

DE INCHIRIET

Pităria din faţa pieţei Sf. Spiridon dela 26 Octombre 1908, pentru informaţii a se adresa la fraţii Cristea comuna Copou.

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte. A se adresa d-lui avocat Em. Socor, strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

Dr. D. FRÜHLING

fost intern de Spital

Stabilit în strada Lozonschi 8

Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

S'A DESCHIS !

= CE S'A DESCHIS ? =

NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică

„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum : Haine de Dame, Domni şi Copii ; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

A. G. DABIJA

AVOCAT

STRADA GOLIA No 18

Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Gonosan TRADE MARK

ANTIBLENORAGIC

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede de durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi prevîntimpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 2.50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8 Una optime	Lei	20
1/4 Un sfert	Lei	40
1/2 Una jumàtate	Lei	80
1 Loz întreg	Lei	160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

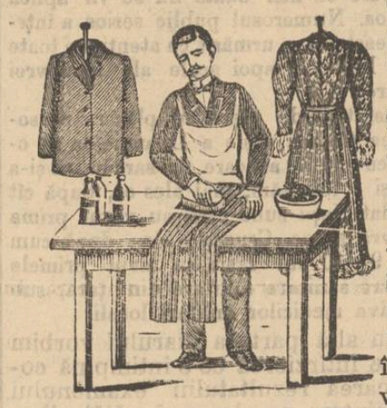

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca şi** noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de-ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseulu 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie luminoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 426.—IAȘI, Vineri 2 Mai 1908

După succese

Este o vorbă care zice că „după războiu mulți voinici se arată“.

Iar altă vorbă mai zice:

„la plăcinte—înainte;
iar la război—înapoi“.

Războiul s'a dat.

Victoria s'a cîștigat.

Voinicii se cunosc. Sunt cei 2 șefi locali ai partidului conservator-democrat, Donici la Vaslui, Economu la Craiova.

Ambii au luptat în numele partidului conservator; alegătorii au văzut în dosul candidaților partidul și prin voturile lor au dat încredere partidului, șefului său.

Rezultatul votului e un fapt peste care nu se poate trece. Ori cum ai suci, ori cum ai învîrti faptul rămîne fapt, și n'ai ce-i face.

Din 1193 alegători prezenți la vot—la Iași, Vaslui și Craiova,—partidul conservator-democrat a căpătat 497 voturi, adică 45 la sută.

Cu acest coeficient candidații conservatori-democrați au cîștigat 2 locuri, la Craiova și Vaslui, unde au putut întruni 50.6 la sută din totalul alegătorilor celor 2 centre, iar la Iași a fost cap de listă candidatul nostru, ce s'a retras din balotaj.

Coeficientul de 45.1 la sută e destul de mare dacă luăm pe cele trei partide și că partea egală fiecăruia ar fi de 33.3 la sută din totalul alegătorilor votanți.

Candidații conservatori-democrați întrunind 45 la sută din totalul voturilor exprimate au trecut cu 12 la sută peste limita inferioară pe îmbele celelalte partide.

Partidul liberal, care deține și puterea și deci are la îndămînă întreg aparatul administrativ, apoi are sacul cu grăunțe, căci pentru intelectualitatea actuală, guvernul liberal a creat anul acesta infinite slujbe grase, unde în mare parte s'au plasat tocmai alegători de la colegiul I de Senat și Cameră; ei bine, cu asemenea avantaje materiale față cu corpul de alegători, candidații partidului liberal au întrunit în cele 3 centre numai 359 voturi, cu 142 mai puțin de cît candidații conservatori, și n'au putut cuceri de cît un scaun—în balotaj; deci proporția pentru liberali e numai de 34.3 la sută, adică cu 10.7 la sută mai puțin de cît candidații conservatori-democrați.

Iar dacă aplicăm la această sumă socoteala d-nului C. Stere spusă în plină adunare că 33 la sută din alegători sunt zestre guvernamentală și că chiar colegiul I de Senat își are *nobilii* săi și *guvernamentalii* săi,—căci doară oameni-s și ei!—și deci dacă le aplicăm la suma de 359 glasuri liberale, proporția zestrei de o treime, urmează ca partidul liberal, nu guvernul liberal, prin candidații săi n'a întrunit în cele 3 centre de cît 240 glasuri bune și adevărat liberale, adică 21 la sută, cu 12 la sută mai puțin de cît media cuvenită celor trei partide cu candidații lor.

Deci cele 12 la sută procente ce au căpătat candidații partidului conservator-democrat prin superioritatea organizării lor cum și prin superioritatea programului în numele căruia se prezentau la luptă, cum și celelalte 12 la sută procente, ce au adus puterea și sacul cu grăunțe partidului liberal, arată că adevărata distanțare dintre partidul liberal și cel conservator-democrat e de 24 la sută, adică peste îndoit.

Trecînd acum la candidații *carpiști*, cari au pretins a se prezenta în numele partidului conservator tradițional, și socotind numărul glasurilor, vedem că abia au întrunit 215 voturi, în cele 3 centre, adică 19.4 la sută, cu 14 la sută mai puțin de cît media cuvenită unuia din cele 3 partide.

Și nu punem în socoteală faptul că la Iași candidatul carpist a fost favorizat de jocul a unei bune părți din liberalii clubiști și militanți, cari în ciuda lor pentru felul cum se dirigueşte partidul și clubul, au dat votul candidatului carpist, de teamă ca nu cumva candidatul nostru să reușească la primul scrutin.

Noi luăm rezultatele brute, căci în socoteala dreaptă și cumpănită așa trebue să mergem.

Deci partidul conservator-democrat a întrunit 45.1 la sută voturi;

Partidul liberal a obținut 34.3 la sută voturi;

Partidul carpist a întrunit numai 19.4 la sută voturi.

Total 98.8 la sută voturi.

Restul de 1.2 la sută revin candidatului independent, d. Betolian, care s'a acoperit de ridicul, cu tot jocul de culise la care s'a supus.

Iată faptele.

Cum se arată însă voinicii după războiu, și năvalnicii la plăcinte?

Sunt nostime explicările ce dau ziarele celor 2 partide învinse.

Cît de greu slujește judecata, cînd lipsește temeiul gîndirii.

Explicările se bat cap în cap. Tăgada unuia e izbită de afirmarea altuia; scoborîrea unora în izbîndă găsește ecou în înălțarea altora.

Carpiștii cu gazetele lor turbă și au ajuns în doaga copiilor: da, au învins la Iași, la Vaslui, la Craiova, i-a slujit norocul; să poftească însă la Ploiești, la Bîrlad, la Calarași?

Tocmai îi așteptăm la luptă chiar în centrele declarate ca a lor.

Nu e județ unde să nu se fi organizat puternice comitete conservatoare-democrate, iar chiar acolo unde par a fi numericeşte mai slabe au încă superioritatea că sunt omogene, au un ideal, știu unde merg, și nu sunt minate de ură, de zizanie, de gelozie, care roade chiar pe cei tari și mulți, dar încă pe carpiști!

Le dăm întîlnire ori și unde.

Se laudă cu Dorohoiul, dar acolo bietele 40 de voturi cu cîtă milogeală nu le-a dat prefectul-cumnat bîdiei candidat ca să ungă ochii lumii!

Și se laudă carpiștii cu spoiala!

Ori și unde sunt relativ carpiștii tari le lipsește forța morală, unitatea de gîndire, de simțire și acțiune.

Luați de pildă Iașii!

Centru intelectual al Junimismului cu pretenție de acaparare a Universității, junimismul aici e în luptă surdă cu Grecenismul, floare nouă și demodată. Azistăm de un pătrar de an la scene de o copilărie politică care face de rîs și orașul Iași și partidul întreg.

Și așa se prezintă carpiștii pretutindeni: neomogeni, dezbinați, gata să se acapareze unii pe alții.

Iar pe deasupra tuturora partidul conservator-democrat merge sporind, căci un vînt prielnic bate care umflă pînzele politice spre acest liman, pildă vie de regenerare a țării.

* * *

SISTEMUL DESPERAȚILOR

In decurs de șapte zile partidul liberal de două ori și-a văzut agonia cu ochii. De două ori a fost condamnată politica agrară a regimului de anarhiști, de două ori colegiile marei proprietăți s'au pronunțat contra guvernului.

Plăcere mare n'a facut aceasta liberalilor. De aceea, în ziarele sale, partidul liberal, în loc să explice motivele dezastrului, atacă cu mare vehemență partidul conservator-democrat.

Ziarul frances al partidului, ale cărui șantagii în afacerea Haller sunt cunoscute, a îndrănsit să spună chiar, în fuga unui cond i pătimaș, că „țara nu va mai fi a Romînilor în ziua în care d. Take Ionescu va fi chemat s'o guverneze“.

Acum vre-o 15 luni, cînd d. Take Ionescu, în momente grele pentru țară, făcuse acele memorabile sacrificii, șeful partidului liberal îl clasifica în fruntea marilor patrioți ai Romîniei. Un an mai tîrziu, cînd partidul liberal dădea să se înece în noianul propriilor și necugetatelor sale legi—s'a făcut apel la Take Ionescu ca să salveze corabia ce se ineca.

Și într'un rînd și în celălalt, cînd partidul dădu semne evidente că se descompune, că altoirea sa cu serul anarhic îi grăbește senilitatea—în ambele rînduri Take Ionescu era salvatorul și cel mai mare patriot al țărei.

Dar cu o nerecunoștință cunoscută doar în țara mîncătorilor de oameni, sau cu inconștiența caracteristică muribundului—marele patriot devine un simplu trădător de neam, fiindcă în fața țărei el cîntărește de două ori mai mult, de cît anarhiștii, colectiviștii și carpiștii la un loc.

Dar țara nu dă crezare infamei invențiuni cu iubirea pentru străini, ci este convinsă, că Take Ionescu este cel mai mare patriot al României.

Țara vrea un guvern tare, străpuns de nevoile ei, un guvern care să dărâme intreaga operă anarhică a colectivismului în peire și să reașeze liniștea și pacea între frați: țara vrea un guvern în fruntea căruia să stee cel mai mare patriot al ei: Take Ionescu.

Iar sistemul desperaților, de a înălța la nevoe și a coborî cînd n'au nevoe—acest sistem prea e detestabil ca să-l mai discutăm.

MULȚUMIȚII!

S'a vorbit atît de mult, în ultimul timp, de nemulțumiții politici și de modul lor de a se manifesta—s'a căutat chiar să se dea prin această formulă o explicație a rezultatelor de la ultimele alegrei parțiale—în cît ne va fi permis și nouă să vorbim de o categorie opusă acestora, de acei cari sunt mulțumiți de aceste rezultate.

Și, cînd ne propunem să vorbim de mulțumiții politici, n'avem de gînd să vorbim de proprii noștri partizani, membri ai partidului conservator-democrat, care au motive atît de justificate să fie mulțumiți.

Acei despre care voim să ne ocupăm fac parte din două organizații diferite: unii sunt membri ai partidului liberal, ceilalți ai grupării carpiste. Cît despre cei neînregimentați, aceștia nu ne preocupă pentru moment.

Mulțumiții liberali se arată încîntați de celè întîmplate la ultimile alegeri parțiale. Zeflemelelè cele mai crude la adresa guvernului și a carpiștilor ei le fac.

Satisfacția acestora este ușor explicabilă. Celè ce se petrec astăzi în partidul liberal, pretenția unei dinastii carè se rîdică și care tinde să copleșească totul, nesocotirea și maltratarea permanentă a acelora cu statè realè în serviciul partidului, toate acestea au deschis, în lăuntrul partidului liberal, un proces care are oare-care asemănare cu acel care de atîta vreme frămîntă partidul conservator.

Mulți dintre liberali au dat alarma, dar glasul lor a fost nesocotit. Și atunci s'au dezinteresat, sau au pornit lupta, și orice întîmplare menită a lovi în membrii dinastiei și politica lor, îi bucură.

Și nimenea nu va contesta că ultimele alegeri nu semnifică înfrîngerea brătenieștilor!

A doua categorie de mulțumiți sunt unii membri ai grupării carpiste—deși foarte puțini numeroși, ce-i dreptul.

Aceștia nu înțeleg apatia de care este cuprinsă gruparea lor, nu înțeleg nesocotirea maselor—ceea ce intră în tactica junimiștilor, — ei nu admit înstrăinarea de masele poporului.

Satisfacția lor este explicabilă prin faptul că întrevăd un succes pentru sistemul preconizat de ei, că speră în schimbarea tacticei.

Dar dacă între motivele de satisfacție ale celor două categorii de mulțumiți există o mare deosebire—apoi tot atît de mare distanță este în privința posibilității realizărei speranțelar, ce ei le clădesc de pe urma acestor rezultate.

Pe cînd cursul procesului liberal poate să încerce, din această cauză, o modificare oarecare, în folosul partidului și în dauna dinastiei și a directivei cè se tinde a se da liberalismului romîn, schimbarea tacticei junimiste, nici nu se va produce și nici nu poate fi de vre-un folos.

Prin firea lor, prin ideile lor, junimiștii sunt meniți a fi pururea departe dè masa și năzuințele èi. Schimbarea de tactică ar fi o perdere de vreme și o prelungire, pentru cît-va timp, a unei existenți, menite peirei și care prelungire ar continua ca și până acum să producă încurcături în viața nóastră politică.

CATE-VA NOTE

Un ziar carpist are un articol de mîngăiere intitulat: „triumfuri cari n'au a doua zi“.

Dar amărăciunele au și a doua zi și a treia zi. Ele stau în gît multă vreme.

*

La Cluj a avut loc o bataie cu flori asupra căreia ziarul *Ungaria* raportează următoarele:

... Nu mai încăpea lumea. Coconițe cu *bluzul* și cu părul plin de confetti, iar tinerii aruncau ploaia de *papir* colorate către fețele îmbujorate.

*

Pe doi bărbați de stat soarta îi tratează la fel: pe domnii P. P. Carp și Pascal Toncescu.

Cînd d. Carp a căzut la Vaslui—d. Toncescu a făcut tombola la clubul „Tinerimei“; cînd d. Pascal a fost respins la „Jocke“y—d. Carp greșise adresa la Craiova. Acum d. Carp nu mai are unde cădea și d. Toncescu nu mai are de unde fi respins.

*

Din dieta țărei ungurești, spicuită într'un ziar de peste munți.

Lukinici Odön—în limba croată—vorbește în afacerea trenului și *vama de căi* din Croația. Se decide *extradarea acestora* miniștrilor respectivi.

Așa extradare mai rar!

*

Intr'o revistă ieșană va apărea, în curînd, un articol științific, datorit unui cunoscut profesor Universitar, care dovedește raportul ce există între inteligența omenească și fetele bătrîne.

Ordinea logică a argumentărei este următoarea:

Prin faptul că fetele bătrîne iubesc mult motanii și mîțele, condițiunile de viață pentru aceștia sunt mai bune și deci numărul crește. Prin înmulțirea mîțelor diminuiază numărul guzganilor. Impuținarea guzganilor care distrug larvele bondarilor, aduce după sine înmulțirea acestor insecte. Sporirea numărului bondarilor este un bine pentru cultura trifoiului—căci este știut că bondarii sunt aceia care transportă polenul trifoiului. Trifoiul bun contribuie la un mai bun nutreț al vitelor. Vita bine nutrită dă o carne mai bună pentru bifteakuri. Or este știut că oamenii care se nutresc cu mai multă și mai bună carne sunt cei mai inteligenți și activi—dovadă Englejii.

Prin urmare se invederează că pentru inteligența omenească este un bine existența fetelor bătrîne—cu condiția ca ele să se mărite cît mai tîrziu.

OAMENI ȘI LUCRURI

SERBATOARE

Religiunile, pentru a înlănțui sufletele, au introdus în omenire serbătorile, zile de bucurie și de mulțumire obligatorie, zile de recreațiune, de liniștire și acestor zile se datorește păstrarea de-apururi a culturilor, a credințelor. Modernii, care concep divinitatea sub forma acea admirabilă a naturii nemuritoare, a panteismului care nu explică totul, dar nici nu întunecă gîndirea—ar fi trebuit să propage ideea unei cît mai dese serbătoriri a frumuseților și bogățiilor naturei. La noi ca și în toată lumea întăia zi a lunei Mai e o dată festivă, o zi de înfrățire între sufletul omului și sufletul imens al Firii mărețe care ne dă cu îmbelșugare roadele ei, bogăția ei, frumusețea ei, pe care însă adeseori noi înșine le otrăvim prin urile și invidiile noastre, prin luptele și micimile vieței omenești.

Ferice de acei cari pot, măcar pentru ziua de întăiu Mai, să părăsească orașele năbușitoare și în mijlocul cîmpului nou înverzit să respire aierul sănătos și în frăgezimea mirositoare a florilor să'și încinte sufletul și să'și îmbete simțirea.

Avem puterea de a ne crea senzații de plăcere artificială, provocînd vertigiul simțurilor; dar pentru a gusta fericirea priveliștei vrăjitoare a naturei se cere să fim în mijlocul ei, să trăim o clipă numai cu dînsa, departe de tot ce alcătuește traiul nostru obișnuit.

Am avut, aseară, iluzia că trăesc o clipă visul acesta al uitării magice, atîta era de frumos în jurul meu. Ploile din urmă mi-au întins un covor de verdeață în curte și eri a fost cea dintăiu zi de căldură. Luna dădea aerului de seară, văzduhului întreg, o paloare curată în care apărea mai senin încă de cum este albastrul cerului și mai albă licărirea stelelor, de par'că ar fi fost niște ochi strălucitori îndreptați asupra unei palide fețe de femee. Iar în lina scînteiere a spațiului se statornicise o adîncă și trainică frăție între sufletul dorit de liniște și între tăcerea tot mai mare, tot mai solemnă a firii în acea tîrzie seară care anunța sosirea lui Mai.

...Iar acum, în prima dimineață de Mai ne salută cu zîmbetul cel mai grațios liliecii de grădiniță, prietenii duioși cari ne farmecă de cîteva zile prin parfumul lor, prin albastrul lor, prin seninătatea lor. Suntem doară în săptămîna liliacului. El încinge cu o dărnicie fără seamăn grădinile toate și în jurul lui e o risipă de frumusețe. In răcoarea discretă a dimineții se poate admira în întregime nespus de blînda vrajă pe care o împrăștie petalele lui de un albastru deschis, aroma lui pătrunzătoare și puternică. Dar domnia lui va fi scurtă și ca să ne bucurăm mai mult de ea, ne-am umplut camerile toate; în toate părțile tronează liliacul legat în formidabile buchete și ne întîmpină, ne surîde din fiece ungher al casei. Iar fetițele cînd trec la școală se furișează în grădiniță ca să fure o crenguță de liliac și, mîndre, să și-o prindă de piept. Ne face plăcere această a lor îndrăzneală care le înfrumusețează, iar astăzi ne încîntă mai mult încă, pentru că e întăiu Mai, serbătoarea înfrățirii omului cu cîmpul, cu florile, cu natura.

Rodion

Politica... revistelor

O nouă revistă.—Declarațiuni ocazionale—Literatură și politică. — Poporanismul e politică?—Politica celorlalte reviste—Simpatii și tendințe.

Prilejul aparițiunei la Iași a nouei reviste „Indrumarea“ e bine venit pentru „Viața Romînească“ de a face ceea ce în limbagiul gazetăresc se chiamă o „ieșire“ sau o declarațiune interesantă.

In adevăr noua publicațiune, poate în scop de a-și motiva aparițiunea și a-și lămuri atitudinea în chestiuni politice, făcea constatarea următoare:

„Ne referim aici la revistele cari fac politică, căci noi pe lîngă literatură și știință, vrem mai ales să facem politică. Sunt la noi, ce-i drept, multe, poate prea multe, reviste; dar care să facă politică sunt puține, poate chiar prea puține și încă și acele fac politică mai mult în mod secundar. Astfel printre revistele cele mai vechi și mai cu faimă, avem „Convorbiri literare“ care în politică represintă o școală anumită, școala junimistă, odinioară zisă și constituțională, astăzi identificată cu școala conservatoare; iar printre revistele mai nouă avem „Viața Romănească“, care în politică represintă de asemenea o anumită școală, cea poporanistă, odinioară zisă pînă laun punct și social-democrată, neidentificată încă în școala liberală..“

*

„Viața Romînească“ relevînd această declarație se folosește de prilejul bine venit pentru a se... mira de citatele declarațiuni:

„Așa dar o revistă de partid! „Literatură și știință de partid!... Noi cei dela „Viața Românească“ cari din capul locului am declarat că înțelegem a represinta în viața noastră intelectuală o anume *concepție teoretică* n'am avea, vădit, nimic de zis dacă celelalte *curente de idei* din lumea noastră intelectuală s'ar grupa pentru a da o expresiune literară ideilor lor într'o anumită revistă.

Literatura și știința sunt doar cîmpul propriu de manifestare a tuturor concepțiunilor asupra lumei și vieței, a tuturor curentelor de idei și sentimente. Și întrucît artiștii au totdeauna o personalitate proprie, un fel de a fi, de a reacționa, prin care se manifestă ideile, sentimentele lor, toată concepția lor asupra lumei și a vieței,—ceea ce am numit *tendințele* lor...“ Și așa mai departe.

„Ce rost poate avea dar o revistă de partid dacă nu de a crea, în forma unei publicațiuni lunare, o altă varietate a presei de partid?

.. .Poate arta să aibă tendinți... takiste sau carpiste?... Nu e ridicol?“

Ni se pare că „Viața Românească“ face o confuziune... vroită. Căci inițiatorii «Indrumării» nu pot avea doară naiva pretențiune că vor publica producțiuni literare—versuri, nuvele, critici—cu anumite tendințe... Dar de o bucată de vreme,—poate chiar de la apariția „Vieței Românești“—s'a introdus la noi uzul ca publicațiunile literare mai însemnate să aibă și cîte o cronică politică, în care să trateze *într'un anumit mod* și cu anumite tendinți problemele sociale la ordinea zilei. Și iată cum revistele noastre începînd cu „Viața Românească“, fac politică.

In lumea mică a fiecării din aceste mari publicațiuni există o anumită atmosferă și aceasta face ca să se grupeze în jurul lor anumiți scriitori, să se prefere anumite lucrări, să se afișeze anumite nume, să se creeze anumite cicluri, să se cultive anumite simpatii, să se capete anumite încurajări.

A nega aceste lucruri ar însemna a tăgădui evidența, ori a se ascunde după deget.

*

Dar nu numai la revistele ieșene și la „Revista din Iași“, se accentuează anumite tendinți și doctrine politice. In ultimul timp vedem „Convorbirile literare“

cea mai veche și până la un punct încă cea mai importantă publicațiune periodică, adăpostind o „cronică politică", firește departe de a păzi stricta obiectivitate ci adoptînd un anumit criteriu în judecarea fenomenelor politico-sociale. Ba, într'un singur număr, acel din Martie bunăoară, găsim în afară de cronica politică propriu zis, și alte articole ce tratează chestiuni politice, ca acel al d-lui Aurel Popovici: „Demagogie criminală" sau al d-lui A. Theohari: „Răscoalele și intelectualii noștri".

„Din nenorocire — zice „Viața Românească"—„Convorbirile literare" pășesc mai departe și manifestează tendința de a se transforma într'un „organ de partid", avîntîndu-se în plin politicianism.

Ba însuși și „Sămănătorul" unde de un număr de ani s'a făcut esclusiv literatură pură, mai cu seamă de la retragerea d-lui Iorga, are acum o „direcțiune politică" condusă de domnul Aurel C. Popovici.

„De cînd d. Aurel C. Popovici a luat asupra-și direcția politică a „Sămănătorului"—zice iarăși „Viața Romînească", ni s'a lămurit pe deplin că d-sa și-a format o concepțiune politică conservatoare și chiar—pentru ce să nu spunem cuvîntul?—reacționară, nu fără înclinații spre obscurantism și de o aspră netoleranță. Socotim această concepție greșită din temelie.

In asemenea împrejurări ni se impune datoria de a lupta împotriva ideilor d-sale fiindcă numai de excese de democratism și liberă gîndire sufere țara noastră nu".

Dar cum o să lupte revista poporanistă contra „Sămănătorului" dacă *nu* declară că face politică? De ce nu lasă această sarcină presei de partid, presei democratice liberale?

*

Polemica între d. Aurel Popovici și democrați a fost provocată de articole „politice" apărute într'o altă revistă, odinioară și dînsa pur literară,—„Luceafărul" din Budapesta, condusă de d-nii Tăzlăoanu și O. Goga, acesta din urmă educat în tendințile poporaniste ale „Vieței Romînești" și declarat de d. Popovici drept „revoluționar".

Din cele citate mai sus se vede că aproape toate publicațiunile periodice mai de samă din țară și de peste munți nu se mulțumesc astăzi a face literatură, ci vor să-și spună cuvîntul și în chestiunile politice.

Vom vedea întru cît izbutesc s'o facă și cu ce sacrificii pentru... literatură.

A.

Procesul testamentului Başotă

Am relatat la timp despre importantul proces dintre casa școalelor cu doamna Alice Nanu și d-ra Florica Muzicescu, pentru revocarea și anularea legatului Anastase Başotă, prin care s'a creiat cunoscuta școală din Pomîrla. Curtea de Apel secția II din Iași, care precum se știe, a dat cîștig de cauzăreclamantelor, își bazează hotărîrea pe următoarele importante considerente:

In sistemul legislației noastre, persoanele morale sunt ficțiuni legale, cari nu datoresc existența lor persoanelor fizice, ci numai legei care le crează.

Fundațiunile sau instituțiunile nu există nici o dată de fapt. O fundațiune, care a fost în intenția dăruitorului sau testatorului, nu poate exista de cît în urma intervenției legiuitorului, care recunoaște personalitatea ei juridică.

Institutul Başotă, din Pomîrla, județul Dorohoiu, înființat prin testamentul defunctului Anastasie Başotă din 1869, neavînd ființă ca persoană juridică în momentul morței testatorului (29 Decembrie 1869), și acest institut fiind inexistent în acel moment, a fost incapabil de a dobîndi bunurile ce s'au testat în favoarea sa; iar această incapacitate nu era să dispară, chiar dacă o lege posterioară ar fi recunoscut existența lui, soluție care rezultă din art. 654, 808 și 928 codul civil, cari nu fac nici o deosebire între persoanele fizice și acele morale.

Jurisprudența validează, în adevăr, fondațiunea testamentară numai în cazul cînd testatorul a impus unui legatar sarcina de a înființa fundațiunea, lucru ce defunctul Başotă n'a făcut prin testamentul său, căci numai un legatar poate să îndeplinească voința testatorului, dobîndind de la autoritățile constituite și competente ale Statului, personalitaten juridică a fundațiunei.

Numai atunci judecătorii sunt chemați a interpreta voința testatorului, cînd această voință nu este exprimată în termeni clari și precişi. A interpreta în adevăr, această voință atunci cînd ea nu lasă loc la îndoială, ar însemna a reface testamentul defunctului, iar nu a-l interpreta.

Pentru ca să existe autoritatea lucrului judecat, se cere ca a doua cerere în judecată să aibă acelaș obiect, aceeaș cauză și să fie între aceleași părți, făcute de ele sau în contra lor, în aceeaș calitate, conform art. 1201 din codul civil.

După art. 829, 830 și 930 din codul civil, neîndeplinirea sarcinilor, modalităților sau clauzelor sub care s'a făcut o dispozitie testamentară, atrage revocarea ei în favoarea acelor în drept, fie că ar proveni din faptul sau neglijența legatarului, fie dintr'o imposibilitate relativă sau absolută, fie în fine dintr'un caz fortuit sau dintr'o forță majoră.

Casa școalelor, înființată prin legea din 1896, astăzi înlocuită prin aceea din 21 Aprilie 1906, deși este recunoscută ca persoană morală și își are bugetul ei, nu mai este o instituție deosebită de Stat sau guvern.

Clauza prin care un testator dispune prin testamentul său ca Statul sau guvernul să nu se amestece, sub nici un cuvînt în administrația unei școli înființată de dînsul și să nu-și însușească veniturile destinate de el la un scop anume determinat, nu este o clauză ilicită sau contrară bunelor moravuri, și ca atare, trebueşte respectată, de oarece este în totdeauna permis particularilor de a exclude pe Stat sau guvern de la moștenirea sau administrarea unei averi.

Clauzele imposibile, ilicite sau contrare bunelor moravuri, nu pot fi considerate, în sistemul legislației noastre, ca nescrise după cum sunt considerate în codul francez, iar testamentul să rămîe în picioare, întrucît legiuitorul nostru privind cu ochi mai puțin buni testamentele, în scopul probabil de a înlesni moștenirile ab intestat, a eliminat art. 900 francez din codul nostru, care admite în termeni expreși această soluție, și a lăsat să se aplice în specie art. 1008 de la convenții, care anulează nu numai convențiile, dar și testamentele, de cîte ori ar figura într'însele o clauză contrară ordinei publice sau bunelor moravuri.

Litere-Științe-Arte

Cei întîrziați. Intr'un articol din prima pagină se vorbește despre revistele noastre literare cari fac politică. Ce se înțelege prin acest din urmă cuvînt nu are nevoie de nici o explicațiune. Dacă, întroducerea notei politice în revistele noastre principale e un fenomen remarcabil „e loc de menționat în același timp că una din publicațiile periodice și anume „Revista idealistă" a suferit la rîndul ei o schimbare. Din revistă literară, sociologică, a devenit, publicațiune creștin-socială", dar nu ne-a dat lămuriri nici în ce consistă, nici ce a motivat această schimbare.

E drept că „Revista idealistă" a avut și, mai cu seamă, are puțin răsunet în țeară, cu atît mai mult că apare de ordinar cu 2—3 luni întîrziere. Așa bună oară în primavară apar numerile... de iarnă, iar numărul de Mai, bună-oară, va apare cam pe la 1 Septembrie, conținînd... actualitățile respective. Nu mai puțin se cuvenia să menționăm strania transformare ce a suferit publicațiunea în chestiune prin alăturarea denumirii de „revistă creștin-socială", ca și cum aceasta ar corespunde la noi vre-unui program politic, acum cînd democratismul cucerește spiritele si intelectualitatea.

E drept că cei întîrziați nu pot fi de cît întîrziați în toate.

*

Teofil Lebel (Lobel Effendi) cunoscut prin cercetările sale de limbi orientale și asupra elementelor turcești în limba romînă, a scos în editura Academiei un răspuns la lucrarea lui Șăineanu: *Influența orientală asupra limbei și culturei romîne*, supt titlu: „Contribuții la stabilirea originei orientale a unor cuvinte românești". In această lucrare d-sa determină etimologia a 168 de cuvinte turcești (osmanlii), din care foarte puține sunt cuvinte uzuale, cele mai multe sînt cuvinte istorice ce vin des în cronicari și istorici. Dintre cele uzuale cităm: *abitir* (abdar comp. abater=care conține apa?), *arpagică* (arpagik), *aşi* interjectio (hașa=feresca D-zeu), *baciu* (baghci?), *balamiş* (bulumaci), *beciu* (beci-Viena), *benghiu* (benk), birlic (birli=unul), *chişleag* (kişlak=odae decasnă pentru animale), *chilug* (kiunlunk), *haimăna*, *harecin* (hareci), *helbètin*, lalanghità (lalengha), *macagiu* (makasgi), ortoman (yortoman: condotier) *palavră* (palavra? span. palabra), *peşin* (peşin=bani numărați) etc.

*

In editura librăriei Sfetea din capitală a apărut lucrarea de mare valoare a unei scriitoare care semnează Bucura Dumbravă: *Haiducul*. Despre această operă s'a vorbit mult atît în presa străină, cît și în ziarele noastre, ca de o operă istorică și literară de o reală importanță.

*

In Austria a fost legiferată întrebuințarea razelor X în scopuri medicale. Intrebuințarea lor e astăzi foarte răspîndită și neajunsurile ce rezultă din faptul întrebuințării lor de către necunoscători sunt atît de mari încît măsuri au fost necesare. Pe viitor doctorii vor întrebuința razele X pe răspunderea lor, iar șefii diferitelor institute particulare vor trebui să aibă certificatele că au făcut studiile trebuitoare. In afară de institute și școli expunerea corpului la razele X, pentru demonstrare radioscopică și în expoziții se poate face numai cu permisiunea autorităților.

Vom arata în curînd în ce cazuri de boală se aplică astăzi tratamentul cu razele X.

*

La Lowell în Statele Unite, unde se află un observator astronomic s'a putut dovedi existența apei în planeta Martie, prin numeroase fotografii ale spectrului luminii făcute între 15 și 25 Februarie 1908.

*

Lumea intelectuală a Parisului așteaptă verdictul justiției în afacerea piesei „Le Foyer" a d-lor O. Mirbeau și Nathanson, scoasă din repetiții de către d. Jules Claretie. In cursul dezbaterilor s'au produs curioase incidente și s'au aflat, picante amănunte, între care și acel că d-na Mirbeau a fost aceea care a insistat pe lîngă d. Claretie ca să reprimească piesa, după ce o refuzase. Un singur lucru nu s'a aflat cu ocazia procesului: subiectul piesei, lucrul fiind interzis, în interesul literar al autorilor.

*

Scriitorul francez Camille de Sainte Croix publică o prea interesantă corespondență a tragedianei Rachel cu părinții săi, în timpul turneului din America, fatalul turneu în timpul căruia s'a pronunțat boala marei artiste.

*

Prințul de Eulenburg, tristul erou al procesului de moravuri ce preocupă Germania și lumea toată, e de altfeliu, un om de mare talent. E autorul unui însemnat număr de lucrări literare, versuri și proză și de compoziții muzicale remarcabile.

*

● *„Unirea educatoarelor romîne"*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iași pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire și în special pe învățători și învățătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoștință societatea o dorește în interesul scopului ce urmărește.

Se poate trămite la cerere și o broșură explicativă.

Aceasta ne servește până la nouă mijloace de comunicare.

RUGA

Spre ceruri se 'nalță cu voce umilă,
A neamului tristă cîntare,
Să ceară, Părinte, din darnica-ți milă
O rază de blîndă 'ndurare:

„Zvîrliți în osîndă, departe de tine,
„De mîna-ți cerească departe,
„Potopul de jale la sînu-i ne ține.
„Și plînsul și foamea ne 'mparte".

„Și negrele zile, cu clipe amare,
„In negura nopți ne-afundă
„Căci nu e pe lume un colț de uitare
„Păcatele noastre s'ascundă".

„Greșalele noastre le uită, Stăpîne,
„Și iartă a noastră cădere,
„Imparte din slavă-ți iubire și pîne,
„Și plînsului dă mîngîere".

„Dă lacrămi să curgă pe arsele plaiuri
„Din fundul adîncilor nori,
„Să 'nmoaie țărîna s'apară drept raiuri
„Ascunsele tale comori".

„Și razele calde, de har purtătoare,
»Pe holde, Părinte, le-aruncă,
„Zîmbiri să se nască cununi să împresoare
„Tăcuta și rodnica muncă".

„In imnuri divine, întreaga suflare
„Voioasă, cuminte să 'ndrepte
„Prinosu-i de slavă și sfînt' adorare
„Ertărei înalte și drepte".

V. I.

ICOANEI MELE

Figură din cadru ce stai nemișcată?
Apari în făptura întrupărei tale
S'alung suferința și atîta jale
Vină iar aice, vin de te arată.

Ori în pribegie găsești tu plăcerea
Vin de fii regină simțurilor mele
Numai tu ești pururi doamnă peste ele
Numai lîngă tine aflu mîngâerea

Dar zadarnic! Ruga nu 'mi-e ascultată
Stropul cel de rouă nu pătrunde 'n stîncă,
Și în suflet jalea-mi e tot mai adîncă
Figura din cadru stă tot nemișcată

Informații

● **Din legea comunelor rurale.**— „Monitorul Oficial" de eri publică noua lege de organizare a comunelor rurale.

Județul nostru se găsește acum împărțit în 12 plăși cu un număr total de 46 comuni rurale, cuprinzînd 238 sate și 23 cotune.

Iată numele noilor plăși cu reședințele lor:

Plasa Bivolari reședința în Bivolari, plasa Braniștea reședința Ungheni, plasa Buciumi reședința Buciumi, plasa Cârligătura reședința Trg.-Frumos, plasa Cotnari reședința Cotnari, plasa Galata reședința Galata, plasa Movileni reședința Movileni, plasa P.-Iloaiei reședința Podu-Iloaei, plasa Sculeni reședința Sculeni, plasa Sinești reședința Sinești, plasa Stavnic reședința în Voinești și plasa Șipotele cu reședința Șipotele.

*

Prin noua lege comunală, comuna Galata e de fapt desființată, căci de și figurează cu acest nume, reședința însă va fi în satul Miroslava.

*

Comuna Mironeasa a fost cu totul desființată, fiind trecută aproape în întregime la județul Vaslui.

*

Printre nouile comuni din nou înființate, prin alipiri și deslipiri de sate și cotune, figurează și următoarele: comunele Andrieșeni, Dumești, Erbiceni, Fîntînele, Lungani, Mădărjac, Plugari, Prisacani-Moreni, Scobinți, Țigănași, Ungheni, Uricani și Vlădeni.

*

Pentru a putea fi numit administrator de plasă, candidatul trebue să fie cetățean romîn, să fi satisfăcut obligațiunile legei de recrutare, să aibă folosința deplină a drepturilor civile și politice, să nu fie înrudit până la al treilea grad inclusiv cu locuitorii din plasa respectivă și să nu aibă proprietăți rurale în acea plasă.

Ca titluri se cere: diploma de doctor sau licențiat în drept sau în științe de stat, recunoscută de stat, și să justifice că a trecut examenul de aptitudine și capacitate înaintea consiliului administrativ permanent, preferindu-se cei cari au ocupat funcțiuni ad-tive.

Vor mai putea fi numiți dacă vor trece examenul:

1) Doctori în medicină cari au servit cel puțin 2 ani ca medici de plăși;

2) Inginerii cu diplome recunoscute de stat ai școalelor tecnice, cari au servit cel puțin 2 ani într'o administrație publică;

3) Căpitanii și locotinenții provenind din activitate și

4) Ofițerii de jandarmeria rurală cari au servit doui ani ca comandanți de companie.

● D. Gh. Kernbach, prefectul județului se află de trei zile în Capitală.

D-sa s'a dus anume pentru a raporta ministrului de interne asupra greutăților ce le întîmpină cu aplicarea legilor votate de Parlament, și de a cere tot odată, unele lămuriri și indicațiuni în această privință.

Prefectul județului se va reîntoarce probabil, de seară în localitate.

● Imaculatul ministru al justiției a făcut încă o numire senzațională: d. Alex. Panaitescu a fost numit inspector general delegat al judecătoriilor de ocoale.

Acest domn Alexandru Panaitescu este fostul prim-president al tribunalului Prahova, care a fost scos la pensie din oficiu, acum trei ani după avizul magistraților, pentru infirmități incurabile.

Colectiviștii se supăraseră de înlocuirea d-lui Panaitescu și chestia fu adusă în Parlament. D. M. Ferekide, în Senat, adresase o interpelare în această privință și ministrul de justiție de atunci, d. Badareu, fu atît de documentat în răspunsul seu că d. Marghiloman, care avea să facă o interpelare identică în Cameră, renunță s'o mai facă.

Astă-zi cînd incurabilul domn Panaitescu a rămas la fel, puritanul și roșul Stelian îl numește inspector delegat al judecătoriilor de ocoale.

D. Panaitescu ie surd ca toaca și posibilitatea nu ie esclusă să vedem numit în magistratură și pe vre-un surdo-mut.

● Am spus că d. prefect al județului ar fi înaintat un raport ministerului de interne pentru disolvarea consiliului comunal din Tg.-Frumos.

Adevărul e că prefectul încă n'a înaintat acel raport, dar că zilele trecute s'a discutat mult aceasta, date fiind nemulțumirele ce se manifestă contra administrației comunale din Tg.-Frumos.

D. prefect a amînat, se zice, înaintarea raportului de disolvare, pe ziua de 1 Iunie.

● Ziarul frances al junimiștilor, *la Patrie*, continuă cu șarjele în contra consiliului agricol superior, din care face parte, precum se știe, d-nii T. Rosetti și prințul Știrbei.

...„Să sperăm, zice ziarul junimist, că protestările pline de indignare ce se rădică din toate părțile, vor face ca cei din consiliu să-și deschidă ochii.

Perduți în contemplarea propriei lor măriri și plecîndu-și în administrația adîncă a competinței ce-și atribue cu nedrept—membrii consiliului au reușit să nemulțumească pe toată lumea, să exaspereze pe cei mari și pe cei mici, pe cei bogați și pe cei săraci, pe proprietari și pe săteni...".

● **Zdrobirea carpisto-cantacuziniștilor.** Acesta este titlul unui reportaj politic al confratelui nostru liberal *Secolul*.

Iată ce scrie ziarul liberal:

Ultimele alegeri parțiale au pus în evidență imensa și ireparabila eroare politică făcută astă iarnă de d. P. P. Carp sub inspirația d-lui N. Filipescu și a Cantacuzinilor.

Așa numitul „partid conservator" a fost aproape zdrobit de takiști și, cu siguranță, până la anul va fi distrus cu totul. Vor rămîne reunite vr'o două sau trei familii, alcătuind nu un partid sau o grupare politică, ci o mică castă cu aspirații contrare timpului, un anachronism al modernismului în viața noastră publica.

Clubul conservator, vast și elegant, este deja gol de tot, atît de gol încît nici lămpile nu se mai aprind seara; în provincie golul este și mai simțitor în jurul fruntașilor locali. Junimistul nu mai atrage pe nimeni, au rămas numai cei bătrîni, iar cei cîți-va mai tineri unul cîte unul pleacă în alte cîmpuri de luptă.

Iar cantacuzinismul este atît de antipatic, atît de odios în opinia pubică, încît nu mai poate atrage decît cel mult pe degenerații clasei din care și ei fac parte.

* * *

Cauzele falimentului junimist sunt numeroase și cunoscute de toți cari urmăresc evoluția vieței noastre publice.

Cauza principală este, însă, că trăesc în nouri, iar nu pe pămînt. N'au avut și n'au observat nici o comunitate sufletească, nici o comunitate de idei cu massa cea mare a poporului.

De cînd s'au rupt de takiști s'a crezut un moment, și mulți intelectuali au sperat, că vor descinde din înălțimele olimpice în cari s'au închis, că cel puțin vor cultiva contactul sufletesc și spiritual cu masa cea mare prin presă. Și dat fiind că numai cîți-va, nici zece, din fruntașii lor dispun de un venit anual de peste 10 milioane (Nababul, Dinu Mihail, S. Șomănescu, Marghiloman, Carp, Filipescu, Olănescu), lumea se așteaptă că vor face un sacrificiu măcar de 5 la mie pe an spre a avea o presă bună. N'au făcut însă nici atît, așa că acești arhimilionari dovedesc, prin detestabila presă ce o au, că disprețuiesc opinia publică.

Nu tot așa, însă, și takiștii!

● Astă-zi fiind 1 Maiu serviciile primăriei au fost suspendate de la ora 12 în jos, pentru ca funcționarii să poată serbători Armindenul.

● D-na Ecaterina Flexi, institutoare din Tg. Frumos, a cerut un concediu de trei săptămîni din cauză de boală.

● Vom reproduce în numărul de mîni un foarte frumos articol apărut într'un ziar vienez: *Take Ionescu* și semnat de d. dr. Marco Brociner.

● Rectorul universității, primind mai multe plîngeri din partea studenților asupra chipului cum sînt tratați la cantina universitară, va începe zilele aceste o anchetă în această privință.

● Batalionul 4 Vînători a plecat astăzi la orele 7 în marș spre Breazu. Acolo au avut loc mai multe simulacre de lupte sub conducerea maiorului Brănduș.

● Ministerul instrucțiunei publice a comunicat rectoratului uuiversității că a acordat facultății de litere și filosofie suma de 17,500 lei pentru cumpărare de cărți.

Din această sumă 10,000 lei vor fi afectați pentru cumpărarea de cărți și tablouri de arheologie.

● Ministerul de interne a revocat pe d. Const. Paiu din postul de ajutor de serjent-major, din poliția de Tg.-Frumos.

● Consulatul austro-ungar din localitate a încunoștiințat prefectura de județ că în cursul lunei August se va deschide la Jaroslau (Galiția), o expoziție industrială-agricolă.

Expoziția va dura 20 de zile și va cuprinde mașini și unelte industriale, lucrări comerciale și agricole etc.

Cererile pentru participarea la expoziție se vor adresa pînă la 1 Iunie la direcția expoziției din Jăroslau.

DIVERSE

— *Monitorul Oficial* de astă-zi publică decretul prin care calitatea de persoană morală a fost recunoscută societății de binc-facere „Fraterna Romînă" din Iași.

— Domnii Gall, arhivar la biroul lucrărilor pentru aducerea apei și N. Teodorescu, supraveghetor, au fost mutați între ei.

— Comitetul societății Moldova, compus din D-nii P. Stolincu, V. Mocanu, D. Georgescu, C. Prisacariu, G. Isaciu, au decis organizarea unui banchet în onoarea d-lui Const. Ionescu, președintele societății, datorită stăruinței și muncei căruia se știe că această societate a fost recunoscută de corpurile legiuitoare ca persoană morală.

Ultime informaţii

● *Firul telefonic „special“ Iaşi—Bucureşti sărbătoreşte astăzi Armindenul.*

Numai astfel se poate explica faptul că acest celebru fir nu funcţionează astăzi—din care cauză apărem fără ştiri din Capitală.

● *Confratele nostru bucureştean „Ţara“, din cauza mutarei atelierelor sale tipografice şi a reorganizărei sale complecte, sub o nouă direcţiune politică, îşi va continua apariţia regulată cu începere de Luni 5 Maiu.*

● **Torturarea unui ţaran.**—Astăzi s'a prezentat la redacţia noastră săteanul Tanasă Alexa Creţu, din comuna Belceşti, care cu lacrimile în ochi, ne-a reclamat un fapt cu totul barbar al ajutorului de primar I. Neculcea din acea comună.

Numitul sătean ni s'a plîns că, în noaptea de 15 Aprilie, a fost ridicat de la domiciliul său, în mod violent de către ajutorul de primar şi dus în arestul primăriei, unde a fost bătut de acesta.

In urma maltratărilor suferite de la acel ajutor de primar, bietul sătean, desperat şi îndurerat până la inimă, a eşit din arestul primăriei şi de teamă nu s'a mai dus acasă.

A doua zi dimineaţă, nişte oameni ai ajutorului de primar s'au dus pe câmp şi din nou l'au arestat pe săteanul Tănase Creţu. Aci numitul sătean a fost supus la adevărate torturi; a fost desbrăcat în costumul lui Adam şi legat apoi cu o funie de gratiile ferestrei, în timp ce vătăjeii Gheorghe Zamfir şi Constantin Miron îi aplicau sdravene lovituri. Bietul locuitor a fost astfel torturat până a doua zi, cînd venind nişte consilieri şi delegatul sfatului sătesc, s'au îndurat să'i dea drumul.

Din cauza maltratărilor suferite sermanul locuitor, a fost mai mult timp suferind în pat.

Din partea noastră, nu putem de cât înfiera acest procedeu barbar şi cerem, în acelaş timp, o riguroasă anchetă pentru a pedepsi barbarismul acelor pe mîna cărora sunt daţi bieţii săteni.

● Cum chestia islazurilor comunale încă n'a putut fi tranşată la noi în judeţ şi faţă de numeroasele plîngeri ale ţăranilor, în urma intervenţiei prefectului de judeţ care se află la Bucureşti,—ministerul de interne a telegrafiat astăzi prefecturei de judeţ ca să permită locuitorilor să-şi pască vitele în pădurile statului, începînd de astăzi şi pînă la Iunie a. c.

Cererile de păşunat vor trebui să fie trimese direct la capii regiunilor silvice.

● Direcţia generală a consiliului sanitar a invitat pentru ziua de Sîmbătă 3 Mai pe toţi medicii din ţară care au depus şi reuşit la concursul de medici de oraşe şi de spitale, să se prezinte la direcţie spre a-şi alege locurile ce doresc a ocupa.

● Se dă ca sigură numirea d-ui I. Bulgaru, fost diriginte oficiului central din Bucureşti, ca inspector al poştei, în locul d-lui Gh. Radu, care şi-a regulat drepturile la pensie.

D-sa se va prezenta probabil în ziua de 14 la noul post.

● Iată lista exactă a institutorilor şi învăţătorilor din jud. Iaşi cari au reuşit la examenul pentru obţinerea titlului de definitivat:

Eugen Galinescu, Popovici C., Laurescu C., Cazaban Emilia, Paulina Neculcea, Dim. Mardare.

Învăţătorul Damir Mihai a fost amînat pentru anul viitor.

Din candidaţii cari s'au presintat la examen au căzut d-na Elena D. Ionescu şi Octavian Bart.

● **Pentru-ce a venit d. Haret la Iaşi.** Neaşteptata vizită de alaltă-eri a d-lui Spiru Haret, ministrul instrucţiunei publice, a surprins pe mulţi, cu atît mai mult, cu cît ministrul n'a făcut, după-cum s'a putut obsesva din darea noastră de samă, de cît cîte-va inspecţii la vre-o două şcoli primare din localitate şi a vizitat expoziţia de la Belle-Arte.

Venirea d-lui Haret în localitate a avut, însă, cu totul alt scop de cît acela de a inspecta şcoalele, căci numai inspecţii n'a făcut d-sa în localitate.

O încurcătură în chestia construirei şcoalelor rurale din judeţul nostru, l'a făcut pe d. Haret să vină în localitate.

In adevăr, cum se ştie, revizoratul şcolar, după planurile ce le întocmise, hotărîse înfiinţarea a 30 de şcoli rurale în judeţul nostru. Construirea acestor şcoli necesitează însă sacrificarea unei sume de cel puţin 300000 lei, fie-care local de şcoală fiind socotit a 9000 lei.

Administraţia judeţeană s'a găsit într'o mare încurcătură, cu atît mai mult, cu cît nu se cunoaşte încă situaţia fie-cărei comuni, de oare-ce ştiut este că legea de reorganizare comunală intră în aplicare de la 1 Iulie a. c., cînd intră în vigoare şi noua împărţire a comunelor.

Şi atunci încă va fi greu căci comunele rurale din judeţul nostru n'ar putea da suma necesară pentru construirea acelor şcoli. Cel mult ce s'ar putea face, ar fi ca comunele să poată da o sumă de 80—90 mii de lei, iar judeţul să contracteze un împrumut de 100000 lei. Chiar în acest caz însă, tot nu se vor putea construi numărul de şcoli cerute.

Faţă de această încurcătură, d-nul Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, a raportat cazul d-lui Haret, şi aceasta l'a determinat pe ministrul instrucţiunei pubtice să vină la Iaşi spre a se pune în înţelegere cu administraţia judeţeană.

După cum am spus, ministrul n'a putut capata nici o hotărîre definitivă, întru cît chestia nu va putea fi tranşată de cît de la 1 Iulie cînd se va cunoaşte situaţia comunelor.

In ori-ce caz nu se va putea construi de cît jumatate din numărul şcoalelor propuse.

● Am spus eri că în urma hotărîrei luată de ministrul instrucţiunei publice, clădirea unde a fost ospiciul de alienaţi Golia, va fi restaurată din nou şi prefăcută într'un nou local propriu pentru archiva statului.

Chiar în cursul săptămînei viitoare un architect al ministerului cultelor va veni în Iaşi, care va lua măsurile ca lucrările de restaurare să înceapă imediat.

După toate probabilităţile strămutarea archivei se va face pe ziua de 1 August a. c.

● **Proces militar.**—Consiliul de rezboiu a judecat astăzi procesul locotenentului Isac Petru, din regimentul 13 Stefan cel Mare, acuzat, de insubordonanţă.

Pe banca apărărei, d-nii: căpitan C. Mihailescu şi locotenent Cantuniari, fost substitut de comisar regal.

La interogatorul ce i s'a luat, acuzatul a respuns următoarele:

Pe ziua de 18 Februar, administratorul cl. I Velciu, fiind trecut în poziţie de retragere pentru infirmităţi incurabile, remînea liber locul de ofiţer însărcinat cu îmbrăcămintea, loc pe care d. comandant al regimentului mi-l încredinţează mie, printr'un ordin de zi. Am luat postul în primire; însă, din cauză de boală, am mai întârziat vr'o două zile, după care d. comandant al regimentului, crezînd că refuz serviciul, m'a chemat în cabinetul d-sale. Am respuns d-lui comandant, că nu refuz serviciul şi că am şi început luarea în primire de la d. căpitan Velciu, dar că rog pe domnul comandant, să nu-mi încredinţeze mie un astfel de serviciu, nefiind potrivit pentru mine, mai ales că fiind şi bolnav de reumatism, boala mi s'ar agrava, dacă aşi sta prea multă vreme prin magazii. Această declaraţie a mea, a fost luată de d. colonel drept refuz de serviciu, şi astfel mă văd dat judecăţei pentru insubordonare şi refuz de serviciu.

Se procede la ascultarea martorilor: a d-lor Colonel Tarnoschi, maior Vaitoianu şi căpitan Velciu. Comisarul regal în rechizitoriu, cearcă să arăte vinovăţia ofiţerului.

Locotenentul Cantuniari, în aparare, analizează, punct cu punct, actele din dosar, arătînd consiliului că atunci, cînd şeful discută cu subalternul său şi acesta îl roagă să-l desărcineze de un serviciu nu mai e vorba de refuz şi nici de insubordonare. Arată că militar fiind, ar fi refuzat să apere pe ofiţer dacă n'ar fi fost convins că nici vorbă nu poate fi de o astfel de faptă gravă. Convins de nevinovăţia locotenentului Isac, cere achitarea.

Al doilea apărător, capitan Mihailescu, arată că acuzatul de astăzi este un ofiţer de valoare, bun militar, iar dacă a discutat cu şeful său un ordin dat, a făcut'o, îngrozit de perspectiva agravărei unei boli de care suferea şi care l'ar fi dus la reformă. Cere achitarea.

Consiliul, suspendînd şedinţa, la redeschidere, preşedintele, d. colonel Aslan, în baza prerogativei ce-i dă legea, pe lîngă întrebarea „dacă locotenentul Isac este sau nu vinovat de insubordonare, mai pune şi o a doua chestiune subsidiară“ dacă locotenentul Isac este sau nu vinovat de faptul de ofensa superiorului prin gesturi în sau afară de serviciu. Cu toată opunerea apărărei că consiliul nu poate judeca de cît faptul pentru care ofiţerul a fost dat judecăţei, consiliul, deliberînd, aduce un verdict de achitare pentru insubordonare, şi de condamnare pentru ofensa superiorului în afară de serviciu, şi în consecinţă, condamnă pe locotenentul Isac la 20 zile de închisoare.

● Un flăcău de 15 ani, cu numele Vasile Chiţariu, din comuna Cepleniţa, a atentat la pudoarea fetei Maria Uglea în etate de 6 ani.

Individul a fost arestat. Medicul legist a fost însărcinat să facă cuvenitele constatări.

● Fata Ileana Vasile Drîceanu, de 16 ani, din Osoi, comuna Sineşti, născînd un copil din flori l'a ucis, înăbuşindu-l. Numita a fost arestată.

● Sîmbătă fiind aniversarea morţei Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, un parastas se va oficia la biserica din Ruginoasa, unde se ştie că se află rămăşiţele pămînteşti ale Domnitorului romîn.

La această solemnitate va lua parte şi Domniţa Elena, soţia Domnitorului Alexandru Cuza.

● Ministerul instrucţiunei publice a încredinţat furnizarea medicamentelor necesare internatelor şcoalelor secundare din localitate, următorilor farmacişti:

D-lor: fraţi Konia—Liceul Internat; A. Racovită—şcoala normală „Vasile Lupu“; Th. Jelea—şcoala normală de fete; Hertzenberg—şcoala de Arte şi Meserii; Gh. Eiwan—Seminarul „Veniamin Costachi“.

Aceste furnituri au fost încredinţate de la 1 Maiu a. c., pînă la 30 Aprilie 1909.

● D. Gr. Roiu, institutor, care a fost transferat la şcoala primară Trei-Erarhi, a fost însărcinat cu direcţia acelei şcoli în locul regretatului preot D. Constantinescu.

● Primarul comunei Bîrleşti a înştiinţat astă-zi prefectura de judeţ, că in ultimele 3 zile au pierit mai multe vite ale locuitorilor, în mod suspect.

S'a dispus să se cerceteze dacă nu cum va e vre-un caz de boală infecţioasă.

● **Numiri în magistratură.** — Au fost numiţi judecători stagiari în judeţul şi oraşul Iaşi:

D. V. M. Popovici la ocolul I (urban), d. N. Krupenscki actual ajutor de judecător la ocolul I, la ocolul II (urban), d. C. D. Mavrocordato la ocolul Iaşi (rural), d. M. G. Nanu actual ajutor de judecător la ocolul Copou, la ocolul Movileni, d. V. I. Anton la Şipote, d. V. Panopol la Tg.-Frumos, d. G. Tereuzescu la P.-Iloaei, d. I. Vizanti la Voineşti.

*

D. I. Zamfirescu, actual ajutor de grefier la s. III a trib. Iaşi, a fost înaintat grefier la s. I. în locul decedatului Victor Romanescu.

D. I. Andrieş-Şeptelici, actual copist în grefa camerei de punere sub acuzare, a fost numit ajutor de grefier la s. II a tribunalului în locul d-lui G. Burghelea.

● D. T. T. Burada care a fost numit membru în comisiunea de apreciere în concursul corurilor şcoalelor secondare, ce va avea loc la 18 Mai la Teatrul Naţional nu va primi această însărcinare, de oarece d-sa, înainte încă de această dată, va pleca în Asia Mică să facă cercetări etnografice.

● Din cauză că noua lege de reorganizarea comunelor rurale nu se pune în aplicare de cît dela 1 Iulie, comunele rurale din judeţul nostru se vor servi pînă la acea dată, de budgetul din anul trecut.

● Duminică, după-cum am anunţat, s'a ţinut concursul de matematici, între elevii scoalelor secondare.

Au luat parte 29 de elevi, din cari 10 dela Liceul Naţional din localitate, 3 de la liceul din Botoşani, iar 16 dela şcoala fiilor de militari.

Comisinnea examinatoare era compusă din d-nii: V. Teodoreanu, prof. al liceului naţional şi al şcoalei militare şi I. Ionescu, prof. al şcoalei de poduri şi şosele.

Rezultatul concursului se va da în primele zile ale lunei Innie a. c.

● Directorii şcoalelor secondare şi maeştrii de muzică şi de gimnastică din localitate, s'au întrunit azi, în cancelaria Liceului Naţional, şi au discutat asupra sărbărilor şcolare ce vor avea loc cu ocazia zilei de 10 Mai.

● Consiliul general al judeţului, a cărui seziune încă n'a fost închisă, va fi convocat din nou peste cîte-va zile, în vederea stabilirei situaţiilor comunelor rurale, după noua împărţire.

● D. Gh. Neculau a fost numit copist cl. I la prefectura poliţiei din localitate în locul d-lui G. Buzdugan, demisionat.

● La Tg.-Frumos se va construi un palat administrativ în limita sumei de 100.000 lei prevăzute în budget.

● Ministerul instrucţiunei publice a fixat gradaţiile de mai jos următorilor învăţători din judeţul nostru, cu începere de la 1 Aprilie:

Vasile Ulmanu din Bădeni-Scobinţi II-a gradaţie 27 lei; Const. Grigoriu Mironeasa-Voroveşti a III-a grad. 40 lei 50 bani; V. Georgescu Diacon, Băiceni, grad. a III-a 40 lei 50 bani; N. Mircea Cucuteni-Bogdăneşti 40 lei 50 bani; N. Gavrilescu Cucuteni, 40 lei 50 bani; Ioan Cososchi Belceşti, 40 lei 50 bani; Elena Dobrea, Cărniceni-Perieni 40 lei 50 b.; Elena Neculau, Belceşti, gr. IV, 54 lei; D. Rotta, Ciurea 54 lei; Const. Liciu, Cotnari, fiind reuşit la examenul de înaintare pe loc în 1904, nu are dreptul la gr. IV până la 1 Aprilie 1909; Alexandru Paraschiv, Cepleniţa-Buhalniţa 54 lei; Ioan Neculau-Ţuţora, 54 lei; V. Leahu, Costuleni-Măcăreşti 54 lei; P. Pomîrleanu Popeşti, 40 lei 50 b.; N. Mandrea, Hodura, 27 lei; N. Dorin, Româneşti, care a reuşit în 1904 la examenul de înaintare pe loc n'are dreptul la gradaţie IV-a de cît la 1 Aprilie 1909.

● O nenorocire s'a întîmplat la moara „Raiul“ din localitate, proprietatea domnilor Goldsmann şi Taxirer: un lucrător, Gheorghe Dimitriu, a fost prins de roata maşinei. Transportat la spital nenorocitul a sucombat.

● Doi tineri din Iaşi, d-nii Mihail Cogălniceanu, student şi George Konya, fiul farmacistului, funcţionar la Creditul urban, au dispărut de vre-o zece zile din localitate.

Avocatul Miclescu a reclamat astăzi cazul parchetului, în ce priveşte pe tînărul Cogălniceanu.

Se crede că ambii prietini s'ar afla la Monaco.

● Primarul şi ambele ajutoare de primar vor pleca mîne în inspecţia lucrărilor de apă, la Timişeşti.

Ei vor fi însoţiţi de inginerul T. Constantinescu.

● D. profesor doctor Bejan a cerut, printr'o adresă oficială, d-lui rabin dr. Niemirower, ca să dispenseze lehuzele bolnave de religie mozaică, de obligaţia religioasă de a mînca numai mîncare cuşer, de oarece aceasta creează, adeseori, serioase dificultăţi serviciului medical.

● D. Aurel Zeuleanu, doctor în drept dela Paris, a cerut decanatului facultăţei de drept să-i admită a fi abilitat ca docent în specialitatea dreptului privat şi public.

● Echipele elevilor şcoalelor secondare din localitate vor începe zilele acestea exerciţiile de oină, în vederea concursului ce va avea loc cu ocazia zilei de 10 Maiu.

● Din nou s'a început o anchetă la o instituţie din localitate.

De oarece abia au început cercetările, ne rezervăm a reveni cu amănunte.

● Trenurile de plăcere pe linia Iaşi—Ungheni vor fi puse în circulaţie de la 1 Iulie st. n. (18 Iunie stil vechiu) şi vor circula până la 18 Septembrie st. v.

Tot de la acea dată se va introduce un tren, care va pleca spre Paşcani la ora 1 şi 25 p, m. şi unul care pleacă din Paşcani spre Iaşi la 2 şi 55 p. m.

● In cursul acestei veri, odată cu lucrările de restaurare a palatului administrativ, s'a hotărît să se procedeze şi la schimbarea postamentului statuei lui Ştefan cel Mare, care e prea mic şi îngust, faţă de mărimea statuei.

De asemeni piaţa din jurul statuei va fi cu mult mărită, expropriindu-se clădirea casei de economie şi o parte din casele Daniel, astfel în cît statuia şi palatul să se poată vedea în toată frumuseţa.

● Chestiunea vizitei medicale la despărţirea I—unde, prin noul budget, a fost suprimat postul de medic ajutor—s'a rezolvat în modul următor: fiecare din d-nii medici de despărţire a fost obligat a face serviciul medical cîte o lună de zile în mod gratuit, fără nici un adaos la budget.

● D. I. Astruc reprezentantul Alianţei izraelite, a fost azi în Iaşi, trecînd spre Vaslui. D-sa a făcut o vizită la prefectura de judeţ pentru a se informa asupra svonurilor de expulzare a evreilor din tîrguşoarele judeţului Iaşi.

Judiciare.—Intre obştia locuitorilor foşti clăcaşi din Valea Seacă şi moştenitorii defunctei principese Lucia de Schoenburg Valdenburg există un vechiu proces de revendicare, pendinte actualmente de s. II a Curţei. La o audienţă precedentă s'a făcut paritate şi procesul va fi judecat din nou, în ziua de 5 a. c., de complectul secţiei.

— Creditul urban din Bucureşti şi căpitanul Sturza au intentat acţiune în daune comunei Iaşi, fiind-că n'ar fi respectat o convenţie pentru închiriarea, ca local al Primăriei, a palatului Sturza, str. Romînă.

Cauza se va cerceta mîne la secţia II a curţei.

● *Pe cînd d. Greceanu face armindenul cu prietenii săi la Stînca, d. M. B. Cantacuzino şi-a invitat prietinii la moşia sa Hoiseşti.*

Solid bloc!

Ultima oră

1 Maiŭ

● Azi comitetul executiv al partidului conservator-democrat au serbătorit pe 1 Maiu la vie la preşedintele clubului d. A. A. Bădăreu.

S'au rîdicat mai multe toaste şi la urmă cei prezenţi au autorizat a trimite d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator o telegramă de mulţumire şi de răspuns la urările ce le-a trimis prin telegramade alaltaeri în numele clubului conservator-democrat din capitală.

In acest senz s'a expediat următoarea telegramă.

TAKE IONESCU

Bucureşti

Comitetul executiv al partidului conservator democrat din Iaşi întrunit spre sărbătorirea lui 1 Maiu m'a autorizat a vă transmite în numele său viile sale mulţumiri de frumoasele urări ce i-aţi adus pentru luptele susţinute şi tare pe credinţa în şefii doreşte îndelungă sănatate spre a-i duce la noi izbînde.

Să trăiţi.

Preşedinte **A. A. Badareu**

Prinţul Eulenburg mentinut in inchisoare

Berlin.—Cererea avocaţilor de a se lasa în libertate pe principele Eulemburg, a fost definitiv respinsă de tribunal.

Prizonieri ucişi

Iekaterinoslaw. — Agenţia Westnik comunică cum că ert cînd prizonierii închisoarei guvernamentale au încercat să evadeze, au fost ucişi 29 fugari, 28 au fost răniţi, dintre care 16 în mod grav.

Ciclon teribil

Londra.—Ziarul „Dail News“ află din New-Jork că un ciclon care a bîntuit în Statele Arizona şi Ilnois a distrus mai multe sate şi recoltele. Peste 40 de persoane au fost ucise, sunt sute de răniţi.

Satul Millersberg din Arizona a fost cu totul distrus.

Iarăsi ciclon

Omaha.—Un ciclon foarte puternic a bîntuit eri satul Nebraşca. 12 oameni au fost ucişi. Răniţi au fost numeroşi.

Carte albastră

Londra.—O nouă carte albastră asupra evenimentelor din Macedonia a fost publicată.

Ea se referă la cele petrecute între 28 lanuarie 1907 şi 18 Aprilie 1908 şi arată mişcările bandelor, crimele comise de acele bande şi reprezentările făcute de guvernul englez.

Delegaţii Marocani la Berlin

Berlin.—Delegaţii lui Mulay Hafid au fost primiţi azi la ministerul afacerilor străine de consilierul delegaţiunei, baronul Langwerth şi i-au remis o scrisoare autentică a lui Muley Hafid.

Delegaţli marocani au declarat că Muley este de fapt stăpîn al ţărei întregi, exceptîndu-se numai oraşele de pe coastă. Marocanii îl consideră ca singur stăpînitor legitim al ţărei. Sultanul Muley Hafid este gata a respecta tratatele şi în special actul de la Algesiras. El roagă guvernul german de a se pune în legătură cu Franţa şi cu celelante puteri semnatare ale actului de la Algesiras, pentru ca trupele franceze să fie rechemate. Hafid ar restabili atunci repede ordinea în toata ţară.

Ziarul „Nordeutsche Allgemaine Zeitung“ spune că consilierul de legaţiune, baronul Langwerth ar fi respuns misiunei marocane că secretarul de stat la afacerile străine nu poate negocia oficial cn misiunea de oare-ce Muley Hafid nu este o persoană recunoscută de dreptul ginţilor, dar i-a dat lui însărcinarea a asculta dorinţele misiunei şi a'i raporta comunicările făcute.

Primăria comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 24 Mai 1908 oara 11 a. m. se va ţine licitaţie publică orală în Camera acestei Primării pentru vînzarea unui teren în suprafaţă de 3 hectare şi 29 arie proprietatea Comunei Iaşi şi situat în valea lui Stefan Vodă din Comuna Galata şi care se megieşeste cu via d-lui inginer Eni şi cu drumul aflător in valea lui Stefan Vodă.

Garanţie provizorie 150 lei.

Devizul se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea Comptabilităţei Publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 09036
24 April 1908.

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

WEISS

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara din puținile

Bilete Loz Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți

și

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît **să** le trimetiți spre a fi curățite și văpsite **ca și** noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de aceasta branșă.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghistii și Farmacistii.*

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guilliè este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași, —strada Stefan-cel-Mare—Iași

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei trasu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6 f

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalațe[illegible] motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 427.—IAŞI, Sâmbătă 3 Mai 1908

Vehiculul democraţiei

Mă duc cu gîndul la 11 ani în urmă.

O nouă tipografie se instală în casele vechiului *Chateau aux fleurs*. Un prieten, care azi nu mai este,—cruda moarte l'a răpit prea de curînd,—îşi angajase toată vlaga economiilor tinereţii în deschidere de tipografie şi de ziar.

Era Gr. C. Buţureanu!

Fire entuziastă, el punea în slujba partidului său—şi eram noi toţi, cei 86, nu de mult încorporaţi în partidul conservator — toată munca sa, toată puterea sa, toată starea sa!

Şi ne-am frămîntat noi cei doritori de gazetă de partid să înjghebăm materialul pentru primul număr.

— Ghibane, tu să ne scrii o coloană a cincea, despre *Arminden*!

Era 1 Mai 1897!

Şi primul număr din „Opinia" a apărut, frumos tipărit, cu un cuprins variat şi interesant!

— Mă executasem.

11 ani în urmă! Cîte nu se petrec în 11 ani!

Omul se coace; experienţa şi bună şi rea te oţeleşte, şi din toate valurile ieşi cu mai multe învăţăminte de oameni, de lume, de lucruri!

Acei 11 ani m'au oţelit şi pe mine întru atîta, că lovirile duşmanilor mă înalţă, laudele din cale afară ale prietenilor mă scoboară, şi cu acel sînge rece de oameni şi lucruri îmi caut de rostul meu şi trec înainte!

Şi astăzi cînd coloanele aceluiaşi ziar drag îmi sunt puse la dispoziţie —în director şi membru din comitet —prilej am eu, cel care am consacrat presei de partid 11 ani din viaţa mea, iar presei în genere, cei 23 de ani de viaţă de cetăţean, să-mi fac azi o spovedanie din temeiul inimei mele...

...Ziarul mi-a devenit pentru mine o a doua natură, mi-a căzut drag, cum îţi cade în suflet dragostea de ceia ce-ţi e scump ţie.

Cînd stau şi mă uit în juru-mi la mormanele de ziare legate, acele în care am scris şi mă recetesc în nenumăratele articule, notiţe, foiţe, ştiri, ajungi pare că ceteşti din povestea vieţii altuia.

N'a fost fapt, care să mă impresioneze aşa şi aşa, ca acelui fapt să nu-i dau fiinţă sub o formă iarăşi aşa şi aşa în ziar.

Şi eram un băetan fără musteaţă, strecurat în lume aşa nebăgat în samă, şi ziarului mi-a fost dat să-i confiez impresiile mele.

Şi am fost şi am văzut de la apele Volgăi la ale Tamisei, de la marea Nordului la marea Adriatică şi în lung şi în lat, şi multe m'au impresionat, rari însă au scăpat să nu le dau fiinţă într'o formă sau alta în ziar...

O dragoste nebună s'a născut dar între mine şi ziar. Iar dacă ai sta să socoteşti minutele, ceasurile, de zi şi noapte, cheltuite cu acest tovarăş al sufletului tău, ar fi să clădeşti o viaţă întreagă de emoţii, de stări sufleteşti, mai de hai de cît cu cea mai scumpă fiinţă sufletului tău cu drag.

Izbutit-am a socializa ceva din fondul sufletului meu? izbutit-am a împărtăşi altor suflete ceva din gîndurile mele, din emoţiile mele, din bucuriile mele, din amărăciunile mele?

Da, amărăciuni!

Ce duhovnic mai bun poţi avea de cît ziarul!

Călimara în faţă; îţi iei binişor condeiul; îţi aşezi teanc foiţele şi începi a scrie...

In tăcerea nopţei ori în larmătul zilei, în fapt de zi sau la cîntat de cucoşi, pe ploae, ori pe ninsoare, pe cer înorat sau pe soare ferbinte, dragostea de ziar te face să găseşti vreme şi scrii şi scrii şi scrii!

Supt impresia zilei, supt sentimentul clipei, sufletul e ca o barcă ce se lasă dus de valuri, şi te duce, şi te duce pe zile, pe luni şi pe ani şi te trezeşti la un răstimp mai îndelungat că pare că ai fi un altul, de şi tu ai fost pururi acelaşi, căci tu eşti cel ce ţi-ai legat zi de zi viaţa de toate aceste clipe trecătoare.

Dar nu se poate ca partea bună şi pasională din sufletul tău să nu se transmită şi celor din juru-ţi, stîrnind dragoste şi uri, iubiri şi sentimente, duşmani şi prieteni.

Şi le-am stărnit!

Dar uitîndu-mă pe mine, căci nu de mine mă preocup acum—şi generalizînd cazul, ce serviciu n'a adus ideii conservatoare un ziar ca *Opinia*!

Şi cînd ştiu că acestui ziar, în evoluţia lui, i-am încălzit coloanele 11 ani cu tot ce sufletul meu a avut mai bun, mai nobil, mai pasional, îmi place a mă contopi în noianul mulţimei, pentru care a devenit o adevarată nevoe morală ziarul!

Şi partidul conservator-democrat, între alte multe merite are şi pe acela de a avea un deosebit cult pentru presă, căci în democraţia extensivă ziarul e un factor de mîna întâia.

Poate să aibă partidul un şef gură de aur! Vorba se aude între 4 păreţi, se răspîndeşte ori mărită, ori schimonosită, cum vreţi; ziarul din contra e *vehiculul* care duce lumina, ideia de partid; e deci fiinţa partidului.

Şi ce mare noroc şi fericire are acest partid conservator-democrat, cînd şeful său pe lîngă că e şi gură de aur—zlataust—dar e şi un închinător al ziarului.

Take Ionescu e şi ziarist, prin îndatinare, prin convingere.

Cele mai mari înălţări ale lui, cum şi cele mai adînci mîhniri, ziarului le-a confiat, şi acest vehicul i le-a dus din colţ în colţ de ţară şi a stîrnit admiraţie de el, de stările lui sufleteşti, de personalitatea lui politică.

Şi cînd mai ştim că un Sturza a făcut din presă un chip de adulare, iar P. P. Carp pururi i-a aratat dispreţ, ce cîştig moral şi politic pune în cumpănă şeful nostru cînd în lupta ce a încins contra adversarilor are şi dragostea nesecată de acest vehicul al democraţiei: *presa*!

Cu toţii simţim nevoia unei extensiuni a vieţii noastre politice, o lărgire a dreptului de vot, o chemare a unei mai mari păturí la conducerea trebilor publice.

De fapt această lărgire o avem de la sine, dacă asemănăm luptele de azi cu cele de 23 de ani în urmă! Pentru această viaţă politică extensivă, ce vehicul de educaţie poate fi mai bun ca *presa*!

Şi cînd noi ca partid avem un şef care are cultul presei, nu ca instrument de cancanuri şi de însădit zizanii, ci ca un duhovnic de spovedit stări sufleteşti, ca un vehicul de dus lumină, deci ca un factor cultural şi politic, avem pentru noi şi cu noi toţi factorii sociali chemaţi întru a învinge.

Iar azi, cînd noi cei de la *Opinia*, serbătorim o aniversare de 11 ani, să ne legăm în minte trecutul de prezent şi încrezători pe munca noastră, pe dragostea noastră de muncă, să ne înfiripăm şi mai mult în speranţa de izbîndă, de învingere, căci sămănători de idei, de directivă, ne-am deprins a pune în slujba democraţiei toată partea bună a sufletului nostru ca soldaţi devotaţi ai unui partid democrat şi cu dragoste neţărmurită pentru şeful nostru.

Gh Ghibănescu.

Falimentul unei infamii

Intre ziarele colectiviste şi cele carpiste există osebire de vederi asupra cauzelor insuccesului partidelor lor în ultimele alegeri parţiale Căci cauza nu trebueşte căutată—ferească D-zeu—în faptele reale că alegătorii au condamnat politica liberală şi s'au arătat neîncrezători în d. Carp. Nu! Aiurea rezidă insuccesul.

Ziarele carpiste cată să dovedească că Fortuna, zeiţa cea norocoasă, a favorizat partidul conservator-democrat. Acest partid nu era tare de cît la Vaslui şi la Craiova şi norocul a făcut locuri vacante tocmai în acele două centre de tărie ale partidului conservator-democrat.

Asta este explicaţia foarte nimerită şi foarte curagioasă a carpismului Colectiviştii nu vorbesc de noroc. De cînd îs la putere au goană mare şi nu mai vor să vorbească de oameni cu noroc. Ei, antreprenorii şi îmbogăţiţii din tolerarea hoţiilor din partea lui Ion Brătianu, ei nu văd de cît corupţia Şi la Iaşi, şi la Vaslui şi la Craiova, a fost ploaie mare de poli şi viscol de bancnote. S'au tăiat bumăştile pe din două şi s'au dat: marilor proprietari, agricultorilor, profesorilor. Căci din aceştia, esclusiv, se compun colegiile I de Senat şi în tus-trele locurile de biruinţă, vacante erau scaune la acel colegiu.

De ce nu se înţeleg învinşii asupra cauzelor dezastrelor—nu importă. Dar dacă n'au făcut cartel şi în această privinţă, este simptomatic că fie-care dă altă lămurire, ceea ce dovedeşte un lucru: că nici liberalilor, nici junimiştilor nu le dă mîna să spună adevărul.

Colectiviştii, cu modul lor de a înfăţişa lucrurile—pregătesc, evident, terenul luptei pentru opoziţie. Ea se va da, în lipsă de argumente solide, pe tema că partidul conservator-democrat este vîndut străinilor.

Infamia nu va prinde nici în viitor, precum n'a prins nici acum. La Iaşi, la Vaslui şi la Craiova, agitaţia s'a făcut pe acelaş calapod.

Şi respunsul alegătorilor, victoriile noastre, au dat dovadă colectiviştilor că invenţia lor prea este infimă şi ingrată.

Să caute alt meşteşug. Acesta—al străino-iubirei—prea a dat faliment.

Partidul celor calomniaţi

E un adevăr cunoscut, şi acelaşi pretutindenea unde s'a dezvoltat forma constituţională a statelor moderne de astă-zi: valoarea reală, pentru a putea străbate şi a se impune în politică, a avut tot-deauna nevoie să-şi facă drumul cu coatele şi să suporte atacuri îndrăzneţe şi formidabile.

Politica este prin esenţă legată de patimă. Şi dacă ori-ce lucru care are imediată legătură cu omul este, în mod fatal, lovită de imperfecţiune, cu atît mai mult trebuie să fie imperfect un lucru care se leagă nu numai de om ci de patima omenească însă-şi.

De aceia politica nu constituie nicăieri un cîmp unde se culege numai plăceri, unde tronează numai sfînta dreptate şi unde armele întrebuinţate sunt perfect leale. Cine nu are în sine un surplus de energie, cine nu este alcătuit ast-fel în cît să ştie să înfrunte mizerii, acela nu poate să se afişeze şi mai cu seamă să se impuie.

Lucrul acesta atît de adevărat pretutindinea ie şi mai adevărat cînd ie vorba de politica care se face la noi, de acea politică cu apucături orientale, cu violenţă în procedeuri, cu lipsă de lealitate în manifestări, cu arme înveninate, din care cea mai teribilă este arma calomniei.

Arma aceasta, atît de uşoară de mînuit, atît de eficace cînd ie vorba de distrus, şi atît de uşoară de întrebuinţat la noi, unde rare ori se produce sancţiunea cuvenită, arma aceasta a fost întrebuinţată de demult şi din nenorocire progresul nostru n'a însemnat şi dispariţia ei totală. Ea a fost întrebuinţată de demult—n'am avea de cît să amintim de lupta dintre Ioan Brătianu şi Alexandru Cuza, pe tema rotunzirei moşiilor acestuia, luptă care a avut de urmare animozităţile de familie al căror epilog s'a văzut acum cîţi-va ani, cu ocazia unei întîmplări care a făcut mult zgomot pe atuncea—şi continuă şi pînă astăzi a fi întrebuinţată de zvăpăiaţii celor două partide, pretinse de guvernămînt.

Dar am progresat în ce priveşte modalitatea utilizărei calomniei. De unde pînă acum calomnia era întrebuinţată numai contra individualităţilor, astă-zi o colectivitate întreagă este calomniată.

Această cinste i se face partidului conservator-democrat. El este calomniat pretutindenea, pe ori-ce cale, prin ori ce mijloc şi atacat în năzuinţ-le sale, în procedeurile sale, în activitatea sa.

...Dar pe cînd se utilizează contra lor aceste arme infame, branii conservatori-democraţi îşi strîng rîndurile, nesocotesc atacurile, intetesc lupta, încordează puterile, iar entuziazmul lor creşte mereu văzînd că triumfă idealul lor scump: pe lîngă binele ţerei pe care îl doreşte orice romîn, stîrpirea blazonului, resplata meritului, zdrobirea îngîmfărei nemotivate şi a prezumţioziţăţei bolnave.

Aşa i am văzut ieri, în jurul unei mese prieteneşti, ascultînd pe şeful iubit, pe care îl urmează cu dragoste, pentru că el simbolizează năzuinţ-le lor.

Să trăiască!

Partidul lui Hauslian

Numele Anton Hauslian se tipăreşte actualmente în toate ziarele germane. De aproape opt ani de zile acest Hauslian a cutreerat, pe jos, tot globul terestru. A plecat din Viena cu femee şi copil într'un anume car, pe care Hauslian l'a împins înainte opt ani de zile aproape şi a făcut, în totul, umblînd pe jos, 49.800 chilometri. Pentru acest act de eroizm Hauslian a primit 20.000 mărci.

Cînd am citit în ziarele germane această poveste adevărată, ne-a isbit asemănarea curagioasei întreprinderi cu o întreprindere politică dela noi.

Şi d. Carp, care conduce un car politic, este un fel de pieton etern. Lucrurile se petrec altfel cu d. Carp, dar o asemănare există. Şi d. Carp de cînd umblă să formeze un guvern tare, cu sau fără de doi cantacuzinişti, trebue să fi făcut un enorm număr de kilometri.

Este adevărat că d. Carp, contrar sistemului lui Hauslian, a străbătut acest mare număr de kilometri—şezînd locului sau, cel mult, făcînd naveta între Capitală şi Ţibăneşti—o Friedrichsruhe a României.

Hauslian, ca să parcurgă atîta amar de drum, n'a umblat numai opt ani de zile pe jos, dar a şi împins căruţa în care se aflau ai sei. D. Carp, însă, nici nu umblă, nici nu împinge, ci, stînd locului, parcurge distanţe mari în închipuire şi ajunge pînă la ţara ideală a guberniilor şi a tunurilor.

Aşa face în fantezie. In realitate însă, acest *Globetrotter* politic, care călătoreşte în lună, n'a făcut — şi aceasta acum în urmă—de cît două călătorii terestre: una la Vaslui, cealaltă la Craiova.

Cu foarte rele impresii ce le-a cules în ambele acele călătorii, d. Carp s'a întors la Ţibăneşti şi stînd locului, străbate iar, în fantezii, distanţe mari... D. Carp a sosit iar la staţia „puterei", a format un minister cu cinci de ai săi şi doi de-ai Nababului. A distrus takismul şi şi-a ajuns idealul.

In vis—fireşte. Căci realminte şeful partidului conservator a rămas şeful partidului lui Hauslian; de opt ani de zile se sbate, umblă, se agită şi—aci se diferinţiază de Hauslian — rămîne locului.

D. P. P. Carp este şeful partidului odihnei veşnice.

OAMENI ŞI LUCRURI

DUEL

Dintre filosofii secolului trecut acel care a rîs mai mult—dacă acestui filosof i se poate aplica vorba că a rîs—şi s'a indignat mai vehement de prejudecata duelului, a fost Schopenhauer.

Marele cugetător nu putea pricepe paradoxul, — el care emitea atîtea paradoxe—că poate cineva să aibă inima cea mai curată, capul cel mai inteligent, purtarea cea mai onestă, simţirea cea mai generoasă şi totuşi la un moment dat să fie expus a-şi pierde onoarea, de îndată ce-i trece prin minte cuiva să-l insulte, cu condiţia ca acesta din urmă să nu fi călcat regulele de onoare, indiferent dacă acesta din urmă este în viaţa lui un dobitoc, un stupid, un vicios, un risipitor, un om de nimic într'un cuvînt.

«Acest soiu de «onoare», scrie Schopenhauer este produsul unor timpuri cînd pumnii erau mai desvoltaţi decît crierii, cînd popii ţineau minţile în lanţuri, adică al faimosului veac de mijloc şi al cavalerismului, cînd curagiul trecea înaintea tuturor calităţilor, deşi în sine curagiul e un merit de a doua mînă, o virtute de sublocotenent în care ne întrec şi dobitoacele...»

Schopenhauer nu putea scrie decît violent şi trebuie să-i iertăm unele expresiuni crude. Adevărul e că în acel faimos evul-mediu la baza instituţiunii duelului era ideea religioasă că Dumnezeu judecă pe oameni şi că cel biruit trebuie să fi fost vinovatul...

E una din cele mai stranii şi mai nedrepte prejudecăţi ideea că prin schimbarea unui glonte ori a unor lovituri de spadă onoarea a fost redată unui ofensat. In ce mod şi prin ce minune s'a putut face aceasta? Este evident o minciună convenţională în care omenirea s'a deprins a crede, adică o parte minimă a omenirii, acea care se pretinde mai cultă, mai distinsă. Marea mulţime, multele milioane nici nu visează macar de existenţa duelului şi nici nu admit că dacă ai un aşa zis curagiu, ori ai deprinderea de a ucide la siguranţă—poţi dovedi că eşti nevinovat, că eşti om de onoare, că ţi-ai spălat cutare vină, ori pata sau că, cu sufletul sincer şi curat, ai strîns, după duel, mîna aceluia care ţi-a necinstit casa...

Cavalerismul, de fapt, a instituit o apoteoză a crimei. Ca şi asasinul comun care uzează de vicleşug, duelagiul iscusit întrebuinţează şiretlicul, pîndeşte să surprindă mişcările adversarului, iar cine e mai viclean, iese om mai... de onoare! Unora li se poate părea mult mai cavalerească răzbunarea franca, uciderea spontană, gesul impulsiv, decît această barocă pregătire, imorală şi inumană, de a omorî pe un adversar, ascunzîndu-te sub o legalitate ipocrită.

Socrate, marele filosof al anticităţii, fu lovit într'o zi cu piciorul de un răuvoitor. El zise cu sînge rece unui cetăţean ce fusese martor acestei scene: „dacă m'ar fi lovit un măgar, aşi porni oare jalbă contra lui"?

De unde oare dreptul de a pedepsi o insultă cu... moartea? După ce lege a bunului simţ? Şi ce soiu de dreptate o fi aceasta?

...Dar reflecţiile ne-ar duce prea departe şi nu e aceasta în intenţia noastră. Ele ne-au fost suggerate numai de zgomotul ce s'a făcut zilele aceste în presă în jurul unei încercări făcute de un cavaler, descendent al evului mediu, de a pedepsi cu o moarte... sigură, îndrăzneala unui burghez de a-i aminti un banal abuz făcut cu bani care nu-i aparţineau.

Rodion

TAKE IONESCU

(de dr Marco Brociner)

Este noul partid conservator democrat o formaţie efemeră sau e chemat să aibă un rol hotărîtor în destinele Romîniei? Răspunsul la această întrebare îl dă expunerea momentelor care au chemat la viaţă noul partid şi lumina în care se arată şeful seu.

D. Take Ionescu, care astăzi numără 50 ani, prin urmare poate fi socotit ca Benjaminul bărînilor şefi de partid romîni, a intrat în viaţa politică de vre-o două decenii. De atunci încă avea un renume strălucit ca avocat. In România un avocat, dacă are chemare, poate ajunge o celebritate la trei zeci de ani. Tînărul licenţiat n'are nevoe să facă un stagiu îndelungat, pentru ca să i se spună la urmă ca şi candidatului lui Molière: dignus es intrare. Cum şi-a isprăvit studiile juridice poate să-şi exercite profesiunea. Şi cum procedura înaintea tuturor instanţelor e verbală, un avocat poate în cel mai scurt timp să-şi manifeste talentul şi să-şi creeze un renume.

Acesta a fost cazul d-lui Tache Ionescu. Gazetăria, zice francezul, duce la toate, cu condiţie ca să o părăseşti. Avocătura duce şi ea la toate, însă pentru asta nu-i nevoe să-i zici adio. Aşa a rămas d. Tache Ionescu avocat, dar în primul rînd, tot politica îl atrăgea.

Politica în Romînia e terenul care absoarbe toate talentele ţării. D. Take Ionescu întră în partidul conservator, lucru care la prima vedere s'ar părea surprinzător pentru un om cu idei înaintate. Dar în Romînia, conservatorii şi liberalii nu se deosebesc pe chestiuni de principii. Ca să fii liberal sau conservator e mai mult o chestie de temperament. Pentru ca să treci de la un partid la celalalt nu e nevoie să fii renegat şi nici nu-i necesar să'ţi schimbi în mod radical convingerile politice.

Defunctul şef al conservatorilor, Lascar Catargi, recunoscu numai decît, că d. Take Ionescu posedă în cel mai înalt grad toate însuşirile care-l predestinau unui mare viitor politic. D. Take Ionescu e un orator extra-ordinar. Bărbatul acesta svelt, elegant, cu privirea scînteietoare, al cărui organ cald şi răsunător te pătrunde la inimă, poate, fără mijloace demagogice, fără declamaţiuni amăgitoare, fără un pathos deşert, ci numai prin farmecul unei vorbiri în mod natural curgătoare, să fascineze mulţimea.

El vrăjeşte prin claritatea strălucită a discursului şi impune prin înlănţuirea argumentării sale logice, prin înţelepciunea sa cumpănită care chiar în focul pasiunilor nu-l părăseşte niciodată şi cu pozitivitatea aceea pătrunzătoare, dovada unei culturi extraordinare cu care rezolvă nu numai chestiunile juridice obicinuite, dar şi orce chestiuni financiare, administrative, economice şi politice.

Şi astfel d. Take Ionescu, care şi ca persoană are farmecul unui charmeur, dobîndi curînd în partidul conservator importanţa unui factor de care trebuie să se ţină seamă şi în jurul căruia începură să graviteze toate forţele tinere şi pline de viaţă ale partidului. Aceasta se vădi mai ales după moartea lui Lascar Catargi, cînd şefia partidului îi căzu d-lui G. Cantacuzin.

D. Cantacuzin e un boier dintr'o familie veche şi istorică a ţării, are copii ambiţioşi, cari se străduiesc să joace un rol politic, are multe legături familiare şi după toate acestea e şi cel mai bogat senior al Romîniei, aproape miliardar.

Toate aceste împrejurări influenţară a-

supra partidului conservator, care din această cauză dobîndi un caracter particular şi unilateral.

In interviewul pe care mi l'a acordat d. D. Sturdza în Mai trecut la Constanţa, ministrul prezident al Romîniei stărui mult asupra acestui fapt. El îmi arătă că conservatorii rămîn orbi şi surzi faţă cu cerinţele unui stat de cultură modern, că vor să reînvieze de mult dispărutul orientalism, că vor să se izoleze într'o castă aristocratică şi că de aceia fac atîta paradă de titlurile de duci şi prinţi desfiinţate prin Constituţie.

Aceste observaţiuni priviau pe d. Cantacuzin şi anturajul său, ele nu se refereau în nici un caz la d. Take Ionescu, care în partidul conservator simboliza fermentul democraţiei în mişcare şi căruia familia Cantacuzino îi purta în totdeauna o ură ascunsă.

(Sfîrşitul în numărul de mîni).

Percursorul d-lui Toma Stelian

— Un raport al d-nului N. I. Pogonat —

Legea judecătorilor ambulanţi este la ordinea zilei, prin marile mişcări în magistratură, pe care zilnic le face d. Stelian.

Credem interesant a releva cu această ocazie, un raport al amicului nostru N. I. Pogonat, fost judecător al ocolului I de Iaşi, purtînd No. 4593 din 1891, şi în care d-sa se pronunţă pentru înfiinţarea acestor judecători.

Iată unele pasagii din acel raport. Vorbind despre soluţia ce se impune faţă de relele rezultate date de judecătoriile în chestiune, d-sa spune:

Aşa dar fiind că micşurarea Ocoalelor nu s'ar putea face din cauza raportului disproporţionat ce este între populaţie şi teritoriu, singura soluţie care poate să pună justiţia la îndemâna populaţiei rurale, cred că este numai instituirea de Judecători ambulanţi cu o procedură sumară şi cu o mai mare latitudine în ce priveşte dreptul de apreciare şi fiind-că în asemenea caz, toată garanţia este aproape numai în persoana judecătorului, trebue ca el să fie bine plătit dîndu-i-se salarul de membru de Tribunal, după cum are deja gradul, pentru a fi recrutat numai din vechii magistraţi, titraţi bine înţeles, ce vor avea pe lîngă studii şi o practică ca magistrat de cel puţin doi ani.

Această condiţie e cu atît mai necesară, cu cît Judecătorul de pace judecînd singur, e mai expus a greşi, în lipsă de practică după cum s'au şi întîmplat chiar, adese ori Judecătorilor numiţi direct de pe băncile şcoalelor fără nici un stagiu, îndată ce au obţinut licenţa sau doctoratul şi consecinţa unei asemenea greşeli e în dauna impricinatului al cărui avut poate de multe ori consistă în obiectul acelui proces.

Vorbind apoi de situaţia judecătorilor rurali, d-sa scrie:

Dar pentru ca judecătorul de oraş să nu vadă o degradare în mutarea sa la ţară, unde va avea nevoe de a ţine o trăsură dacă va fi ambulant, ar fi bine ca el să fie despăgubit prin avantaje materiale, dîndu-i-se pe lîngă salarul judecătorului de oraş şi o diurnă de 200 lei pe lună, şi cu acest chip numai se va putea atrage în capul judecătoriilor de la ţară, oameni cari să întrunească toate condiţiunile: de capacitate, studii, practică şi onestitate şi atunci, Domnule Ministru, dar numai atunci veţi reuşi de a asigura ţeranului incult dreptatea, după care atît de mult aleargă astă-zi.

Judecătorul de oraş nu are nevoe de diurnă fiind stabil.

Numele de *„Adjutor“* cred că nu corespunde cu funcţiunea ce îndeplineşte, el ar putea fi înlocuit cu acel de *„Supleant“* care este mult mai propriu, mărindu-se salarul atît lui cît şi copiştilor, cele actuale fiind prea mici în raport cu cerinţele existenţei.

Apoi e de mare nevoe a se adăugi cîte un scriitor, care să fie însărcinat special cu arhiva, fiindcă cu doi copişti, numai, e greu a se putea ţine lucrările în curent.

Litere-Ştiinţe-Arte

LITERAŢII. — Acum 2—3 zile toate ziarele din Capitală publicau o notă uniformă în care se anunţa că Luni seara, 28 Aprilie, a. c., s'au întrunit un mare număr de literaţi cari au pus bazele societăţii scriitorilor romîni.

Scopul acestei societăţi este apărarea drepturilor şi intereselor materiale şi morale ale scriitorilor.

Ni se pare că nu pentru întâia dată au loc atari adunări şi se constitue asemenea societăţi— cu scopul de a apara interesele morale şi materiale... Necunoscînd în detalii statutele, nu putem judeca întrucît prin acea organizare se vor asigura într'adevăr interesele scriitorilor şi pe ce cale anume. Comitetul societăţii cuprinde, ca de ordinar, tot felul de demnităţi începînd cu acea de preşedinte, vicepreşedinţi, secretari, censori, questori, casier, bibliotecar etc. Ceea ce relevăm e faptul că nu figurează, în lista celor constituiţi, scriitorii mai bătrîni, de şi aceştia ar avea poate în primul loc interese morale şi materiale de apărat uneori. Nu vrem însă să credem că e vorba numai de un gest de entusiasm, ci de o alcătuire temeinică menită să ocrotească interesele muncitorilor, producătorilor intelectuali. Şi nu vrem măcar să părem sceptici faţă de noua organizaţiune pentru a nu căşuna o neplăcere mult simpaticului nostru colaborator literar, d Cincinat Pavelescu, preşedintele societăţii. Ne mulţumim numai a-i ura traiu lung şi izbîndă.

*

Tolstoi se află restabilit, scrie *Ruskii-viedomosti*, şi lucrează la o lucrare a sa *«In jurul cititului»* în care notează toate cărţile demne de a fi luate în seamă. Tolstoi spune că aceasta e ultima sa scriere.

— Scriu, a spus redactorului sus zisei foi, de cinci, şease ori unul şi acelaş lucru, căci scriitorul trebue să cîntărească foarte bine cea ce spune.

In prezent sunt atîţia scriitori, fiecare om vrea să fie publicist. Eu cred că trebue omul să observe mult, şi numai cînd vede că nimeni n'a mai scris ceeace el a observat, atunci trebue să scrie. Uite spre pildă eu, eu n'am să scriu decît atunci cînd am văzut că acea ce eu voesc să spun nimeni nu spusese. Prima mea lucrare a fost *Copilăria* şi într'adevăr eu n'am găsit în literatură pe nimeni descriind toată poezia şi tot farmecul copilăriei aşa cum merită.

Ce bine ar face mulţi din scriitorii noştri dacă ar urma sfaturile bătrînului dela Yasnaia-Poliana să mai recitească ceea ce trebue să publice şi să nu publice decît acea ce alţii n'au mai publicat vr'odată.

*

— Profesorul Mason îşi arată în „Contemporany Review“ părerea că rasa blondă care în istorie pare cea mai puternică şi superioară, se va stinge într'un timp nu tocmai departat. Toate rasele cuceritoare, toate popoarele colonizatoare au făcut parte afară de cea arabă, din rasele blonde. In ceea ce priveşte pe Romani, cele mai multe din popoarele cari au format mai tîrziu celebra cetăţenime, au fost un tip blond ca de pildă Samniţii.

In Europa, erau blonzi şi Galii, Teutonii, Slavii, Grecii, Scandinavii, Englezii. In Asia, Asirienii, Mezii şi Perşii reprezintă tipul blond.

Dintre Grecii vechi, macedonenii pare să fi fost blonzi şi blonzi sunt şi toţi eroii lui Homer.

*

După o comunicare a comisiunei geologice din Vashington, cel mai greu metal e osmiul, care la volum egal e de două ori mai greu ca aurul.

Greutatea specifică a aurului e de 19 jum. a osmiului aproape 22 jum. Osmiul e cel mai greu de topit din toate metalele; el rezistă la un grad de căldură la care platina se topeşte.

*

STRUNA ZILEI

J U S T I Ţ I I...

Surdul A. P. reformat pentru infirmitate incurabilă a fost numit inspector general al judecătoriilor...

Doamne, ce nu fac miniştrii
Cînd drept deviză au abuzul!
Justiţia, cum ştiţi e... oarbă
La noi i s'a luat şi-auzul.

Informaţii

● 10 Mai. — Eri la orele 11 a. m., directorii şcoalelor secondare şi maiştrii de muzică şi de gimnastică din localitate, s'au întrunit în cancelaria liceului naţional, pentru fixarea programului sărbărilor şcolare ce vor avea loc cu ocazia zilei de zece Maiu.

S'a hotărît ca la Te-Deumul ce se va oficia la Mitropolie, în dimineaţa acelei zile, să ia parte corpul profesoral al fiecărei şcoli, fără elevi.

La orele 3 şi jum. toate şcoalele se vor aduna în piaţa Unirea, de unde vor pleca în ordinea în care au venit, spre grădina Copou.

Aci festivitatea se va începe la orele 4 p. m. cu „Imnul regal“, executat de corurile tuturor şcoalelor secondare de băeţi.

Va urma apoi o cuvîntare ocazională ţinută de un profesor, care va insista asupra însemnătăţei zilei.

De asemeni va vorbi cîte un elev din fiecare şcoală.

După cuvîntări, fie-care şcoală secondară va lua loc în chioşc, rînd pe rînd şi va executa cîte-un singur cîntec.

Şcoalele vor porni apoi în ordinea în care au venit, la şcoalele respective.

● Concursul de „oină“ între echipele şcoalelor secondare din localitate va avea loc Duminică 11 Maiu, la orele 10 dim., pe platoul dela Copou.

Ministerul va numi o comisiune de arbitri, care va fi compusă probabil din rectorul universităţei, prim-preşedinte al curţei de apel, un director de şcoală secondară şi doi profesori.

● Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară direcţiunilor şcoalelor secondare, prin care le invită să-i comunice care dintre profesori doresc să-şi ia sarcina să lucreze la buletinul meteorologic.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut d-lui prof. I. V. Praja că a fost numit în consiliul general al instrucţiunei, invitîndu-l tot odată ca azi să se prezinte la minister.

● **Comisiunile examenelor de capacitate.** — Comisiunile pentru examenul de capacitate în învăţămîntul secundar, au fost instituite precum urmează:

Limba romînă: D-nii I. Bianu, preşedinte; Ovid Densuşanu şi P. P. Negulescu, membri.

Limba latină: D-nii I. Crăciunescu, preşedinte, D. Evolceanu şi P. Mihaileanu, membri.

Limba elină: I. Caragiani preşedinte, Burileanu şi Volacri, membri.

Limba franceză: C. Demetrescu-Iaşi, preşedinte, A. Naum, şi Pompiliu Eliad, membri.

Limba germană: D. Onciul preşedinte, A. D. Xenopol şi St. Mîndrescu, membri.

Istoria: P. Rîşcanu preşedinte, D. Onciul şi I. Bogdan membri.

Filosofia: C. Demetrescu-Iaşi preşedinte, I. Găvănescul şi I. Crăciunescu, membri.

Dreptul usual, econ. politică şi instrucţia cetăţenească: Mişu Seulescu preşedinte, M. Dragomirescu şi I. Peretz, membri.

Geografie: S. Mehedinţi preşedinte, Teohary Antonescu şi St. Popescu membri.

Matematici, contabilitatea, techmalogia şi mecanica: C. Climescu preşedinte, E. Pangratti şi A. Myller, membri.

Cosmografia: N. Coculescu preşedinte, A. Davidoglu şi Rallet, membri.

St. fizico-chimice şi higiena: I. Stravolca preşedinte, I. Crăciunescu şi Gh. G. Longinescu membri.

St. naturale şi higiena: C. Demetrescu-Iaşi preşedinte, D. Voinov şi Al. Popovici membri.

Religie: I. Bogdan preşedinte, I. Mihalcescu şi N. Dobrescu, membri.

Caligrafie: Costin-Petrescu preşedinte, P. Ionescu şi V. Costin membri.

Desemn: D. Serafim preşedinte, D. Stoicescu şi Costin-Petrescu, membri.

Desemn liniar: C. Corban preşedinte, I. Ionescu şi N. Bran, membri.

Muzica vocală: D. Popovici preşedinte, D. Chiriac şi Ed. Caudella, membri.

Gimnastica: D. Ionescu preşedinte, Teodor Berescu şi S. Corbu, membri.

● Am anunţat că între eforia sf. Spiridon şi d. doctor Chinezu a intervenit o transacţie în senzul că eforia va plăti 6000 lei doctorului, pentru a declara închis procesul ce există între doctor şi eforie.

Ministrul internelor a aprobat transacţia, care va fi transcrisă Simbătă la tribunalul s. III.

● Inalta Curte, secţia I-a, cu prilejul cercetărei recursului d-lui Abgar Buiucliu, avocat în Iaşi, a stabilit, prin următoarea jurisprudenţă, că decizia consiliului de disciplină prin care un avocat este condemnat pentru neplata cotizaţiei, este susceptibilă şi de apel şi de recurs în casaţie:

După art. 34 din legea pentru organizarea corpului de avocaţi din 1907, neplata cotizaţiei de către avocat atrage un avertisment din partea consiliului de disciplină prin scrisoare recomandată, şi dacă dînsul nu plăteşte cotizaţia în curs de două luni de la data punerii scrisorii la poştă, consiliul de disciplină este în drept să decidă interdicţia avocatului de a mai profesa.

Interdicţia, conf. art. 57 din lege, fiind o pedeapsă disciplinară şi cum în materie disciplinară există dreptul de apel şi recurs (art. 60 şi 61); urmează că decizia consiliului de disciplină, care pronunţă o asemenea pedeapsă, poate fi atacată cu apel, iar deciziunea Curţii de Apel, cu recurs la Curtea de Casaţie.—(C. I. dec. No. 148, din 1 Aprilie 1908).

● Pentru astăzi la orele 5 d. a. profesorii şcoalei normale Vasile Lupu, sînt convocaţi, în conferinţă, în localul liceului Naţional.

● Elevii liceului internat, însoţiţi de directorul lor au serbătorit armindenul în frumoasele păduri de la Breazu, unde au stat de dimineaţă pînă la orele 8 jum. seara.

Fanfara liceului a delectat pe muncitorii elevi ai liceului model.

● Am spus la timp că sergenţii de oraş au adresat d-lui prefect o petiţiune prin care cereau să li se mărească lefurile de la 48 lei cît au acum, la 60 lei.

Ne-luîndu-se însă nici o măsură, 70 din sergenţii oraşului au refuzat pînă acum să mai vie la serviciu, astfel încît acum pe străzi ca Toma Cozma, se află un singur sergent în posturile unde erau pînă acum patru.

● In ziua de 4 Maiu va avea loc inaugurarea „Leagănului sfînta Maria“ din Tataraşi.

● Cu prilejul judecărei opoziţiei făcute de d. Abgar Buicliu în procesul de presă intentat d-lui Lascar Antoniu, ca director al „Opiniei“, înalta Curte s. II, a stabilit următoarele două jurisprudenţe în materie de delict de presă:

a). Opoziţiunea în contra deciziunii Curţii cu juraţi dată în lipsă, prin care directorul unui ziar este condamnat la despăgubiri civile pentru o publicaţiune oarecare, are a fi făcută în nume personal, de oarece în penal responsabilităţile sunt personale şi efectele hotărîrii privesc direct persoana, indiferent de calitatea în care a fost chemat în judecată.

b). In delicte de presă, juriul, prin excepţiune, are a se pronunţa nu numai asupra culpabilităţii, d a r şi asupra existenţei şi quantumului d e s p ă g u b i r e i, atunci cînd cel chemat în judecată este prezent; în caz cînd nu este faţă, juriul este exclus şi j u d e c ă t o r i i Curţii cu juraţi au sarcina de a hotărî atît asupra faptului cît şi asupra despăgubirii, — (C. II, dec. No. 730, din 24 Martie 1908).

● **Lefurile perceptorilor şi agenţilor.**— D. E. Costinescu, ministrul de finanţe, a dat o decizie prin care hotăreşte ca perceptorii să nu mai fie plătiţi din remiza sumelor ce încasau, ci cu salarii fixe.

Lefurile perceptorilor s'au fixat la 600, 500, 400, până la 250 lei pe lună, după însemnătatea oraşelor; la finele exerciţiului li se va bonifica o remiză de 6 la sută asupra încasărilor ce trec de 75 la sută din debitul total până la 85 la sută şi 9 la sută pentru partea din încasările cari trec de 85 la sută din debit.

Deciziunea mai stabileşte lefurile contabililor, agenţilor şi copiştilor. Contabilii vor fi plătiţi dela 90 la 200 lei lunar; ajutoarele cu 100—145 lei; agenţii cu 20—150 lei; copiştii cu 65—100 lei.

● Astă-zi au fost chemaţi la rectorat d-nii studenţi David I. Mucenic, Gh. Munteanu, Gh. Rişcanu, D. Nicolau şi I. Teodorescu.

D. rector Bogdan a anchetat plîngerea studenţilor ce iau masa la cantina universitară.

● La 22 Maiu a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul Mănăstirei Neamţ.

Serviciul divin va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de mai mulţi preoţi din Iaşi.

● Prefectura de judeţ a cerut ministerului de interne autorizaţia de a izgoni pe calea administrativă pe supusul rus O. Ciaicnic, care a fost găsit vagabondînd prin sate.

● *„Unirea educatoarelor romîne“*, societate pentru educarea fetelor ar primi cu bucurie în orice zi la Externatul secundar de fete din Iaşi pe oricine, care auzind de ea, ar dori să aibă vre-o lămurire şi în special pe învăţători şi învăţătoare sau educatori de orice treaptă, a căror cunoştinţă societatea o doreşte în interesul scopului ce urmăreşte.

Se poate trămite la cerere şi o broşură explicativă.

Aceasta ne serveşte până la nouă mijloace de comunicare.

● Eri şi astăzi seria învăţătorilor din judeţul Roman, care s'au înscris la examenul pentru obţinerea titlului de definitivat, au dat proba orală.

Mîine această serie va da proba practică pedagogică.

● D-nii Neagoe Popea şi I. G. Tufescu, profesori de geografie, au fost chemaţi în Capitală la ministerul cultelor, spre a lua parte la discuţiile în chestia programului de geografie în şcoalele secondare.

● O delegaţie a comitetului constituit pentru ridicarea unui bust lui Vasile Burlă, a fost eri de-a vizitat bustul executat de d. Ernest Ţaţomir sculptor.

Impreună cu delegaţia a fost şi d. P. Novleanu, vechiu profesor, care a fost un bun prieten al lui V. Burlă.

Delegaţia, ca şi d. Novleanu, s'a arătat încîntată de lucrarea bine reuşită a d-lui Ţaţomir. Execuţia este perfectă şi zilele acestea comitetul se va întruni pentru a-i face recepţia.

● Concursul general de oină se va ţinea în Iaşi în ziua de 21 Maiu. Comisia va fi astfel compusă: d. St. Sihleanu, president; Gr. Bîrsan şi Burghelea.

● După noua împărţire a companiilor de graniceri, compania VII a rămas tot la Ungheni.

● Astă noapte pe la orele 10 şi jumatate un mare incendiu a izbucnit în comuna Păuşeşti, incendiu care a cauzat pagube însămnate.

Flacările au distrus casa posesorială, proprietatea prinţului Dimitrie Sturdza, iar apoi s'au întins şi mai departe şi au distrus şi locuinţa d-lui Aristide Matasariu, arendaşul moşioi Păuşeşti.

Cu ajutorul sătenilor şi după o muncă de cîte-va ore, focul a fost localizat.

Din cercetările făcute rezultă că focul a luat naştere de la coşul bucătăriei caselor.

Pagubele se urcă la peste 12000 lei. Casele distruse erau asigurate la societatea „Dacia“.

S'a dispus a se face o anchetă.

SELECŢIA

Ar fi un mare bine pentru posteritate dacă s'ar limita libertatea procreaţiei. Cei cari văd în perfectibilitatea umană înţelesul, scopul vieţei, recunosc că nu trebue transmis altora bolile grave a căror moştenire e stabilită ştiinţific Legislaţia actuală ar trebui să ceară soţilor să-şi dee samă înainte de căsătorie asupra periculelor ce iar aştepta, ca nimeni să nu păcătuiască din neştiinţă. Cu cît se va înţelege mai bine idealul solidarităţii umane către care mergem, cu atît se va găsi mai natural de a lua măsuri in vederea selecţiei favorabile generaţiei nouă.

A început a se găsi natural şi examenul medical înainte de căsătorie pentru a putea îndeplini datoria către societate. Dar e vorba şi de soţi care se pot scuti prin aceasta de mari suferinţi. Instinctul conservării şi preţul ce se pune în perfecţionarea rasei vor împedica unirile regretabile.

Cîte odată însă dragostea va triumfa asupra grijei de sanatate a soţilor— dar atunci ei vor trebui să renunţe la copii.

A pune la îndoială putinţa unei educaţii simultane a dragostei şi a sentimentului de rasă ar însemna ignorarea legilor evoluţiei morale.

Selecţia va fi asigurată dacă se va întări instinctul sexual fără a cere pentru aceasta de la individ sacrificiul fericirei sale. Azi e vorba a supune instinctul sexual unui bine suprem, nobleţei rasei. Judecînd după indicii numeroase dragostea şi selecţia în vederea speciei, se apropie şi încep a face cauză comună.

Viaţa este mişcarea, transformarea, evoluţia, progres sau decadenţă. Curba evoluţiei nu va fi mai frumoasă de cît atunci cînd trebuinţa de a da naştere unei vieţi nouă va fi mînată de selecţia dragostei personale şi cînd aceasta la rîndu-i va fi luminată de instinctul speciei.

Selecţia e instinctivă de cele mai multe ori, aşa: legea şi obiceiul interzic unirea între rudele de aproape, între rasele deosebite, oare-care boli cari lucrează asupra sentimentului şi a instinctului transformîndu-le.

Obiceiurile şi ideile actuala asupra moralităţii au lipsit pe mame de libera lor voie şi au neutralizat influenţa care ar fi putut avea simţul lor de selecţie pentru perfecţionarea fizică şi intelectuală a speciei. Dar doctrina fraternităţii oamenilor, cea a egalităţii înaintea legii, trecerea averilor în mîncle burgheziei, adecă caracterul democrat al societăţii, a înlesnit unirile între deosebitele păturí sociale favorizînd selecţia prin dragoste, dar şi prin bani. In vechime nu se ţinea samă atît de interesul economic cît de prejudiţiile naşterei şi a vanităţii. Selecţia a triumfat însă cu timpul.

Obiceiurile, concepţia vieţei, tendinţele artei, mediul, influenţează inconştient asupra instinctului selecţiei. Dar s'ar putea ca această acţiune să devie conştientă şi să se poată prevedea. Va trebui de ştiut care sunt calităţile fizice şi morale de combătut sau de desvoltat şi în ce măsură aceste calităţi atîrnă de la alegerea părinţilor. Interesul speciei va lucra indirect în acelaş sens, aşa că un amor contrar intenţiilor rasei va fi din ce în ce mai rar. „Les entrailles ne raisonnent pas“ a zis Georges Sand, dar natura noastră se modifică neîncetat şi nesimţit sub acţiuni reciproce: corpul e sub stăpînirea sufletului, sufletul sub cea a corpului; dorinţele sunt modificate de idei, ideile de dorinţi. Alegerea în dragoste a unei fiinţe unice dintre altele egale sau chiar superioare va rămînea însă un mister. Cu toate acestea tinerimea va înţelege care sunt calităţele particulare şi generale care atrag pe celalt sex şi va căuta să şi le cîştige. Pe de altă parte un desfrînat, un alcoolic, degenerat vor inspira din ce în ce mai puţin amor.

Libertatea dragostei în condiţiunile favorabile speciei; restricţiune nu libertăţii de a iubi, dar libertăţii de a da naştere unor fiinţe nouă în condiţiuni defavorabile speciei, iată legea nouă. (Va urma).

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

Ultime informaţii

● **Pentru d. ministru Costinescu.** —*Pentru populaţiunea de la oraşe Vama, în generè, nu prea constitue un motiv straşnic de simpatie.*

Aceasta fiindcă unii, în mod conştient, iar alţii prin instinct îşi dau seama că scumpetea vieţei în oraşe se datoreşte în mare parte acestei instituţiuni, mai cu seamă de cînd cu noul tarif vamal, care este în întregime opera actualului ministru de finanţe.

Cu atît mai mult această instituţiune devine antipatică, cînd, pe lîngă birul legal, se mai introduce un bir absolut ilegal dar foarte împovorător.

Vama de Iaşi a devenit o instituţiune de spoliaţiune publică şi o adevărată industrie lucrativă, în ce priveşte desfacerea de bilete de teatru, bilete a tuturor soiurilor de loterii imaginare—adevărate escrocherii.

Cineva nu poate scoate un pachet sau vămui un colet fără să nu fie atacat cu bilete, sau cel puţin cu formula : „dacă nu vrei să iei bilet dă macar un franc aşa"— ceea ce constituie de asemeni o industrie specială.

Obiceiul acesta nenorocit dispărusè în parte la Iaşi, datorită bunelor măsuri luate de fostul prefect de poliţie d. N. Canandu. D. Săndulescu ie-a reîncetăţenit, şi încă într'un mod atît de deşanţat, în cît şi subalternii d-sale se arată scandalizaţi. Obiceiul acesta rău al poliţiei a fost copiat şi cu mult exagerat de cei de la Vamă.

D-lui Costinescu îi putem cere mai mult de cît d-lui Săndulescu în această privinţă, caci pe cînd lucrul acesta face parte din sistemul de administraţie al d-lui Săndulescu, voim să sperăm că are complecta dezaprobare a d-lui Costinescu şi de aceea îi rugăm să iee măsuri ca sistemul astăzi practicat să înceteze cît mai curînd.

● *D. C. Moţet, director al prefecturei de judeţ, înţelege să desfăşoare un anumit rol politic în funcţia pur administrativă, care i-a fost încredinţată în nişte împrejurări anormale şi asupra cărora nu insistăm,*

Noi înţelegem lesne excesele acestui funcţionar — care aparţine astăzi nuanţei generoase. Neofiţii au făcut totdeauna excese do devotament şi d. C. Moţet este un neofit liberal, căci cînd a fost numit în funcţia de director al prefecturei era membru al clubului conservator din Iaşi.

Cu toate acestea îi recomandăm oarecare temperanţă în procedeuri, căci astăzi, şi mai cu seamă la Iaşi, nu se prea împacă rolul de director de prefectură cu acel de agent politic.

● D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie, a fost delegat să cerceteze teza d-lui Stănculescu, doctor în drept de la Bruxelles.

● **Numiri la băile Slănic.**—Următoarele numiri au fost făcute astă-zi la băile Slănic.

In serviciul medical: domnii profesor doctor L. Russ; doctor Al. Brăiescu; doctor Tatos, doctorand Ţaicu; d-rele Zoe Rojniţă, A. Forescu; doamna doctor Docmann şi d. doctor Cristea Missir.

Diriginte la băi calde şi idroterapie: doamnele Aglae Scolar, Sofia Smolinski, Silvia Melinte şi Maria Vasiliu.

In administraţie: domnii Pascu, încasator; Gh. Mihailescu şi Stefăniu, ajutoare.

Diriginte de oteluri: doamnele Ana Gheorghiu, Profira Ionescu, M. Antoniu şi A. Alexa.

● După cum se ştie regimentul 7 calaraşi a fost transformat în regiment de roşiori.

Acest regiment va avea uniforma maron-deschisă.

● La ministerul de finanţe s'a făcut o mare mişcare între funcţionarii administraţiilor financiare.

Este foarte simptomatic pentru grija pe care liberalii o poartă funcţionarilor din Iaşi, că marea mişcare ce s'a făcut nu cuprinde şi administraţia financiară locală. S'ar crede că la noi în Iaşi, nu există asemenea administraţie.

Pe cînd împiegaţii tuturor celorlalte administraţii au fost avansaţi controlori, pe cînd pretutindeni s'au făcut avansări, la administraţia noastră financiară nu s'a făcut nimic.

Fără alt comentar.

○ Am anunţat ieri că tînărul George Konya a dispărut din localitate împreună cu un prietin al său, student în drept.

D. George Konya a scris tatălui său, acum cîte-va zile, din gara Ploieşti, anunţîndu-l că mediul în care trăia la Iaşi nu-i convenea şi că s'a hotărît să plece în lumea mare, pentru a-şi cîştiga existenţa muncind cinstit.

○ **Garden-Party.** Am anunţat că societatea „Crucea Roşie" a damelor din Iaşi, a hotărît să organiseze o mare batae cu flori, în ziua de 10 Mai la şosea.

Cum, însă, lucrările de canalizare vor face imposibilă asemenea organizare la şosea, principesa Maria Moruzzi, presidenta societăţei, a bine voit a pune la dispoziţie frumosul parc ce împrejmuie palatul din str. Coroi, proprietatea princesei, unde va avea loc, în ziua de zece Maiu, o garden-party. Publicul va fi invitat să iee parte la serbare ce se va da în profitul „Crucei roşii".

● D. Ioan Finichi, funcţionar la serviciul lucrărilor de aducerea apei, a obţinut un concediu de 15 zile.

● Şcoalele din comunele rurale din judeţul nostru vor isprăvi cursurile la 1 Iunie a. c.

De la acea dată se vor începe examenele de absolvire pentru elevii ultimelor clase.

In acest scop, se vor forma cercuri de din cîte 5—6 şcoli la un loc, la o parte din cercuri va asista d. Sachelarescu, revizor şcolar, iar la o parte d. Dodon, sub revizor.

● Astă-zi la orele 1 şi jumatate după amiază un incendiu a isbucnit în satul Prisacani, distrugînd casa locuitorului Gheorghe Neacşa.

Focul a luat naştere de la nişte gunoiu din dosul caselor, căruia îi dăduse foc nişte copii ai numitului locuitor.

Flacările s'au întins şi mai departe distrugînd un grajd şi casele lui I. Neacşa, tatăl lui Gr. Neacşa.

Cu ajutorul locuitorilor focul a fost localizat.

Dispariţia sub-locontenentului Gheorghe Ioanid

— *Amănunt interesante* —

Cine e dispărutul.—Cum a procedat.—La Bucureşti.—Telegrama către d. căpitan Costinescu.—Ancheta.—Ce sumă a delapidat.—Cercetările.—Alte amănunte.

Publicul ieşan se deprinsese de cîtva timp a vedea în fiecare zi, la o anumită oră, într'un landou, alergînd în goana cailor pe străzile principale, pe un ofiţer de administraţie, care arunca mereu în toate părţile priviri sfidătoare, crezînd că prin acest mijloc va reuşi să se impuie atenţiunei tuturor.

Publicul, de trei zile însă, n'a mai putut vedea obicinuitele curse ce ofiţerul de administraţie le făcea în fiecare zi, şi mai cu seamă în fiecare seară şi n'a bănuit nimic, după cum n'au bănuit nimic nici autorităţile în drept.

Nimeni nu şi-a putut închipui că lipsa acelor obişnuite surse, e datorită faptului că sub-locotenentul Gh. Ioanid,—căci despre el este vorba,—a pierdut toate cursele şi a şters putina.

*

Sub-locotenentul Gh. Ioanid din administraţie, era o figură cunoscută de toţi, datorită modului lui de a se purta.

Acum cîte-va luni de zile i se încredinţă sarcina de casier al depozitului de haine, de la intendenţa corpului 4 de armată,—sarcină care o avea şi în ultimul timp.

Duminică Ioanid ceru şefului său, d-lui căpitan Costinescu, directorul acelui depozit, o învoire de o zi,—ceiace superiorul său nu refuză să'i admită.

Ioanid a pretextat oarecari afaceri familiare, însă, n'a spus dacă pleacă sau nu din localitate.

A doua zi, d. căpitan Costinescu observă că sub-locotenentul Ioanid nu s'a reîntors din permisia ce i-o acordase.

In momentul însă cînd d-sa căuta să cerceteze dacă el s'a reîntors sau nu, d. căpitan Costinescu primi o telegramă de la sub-locotenentul Ioanid, prin care acesta îi cerea să'i mai acorde încă o zi de permisie, căci nişte afaceri urgente îl reţin încă o zi. Telegrama era datată din Bucureşti.

Trecu însă şi a doua zi de permisie şi Ioanid nu se reîntoarse Mercuri în localitate, cînd i se împlinise termenul de permisie. Dar el nu numai că nu veni Mercuri, nu veni nici pînă eri, ceia-ce atrase atenţia superiorilor şi dădu de grijă în special d-lui căpitan Costinescu, directorul depozitului, al cărui casier era sub.-locotenentul Ioanid.

S'a cercetat prin oraş, s'a trimes la locuinţa lui, în str. Procopie, dar în zadar căci Ioanid nu era nicăeri.

D. căp. Costinescu, bănui numai decît că la mijloc nu e lucru curat, cunoscute fiind mai ales apucăturile lui Ioanid şi înştiinţă pe d. maior Minovici, ajutorul şefului intendenţei corpului de armată.

Acesta la rîndul seu aduse chestia la cunoştinţa d-lui colonel A. Georgescu, şeful intendenţei corp. 4 de armată, care ordonă să se facă o nouă cercetare, spre a vedea dacă nu cum-va poate sublocotenentul s'ar afla bolnav.

Eri toată ziua s'au făcut cercetări, însă fără nici-un rezultat. Sublocotenentul Ioanid n'a putut fi descoperit.

*

Faţă de toate acestea, chestia a fost adusă la cunoştinţa d-lui general Tătărescu, comandantul corp. 4 de armată, care a însărcinat pe d. col. A. Georgescu şi pe d. căp. Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de răsboiu, să ancheteze cazul şi să vadă care ar fi motivul dispariţiei sub-locotenentului Ioanid.

Eri către seară d-nii col. Georgescu şi căp. Dimitriu au şi început cercetările.

S'a procedat la deschiderea lăzei de fier a depozitului de haine, de oare ce cheile au fost luate de sub-locotenentul Ioanid.

Aseară nu s'a putut preciza altă ceva decît că ceia-ce l'a determinat pe Ioanid să fugă, e lipsa unei sume de bani.

*

Astăzi din nou s'a continuat ancheta şi s'a constatat că lipseşte din cassă 4700 lei, găsindu-se în ladă numai un rest de 200 lei.

După amiază însă s'a mai constatat că Ioanid îşi însuşise şi nişte garanţii, aşa că suma ce ar fi delapidat'o numitul sublocotenent s'ar urca la 8000 lei.

Suma exactă însă care lipseşte, încă nu s'a putut stabili. Cercetările continuă şi ele vor stabili pînă la ultimul ban suma care lipseşte.

In afară de aceasta, se spune că sublocotenentul Ioanid a lasat foarte multe datorii în oraş.

In ce parte a apucat Ioanid nu se poate şti. Ceia-ce se ştie, e că în ziua cînd,li s'a dat permisia el se afla la Bucureşti, dovadă telegrama trimeasă d-lui căpitan Costinescu. Unde se află acum însă nu se ştie.

In oraş se afirma că Ioanid, gîndindu-se că'i va fi urît singur în viaţa nouă ce probabil şi-a propus'o, a luat măsuri în consecinţă, şi ar fi plecat în tovărăşia unei dulcinee.

Comandamentul corpului 4, de armată a dat circulări în toate părţile, cerînd prinderea lui Ioanid şi probabil că el va fi prins, căci n'a avut nici timpul să treacă graniţa şi nici bani suficienţi.

Vom ţinea în curent pe cititori cu această afacere.

✱ Comisiunea examinătoare a candidaţilor la locurile de ajutori de învăţători a alcătuit aseară primele 2 grupe de candidaţi.

Intăia grupă va trece mîne la orele 8 jum. dimineaţa examenele în scris şi oralul va continua pînă la 6 Mai.

Din prima grupă fac parte candidaţii: Ana Dandescu şi preotul Toma Scobai, din judeţul Neamtz şi Gheorghe Broşteanu, N. V. Crăciun, preotul Teodor Davidescu, Elena Manolescu, Constantin Mardare şi d-ra Elisa Nastase din judeţul Bacău.

In a doua grupă sînt chemaţi din judeţul Suceava candidaţii: Hărmănescu Gh. Nicolae, Simion Tescariu şi d-rele Elena Cardaş şi Maria M. Gheorghiu iar din Dorohoi domnii Eliseu Dărăbănescu, Grigore A. Dumitriu, Titu Lăzărescu şi Victor N. Leontescu.

Examinarea grupei a doua va avea loc de la 7—11 Maiu.

Candidaţilor li se va da hîrtia de teze cu stampila universităţei.

● D. prim-procuror Ghinea Ionescu a obţinut un congediu pe timp de trei zile.

D. procuror G. Livaditi va fi de serviciu la parchet toată luna Mai.

● Numitul G. Tescu, fost funcţionar la primăria P.-Iloaiei, care s'a făcut vinovat de falsuri în acte publice şi se află depus, a cerut Camerei de punere sub acuzare să fie pus în libertate pe cauţiune.

Camera a fixat cauţia la 1000 lei.

● Demisia d-lui Combatti, care a fost numit judecător al ocolului rural Şipote, a fost primită de ministrul justiţiei. S'a dat delegaţie telegrafică domnului judecător Emil Lepadatu, de la secţia I-a, să ţie loc de judecător la Şipote pănă la numirea unui titular.

● D. D. Cihodariu, judecător la tribunalul secţia III, a fost delegat să ţie locul judecătorului de şedinţă din Botoşani, care a fost detaşat la alt serviciu.

● Societatea pentru protecţiunea animalelor a convocat pe membrii sei în adunare generală, pentru Duminică orele 3 p. m. în localul şcoalei primare „Gheorghe Asachi" spre a proceda la alegerea noului comitet şi a face darea de seamă a situaţiei financiare a societăţei.

● Un domn Herman Klein a fost condemnat de Curtea de Apel din Iaşi, secţia I-a, la o amendă de una sută lei, fi ndcă ţinea un birou de avocatură în Dorohoi.

Curtea de casaţie, s. II. respingînd recursul lui Klein, a stabilit urmatoarele:

Articolul 31 din legea pentru organizarea corpului de avocaţi, interzice oricărei persoane care n'are calitatea de avocat, de a avea biurou de avocatură, şi acest text de lege pedepseşte pe acei cari fără a avea calitatea de avocat, vor deschide birou de avocatură cu sau fără firmă unde vor primi clienţi spre a face acte cari intră esclusiv în atribuţiunile avocaţilor.

● Copilul Emil Gheorghiu, fiul d-lui P. Gheorghiu, funcţionar, domiciliat în Tataraşi, jucîndu-se cu un bidon cu gaz bidonul s'a răsturnat lîngă soba în care ardeau lemne, gazul a luat foc şi flăcările au mistuit nenorocitul copil.

● In ziua de 15 Mai, se va ţine la Universitatea din Iaşi examenul pentru abilitarea ca docent, a d-'ui I. Petrovici la catedra de filosofie.

Comisia examinatoare se compune din d-nii P. Răşcanu şi I. Crăciunescu, din partea ministerului instrucţiunei; iar d-nii A. D. Xenopol, I. Găvănescu şi P. P. Negulescu din partea Universităţei din Iaşi.

● **Camera de meserii.**—Membrii acestei camere se vor întrnni mîne seară, Sîmbătă, ora 7 jum. seara, în adunare ordinară.

Ordinea zilei: 1) Petiţia înreg. la No. 105 din 1908, a d-nei Sura A. Pascal, lucrătoare croitoreasă, domiciliată în oraşul Piatra N. prin care reclamă că corporaţia Piatra N. a refuzat a'i da ajutor cînd a fost bolnavă, cu toate că era la curent cu plata cotizaţiilor.

2) Adresa corporaţiei meseriilor unite Piatra N. înreg. la No. 249 din 1908, prin care comunică rezultatul anchetei făcute în urma reclamaţiei d-nei Francisca Natalia Gripa, contra casierului acelei corporaţii dl. V. Coroi.

3) Petiţia înreg. la No. 190 din 1908, a maestrului cofetar Bercu Rosemberg, domiciliat în oraşul Piatra N. prin care reclamă că fiind bolnav, corporaţia Piatra N. a refuzat a'i da ajutor, cu toate că era la curent cu plata cotizaţiilor.

4) Adresa înreg. la No. 280 din 1908, a corporaţiei confecţiilor din localitate prin care trimite statutul acelei corporaţii spre aprobare.

5) Adresa înreg. la No. 277 din 1908 a corporaţiei constructorilor din localitate prin care ne trimitd statutul acelei corporaţii, spre aprobare.

6) Petiţia înreg. la No. 278 din 1908 a d-lui C. Atanasiu fost agent încasator prin care reclamă că d. D. Iosupescu, pe cînd era preşedinte al foastei corporaţii a cizmarilor, i-a reţinut suma de lei 40.50.

● **Dejunul de la d. Bădăreu.**—In scop de a serbători tradiţionalul arminden, d. Al. Bădăreu a invitat la via d-sale, la dejun, membrii comitetului executiv ai partidului conservator-democrat.

Au respuns invitaţiunei, în afară de membrii comitetului executiv care nu se aflau în oraş, şi de vr'o cîţiva care s'au scuzat fiind-că serbătoreau 1 Mai în familie, d-nii:

A. D. Xenopol, dr. Hurmuzescu, Lascar Rosseti, Şt. Negruzzi, V. Buţureanu prof. universitar, N. Catargiu, I. Zarifopol, Şt. Gheorghiu, Al. Popovici prof. universitar, I. Bărbulescu profesor universitar, Lascar Antoniu, Al. Calerghi, M. Pogonat, Calistrat Hogaş, Şt. Gheorghiu, Eugen Herovanu, dr. V. Bejan prof. universitar, G. Ghibănescu, Cristea T. Cristea, Em. Buznea, V. Radu, V. Teodoreanu, Em. Briul, Oswald Teodoreanu, G. Stănilescu, G. Beldiman, Jean Constantinescu, dr. Roşculeţ, col. Mihăiţă, dr. Ştefănescu-Galaţi, C. Catargi, C. Chirilă, Lazăr Grecea, C. Buznea, I. Vărlănescu, V. Tuduran, Th. Lupescu, Dim. Neagu, Popovici, Rothbard, Andriescu, Gh. Dobias, Radu Dumitrescu, Anibal Ciurea, Vasile Oiaga, Filip Ciorapciu, Ţaicu, Andrei Bădărău, V. Costin, Rusovici şi Daraban.

D. Nicu Catargiu a toastat pentru d. Al. A. Bădăreu, numindu-l inima partidului conservator-democrat şi i-a urat trai lung pentru binele partidului şi al ţărei.

D. Bădăreu a respuns mulţumind şi a inzistat asupra desăvîrşitei încrederi pe care partidul o are în şef —încredere care explică şi succesele din urmă.

Au mai toastat d-nii A. D. Xenopol, Dr. Hurmuzescu, Oswald Teodoreanu, Ghibănescu, Ilie Bărbulescu, Ştefan Gheorghiu, Gh. Beldiman, Calistrat Hogaş, Dobias, dr. Ştefănescu-Galaţi şi N. Pogonat.

D. Bădăreu a încheiat seria toasturilor spunînd că succesele de la Craiova şi Vaslui se datoreşte în mare parte muncei încordate şi marei victorii morale repurtate de partidul conservator-democrat.

Comitetul executiv al clubului din Iaşi va fi convocat în curînd pentru a se discuta noile puncte sau modificările ce ar trebui de adus programului partidului şi deciziunele luate vor fi cu siguranţă adoptate şi de marele parlament de opoziţie al partidului conservator-democrat în şedinţa care va avea loc în ziua de 8 Iunie la Bucureşti.

● Azi dimineaţă a fost adus şi internat în spitalul Sf. Spiridon din localitate săteanul Petru Ioniţă, din Poiana Cărnului, care a fost împuşcat de un frate al său.

Nenorocitul se află pe moarte.

● D. I. Stamatiu, membru în clubul carpist local şi directorul acelui club, a scris d-lui D. A. Grecianu, anunţîndu-l că nu mai înţelege să facă parte din acel club.

● Duminică la orele 4 va avea loc în localul şcoalei primare Gh. Asachi, distribuirea premiilor elevilor de şcoli secundare şi primare, care au reuşit la concursul organizat de societatea romînă pentru protecţia animalelor.

● **Universitare.**—D. A. Naum, profesor de limba şi literatura franceză de pe lîngă Universitatea din Iaşi, a obţinut concediu pentru luna Maiu.

Examenele anuale însă le va ţine d-sa începînd dela 5 Iunie.

— De asemeni d. profesor de Istorie P. Rîşcanu a cerut şi obţinut un congediu de 14 zile.

— D. prof. Aurel Minescu şi-a reînceput cursurile azi, iar d. V. Costin, eri.

— D. Paul Negulescu şi-a reluat lucrările de Seminar eri la orele 5 d. a. iar cursul de Istoria filosofiei mîne Simbătă, 3 Maiu, la orele 5 jum. d. a.

● Decanatul facultăţei juridice face cunoscut studenţilor că petiţiunile de înscriere la examene nu vor fi înregistrate de cît numai ale acelora care vor fi equitat taxele de bibliotecă, freqventare şi examene, pănă în ziua de 20 Maiu.

Inscrierele pentru exmene se vor primi de la 10 pînă la 20 Maiu.

Agenţia teatrală „Thalia" (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu**, *alături de băcănia Ermacov,*

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

S'A DESCHIS !

CE S'A DESCHIS ?

NOUA Boiangerie şi Spălătorie Chimică

„MODERNA"

Sub conducerea mai multor specialişti şi maiştri aduşi din străinătate.

Se primeşte pentru văpsit, spălat şi curăţit prin noile procedeuri chimice ori ce lucru precum : Haine de Dame, Domni şi Copii ; Perdele, Covoare, Broderii, Mănuşi, Toalete de Bal, de Teatru, ori-ce Uniforme, etc.

Rugăm onaratul Public a ne onora cu comenzile asigurîndu'l de un serviciu prompt şi conştincios.

Direcţiunea

FABRICA Comuna Copou — FILIALA str. Lăpuşneanu 24 lîngă «Romînia Muzicală

Dr. D. FRÜHLING

fost intern de Spital

Stabilit în strada Lozonschi 8

Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte. A se adresa d-lui avocat Em. Socor, strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.

Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lapuşneanu 32

NOUL CORSET HIGIENIC

solid şi elegant e

The American Long CLIGING CORSET

croială după sistemul prescris de medicii americani se găseşte şi se efectuiază numai la

FABRICA DE CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Iaşi Str. Lăpuşneanu 37, Iaşi

Marele Hotel „METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți și Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît **să** le trimetiți spre a fi curățite și văpsite **ca și** noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de acest branșă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere : LES VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iași, *strada Stefan-cel Mare*—**Iași**

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei traseu Iași—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repez
Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage și mărfuri cu prețuri ieftene

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație de motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp. Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 428.—IAŞI, Duminică 4 Mai 1908

Stepenele puterii

Mi-am recitit viaţa lui Ioan Scărariul. Fericitul călugăr al muntelui Sinai a reuşit să sue pînă la 30 de trepte, de stepene, din şiraua poftelor omeneşti, pentru ca înfrînîndu-le pe toate să capete neştirbită viaţa de sus. Iar în îngrijirea lui de a înlesni şi altora, ce ar voi să calce pe urmele lui, le-a figurat o scară, pe schiţele căreia stau scrise cele 30 de însuşiri pravoslavnice pentru cel ce încearcă să sue această scară.

De altfel ideea scării e biblică. Fericitul Iacob a putut vedea în vis o scară mare, de la pămînt la ceriu, pe care îngerii Domnului se suiau şi scoborau pe dînsa, iar patriarhul Iacob întrupînd în persoana sa toate calităţile cerute, avu liberă suirea la ceriu.

De la Iacob la Ion Scărariul viaţa s'a îngreuiat, păcatele s'au înmulţit, deci şi condiţiile de căpătat ceriul s'au schimbat.

Un spudeu cetitor de biblie şi cărţi sfinte trebue să fie în intimitatea iconostasului său şi fostul şef de partid, d. Gh. Gr. Cantacuzino. Urmaş de veche viţă Kesaro-Crăiască, cu diplome de la Beciu şi Udriu, cu strămoşi iluştri în toate, nu se putea ca şi fostul şef de partid să nu închege în o formă veche o cerinţă nouă politică, stabilind o legătură între şefii de partid şi scară cu stèpene.

D. Gh. Gr. Cantacuzino ca şi patriarhul Iacob, a visat o scară mare de la pămînt la ceriu şi fără altă condiţie, fără nici-o greutate, s'a urcat şi a apucat de torţile ceriului. Şi la poarta ceriului i-a venit cununa de şefie aşa... prin harul divin.

In o noapte— noapte tristă după încetarea din viaţă a lui Lascar Catargi—sorocitu-s'au de cei chemaţi a fi uns ca şef al partidului d. Gh. Gr. Cantacuzino. Şi a fost recunoscut şef de întreg partidul. Opt ani încheiaţi a stat în această calitate, căci intermitenţa lui 1900 Iulie, pînă în Februarie 1901, n'a fost de cît de la preşidenţia consiliului nu şi de la şefiia partidului.

Vînturi vitrege l'au făcut să se demită de la şefie, provocînd prin această demitere, ruperea în două a partidului conservator. Dar cu toată demiterea formală, tot mai nutreşte în sine speranţa unei reluări de rol de şef, căci lungul răstimp de 8 ani de şefie l'a făcut să mediteze şi să-şi justifice chiar situaţia sa de şef.

Şi cum lectura biblică şi a sfinţilor părinţi nu-i lipsia, lesne i-a fost d-lui Gh. Gr. Cantacuzino ca luînd pe Iacob de tip să înjghebe o nouă şi originală teorie biblică a rădicării unui om pe scara de pe pămînt la ceriu.

Şi stînd şi meditînd asupra tipului lui Iacov, a găsit în el toată trihotomia chestiei.

Iacob, în calitate de patriarh al poporului Iudeu, avea o nestrămutată credinţă în Iahveh a lui; era Ehovist. Ori chiar D-zeu a luat numele de D-zeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isac şi Dumnezeul lui Iacov.

Deci iată prima stepenă: *să ai credinţă în D-zeu şi în îngerii lui.* Iacov a avut-o, eu o am, deci orice cap de trib, orice şef de partid trebue s'o aibă ca să poată pretinde şefia.

Şi a mai avut Iacob o calitate: a avut 12 copii, cari au devenit şefii celor 12 triburi ale lui Istrael, el tatăl, Iacob, luîndu-se la întrecere chiar cu Iehova în astă privinţă!

Şi toată istoria politică a poporului Iudeu e legată de paţeniile celor 12 copii ai lui Iacov, din care Iosif a fost cel mai fericit. Rari părinţi au tras mai mult ponos de pe urmele feciorilor săi, ca Iacob.

Tată, copii; părinte, ponos de copii, de beizadele!

Iată a doua stepenă: *să ai copii,* cîţi mai mulţi, chiar pînă la 12 ca Iacob, ca postelnicul C. Cantacuzino; pot să-ţi facă chiar şi ponoase, dar să-i ai.

Altfel nu poţi răvni şefia.

Mai avea însă ceva Iacob. El era stăpîn pe toată ţara Canaanului. Oile lui şi le păştea pe imaşuri nemărginite. Şi era el judecător norodului, judecîndu-le pricele supt stejarul lui Mamrè.

Şi în ori ce parte te întorceai cu ochii: la răsărit şi la apus de soare, la miază-noapte ori la miază-zi, tot moşia lui era, tot păşunele sale erau, tot turmele sale se lăfăiau şi se boncăiau.

Iată dar a treia stepenă a puterii, *să ai moşii,* cît de multe, cît de intinse, cu păşuni multe pe dînsele, cu averi multe în pîntecele pămîntului ori la faţa lui.

Cu aceste trei virtuţi biblice: *credinţa în D-zeu, copii şi moşii* a putut un Iacob sui treptele scării pînă la ceriu..., dar spune biblia că Iacob s'a deşteptat din vis şi a văzut că locul pe care dormise era sfînt.

Fost'a şi pentru d. Gh. Gr. Cantacuzino şefia de partid un vis cu ponoase.

* * *

‚Politique du ventre'

Titlul nu este al nostru. L'am împrumutat de la ziarul „L'Independance Roumaine", care crede că poate califica astfel politica partidului conservator-democrat.

Liberalii noştri nu sunt lipsiţi de îndrăzneală: din contra s'ar putea spune că sunt înzestraţi cu toate îndrăznelele din lume. In cadrul acestora intră desigur şi pretenţiunea zlaristului de la ziarul brătenist de a califica prin aceste cuvinte acţiunea partidului nostru.

In fapt nu se mai poate vorbi astă-zi de politica stomahului la un partid. Colegiile s'au lărgit, necesităţile au sporit, iar interesul general tot mai mult tinde să stînjenească pretenţiunile individualităţilor. A vorbi dar astăzi de un partid, cum vorbeşte „L'Independance" de noi, este un non senz.

Dar a fost o vreme cînd s'a putut face, cu largheţă, acea „Politique du ventre" de care vorbeşte ziarul francez şi drept este că partidul liberal a fost la înălţimea vremurilor.

„Politica stomahului" a fost mijlocul şi scopul existenţei partidului liberal de sub conducerea d-lui Brăteanu. Formaţiunea burgheziei noastre şi înrolarea ei în partidul liberal s'a făcut în paguba interesului general, cu banii publici, şi cu cît stomahul era mai fără fund, cu atît acel individ era mai devotat şi mai util partidului. Numai aşa se explică milionarii răsăriţi într'o noapte, numai aşa se explică exclamaţia lui Ioan Brăteanu: „Am tolerat hoţii şi asasinate".

„Politica stomahului" este în tradiţia partidului liberal—şi astăzi chiar această unică tradiţie este în mare stimă la liberali.

Să nu ne vorbească dar de aşa ceva şi să nu încerce a ne denumi prin aceea ce-i caractiză tocmai pe ei, căci îndrăzneala ie prea mare, chiar cînd vine de la liberali.

Sfîrşitul succeselor

Apropierea dintre d-nii Carp, şi Filipescu n'a schimbat, întru nimica, felul de a fi şi proceda, în politică, a ac stuia din urmă. Din contra, s'ar putea spune că d. Carp n'a ştiut să reziste influenţei fostului antagonist, de pe vremuri, al junimiştilor, şi că, în ultimul timp, gruparea carpistă s'a resimţit cu mult de impulsivitatea şi violenţa, caracteristică d-lui Filipescu.

Cu toate aceste d. Filipescu a învăţat şi d-sa ceva de la d. Carp şi anume darul profeţiei.

Pentru d-sa chestia este definitiv tranşată. Craiova constituie ultimul din seria succeselor takiste şi viitorul va dovedi, spune d-sa prin Epoca, *că profeţia se va realiza întocmai.*

Noi n'am profetizat nici odată şi nici acum nu încercăm să facem aşa ceva. In culori prea ridicule au apărut profeţii reputaţi, de calibrul d-lui Carp, pentru ca un astfel de lucru să ne poată surîde.

De aceia, în loc de a profetiza vom analiza fapte cunoscute; în loc de a ghici viitorul vom cerceta ce a fost în trecut, iar analiza rece va face mai multă dovadă de cît prezicerile de viitor, datorite de multe ori unei mentalităţi entuziaste sau autosugèstionate.

Un fapt este sigur şi anume: la Ianuarie viitor, cel mai tîrziu, va avea loc o alegerè la colegiul al II-lea do deputaţi de Ilfov, în locul nefericitului dr. Radovici. Cu siguranţă că vom azista la una din cele mai straşnice lupte electorale, dat fiind colegiul şi centrul. Cine va reuşi? Nimenea nu poate sconta rezultatul urnei. Un lucru este sigur. Junimiştii nu vor reuşi, căci nici ei nu pretind aşa ceva, întru cît ei afirmă că noi nu vom reuşi, dar nu îndrăznesc să vorbească de succesul lor.

De fapt, însă, ar trebui să mai fie un loc vacant la acelaş colegiu: acel al d-lui Pompiliu Eliade. Perzista-va guvernul pe calea apucată şi nu va proclama vacanţă? Se prea poate, dar în acest caz se va face dovadă că guvernul fuge de alegeri.

Lucrul acesta s'a învederat cînd cu interpelarea d-lui Nestor Cincu. D. Haret a motivat, cum a putut mai bine, de ce nu trebuie proclamată vancanţa şi biroul Camerei a urmat indicaţiunile d-sale.

Cine, însă, a luptat pentru proclamarea vacanţei? Partidul conservator-democrat, prin reprezentanţii sei şi însu-şi şeful a intervenit în discuţie.

Dacă partidul nostru s'ar fi simţit slab şi n'ar fi avut speranţa unei reuşite, ar fi inzistat oare pentru declararea vacanţei? Dacă guvernul s'ar fi simţit tare, n'ar fi cedat stăruinţelor noastre? Dacă junimiştii ar fi crezut că vor putea avea cel puţin un succes moral, nu s'ar fi asociat la cererea noastră?

Nimic din toate aceste însă. Atunci, unde este tăria, cine are conştiinţa puterei sale, cine doreştè cu ardoare lupta şi cine are speranţa succesului?

Iată de ce spuneam că în loc de profeţii vom analiza faptele şi iată de ce spuneam că d. Filipescu se înşală amar şi că lupta din Capitală va fi un nou triumf pentru partidul conservator-democrat.

O bătaie de joc

Oameni cu tragere de inimă au pus stăruinţi şi au reuşit ca două capitale—Iaşul şi Bucureştii — să fie legate între ele prin o reţea telefonică.

Că a trebuit să se pună stăruinţi pentru întroducerea reţelei de care e vorba—era cu atît mai puţin lăudăros pentru cei dela direcţia generală a telefoanelor, cu cît, în ultimele decenii, noi am făcut mari progrese în tot ce este atingător de direcţia generală — şi n'ar fi trebuit să se facă tocmai la sfîrşit, ceea ce ar fi trebuit să se facă dela început.

Căci este evident, că dacă Bucureştiul este excelent deservit; dacă alte oraşe sunt legate cu cîte două sau mai multe firе de Bucureşti, era necesar să se facă ceva şi pentru Iaşi.

Şi s'a făcut tîrziu, dar s'a făcut.

Sunt 2 ani şi mai bine de cînd firul Iaşi-Bucureşti există; doi ani, în care restimp noi ne-am putut convinge, zi cu zi, că acest fir, nu este decît o plagă şi o batjocură.

Am avut destul prilej — din nefericire — să insistăm asupra chestiei. Apăsînd asupra unui fapt recent, vom spune că de două zile nu mai putem convorbi cu Capitala.

De ce? Asta nu se ştie. Nu se ştie nici acum, nu s'a ştiut nici odată, de firul Iaşi-Bucureşti—şi numai el—este atît de pedepsit de soartă. Dacă linia aceasta ar fi proprietatea privată a celor de la direcţia generală—n'am avea să insistăm asupra mîndrei lor indiferenţe. Dar nu este aşa—şi atunci ne întrebăm de ce nu ni se spune că telefonul s'a betegit—ca să ne putem procura ştirile zilei prin telegraf?

Ne plîngem formal şi vom începe să protestăm zilnic contra direcţiei generale care nu face nimic ca să putem servi publicul.

Pretutindeni—cu unica excepţie a Iaşului—serviciul telefonic pentru presă are avantagii speciale, fiindcă de ele profită marele public.

Noi foarte mulţumim pentru avantagii. Nu cerem nimic alta de cît să nu fim maltrataţi. Căci şi la centru şi la Iaşi—suntem persecutaţi şi de—nu şeade bine.

CATE-VA NOTE

Un ziar de peste munţi ne face cunoscut următorul pasaj dintr'un discurs ce-l atribue d-lui Delavrancea:

„Carpaţii sunt şira spinării neamului nostru. Plecînd urechia pe coastele lor, plecăm urechia pe coastele noastre, şi auzim aceiaşi bătaie ritmică, inima poporului romîn. Ştim bine, că Romînii sunt ca un copac bătrîn crescut pe hotarul despărţitor, ce îşi întinde cu mîndrie ramurile lui groase deoparte şi de alta a Carpaţilor şi că rădăcinile i se adîncesc în jos, cît şi ramurile cari se ridică în sus. Ştim mai bine, simţim mai dureros, decît d. Bădărău, că dacă Ungurii bat şi rup verdeaţa şi ramurile copacului deoparte, tot copacul se ofileşte, iar dacă vor tăia şi distruge rădăcinile lui deoparte, tot copacul va cădea... Aceasta e cu neputinţă...

După cum vedem inima se află aşezată drept la şira spinărei, iar unde credem noi că e inimă, acolo vine şira spinării.

Aşa că bieţii cardiaci au ataxie locomotrice şi cei cu ataxie sunt cardiaci.

Să nu ne mire deci, că în toiul unor asemenea deplasări, figurează, absolut nevinovat, şi d. Bădăreu, căci ne-am deprins să vedem citat acest nume, de cîte ori adversarii sunt cuprinşi de călduri!

OAMENI ŞI LUCRURI

O STEA...

Găsesc într'un număr vechiu de cîteva zile al „Tribunei Liberale" din Galaţi interesante şi suggestive reflecţii asupra chipului deplorabil în care s'a stins din viaţă una din foastele mari artiste ale ţării româneşti. Se pare că în oraşul comercial unde a trăit şi a murit, dispariţia ei n'a produs măcar umbra unei întristări, a unei impresiuni. Cu o indiferenţă glacială s'a primit—nu se poate zice măcar că s'a împrăştiat—vestea morţii unei glorii de odinioară.

„...A avut o mare vină „madam Fanny": a trăit prea mult, şi-a supravetuit.

Pe vremuri fusese zeificată. Se zice că era o splendoare de frumuseţe şi artistă de mare temperament, sau, cum se zicea pe vremea ei, „cu ducă-se pe pustii" Şi aşa, a fost între întemeietorii teatrului romîn. Cu fraţii Vlădicescu a cutrierat ţara romînească şi toate ţările romîneşti, ducînd pretutindeni alarma deşteptării. A jucat eroinele lui Alexandri şi a avut în trupă pe Eminescu.

Şi după deceniile de glorie a venit ruina, care a durat şi ea decenii; dar o ruină totală şi groaznică: ruină fizică, ruină sufletească şi—trebue s'o mai spun?—ruină materială. Mai ales după moartea lui Vlădicescu, a cărui pensioară, probabil pentru motive de stare civilă, n'a fost reversibilă—ce dezolare în căsuţa din Cuza Vodă şi cîtă dispreţuitoare nepăsare în acest mare oraş!"

Aproape ne vine a crede că *numai* într'un mare şi bogat oraş ca portul nostru Galaţii s'a putut vedea o atare condamnabilă indiferenţă pentru o glorie a ţării cum a fost Fanny Vlădicescu-Tardini. La aceasta a contribuit, negreşit, faptul că acolo lipseşte o organizaţie dramatică, o societate artistică, orice mişcare intelectuală propriu zisă şi mai ne vine să ne mirăm că *după* moartea ei a putut avea parte de o cronică de ziar atît de frumoasă cum îi închină confratele gălăţean.

Dar mult mai de mirat ni se pare că nu s'a găsit un ministru de instrucţiune care să fi asigurat bătrîneţile unei artiste dintre cele mai de seamă şi într'aceasta ne apare icoana întristătoare a semi-culturii noastre care îngăduie a se lăsa, muritori de foame, preoţii artei romîneşti!

Cine ştie! Poate vom vedea pe vr'un viitor monument al marelui poet Eminescu figura foastei lui „directoare" de trupă Fanny Tardini. Şi atunci lumea va putea adăoga comentarul că ambele figuri simbolizează arta romînească în mizerie, arta care nu are cu ce se hrăni pe pămîntul unei ţări unde s'a risipit, poate, mai mult ca ori-unde pentru oameni şi lucruri, fără de folos şi fără de rost.

Pînă atunc, însă cine ştie cîte „stele" de pe cerul artei, se vor stinge cîndva în lipsă şi în uitare, graţie nepăsării noastre orientale...

Rodion

TAKE IONESCU

(de dr Marco Brociner)

(sfîrşit)

Existau doară o sumă de motive ca d. Take Ionescu să fie suspect. Mai întăi, era un parvenit, un burghez. Mojicul acesta ar fi trebuit să facă uitat păcatul originei sale, prin căsătoria cu o fiică a vre-unei familii boereşti a ţării, bogată în strămoşi. Oricare l'ar fi primit cu braţele deschise. Dar d. Take Ionescu a preferat o căsătorie din dragoste, uneia de convenienţă. S'a căsătorit cu o engleză de un mare talent muzical. El vorbea englezeşte şi intră în legătură cu politicieni englezi. Făcu un studiu profund al istoriei constituţionalismului englez şi nu ezită de a afirma cu tărie că un partid conservator numai atunci are putere de viaţă, cînd nu se închide în formule rigide, ci caută să primească în el ideile timpului şi curentele noui. Prin urmare iată motive destule care să explice ura contra d-lui Take Ionescu. Ca să-l ocolească, desigur că nu se putea. Trebuia prin urmare să i se rezerve un portofoliu în ori ce cabinet conservator. Dar îl făceau să simtă că nu i se dă prea multă importanţă.

Şi ceia ce e de mirare, e că D. Cantacuzino era şef numai cu numele, căci statul major al partidului îl urma pe d. Take Ionescu. In ultima cameră conservatoare el dispunea de imensa majoritate şi soarta şefului partidului atîrna de dînsul. Dar sentimentul disciplinei era atît de puternic la d. Take Ionescu încît nu vroi să uzeze de puterea sa şi se supuse cum se supuse şi atunci cînd în anul trecut conservatorii şi junimiştii de sub şefia d-lui Carp fuzionară şi cînd d-nul Cantacuzino se retrase cu modestie, cedînd conducerea partidului d-lui Carp. Aceasta se întîmplă în acele zile agitate, puţin timp după ce d. Sturza înăbuşi în sînge răscoalele ţărăneşti care aprinseră focul în întreaga ţară şi după ce regele printr'un manifest anunţa ţăranilor o îmbunătăţire a soartei lor pe cale legală.

In aceste împrejurări se îndeplini fuziunea conservatorilor cu micul grup al junimiştilor, că d. Cantacuzin, şeful partidului, care avea încă deplina posesiune a puterii, trecu d-lui Carp şefia şi-i cedă cu voinţă locul seu—aceasta a fost poate un act de falş patriotism, dar în acelaş timp şi o mărturisire a neputinţei sale, o afirmare în public că nu se simţia destoinic pentru conducerea partidului.

Aici mai era însă şi un scop ascuns. D. Take Ionescu, care prea cîştigase ascendenţa faţă de d. Cantacuzin, trebuia domolit, democratismul seu pus la carantină prin infuziunea aristrocraţimei junimiste. Şi d. Carp părea omul indicat pentru aceasta.

D. Carp e de sigur un politician spiritual şi distins, dar totuşi, mai mult estet şi ideolog decît om politic practic şi pe lîngă toate acestea nedezbărat de gusturi reacţionare. Idealul seu e fără îndoială statul ideal al lui Platon în care filosofii domnesc nesuparaţi. E fidel maximei lui Horaţiu: *Odi profanum vulgus et arcèo*—şi de aceia n'a avut nici odată legături cu massele. D. Carp e pe de altă parte convins de superioritatea sa intelectuală, fără replică şi fără conciliare—în scurt o natură autoritară. Ca atare se afirmă şi în conducerea partidului fuzionat, în elaborarea arbitrară a proiectelor sale de reforme agrare şi în impetuozitatea, oprită la timp de d. Take Ionescu, de a paraliza prin mijlocirea marilor proprietari, activitatea reformătoare agrară a guvernului liberal. In celebrul seu discurs asupra conflictului constituţional din Rusia, Lassalle a arătat într'un mare exemplu cît de puţin folositoare e în politică ascunderea adevărului asupra puterei.

Clara pacta—acest principiu e folositor şi în lumea politică. Acest principiu a fost ascuns şi întunecat prin fuziune. De fapt d. Take Ionescu e stîlpul partidului, el e reprezentantul forţelor vitale ale conservatorilor, cel care întrupează speranţele viitorului —şi el era să fie redus la neputinţă! D. Take Ionescu trebuie numai să rostească: „Cine e cu mine, să mă urmeze!"—şi situaţia era clarificată.

Şi aşa se şi întîmplă: O despărţire în regulă urmă. O despărţire impunătoare. In discursurile pe care le ţinu d. Take Ionescu cu ocazia constituirii noului partid în Bucureşti, Iaşi şi Craiova, nici o incriminare, nici contra d-lui Cantacuzin, nici contra d-lui Carp. Dar faptele vorbesc, şi înainte de toate faptul foarte semnificativ că d. Take Ionescu, fără cea mai mică agitaţie, cu un sigur apel, a adunat în jurul seu toate elementele de valoare, care dădeau tăria organizaţiei partidului conservator. De aceea, cînd

regele Carol, mai curînd sau mai tîrziu va trebui să se adreseze din nou conservatorilor, printre barbaţii de stat pe care 'i va chema pentru formarea unui cabinet conservator e *în primul rînd d. Take Ionescu.* El e omul viitorului apropiat, un om de stat înţelept, patriot fără şovinism, care pe terenul economic şi poetic pricepe nevoile timpului. Acesta li rostul înfiinţării noului partid.

Examenul Administratorilor de Plăşi

In urma organizării comunelor rurale şi administraţiilor plăşilor, prin legea care intră în vigoare pe ziua de 1 Iulie a. c., ministerul de interne a hotărît următoarele cu privire la examenul de aptitudine şi capacitate pentru posturile de administratori de plăşi.

Art. I. Examenul de aptitudine şi capacitate prevăzut la art. 210, va începe la 3 Iunie a. c.

Pentru a fi admis la acest examen, candidatul trebue să întrunească următoarele condiţiuni: Să aibă diplomă recunoscută de Stat de doctor, licenţiat în drept sau ştiinţele de Stat, doctor în medicină, cu un stagiu de 2 ani ca medic de plasă, de inginer cu un serviciu de cel puţin 2 ani într'o administraţie publică.

Să fie căpitan şi locotenent provenit din activitate, bine notat de şefii erarhici, sau ofiţeri din jandarmeria rurală cu un stagiu de 2 ani ca comandant de companie.

Art. 2.—Cererile de înscriere, vor fi adresate ministerului de interne cel puţin cu 3 zile înainte de zina fixată pentru începerea examenului.

Ele vor fi însoţite de următoarele acte:

Diploma studiilor făcute, extractul de naştere, actul doveditor că a satisfăcut legea recrutării; acte pentru stabilirea naţionalităţei şi al exerciţiului drepturilor civile şi politice; certificatul din partea Primăriei sau al poliţiei unde candidatul domiciliază, că are conduită morală în societate, certificatul legalizat al unui medic public că n'are vre-o infirmitate care să-l facă impropriu serviciului, certificate sau acte echivalente pentru funcţiunile ce a ocupat şi durata lor.

Art. 3.—Materiile cari vor forma obiectul probei scrise şi orale sunt:

Dreptul Constituţional şi Administrativ: Constituţia, ministerul de interne legea pentru reorganizarea autorităţei administrative, pentru organizarea comunei rurale, în modul cel mai dezvoltat, registrele şi dosarele necesare cancelariilor şi arhivei comunelor rurale.

Diferite legi şi regulamente speciale de administraţie generală şi anume: organizarea poliţiei generale, jandarmeriei rurale, contabilităţei statului, în special contabilitatea comunelor rurale, legea învoelilor agricole, regulamentul pentru alinierea satelor şi construirea locuinţelor ţărăneşti, recrutării şi taxelor militare, comerţul ambulant, repaosul duminical, asupra poliţiei rurale, monopolul băuturilor, legea casei rurale.

Dreptul şi procedarea penală şi anume: Pedepse, Crime, delicte şi contraventiuni, poliţia judiciară şi ofiţerii cari o exercită.

Procedura civilă: Indeplinirea procedurilor, urmăririle silite.

La proba în scris se va mai putea da şi una sau mai multe din următoarele lucrări:

O lucrare asupra unei chestiuni de ordin administrativ sau financiar, în legătură cu organele comunei rurale, dresarea unui proces verbal pentru constatarea unei infracţiuni.

Dresarea unui raport către superior asupra unui caz; un proces-verbal de inspectarea amănunţită a unei comuni rurale.

Art. 4. Pentru ori-ce alte lămuriri, d-nii candidaţi se vor adresa direcţiei administraţiei generale din ministerul de interne în toate zilele de lucru.

Litere-Ştiinţe-Arte

Ţărănismul în literatura noastră nouă e mereu la ordinea zilei. Din numeroasele păreri emise în ultimul timp cu privire la această chestiune, cităm un pasagiu dintr'un articol al publicistului Constantin Graur asupra nouei lucrări a scriitorului Jean Bart: „Datorii uitate". Autorul articolului găseşte această nouă producţiune—apărută în „Viaţa Romînească"—drept una din cele mai excelente şi de un „ţărănism" sincer, nu artificial şi afectat.

De cînd s'a născut aşa zisa literatură ţărănistă, rar ni s'a întîmplat să vedem o lucrare de bun simţ. Apologiştii de ocazie ai ţăranilor, consultînd reţeta d-lui Iorga, aşa cum bucătăreasa high-life a „Universului" a consultat cartea de bucate a d-nei Comşa, toarnă la ţărani, cari de cari mai gustoşi.

D. Iorga, părintele necontestat al literaturei ţărăniste, adăpat la istoria tuturor cruzimilor din vechime, are, despre luptele sociale, o concepţie-ciomag. Ca să dau dovada cea mai nouă, dl. Iorga, relatînd aserţiunea unei gazete că d. Xenopol, prin cursurile sale dela Sorbona, a cucerit Franţa, adaugă drept comentar sarcastic: „fără a vărsa o picătură de sînge"! In mintea d-sale de zurbagiu e absurd să vorbeşti de isbîndă fără sînge —şi (ma foi!) ar fi fost amuzant să-l vedem pe d. Xenopol, descinzînd la Paris cu o bîtă enormă şi dînd iureş cu ea printre bieţii franţuji.

De cât, cu aşa concepţii e firesc ca elevii d-lui Iorga să ne dea o literatură plină de brutalitate, cu drept cuvînt denunţată de d. Sanielevici.

Un exemplu elocvent de literatură-toroipan nu l'a dat chiar „Viaţa Romînească" In această revistă am văzut o nuvelă ţărănistă intitulată „O cumetrie", în care autorul ca să facă apologia ţăranului romîn, descrie, plin de încîntare, pe un biet sătean desmoştenit—un fost primar, săracul!—care povesteşte cu lăcomie cum lega jidanii la butuc, în vreme ce, cu o lăcomie egală, înghite trei străchini de sarmale. Comparaţi această povestire cu o altă „Cumetrie," a d-lui E. I. Patriciu, publicată în „Curentul Nou" şi în care un subiect iarăşi simplu, dezvoltat în dessourile sale triste, îţi umple sufletul de jale şi veţi vedea mai bine ce înseamnă mania de a exalta virtuţile ţăranului, care nu sunt nici mai mari, nici mai multe de cît ale altor muritori şi ce înseamnă naivitatea de a crede că ţaranul e nobil prin virtuţi în loc de a striga în gura mare că e sfînt prin suferinţe.

*

In „Revue du mois" găsim un articol prin care Jacques Duclaux contestă valoarea „sintezei chimice". El e de părere că această doctrină are drept bază o eroare şi conduce prin urmare la concluzii rău întemeiate.

Autorul dezvoltă această teză comentînd studiile lui Graham asupra colloidelor şi ajunge la următoarea concluziune: „Lumea artificială ce se va putea crea se va deosebi totdeauna de lumea naturală". Admiţînd că cu mijloacele infinite ale fizicei şi ale chimiei se poate parveni a se produce în maşinele noastre artificiale tot ce se petrece în maşinele însufleţite, aceasta n'ar dovedi că dintr'un réveille-matin (ceasornic deşteptător) se poate face un cucoş".

*

A apărut: „Din durerile lumei", nuvele de Alexandru Vlahuţă, al cărui nume e pe buzele ori cui, şi căruia iubitorii de literatură romînească îi aduc prinosul lor de admiraţie şi recunoştinţă.

Mai e nevoie să vorbim de volumul „Din durerile lumei", a cărui primă ediţie s'a epuizat aproape imediat şi care volum a fost primit cu un mare entuziazm?... E o fericire că această lucrare apare în ieftena şi populara „Bibliotecă pentru toţi". Toată lumea va putea să citească de-acum 'nainte una din cele mai frumoase opere romîneşti şi să se înduioşeze de soarta tristă şi dureroasă a nenorocitului Radu. Preţul volumului 30 bani.

*

Toate sforţările Japoniei în urma răsboiului tind a îmbunătăţi sistemul învăţămîntului public. Cea dintăiu grijă a fost aceea de a restabili echilibrul social zdruncinat prin nemulţumiri şi revoltă. Silinţele tuturor se concentrează în ada poporului elementele unei morale mai înalte cu scopul de a înlătura socializmul. Invăţămîntul e obligator şi gratuit; şcoli au numeroase şi răspîndite în toate straturile; şcoli tecnice, navale, comerciale, de muzică, de arte frumoase. Intre şcolile superioase se numără şi o universitate pentru femei.

*

La Odéon, în Paris, concetăţeanul nostru de Max a apărut într'o mare creaţiune: Regele Lear.

*

Experienţa unei educaţiuni şcolare sub cerul liber s'a făcut anul trecut şi se pare că a dat rezultate mulţămitoare. In poiana unei păduri din apropierea Londreî merg copii de ambele sexe, — mai ales anemici şi chiar unii tuberculoşi— ca să înveţe carte.

Copiii nu simt că aceasta e şcoală şi nici nu-i spun astfel, ci totdeauna „cîmp". Pedepse nu există; toată cartea se reduce la un fel de aritmetică practică, copiii se măsoară în de ei şi măsoară obiecte dinprejur; compoziţii atrăgătoare de poveşti conversaţii asupra arborilor şi plantelor, grădinărie, jocuri, cîntece.

Masa o iau toţi împreună, tot în poiană şi atunci se fac lecturi din biblie şi se dau sfaturi igienice.

*

In al doilea volum de „Scrisori" ale lui Emile Zola, tipărit de văduva defunctului romancier, găsim o scrisoare adresată unei domnişoare, în 1879. Ea întrebase pe Zola din ce cauză oare tatăl ei îi interzice de a ceti romanele lui. Romancierul îi răspunse:

„Ascultă pe tatăl d-tale. El o fi avînd motive de a te opri să citeşti romanele mele şi eu nu vreau să le discut; Orice tată de familie are datorie strictă să conducă educaţia şi creşterea copiilor săi cum i se pare lui mai bine. Voi adaoga numai că lucrările mele sunt cam amare pentru o fiinţă tînără cum eşti d-ta. Cînd vei fi măritată, cînd vei fi nevoită să trăeşti viaţa d-tale proprie, atunci să mă citeşti. Şi-ţi doresc ca operile mele, ori cît îţi vor părea de nesuferite, să-ţi mărească cel puţin dragostea de adevăr şi să te facă să cunoşti viaţa mai bine".

*

Ultima carte a vehementului scriitor şi polemist Octave Mirbeau *La 628—E—8* a produs o mare vîlvă şi mult sînge rău în Belgia despre care Mirbeau vorbeşte în culorile cele mai defavorabile. Mai toţi scriitorii şi artiştii belgiani, interviewaţi, au dezaprobat cartea lui Mirbeau.

*

Ziarul „Figaro" a publicat zilele aceste o scrisoare a marelui componist rus Tschaikowsky în care acesta vorbeşte despre opera „Carmen" în termenii cei mai elogioşi. După Tschaikowsky, maestrul Bizet a devenit popular cu drept cuvînt graţie delicioaselor melodii cu care a înzestrat pe „Carmen".

Informaţii

Camera de comerţ din Iaşi a fost înştiinţată astăzi oficial ca alegerile pentru reînnoirea Camerelor, în toată ţara, au fost fixate pentru ziua de 1 Iunie.

D. Teodor Rossetti, care a declarat d-lui Carp că legea tocmelilor agricole este neaplicabilă, şi-a înaintat demisia din demnitatea de president al comisiei agricole superioare.

Numirea d-lui Creangă ca director al casei rurale a fost definitiv hotărîtă.

Celelalte numiri de funcţionari vor fi făcute după constituirea consiliului de administraţie.

Ministerul instrucţiunei publice a aprobat avizul facultăţii juridice privitor la admiterea d-lor Nicolae Titulescu şi V. C. Buşilă la examenul de docenţă, primul în specialitatea dreptului civil iar d. Buşilă în specialitatea dreptului roman.

Dispariţia sub-locotenentului Ioanid

— Noi amănunte —

Cercetările de eri.—Percheziţia la domiciliul dispărutului.—Bonuri amanetate.—Intervenţia pentru prinderea lui Ioanid—Alte amănunte.

Eri după amiază d-nii col. A. Georgescu, şeful intendenţei corp. 4 de armată, şi căp. Al. Dimitriu, comisarul regal al consiliului de resboiu, au continuat cu cercetările în afacerea dispariţiei sub-locotenentului Gh. Ioanid din Administraţie.

Suma delapidată de Ioanid se stabilise la 8000 lei, în care intrau şi cîte-va bonuri depuse ca garanţie de diferiţi furnizori.

*

D. general Tătărescu, comandantul corp. 4 de armată, a înştiinţat toate autorităţiie despre dispariţia sublocotenentului Ioanid, cerînd prinderea lui.

De asemeni s'au dat circulări telegrafice la toate punctele de frontieră, cu semnalmentele dispărutului.

*

Eri la oarele 3 jum. căp. Al. Dimitriu comisarul regal al consiliului de răsboiu, împreună cu 2 agenţi ai poliţiei de siguranţă, s'au transportat la locuinţa dispărutului sub-lct. din str. Procopie, pentru a se vedea dacă nu se găsesc oare-cari indicii asupra dispariţiei lui şi asupra sumei delapidate.

La percheziţie s'au găsit nişte chitanţe ale unor misiţi din localitate, chitanţe care adeveresc că sub-lct. Ioanid a amanetat 3 bonuri a 1000 lei, în schimbul unor sume mici de bani. Două din aceste chitanţe erau semnate de un oare-care Groper, şi în care era scris: „am primit dela d. sub-locotenent Ioanid 2 bonuri cu No. cutare pe care mă oblig a le înapoia de îndată ce dl. sub-lct. Ioanid îmi va achita suma de lei ce i-am împrumutat".

Aceste chitanţe au fost luate de d. căp. Dimitriu care a raportat cazul d-lui col. A. Georgescu, şeful intendenţei şi d-lui general Tătărescu, comandaatul corpului de armată.

*

Va fi sau nu va fi prins Ioanid? Aceasta este întrebarea ce şi-o pun toţi.

După cum ni s'a afirmat, autorităţile militare din localitate au cerut lămuriri la punctele de frontieră şi după răspunsurile date de acestea, s'ar crede că sub-locotenentul Ioanid n'a trecut frontiera, ci se află tot în ţară.

Se afirmă că el s'ar fi refugiat cu o tovarăşă, cu care ar fi plecat din Iaşi, în judeţul Prahova.

De aceia se crede că sub-locotenentul Ioanid va fi putea fi prins şi în acest caz el va fi adus imediat la Iaşi şi dat în judecata consiliului de resboiu.

*

D. căpitan Al. Dimitriu a continuat şi astăzi cu cercetările, pentru a se stabili, în mod exact, suma delapidată de sub-locotenentul Gh. Ioanid.

Direcţia generală a C. F. a declarat apel contra sentinţei tribunalului Iaşi s. I, prin care fostul casier Tomiţă a fost condemnat la un an închisoare pentru delapidare de bani.

Revenind asupra alegerilor parţiale, ziarul *Secolul* se opreşte asupra partidului conservator carpist şi a d-lui P. P. Carp—şi scrie:

...Şi această explicaţie, dacă nu tot cuprinzătoare, dar de sigur, lămuritoare în mare parte a zdrobitoarelor nesuccese electorale ale partidului vechiu conservator, este, credem noi, profunda antipatie, am putea zice repulsiune, pe care o inspiră marei majorităţi a Romînilor felul de a fi, de a gîndi şi de a simţi, şi întreaga manifestare exterioară,—va să zică şi mentalitatea şi gesturile,— actualului şef al acelui partid.

Or cît ferventii partizani ai d-lui P. P. Carp îi exaltează calităţile şi meritele, or cît caută să-l prezinte cu o aureolă de geniu în faţa mulţimei sau măcar şi numai în acea a păturei superioare intelectualiceşte, ei nu reuşesc de cît a-l face poate şi mai obşteşte antipatic. Se poate ca lumea să rîdă, să facă haz de zeflemelele ca şi de rodomontadele şefului de „gogomani" care de 40 de ani tot vine şi nu mai ajunge la putere — dar ca un om politic serios, d-sa nu este considerat de cît de foarte puţini oameni în ţara aceasta. Poate mania d-sale aristrocratică, apăsată de desconsiderarea pururea sarcastică, odiul ce profesează pentru vulgul profan,—poate afirmarea cu ori ce prilej, a preferinţelor d-sale internaţionale, lipsa de ori-ce încălzire pentru aspiraţiunile şi idealurile naţionale,—poate şi unele şi altele—au făcut din d. P. P. Carp omul politic cel mai puţin agreat de acel Suveran care este Măria Sa Poporul; şi înţelegem poporul în sensul cel mai larg, aşa dar inclusiv şi alegătorii colegiului I de Senat...

La judecătoria ocolului rural din Iaşi s'a depus ieri prima reclamaţie.

Miine, duminecă, ora 5 p. m. se va face ceremonia deschiderei leagănului „Sfînta Maria".

Leagănul a fost instalat în strada Tatarăşi No. 18.

Camera noastră de comerţ a întocmit un proect de lege asupra comerţului ambulant, care va fi trimis spre studiare tuturor camerilor de comerţ, de oarece chestiunea aceasta va fi discutată în congresul ce se va ţinea la Constanţa.

Ministerul comerţului a trimes o circulară camerei de meserii, prin care arată că de acum să oblige pe maiştrii şi lucrătorii din fabricele şi atelierele mari ca să facă şi ei parte din corporaţiile meseriaşilor şi să plătească cotizaţiile fixate.

Vor fi scutiţi de a intra în corporaţii numai patronii fabricelor şi ai atelierelor.

Membrii consiliului de higienă al oraşului care urmai să se întrunească aseară în şeginţă ordinară, se vor întruni abia la 15 Maiu.

Am anunţat eri că perceptorii Statului, cari aveau pînă acum remiză, vor fi plătiţi acum cu leafă.

Perceptorii de Iaşi vor primi cîte cinci sute lei lunar. Osebit vor primi cheltueli de cancelarie şi următoarele bonificaţii: la finele exerciţiului, asupra încasărilor ce vor trece de 75 la sută—se va acorda o bonificaţie de 6 la sută; iar de va trece de 85 la sută—bonificaţia va fi de 9 la sută.

Compania 7 a grănicerilor cu reşedinţa în Ungheni, are 4 plutoane şi anume: plutonul I la Ştefăneşti, pl. II la Bivolari, pl. III la Ungheni şi pl. IV la Drînceni.

In ziua de 15 Maiu vor începe concursurile elevilor şcoalei de Belle Arte, cu profesorii respectivi.

DIVERSE

— In „Monitorul Oficial" de astăzi se publică decisiile pentru numirile domnilor: G. Moţoc, în funcţia de ajutor-contabil al prefecturei de judeţ şi Constantin Popovici în postul de sub-chirurg intendent la azilul de infirmi din Iaşi.

— Domnul I. Praja, profesor de matematici la liceul Naţional şi şcoala comercială, care a fost chemat să ia parte în consiliul permanent al instrucţiei a însărcinat cu suplinirea catedrelor pe d. Setlacek, licenţiat în matemateci.

— Femeea Maria Şindrilariu, doică la rachieria Crepcic, din dispărţirea a III-a şi-a trimes astă noapte micuţul ei copilaş prin o femee să-l arunce la leagănul institutului Gregorian.

De oarece însă, la acest leagăn sergentul de noapte găseşte cu cale să stee în totdeauna paznic, copilul n'a putut fi depus în leagăn, ci a fost lăsat în o gheretă dela hală, unde a fost găsit pe la orele 3 în ziuă.

SELECŢIA

Dragostea, ca toate sentimentele, îşi are perioadele de flux şi reflux. Şi cu cît un suflet va fi mai mare cu atît va încerca avînt către veşnicie. Copilul e singurul răspuns la această aspiraţie. Cînd ideile morale vor ţinea samă de criteriul selecţiei, societatea va considera ca imorale: nnirea fără dragoste, unirea fără responsabilitate, unirea între degeneraţi, sterilitatea voluntară şi toate manifestările vieţei sexuale care presupun violenţă sau seducţiune, acele cari dau dovadă fie de desgustul contra scopurilor naturei, fie neputinţa de a îndeplini aceste scopuri. In schimb societatea va lasa o mai mare libertate tuturor cărora vrîsta sau sentimentul îi sileşte să se uneasca. Ea va înţelege că piedicile actuale sunt o nedreptate, individul şi societatea sunt deopotrivă atinse. Nenorocirea conjugală e o piedică ladeplina desvoltare a fiinţelor lipsind umanitatea de copii cari s'ar naşte din căsătorii fericite. Nu-i mobil mai puternic şi mai universal de cît dragostea. Aceasta e singura condiţie a moralităţii, numai ea are puterea de a ridica valoarea intrinsecă intelectuală şi morală a umanităţii.

Şi dacă multe vieţi şi încă preţioase s'au pierdut din pricina dragostei, aceasta e o probă mai mult despre prodigalitatea necuprinsă a vieţei. S'ar putea zice că e o fatalitatea dragostea, a cărei mînă loveşte şi răneşte pe cei care o blestemă, dar care desmeardă şi susţine cu puterea-i, pe cei cari încep a o binecuvînta. Dragostea devine din ce în ce mai puternică şi cu toate greşelile şi victimele ei, ea contribue la progresul omenirei.

Experienţa arată că iubirea cea mai tare se naşte între naturile opuse. Armonia ce se naşte din similitudine e monotonă şi periculoasă desvoltărei individului şi umanităţii. Contrastele nu duc numai de cît la ostilitate, cu toate că deosebirele de păreri asupra concepţiei vieţei, asupra aprecierelor scopurilor, valorilor sfîrşesc să ducă tot acolo. Contrastele degenerează în ostilitate pentru că soţii, după căsătorie, îşi arată şi alte calităţi pe care au avut grijă să şi le ascundă înainte.

Aceasta arată cît de mult au oamenii nevoe de o educaţie care să-i prepare pentru căsătorie. Deosebirea dintre indivizi trezeşte simpatie, dar este o limită după care aceste deosebiri aduc antipatie.

Va veni o zi în care soţii se vor bucura de contrastul dintre ei căutînd fie-care a-şi cultiva propriut său caracter. Ei vor şti a-şi învinge părţile displăcute, vor şti a se ajuta mutual din ce în ce mai mult şi vor renunţa a-şi modela pe alţii, după sine—această tendiţă nefastă.

Fenomenele enigmatice cînd un om superior sau o femee de o mare valoare sunt cuprinşi de o pasiune pentru o fiinţă inferioară lor—este voinţa naturei, care caută a neutraliza în folosul speciei valoarea cerebrală şi nervoasă a unuia prin forţa normală a celuilalt. Atracţia dintre indivizi e dublă: fizică şi morală. Cînd cea dintăi predomină atunci ia numele de pasiune oarbă.

Desvoltarea dispoziţiilor fericite a a copiilor, fericirea copilăriei lor, valoarea lor viitoare depinde în mare parte de la educaţia primită într'o familie fericită şi de la buna înţelegere a părinţilor lor. Copiii unei familii fericite primesc un optimism, o vigoare, un curaj şi o veselie pe care nici o nenorocire, nu-i va putea doborî mai tîrziu.

Cînd instinctul sexual creat de natură va fi tot una cu selecţia personală a amorului născut de civilizaţie —atunci dualismul dragostei va fi învins prin monismul dragostei. Atunci monogamia va fi opera tîrzie a unei epoci în care bărbaţii şi femeele vor fi proprii a perpetua specia. Numai atunci această dorinţă ideală, un bărbat pentru o femee, o femee pentru un bărbat, va răspunde într'adevăr celor mai bune condiţii individuale şi sociale. Numai atunci selecţia naturală şi cea personală vor fi aşa de strîns legate prin toate fibrele de o individualitate în cît barbatul nu va putea găsi, cuceri şi conserva de cît o singură femee iar femeea un singur bărbat.

Numai atunci selecţia va da tuturor ceea ce acum nu dă de cît unei elite, maximul de valoare personală, deplina desvoltare sexuală şi sentimentul suprem de a fi un element al veşniciei.

Maria C. Buţurenu.
Institutoare.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

Ultime informaţii

● *Am insistat asupra circularilor ce le dă prefectura jud. Iaşi pentru expulzarea arendaşilor străini.*

Astăzi aflăm că s'a găsit leac şi pentru această operaţie pur naţională: un deputat are posibilitatea de-a împedica expulzările. Arendaşul străin ameninţat cu expulzarea se adresează acelui deputat, care are dreptul să cheme la el acasă pe inspectorul comunal respectiv şi să-i dee ordinele cuvenite. Atunci expulzarea „se amînă".

Dacă opera aceasta de naţionalizare pe de oparte, desfăntuială—pe de altă parte—nu va înceta, vom publica nume, unele proprii, altele improprii—şi atunci garantăm că scandalul va lua sfîrşit.

● *Din minunile d-lui Stelian.*

Până acum personalul inferior al corpului portăreilor, primea o remunerare care depăşea suma de 80 lei lunar, aceasta în baza unei legi speciale pentru organizarea acelui corp.

D. Stelian a trecut acest personal sub regimul legei budgetare, cu un salar mai mic de 70 lei lunar. Ceva mai mult. Trecîndu-i de abia acum în noul budget îi consideră ca funcţionari noi şi deci bieţii oameni—care de fapt se află în aceiaş categorie cu personalul inferior al tribunalelor—vor primi două luni numai cîte 50 lei iar restul mai puţin de cum primeau sub regimul legei speciale.

Tot aşa şi cu portăreii. De şi trebuie să îniruneasca aceleaşi condiţiuni ca şi supleanţii de tribunal, mulţumită măsurei d-lui Stelian vor primi mai puţin de cît înainte.

Şi să nu se zică că d. Stelian nu poartă o deosebită solicitudine corpului portăreilor.

● *Publicăm la telegrame drama ce s'a petrecut ieri seara la Tecuciu. D. C. B. Pennescu, tatăl vitreg al sub-locotenentului Balaiş, a plecat astăzi la Tecuciu, cu trenul de 3 şi 10 minute.*

De asemenea a fost chemat telegrafic şi d. dr. Mârzescu din Iaşi cum şi d. dr. Carnabel din Galaţi.

● *In legătură cu cele ce am publicat în numărul nostru de ieri, cu privire la industria lucrativa cu bilete de la vamă, ţinem să spunem că noi n'am înţeles a viza pe funcţionarii statului, însărcinaţi cu serviciile de la vamă, ci pe acei ce roiesc în jurul vămei sau fac parte din nişte birouri de expediţie şi cari mijlocesc vămuirea coletelor.*

Spunem aceste lucruri pentru a nu lăsa să planeze vre-o bănuială în ce priveşte funcţionarii propriu zişi, pe care n'am înţeles să-i vizăm.

● Am anunţat la timp că epitropia sfîntului Spiridon a intentat acţiune direcţiei şcoalei ortodoxe din Turcia Europeană, judeţul Zaigavian, satul Nagadis, vilaetul Ianina, spre a ieşi din indivizia casei din strada Unirea, în care se află instalat consulatul rusesc.

Directorul acelei şcoli a fost citat să se presinte în ziua de 7 Maiu la secţia I a tribunalului Iaşi.

● Zilele aceste se va afişa programul sărbărilor de 10 Mai, întocmit de autorităţile locale.

In dimineaţa acelei zile lovituri de tun de pe dealul Galata vor anunţa solemnitatea zilei.

La orele 10 şi jumatate se va oficia un Te-Deun la Mitropolie, la care vor lua parte toate autorităţile şi corpul consular din localitate, precum şi ofiţerii superiori din garnizoana locală

După Te-Deum va urma defilarea la statuia lui Ştefan cel-Mare. Defilarea va fi primită de d. general Tătărescu, comandantul corpului 4 de armată.

La orele 11 va avea loc o recepţie la prefectura de judeţ.

Seara va fi iluminaţie şi la orele 9 va urma retragerea cu torţe. Trupele vor porni de la statua lui Ştefan cel-Mare şi în sunetul muzicei militare se vor duce la cazarmă.

Una din muzica militară va rămînea în piaţa Unirea, unde va cînta pînă la orele 12, cealaltă muzică va cînta la grădina Copou.

● D. Th. Jellea şi-a înaintat demisia din partidul liberal local şi din postul de comisar al guvernului pe lîngă Creditul urban din Iaşi.

De îndată ce s'a aflat despre demisie, s'a telegrafiat ministrului şcoalelor ca să anuleze contractul ce-l are d. Jellea pentru furnitura de medicamente la şcoala normală de fete.

Astă-zi va demisiona din club d. căpitan N. Botez.

● Artistul bucureştean P. Liciu a fost angajat de d. Niculescu Buzeu ca să dee trei representaţiuni, cu trupa Niculescu, în cursul lunei Mai în grădina Bragadiru.

Presidentul comitetului teatral din Iaşi, d Buicliu, a intervenit la directorul general al teatrelor, rugîndu-l să nu permită ca un artist de seamă al teatrului din Bucureşti să debuteze pe scena unui teatru de vară din Iaşi.

D. Buicliu a interzis, tot odată, artiştilor Pennel şi Pella să dee concursul lor la o representaţie ce urma să aibă tot pe scena teatrului Bragadiru.

● Inscrierile elevilor preparaţi în particular, vor fi prelungite pînă la 15 Maiu.

Comisiunile examinatoare vor fi publicate între 20 şi 25 a. c.

● **Universitare**. — Mîne Duminică la orele 4, d-ra Elena Lazăr, candidată la examenul II de licenţă în filosofie, îşi va susţinea examenul în faţa comisiunei compuse din d-nii profesori Ioan Găvănescu, Ilie Bărbulescu şi Xenophon Gheorghiu.

— D. Teohar Antonescu îşi va reîncepe cursurile de archeologie Marţi 6 Mai.

— Azi la orele 5 jum. d. prof. Negulescu îşi va continua prelegerile de Istoria filosofiei

— D. prof. Ioan Peretz îşi va relua cursurile de Istoria dreptului romîn, cu începere de Luni 5 Mai şi le va continua Marţi şi Mercuri dela orele 4 jum., înainte.

— La decanatul facultăţei juridice au sosit diplomele de licenţiaţi ale d-lor Jean Manolescu, Gh. Bogdan, C. Stoinescu, Petru Bogdan, Şt. G. Simionescu, Jenică Motăş, I. C. Vasiliu, I. Tiron, N. Dorin, Cristian Vitzu şi Nicolae Drăghici.

— D. D. Alexandrescu, îşi va relua cursurile de drept civil, Luni 5 Maiu.

— Azi dimineaţă, d. prof. M. B. Cantacuzino a început examenele semestriale cu studenţii anului I.

● Budgetul teatrului naţional din Iaşi a fost aprobat, după cum am anunţat, de ministrul şcoalelor.

Veniturile au fost ast-fel întocmite: lei 32.200 veniturile a 70 representaţii cîte 460 lei fie-care; 14.600 lei de la închirierile sălei: 2.300 lei venitul avant-scenei şi unei loje.

Cheltueli: administrative, 16.700 lei; serviciul seral, afişe, rechizite, frizer 4.300 lei, tantieme 1.400 lei, încălzitul 7000 lei, defeuri şi tualete 800 lei.

Trebue să observăm că tantiemele s'au urcat cu 600 lei—dovadă vie că director al teatrului ie d. Lecca.

● Sfinţia sa Părintele C. Stamati, protoereul judeţului Iaşi a inspectat în cursul septămînei acesteia bisericile din Totoeşti, Bîrleşti, Gropniţa, Bulbucani, Mălăeşti, Larga şi Româneşti.

Cu începere de Luni, sfinţia Sa va inspecta bisericile din Costuleni, Osoi, Tomeşti, Oprişeni şi Prisacani.

● Astă-zi la orele 2, elevii şcoalei de belle arte, vor face o excursiune până la Bîrnova, sub conducerea d-lui Emanuel Bardasare, directorul şcoalei, spre a lua diferite schiţe.

Ast-fel de excursii vor face elevii acestei şcoale în tot timpul lunei Maiu.

● Ministerul instrucţiunei care a acordat facultăţei de litere suma de 17,500 lei pentru cumpărare de cărţi, face cunoscut decanatului facultăţei, că d-nii profesori respectivi să facă singuri comenzile necesare, în limita sumei acordate fiecăruia.

Iată sumele acordate fiecărei catedre în parte: d-lui profesor P. Negulescu pentru Seminar şi istoriei filosofiei moderne şi contimporane, suma de 500 lei, d-lui profesor Bratu, pentru cărţi de limba şi literatura germană 1.500 lei; d-lui Ilie Bărbulescu, pentru cărţi de slavistică 3000 lei, d-lui Teohar Antonescu pentru cărţi de istoria veche şi tablouri arheologice 10,000; d-lui A. Philippide pentru cărţi de limba şi literatura romînă 3,000 lei, d-lui profesor Caragiani I. pentru cărţi de limba greacă 500, d-lui I. Petrovici pentru cărţi de psihologie şi pedagogie 500 lei şi d-lui profesor Ioan Găvănescu, pentru lucrări de psihologie, logică şi filosofie generală 500 lei.

● Consiliul de disciplină al baroului de Iaşi s'a întrunit astă-zi, la orele 2, spre a rezolvi mai multe chestiuni.

● Funcţionarii percepţiilor statului, din localitate, se vor întruni mîine Duminică în localul societăţei lor, spre a discuta asupra stabilităţei salariilor lor fixate de ministerul de finance.

● Din Cucuteni se comunică că azi dimineaţă locuitorul Ioan David din satul Scoposeni, care stătea de vorbă cu nişte vecini, a încetat subit din viaţă.

● Ministerul comerţului a fixat noua alegere la Camera de Comerţ pentru ziua de 1 lunie a. c.

● Astăzi dimineaţă toate trupele din garnizoana locală au plecat sub comanda d-nului colonel Alexandru Musteatză, comandantul brigăzei, înspre Rediul Tatarului, unde au executat o manevră de garnizoană.

La ora 12, trupele s-au reîntors în localitate.

● Comerciantul Morariu Dimitrie, din strada Şipoţelu, a reclamat autorităţilor că astă noapte pe la orele 12, un număr de soldaţi din regimentul 13 Stefan cel Mare în frunte cu un sergent, au năvălit în locuinţa sa şi l'au maltratat dîndu-i mai multe lovituri cu baionetele.

S'a intervenit la autorităţile militare ca să cerceteze cazul.

● Iată lista şcoalelor la care elevele şcoalei de gimnastică, vor face în cursul aceste luni practica gimnastică:

La şcoala de fete „Elena Doamna", d-rele C. Tănăsescu şi Marie Maxim. La şcoala de fete „Alexandru Lambrior" d-rele Virginia Popescu şi Eugenie Vasiliu. La şcoala „Principesa Maria" d-ra N. Ioanac. La şcoala „Carmen Sylva" d-ra Maria Băncescu. La şcoala de băeţi „Mihail Kogălniceanu" d-rele Marie Ciudin şi Aglaia Popovici. La şcoala „Hatmanul Nicoară" d-ra Lucreţia Stroici. La şcoala „Trei-Erarchi" d. Dimitrescu. La şcoala „Carol I" d. Cristea, iar la şcoala „Vasile Alexandri" d-nii Dăscălescu şi Petrov.

Aceşti practicanţi sînt cea d'intăi serie de absolvenţi ai acestei şcoale şi se crede că vor fi repartizaţi pe ziua de 1 Septembrie la catedrele respective de pe lîngă şcolile primare urbane.

● Eri a fost declarată în stare de faliment cemercianta de manufactură Sura Kaufmann din Iaşi str. Dîmbu 17.

● Azi au depus jurămînt d-nii I. Zanfirescu, noul grefier al tribunalului s. I şi I. A. Şeptelici care a fost numit ajutor de grefier la s. II a tribunalului.

● Ministerul justiţiei a aprobat ca d-nii Ion Mihailov copist în grefa tribunalului s. I şi D. Ştefănescu, copist la parchetul din Galaţi, să fie mutaţi unul în locul altuia.

● Astăzi a început la universitate concursul candidaţilor la postul de ajutori de învăţători.

Din cei opt candidaţi, înscrişi în grupa întăia nu s'au prezintat însă de cît trei şi anume d-rele Ana Davidescu din Neamţ şi Elisaveta Nastasă şi preotul Teodor Davidescu din Bacău.

Comisiunea examinatoare e alcătuită din d-nii C. Meisner-preşedinte iar membrii d. Mihail Tomida, directorul liceului model, Mitru, directorul şcolei Normale Vasile Lupu, Petru Fîntînaru şi Ştefan Popescu.

D. Meisner deschizînd plicul sosit dela ministerul instrucţiunei, dă ca subiect al lucrărei în scris, o problemă de geometrie şi alta de regulă de asociaţie.

La ora 12 tezele sunt luate de preşedintele comisiunei, iar citirea lor va avea loc în astă seară, cînd se va da şi rezultatul reuşiţilor.

Mîne va fi zi liberă, urmînd ca examinarea orală a reuşiţilor la teză să se îndeplinească Luni la orele 8 dimineaţă.

● Ministrul instrucţiei a suspendat pe d. Bălăcescu de la catedra de sculptură de la şcoala de Arte-Frumoase din Iaşi.

D. Bălăcescu a fost dat în judecata consiliului permanent şi procesul se va judeca la 23 c.

Se ştie că dl. Bălăcescu este acuzat de acte imorale şi atît raportul d-lui procuror general, cît şi acel al d-lui Lupu Antonescu, conchid la vinovăţia numitului profesor.

● Eri d. dr. Gh. Bogdan, medicul legist al parchetului, a făcut autopsia lucrătorului Gheorghe Dimitriu, victima accidentului de la moara Taxier.

S'a constatat o hemoragie internă datorită ruperei arterelor ficatului şi nişte fracturi a coastelor.

● Cititorii îşi amintesc de drama ce s'a petrecut a doua zi de Paşti, în strada Morilor, cînd curăţitorul de vagoane Ilie Lazarini, după ce a descărcat 4 gloanţe de revolver asupra soţiei sale, şi-a tras şi el alte trei gloanţe. Ambii au fost transportaţi la spitalul Sf. Spiridon.

Rănile cauzate soţiei lui Lazarini au fost mai uşoare şi ea, în urma îngrijirilor ce i s'au dat în spital, a scăpat cu viaţă.

Starea lui Lazarini era însă mai gravă şi eri către seară a încetat din viaţă.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Maiu.

Pretinsul bloc carpist

Galaţi.— Intre junimiştii şi cantacuziniştii de aci au isbucnit aceleaşi neînţelegeri ca şi între cei din Iaşi.

Neînţelegerile s'au accentuat tot mai mult aşa că ieri s'a dat vot de blam d-lui Aslan, presidentul clubului şi s'a ales d. Plesnilă.

D. Aslan a demisionat şi alte demisii din acel club vor urma zilele acestea.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi a urmat în localul cassei de depuneri, tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Tragerea a început la ora 9 dimineaţă. Comisiunea de control se compune din d-nii: Stoenescu, D. Nenişescu, N. Lahovary, procuror Budişteanu, directorul lotăriei Crivăţ şi din partea direcţiei sanitare d. dr. Kaminsky.

Au cîştigat:

3000 lei No. 32.138 şi 41756.

2000 lei No. 248, 509, 933, 38550, 36120, 29861, 4040.

1000 lei No. 40385, 43601, 13403, 35619, 35060, 50818, 48857, 18249, 33832, 43161, 22920, 2642, 17104, 56760, 16630, 29755, 31373, 41050, 56771.

500 lei No. 56217, 34366, 52029, 42968, 4633, 46734, 25004, 55870, 34040, 10798, 43310, 42729, 32,999, 16425, 14866, 974, 32659, 11369, 48383, 1073, 6099, 48245, 58114.

250 lei No. 271, 965, 962, 478, 333, 1004, 1426, 1999, 1198, 1480, 1150, 2698, 2531, 2486, 2436, 2432, 2097, 2098, 3009, 3019, 3513, 3028, 3757, 3532, 4061, 4116, 4918, 4092, 4185, 5387, 5280, 5170, 5250, 5377, 5734, 5660, 5155, 5071, 5781, 5164 şi 6981.

In prima zi a tragerei Loteriei Regatului Romîn

Sorţul a făcut ca în colectura mea să **iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei**

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.
(Piaţa Unirei)

Parastas

Bucureşti.—Azi dimineaţă la orele 10 s'a oficiat, la biserica Brezoianu, un parastas în memoria eroilor căzuţi pe cîmpul revoluţiei în ziua de 3 Mai 1848.

Parastasul a fost organizat de către societatea „Carpaţi", care în astă-seară organisează şi un banchet.

Muncitori expulzaţi

Bucureşti.—Din Focşani vine ştirea că autorităţile de acolo au expulzat 300 de muncitori sărbi, dovediţi că au stat pînă acum în ţară fără biletele de liberă petrecere.

Conferenţa d-lui N. Xenopol

Bucureşti.—Aseară în sala „Edison" d. N. Xenopol şi-a desvoltat conferenţa sa despre „Solidaritatea socială".

D. Xenopol insistă asupra faptului că pe zi ce merge se face tot mai multă dovadă că partidul conservator-democrat este un partid de guvern.

Acţiunea politică a partidului conservator-democrat merge mînă în mînă cu acţiunea pe care acest partid o desfăşoară în scop de a dirigui mentalitatea poporului acestei ţări.

Trecînd la chestia solidarităţei sociale, d. N. Xenopol arată limitele pînă la care se poate vorbi despre această solidaritate şi insistă asupra faptului că nu se poate concepe progres social serios fără respectarea deplină a drepturilor indivizilor care au şi ele marea lor însemnătate.

Drama din Tecuciu

Sub-locotenentul Balaiş pe moarte

Tecuciu.—Astă-noapte s'a petrecut aci o dramă, care din nenorocire va costa probabil viaţa sub-locotenentului Balaiş, originar din Iaşi, fiul d-nei Pennescu.

Iată împrejurările în care s'a petrecut faptul:

*

Intr'o cameră separată de la berăria Azuga petrecea, pe la 3 de noapte, d-nii: Const. Panaitescu, proprietar, pictorul Decuseară şi I. Săndulescu, cu o artistă Ortansa Ionescu din acea berărie şi Sofica Rusu de la o altă berărie.

Deodată apare înnăuntru sub-locotenentul din roşiori Balaiş, cu cravaşa în mînă şi adresează cîte-va cuvinte ofensătoare la adresa celor din odaie.

D. Panaitescu învită pe sub-locotenent să închidă uşa. Acesta trece atunci pragul, vine la masă şi adresîndu-se d-lui Panaitescu, îi zice:

— Ce-ai spus?

Şi fără a mai aştepta răspunsul îl loveşte cu cravaşa.

D-nul Panaitescu reuşeşte să-i smulgă cravaşa din mînă şi atunci ofiţerul scoate sabia din teacă, foarte ascuţită şi cu care vroi să'l lovească.

Lupta se încinge, căci toţi pusese mîna pe sabie şi se tăiase la mîni.

*

In acest timp sosesc alţi ofiţeri, în care este stabilit că se afla loct. Bîrsan şi loc. Popovici. Femeile scoteau ţipete şi lupta între civili şi militari se transportase din camera separată în antret unde venise şi personalul de serviciu.

In învălmăşală sub-locotenentul Balaiş a fost desarmat şi în luptă sabia i-a străbătut abdomenul.

Balaiş în acest interval reuşi să dispară cu sabia în mînă şi urmărit fiind de locot. Bărsan a fost desarmat în grădina berăriei.

*

Sub-locotenentul Balaiş a fost rîdicat într'o stare foarte gravă şi d-rul Berea i-a dat ajutoarele necesare.

Peste puţin a sosit directorul prefecturei Darbun.

Victima a fost transportată la spital, unde i s'a făcut imediat laparatomie de către d-nii dr. Boteanu, Berea, Vasiliu Avrămescu.

Medicii au constatat că nefericitul oficer, pe lîngă intestinul perforat are atins ficatul şi beşica urinară, ceia-ce agravează foarte mult prognosticul.

Panaitescu, precum şi prietenii lui au fost arestaţi; deasemenea şi ofiţerii.

Delegaţi marocani respinşi

Paris.—Patru trimeşi ai pretendentului marocan Muley Hafid, s'au prezentat azi dimineaţă la ministerul de externe cerînd să fie primiţi de către ministru.

Acesta a refuzat să-i primească. Delegaţii marocani s'au retras, fără a lăsa nici un document.

Ei apoi s'au prezentat la preşedinţia republicei, la palatul Elysee, dar nici acolo n'au fost primiţi.

Scrisoare autografă

Belgrad.—Cu prilejul primirei Suveranilor Romîniei la T.-Severin, generalul Gruici a înmînat Regelui Carol o scrisoare autografă a Regelui Petru.

Ministrul romîn la Belgrad, d. V. Cuciureanu a plecat la Severin spre a fi de faţă la recepţie.

Greva Măcelarilor

Buda-Pesta.—Mai toţi măcelarii din abatoare s'au pus în grevă astă-zi.

Cutremur

Catana.—Noaptea trecută nişte sguduituri au fost observate la Acireale.

La 4 azi dim. un cutremur foarte puternic s'a simţit şi care a produs mari pagube caselor.

In localitatea Guardia autorităţile împart corturi la locuitorii satului care a fost evacuat.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI

De vînzare la Colectura Principală

Th. P. Maximovici

Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

FOTOGRAFIA ARTISTICA

WEISS

PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte. A se adresa d-lui avocat Em. Socor, strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

Marele Hotel „METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele. Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lăpuşneanu 32

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca** şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guilliié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseulw 6—8 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motor electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Fiii, Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 429.—IAȘI, Marți 6 Mai 1908

Un examen sfîrșit

In sfîrșit s'a dat rezultatul mult încercatului examen de înaintare pe loc, care, început în Februarie 1907, a fost casat în April 1907, membrii comisiunii judecați și amendați, examenul reluat cu o nouă măsură și ținut în fața a 4 noi comisii. Pe ziua de eri s'a dat rezultatul final.

Au reușit în total 170 de candidații dintre care 86 la Iași înaintea celor 2 comisiuni puse supt prețidenția d-lor C. Meissner și Sol. Halița și 84 candidați la București înaintea celor 2 comisii puse supt prețidenția iluștrilor pedagogi : Gh. Adamescu și Spiridon Popescu.

Dacă a fost vre-o dată vre-un examen, care să dea măsura organelor administrative cu ministru cu tot, apoi a fost acest examen. Istoria ținerii sale este o întreagă epopee : eroi, incidente, loviri, ciocniri, răniri, învingători și învinși!

Tristul personaj care a avut rolul lui Sisip a fost Spiridon Popescu, pășinul director al învățămîntului primar, pedagog improvizat, membru în juriu imaculat și obiectiv în toată diriguirea direcției sale din minister.

Chemat prin soartă a stabili trăsătura de unire între corpul de învățători și ministrul său Haret, s'a dat de-a tumba pentru a găsi motive de casare. Și prilejul i s'a dat cu vestitul bilețel al lui Țilenski! Ce fericire pe acest ilustru personaj cînd a pus mîna pe bilețel! Cînd colo treaba a eșit baltă!

I s'a mai părut că a prins greșeli de apreciere în metodică, dar s'a înfundat de tot cu necunoștințele sale practice. Și au rîs toți învățătorii de prostiile debitate de acest ilustru pedagog marxist! Apoi au găsit nod în papură inspectoratului că n'a fost sclav în totul rapoartelor revizorilor, par'că un inspector școlar are a da samă altui inspector școlar de felul său de a interpreta legile și regulamentele! Dar și acestea i s'au infundat prin ridicul!

Dar lucrarea trebuia dusă la capăt, și cu un ministru ca Haret și cu un consiliu permanent cu Ștefani Ioani s'a putut întîmpla și faptul straniu ca un inspector școlar și o comisie de examen să primească pedeapsă, pentru că au interpretat un regulament într'un fel și nu în altul.

Dar în sfîrșit examenul s'a ținut, Noui cercetări s'au făcut la fața locului de inspectorii regimului. Cum s'a procedat numai învățătorii pot spune! Și sînt foarte multe rumori între învățători de modul *părtinitor* și *politic* cum s'au făcut înscrierile.

Nu bănuim corecteța examinării; bănuim însă sinceritatea înscrierilor... Invățătorii s'au găsit în fața inegalității în apreciere; și s'au făcut presiuni morale de așa natură că s'au văzut loviți în drepturile lor. Și mulți, desgustați, s'au dezistat de la dreptul lor, lăsînd să protesteze. Și au protestat, dar glasul lor n'a fost ascultat.

N'au fost supuși toți la aceiași măsură : pe unii i-au fost lăsat pe sama revizorilor; pe alții i-au inspectat inspectori ignoranți, de s'au descoperit prin ignoranța lor în fața învățătorilor, pe alții i-au ras din tablou după stăruinți politice; iar dovada este că unde stăruința a fost cea mai mare, au fost înscriși cei mai mulți și au reușit cei mai mulți. Județul cel mai socialist a dat cei mai mulți reușiți!

In lista celor reușiți vedem foarte multe nume de buni învățători, cari fac fală corpului nostru didactic rural. Ei trebuiau să iasă. Nu vedem însă figurînd multe nume de foarte buni învățători. Ba un județ lipsește cu totul. Fi-va el așa de păcătos? Avut-a el învățători așa de slabi? Nu știm, noi constatăm. Cernerea s'a făcut la una din probele orale, unde nimic în scris nu se consemnează și unde examinarea putea să îmbrace un caracter mai personal. Un membru, profesor de botanică, întreba la istorie, ca și cum matematicul ar face analiză gramaticală. Contra acelei exeminări fără control foarte mulți candidați au făcut drepte observări de vădită părtinire.

In lista celor reușiți se mai văd și de acei cari au trebuit să încapă. Aici a fost lupta, aici a învins preferința. Nu e ușor lucru a izbuti să încapi în listă.

Și erau 161 locuri, și-au încăput 170 de candidați!

Pe ziua de 1 Oct. a. c. 170 de învățători vor primi spor de 45 lei lunar, gradul de institutor; vor forma stocul de revizori de clasa II, deci vor primi o îmbunătățire și morală și materială.

Ne bucurăm din suflet de această săltare omnilaterală a învățătorilor noștri! Ii cunoaștem de aproape harnici, iscusiți, muncitori, cu un ideal. Și e mare lucru a avea cineva un ideal!

Dar să știe acești buni și bravi învățători : această sporire adusă celor 170 de fericiți, s'a făcut cu multe jigniri morale și materiale unora din colegii lor. Li s'au scrutat conștiințele, au fost îndemnați la delațiune, li s'au ponegrit mai marii lor, s'au tulburat mințele, s'au infricat pe unii, s'au nedreptățit pe alții și ei cei întâiu vor resimți că înălțarea lor s'a făcut prin umilirea altora, iar nu prin dreptatea tuturor.

Noi le dorim să nu îndure soarta colegilor lor și în tihnă să rămîe înaintați, dar învingînd în ei simțul de solidaritate colegială să nu se sfiască a declara sus și tare că înalțarea lor s'a făcut cu înjosirea și umilirea altora din colegii lor!

Ce cîntărește aplicarea mai mult sau mai puțin strictă a literii reglementelor, cînd duhul legii și al reglementelor a fost calcat și înăbușit!

* * *

O scrisoare a d-lui TAKE IONESCU

Excelentul nostru confrate gălățean *Vremea* a împlinit alaltăieri un an de existență.

Cu acest prilej confratele a primit din partea d-lui Take Ionescu, șeful partidului conservator, scrisoarea ce urmează.

Vremea **împlinește un an.**

In alte vremuri un an n'ar însemna nimic, în vremurile acestea anul de viață al *Vremei* este mult.

***Vremea* a priceput inevitabila întorsătură a lucrurilor încă de-acum un an și de aceea a putut să fie organul partidului conservator-democrat, fără să aibă nimic de regretat din trecutul ei.**

Vioiciunea, pătrunderea și bărbăția *Vremei*, au dovedit încă un lucru : că viața politică din provincie se ridică la un nivel mai înalt și merită să stea pe aceiași treaptă cu viața politică din Capitală.

Ca și *Opinia* din Iași—și citez doar un exemplu—*Vremea* ar putea foarte bine să apară în București.

De aceea urez *Vremei* să nu fie o manifestație vremelnică a vieței politice din Galați, ci un organ temeinic al acestei vieți.

TAKE IONESCU

Contra celor de la orașe!

Politica actualului guvern—care, ori-ce s'ar zice, este influențată de teoriile extreme ale făuritorilor poporanismului— ar putea fi, cu drept cuvînt, definită ast-fel: „Oprimarea populațiunei de la orașe, solicitudine pentru cea de la țară".

Analizînd mai în deaproape reformele și măsurile liberalilor, vedem că ei ne apar în două ipostase diferite, că au măsuri deosebite, după cum ie vorba de cei mici de la orașe sau de la țară.

Și nu numai în ce privește laturea pur politică a chestiunei, căci toată lumea știe că actualul guvern, care afirmă necesitatea chemării la viața politică a populațiunei țărănești, care provoacă și apoteozează activitatea extra-școlară anarhică a învățătorilor și propaganda preoților de la sate, devine un zugrumător al libertăților lucrătorilor de la orașe și merge chiar pînă a nesocoti texte precise din pactul nostru fundamental care garantează acele libertăți.

Dar chiar laturea economică și administrativă a chestiunei învederează existența aceleiași contradicțiuni în procedeuri.

Se știe că reformele economice și administrative, votate cu duiumul astă iarnă, tind la creare de avantagii economice și administrative— între care stărpirea abuzului—pentru țărani.

Pentru orășeni, însă, nimic din toate aceste—ca și cum ar exista un antagonism între aceste două pături, sau că una ar fi cauza relelor de care suferă cealaltă. Nu s'au luat nici măcar măsuri de ordin secundar— de și relele de la orașe nu sunt nici mai mici nici mai puține, deși nemulțumirea și reaua stare economică a acestora este și ea destul de mare.

Viața de la orașe a devenit foarte scumpă. Cu progresul timpului necesitățile au sporit în mod considerabil, răsipa și pilda rea a păturei supraputse a făcut ca fiecare să depășească limita mijloacelor. Nu ie locul aci de a analiza pe larg cauzele acestei scumpete — atît doar și în treacăt putem spune, că în mare parte contribue la aceasta sistemul nostru vamal, care lovește cu taxe enorme articole ce trebuesc numai de cît importate. Sistemul acesta— în scopul de a crea industrii, și nimenea n'ar putea spune cît de mari sunt șansele să ajungem acolo—a provocat enorma scumpete la orașe, scumpete necunoscută în unele țări din Apus chiar.

Și în astfel de împrejurări, guvernul, în loc de a urma indicațiunile acelor cari, în interesul însă-și al ordinei și moralității publice, au insistat pentru mărirea salariilor tuturor categoriilor de funcționari, se arată vitreg, refuză orice îmbunătățire sau procedează cum a făcut d. Stelian cu personalul corpului portăreilor, cărora, cum am arătat în numărul nostru ultim, le-a diminuat remunerația.

De ce atîta pornire contra celor mici de la orașe?

Casierii Militari

Un ofițer tînăr, la începutul carierei sale, a fost detașat la un serviciu în care mănuia fonduri. Ofițerul, care se afla la o vîrstă în care impulsia ie mai tare ca judecata, și-a apropriat din sumele ce i'au fost incredințate—și a dispărut.

Ceea ce importă mai puțin în această chestie, este faptul care, de sigur, preocupă pe cei mai mulți : dacă ofițerul fugar va fi prins sau nu. Căci de se va întîmpla sau nu aceasta—acel domn sublocotenent Ioanid este un om cu cariera isprăvită, dureros isprăvită la începutul ei.

Față cu rigurozitatea legilor militare, ofițerul delapidator va perde și gradul și drepturile cetățenești, va ajunge din cadrul străinilor celor mai rei—în țara lui proprie—va fi isprăvit, în anii cei mai frumoși—o viață care abia începe.

Asemenea situație dă de gîndit. Furturile au fost totdeauna pedepsite : cînd a fost creată lumea furtul fu inscris între păcate—și pedepsit. Faptul dovedește că tentația de a'și apropria bunul sau banul străin, face parte din om și fiindcă furtul ie un mare pacat, s'au făcut legi riguroase pentru combaterea lui.

Rigurositatea nu esclude, însă, mila. Trebue să ne gîndim, mai ales cînd suntem prilejiți de cazuri a la Ioanid, că tentația, lipsa de putere de resistență, sunt slăbiciuni omenești—și că nu ie ușor lucru să ruinezi o existență de om pentru o slăbiciune omenească.

Ofițerilor tineri, mai ales, în entusiasmul lor de a trăi după anii de muncă petrecuți în școală, ar trebui să nu li se dee prilej de a'și pune tentația la încercare.

Uite-te un sub-locotenent, în primavara vieței, pus să mănuiască fonduri și impins de vrîstă la dorul de a petrece. S'ar zice un moment că tentația lui a fost legitimă. N'a putut resista și, d'intr'o lovitură necugetată, a făcut două victime : a prăbușit viața lui proprie și a ruinat materialicește, pentru un lung șir de ani, pe superiorul seu, pe casierul mai mare, care este responsabil de sumele ce lipsesc.

Sistemul casierilor militari a dat multe, foarte multe rezultate rele. Ar fi vremea să se introducă—cum ie obiceiul în multe alte țări—sistemul casierilor civili cu garanții suficiente.

Artiștii în vacanță

D. Gr. Buicliu, presidentul comitetului teatral din Iași, este contra sistemului ca artiștii societari ai teatrelor noastre subvenționate — să debuteze, în timpul verei, pe scenele deschise, adică în grădini.

Că d. Buicliu are dreptate—ie în afară de discuție. Dar dacă purtăm de grijă prestigiului societarului, trebue, implicit, să ne îngrijim și de situația lui materială.

D. Buicliu, care a interzis unor societari din Iași să se producă pe scena nepotrivită a unei berării din Iași, ar fi trebuit să se gîndească și la situația actuală a acelor artiști, cari, în timpul verei, sunt plătiți cu nouă zeci lei lunar, sumă care, ori cît de intens ar trebui să fie spiritul lor de economie, nu este îndestulătoare pentru traiul lor.

Noi judecăm, firește, că interzicerea presidentului de la Iași nu este unilaterală: că d. Buicliu n'a oprit pe cei doi actori să debuteze la Iași, precum n'ar îngădui să dee spectacole în nici un alt teatru de vară din țară. Căci dacă a luat dispoziția numai în ce privește Iașul—ea nu poate să stee în picioare. Trebue să îngrijim de demnitatea artiștilor noștri, să le procurăm mijloace să trăiască și în timpul verei, sau, dacă lucrul nu este posibil, să-i lăsăm să-și caute de pănea lor.

Teatrele mari din lume, cari sunt geloase de artiștii lor, așa fac. Dar teatrele cari, de și geloase de artiști, nu sunt în stare să și îngrijească de ei, rămîn cu gelosia ca aevea cu un vis de nerealizat.

Asemenea frumoase gelosii cer sacrificii și dacă nu ești în stare să le faci, nu poți lua măsuri — ori cît de frumoase și de utile ar fi ele—în teorie.

Domnii Penel și Pella nu vor debuta la «Bragadiru» — acolo unde, între acte, debutează diverse artiste de prost gust. Dar domnii Pella și Penel vor debuta — vor trebui să debuteze—pe vre-o pretinsă scenă din Huși—și, am dori să știm—întru cît demnitatea lor va fi mai puțin atinsă?

La obraz subțire trebue cheltuială.

OAMENI ȘI LUCRURI

JOCURI...

O nouă și trecătoare senzație în oraș : fuga ofițerului X după delapidarea unei însemnate sume din cassa regimentului.

E una din acele noutăți care se învechesc repede, care se uită și mai repede și care, la anumite intervale, se repetă sub o formă mai mult ori mai puțin asemănătoare și izvorînd dintr'o cauză mai mult ori mai puțin analoagă : jocul.

Alcătuim, în timpul modern, o societate cu o curioasă morală. Ceea ce se întîmplă la un moment dat, abuzul constatat al cutărui sau cutărui, nu este decît efectul firesc, fatal, al unei ori al unor anumite cauze; este numai cea din urmă treaptă a unei scări în vîrful căreia eroul trebuia să urce negreșit. Și cîți eroi de aceștia vedem necontenit în jurul nostru, fără ca să ne vină în gînd, fără să avem impresia că avem un om gata să alunece, să cadă. In cea mai „bună" societate jocul — și toți cunosc înțelesul acestui cuvînt—e tolerat, ba e încuragiat, e cerut, e slăvit. S'au întocmit chiar statistici doveditoare că suntem aproape în fruntea națiunilor prin această mult răspîndită pasiune a jocului. Aproape nu se mai poate concepe o întîlnire de cîteva persoane, o organizare societară, fără joc de cărți și se vorbește de sume fabuloase cheltuite și cîștigate în atari condițiuni.

Ce salariu modest are ofițerul X, ce venituri derizorii, funcționarul Z! Ce cîștig moderat sau anevoios are persoana cutare sau soțul doamnei cutare! Lucrul e știut, e notoriu. Și cu toate aceste nimeni n'ar îndrăzni să facă reflecția firească necesară chiar că persoanele în chestiune n'au de unde pierde sume atît de importante, cum pierd de ordinar. Ba, le-ar considerà mai curînd dezonorate, dacă n'ar putea lua parte—„în rînd cu lumea bună"—la jocul obișnuit în anumite cercuri.

Anatole France, maestrul care personifică bunul simț și claritatea, a scris pe această temă una din cele mai superbe schițe satirice ale sale, — relativă la un faimos abuz cu decorațiile în vre-o expoziție din Paris — acea în care eroul, servitorul Jean, e luat la interogator asupra piersicilor.

— Trebuia să fie 50. — Da, Domnule.

— Sunt numai 45. — Da. domnule.

— Lipsesc 6. — Da domnule...

Mereu îl întreabă stăpînul, mereu afirmă servitorul. Dar cercul e vicios și întrebările se repetă fără rezultat. Cu toate aceste lucrul e clar, e simplu. Dacă lipsesc piersicile însamnă că Jean le-a mîncat. Dacă X, Y sau Z pierd în cărți mai mult de cît le îngăduie mijloacele de unde vin banii? Din abuz, din furt.

Iată însă un adevăr pe care nu ni-l spunem nici nouă, nu-l spunem nici altora la vreme și de aceea ne «surprinde» din timp în timp alarma gazetelor cu titluri senzaționale : Fuga lui X, dispariția lui Z; abuzurile lui Y... Viitorii eroi ai unor atari întîmplări sunt vecinii noștri, prietenii noștri, alintații noștri de astăzi. Și ce lesne i-am putea opri de la cădere!...

Rodion

„Amantele Criminalilor"

E de sigur o mare, o imensă pierdere pentru literatura în genere, pentru literatura noastră în deosebi că nu se cultivă în deajuns ceea ce s'ar putea numi literatura specialității, literatura profesională. Ce comori nesecate, ce varietate infinită de subiecte, ce game de întîmplări, ce lume de peripeții nu s'ar găsi, bună oară, în atmosfera justiției, dacă ar fi destui și îndemănatici observatori care să aștearnă pe hîrtie întîmplările interesante!

In literatura noastră lipsește aproape cu desăvîrșire elementul acesta rămas neexploatat, ca și multe alte terenuri unde s'ar fi putut găsi atîtea și atîtea lucruri de scris!

Abia în anii din urmă prozatori însemnați au fost ispitiți să se înspire din atari conflicte; așa d. Brătescu-Voinești ne-a dat : „In lumea dreptății" sau „Din carnetul unui judecător", Al. Vlăhuță, nuvela „Noroc" și alții cu lucrări mai puțin reușite. Sunt însă semne că din ce în ce mai mult se va opri luarea aminte a unor talente reale asupra nespusei bogății de subiecte judiciare cari vor captiva mințile prin elementul de pitoresc și de pasiune ce prezintă în același timp.

O mică lucrare apărută în volum zilele aceste dovedește odată mai mult cu ce succes se poate trata un subiect de natura celor pomenite mai sus. „Amantele criminalilor" se intitulează un studiu „de psiho-criminologie" datorit excelentului fost judecător de instrucție, d. Ion Th. Florescu. Nu e o lucrare de literatură propriu zisă, dar subiectul de domeniul observațiunei științifice e tratat într'un mod absolut literar, într'o formă aleasă ce se ridică pe alocurea la înălțimi poetice de o rară plasticitate, iar în alte părți la o vigoare stilistică extrem de rară în studiile noastre științifice.

*

Cităm un pasagiu de la începutul lucrării :

„A doua zi după descoperirea unei crime monstruoase, ca și a unui fapt divers banal, cînd criminalul este arestat și vendicta publică triumfătoare își destinde nervii și atenția, se observă invariabil în clar obscurul săliței ce servește de anticameră camerelor de instrucție, același caracteristic și melancolic tablou : doi ochi uscați și roși de lacrimi, o gură strîmbată de plîns, o broboadă închisă sau o pălărie simplă cu o pană neagră ce tremură în aer, la fiece oftat.

Ceeace e mai curios este că îndurerata care așteaptă, mai tot deauna par'că vrea să se ascunză, mai mult decît să fie văzută, e sfioasă ca aceea care vine fără drept, plînge încet, suspină, privește mereu, nu cere nimic, nu dorește nimic.

Femeile de felul acesta rabdă ceasuri întregi de dimineață pînă seara neminicate, sub protecția aprodului, care le iea cîte un mic bacșiș pentru a le lăsa să vadă o clipă, una singură, prin crăpătura ușei, brațul, umărul sau ceafa arestatului căruia îi se iea interogatoriul.

Femeile acestea nu au nici forța morală a mamelor prevenților, cu torentul zguduitor de vaete și explicațiuni; nu au nici îndrăzneala eloquentă a soțiilor criminalilor care-ți împuie auzul cu rugăciuni sau protestări de nevinovăție în favoarea arestaților.

Ele sunt timidele și discretele durerei, sunt deținătoareie secretelor, dogorîtele pasiunilor, rătăcitele inimei, sunt amantele criminalilor.

Amorul și crima! Ce stranie și incomprehensibilă împărechere! Ce aberație amețitoare și groaznică a minței omenești! De cîte ori, în cariera mea de alergător după suflete criminale, în care îmi pusesem tot ce aveam mai bun în mine, de cîte ori nu m'am isbit de acest veșnic contrast, de această antiteză bizară : amorul la un loc cu crima!

...Cum sentimentul amorului, mila de oameni, bunătatea, jertfa, dezinteresarea, ertarea, poate să trăiască, în acelaș sîn palpitator cu crima, care e sinonimul urei și al răsvrătirei sălbatice, gestul cumplit al neîndurării, principiul răului și geniul distrucțiunei universale!

Ce caută macul roșu și adormitor, simbol singeros al crimei, în acelaș buchet cu floarea delicată și parfumată a iubirei?"

*

Dl. Florescu ne dă din imensul d-sale bagaj de observațiuni și cunoștinți un număr de picante exemple, ne citează suggestive tablouri pentru a ne învedera cît de bine se împacă uneori drag[illegible]

sinceră şi reală cu crima brutală, virtutea senină a amorului cu umbra de noapte a omorului, blîndeţa paşnică a sentimentalismului cu cruzimea nesimţirei, pentrucă în adevăr omenirea se bizue pe contraste şi abundă în curiozităţi. Iar cine are — cum are autorul studiului de care ne ocupăm—perspicacitatea şi ingeniozitatea de a găsi elementele interesante ale acestor contraste, isbateşte a ne da lucrări de un înalt interes şi de mare valoare literară.

Regretăm mult că nu putem cita alte pagini suggestive din scrierea d-lui Florescu. Lucrarea conţine superbe pagini de psihologie, de observaţii fine şi în acelaş timp preţioase indicaţiuni practice cari vor interesa în gradul cel mai înalt pe profesionişti. Nu putem rezista tentaţiunei de a reproduce măcar o singură pagină încă din acele unde se analizază sufletul criminalului:

„Criminalul simte, în majoritatea cazurilor, o supremă şi chinuitoare nevoe de a-şi descărca conştiinţa şi a primi consilii. Pofta de spovedanie este o adevărată tortură pentru criminal, fie el ori cît de pervers şi ori cît de năclăit în rele. Sub mîngăerile şi sărutările femeei iubite, criminalul se înflăcărează, devine expansiv, simte nevoia de a găsi explicaţii şi uşurări faptei sale; vrea să ştie dacă femeea ce-l iubeşte se impresionează rău, dacă şi ei îi inspiră fapta lui, groaza pe care o inspiră altora; vrea să se convingă pe el însuşi, că poate să mai ţină cineva la el pe lume cu toată oroarea crimei; cerşeşte în fine, o primă rază de indulgenţă; îl arde pofta unei vorbe bune sau a unui gest de încurajare sau descărcare. Femeea, curioasă din fire, soarbe confidenţa. Din acest moment uneori amanta criminalului se schimbă cu totul. E drept, ea nu-l părăseşte, nu incetează al iubi, a-l sfătui, a-l încuraja, dar întocmai ca leoaica dacă a simţit o clipă de şovăială şi de slăbiciune la îndrăzneţul dresor, devine ea, din acea clipă, adevăratul stăpîn în casă."

Repetăm: lucrarea d-lui Ion Florescu va figura cu demnitate în rîndul puţinelor scrieri ce onorează ştiinţa şi literatura în acelaş timp. S.

TRIBUNA MILITARA

O Eră nouă şi o Eră veche

O polemică militară s'a ivit, acum în urmă, între căpitanul Sturza Al., ataşatul nostru militar la Paris, şi căpitanul Cantacuzino Gh., din batalionul 6 vînători.

Părerea celui dintăi este, că numai ofiţerii de stat major sunt ofiţeri buni.

Părerea celui de al doilea susţine pe ofiţerii de front.

Care este părerea cea mai bună, va face obiectul unui alt articol.

Astă-zi mĕ voi mărgini numai să constat că, în adevăr, este o „Eră Nouă" pentru armată, dar o „Eră Nouă" din alt punct de vedere, de cît aceea vizată de căpit. Sturza.

Această «Eră Nouă», care face subiectul acestui articol, este: «Polemică militară în ziarele politice».

Se ştie că înainte, şi acest *înainte* nu de mult de tot ci înainte de venirea d-lui Sturdza în ţară, ofiţerii nu puteau să discute vreo chestiune militară.

De ce?

Pentru că se atingea *disciplina*.

Acest cuvînt al cărui înţeles este cu totul altul, mulţi dar chiar foarte mulţi la număr îl identifică cu autocratismul *rus*.

Ofiţerul vorbind de cîte-va părţi mai slabe ce sunt în oştire, *nu va ştirbi disciplina*.

Nu piere bolnavul atunci cînd doctorul, stabilindu-i diagnosa 'i dă medicamentele necesare. Il salvează, din contra.

Atît timp cît ofiţerul caută a fi cu totul obiectiv, a lucra numai în interesul instituţii din care face parte, nu atinge disciplina ci aduce cît de mic serviciu *Armatei*, care totd'auna trebue să fie la înălţimea sacrificiilor ce le face ţara pentru dînsa.

Boala trebue căutată la început, nu lasată să se agraveze, căci atunci ar fi prea tărziu şilacrimile nu pot folosi la nimic.

Că d. căpitan Sturza s'a bazat că este fiul primului ministru, ginerele d-lui Carp şi nepotul d-lui general Mano, astea toate îl privesc personal. (Vezi *Ţara* de Duminică 27 Aprilie).

Că dacă nu ar fi avut aceste calităţi strict necesare, i s'ar fi stabilit diagnosa: în loc de Paris—Garda Pieţei.

Dar acestea nu intră în cadrul articolului meu de faţă.

Deci mĕ declar pentru d. căpitan Sturza în ceia ce priveşte „Libertatea gîndirii în armată" şi dreptul manifestărei acestei gîndiri, dar...

Dar fără a face personalităţi, fără a căuta să lovim în amorul propriu al acelora, cari au arătat că au făcut ceva (Resboiul Romîno-Turc 1877—1878) pe cînd noi, cît de buni am fi arătăm numai că ştim carte.

Mi se va răspunde: «N'avem ocazie" cînd vom avea-o să vedeţi ce vom face.

Sper şi ceva mai mult, sunt sigur de aceasta dar—*vom face* şi cu *am făcut* nu e tot una.

*

Trebue ca militarul, atunci cînd discută ceva, să se ferească de a se scoate pe sine în relief, ci să aibă ca deviză vorba înţeleaptă a generalului Anghelescu Alexandru: „sunt mulţumit că mi-am făcut datoria". Ceia ce mă face, însă, curios să ştiu, este pentru ce căp. Sturza nu a discutat şi alte chestiuni militare destul de importante ci s'a mărginit la o comparaţie între ofiţeri de stat-maior şi cei de front. *Răspunsul e foarte lesne de ghicit.*

1) O chestiune militară de ex. era îndemnizarea ce trebuia dată oficerilor ca despăgubire pentru hainele stricate cu ocazia revoltelor din toamna anului trecut.

Căpitanul Sturza n'a scris nimic în această cauză dreaptă.

1. Pentrucă nu a luat parte în răscoale,

2. Pentru că chiar dacă s'ar fi dat la toţi D-sa e om bogat.

Comparaţia însă din „Era Nouă" a d-lui căpitan Sturza îi servea la ceva—la avansare.

Să mă esplic.

Nu de mult d-lui căpitan Sturza 'i s'a echivalat audiţiunea a cîtorva ani de la o şcoală de resboi din Germania cu dreptul de „Absolvent al Şcoalei de Resboi din ţară".

Susţinînd deci pe oficer de stat-major mă susţin.

Susţinînd să se dea cîte 100 lei ofiţerilor—mă înjosesc.

Din causa acestui egoism căpitanul Sturza a suferit moralmente foarte mult. (Conferinţa de la Reg. 4 Ilfov No. 21, afacerea de la Reg. 10 Artilerie).

Deci sunt pentru o polemică militară prin presă dar într'un mod ideal, cavaleresc cum 'i stă bine de tot unui om şi mai ales militarului.

Miine mă voi ocupa despre conflictul Sturza—Cantacuzino—Catuneanu.

Loial

Litere-Ştiinţe-Arte

Frăţia. De cît-va timp apare în localitate un nou organ de publicitate al „partidului" naţionalist: „Frăţia Romînească", consacrat în special problemelor economice locale. In ultimul—ori penultimul—număr zisul organ recomandă cetitorilor săi anumite firme comerciale şi industriale, lucru pentru care fără îndoială administraţia încasează respectivele recompense. Şi ast-feliu găsim acolo liste întregi de nume: croitori cizmari, dulgheri, ceprazari, zugravi, negustori, iar la rubrica fotografiei, administraţia revistei răspunde: iok! Nu există...

Inchipuiţivă Iaşul cogeamete oraş, lipsit de un atelier fotografic. Domnii de la „Frăţia Romînească" nu locuiesc oare în oraş? Scriu oare la „Vălenii de munte" unde se tipăreşte „Neamul romînesc"? Dacă locuesc în Iaşi n'au de cît să admire figura atît de simandicoasă şi atît de semi-semitică în expresiune a d-lui N. Iorga, şeful suprem al partidului, fotografiat şi expus de fotografia artistică Weiss în mărime naturală, dacă d. Iorga poate fi expus în mărime naturală...

Cum au putut tinerii debutanţi ai naţionalizmului să treacă atît de nepăsători în faţa figurii apostolice? Ori le-a fost greu să recunoască că în materie de artă... fotografică d. Iorga a închinat steagul şi şi-a uitat programul în atelierul lui Weiss? Dacă e trădare,—s'o ştim şi noi, nu numai „Frăţia"!

*

Razele X dau mereu loc la periculoase accidente în laboratorii. La Londra d-rul Hall Edwards a trecut printre martirii ştiinţei pe urma unor experienţe cu aceste raze. Un alt savant englez Ernest Harneck de la „Londra Hospital", cel mai mare aşezămînt al metropolei, a suferit în decurs de 6 luni trei operaţiuni în urma unor leziuni cauzate tot de razele X. Două degete ale mînii drepte şi trei ale mînii stînge i-au fost amputate. De asemenea şi-a rănit grav toată palma dreaptă.

*

Credem de oarecare interes de actualitate următoarele note publicate în oficioasele turceşti.

„Printre medicii autorizaţi a practica în Turcia sunt unii cari trec de limitele specialităţilor lor şi intreprind, fără a avea competinţa sau îndemnarea necesare, operaţiuni chirurgicale care angajază o respundere mare. De astăzi înainte cînd un medic va fi chemat a supune un bolnav unei operaţiuni chirurgicale, aceasta nu va putea să aibă loc fără cunoştinţa şi aprobarea prealabilă a unui medic oficial.

*

Nu mai puţin interesantă este măsura luată tot în imperiul turcesc ca ordonanţele scrise cu craionul să nu mai fie luate în seamă de farmacişti, de oarece se pot lesne face erori fatale. Pe viitor medicii vor scrie numai cu cerneală şi în mod vizibil.

Turcia progresează!

*

O sumă de experienţe făcute în Italia de Blaserna la Castelfranco Veneta păreau să dovedească că zguduirile aerului, datorite tragerilor cu tunul, nu au nici un efect asupra norilor. Fizicianul francez Violle arată că e nevoe ca exploziile să se facă chiar în mijlocul norilor. El s'a servit în mai multe rînduri de baloane captive. In August 1907 el a reuşit să rupă un nour în două părţi şi să-l împraştie. Pentru a putea ajunge la rezultate practice, e nevoe încă de numeroase experienţe.

*

Cunoscutul fizician francez Lippmann a reuşit să pregătească nişte plăci sensibile, cu ajutorul cărora fotografiile ne redau relieful corpurilor; ca şi corpurile din natură, aceste fotografii prezintă aspecte diferite după poziţia observatorului. Lippmann le numeşte fotografii integrale.

*

A apărut No. 6, anul IV, al revistei „Viaţa Nouă", director d. profesor O. Densuşianu.

Cuprinsul:

Ervin.—Cei printre noi şi veşnic departe, I., Ovid Densusianu.—Dicţionarul Academiei, III. C. Damianovici.—Nuvela istorică în literatura romînă, III. N. Davidescu.—Pe valuri de furtună. Georgescu Ştefăneşti.—Cronica muzicală.

*

„Convorbiri Critice", anul II, No. 9, cuprinde:

Donar Munteanu.—Pe muntele Golgotii, Ion Dragoslav.—Călăraşul (nuvelă) Gh. Orleanu.—Anamnisis; Interior (poezii). Em. Girleanu.—Intîiul fior (schiţă). H. Frollo.—Din „Ata Troll" de Heine. Eug. Lovinescu.—Fragmente (critică). Florian I. Becescu.—La Vaterlloo (poemă). Dinu Ramura (Herz).—Floare de nalbă (dramă în 3 acte). A. Popovici-Banaţeanul. Seară; Romanţa celor două (poesii). Mihail Dragomirescu.—Revista critică.

Ilustraţii: Grigorescu.

*

In vitrinele atelierului de fotografie Nestor Heck, se poate admira un tablou de o mare însemnătate istorică şi de o netăgăduită valoare artistică.

E un grup de peste 700 persoane, compus din oaspeţii bucovineni, şi din fraţii lor din localitate, prins în momentul cînd toţi aceştia vizitau Cetăţuia Iaşului. Tabloul este de o execuţie ireproşabilă; cu tot numărul cel mare de persoane, toate detaliile sînt redate cu o preciziune caracteristică.

De altfel totul se combinat în chipul cel mai armonic: alcătuirea grupului, care cuprinde cele mai variate figuri, studenţi, profesori, ţărani, oameni din toate stratele sociale ale ţărilor surori, confraternisînd la olaltă, într'un moment care se înalţă pînă la însemnătatea istorică; precum şi alegerea decorului, care e din cele mai nimerite, pentru însemnătatea momentului prins.

Din parte-ne recomandăm cu căldură publicului ieşean, această frumoasa operă artistică şi istorică.

Informaţii

Inaugurarea leagănului „Sf. Maria". Eri după amiazi, la orele 5, s'a făcut, cu osebită solemnitate, inaugurarea leagănului, înfiinţat de societatea „Sf-ta Maria", care a ţinut seamă de marea mortalitate ce bîntuia printre copii populaţiei din suburbiile noastre şi de mizeria în care se găseau copii familiilor sarace.

De faţă se afla multă lume, între care un mare număr de persoane alese, care au luptat pentru înfiinţarea acestei instituţiuni, aşezată într'un frumos local din strada Tatarăşi No. 18 şi într'o poziţie admirabilă. De o cam dată s'a înfiinţat 10 paturi, cu tot confortul necesar.

Dintre persoanele asistente, erau d-nele: principesa Moruzzi, Lucia Greceanu, Albert Ghyka, Hinna, dr. Bogdan, Ghyka, V. Iamandi, Alex. Tuduri, Elise Mavrocordat, Leonardescu, Leppadattu, Negruzzi etc. şi d-nii: dr. Gh. Bogdan, Gh. Kernbach, prefectul judeţului, Leonescu procuror general, Cr. Malhasovici, dr. Grossi etc.

După ce s'a oficiat sfinţirea apei de către preotul C. Gheorghiu, d. dr. Gh. Bogdan, rectorul universităţei, a ţinut o cuvîntare zicînd:

„Sunt acum 13—14 luni în urmă, cînd îngrijat şi foarte dureros impresionat—pe de o parte de marea mortalitate ce bîntuia printre copii populaţiunei din suburbiile noastre, iar pe de altă parte de mizeria în care se găseau copiii familiilor sarace, nevoite de a munci departe de căminul lor pentru a'şi agonisi hrana zilnică,—sunt zic 13—14 luni în urmă, cînd am văzut această stare de lucruri, m'am înspăimîntat şi am priceput prăpastia la care ne duceam.

Nu am mai ezitat nici un moment, mi-am pus în gînd se remediez pe cât posibil această stare de lucruri care ducea neamul nostru la peire,—prin formarea unei societăţi pentru protecţia copiilor, am dat alarma care cu bucurie constat că a avut un răsunet puternic în inimile dv. caritabile.

Dar, pentru ca să pot înjgheba o atare societate, îmi trebuia un sprijin înalt, un sprijin nobil, un sprijin mărinimos.

In acest scop m'am adresat în primul rînd la trei persoane care au îmbrăţişat cu căldură ideia mea, m'am adresat la 3 persoane al căror suflet nobil şi milos, nu refuză nici-odată sprijinul acelora care se găsesc în suferinţă.

A. S. R. Maria Principesa României, această mamă duioasă a 4 copilaşi, aşi putea zice a patru îngeraşi, a bine voit a primi preşidenţia de onoare a societăţei noastre, a binevoit a ne da înaltul Său sprijin şi a ne ocroti în greua noastră sarcină, iar d-nele Lucia Greceanu preşedenta noastră efectivă şi principesa Maria Moruzri, au fost primele persoane care alături cu mine au îmbrăţişat ideia mea; trebue să menţionez că M. S. Regele a făcut o donaţie de una mie lei societăţei noastre.

Dar comitetul nostru de trei s'a gîndit atunci că dînsul ar trebui să fie mărit încă cu alte persoane care să lucreze împreună cu noi şi pentru aceasta ne-am adresat acelor d-ne din societatea ieşană care erau şi sunt cunoscute prin bunătatea inimilor, prin dorinţa de a nu se da nici-odată la o parte, ori de cîte-ori este vorba de o facere de bine. Ne-am adresat zic, unui grup de d-ne caritabile ca d-na Elisa Mavrocordat, stimata noastră vice-preşedintă, ca d-na Elise Văleanu, Albert Ghyka, Constance Ghika, Profira Leppadatu, Maria Climescu, Aglae Rîşcanu, Uhrinoschi, Alice Tuduri, Maria dr. Bogdan, Maria Iamandi, d-ra Cimara, precum şi d-lor Hamangiu şi Petre Negulescu, colegul meu dela universitate; toate aceste persoane s'au asociat cu noi şi au lucrat eu asiduitate la opera noastră".

După aceia d. dr. Bogdan insistă asupra menirei acestei instituţii, mulţumind pentru concursul ce s'a dat.

La şampanie d-sa a zis: Rîdic acest tuoast şi beau primul pahar pentru sănătatea şi fericirea M. S. Regelui, M. S. Regina, A. S. Maria Principesa României buna şi miloasa noastră preşedintă de onoare, pentru augustul său soţ, pentru copiii lor, cît şi pentru întreaga dinastie.

D-sa dă apoi cetire următoarei telegrame adresată A. S. R. Principesa Maria:

„Comitetul Leagănul Sf-ta Maria" inaugurînd astăzi deschiderea localului societăţei, trimete cu cel mai profund respect A. V. R. şi presidenta lor de onoare, cele mai devotate şi mai respectoase sentimente de dragoste, de supunere, devotament.

Presidenta, Lucia Greceanu.

După-ce d-na Lucia Greceanu mulţumeşte d-lui dr. Bogdan, pentru munca ce-a depus'o, a rîdicat un tuast pentru rectorul universităţei.

Serbarea a luat sfîrşit la orele 6 p. m.

Din Kişinău.—Zilele acestea se vor întruni aci toţi medicii dela ţară, spre a decide asupra măsurilor eventuale ce ar trebui de luat în caz cînd holera s'ar ivi din nou în Basarabia.

— La Moscova se continuă cu ajutorarea numeroaselor familii care au rămas pe drumuri din cauza marilor inundaţii ce au fost acolo.

De asemeni s'au trimes ajutoare şi în cîte-va sate din imprejurimele Moscovei, care au fost inundate în urma torenţialelor ploi.

D. lct. Dorobanţu, din administraţie a fost însărcinat cu contabilitatea la depositul de haine, în locul sub-lct. Ioanid dispărut.

Pensiile civile şi militare pe luna curentă se vor plăti la administraţia financiară la 18 Maiu.

S'a intervenit la ministerul de interne pentru a se convoca, zilele acestea, consiliul general al judeţului, ca să voteze mai multe credite şi să se ocupe cu situaţia comunelor.

D. Const. Covătaru a fost numit registrator-archivar la primăria Podul-Ioaia, în locul d-lui Vasile Antoniu, demisionat.

D. Ioan Gherasim a fost numit copist la aceiaşi primărie.

Invăţătorul Mihai Petrăchescu de la şcoala din Hermeziu, a fost numit cu titlu de provizoriu în acest post, cu începere de la 1 Maiu a. c.

Jubileul unei profesoare.—Eri a avut loc la şcoala profesională „sf. Sava" din localitate, serbarea organizată de profesoarele şi elevele acelei şcoli, în onoarea d-nei Cleopatra Gheorghiu, care a împlinit 30 de ani de activitate ca profesoară şi directoară a şcoalei.

Infiinţată în 1877, şcoala profesională fu confiusă, timp de un an, de d-na Cleopatra Petit, născută Stamate, care, în 1878, fiind numită în altă şcoală, direcţia şcoalei fu încredinţată doamnei Gheorghiu, care o conduce şi astăzi şi care a înălţat şcoala la rangul uneia din cele mai principale instituţiuni culturale ale ţărei.

Jubileul de trei zeci de ani de muncă, ca profesoară şi directoară, al doamnei Gheorghiu, a fost sărbătorit ieri cu toată demnitatea şi cu tot entusiasmul ce comportă asemenea importantă dată.

— Serbarea a început la orele 2 jum, faţă fiind profesoarele şi directoarele şcoalelor secundare şi un mare număr de foaste şi actuale eleve a şcoalei profesionale „sf. Sava".

După ce s'a oficiat un Te deum de către preotul Borcea de la biserica sf. Sava, corul şcoalei, sub conducerea maestrului C. I. Mihailescu, a executat Imnul Regal.

După aceea profesoara Apostolescu, într'o frumoasă cuvîntare, arată transformările prin care a trecut această şcoală, sub directoratul d-nei Gheorghiu, şi munca depusă de d-sa care a făcut ca şcoala să ajungă cea ce este astă-zi. Ii urează viaţă lungă, ca să poată aduce încă multe îmbunătăţiri acestei şcoli şi îi oferă, din partea profesoarelor, o frumoasă fructieră de argint ca semn de amintire.

D-na profesoară Purcheria arată cîtă însemnătate are pentru profesoare această serbare, căci numai ele ştiu şi înţăleg ce vra să zică 30 de ani de profesorat şi de directorat; arată că, cîteva din actualele profesoare, au fost colege cu d-na Gheorghiu, şi astăzi simt o mare bucurie că o pot felicita pentru activitatea sa de 30 de ani.

Citeşte mai multe telegrame de felicitări din partea d-lor: Gh. Misirliu, profesor la Liceul din Galaţi şi a d-nelor Botezatu, Febronia Dumitriu, Maria Vişan, Ghioculescu şi Regina Brohman foaste eleve şi profesoare la această şcoală.

Eleva Ecaterina Porumbaru, din partea elevelor şcoalei, arată recunoştinţa şi dragostea elevelor pentru profesoara şi directoara lor şi îi oferă o frumoasă statuetă, din partea tuturor elevelor.

D-na Gheorghiu, mulţumeşte tuturor pentru această manifestaţie de dragoste şi îndeamnă pe eleve la muncă.

*

Elevele Moldoveanu, Diaconescu, Niculescu şi Feldman au zis o anecdotă de Th. Speranţă, iar eleva Patriciu a recitat nişte versuri originale, cît se poate de bine,—apoi s'a jucat o piesetă ocazională scrisă de d. State Dragomir, de către elevele clasei a 5-a.

— Serbarea a durat pînă la orele 7 p. m. S'a servit şampanie şi prăjituri în cancelaria şcoalei şi s'a dansat.

D. I. Manoliu student al facultăţei de litere, ne roagă să arătăm că nu d-sa este autorul articolelor intitulate „Cuzismul şi profesarea lui de pe catedră" publicate în „Opinia".

Satisfacem cu plăcere cererea d-lui Manoliu, şi lămurim cu acest prilej că autorul acelor articole, e un tînăr distins care a urmat cursurile d-lui Cuza, ceeace explică perfecta cunoştinţă a lucrurilor pe care le-a tratat.

Un distins ofiţer superior se va ocupa, în coloanele „Opiniei", de chestiunele militare la ordinea zilei.

Publicăm astăzi primul articol al noului şi distinsului nostru colaborator.

D. colonel Tarnovschi, comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare, a fost detaşat, pe ziua de 7 Mai, la tabăra de la Şipote.

Pănă la altă dispoziţie comanda regimentului 13 o va avea d. locot.-colonel Bălăcescu.

Astă-noapte s'a stins din viaţă, după lungi suferinţi, Dimitrie Prassin, fratele neuitatului nostru prietin Spiru Prassin.

Luăm vie parte la doliul familiei.

Comisiunea care a lucrat programele de geografie, în cursul săptămînei trecute, n'a reuşit a se înţelege şi a se stabili un program unic.

Rămîne acum ca consiliul general de instrucţiune să aleagă între cele trei proecte prezintate, şi anume unul al Bucureştilor, altul al Iaşilor şi al treelea al comisiunei prime.

Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei de ştiinţe a fost convocat pentru mîne Marţi, orele 5 jum. d. a. pentru a numi pe membrii comisiunei ce urmează a fi însărcinată cu cercetarea titlurilor şi lucrărilor d-lui dr. Haralamb Vasiliu candidat la catedra de Chimie agricolă de pe lîngă facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Aceeaşi comisiune urmează a lua de asemeni cunoştinţă de raportul comisiunei însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de Astronomie şi Geodezie de la facultatea de ştiinţi, la care candidează d-nii Traian Lalescu şi Stoenescu Dunăre.

Colegiul medical al Spitalelor Sf. Spiridon s'a întrunit Sîmbătă şi a aprobat planurile pentru construirea celor două pavilioane de izolare in strada Universităţei 24.

Planurile vor fi trimise astă-zi consiliului sanitar superior,

DIVERSE

— Astă noapte un incendiu a isbucnit în comuna Copou, distrugînd complect casele locuitorului Teodor Bottez.

Se crede că focul a fost pus de răufăcători.

— Cărturăreasa Eva Grancea, care a fost condemnată la un an şi jumătate închisoare, pentru diferite escrocherii, şi-a terminat osînda şi a fost eliberată astă-zi.

— Au fost internaţi în ospiciul Socola: Tivia Solomon, Rifca Abramovici, Vasile Mihai şi Maria Blanariu, toţi din Iaşi.

— Maranda Th. Manea avortînd, şi-a îngropat pruncul în mod clandestin.

A fost arestată.

— Numitul Gh. Drangă, din comuna Copou, surprinzînd pe I. Pleşcan pe cînd dădea să fure nişte vite, l'a împuşcat în picior.

Ultime informaţii

● *Tot mai tare se afirmă nemulţumirile în partidul liberal local. De la numirea d-lui Poni ca membru în consiliul agricol superior, adică de la 1 Ianuarie 1908, nu s'a putut ajunge la o înţelegere în privinţa alegerei unui alt president. Faptul invederează zdrobitor situaţia din partid. Dar, în afară de aceasta, nemulţumirile se tot accentuiază şi, după expresia unui liberal fruntaş, „clubul a ajuns un club de opoziţie".*

Fiindcă lucrurile au ajuns la extrem, s'a luat hotărîrea ca o delegaţie a clubului, în frunte cu d. C. Climescu, vice-president al Senatului, să se prezinte primului ministru şi să-i ceară să lămurească situaţia de la Iaşi şi, dacă nu va voi, să demisioneze toţi reprezentanţii liberali ai Iaşului, în Parlament.

*

D. căpitan N. Botez a demisionat din club. Sunt iminente demisiile d-lor A. D. Handoca şi N. C. Paraschivescu.

● *Ziarul francez al carpiştilor afirma că cele mai rădicate preţuri pentru islazuri le-au cerut miniştrii din actualul cabinet, cari au moşii.*

Vrea să zică, pe cînd se face apel la proprietari ca să-şi dee moşiile pe degeaba, autorii legei cată să profite de situaţia lor şi să obţie preţuri cît mai rădicate.

E bine să se ştie lucrul acesta.

● *D. Moţet, directorul prefecturei de judeţ, răspunde prin „Liberalul" de Simbătă notiţei noastre din ajun.*

D. Moţet crede a descoperi chiar motivul atitudinei noastre.

Nu ne intră în obiceiu să polemizăm cu funcţionari şi mai puţin încă cu acei cari, în loc să corespundă menirei, desfăşoară o acţiune cu totul necorespunzătoare funcţiunilor ce li s'au încredinţat.

Fiind-că d-sa are însă curajul de a desminţi un fapt precis şi anume că n'a fost nici odată membru al clubului conservator din localitate, ţinem să'i spunem că, la nevoie, am putea să publicăm, în facsimile, textul cererei d-lui Moţet de a fi admis între membrii partidului conservator ieşan.

● *O telegramă sosită la comandamentul corpului IV de armată din partea direcţiunei generale a siguranţei publice, anunţă că sub-locotenentul Gheorghe Ioanid a trecut fruntaria prin punctul Bratoşa.*

Comandantul companiei de jandarmi din Prahova a fost delegat să înceapă investigaţiile pe terenul Austro-Ungar.

● *În cercurile liberale se afirmă cu toată siguranţa că, cu prilejul mişcărei în diplomaţie ce va fi făcută la toamnă, d. Toma Stelian, actualul ministru al justiţiei, va fi numit ministru plenipotenţiar la Paris.*

● Carteliştii continuă a scumpi preţul cărnei din 15 în 15 zile.

Pe la începutul lunei April carnea de miel se vindea cu 55 şi 60 bani chilogramul, peste cîte-va zile au urcat preţul la 70 bani şi acum se vinde cu 80 bani, aşa că pe la sfîrşitul lunei Mai vom plăti 1 leu chilogramul de carne de miel, ceea ce nici într'un an nu s'a întîmplat lucrul acesta.

De asemenea s'a mai scumpit cu 5 bani la chilogram carnea de vacă în loc de 85 bani, 90 bani.

După cum vedem, publicul e lăsat să fie spoliat fără ca administraţia comunală să intervie pentru a pune capăt acestei stări de lucruri.

Dispariţia sub-locotenentului Ioanid

— Noi amănunte —

Ce e cu bonurile amanetate.—Complecte amănunte asupra dispariţiei.—Notificările d-lui căpit. Costinescu.—Verificarea registrelor.—Cercetările la depozitul de material.—Unde e Ioanid.—Alte amănunte.

Autorităţile militare au continuat alaltă-eri şi eri cu cercetările în afacerea dispariţiei sub-locotenentului Gheorghe Ioanid, de la depositul de haine ofiţereşti, cu atît mai mult cu cît se crede că suma ce ar fi delapidat'o ar fi mai mare de cum se constatase.

După cum am anunţat, la percheziţia ce s'a făcut alaltă-eri la locuinţa lui din strada Procopie, s'au găsit chitanţele ds amanetarea a trei bonuri, care erau depuse ca garanţie de niste furnizori pentru confecţionare de efecte ofiţereşti.

Una din aceste chitanţe purta data de Duminică 27 April, ceia-ce dovedeşte că Ioanid cheltuise banii ce 'i delapidase şi fiind în lipsă a amanetat şi acel bon.

Credem nimerit a reveni cu amănunte exacte asupra împrejurărilor în care a dispărut Ioanid.

Luni dimineaţă, pe la orele 9, sub locotenentul Ioanid s'a presentat la d. căpitan Costinescu, şeful depozitului de haine ofiţereşti, şi-i ceru permisia să plece la Roman cu expresul de 10 şi un sfert, unde are nişte afaceri urgente cu asigurarea că luni seară cu trenul de 11 se va reîntoarce în localitate.

D. căp. Costinescu nu se opuse să 'i dea permise atrăgîndu-i însă atenţia ca numai de cît să se reîntoarcă cu trenul de 11, căci urma să fie controlat şi verificat.

A doua zi însă d. căpit. Costinescu observă că Ioanid nu se prezintă la birou, şi cînd vroi să plece spre a cerceta primi o telegramă trimesă de Ioanid din Bucureşti şi prin care acesta se ruga ca să 'i prelungească încă cu o zi permisia, asigurînd că Mercuri dimineaţă la 8 şi 55 se va prezenta la birou.

Nici a doua zi dimineaţa însă nu veni şi atunci d. căpit. Costinescu se duse în persoană şi cercetă în oraş dacă Ioanid s'a reîntors sau nu.

Cum însă avu asigurarea că nu s'a reîntors bănui imediat că Ioanid a dispărut şi anunţă pe superiorii săi. Intrebîndu-se telegrafic în acelaşi timp la Bucureşti, s'a răspuns că sub-locotenentul Ioanid nu se află în Capitală.

A urmat apoi ancheta şi constatările care le-am anunţat.

*

D. căpit. Costinescu a adresat următoarea notificare directorului creditului funciar urban din Bucureşti:

„Sub-semnatul adjutant cl. II Costinescu Ioan, directorul atelierului de haine ofiţereşti din Iaşi, am avut să notific d-lui director al creditului funciar urban Bucureşti că scrisul funciar urban Bucureşti 5 la sută No. 165150 cu cuponul de 1 Iulie 1908, care se afla depus în casa atelierului ca garanţie de d. V. Georgescu la contractul No. 975 din 7 Mart 1905, încheiat între atelier şi sus numitul pentru furnizare de fireturi, a fost sustras din casa atelierului de către administr. cl. III Ioanid Gheorghe, comptabilul atelierului, care a dispărut cu acel scris, fără a i se da de urmă. Notificînd aceasta d-lui director al creditului funciar urban Bucureşti, îl rog să binevoiască a dispoza să nu se plătească valoarea scrisului indicat în cas cînd ar eşi la sorţi, asemenea nici cupoanele ce s'ar prezenta la încasare".

O altă notificare, la fel, d. căpitan Costinescu a adresat'o directorului creditului funciar urban din Iaşi, pentru două scrisuri funciare, unul cu No. 6240 cu cuponul de 1 Iulie 1908 şi altul cu No. 45966 cu cuponul la aceiaşi dată, în valoare de o mie lei fiecare, care scrisuri fusese depuse la casa atelierului ca garanţie de către d. Lupu Silberman, cu ocazia unui contract încheiat pentru confecţionarea de efecte ofiţereşti.

*

Sîmbătă şi eri s'a continuat cu cercetările şi d-nii col. A. Georgescu, intendentul corpului 4 de armată şi maior Minovici, au fost de au inspectat depozitul de furaj.

De eri s'a început verificarea registrelor de la serviciul de unde a dispărut Ioanid căci după cum am spus se crede că Ioanid ar fi delapidat o sumă mult mai mare.

De asemeni, astă-zi s'a început verificarea la depozitul de material, unde se crede că sub-locotenentul Ioanid ar fi avut posibilitatea să delapideze mai mult.

*

Despre existenţa lui Ioanid nu se mai ştie nimic precis. Sîmbătă cătră seară a venit înştiinţarea la comandament că Ioanid ar fi fost prin Ploeşti, de unde s'a constatat că a luat drumul spre Predeal, de unde apoi a reuşit să dispară, trecînd probabil graniţa în Austro-Ungaria.

Autorităţile din Prahova s'au pus pe urmele lui, în speranţa că 'l vor prinde.

*

Eri s'a luat un interogator şi soldatului care era ordonanţă la sub-locotenentul Ioanid.

Acesta a mărturisit că e cu totul străin de plecarea sub-locotenentului şi că acesta nu şi-a făcut acasă nici-o pregătire pentru plecare.

El a mai dat cîteva amănunte asupra vieţei pe care o ducea Ioanid, amănunte care pun mai mult în evidenţă luxul şi viaţa largă ce o ducea acesta, ceiace l'a făcut ca să'şi însuşască banii din cassa depozitului.

Şi e mai mult de cît sigur că Ioanid cheltuia banii depozitului de mai de mult şi ceiace l'a făcut acum să fugă e numai faptul că de acum înainte urma să fie supus unui control mai riguros.

Unii afirmă că Ioanid ştiind tocmai de acest lucru ar fi plecat anume pentru a'şi procura banii ce'i cheltuise.

Controlul zicem, urma să fie mai riguros, căci din ordinul d-lui general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, depozitul de haine ofiţereşti, unde Ioanid era comptabil, urmează să fie trecut sub controlul cercului militar, al cărui preşedinte, după cum se ştie, e d. colonel Al. Musteaţă.

*

Astăzi ancheta a urmat şi s'a continuat cu verificarea registrelor şi controlul la depozitul de material.

● Autorităţile din Copou au făcut cunoscut parchetului că azi dimineaţă a fost găsit strangulat în locuinţa sa, de o grindă, bătrînul Dimitrie Văleanu, în etate de 65 ani.

● Mişcarea printre perceptorii rurali şi agenţii de perceptori, care urma sa se facă pe ziua de 1 Mai, se va face la 15 a. l. curente.

● Seria de învăţători din jud. Roman care dau examen pentru definitivat, a depus alaltăeri ultima probă, acea de pedagogie practică.

Azi se va da rezultatul.

● Revizoratul şcolar a primit dela direcţia serviciului maritim un număr de albume ilustrate, pentru a fi distribuite membrilor corpului didactic primar, în cas de vre-o escursiune pe Dunărea.

● Autoritatea poliţienească din Predeal a înştiinţat parchetul, că tinerii M. Kogălniceanu şi G. Konia, cari au dispărut din Iaşi, au trecut prin acea frontieră în ziua de 22 April.

● Din Gropniţa se anunţă că un incendiu a distrus moara de acolo, proprietatea d-lui Leonida Gatoschi.

● D-nii d-ri Paul Anghel şi N. Grigoriu au fost însărcinaţi cu examinarea bolnavilor mintali, cari urmează să fie internaţi în ospiciul Socola, în cursul lunei Maiu.

● Tribunalul s. II a condemnat azi, în lipsă, la cîte doi ani închisoare corecţională, pe numiţii Marcu Faer şi Iancu Zaharia.

● **Nenorocirea din Tecuciu.** — Aflăm cu multă plăcere că starea sub-locotenentului Lupu Balaiş este mult mai bună.

Medicii asigură că tînărul militar va scăpa cu viaţă.

Asupra celor petrecute în noaptea fatală aflăm următoarele: Vineri noaptea, 2 spre 3 Mai, la orele trei dimineaţa, mai mulţi ofiţeri, între cari şi sub-locotenentul Balaiş, se întorceau de la un coleg, care, în acea seară, dăduse o mică agapă colegilor săi, cari se reîntoarseră d'intr'un raid făcut la Galaţi.

Ofiţerii, în număr de şapte, trecînd pe la berăria Azuga, întrară acolo. Ofiţerii luară loc în sala mare a berăriei, iar sub-locotentul Balaiş, la un moment dat, ieşi din berărie. In loc să deschidă uşa unui anume cabinet, sub-locotenentul deschise uşa unui cabinet particular, în care se aflau trei civili şi două femei, cîntăreţe la acea berărie.

D. Balaiş dădea să se retragă, cînd unul din cei trei civili şi anume d. Panaitescu, impiegat la administraţia financiară, apostrofă pe d. Balaiş cu cuvintele: „închide uşa, p...".

Asemenea gravă insultă nu putea lasa indiferent pe un militar.

Cu toate acestea, în speranţa, probabil, că Panaitescu îşi va retrage apostrofa, sub-locotenentul întrebă pe civil:

— Ce ai zis?

Şi d. Panaitescu repetă insulta.

Atunci urmară scenele ştiute. Panaitescu a tăiat cu sabia, pînă la os, şi pe locotent. Bîrsan, care voia să pareze o nouă lovitură pe care Panaitescu o îndreptase spre d. Balaiş.

*

Sub-locotenentul Balaiş are ficatul perforat, iar b e ş i c a fierei este spartă de doi centimetri.

„Eroul" Panaitescu se află depus.

Anul trecut el a fost impegat la administraţia financiară din Iaşi.

Temperament violent, el devine zurbagiu la beţie şi bea foarte regulat.

Ortansa Ionescu, una din femeile cu care Panaitescu petrecea în seara nenorocirei, este de fel din Iaşi.

Artistă la Tecuciu, această femee avea, în Iaşi, o ocupaţie mai puţin delicată: era servitoare la un birt din strada Halei, cu firma la „Osoianul". Aci a cunoscut-o Panaitescu care a luat-o la Tecuciu şi a făcut din ea o „cîntăreaţă".

✱ Comisiunea de disciplină a învăţătorilor şi institutorilor e convocată a se întruni astă-zi spre a fixa termenul de judecată a învăţătorului Nicolae Rîpeanu de la şcoala din Bivolari, judeţul Iaşi, acuzat ca jefuitor al sătenilor din acea comună.

● Examenele elevilor Conservatorului de muzică şi declamaţie vor începe anul acesta în ziua de 2 Iunie.

● Alaltă-eri a încetat din viaţă în Przemysl (Galiţia) Dimitrie Ionescu, colonel în armata austro-ungară, comandant al regimentului de artilerie No. 28.

El era originar din Rusia, comună de la graniţa Banatului.

● Pentru ziua de 12 Maiu au fost chemate la examenul de ajutor de învăţători, următoarele candidate din judeţul nostru:

Băncilă Natalia, Călin Aneta, Chitariu Tarsiţa, Casian Maria, Constantinescu Natalia, Ulman Maria.

● D-ra Maria Ţuchel, învăţătoare la şcoala din Tureatca, judeţul Dorohoiu, a fost transferată pe ziua de 1 Mai la postul al doilea de la şcoală din cotuna Trifeşti-Hermeziu, în locul d-rei Agripina Manole, care a trecut la şcoala de gospodărie rurală din Tăuteşti.

● Consiliul permanent al instrucţiei a judecat procesul ce-a fost intentat domnului I. Vărlănescu fost revizor şcolar al judeţului Iaşi.

D. Vărlănescu era acuzat că în acea calitate, dăduse curs unui ordin ministerial, care nu purta şi semnătura directorului învăţămîntului primar. Acel ordin, dat în *1906*, fu revocat a doua zi, aşa că, din nici un punct de vedere, acuzarea nu era fundată. Cu toate acestea consiliul a aplicat d-lui Vîrlănescu pedeapsa cenzurei, luîndu-i salariul pe timp de o lună.

Se ştia că d. Vîrlănescu este nevinovat, dar se ştia că ie om foarte nevoiaş şi prin urmare, era natural ca mîncătorii de oameni de la ministerul de instrucţie, să-l fi lovit pe fostul revizor, luîndu-i salariul.

Va suna el, însă, ceasul resbunărei.

● La proba scrisă, pentru concursul de ajutori de învăţători, au reuşit în prima serie trei candidaţi şi anume d-rele Ana Dandescu, Elisabeta Nastase şi preotul Teodor Davidescu.

Examenul oral al acestor candidaţi va avea loc în astă-seară la orele 8, şi se va ţinea în localul liceului internat.

● *Ni se telefonează din Bucureşti că un ziar carpist de acolo reproduce stupida invenţie, că între domnii A. A. Badareu şi C. Stere s'ar fi stabilit cartel în vederea alegerilor camunale ce-ar urma să aibă loc acolo, cînd consiliul va fi dizolvat.*

Prea ie stupidă invenţia, ca să mai fie nevoe s-o mai desminţim.

● **Universitare.**—D. Gheorghe Bedreag licenţiat în matematici al universităţii noastre a ţinut astăzi dimineaţă la Seminarul pedagogic universitar o lecţie de probă la algebră—cu elevii cl. a IV-a.

Critic a fost d. Nicolae Muzicescu iar raportor d. I. Scriban.

— Incepînd dela 15 a acestei luni toatei lecţiunile practice de Seminar, afară de cele de limbi, vor înceta.

— Excursiunea studenţilor şi studentelor dela facultatea de ştiinţe care trebuia să aibă loc eri Duminică a fost amînată pentru mîine Marţi orele 1 jum. d. a.

Plecarea se va face dela bariera Socola. D-ni profesori Alexandru Popovici şi Ionel Simionescu, va întovărăşi pe studenţi.

Străinii care doresc a lua parte sînt admişi a întovărăşi escursioniştii.

— D. profesor Dimitrie Alexandresco a reînceput astăzi cursul de drept civil cu studenţii anului I.

— Dl. I. Peretz a început astăzi cursul de drept civil cu candidaţi de la doctorat.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Maiu.

Intrunirea de la Calaraşi

Bucureşti. — Delegaţiunea din Bucureşti, în frunte cu d. Take Ionescu, a fost primită în gară de o mare mulţime cu un entuziasm aproape necunoscut încă în capitala Ialomiţei.

Intrunirea a avut un succes desăvîrşit şi a fost prezidată de d. Leon Popescu.

Cel dintăi a vorbit d. Bădulescu, fost prefect, care a spus că manifestaţia de astă-zi nu este numai o mărturisire a dragostei ce o au locuitorii Calaraşilor pentru ideile partidului conservator democrat, ci este şi o protestare în contra acelor străini cari au căutat să acapareze Calaraşii şi să terorizeze partidul, în puterea blazonului.

D. Jean Cămărăşescu spune că succesele de la Iaşi, Vaslui şi Craiova constituesc o lecţie crudă pentru carpişti.

D. N. Economu spun, că ultimele succese însamnă consacrarea definitivă a partidului conservator-democrat şi însuşi Lascar Catargi fu acela care dete, în vremuri semnalul pentru democratizarea partidului conservator.

D. Mişu Sipsomo, care ia pentru prima oară cuvîntul în întrunirele partidului conservator-democrat, spune că, faţă cu cele două partide îmbătrînite şi necorespunzătoare vremurilor, se ridică mîndru partidul conservator-democrat.

După ce mai vorbesc d-nii: Const. Lungeanu, Barbu Păltineanu, I. L. Caragiale, Aurel Iliescu, generalul Stoica, J. Th. Florescu, Gh. Cernat, ia cuvîntul şetul partidului, care pronunţă o importantă cuvîntare.

*

Succesul nostru la Ialomiţa este datorit puterei ideei şi simţimîntului de afecţiune, Un succes la Ialomiţa n'ar putea însă fi interpretat aşa cum s'a încercat să se interpreteze celelalte succese.

La Iaşi, de pildă, s'a spus că este datorit operei unui om care a avut mînă liberă acolo tot timpul opera lui Alex. Bădăreu, a cărui acţiune unii au curajul să o califice de fatală, dar a cărui influenţă covîrşitoare şi sănătoasă se resimte şi se va resimţi tot mai mult şi va constitui totdeauna punctul de preocupare al partidului advers aceluia din care face parte d. Bădărău.

Dar probabil că şi pentru un astfel de succes s'ar găsi o explicaţie.

*

D. Take Ionescu consideră succesele ultime ca adevărate evenimente naţionale căci ele însămnează triumful conştiinţei şi independenţei naţionale.

Venind la chestiunea atitudinei Suveranului, d-sa spune:

„Adversarii noştri susţin că noi nu vom putea avea succes, căci nu voeşte M. S. Regele. Nu ştiu ce vrea Suveranul şi nici nu am dreptul să pretind a şti. Atît numai vă pot spune că eu cred că nu pot cere de la M. S. de cît dreptate, iar nici de cum sprijin şi întru cît cer de la Regele Carol dreptate, nu am nici-o grijă de judecata Regelui.

Un lucru pot spune şi anume că ori care ar fi cariera mea politică nu voiu publica nici odată o „Protestare" şi nici nu i-aşi dori d-lui Carp să mai scoată o a doua ediţie din acel ziar.

*

Seara a avut loc un banchet de 200 de tacîmuri, unde d. Take Ionescu a băut în sănătatea M. S. Regelui şi aceasta nu numai din simpla formalitate, ci şi din convingerea adîncă că dinastia Hohenzolern a fost o fericire pentru ţara românească şi că soarta ţărei este astăzi legată de soarta acelei dinastii.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a continuat la casa de depuneri şi consemnaţiuni, tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

10.000 lei No. 43890.

3000 lei No. 1685, 18187.

2000 lei No. 5994, 17924, 51380.

1000 lei No. 57355, 25721, 45716, 13210, 32797, 12141, 31486, 34343, 39722, 46047, 40613, 59007, 43870, 51123, 57540, 4553, 51637, 59534.

500 lei No. 47690, 34136, 2164, 13553; 50191, 26707, 30990, 27404, 27540, 19564, 31098, 47581, 22258, 48095, 52084, 31397, 56262.

200 lei No. 781, 188, 151, 749, 466, 107, 874, 260, 683, 200, 799, 223, 1781, 1111, 1107, 2681, 2117, 2557, 3089, 3165, 10064, 10035, 10021, 10104, 19110, 19335, 22082, 22060, 22109, 22415, 22343, 24004, 24076, 24038, 24025, 24377, 50050, 50069, 50605, 50002, 49001, 49031, 37259 37215, 37523,

Zvîrcolirele d-lui Filipescu

Bucureşti. — *D. N. Filipescu a trimis emisari d-lui I. I. C. Brătianu, propunîndu-i ca împreună să înceapă campanie contra d-lui Take Ionescu.*

D. Brătianu a respuns următoarele:

— *Am destulă luptă cu d. Sturza şi nu mă pot ocupa să restorn doi şefi de partide. Trebue să mă ocup numai de reorganizarea partidului liberal.*

Lupte

Tanger.—Un cablogram spune că o luptă s'a angajat între tribul Benişanssen şi mepala lui Buchta Bagdadi şi că lupta durează încă cel din urmă a pierdut două tunuri şi ar fi într'o situaţie dificilă.

Ultimele Lozuri
Norocoase Cl. VI
De vînzare la Colectura Principală
Th. P. Maximovici
Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

O frumoasă amintire
un cadou elegant
e incontestabil o frumoasă fotografie
care se obţine numai la
FOTOGRAFIA ARTISTICA
WEISS
PIAŢA UNIREI.-HOTEL NAŢIONAL
— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se

e imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci aní a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 8—9 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

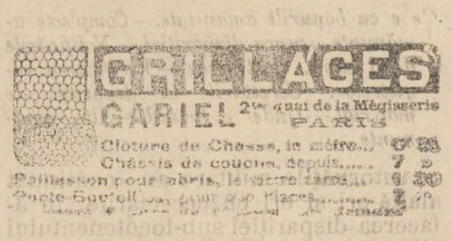

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se

e imediat după tragere

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie Comutoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38.

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 430.—IAȘI, Mercuri 7 Mai 1908

Scrisoarea șefului

In împrejurări știute o parte din conservatorii Galățeni au scos un nou ziar—*Vremea*—ne mai putînd admite linia de direcțiune de la ziarul „*Galații*".

La animozitățile locale—Galații e un cuib de animozități și la liberali și la conservatori—se adăugase și mijlocirea în o anumită direcție a centrului.

Dl. Nicu Filipescu—operatorul de la Brăila—crezuse că e bine să-și întindă acțiunea sa deleteră și asupra Covurluiului.

Și a izbutit să împingă lucrurile mai repede chiar de cît la Brăila. Gălățenii sînt oameni cu socoteală. Simțise că pulsul politic ar merge spre bisericuța paraclisului Cantacuzinist și oameni de afaceri în frunte cu Gogu Robescu au intrat să oficieze în acest paraclis, uitînd de vechi datorii de recunoștință—marfă rară la unii oameni.

La republica lucrătivă a unora, a răspuns un mănunchiu de tineri doritori de a-și strînge rîndurile în jurul d-lui Macri, o personalitate politică de mîna întâia la Galați.

Din jurul acestui mănunchiu de oameni a eșit *Vremea*. Era după fuziune. Din elanul factice al întrunirei fuzionaților, cei intăiu, Galățenii s'au întors desilusionați, căci au văzut că prin fuziune se urmărea altceva, nu integritatea morală a partidului ci o îngenuchiare a întregii biserici conservatoare unui paraclis, la care se tocmise să cădelnițeze și un popă supranumerar—dl. P. P. Carp.

Dl Carp concretizase fuziunea în parabola zidarului, căci zicea d-sa, că va face ca și cărămidarul; va aduna cărămizi (adică păreri) de la toți, dar o dată aleasă cărămida de pus în zid nu va mai cere de cît ascultare și urmare

Ei bine, cît de mult știuse și izbutise în aceasta, stă dovadă Galații, unde apariția *Vremei* era simptomatică.

Nu mai puțin și la Iași; sforțarea d-lui Carp de a concretiza fuziunea nu izbutise, căci a eșit acea rodomontadă, unde șeful local se demisese, se făcuse o schimbare de decor în prețedinția clubului și s-a ajuns la ceia ce e azi: paraclis cu 2 altare minuscule în tabăra Carpistă de o parte, și marea biserică conservatoare-democrată de altă parte.

Cu toată fuziunea declarată și consacrată legal în întruniri, prin declarațiile șefilor, taberile se organizau în vederea unor apropiate evenimente care se întrezăreau la orizon. Și la Galați cei grupați în jurul *Vremei* au știut să țină recordul acestei strejuiri în portul Dunărean.

Acțiunea nefastă a d-lui Filipescu la Brăila era prea notorie și prea în coaste pentru ca Gălățenii să nu prindă minte.

Și cînd a venit momentul suprem ca dl Take Ionescu să consulte întreg partidul asupra schimbării de direcțiune, convocînd pe toți demnitarii oficiali ai partidului, între cei ce au aderat la noua directivă a șefului, și au contribuit la sporirea acestor aderări, au fost și Gălățenii cu ziarul lor *Vremea*.

Adesiunile au curs și nu e de mirare că în cel dintăiu port al țării, unde presa zilnică avea un caracter mai mult mercantil de cît politic să susțină un ziar eminamente politic, și într'o nouă direcție!

Un an de lupte, și lupte demne în sprijinul unei noua directive politice în partidul conservator, și-au găsit aprobarea în scrisoarea măgulitoare a șefului.

„*Vioiciunea, pătrunderea și bărbăția* „**Vremei** *au dovedit un lucru: că viața po-*
„*litică din provincie se ridică la un nivel*
„*mai înalt și merită să stea pe aceiași*
„*treaptă cu viața politică din Capitală. Ca*
„*și* **Opinia** *din Iași—să citez doar un e-*
„*xemplu,—***Vremea** *ar putea foarte bine să*
„*apară în București*".

Aceste rînduri întărese și mai mult dragostea ce are șeful nostru de presa de partid, cum și serviciul cel mare ce face această presă sporirei ideii conservatoare în noua sa direcțiune.

Și fără să ne lăudăm, dar presa democrată conservatoare a adus o rîdicare de nivel în ziaristica romînă, cum și noua direcțiune politică a d-lui Take Ionescu reprezintă o sporire în viața partidelor politice.

In locul invectivelor cu care ne-au hrănit ani de-a rîndul presa partidelor istorice, în locul atmosferei bolnăvicioase de a ponegri cu ori ce preț pe adversar, și a lăsa în public acea părere apăsătoare despre valoarea morală a diriguitorilor vieții noastre publice; în locul acestei bolnăvicioase atmosfere, presa conservatoare democrată s'a ținut demnă; a răspuns cu demnitate la atacurile veninoase; adevărul l'a arătat, preferînd a lăsa cetitorului sarcina de a scoate consecințele, în loc de a-l învălui cu ocările. Patimei s'a dat puțin loc și în locul jocurilor ascunse de culise s'a dat lupta pe față în numele unor principii superioare.

Răspicarea acestor principii, împrăștierea lor în masa alegătorilor, educația lor politică, analiza dreaptă și judicioasă a legilor, a faptelor publice, cernerea oamenilor prin faptele lor publice, toate acestea presa le face, presa le servește.

A cere numai capitalei acest lucru nu e de ajuns; ori cît ar gîndi și lucra capitala unei țări, ea nu poate gîndi și lucra pentru toată țara.

Dacă în mișcarea intelectuală, centralizarea e o urmare a înaltelor stabilimente și depozite de cultură, în viața politică fie-care județ are o viață proprie, cu oamenii săi, cu tactica lor, cu trecutul lor. A se trece peste aceste mici centre nu iartă regimul nostru electoral.

Ce frumos spectacol, cînd în armonizarea tuturor acestor centre politice supt diriguirea centrului, o orhestră de ziare de partid vin și pe lîngă că tălmăcesc idei de program, principii de organizare în stat, mai răspică și oamenii și faptele lor, pentru a turna în această mare caldare a presei de partid tot aluatul nostru politic și în concertul de păreri, de critici, de aprecieri să resară o unitate de acțiune, mai ales cînd această directivă este încredințată unui om ca Take Ionescu, care are cultul partidului său, cultul oamenilor ce alcătuesc partidul, cultul presei ce reprezintă ideia de partid.

***

Vecinicul zurbagiu

Multiplele sale fapte au dovedit lucrul acesta: d. Nicu Filipescu nu este nici om politic, nici politician. Ci ie un zurbagiu, al cărui temperament impulsiv este vecinic setos de a prăbuși. D. Filipescu nu caută numai să prăbușească ce clădesc alții, ci restoarnă ceea ce-a clădit el singur; un copil mare, aproape cărunt, în care trăește încă, vie ca acum 40 ani, impulsia băețandrului, care nu căta ca zmeul seu să urce sus, ci ca zmeul celuilalt să cadă jos.

Vremea, cu evidentele ei mărturii, a arătat domnului Filipescu că agitațiile sale nu produc roade. D. Filipescu, după ce s'a agitat contra Nababului, după ce l'a văzut sinucis politicește, gîndește acum—aceasta este neîndoelnic—să l restoarne pe d. Carp, ca să-l reîntroneze pe Nababul, iar apoi să facă jocul contrar. In jocul acesta a avut—lucru rar—și un succes: l'a expropriat pe d. Marghiloman.

Toate aceste jocuri d. Filipescu le face pe sub perdea, așa cum operează și fregoliștii.

Pe scenă, însă, în fața norodului, d. Filipescu se bate cu d. Take Ionescu, fără ca șeful partidului conservator—democrat să ia parte la bataie.

Vasluiul și Craiova au exasperat pe d. N. Filipescu. Și atunci și-a dat seama de un lucru: că ie prea slab ca să se bată cu d. Take Ionescu. A apelat atunci la intervenția d-lui Brătianu, dar acesta, preocupat să se bată cu d. Sturza și să întoarcă partidul la drumul larg, a refuzat combinația.

Fratele ministrului de interne, încuiatul Vintilă, a fost mai larg: a primit cartelul, dar prea ie încuiat ca să se poată conta pe el.

Așa că d. Filipescu a rămas să-și continue monologul, să se sbată, să se agite și să fie secundat, în umbră, doar de interesantul Pisani.

In resturnări factice se streșoară, zi cu zi, zilele d-lui Filipescu. Faima, că el ar fi făcut din aluatul oamenilor politici distinși—s'a înecat în propriile agitațiuni politice ale bunului prietin al d-lui Marghiloman.

Recunoaște-va la sfîrșit d. Filipescu că, cu cît el caută să l micșureze mai mult pe d. Take Ionescu cu atît acesta se înalță mai mult?

Nu. Căci ochii d-lui Filipescu sunt injectați de veninul invidiei.

„Influența lui Al. Bădăreu"

Vorbind, la întrunirea de la Calarași, despre succesele partidului conservator-democrat și despre explicațiile și comentariile junimiștilor asupra acestor alegeri, șeful iubit a adus un omagiu prețedintelui clubului de Iași, cînd a zis:

„Succesul de la Iași, de pildă, s'a spus că este datorit operei unui om care a avut mînă liberă acolo, este datorit lui Al. Bădăreu, a cărui acțiune, unii au curajul să o califice de fatală, dar a cărui influență covîrșitoare și sănătoasă se resimte și se va resimți tot mai mult și va constitui totdeauna punctul de preocupare al partidului advers aceluia din care face parte d. Bădăreu".

E un omagiu meritat și un mare adevăr în cuvintele d-lui Take Ionescu!

Rare-ori s'a văzut, în vre-o țară din lume, ca influența și acțiunea covîrșitoare a unui om să se accentueze tot mai mult și paralel cu campaniile canibalice ce s'au dus în contra lui.

Fruntașul nostru nu se poate plînge că n'a fost onorat cu cea mai violentă campanie de calomnii și insulte ce s'a văzut vre-odată.

Dar campania a fost zadarnică, pentru că două împrejurări au fost de natură a-i anihila efectul.

Prima: caracterul celui atacat. Fruntașul nostru este oțelit în politică— deși om nou—și are un mare avantagiu: el știe ce vrea.

Nici un om politic de la noi nu este, poate, mai puțin personal ca d. Al. A. Bădăreu.

Pentru d-sa contează tot ceea ce există, —fiindcă are valoare prin însăși existența —dar nimenea nu are importanță fiindcă ie X și nu Y.

Pe d-sa îl preocupă faptul, și mai cu seamă rezultatul, îl interesează întîmplarea, întru cît este în legătură cu o chestie de ordin general, dar nu-l preocupă nici individul, nici nu susține pe cutare din simpla afecțiune sau calcul.

Om dintr'o bucată, neînduplecat și hotărît, el nu are decepții și nu clădește iluzii pe baza de sentimente. Cercetarea împrejurărilor îi indică linia ce trebue să urmeze și de la această linie nu-l abate nici lupta, nici insulta, nici calomnia.

A doua împrejurare, care a împiedicat triumful campaniei ce s a dus contra lui Al. Bădăreu, a fost maturizarea spiritului critic al opiniei noastre publice.

Acei care au venit în contact, numai o singură dată, cu actualul senator de Iași, știau cît de nedrepte erau loviturile și cît de puțină încredere trebuia acordată calomniatorilor.

Cel dintăi Bădăreu își dădea seama că acea campanie nu poate fi crezută, tocmai din cauza acestui fapt mai sus semnalat! Dovadă că la atacurile d-lor Sassu-Ionescu Quintus, etc., de la întrunirea de astă-primăvară, d-sa a respuns:

— „*Liberalii au trebuit să aducă streini să mă atace astfel, căci un ieșan, sau cineva care mă cunoaște, nu m'ar fi putut ataca cum am fost atacat*".

Iată de ce campania n'a putut reuși și astfel se explică că teribilele insulte și calomnii n'au putut împedeca desvoltarea tot mai mare pe care Bădăreu o capătă în mersul luptelor politice de la noi și pe care o constată, cu atîta satisfacție, șeful partidului nostru, în întrunirea de la Calarași.

„CARTEL"

Carpizmul el singur, sau altoit cu Nababismul, represintă, în politică și față de popor, infirmitatea. E un partid de infirmi, de ologi, care nu poate merge singur. Șeful lor, d. P. P. Carp, în patru zeci ani de viață politică, n'a învățat încă să umble singur. Șeful și partidul represintă un etern apel la mila altora, un fel de partid de amante, vecinic în căutare de ibovnici.

Apelul politic a degenerat chiar, în vremea din urmă, în apel la budgetul statului. Diversele instituțiuni ce-au fost creiate anul acesta, găzduesc în fruntea lor, între slujbași colectiviști, devotați de ai d-lui Carp. Forma a fost găsită: instituțiunile acelea, precum: consiliul agricol, consiliul superior permanent, sunt, așa se zice, instituțiuni patriotice, cu lefuri grase, se înțelege, și fiind-că sunt patriotice—nu din cauza lefurilor—s'a făcut apel la fruntași din *toate* partidele, dar, în afară de colectiviști, n'au fost numiți de cît carpiști.

Cu toate aceste evidente apeluri și la scaune în Parlament și la lefuri patriotice, nu încetează un moment acuzarea că „takiștii sunt cartelați cu guvernul". Guvernul, lucru curios, s'a cartelat cu takiștii, pentru ca el—guvernul—să iasă zdrobit din alegeri și să învingă conservatorii-democrați. Un cartel, dar, în sensul ca una din părți să dee faliment și cealaltă să iasă cu belșug de succes!

Dar ultima invențiune cu cartelul, este, neîndoelnic, cea mai clasică: d. Stere s'a cartelat cu d. Bădărău, ca să'l zdrobească pe numitul Iamandi, care nu este nici mai mult, nici mai puțin, de cît primar la Trg.-Frumos! Și ziarele carpiste au descoperit enormul caz, l'au denunțat opiniei publice și sunt reale speranțe că, grație acestei descoperiri a imoralului cartel, combinația, enormă și rușinoasă, va cădea baltă.

Este în firea omului răutăcios ca pacatul în care cade dînsul, ca nenorocirea ce-l lovește pe el, să cadă și peste alții și să lovească și pe alții.

Un falit, spre pildă, ar dori ca toți ceilalți negutitori să iasă și ei faliți. Carpiștii, faliți și dînșii, ar dori ca toți oamenii politici să trăiască ca și ei: întinzînd mîna.

Partidul conservator-democrat trăește altfel.

OAMENI ȘI LUCRURI

ROMAN CU FABULA...

Marele duce Mihail al Rusiei, care fusese izgonit cîndva din Rusia în urma unei căsătorii morganatice pe care o contractase cu contesa Torby și care trăește în Londra, a publicat foarte de curînd un roman în care povestește aventurile vieței sale, peripețiile iubirii sale și urmărilor ei, întîmplările prin care a trecut în anii de exil. Toate sunt redate într'o formă artistică ce îngăduie a se întrevedea numai că e vorba de o povestire personală, iar nu de un roman născocit din imaginație.

Titlul cărții este „Never Say Die" și eroul cărții, marele Duce, apare în figura unui prinț german care se însoară cu o femee mai prejos de situația ce ocupă în societatea cea mai înaltă și acum întîmpină mari împotriviri și dușmănii cu care are de luptat. Iar ca să nu rămînă umbră de îndoială asupra țintei cu care e scrisă lucrarea, autorul filosofează într'o prefață cam în modul următor:

„Ca membru al unei case imperiale aș vrea să dovedesc lumei cît de falșă este părerea generală după care noi am fi ființele cele mai fericite pe pămînt. Fără îndoială, noi nu ducem lipsă în bunuri pămîntești, dar este oare bogăția singura fericire în lume? Gîndească-se cineva de cîte datorii este legată pozițiunea noastră în afară, cu cît mai mult suntem noi expuși comentariilor și opiniei publice decît ceilalți muritori.

...Care e cea mai mare fericire în lume? După părerea mea—iubirea pentru o femee,—alegerea viitoarei noastre tovarășe de viață. Și noi nu avem nici măcar în această privință libertatea pe care o posedă un simplu muritor".

După detaliile date de critici și biografi, marele duce Mihail Mihailovici — văr drept al țarului Rusiei—s'a căsătorit cu o nepoată a poetului Pușkin, în vinele căreia curge sînge de negru de la strămoșul său, un fost sclav al lui Petru cel Mare. O fiică a lui Pușkin, Natalia, după ce s'a despărțit de primul ei bărbat, s'a căsătorit cu fratele marelui duce Wilhelm de Luxemburg și din această unire s'a născut actuala soție a marelui duce Mihail. Astfel ironia a făcut ca descendenta amărîtului poet al lui „Oneghin", cîntărețul mizeriei rusești, să devină mare ducesă și să ducă un prinț de sînge în exil, să-l prefacă într'un erou ori un martir al iubirii, într'un moralist al omenirii. Fără de această idilică dramă prin care l'a făcut să treacă aventura iubirii pentru acea femee, fericitul mare-duce n'ar fi cunoscut, ca și tovarășii lui de Curte, viața decît sub forma bolșugului, a abuzului, a apanagiilor, a disprețului pentru plebea în suferință. Filosofia improvizatului romancier nu izvorăște din mentalitatea obiectivului observator, ci din nemulțumirea subiectivă cauzată de acele absurde și arhaice forme ale etichetei. E un simplu incident banal care face din romanul marelui duce o fabulă fără osebită însemnatate și din care omenirea nu are multe de învățat.

Rodion

PARERI ȘI IMPRESII

UN TALENT REAL

— Prozatorul Calistrat Hogaș —

Pentru nimenea nu-i un nume nou acela care semnează „In munții Neamțului" din ultimul număr al „Vieței Romînești".

Calitățile de stilist, darul de povestitor, ale eminentului profesor, nu sunt necunoscute acelora care se interesează de mersul literilor romîne. Atîtea lucruri de seamă i-au asigurat un nume respectat!

Orcît, însă, d. Hogaș ne-a deprins cu lucruri drăguțe, nu eram parcă pregătiți să găsim la d-sa pagini de valoarea celora care povestesc amintirile din munții Neamțului.

S'o spunem fără înconjur. D. Hogaș se rîdică la înălțimi necunoscute încă de prozatorii noștri, d-sa se dovedește a fi un talent cum am avut și avem foarte puține.

Pentru a dovedi aceste spuse ar trebui să cităm, și decît să cităm mai bine cetitorii noștri ar ceti acele pagini, care repetăm, cuprind o comoară de idei și stil.

Cu toate aceste vom releva cîteva pasagii. Zorii zilei—acel tablou măreț al luptei dintre lumină și întuneric—fixează ochiul călătorului și el vede cum:

„...botul ascuțit al babei, cu mustețile lui sure și lungi, și gușa nodoroasă a Aniței, cu fanfara ei cu tot, își topiră ființa și se mistuiră, parcă, în valurile adînci ale unui soiu de caldă filozofie melancolică și visătoare; iar de pe depărtările înalte ale pădurilor, un prelung șuer ascuțit și melodic străbătu pănă la mine... Un merloiu saluta—se vede — cu glas prevestitor întăile raze ale zorilor, ce deschideau, în calea soarelui, porțile înflăcărate ale răsăritului... Intr'o clipă, peste tot cerul din stînga, painjenit de rețeaua rar întrețăsută a pădurilor, se desfășură și se întinse, din miază-zi spre miază-noapte, o imensă perdea de lumină trandafirie, ale cărei margeni de deasupra se topeau, sus de tot, și se perdeau pe nesimțite în înălțimile limpezi și largi ale văzduhului vioriu de dimineață.

De după depărtările umbroase ale pămîntului, se deschise, ca un colosal semicerc de aur înflăcărat, geana aprinsă a soarelui și, cît ai clipi, trunchiurile neclintite, umbroase și netede ale brazilor se poleiră de o lumină curată și rece... Iar în solemna încremenire a Firii, nu se mișca, încet și gînditor, de cît, doar, chipul meu tăet în umbră pe fundul de lumină al adîncului pădurilor din dreapta... De pe pămînt la ceruri, tăcerea sfîntă de pretutindeni se îndrepta ca un imn de imensă rugăciune a Făpturii către ziditorul său..."

Un alt fenomen al naturei, amurgul zilei, cât de minunat este redat!

„Amurgul începuse a se rîdica din adîncuri... iar între piscurile mai înalte ale munților, ce se răsfățau, încă, în pulberea de lumină roșietică a celor din urmă raze ale Apusului, văile tupilate întunecau priveliștea, cu atîtea pete imense de umbră viorie... Din adîncimi, din înălțimi, din taina pădurilor, din întunericul codrilor, din văzduhuri, de pretutindeni, glasurile prelungi ale sărilor de munte se rîdicau depărtat a liniște și a odihnă... Și, încet, încet, se stîngeau toate și toate adormeau pe rînd; și tot mai rar se desprindea din depărtări un lătrat de cîine, un sunet de talangă, un glas de bucium... Numai pîrăul, mînat cu grăbire, în calea lui fatală, de o putere nevăzută, mai însemna, în amorțirea universală, eterna mișcare a vieței în vinele adormite ale lucrurilor... Departe, foarte departe, la răsăritul din fața noastră, spre gura largă a văii, sclipia încă ceva în umbra amurgului, ca o stea căzută din ceruri pe pămînt... era cea de pe urmă raza de lumină, ce cădea rătăcită și pieziș din depărtările apusului, pe luciul metalic și înalt al țărmului de la biserica Schitului; iar cînd această stea se mistui și se stinse în umbra pămîntului, o altă stea se aprinse în tăriile cele mai de sus ale cerului... era luceafărul de seară..

Un sunet prelung și jalnic de aramă sunătoare, lovită în răstimpuri de o potrivă de depărtate, înfioră și făcu să tremure umbrele singuratice ale văzduhului și valea largă se umplu, pînă la marginile de deasupra ale munților săi, de

glasul sfînt al rugăciunei şi al păcei...
Era clopotul schitului, care vestea închinătorilor pustiului ceasul slujbei de sară..."

Un alt fenomen, fiziologic, momentul cînd ne cuprinde somnul, iată ce minunat e de scris:

„Pentru o clipă, rotaţiunea universală mă tîrî în vîrtejul său vijelios şi orb; pămîntul de sub mine mi se păru că se scurge în haos, atomul fiinţei mele rămase, par'că, spînzurat, fără sprijin, în nemărginirea largă, pustie şi întunecoasă; chipuri negre-roşii de întrupări fantastice şi deşanţate se înfiripau pe fundul orb al ochilor mei şi cu o repegiune ameţitoare se topiau, toate unele în altele: Cai înaripaţi cu barbe sure şi lungi, copaci uriaşi cu mînile 'n şolduri, furnici cu musteţi, cu cruce la gît şi cu nasul cîrn, suite pe catalige, munţi în chip de ciuperci, urşi cu comanace pe cap, mistreţi mergînd pe două picioare şi îmbrăcaţi in anteree de lăstrică cenuşie, muşte făcîndu-şi cruce, şi plecîndu-se pe la icoane cu metanii adînci... Şi, ca într'un caleidoscop uriaş, toate se năşteau şi isvorau unele din altele, şi ca într'un dans infernal, toate alergau, rotindu-se vijelios, pe o orbită fără sfîrşit... Apoi, totul începu a se departa încet, încet şi a se şterge, treptat şi pe rînd, în umbra depărtărei... Un singur punct roş... galbăn... verde... siniliu... mohorît mai rămase din toată fantasmagoria aceasta... Cineva suflă în punctul mohorît şi, ca o flacără slabă, se stinse şi el... Adormii".

*

Relevaţiunea acestui talent extra-ordinar se pretează şi la cîte-va reflecţii.

Nici vorbă că există o legătură bine determinată între producţia artistică şi vrîsta artistului.

Natura şi felul cum este executată o lucrare—este influenţată de starea de receptivitate a artistului, stare care este în legătură cu vrîsta.

Desigur că maturitatea—dacă nu cumva adolescenţa—concordă cu un anume gen de lucrări de arte, iar maturitatea avansată va marca altfel impresiunile culese şi modul cum ele vor fi redate.

Cînd dar se dovedeşte a fi existat un talent atît de mare, resimţ un profund regret, ştiind că artistul minunat a început a avea părul cărunt şi că o mare parte din timp a fost zadarnic cheltuit—cine ştie dacă nu pentru asigurarea unui mijloc de existenţă!

Timpul zadarnic perdut pentru un talent real este o mare pagubă—o pagubă po care mulţi nici n'o pricep, necum o apreciază!

*

Şi adevărul acesta l'am auzit din gura a doi oameni de litere de valoare.

In cursul unei întrevederi—despre care voi vorbi într'o zi,—între Caragiale şi Stere, acest din urmă laudă foarte mult puterea talentului lui Calistrat Hogaş, iar Caragiale răspundea mereu:

— „Pacat că a îmbătrînit, păcăt măi Costică. S'a perdut multă vreme, a perdut şi el, am perdut şi noi".

Ne va dezminţi oare minunatul Hogaş? Va căuta oare să recîştige timpul perdut?

O dorim din toată inima.

C. Sorin.

Procesul Vărlănescu

Consiliul permanent a judecat şi condemnat pe prietenul nostru I. Vărlănescu, fost revizor şcolar. Lovirea ce i se aduce îl înalţă, căci tot ce loveşte actualul ministru cu acoliţii săi e o înălţare pentru fericiţii loviţi.

Care a fost vina revizorului Vărlănescu? Colegul său Lascar Matasariu o spune pe larg şi cu înflorituri în ziarul carpist de eri: Pe baza unui ordin ministerial cu No. 24885 din 8 Iulie—acelaşi cu cel din 2 Maiu 1906—revizorul cu adresa No. 2281 din 13 Iulie face cunoscut directorului şcoalei primare Carol I să predea direcţia.

Un act administrativ trecut prin filiera autorităţilor şi cu descărcarea celor mici prin aprobarea din partea celor mari, constituie pentru dl. Haret şi acoliţi un caz de acuzaţie. Un revizor care execută un ordin — datat şi semnat rău din Minister—se pedepseşte cu toate că autoritatea superioară a fost avizată de lipsurile de formă.

Un lucru însă ne miră: ordinul ministerial No. 24885 din 2 Maiu şi 8 Iulie, azi nu mai există în formă cu ştersături cu creion ori cum venise la revizorat. Directorul învăţămîntului primar dl. C. Praja a avut în mînă acel ordin. Unde e azi? Cine l'a mistuit? şi de ce l'a mistuit? Pe revizorul Vărlănescu l'a condemnat fără să se producă actul în original. Dacă ordinul azi nu mai este la minister cine răspunde de el? Mai mult încă aflăm că d. C. Praja prin o scrisoare trimeasă consiliului permanent chiar în ziua judecărei procesului a arătat că d-sa nu ştie de felul cum a eşit din minister acel ordin şi se spală ca Pilat pe mână.

Cine a fost stăruitorul ca d. Matasariu să fie scos din direcţie? apoi iar mănţinut! Cine a expediat în 8 Iulie ordinul cu No. din Mai? Unde e acel ordin?

Cînd se condamnă un revizor că a executat ordinul superiorului, lumea trebue să ştie de ce calibru erau acele ordine, cine le da, pentru ce le da şi le revoca, şi întru cît această oscilare în mintea celor mari să se spargă în capul celor mici?

Se zice că în minister lipsesc dosare întregi, dar s'a justificat parchetului dispariţia lor; cum însă de a dispărut din minister ordinul No. 24885? Dl. Sub Haliţa care a anchetat cazul ce ştie? a văzut d-sa acel ordin în original, ori numai în copie?

Cît de scrisoarea d-lui C. Praja, imaculatul fost director, care a servit aşa de bine pe d. L. Matasariu am fi curioşi să-i ştim cuprinsul, întru cît acuzatul n'a luat cunoştinţă de dînsa spre a-i face cuvenitele întimpinări?

Nu crede d. C. Praja că în graba d-sale de a se desvinovăţi pe d-sa mai tare s'a acuzat de lipsa de rînduială, d-sa care pretindea a fi cel mai expeditiv director în cancelaria sa?

Dar procesul Vărlănescu rădică o chestie de principiu, pe care d. Haret prin abuzurile şi fără legile sale ne face s'o ridicăm spre binele şcoalei şi a membrilor ei.

O vom discuta în alt număr.

Litere-Ştiinţe-Arte

Haiducii.—Cine ar fi crezut că va veni încă în literatura noastră o epocă de reînviere pentru clasa atît de interesantă, atît de pitorească, atît de naţională a haiducilor romîni?

Acum 15—20 de ani „romanele" haiduceşti, acele searbede şi modeste epopei în proză ale voinicilor, cavaleri „sans peur ni reproche" pe cari i-a idealizat imaginaţia populară şi i-a cîntat entuziasmul celor mici—erau la modă. Nici o altă literatură nu era mai căutată, mai cetită, mai răspîndită. Dar a venit uitarea.

Scrise într'unstil cu totul primitiv, într'o limbă cu totul departe de fenomenele clasice, cărţile lui N. D. Popescu şi ale elevilor săi erau dinainte osîndite la peire şi odată cu dînsele a dispărut şi popularitatea acelor mîndri eroi cu ale căror isprăvi se desfăta odinioară imaginaţia cetitorilor.

Mai bine de două decenii, cel puţin, nu a mai scris nimeni nimic despre haiduci. Dar iată acum o resuscitare, o apoteoză a vechei literaturi haiduceşti prin noua lucrare: *Haiducul* a d-rei Bucura Dumbravă. Acei cari au cetit-o îi aduc laude unanime şi relevă în deosebi numeroase descrieri superbe ale naturii, o abundenţă de imagini şi de culori originale, pe lîngă un bogat material şi documente. Figura lui Jianu, idealizată în atîtea romane vechi, reapare, dar de astă dată într'o nouă lumină care o va face să trăiască în admiraţia generaţiilor viitoare, graţie unui mare talent. In acelaşi timp se deschide un nou cîmp, un nou material pentru talentele şi imaginaţiile fecunde ale tinerilor noştri scriitori. Istoria „Haiducilor" nu e scrisă încă de cît în mică parte.

*

Poezia simbolistă pare a'şi croi drum în literatura noastră. Pentru o mai deplină înţelegere a acestei noi şcoli literare recomandăm cetitorilor foiletonul ce publicăm în numărul de azi şi semnat de distinsul director al „Vieţei Nuoi", profesorul universitar Ovidiu Densuşeanu. Asupra importanţei şi a şanselor ce are şcoala simbolistă în literatura noastră vom vorbi curînd.

*

A apărut Arhiva No. 4 cu următorul cuprins:

A. D. Xenopol.—Ce vor? Dr. George Mileticiu.—Pagini sîngeroase din istoria Peninsulei Balcanice., A. D. Xenopol.—Lupta între Drăcu eşti şi Dăneşti—Analiza ştiinţifică a perioadei 1418—1456., A. de Giers.—Din trecutul Consulatului rusesc din Iaşi., Eugeniu Revent.—Cîntec. Dr. Leon C. Cosmovici.—Adevărul în ştiinţă (Raportul între fetele bătrîne, miţe, trifoi şi inteligenţa Englejilor). Dr. I. Naum.—Chestiuni de psihologie criminală (un caz patologic). Eugeniu Revent—Sonet., Teodor T. Burada. — Teatru în Moldova., Arhiereul Narcis Creţulescu.—Inscripţiile Mănăstirilor Neamţu şi Secul cu a schiturilor sale dinprejur? Constantin Doboş.—Şi dacă codrul lin suspină (versuri), Abel Ballif.—Pădurile ca ocrotitoare pămîntului. G. Pascu.—Studii filologice — Elemente germane în limba romînă.

DARI DE SAMA. — A.—Buletinul istoric asupra României din „Revue Historique"

CRONICA.—Gh. Pascu.—Oracolul de la Leipzig, B. V. — Cînturi nouă de Riria.

*

In *Revista generală a Invăţămîntului* d. Gh. Gr. Gheorghiu profesor în Iaşi publică un studiu asupra *concursului de burse* la Seminar şi şcolile Normale. Lăsînd cîtrele de detaliu ale studiului, autorul ajunge la conclusia: şcoala secundară judecă pe copii altfel de cît şcoala primară; judecata asta atîrnă de la deosebirea de educaţie intelectuală ce o dă şcoala primară şi şcoala secundară.

Şcoala primară prea mult conduce pe elevi colaborînd la fiecare pas profesorul ceea ce înăduşe iniţiativa şi încrederea în forţele proprii; şcoala secundară practică pe o scară foarte redusă această sistemă.

Altă observare e de ordin logic: şcoala primară judecă pe copii în curs de activitate şcolară, deci în formarea minţei şi cugetărei lor; concursurile de burse apreciază pe elevi după *rezultatele* acestei munci.

*

Statisticele tuturor ţărilor apusene sunt unanime a constata că natalitatea e într'o continuă descreştere.

După statistica publicată în Anglia, natalitatea pe anul 1907 este de 917.636, sau 26.3 la mia de locuitori, ori natalitatea aceasta e cu 0.8 la mie mai mică de cît în anul 1906 şi cu 2,1 la mie mai mică de cît media născuţilor pe ultimii zece ani.

Cu toată această simţitoare scădere a natalităţei, numărul căsatoriilor creşte: aşa în 1907 au avut loc cu 0.2 la sută mai multe căsătorii de cît în 1906.

Norocul cel mare al Engliterei este riguroasa ei apărare contra mortalităţei. In adevăr, natalitatea Londrei e de 25.8 la mie, pe cînd mortalitatea ei e numai de 25.6 la mia de locuitori, celelalte mari oraşe ale apusului au în general o mortalitate cu mult mai superioară faţă de numărul nasterilor.

In Germania natalitatea e asemenea în descreştere. Intre anii 1896 şi 1900 natalitatea Prusiei era de 56.5 la mia de locuitori, pe cînd în perioada dintre 1901 şi 1905 ea scade la 34.8. In oraşe, ce-i dreptul, natalitatea s'a ridicat, căci pe cînd în prima perioadă, natalitatea atingea cifra de 33.1 în perioada a doua ea e de 37.7. Creşterea aceasta se datoreşte în primul loc emigrărilor crescande dela ţară. Ceiace trebue adăugat e că pe cînd în ţările germanice natalitatea e în descreştere, în Polonia dimpotrivă, ea e într'o creştere continuă.

Informaţii

◕ D. Nicu Economu, senator ales la Craiova, a răspuns numeroşilor prieteni cari l'au felicitat prin telegramă trimeţîndu-le următoarea carte poştală cu fotografia d-sale:

Nicu Economu vă mulţumeşte din inimă pentru prietenoasele cuvinte ce i-aţi adresat cu prilejul alegerei sale la colegiul I de Senat şi triumfului partidului conservator-democrat la Craiova.

28 Aprilie 1908.

● D. Haret a dat o circulară şcoalelor normale de băieţi invitînd pe profesori să explice elevilor spiritul legilor agrare.

● Mîine, Mercuri, va sosi în tabăra de la Şipote d. general Averescu, ministrul de rezboiu.

Ministrul va inspecta tabăra şi va observa de aproape poziţiunile cîmpului de instrucţie.

D. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, a plecat astăzi la Şipote, cu trenul de şease dimineaţa.

Toate trupele aflătoare în acea tabără vor da onorurile cuvenite ministrului. Cîte-va lupte, în diferite poziţiuni, vor avea loc.

Cu trenul de seară, Joi, d. general Averescu, se va înapoi în Bucureşti.

● Membrii Camerei de Meserii din localitate, se vor întruni astă seară, sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban, pentru a se discuta mai multe chestiuni la ordinea zilei.

● După rapoartele sosite la prefectura de judeţ, sămănăturile în judeţul nostru se prezintă bine.

Prin unele părţi, însă, se simte nevoie de ploaie.

● Examenul institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, pentru obţinerea titlului de definitivat, va lua sfîrşit Mercuri, 14 Maiu a. c.

Rezultatul definitiv se va da la 20 Mai.

● In primile zile ale lunei Septembrie I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, va sfinţi două biserici din cele mai frumoase, ce s'au construit în judeţul nostru: cea de la Ciurea, care este o adevărată comoară arhitechtonică şi cea dela Hoiseşti.

● Următoarea mişcare s'a făcut în corpul silvic al statului:

D. C. Manoliu, silvicultor şef clasa II, a fost însărcinat provizoriu cu conducerea regiunei I-a silv. Iaşi, sub ordinile d-lui V. Bontaş, d. C. M. Dumbravă silvicultor şef cl. II, trece ca agent de control la reg. I silv. Iaşi; d. I. N. Munteanu, silvicultor asistent, este însărcinat cu serviciul de cancelarie la regiunea I Iaşi; d. V. Bontaş, inspector silvic cl. I şi cap al regiunea I Iaşi, se însărcinează şi cu conducerea regiunei II-a Bacău.

● Alaltă-eri, Duminică, membrii societăţei „Armonia", a funcţionarilor percepţiilor statului, din localitate, s'au întrunit, în adunare generală, pentru a se face darea de samă de la înfiinţarea ei şi până în prezent, adică în timp de 13 luni.

Această societate număra 71 membri, din care s'a retras 12, aşa că au rămas 59.

Societatea se prezintă cu o avere de 2,510 lei 20 bani, iar la cheltueli cu 786 lei şi 35 bani.

● **Sfinţire de drapele militare.** — In ziua de 9 Mai, Vineri, va avea loc la Palatul regal sfinţirea drapelelor regimentelor în urmă create. Distribuirea drapelelor o va face M. S. Regele.

Aceste regimente sunt: al 35-lea regiment de infanterie din Constanţa, regimentul 13 artilerie, regimentul 12 calaraşi, regimentul de escortă al jandarmilor călări, batalioanele de pioneri I şi IV, batalionul de pontonieri şi, în fine, batalionul de geniu al secţiei drumurilor de fier.

● D-l Dimitrie G. Bogdan, fost director al prefecturei judeţului Iaşi, va fi numit poliţai al oraşului Vaslui.

● Societăţile „Ţesătoarea" şi „Obolul" puse sub Inaltul patronagiu al Maj. Sale Regina Elisabetha şi A. S. R. Principesa Maria, vor da serbări Populare în Parcul Carol I de la Filaret (Expoziţia) în zilele de 21, 22, 23, 24 Mai c. Programele se vor anunţa deosebit.

● D. Miluţă Teodorescu, student al facultăţei juridice, a fost numit pe ziua de eri în postul de registrator-arhivar la societatea de aducerea apei la Iaşi, din strada Carol, în locul d-lui Dimitrie Gall care a fost trecut ca supraveghetor al lucrărilor din oraş.

● Comisiunea de disciplină a institutorilor şi învăţătorilor a fixat ziua de 17 Maiu pentru s se judeca pe învăţătorul Nicolae Rîpeanu din comuna Bivolari, judeţul Iaşi, învinuit de a fi luat în arendă cu preţuri derizorii, pămînturile sătenilor din acea localitate.

Judecata va avea loc la orele 5 d. a.

Invăţătorul Teodorescu, de la Poiana Lungă din Botoşani, va fi judecat la 19 Maiu, orele 4 d. a.

● D. Bulgaru, noul inspector telegrafo-poştal, circumscripţia Iaşi, s'a presintat alaltaieri la postul seu.

D. Bulgaru a plecat inapoi la Bucureşti şi a declarat că n'a primit postul de cît provizor.

● Un ziar carpist dezminte demisiunea d-lui I. Stamatiu din clubul carpist local.

Convinşi că această dezmînţire s'a dat fără cunoştinţa d-lui Stamatiu, menţinem, în totul, informaţia noastră indicînd la nevoe ziua, locul şi persoanele cărora d-l I. Stamatiu a anunţat demisiunea sa, adăugînd că, de acum înainte, d. Dimitrie Grecianu va continua al avea ca prieten personal; ca prieten politic, însă, nici o dată.

● Acum cît-va timp a fost prins, în apropiere de Ungheni, de către sentinelele noastre, un tînăr rus, anume N. Ivanciu.

Acesta a declarat că era sub-ofiţer într'un regiment din Soroca şi că a deşertat din cauza marei persecuţii ce o indura din partea unui superior al său.

El mai spune că se trage dintr'o familie aleasă şi că tatăl său a fost omorît acum un an în drumul Sorocei.

● D. Alexandru Dimitriu a fost numit impiegat cl. II, în administraţia financiară din localitate.

● D. architect Rusu a plecat alaltă-eri în judeţul Botoşani, pentru alegerea terenurilor unde urmează a se construi spitalele rurale în acel judeţ.

D-sa se va duce apoi în acelaş scop, în judeţul Dorohoiu.

● D. Colonel Alexandru Musteaţă a inspectat eri şi azi—şi va sfîrşi mîne inspecţiunea regimentului 7 calaraşi.

● Examenele de absolvirea şcoalelor rurale din judeţul nostru se vor începe la 1 Iunie.

Examenele se vor ţinea la cercurile respective, fiecare cerc va cuprinde cîte 4—5 şcoli rurale.

La aceste examene vor lua parte revizorul şi sub-revizorul şcolar.

● D. Dimitrie Sachelarescu, revizor şcolar al judeţului, a plecat eri în inspectarea şcoalelor rurale din plasa Şipotele.

DIVERSE

— D. Const. I. Lapteş a fost numit secretar-controlor la corporaţia constructorilor din localitate.

— Rămăşiţele pămînteşti ale regretatului Dimitrie Prasin, au fost transportate aseară la cimitirul „Eternitatea".

Astă-zi la orele 2 după amiază s'a făcut înmormîntarea.

— Procesul maniacului Dim. Loghin, fost servitor la Mitropolie, care a bătut pe un călugăr, va veni din nou înaintea tribunalului secţia II-a, în ziua de 6 Iunie.

— Membrii consiliului de higienă al oraşului au fost convocaţi în şedinţă extraordinară pentru mîne seară Mercuri la orele 8.

— Anunţăm cu plăcere logodna d-re, Ecaterina Palade cu d. D-trie Bejenariiu ambii învăţători în comuna Şipotele.

DHVANI

Nu e un nume de eroină orientală ori de zeiţă.

E numele ce se da în India poesiei înalte, aşa cum mai multe generaţiuni de scriitori au înţeles-o şi care, dacă am cetit-o, ne-ar arăta la cîtă subtilitate de gîndire şi simire ajunsese arta visătorilor de pe malurile Gangelui.

Intre poezia inferioară şi acea care se ridică la înălţimi de inspiraţiune, scriitorii Indiei pusese încă de vreme hotarele pe care nici astă-zi unii nu sînt în stare să le vadă. Pentru ei poesie inferioară însemna aceea care redă motivele sub o formă simplă, în expresiuni obişnuite şi în contururi prea precise, pe cînd poesia superioară era aceea care pornind din suflete alese, din daruri rari ale minţei şi inimei, ne farmecă prin noutatea imaginelor, puterea de expresiune a cuvintelor şi lasă gîndului drum liber să se avînte şi să ne ducă spre extasul estetic.

Au fost une ori prea îndrăzneţi aceşti poeţi ai Indiei, au dus cîte odată arta lor pînă la o idolatrie a strălucirei de formă, căzînd în manierism, au cîntat prea dese ori nu mai iubirea, uitînd alte părţi ale sufletului—păcat al tuturor literaturilor vechi—dar cultul lor pentru frumos porneşte din atîta convingere, din atîta stăruinţă luminată, în cît şi astă-zi după atîtea veacuri, poesia lor ne dă emoţiuni rari şi une ori ne uimeşte. De alt-fel nici nu i-ar fi recunoscut Sarasvati—zeiţa cărora se închinau ei, zeiţa artei.

Noi nu mai credem în zeiţe şi în zei cărora să le ducem ca prinos rodul gîndurilor noastre, cum nu mai socotim inspiraţiunea ca un dar venit din cer. Şi poate am pierdut ceva cînd am lăsat aceste credinţe... Inchipuiţi-vă pe poeţii vremilor de demult scriindu-şi versurile în credinţa că priviri de sus îi urmăresc, că e cine-va—un simbol divin al artei—care nu primeşte de cît ce are putere să se înalţe pînă la el... Oare nu dedea aceasta un nimb misterios artei, n'o încunjura de măreţia unui adevărat cult, nu făcea pe cei care se consacrau ei să se creadă datori să-i aducă un suflet cu totul desfăcut de alte gînduri, de tot ce l'ar fi îndepărtat de bine cuvîntarea Artei-Zeiţă? Era ca un păcat abaterea de la ce strălucea în aureola numelui de Artă.

In locul credinţelor, azi alt-ceva trebue să susţină cultul pentru artă. Mulţi n'au găsit încă pe acest alt ceva, n'au ajuns să înţeleagă că cine vrea să-şi îndreptăţească titlul de artist trebue să simtă înainte de toate singur forţa care-l înalţă pînă la artă şi îndatoririle care-l leagă de ea. Şi trebue să mai aibă tăria de suflet să nu aştepte bine cuvîntarea de la nimeni—bine cuvîntările vin de obiceiu pentru adevăraţii credincioşi ai artei după ce iarba a crescut pe mormîntul lor...

*

De cît-va timp a început şi la noi să pătrundă mai adînc în suflet convingerea despre arta care nu cere alt sprijin de cît propria ei putere. In poesie mai ales covingerea aceasta s'a luminat în doi-trei ani din urmă tot mai mult şi tinerii de azi ori de mîine vor putea spune că pe unde întîrziasem prea mult, pe unde fricoşi şi înapoiaţi ţineau să ne oprească paşi repezi au trecut să ne ducă cu încrederea care duce şi mai departe.

Voim să avem poesia noastră aleasă „dhvani" noastră, şi cei care nu simt această nevoe sau cei care o simt numai pe jumătate—nu văd poesia desăvîrşită în superioritatea de fond ca şi de formă—aceia nu mai pot avea cuvînt de acum înainte.

Ovid Densuşianu.

Doctor SUZANA VECHSLER
Boli de femei.—Faceri.
Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI
De vînzare la Colectura Principală
Th. P. Maximovici
Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

O frumoasă amintire un cadou elegant
e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la
FOTOGRAFIA ARTISTICA
WEISS
PIAŢA UNIREI-HOTEL NAŢIONAL
— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Ultime informaţii

● *Comitetul executiv al clubului liberal din Iaşi a fost convocat pentru mîine, Mercuri, ora 9 seara.*

Gravele neînţelegeri ce există în partidul liberal din Iaşi, au provocat această întrunire, care va da loc la discuţiuni foarte vehemente.

Chestiunea preşedinţiei clubului va fi adusă şi ea în discuţie. Trei curente domnesc în această privinţă: 1) curentul sturzist, care este pentru proclamarea unui şef străin de localitate, 2) curentul pentru proclamarea unui şef, recunoscut de centru, care să nu fie nici sturzist, nici brătienist şi 3) curentul brătienist.

Liberalii pacinici doresc ca nici unul din aceste curente să nu învingă, ca lucrurile să ramîie, de-o camdată, în starea lor anarhică, căci—spun cei pacinici—de va învinge unul din curente, spărtura devine inevitabilă.

● D. dr. Peride, nefericitul candidat al junimiştilor la colegiul I Senat de Vaslui, a făcut două declaraţiuni de mare importanţă:

— Nu m'au votat nici prietinii junimişti, a declarat doctorul; m'am dus la toţi cu scrisori de la Carp şi de la Filipescu şi prietinii au votat pentru Donici.

D. Carp, a continuat doctorul Peride, care se afla în Vaslui în ziua fatală, mi-a zis:

— Vom avea răzbunarea la Craiova. Acolo vom învinge.

Şi a învins al dracului.

● D. Take Ionescu, seful partidului conservator-democrat, va sosi în Iaşi în ziua de 23 c.

● D. A. A. Badareu a sosit astă-zi în localitate. Cu trenul de seară va pleca la Bucureşti şi la 8 Mai va fi din nou la Iaşi.

● S'a hotărît definitiv ca subscripţia la acţiunile Casei rurale să se facă în ziua de 12 Mai, iar acţionarii vor fi convocaţi, în adunare generală, pentru ziua de 18 Mai.

● *Monitorul* de astă-zi publică decretul prin care d. Pompiliu Eliad se numeşte, definitiv, director general al teatrelor.

Prin această numire devine vacant un loc la colegiul II deputaţi de Ilfov.

● *La Roumanie* inregistrează versiunea că d. căpitan Al. Sturza, ataşatul militar la legaţia din Paris, va fi rechemat ca pedeapsă pentru incidentul ce l'a avut cu căpitanul Căţuneanu.

● Ziarele carpiste, după ce au dus campanie contra consiliului agricol superior, anunţă acum că d-nii T. Roseti şi B. Ştirbei, îşi vor înainta demisiile.

Ii gîdilă adică să demisioneze.

✱ D. Eduard Ghica, prefect de Vaslui, stărue pentru disolvarea consiliului comunal de acolo.

D. Ghica plănueşte să aleagă primar pe d. C. Călinescu, nefericitul candidat la col. I de Senat.

○ Elevii liceului naţional organiseazǎ un festival artistic-muzical, cu ocazia zilei de 10 Maiu.

Festivalul va avea loc în localul şcoalei.

● D. I. Ciocîrlan, architectul ministerului de interne, va sosi peste două zile în localitate, pentru a se duce la Bărnova, unde va vizita terenul unde urmează să se construiască sanatoriul pentru tuberculoşi.

● D. Aurel P. Zeuleanu, dr. în drept de la Paris, a cerut decanatului facultăţei de drept, a se supune consiliului acelei facultăţi dorinţa sa de a fi recomandat d-lui ministru al instrucţiunei publice ca conferenţiar pe lîngă această facultate, în specialitatea dreptului civil şi internaţional privat.

● De oare-ce mai mulţi învăţători au relatat că unii arendaşi şi proprietari continuă să angajeze la munca cîmpului copii, cari, din această cauză, îşi întrerup cursurile şcolare, ceia-ce e contrar dispoziţiunilor tocmelilor agricole, s'a pus în vedere inspectorilor comunali să ia măsuri în consecinţă.

● Ministerul instrucţiei a luat dispoziţia ca nici o şcoală, secundară sau primară, să nu ia parte la defilarea de la 10 Mai.

● D-nii I. Kalmusky şi G. Nicolescu, profesori la Galaţi, au fost traduşi înaintea consiliului permanent al instrucţiei, fiind-că au avut o polemică prin presă.

D. Kalmuski a fost pedepsit cu censura şi d-lui Nicolescu i s'a aplicat avertismentul.

● La banchetul dat de dl. Gh. Diamandi, deputatul liberal, prietenilor săi socialişti, a azistat şi Lupu Costache şeful carpişi'or, cum şi 4 magistraţi.

Cauza? D. Lupu Costachi e membru în comisia agricolă regională.

● **Numiri de medici.**—Medicii cari au reuşit la ultimul concurs, au fost Sîmbătă la serviciul sanitar central şi şi-au ales locurile precum urmează: d. dr. Martinescu la Brăilă, d. I. Trailescu la Baia de Aramă, d. A. Romănescu Huşi, d. C. Vitner P.-Iloaei, d. Beno Stenner Mărăşeşti, d. C. Bolintineanu, Feteşti, d. A. Psepelinski, spitalul Aurora (Putna) d. C. I. Tudor, Fălciu, D. R. Mihăilescu, Mozăceni, G. I. Popovici, Horez, N. Racoviceanu, Zimnicea, N. Costin, Burila-Mare. I. Cernoveanu, Mangalia şi G. Mandriu, Belceşti.

● Au reuşit la examenul de ajutori de învăţători preotul Teodor Davidescu şi d-nele Ana Davidescu şi Elisabeta Nastase, din grupa întăia.

Pentru mîne sunt chemaţi a da tezele; învăţătoarele: Elena Cardaş, Maria M. Ghiorghiu, Nicolae Gh. Harmanescu şi Simion Tescarin din Suceava şi Eliseu Dărăbănescu, Dimitriu A. Grigore, Titu Lăzărescu şi Victor Leontinescu din Dorohoi.

● **Din Bîrlad.**—Şcoala Normală Principele Ferdinand şi-a serbat 1 Maiu în grădina publică. Directorul şi cu 2 maiştri cinsteau la bufet şi corul şcoalei le cînta ca la zilele de chef şi bucurie; apoi după gustare directorul a pus elevii să manifesteze la bustul lui Gh. D. Paladi, făcîndu-le cu aceasta o puternică educaţiune naţională-liberală

Halal director! halal şcoală!

● **Universitare.**—La seminarul pedagogic universitar se vor ţinea în cursul acestei septămîni următoarele lecţiuni practice, de către licenţiaţii practicanţi:

Astăzi Marţi, 6 Maiu la orele 8.40 d. practicant D. N. Iancu-Tutova va ţine o lecţiune practică de fisico-chimice. Critic va fi d. C. Nicolau iar raportor d. I. A. Scriban.

Miine Mercuri, 7 Maiu, la orele 3 p. m. d. Colea Muzicescu licenţiat în matematici va ţinea lecţiune practică de cosmografie cu elevii cl. a VI-a şi va avea de critic pe d. I. A. Scriban, iar de arportor pe d. Nicolae Cumpătă.

● Curtea de Casaţie sec. II-a a cercetat recursurile avocaţilor Gh. Ioanovici, aondemnat de consiliul de disciplină de Suceava la pierderea dreptului de a profesa avocătura timp de o lună; şi al avocatului Vasile Al. Crupenski condemnat la două luni.

Curtea a respins ambele recursuri şi a stabilit următoarele două jurisprudenţe:

După art. 52 din legea Corpului de avocaţi, la judecata acţiunei disciplinare de către Consiliul de disciplină, martori pot fi ascultaţi sub prestare de jurămînt.

*

După art. 59 din legea corpului de avocaţi, acţiunea disciplinară este independentă de orice acţiune penală, civilă sau comercială.

Prin urmare, un avocat condamnat în penal poate fi tradus în judecata Consiliului de disciplină pentru faptele pentru care fusese condemnat, cînd acele fapte sunt de natură a compromite onoarea sau prestigiul avocatului.

● D. inginer I. B. Cantacuzino, directorul general al serviciului aducerei apei la Iaşi, azi a sosit în localitate şi a inspectat serviciile de sub direcţiunea d-lui Tancred Constantinescu şi lucrările din oraş.

D-sa va vizita mîne lucrările din judeţ.

● O mare serbare cîmpenească, cu batae de flori, va avea loc în seara de 31 Mai, la Copou.

Aranjată de societatea „Reuniunea femeilor romîne", în profitul şcoalei acesteia, serbarea promite să aibă un succes desevîrşit.

● **Judiciare.**—Ministrul justiţiei a acordat un congediu de o lună, de la 25 Mai, domnului D. G. Sofian, presidentul Curţei de Apel din Iaşi.

— La 14 Mai, la secţia II a Curţei, se va judeca importantul proces d'intre Zemstvul din Uprava, Basarabia, cu d-l George Kalmuski, pentru revendicarea moşiilor Ghereni şi Panaitoaia, din judeţul Dorohoi.

— Aceeaşi secţie va cerceta mîne importantul proces intentat de d. Maior Ghica pentru anularea testamentului defunctului colonel Roznovanu.

— Astă-zi a fost declarat în stare de faliment comerciantul de haine gata Avram Hersch Schwartz, str. Veche 38.

— La curtea s. II se judecă azi apelul lui V. Alberteli, care a fost condemnat de tribunalul Piatra N. la un an închisoare, fiind-că, în calitatea sa de casier al societăţei forestiere Maxim şi Comp, a delapidat o sumă de bani, fiind surprins la Burdujeni pe cînd vroia să treacă frontiera.

● In ziua de 16 Maiu, regimentul 13 Ştefan cel mare, batalionul 4 de vînători şi regimentul 7 de roşiori din garnizoana locală, vor pleca la Şipote, pentru douăzeci zile.

In localitate vor rămînea jandarmii şi corpul pompierilor.

● Ministerul instrucţiunei publice a cerut profesorilor şcoalei normale observaţiunile lor asupra actualelor programe ale acelor şcoli.

● Ministerul de interne a trimis studiul consiliului tecnic superior, planurile pentru reconstruirea stradelor şi construiri de strade în Iaşi.

Valoarea acestor lucrări, cari au fost adjudecate asupra d-lui Cristea Anghel, se urcă la 320,000 lei.

● Primarul şi ajutorul de primar, d. X. Eraclide, au fost la Timişeşti în inspectarea lucrărilor pentru aducerea apei.

Lucrările se urmează cu mare activitate. 2100 lucrători sunt ocupaţi actualminte la Timişeşti. Tuburile de ciment armat sunt bortite şi urmează să fie aşezate.

Colectorul principal este aproape terminat. Conducta de descarcare pentru Moldova este terminată. Conducta pentru aducţia apei, care va avea o lungime de 102 kilometri, este în lucru.

● Inscrierile pentru examenul elevilor preparaţi în particular pentru şcoalele primare, se vor începe la 15 Maiu, şi vor dura pînă la 25 Maiu.

Cererile de înscriere se vor primi la revizoratul şcolar.

Examenele se vor începe la 10 Iunie.

● D-na Ema Briul, institutoare la şcoala primară No. 9 de băeţi „Mihail Kogălniceanu", a obţinut un concediu de două luni de zile.

D-sa va fi suplinită de d-şoara Maria Popescu.

● Examenele de capacitate ale absolvenţilor şcoalei de fete profesionale sf. Sava, vor începe de la 8 Iunie.

Toate 23 elevele clasei a V-a vor lucra acelaş model.

● La excursiunea ştiinţifică făcută de studenţii dela secţia ştiinţilor naturale, la Repedea, au luat parte şi elevii seminarului pedagogic universitar.

In jurul dispariţiei sub-locot. Ioanid

— Arestarea unui căpitan —

Cercetările de azi — Probabilităţi că suma delapitată e mai mare. — Intervenţia la celelalte corpuri.—Consecinţi rele pentru alţii.—Arestarea căpitanului Costinescu.—De ce a fost arestat.—Responsabilitatea.—Ce se ştie despre Ioanid.

Afacerea dispariţiei sub-lct., de administraţie Gh. Ioanid, a dat mult de lucru autorităţilor militare.

Eri toată ziua d-nii: col. A. Georgescu, intendantul corpului 4 de armată, maior Minovici ajutorul său, şi căp. Alexandru Dimitriu. comisarul regal al consiliului de răsboiu, au continuat cercetările la depozitul de material al corp. 4 de armată unde se bănueşte că ar fi şi acolo o lipsă, datorită tot dispărutului sub-locotenent Ioanid.

De asemeni eri toată ziua s'a continuat cu verificarea registrelor depozitului, întru cît se presupune că sub-lct. Ioanid ar fi comis şi falşuri pentru a masca sumele ce le-ar fi delapidat.

Din această cauză suma ce-a delapidat-o Ioanid, nu se poate cunoaşte definitiv pînă la complecta terminare a cercetărilor.

Căci în adevăr, sunt trecute sume ce le-ar datori alte corpuri comandamentului nostru de armată. De ex: în registru e trecut că cutare corp de armată datoreşte comandamentului nostru cutare sumă pentru diferite furnituri.

Ei bine, se prea poate ca suma trecută în registru să nu fie datorită de acel corp, sau suma datorită e mai mică de cum e trecută, şi falşificată astfel de sub-locot. Gh. Ioanid pentru a ascunde suma delapidată de el.

De aceia, comandamentul nostru de armată, înştiinţînd celelalte corpuri de armată, le-a cerut să-i comunice de urgenţă sumele ce le datoresc comandamentului, cu toate lămuririle necesare, pentru a se vedea dacă în adevăr sumele ce se văd trecute în registre sunt datorite, sau poate ele au fost delapidate de Ioanid.

Eri, după cum am spus, cercetările au durat până seara.

Se spune că suma delapidată de Ioanid s'ar urca până acum la 17 mii lei.

*

Fapta nedemnă comisă de sub-locotenentul Ioanid, aduce după sine însă consecinţi rele şi pentru alţii, a căror cinste n'a fost pusă la îndoială nici odată.

Aşa, toată responsabilitatea faptului comis de incorectul sub-locotenent, cade acum în sarcina d-lui căpitan Costinescu, şeful depozitului de haine ofiţereşti, unde funcţiona Ioanid.

Responsabilitatea cade asupra lui pentru faptul că ar fi dat prea mare libertate ofiţerului dispărut şi nu l'a supus unui control mai riguros şi mai des.

*

Aseară, în urma cercetărilor ce s'au mai făcut şi, fiindcă, după cum am spus, se presupune că suma delapidată e cu mult mai mare de cum se constatase pînă acum, comisiunea de anchetă a dispus arestarea d-lui căpitan Costinescu.

La orele 11 astă noapte d. căpitan Costinescu a fost rădicat de la locuinţa sa, din str. Codrescu şi arestat.

Faptul acesta a produs o vie impresie între ofiţeri, cu atît mai mult cu cît căpitanul Costinescu se bucura de o mare încredere şi cinstea lui n'a fost pus nici odată la îndoială.

Azi dimineaţă, ca şi după amiază, comisiunea de anchetă a continuat cercetările la comandament, de oarece e nevoie de cercetare mai largă pentru a se stăbii exact suma ce a fost delapidată.

*

Despre Ioanid încă nu se ştie nimic, atît doar că a trecut graniţa în Austro-Ungaria.

Svonul ce s'a răspîndit aseară în oraş că Ioanid s'ar fi sinucis, nu s'a confirmat, cu atît mai mult cu cît n'a sosit nici o ştire în această privinţă de şi a trecut o săptămînă de cînd a dispărut.

E mai mult de cît sigur că el se află ascuns în împrejurimile Braşovului şi comandamentul corpului 4 de armată a cerut ministerului de războiu să intervie pentru a se lua severe măsuri pentru prinderea şi arestarea lui.

*

Asupra arestărei d-lui căpitan Costinescu, trebuia să mai adăogăm că după cum ni s'a spus, d-sa va continua a fi arestat pînă la terminarea cercetărilor.

Imediat ce se va stabili suma exactă delapidată de sub-locotenentul Ioanid dacă acesta nu va fi prins d. căpitan Costinescu va fi făcut responsabil de acea sumă.

● Astă-zi a fost adusă la parchet o biată femee din Podul-Iloaiei, atinsă de o boală mintală, spre a fi examinată de comisia medicală.

Pe cînd femeea se afla în curtea palatului, o mulţime mare de curioşi se strînsese în jurul ei, ca să asculte cum aiurează. Vederea mulţimei excită din ce în ce mai mult pe biata bolnavă, care fu apucată de accese furioase. Nenorocita a fost legată de mîni şi de picioare şi dusă la Spiridonie.

● La 12 Maiu va avea loc alegerea preşedintelui, comitetului nou al societăţei funcţionarilor tramvaiului.

Alegerea se va face la sediul societăţei la orele 12 noaptea.

Candidează la preşidenţie d. Alexandru Mihail întemeetorul societăţei şi d. Ioan Cornea; iar ca vice-preşedinţi d-nii Ghiţescu, Speranţă, Constantin Ene şi Nedelcu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile cîştigătoare ieşite astă-zi la tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn:

50.000 lei No. 12157.

10.000 lei No. 51072.

2000 lei No. 23071, 10000, 54976.

1000 lei No. 18691, 22845, 43067, 17857, 6438, 47441, 4640, 16008, 52462, 2582.

500 lei No. 53331, 29442, 52888, 23571, 9637, 827, 49422, 16509, 40360, 8341, 39091, 26664, 46568, 13016, 4348, 46306, 54457, 48501, 36730, 11391, 30059, 720, 53965, 47618, 13481.

200 lei No. 30461, 30111, 31035, 51488, 47933, 45780, 43000, 41028, 51282, 51370, 55600, 57811, 49360, 30847, 34139, 41394, 42631, 47357, 48259, 50313, 53831, 30733, 34022, 34637, 38211, 38166, 42377, 42558, 42700, 46658, 50631, 53451, 53166, 53943. 53263, 52768, 553, 850, 110, 15, 243, 715, 944, 894, 56, 1054, 1606, 9577, 8306. 7238, 6034, 15441, 14006, 14050, 19311, 23525, 24652, 24511, 17040, 11438, 8004, 8066, 6066, 6064, 5038.

Sciziune in partidul liberal

Bucureşti.— Un cunoscut amic al d-lui Ionel Brătianu şi în acelaşi timp un marcant membru al partidului liberal, a declarat astazi la palatul de justiţie că intenţia d-lui Ionel Brătianu este de a provoca la toamnă o clarificaţie a situaţiunei.

D-sa va cere ca situaţia sa în partid să nu fie nesocotită şi în caz dacă d. Sturdza va vorbi din nou de şefia efectivă, ministrul de interne se va retrage şi va declara M. Sale că actualul guvern nu mai este expresiunea partidului liberal şi să încerce un guvern cu d. Costinescu.

Ingrijorarea d-lui Brătianu

Bucureşti.—Pentru a se vedea clar îngrijorarea de care se arată cuprins d. Ionel Brătianu, în urma rezultatului alegerilor parţiale, care au avut loc, vom spune că se hotărîse numirea d-lui Burileanu, actual senator de Mehedinţi, ca prefect al acelui judeţ şi că în momentul cînd trebuia să depuie jurămîntul decretul a fost rupt, fiind-că d. Ionel Brătianu i-a cerut să garanteze rezultatul alegerei ce ar urma să aibă loc în acest caz şi d-sa a refuzat.

D. Ionel Brătianu a spus cu această ocazie delegaţiunei liberalilor din Mehedinţi.

— Partidul liberal nu crede misiunea sa sfîrşită pentru această dată şi de aceia înţelege ca se reuşească la alegeri parţiale şi nu să încerce înfrîngeri ca cele de la Iaşi, Vaslui şi Craiova.

Congresul Camerilor de comerţ

Constanţa. —Membrii camerilor de comerţ din întreaga ţară care se vor întruni în congres la 21 şi 22 Maiu, vor face o escursiune la Constantinopol, unde vor face vizite oficiale camerilor de comerţ: otomana, franceză şi italiană.

Uragan teribil

Lemberg.—Un teribel uragan, însoţit de grindină a cauzat eri mari stricăciuni în districtul Tarnopol.

Recoltele au fost distruse, iar numeroase edificii au suferit mari stricăciuni.

Un om a fost omorît şi 5 lucrători au fost grav răniţi de nişte trăsuri care au fost răsturnate de uragan.

Adesiune la partidul conservator-democrat

Bucureşti. — D. dr. Sutzu, tînărul, a cerut înscrierea sa între membrii partidului conservator-democrat din Capitală.

Boala d-lui Albu

Bucureşti.—D. N. Albu şeful partidului liberal din Piatra se află foarte greu bolnav şi cu puţine speranţe de scapare.

Dificit colosal

Pittsburg. — După ultimile ştiri deficitul băncei naţionale „Alpleyhany" trece de 2,000.000 de dolari.

Serbia şi Regele Carol

Belgrad.—Regele Carol a primit pe bordul yachtului său, la T.-Severia misiunea specială trimisă de regele Petru al Serbiei în frunte cu generalul Gruici.

Regele Carol a mulţumit în termeni cordiali pentru sentimentele amicale exprimate de regele Petru.

Vasul special sărb a escortat yachtul regal, în strigăte de „zivio", scoase de mulţimea care se adunase să salute pe suveranii romîni.

Misiunea sărbă a fost congediată de regele Carol la Kazan.

Primăria comunei Iaşi

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 28 Mai 1908 oara 11 a. m. se va ţine licitaţie publică orală în Camera acestei Primării pentru vinderea unei porţiuni de teren în suprafaţăde 1508.75 m. p. proprietatea Comunei şi situat în strada Voinicilor din dosul grădinei Zamfirescu şi şanţul foastei bariere Socola. Terenul a fost evaluat cu 50 bani metrul patrat.

Garanţie provizorie 100 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea Comptabilităţei Publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 09232
April 1908.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte. A se adresa d-lui avocat Em. Socor, strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

A. G. DABIJA

AVOCAT

STRADA GOLIA No 18

Consultaţiuni de la 8—10 a. m. şi de la 6—9 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimetiţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Ştefan-cel-Mare— Iaşi

Casă fondată n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediere la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

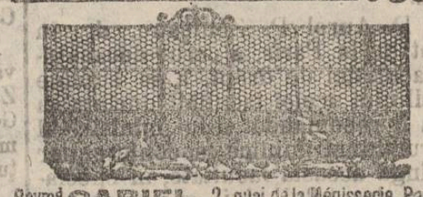

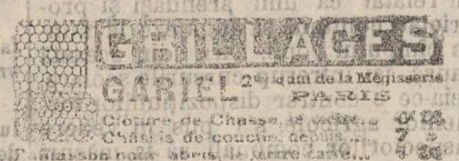

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 431.—IAȘI, Joi 8 Mai 1908

NOI sau EI?

Carpiștii și în special ziarul „Epoca" nu pierd niciodată prilejul să ne înjure și să ne arăte ca pe coruptorii conștiințelor naive și vînători de partizani prin mijloace necinstite. Aproape nu e zi, în care „Epoca" să nu „denunțe" opiniei publice—formată din agenții d-lui N. Filipescu, cari o cetesc—că șeful nostru sau d. A. A. Bădăreu sau alt fruntaș conservator-democrat caută să captiveze în partid pe cutare sau cutare cu promisiuni minciunoase, cu făgăduieli ademenitoare, pentru a ne îngroșa rîndurile partidului, pentru a trîmbița succese, pentru a ne crea o atmosferă favorabilă și a insinua opiniei publice convingerea că noi și nu dînșii, suntem viitorul guvern.

Nu știm de ce, chestiunea aceasta a succesiunii la putere chinuește atît de mult pe partizanii d-lui P. P. Carp și de ce țipă atît de tare și atît de dureros, cînd vine vorba—pe care tot ei o aduc mereu — de viitorul regim. Pare-se, că altă chestiune care să intereseze țara romînească nu mai există, și că Suveranul nu mai are nici măcar libertatea celui de pe urmă cetățean: să gîndească în tihnă la ceia ce trebue și are de făcut.

Noi, cari vedem că pentru moment alte chestiuni preocupă cetățenimea țării și că o sumă de alte probleme cer o dezlegare imediată, privim lucrurile cu sînge rece și nici nu ne gîndim la timpul *cînd* și *dacă* vom succede guvernului liberal. Și de aceea șeful nostru, d. Take Ionescu, a spus de atîtea ori și a repetat și la ultima întrunire de la Calarași—provocat fiind de afirmațiile și de prognosticurile ridicole ale d-lui P. P. Carp:—„adversarii noștri afirmă că partidul conservator-democrat nu va avea succes în lupta ce o dă. *Eu nu știu ce vrea Regele și nici nu am dreptul să știu. Nu am cerut și nu cer de la Suveran de cît dreptate... și nu am dreptul sa mă îndoesc de judecata Regelui*".

Și acum, dacă am compara spusele sincere și cinstite ale șefului nostru, cu prognosticurile șefului lefegiilor moșiei Țibănești, că succesorul la putere al d-lui Sturdza va fi el și nu d. T. Ionescu, că chiar la toamnă va dobîndi puterea etc., ne întrebăm: cine caută partizani, cine vînează membri pentru partid, cînd se știe, că în țara romînească existînd o clientelă politică gata a se vinde celui mai tare, aceluia care i-ar putea satisface poftele-i nesățioase, partidul care va forma guvernul viitor, are perspectiva să o cîștige pentru sine? Șeful nostru, care declară că nu știe dacă va veni la putere, dar se bizue pe dreptatea ce o are de partea sa în lupta ce o duce, sau d. Carp, care sfruntînd dreptatea, bunul simț și cugetul Regelui, declară cu fruntea senină: eu sunt guvernul de mîine?

Și dacă d. Carp, căruia îi place să treacă drept mare și serios barbat de stat, spune lucrul acesta, apoi ce vor fi făcînd locotenenții săi, d. N. Filipescu și ceilalți prin mahalalile cumetrilor și finilor lor? Și este cinstit lucru, să-ți aduni partizani prin asemenea mijloace? Căci a-ți atrage membri noi în partid cu promisiunea venirei la putere, nu înseamnă altceva, de cît a spune: veniți la mine, peste puțin timp eu voi avea budgetul, eu voi împărți slujbele, eu voi acorda sinecurile. Cei cari vor să primească lefi și sinecure, cei cari vor să aibă la dispoziție fondurile statului spre a-și împlînta adînc mîinile în ele, aceia cari doresc burse și misiuni ca să poată voiaja și petrece, să mă urmeze pe mine, să se înscrie în partidul meu. Nu vă duceți la Take Ionescu, că el n'o să vă poată da nimic, căci numai eu voi avea totul, voi dispune de totul, voi acorda totul nu mai tîrziu de cît la toamnă.

Iată adevărata semnificație a declarațiilor d-lui P. P. Carp și a tuturor partizanilor săi.

Și dacă e așa, atunci întrebăm pe tot omul, care știe judeca cinstit: cine sunt coruptorii conștiințelor naive, vînători de partizani prin mijloace necinstite? Noi, cari facem, ce-i drept, propagandă și luptăm pentru împrăștierea cît mai mare și mai profundă a ideilor noastre, sau ei, cari nu visează de cît venirea la putere, și caută să ademenească cetățenii cu banul public, fraudînd statul și lovind în interesele de tot soiul ale țării și ale contribuabililor?

Idem.

Numele reușiților, din seria A, la examenul de înaintare pe loc—cu mediile reușiților; amănunte nuoi în afacerea Ioanid; roadele nouei legi a judecătoriilor de ocoale și inspecția de azi a generalului Averescu — se află în corpul ziarului.

Adevărul

D. doctor Peride, pe care șeful partidului conservator îl pune înainte la toate încercările electorale ce le face în Vaslui, a făcut, fără să voiască, poate, două declarațiuni, care ne servesc de documente omenești importante.

A declarat că n'a putut întruni, la alegerea colegiului I de Vaslui, nici măcar toate glasurile junimiste; a mai declarat că pe d. Carp nu l'a amărît de tot desastrul de la Vaslui, fiind-că șeful junimiștilor conta cu siguranță într'o mare victorie la Craiova.

Faptul de la Vaslui invedereazǎ că până și mult cîntatul bloc junimist este o legendă, că d. Carp, care nu poate conta pe simpatiile țărei, nu mai poate să conteze nici pe simpatiile „devotaților" sei.

Dar d. Carp, care nu era, în ziua de 20 April, la prima sa înfrîngere—s'a consolat repede. A spus-o la toată lumea, a spus'o și d-rului Peride—și aci ie punctul principal—că va învinge la Craiova.

După patru zeci ani de luptă politică, d. Carp a invederat că este un novice, un mare naiv, căci dacă cel mai incercat om politic se poate greși cu ceva în socotelile politice, dacă, tot în politică, situațiunele cele mai clare în aparență, sunt supuse surprizelor—nu-i este permis, însă, unui om politic să se greșească așa de enorm, în socoteli, cum a pățit-o d. Carp cu privire la Craiova.

Dar d. Carp nu s'a greșit, precum nu era posibil să se greșească așa fel.

D. Carp era convins de reușita d-lui Argetoianu. Era convins, cu toată siguranța, de caderea d-lui Economu—și d. Carp urmărea tot așa de pasionat căderea acestuia precum urmar a reușita generalului.

Dar se va spune că d. Carp, ca mare bărbat politic, nu cunoaște bucătăria electorală și aceasta ar fi o scuză pentru ridicolul prognosticului seu. Nu este, însă, așa. D. Carp se baza pe spusele altora, cari cunosc bucătăria, dar nu vor să recunoască că partidul conservator, cu oamenii sei și cu morga lor, este detestat de țară.

Fapt este că junimiștii credeau că au Craiova în palmă—și dacă, în urmă, au întors fila și au găsit că Doljul politic ie al d-lui Take Ionescu, au făcut-o din nevoie.

Adevărul este că la Craiova a fost condamnată, o dată mai mult, politica d-lui P. P. Carp.

Naționaliști și streinofobism

Sistemul reproducerilor din ziare n'a fost nici o dată în floare la Opinia; *la ziarul nostru celebrul foarfece, atît de important în bucătăria gazetei, a funcționat prea puțin.*

Nu ne putem refuza, însă, plăcerea de a reproduce două pasagii, dintr'un articol datorit eminentului ziarist Ioan Culoglu, și apărut în Ordinea, *privitoare la chestiunele indicate în titlul prezentului antrefileu.*

Vorbind de naționalismul liberalilor, d-sa spune:

Are partidul liberal vre-o soluție în chestia evreimei din Moldova? Este el un partid antisemit? Hotărît, n'are nici o soluție și nici antisemit nu e. Vorbim de partidul liberal, nu de cîte-va personalități dintre conducătorii săi. Liberalii cari trăesc acolo prin munca lor și exercită o profesie — medic, avocat, inginer, etc.—sunt nevoiți să țină seamă de populațiunea orășanească și nu pot respinge numeroasa clientelă a evreimei de dragul apostolului dela București. Dacă s'ar încerca în Moldova o selecțiune, bazată pe directiva ce s'ar da dela centru în chestia evreimei, numeroși membri devotați și importanți ai partidului liberal ar urma să-l părăsească din causa împrejurărilor locale, pe care ei le apreciază altfel decît cei de la *Viitorul*, spre exemplu.

Iar cînd atinge chestiunea antistreinismului, d-sa scrie:

Cu capitalurile streine e și mai frumos. In comitetul ziarului *Viitorul* ființează și d. Alimănișteanu, care, în timpul din urmă, și-a manifestat des, prin publicitate mai cu seamă, iubirea-i nemărginită către țărișoara d-sale, declarînd răsboiu crîncen streinilor și capitalurilor acestora. Sentiment nobil, dovadă a unui naționalism, desvoltat de sigur mai mult de cît alte însușiri ale d-sale, pentru care am avea—ca și d-nii Brătianu în al căror anturaj imediat se găsește—tot respectul datorit unei convingeri profunde, dacă n'ar exista o nedumerire:

Acum trei luni — la 2 Februar 1908 — d. Alimănișteanu a scălit la tribunalul de notariat local un act autentic prin care a încheiat o transacție cu societatea de petrol *Speranța*, primind d-sa 500 de acțiuni în valoare nominală de una sută mii lei. Un articol final dispune că transacția va fi comunicată unei părți care însă nu lua nici o parte la facerea actului și anume *Societății romîno-americană*.

Cazul citat de talentatul nostru confrate este cu adevărat caracteristic pentru mentalitatea politicianismului liberal și cu atît mai semnificativ cu cît nici pînă astăzi d. Alimănișteanu nu s'a explicat asupra acestei chestiuni.

CATE-VA NOTE

Despre escursia pe Dunăre a perechei regale, găsim următoarele în două ziare. *Ungaria* din Cluj scrie: „Regele Romîniei și *soția sa* călătoresc actualmente pe Dunăre".

Iar ziarul *Liberalul* din Calarași: „M. S. Regele *din* escursiunea ce face pe Dunărea, se va *abate* și *pe la* Calarași"...

*

Aceleași ziare se ocupă și de partea femenistă a corpului didactic din Ialomița și scrie cu vădită durere de inimă:

Astfel la noi, în Călărași, din cele 12 institutoare cîte avem, vre-o șapte au fost în congediu medical toată iarna și 4 sau 5 din acestea sunt din cele mai tinere și mai voinice. Una din acestea așa a fost de bolnavă că, în timpul congediului, s'a măritat, s'a desmăritat și a făcut și voiajuri".

Și mai departe:

Recunoaștem că clima Calarașilor este nesănătoasă și periculoasă pentru sexul slab, mai ales cînd e și tînăr (sexul); este iarăși foarte posibil ca aerul din București și în special cel de pe Calea Victoriei, să le fie (tot sexului) mai prielnic pentru calmarea suferințelor, dar ce devin copiii meniți să fie luminați de aceste *apostolese*?

Iar noi întrebăm: ce devin apostolesele, cari, mergînd pe calea Victoriei după aer curat, se mărită, se desmărită și fac și voiajuri?

Se prea uzează—bietele apostolese!

*

Același excelent și spiritual confrate, despre o societate, care, pe limba lui, se numește cooperativa de economie:

Ca o măsură de *precauțiune* dispune de un fond de 7500 lei.

Din partea unei societăți de economie, asemenea act de precauțiune merită osebita atenție a inimilor caritabile.

Bietul Ioanid se prepădea după asemenea precauțiuni.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN UITARE

Activitatea de gazetar își are și ea surprizele ei plăcute. Și astfeliu, cu totu pe neașteptate și după una din cele mai istovitoare zile de muncă, fui învitat, în tovărășia colegilor, să fac un scurt popas în afară de oraș, la vie.

De cum părăsești orașul, intrînd pe lunga șosea a aleelor de la Copou, ai senzația unei fericite și nespus de plăcute răcori, și în ușoara bataie a vîntului și în răcoarea amurgului de Mai, simți un val de impresiuni care-ți cuprind sufletul, imaginația, trezind orizonturi cu totul nuoi gînduri și visării, trebuinți impulsive de a-ți instrăina firea în mijlocul firii vaste în plină înflorire și în desfășurarea magicelor sale comori de frumuseți.

„Iată via, întinzîndu-și în jurul vilei cochete, nesfîrșita verdeață și proaspetele arături, și iată, din deal, un colț al orașului ascunzîndu-se în vale, dezvălindu-și urîtul, dar fără să poată ajunge la noi nimic din viața lui, din zgomotul lui, din grijile lui...

Și ce frumos, ce senin, ce încîntător e aici tot ce ne înconjoară! Ce lipsită de îngrijorări și de întunecimi trebuie să fie viața trăită aici, vremea petrecută aici, în atmosfera curată a cîmpului, în tovărășia arborilor, a florilor, a brazdelor și departe de mișcarea și de traiul tîrgului! Aceasta ne-o spune privirea aruncată din depărtare asupra colțului de oraș ce se zărește de aici; ne-o spune mai cu seamă priveliștea ce se desvăluia preste tot în jurul nostru și de asupra căreia mai tîrziu seara cînd luna se va urca pe orizont, se va revarsa o feerică lumină, binefăcătoare și pașnică, învitînd totul la vis și la uitare.

A, cunosc multe suflete cari ar vrea să se piardă de-apururi așa, în contemplare odihnitoare, multe priviri care ar dori să vadă doară astfel, de departe, tot ce este viață de oraș și să se poată odihni numai în admirarea priveliștilor superbe, a peisagiilor rustice, gustînd tăcerea și repaosul în mijlocul naturei, întreruptă doară de cîntări și ciripiri sau de rare chemări ale gîndurilor.

...Dar puțini sunt fericiții cărora le e dat să-și îndeplinească aeve atari visuri și dorinți. Noi, bună-oară, toți cîți ne-am îngăduit luxul de a urma unei prietenoase invitări venind pentru a două ore aci, ne reîntoarcem în goana cailor spre oraș, mergem repede la vale — mai repede par'că de cum am sosit—și în această nouă fugă descopăr regretul sufletesc de a fi părăsit atît de curînd fermecatul locaș pentru a mă reîntoarce, împreună cu ceilalți—la rîndul lor poate nutrind acelaș regret—în mijlocul orașului de care ne înlănțuie datoriile și alcătuirea vieței, nevoile și chemările existenței. Sunt contraste atît de iubitoare și de impresionante, sunt deosebiri atît de mari și adînci între viața de oraș și viața de cîmp, în cît cine le gustă rînd pe rînd, se simte înstrăinat de el însuși și nu se mai recunoaște. E poate mai puțin dureros pentru o fire impresionabilă să nu părăsească nici odată zgomotoasa viață a orașului pentru a nu-și da seama cît de mari frumuseți are natura și pe care el nu le va putea gusta nici odată!

Rodion

CE VOR?

Față de atacurile înverșunate îndreptate în potriva mea de către o droae de rău voitori, m'am întrebat ce vor ei oare? Vor poate să-mi distrugă reputația pe tărîmul științei? Vor ei să nimicească, prin veninul penelor lor, numeroasele mele lucrări izvorîte numai din gîndul de a fi folositor țării și poporului din care fac parte? Desperatele lor silinți se vor zdrobi de zidul ce reputația mea și-a făcut prin o muncă lungă și cinstită de 42 de ani, încorporată în următoarele lucrări:

Lucrări diferite: Despre utilitatea și importanța istoriei 1866,—Cultura Națională 1869,—Istoriile civilizațiunilor 1870—Studii asupra stării noastre actuale 1871,—Scrierea lui Edgar Quinet, „La Création" 1871,—O inscripțiune de la Neamț 1871,—Cuvîntarea festivă la mormîntul lui Ștefan cel Mare la Putna, 1871,—Ceva despre literatura poporană 1872, — Reforma așezămintelor noastre 1872,—Despre învățămîntul școlar în genere și în special despre acel al Istoriei 1873,—O corespondență între I. Eliade și C. Negruzzi 1873,—Despre Epigramă 1874,—Jurătorii la Romîni 1875,—Herodot în raport cu Istoria noastră 1875, Despre Rumänische Studien de Robert Rösler 1876,—Baza geografică a Istoriei Romînilor 1876,—Strabon în raport cu Istoria noastră 1876,—Starea noastră economică 1878,—Bălcescu și Teutsch'ander, două scrieri asupra lui Mihai Viteazu 1881,—Studiu asupra posițiunei geografice a Romînilor 1882,—Politica franceză în Orient 1882,—Lecția de deschidere a cursului de Istoria Romînilor la Universitatea din Iași 1884,—Idealizmul și realizmul 1884,—(Toate aceste în „Convorbiri literare"),—Finanțele în Epoca Fanarioților, (Revista pentru Istorie a lui Tocilescu), Curentul naționalist (Reînvierea).

Volumuri: Răsboiele dintre Ruși și Turci și înrîurirea lor asupra țărilor romîne, Iași 1882, 2 vol.,—Teoria lui Rösler Iași, 1884, 1 vol.,—Memoriul asupra învățămîntului superior în Moldova Iași 1885, 1 vol.,—Serbarea școlară dela Iași, acte și documente; în colaborare cu C. Erbiceanu Iași 1885, 1 vol.,—Studii economice, Craiova 1882, 1 vol.,—Istoria Romînilor din Dacia Traiană 1889-1893, 6 vol. de un total de 3.968 pag.,—Mihail Kogălniceanu, Cuvîntare de primire în Academia Romînă, București 1898,—Primul proect de constituție a Moldovei, București 1898,—Principiile fundamentale ale Istoriei, Iași 1900, 1 vol.,—Genealogia casei Calimah, Iași 1902, 1 vol., Amintiri de călătorie 1903, 1 vol.,—Domnia lui Cuza-Vodă 1903, 2 vol. de 1.000 pag. Lupta între Dăneștii și Drăculeștii, Buc. 1908.

In afară de aceste, vre-o 20 de comunicări la Academia Romînă și multe articole în „Arhiva", „Artă și „Literatura Romînă", „Revista Idealistă". etc.

In virtutea acestor lucrări am fost numit profesor la Universitatea din Iași; Istoria Romînilor a fost premiată de Academia Romînă și am fost ales membru al acelei Academii. Așa dar mi-am creat un nume ce nu se poate tăgădui de cît de cei nepricepuți.

Ce mai vor încă cei ce mă atacă? Să cunoască drumul ce l-a făcut munca mea pentru a ajunge a ținea lecții în cel mai înalt locaș cultural al Europei? Aici am ajuns prin un alt șir de lucrări în limbi străine, din care cele mai însemnate sunt următoarele:

Lucrări diferite: De publicanorum societatum historia ac natura iuridiciali, Berolini 1871,—Les démembrements de la Moldavie 1883,—De l'origine du peuple roumain 1883,—Les guerres daciques de l'empereur Trajan 1883,—L'Empire valacho-bulgare 1901, — Observations sur l'origine des Daco-Roumains 1894,—Bulletins historiques sur la Roumaine (dări de samă asupra tuturor scrierilor istorice privitoare la Romîni) 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888-1890, 1891-1892, 1893-1894, 1895-1899 (în colaborare cu d. A. Teodor), 1899-1907 (toate aceste articole franceze în „La Revue historique" a d-lui Gabriel Monod). Pierre le grand et les pays roumains (în Muséon din Louvain); Etude critique sur Gustave le Bon, „Lois psyhologiques" du „développement des nations", G. Tarde, „La Logique sociale", Labriola, „Essai sur la conception matérialiste de l'histoire (în La „Revue Critique a d-nului Arthur Chuquet). Les Roumains et les Grecs 1891,—Situation gèogra-

phique du peuple roumain 1894, Les Roumains et les Hongrois à propos du Millénium maghyar 1896, — (în La «Revue de géographie»). Les sciences naturelles et l'histoire („Revue de Philosophie" a d-lui Th. Ribot). Les faits de répétition et les faits de succesion 1901, —Race et Milieu 1901,—La classification des sciences et l'histoire 1901, — Etude sur une nouvelle histoire universelle (Helmolt) 1902, — La causalité dans la succession 1902—1904,—La notion de valeur dans l'histoire 1906,—Etude sur le Lehrbuch du professeur Bernheim, 1905, — Etude sur le livre de Cesare Rivera, Il determinismo nella sociologia, 1907, — L'histoire du prince Alexandre Couza traitée d'après le système des séries historiques 1908,—(toate în «Revue de Synthèse historique a d-lui Henri Berr). Roumains et Hongrois 1902, — La question israèlite en Roumanie 1902, — («La Renaisance latine»). Sociologia e istoria, două articole 1904 și 1905, („Revista italiana di Sociologia). Referate uber Vol. X. Hurmuzaki, Bertha, „Roumains et Hongrois devant l'histoire", Pompiliu Eliade, «de l'influence française en Roumanie, Max Choublier, „l'Europe orientale depuis" 1878 și articolul der Wertbegriff in der geschichte («Deutsche Litteraturzeitung» din Berlin).

Comunicări la Academia din Paris: Psychologie et Histoire 1901,—Répétition et succession universelle 1903,—L'Inconscient dans l'histoire 1904, — L'influence française en Roumanie 1908.

Comunicări la congrese: «L'hypothèse dans l'histoire, Congresul de istorie, Paris 1900, — „Nécessité de l'introduction de cours sur la théorie de l'histoire dans les Universités", Congr. învățăm. superior Paris 1900; «Interprétation psychologique des faits historiques»; Congr. de psicologie din Roma 1905; „Le rôle de la guerre dans le développement de la civilisation" Congr. de sociologie din Londra 1907.

Volumuri: „Les Roumains au Moyen-Age", Paris 1885 un vol. „Etudes historiques sur le peuple roumain", Iassy 1887 un vol.,—„Histoire des Roumains de la Dacie trajanne" avec une préface par Alfred Rambaud, 2 vol. de 1000 pagini, Paris 1890,—„Les Principes fondamentaux de l'histoire, Paris 1899 un vol. A doua ediție a acestei cărți sub titlul „Théorie de l'histoire", Paris 1908.

Aceste lucrări au avut de urmare: Incoronarea scrierei mele Istoria Romînilor în limba franceză de Academia Franceză cu un premiu de 5000 lei; Colaborarea mea la marea Istorie Universală a lui Lavisse și Rambaud, prin care pentru prima oară s'a făcut dreptate Romînilor în istoriile străine, expunîndu-le trecutul în felul lui adevărat. In urma scrierei mele „Les Principes fondamentaux" am fost ales corespondent al Institutului din Franța, onoare de care mă bucur eu singur între Romîni.

Prin toate aceste lucrări și izbînzi am convingere că am lucrat în interesul țării și a poporului meu, căci ori-ce izbîndă repurtată de un Romîn este o izbîndă a neamului.

Incoronarea Istoriei Romînilor de Academia franceză a fost un triumf național.

Cererea ce mi s'a făcut de a colabora la cele 12 volume de Istoria generală a lui Lavisse și Rambaud, împreună cu toți istoricii cei mai de samă ai Franției, a fost un triumf național.

Alegerea mea de corespondent al Institutului din Franța, singur dintre toți Romîni, este fără îndoială unul din cele mai strălucite triumfuri repurtate de poporul nostru în concurența cea grea pe tărîmul științei, etc.

Declar, deci, sub iscălitura mea că nu am fost învitat numai de Decanul facultății de litere a ține cursuri la Sorbona, ci de votul a 61 de profesori, mai toți colaboratori și directori la revistele la care lucrez și membri ai Institutului Franței. Am fost votat pe baza premierei lucrărilor mele de Academia Franceză; pe baza titlului meu de corespondent al Institutului, și a comunicărilor făcute acolo; pe baza activității mele la congresele ținute în deosebite capitale. Mai declar că în urma importanței cursului meu la Sorbona și a modului cum a fost prețuit de învățații Franței, am fost chemat de Rectorul Colegiului de Franța, a ținea un nou curs în acest mare centru intelectual al Franței.

Trebue să fie cine-va cu totul lipsit de bun simț, pentru a susține, că am putut fi chemat la Colegiul Franței, după ce-mi făcusem țara de rîs la Sorbona.

Spun toate aceste sub iscălitura mea și cer tuturor acelor dintre detractorii mei cari mai au un pic de cinste și de conștiință, ca să răstoarne cele aduse de mine cu dovezi invederate, iar nu cu scrisori inventate de corespondenți necunoscuți.

Dacă potrivnicii mei susțin că nu ar fi nici un merit de a ține cursuri la Facultățile Parisului și că ori-cine poate pătrunde acolo; dacă li se pare drumul așa de neted și munca așa de ușoară, ce să mai stăm atîta de vorbă? Pacea se încheie iute: *Hai cu toții la Sorbona*!

A. D. Xenopol

Un proces scandalos

Revenim și azi asupra procesului d-lui I. Vărlănescu. Peripețiile acestui proces sînt instructive. Dl. M. Vlădescu în urma legii de organizare a ministerului, promulgată pe ziua de 9 April 1906, rînduește o înlocuire în masă a directorilor. Cu pregătirea acestor mutări d-sa întărzie lucrările până la 2 Maiu, cînd dă ordine ca pentru 8 April, mutările să fie anterioare legii. Acest înțăles are ord. No. 24885 din 2 Maiu, lucrător însă pe ziua de 8 April 1906.

Intre cei vizați spre a fi înlocuiți era și d. Lascar Matasariu director, *și singurul institutor junimist în orașul Iași* din liberal ce fusese mai înainte.

Dl. L. Matasaru face ce face, și rămîne director. Probabil că la mijloc a fost o intervenire a d-lui C. Praja director în minister, raporturile personale dintre d-lor fiind foarte bune, cum și un început de apropiere politică, ce începuse a se opera în sinul unor conservatori pentru fracțiunea junimistă.

Trec 2 luni; în acest interval d-lui Lascar Matasariu i se face o anchetă de ordin intim, după însuși ordinul d-lui C. Praja. Ori cît a căutat a se acoperi acea anchetă, ea a trebuit să se facă către 26 Iunie 1906. In graba și presiunea ce punea d. C. Praja de a face acea anchetă se vedea nu atîta tendința de a lovi în Matasariu, ci mai mult dorința de a-l apara, căci dosarul anchetei a rămas nelucrativ până azi, acuzatorii neputînd dovedi și cu martori fapta infamantă ce atribuiau directorului Matasariu.

Trec 2 săptămîni la mijloc. La revizorat nu se mai știa nimic de rostul anchetei, cînd pe ziua de 10 Iulie se se primește cu data de 8 Iulie expediat de la minister ciorna aceluiași ordin 24885, primit de revizorat și la 2 Maiu, însă cu ștersături de creion în toate celelalte nume ale celorlalți directori, și lăsat numai numele d-lui Matasariu Lascar, iar în dreptul d-lui C. Zaharia șters cuvîntul revizor școlar, de oare ce la 10 Iulie d-sa nu mai era revizor școlar.

Revizoratul primind ordinul cu toate formele lui în regulă, observă că nu poartă de cît iscălitura șefului de biurou, nu și a directorului. Cum însă se mai primise asemenea ordine necomplect iscălite, revizorul crede de datorie să execute ordinul ministerial dar să și avizeze în scris pe directorul său.

Revizoratul crezuse că primirea acestui ordin—repetarea ordinului vechiu — ar sta în legătură cu ancheta făcută cu 2 săpsămîni în urmă, și că dată fiind situația delicată a d-lui Matasaru în urma anchetei, s'a crezut să i se ia direcția supt forma aceasta.

De altmintrelea aceasta era credința curentă în Iulie 1906 asupra d-lui Matasariu între institutorii locali.

De ajuns că d. C. Praja pus în curent de ordinul trimis, îl cere cu adresă în regulă și găsește cu cale a face înscris admonestări revizorului ca pe viitor să nu mai dea curs la ordine necomplect iscălite.

Era aceasta o pedeapsă? Da; revizorul primise admonestarea înscris dela superior pentru o greșală pornită tot dela superiori.

Deci a doua pedeapsă e neavenită.

Dar ce l'a făcut pe d. C. Praja ca tocmai în ziua procesului să vină și cu scrisoarea particulară să arăte că nu consideră suficientă admonestarea făcută revizorului și că nu știe de trimeterea ordinului nici de scrisoarea confidențială a revizorului.

Pe baza acestei scrisori a d-lui C. Praja d. I. Vîrlănescu a fost condamnat a doua oară cu luarea lefei pe o lună de zile.

Vîrlănescu tată a 7 copii își vede lovită viața și cinstea pentru un fapt, unde a lucrat și ca bun coleg și a executat ordinile superiorilor.

Noi cerem ca dl. C. Praja, care a avut ordinul 24885 în mână să ne spue ce a făcut cu acel ordin, căci azi nu mai există originalul, ci numai copia. Cine a scos copii, a trebult să desființeze originalul și d-sa trebue să știe de aceasta.

De altfel acest proces e cel mai nedrept din toate: Un act administrativ odată închis și admonestat, primește a 2-a pedeapsă, pentru ca mîne să primească a 3-a pedeapsă, căci vinovatu adevărat e d. C. Praja, iar nu d. I. Vîrlănescu.

Iarăși vom mai reveni.

Examenul de înaintare pe loc

— *Reușiții circ. Iași a comisiunei examinatoare* A —

Gheorgheasa Petre, comuna Broșteni-Cotîrgaci, județul Suceava media generală 10.00. Mrejeru Leon, comuna Orfelinat-Zorleni, județul Tutova 10.00. Stoleriu Neculai, comuna Baia, județul Suceava 9.76. Bratoșiu Neculai, comuna Grebănul, județul R.-Sarat 9.59. Țintilă Maria, comuna Cristești, județul Suceava 9.59. Coatu Gavril, comuna Cerna, județul Tulcea 9.51. Scutărescu Calistrat, comuna Buhuși, județul Neamțu 9.51. Beldie Ioan comuna Călmățuiu, județul Tecuci 9.51. Vasiliu Mihai, comuna Tg.-Ștefănești, județul Botoșani 9.34. Popescu Gheorghe comuna Vănătorii-Neamțului, județul Neamțu 9.26. Petreanu Eugenia, comuna Casapchioi, județul Tulcea media 9.26. Topor Radu, comuna Mahmudia, județul Tulcea 9.26. Mocanu Neculai, comuna Bohotin, județul Fălciu 9.18. Macovei Vasilo, comuna Măstăcani, județul Covurlui 9.17. Vasiliu V. Constantin, comuna Bogdănești, județul Bacău 9.17. Spătaru Toma, comuna Săbăoani, județul Roman 9.09. Popovici Teodor, comuna Grivița-Odaia Bursucani, județul Tutova 9.09. Bsncea Neculai, comuna Humulești, jud. Neamtz 9.09. Rășcanu V. Gh., comuna Valea-Rea-Fereşti, județul Vaslui 9.01. Zainea Vasile, comuna Plăinești-Gugești, județul R.-Sărat 8.93. Dimitriu Elena, comuna Doljești, județul Roman 8.93. Sachelarie Gheorghe, comuna Prisacani jud. Iași 8.93. Gheorghiu Maria, comuna Tg.-Murgeni, județul Tutova 8.84. Drăgoi Elena, com. Tg.-Bucecea, județul Botoșani 8.84. Balmuș Ioan, comuna Blăgești-Igești, județul Tutova 8,84. Costăchescu Vasile, comuna Pleșești, județul Suceava 8.84. Theodorescu Ioan, comuna Broșteni, județul Suceava 8.84. Cașu Ștefan, comuna Cîrja, județul Tutova 9.76. Apostolescu Gușu, comuna Geamurile-de-Sus, județul Tulcea 8.76. Coman Constantin, com. Plopana, județul Tutova 8.75. Cososchi Maria, comuna Belcești, județul Iași 8.67. Strătulescu Gh., comuna Tg.-Bereşti, județul Covurlui 8.67. Dumitriu V. Const. comuna Slnești, județul Iași 8.59. Filipescu Grigore, comuna Tudora, județul Botoșani 8.59. Dragomir Chiriac, comuna Grozești, județul Bacău 8.42. Iordan Neculai, comuna Orbeni, județul Putna 8.42. Simeon (escu) I. Gh., comuna Mărășești, județul Putna 8.42. Gafencu Alexandru, comuna Tg.-Bucecea jud. Botoșani 8.42. Toma Lucreția, comuna Tomești-Osoiu, județul Iași 8.42. Lăzărescu Petru, com. Brătulești județul Roman 8.34. Atanasiu Traian, comuna Poiana-Valea-Rea, județul Bacău 8.26. Stupeanu (Ionescu) Elena comuna Dolhasca, județul Suceava 8.26. Popescu Vasile, comuna Insurăței, județul Brăila 8.26. Postescu Constantin, comuna Străuani-de-Jos, județul Putna 8.26 Rîpeanu Neculai, comuna Bivolari, județul Iași 8.17. Bobîrnac Constantin com. Răcăciuni, judetul Bacău 8.17. Solomon Constantin, comuna Avrămești, județul Tutova 8.17. Voiculeț Neculai, comuna Cotești, județul R.-Sărat 8.17. Căpățină Vasile, comuna Pupezeni-Bălășești, județul Tutova 8.09. Papadopol D. Gheorghe, comuna Mălini, județul Suceava 8,09. Dobreanu Grigore, comuna Vulturul județul Putna 8.09. Ionașescu Dimitrie, comuna Movileni-Larga, județul Iași 8.01. Aron Marin, comuna Nalbant, județul Tulcea 8.00. Marta Vasile, comuna Drăgușeni, județul Putna 7.92. Ifrim Constantin, comuna Bujor, județul Covurlui 7.92. Ioachim Ana, comuna Bodești-Precisti, județul Neamțu 7.84. Demetrescu Ioan, comuna Islaz, județul Brăila 7.84. Veniamin Ioan, comuna Podoleni, județul Neamțu 7,84. Manoliu Savel, comuna Dolhești-Mici, județul Suceava 7.76. Nisipeanu Ioan, com. Ianca, județul Brăila 7.76. Șențea Gheorghe, comuna Prahova-Berești, județul Bacău 7.75. Savroschi Constantin, comuna Tureatca, județul Dorohoiu 7.67. Ciupercă Constantin, com. Mastacani, județul Neamțu 7.59. Dumitriu Maria, comuna Tg.-Bucecea, județul Botoșani 7.59. Bostan Theodor, comuna Ciacîru, județul Brăila 7.59. Popa Ioan, comuna Șerbești, județul Neamțu 7.59. Lupașca Gheorghe, comuna Văscani-Harmănești, județul Suceava 7.34. Ignat Mihai, comuna Tg.-Negrești, județul Vasluiu 7.34. Vasilian Theodor, comuna Blăgești, judeţul Tutova 7.17.

Litere-Științe-Arte

Polemici.—In pagina I-a a ziarului cetitorii vor găsi un articol semnat de d. A. D. Xenopol. Ne dispensăm a adăoga vre-un epitet la numele d-sale pe care-l recomandă doară în deajuns atîtea opere, făcute pe tărîmuri variate, fie în științi, fie în literatură. In afară de activitatea unui Hașdeu, mai nu cunoaștem o alta care să amintească o atare fecunditate. Și pe lîngă aceasta dacă mai socotim activitatea cheltuită de d. A. D. Xenopol pe terenul naționalismului propriu zis, adecă munca desfășurată pentru înfăptuirea idealului naționalist, rămînem cu atît mai uimiți de îndrăzneala cu care-l atacă de cît-va timp falșii apostoli ai naționalizmului, ridicat—sau coborît—la un mijloc de parvenire politică și de popularitate ieftină.

In ce țară oare s'a mai văzut un atare sistem de polemică? Unde văzutu-s'au atari „argumente" și arme de lupte ca acele întrebuințate de pseudo-apostolii noștri în contra unui erudit și unui luptător de talia d-lui A. D. Xenopol.

E drept că o constatare se impune la prima observare a lucrurilor. Nici-odată o campanie n'a găsit mai puțin teren, mai puțină crezare în opinia publică, mai puțin răsunet în mințile cetitorilor. De aceea un lucru e sigur: campania ridicolă va avea un sfîrșit tot atît de ridicol, iar cel atacat nu va ieși întru nimic micșurat din această stranie și meschină defăimare organizată de așa zișii naționaliști.

*

Peste cîteva zile va apare numărul 2 din interesanta publicație lunară „Indrumarea" cuprinzînd o variată și bogată materie literară și politică.

Informații

Armonie carpistă.—Pentru a invedera armonia ce există între membrii grupărei vom reproduce, din „Viitorul", următoarele declarațiuni autorizate, pe care d. G. L. Aslan, fruntaș junimist din Galați, le-a făcut corespondentului acelui ziar, cu ocazia proclamărei șefiei locale a d-lui C. G. Plesnilă.

— Care-i părerea dv. asupra noului șef local al conservatorilor carpiști? — m'am adresat d-lui Aslan.

— Se poate ușor ghici părerea mea cînd ți-oi spune că îndată ce-am aflat de alegerea ca președinte a d-lui Costache Plesnilă, mi-am înaintat demisia din comitetul executiv local. Demisia n'am adresat-o însă d-lui Plesnilă pe care nu-l recunosc ca șef ci d-lui A. Nicolescu, membru corespondent al comitetului diriguitor.

— Căror împrejurări atribuiți dv. alegerea d-lui Plesnilă ca șef?

— Alegerea aceasta a fost făcută într'un chip surprinzător neținîndu-se seamă de formalitățile obligatorii la asemenea ocaziuni.

Astfel, nu au fost convocați decît numai acei membri cunoscuți ca partizani ai alegerei ca șef al d-lui Plesnilă; nu s'a anunțat nici prin ziarul local, nici prin vre-o altă gazetă a partidului, adunarea și scopul ei.

Ceva mai mult, nici mie chiar nu mi s'a trimes o convocare la această întrunire.

— Cum se face dar că și parte dintre partizanii dv. au votat pe d. Plesnilă?

— Pentru a se obține aceasta, s'a recurs la un „truc". Dl. Zaharia Chiriac, care pînă în ajunul alegerei se dădea drept cel mai devotat partizan al meu, s'a lăsat ademenit de amicii d-lui Plesnilă și la ale erea de Joi l'a susținut pe acesta.

Prezența d-lui Chiriac și atitudinea d-sale la adunare, a făcut pe cei cîți-va prieteni ai mei, găsiți întîmplător acolo, să creadă că și eu consimt la alegerea d-lui Plesnilă.

Cum se vede dar, alegerea d-lui Plesnilă nu este expresia voinței tuturor membrilor partidului conservator ci ea se datorește mai mult unei tactice oculte.

Asupra chestiunei, cine va avea diriguirea grupărei carpiste în localitate, precum și asupra valorei morale a conducătorului de fapt, d. Aslan se exprimă astfel:

De fapt, conducerea partidului o va avea d. Gogu Robescu, căruia d. Plesnilă îi va servi de paravan, pentru ca indirect să încerce de a i se impune d-lui Carp. Nu va reuși însă, căci d. Petre Carp a spus tuturora că nu vrea să aibă nimic comun cu Gogu Robescu.

In interesul acestuia și a amicilor sei, era dar ca d. Plesnilă să lucreze sub inspirația lor, situație ce n'ar fi fost tolerată sub șefia mea.

Tocmai din această pricină s'a făcut totul pentru a fi ales d. Plesnilă, căci se știa că eu voiu lucra numai în vederea unei îndrumări pe o cale sănătoasă și dreaptă a grupărei, că nu voi da preferință nimănui, ci fiecare va ocupa locul pe care-l merită.

O mai evidentă dovadă de armoniei nici că se putea—dar caracteristice, din cale afară, pentru asanatorii moravurilor este constatarea d-lui Aslan ca diriguirea în fapt o va avea d. Gogu Robescu, despre care d. Carp nici nu vrea să știe.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei că a aprobat regulamentul pentru căsăpiile din comuna Coarnele-Caprei, cu condițiunea ca primarul și agenții administrativi să inspecteze cît mai des căsăpiile.

DIVERSE

— D. I. Lăzărescu a fost numit supraveghietor la lucrările de aducerea apei de la Timișești.

— Eri după amiază la orele 2 și jumatate s'a făcut la cimitirul „Eternitatea" înmormîntarea regretatului Dimitr. Prasin.

Au asistat rudele și cîți-va funcționari ai oficiului stărei civile, unde se știe că Prasin a fost funcționar.

D. Sadoveanu, sub-șeful oficiului stărei civile, a ținut o cuvîntare, relevînd meritele tănărului defunct.

— D. căpitan G. Popovici, din regimentul 13 Ștefan cel mare, a fost șters din controalele armatei.

— La societatea „Frăția", a chelnerilor din localitate, s'a făcut ieri alegerea de medic. D. doctor S. Glückmann a fost ales cu unanimitatea voturilor.

— Doamna Elena P. Gâdeiu, maestră la școala profosională din Huși, și soția prietenului nostru Paul T. Gâdei, a dat naștere unui prea drăguț băiețel.

Atît mama cît și pruncul se află în perfectă sanatate.

Felicitările noastre prea fericiților părinți.

Idealul școalei după Zola

Cele de pe urmă romane ale lui Zola nu mai sunt opera de artă, ci adevarate și enorme tratate de morală în acțiune, în care el și-a pus toată iubirea de oameni de care a fost capabil toată viața.

Zola este optimist. El crede cu toată puterea în progresul și perfectibilitatea omenirei, în mersul sigur către fericire prin știință, către dreptate prin adevăr.

Avea cea mai mare încredere în știință. „Nu mai putem trăi de cît prin știință, scria el în 1892. Știința este care prepară secolul XX. Vom fi cu atît mai cinstiți și mai fericiți, cu cît știința ne va fi apropiat mai mult de ideal, va fi redus mai mult absolutul, necunoscutul".

Romanele lui Zola propagă sănătate, desvoltare trupească, echilibrul fiisic și moral. Veșnic ne sfătuește să trăim viața, viața în întregimea ei.

Pentru Zola numai instrucția, știința sunt singurele cari pot să prepare triumful adevărului.

In schițele, pe care obicinuia să le facă Zola înainte de a-și scrie romanele, schițe procurate de D-na Zola și publicate în La Revue, se vede concepția de la care pleacă el în cel de pe urmă roman al lui, Vérité: Aice el susține că „dacă progresul omenirei se face așa de încet, pricina este că cea mai mare parte de oameni nu cunoaște adevărul, știința. Instrucția este prin urmare baza progresului omenesc. Cunoașterea mai cu seamă a adevărului este ceea ce va asigura fericirea universală". Din mintea oamenilor trebue scoasă minciuna și sădită o altă mentalitate care să fie formată numai după metoda experimentală, singura care ne-ar putea conduce să ne căpătăm convingerile prin raționament.

Pentru aceasta este nevoe de a relua construcția socială de la bază, de a se ocupa de instrucția poporului, de a face din răspîndirea instrucției trebuința cea mai grabnică, lucru fără de care viitorul cel mai fericit rămîne cu neputință.

„Nici un pas înainte serios nu se va face, dacă nu refacem prin adevăr generațiile viitoare. Altmintrelea vom pisa în loc, nici odată, nu vom scapa" de unele credinți mincinoase.

Din Marc, eroul din Vérité, Zola face un institutor, care este mînat spre această carieră numai din pasiunea de a învăța pe altul și care judecă că, dacă oamenii sunt nedrepți, e din pricină că nu pricep, nu știu adevărul și dacă sunt nefericiți, e că neștiind nimic, ei sunt singuri causa miseriei lor. Toate miseriile, toată rușinea, toate crimele sunt din pricina ignoranței. Numai un popor instruit va fi capabil de bunătate adevarată, de sacrificiu adevărat, de dreptate adevărată.

Trebue ca tot poporul să știe dacă vrea să fie bun și fericit.

Instrucția de astăzi face numai declasați, semi-docți și mărește criminalitatea și miseria. Aceasta din pricină că nu se merge cu instrucția până la scopul ei, ne oprim în drum, nu primim tot programul și pentru că aceste începuturi de instrucție se predau într'o societate veche. Prin urmare instrucția nu-și va produce efectele de cît într'o societate nouă.

Școala lui Marc este școala viitorului, în care munca este atrăgătoare, cu multe exerciții fisice; jocurile în comun: fetele cu băeții, lucru ce ajută la desvoltarea afecțiunilor reciproce. De unde va eși o societate bazată pe iubire adevarată. Marc însuși nu este un om învățat, dar cît știe, știe bine. Mai presus de toate este înzestrat cu dorința neînfrîntă de a trece știința lui altora și simțind nevoia de a baza totul pe experiență. Fericirea lui perfectă este cînd știe bine un lucru și a avut prilejul să-l comunice și altuia. El posedă o minunată aptitudine de simplificare, de metodă, de convingere.

Cu el lucrurile se limpezesc, se clarifică, devin ușoare și simple. El mai are darul de a face studiul viu, de a da lucrurilor pe care le expune, viață, interes, care se răspîndește ca o suflare asupra elementelor celor mai aride. Marc se pasionează pentru studiu, elevii lui se pasionează cu el, le plac lecțiile cele mai aride: gramatica și aritmetica devin vii, interesante ca și povestirile. El are darul învățăturii vii, el e născut învățător. De aice apostolatul său, misiunea sa. Prin Marc, Zola a voit s'arăte toată măreția simplă a învățătorului, conducătorul bun al celor umiliți, al inteligențelor în desvoltare, inițiatorul unei umanități liberate de greșală și minciună, învățată și fericită.

Aceste idei pe urmă Zola le desvoltă pe larg în romanul său, Veritè, care este cel mai frumos tratat de pedagogie, Cetirea lui te antrenează, te subjugă și te edifică.

C. V. Buțureanu
Institutor

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

Ultime informaţii

● *In astă seară are loc şedinţa comitetului executiv al clubului liberal local.*

Mulţi din club, care nu fac parte din comitet, vor cere să fie lasaţi să iee parte la desbateri.

Va fi spălătorie mare de rufe faarte negre în mica şi amărîta familie liberală.

● *Trei zile după publicarea notiţei prin care spuneam că un deputat se interesează foarte de aproape de chestia expulzărei arendaşilor din judeţul Iaşi*—trei zile *mai tîrziu ne someză gazeta liberala, să lămurim* infamia.

De ce a lăsat să treaca atîta vreme —o priveşte, priveşte, mai ales, pe cei cu musca pe căciulă.

Noi menţinem afirmarea şi cînd afacerile vor reîncepe—de-o cam dată s'au mai potolit— vom publica nume.

● *Aplicarea legei judecătoriilor de ocoale pentru care, după cum afirma ieri ziarul frances al colectiviştilor, d. Stelian ar fi primit telegrame de mulţumire—a dat loc în Iaşi la o ne mai pomenită harababură.*

D. procuror general a inspectat ieri judecătoria ocolului I, care a fost desfiinţată spre a vedea cum se face repartiţia dosarelor aflătoare acolo şi a constatat că sunt peste **150.000** *dosarii.*

Cît timp va necesita repartiţia lor nici nu se poate determina.

Un advocat cerînd ieri un dosar de la acea judecătorie, i s'a respuns că nu-l va putea obţinea până după două septămîni.

Iar d. Stelian se fuduleşte că firul telegrafic îl plictiseşte cu felicitările.

● A. S. R. Principesa Maria a însărcinat pe ministrul şcoalelor de a institui un comitet de doamne din Iaşi, care să controleze şi supravegheze bunul mers al şcoalei de menaj din Iaşi, creată de A. S. Principesa.

Directoarea şi tot personalul şcoalei sunt datori să dee toate lămurirele cerute de acest comitet.

● **Vizita d-lui general Averescu**—D. general Al. Averescu, ministru de răsboiu, a sosit azi dimineaţă cu trenul de 8 şi 30 în localitate, venind de la Tecuciu.

La gară d. general Averescu, a fost întîmpinat de d-nii : Gh. Kernbach, prefectul judeţului, col. Al. Musteaţă, comandant de brigadă, Al. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei şi maior Liciu, comandantul gărzei pieţei.

Ministrul de răsboiu, însoţit de aghiotantul său, d. locotenent Naum şi cu cei care l'au întîmpinat la gară s'au dus la hotelul Traian unde au luat cafeaua.

La orele 9 şi 5, d. general Averescu, cu aghiotantul său d. locotenent Naum şi d. Gh. Kernbach, prefectul judeţului, au pornit cu automobilul judeţului Botoşani care a fost adus anume, la Şipote, spre a inspecta tabăra de acolo.

● Ministerul Instrucţiunei publice face cunoscut direcţiunei Liceului Naţional, ca la 21 Mai se va ţine în Iaşi concursul general al jocului Oinei între elevii de la liceele din Ploeşti, Botoşani, Brăila, şcoala normală din Cîmpu-Lung care ţine premiul şi una din şcoalele din Bucureşti care va eşi învingătoare la concursul parţial.

In consecinţă, a însărcinat pe directorul liceului, ca împreună cu d. Burghelea, maestru de gimnastică la seminarul Veniamin, şi d. D. Ionescu inspector de gimnastică, în înţelegere cu primarul oraşului şi Prefectul poliţiei locale, să ia măsuri din timp pentru alegerea locului unde se va ţine concursul, pentru instalaţiunile ce vor trebui făcute pe el cum şi pentru primirea şi găzduirea elevilor şi maeştrilor care vor veni în localitate.

● **Invăţătorul Ciuntu şi soţia sa, Aristia, din Fălciu, au adoptat doui orfani de la inst tutul Grigore Ghyka : un băet şi o fetiţă, între 5 şi 6 ani.**

Eri numitul învăţător a făcut actul de înscriere şi copiii au fost transportaţi eri de către d. Dobrovici, secretarul institutului, la Fălciu.

○ **D. doctor Sculy, medicul spitalului Dămieneşti, judeţul Roman, s'a înscris în partidul conservator-democrat.**

● Ministerul de interne a luat severe măsuri ca pe viitor agenţii poştali să nu-şi mai însuşească ziarele şi revistele care vin abonaţilor din comunele rurale.

Ministerul, printr'o circulară, pune în vedere prefecturei noastre de judeţ să pedepsească pe acei secretari comunali, care ar fi dovediţi că opresc pentru ei foile sau revistele pentru a le seti, sau şi le însuşesc.

● Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului că anul acesta listele copiilor de ambele sexe în etate de şcoală se vor forma de la 1 la 15 August în comunele rurale şi de la 10—20 August în comunele urbane.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ, că de la 1 Septembrie se vor înfiinţa 2 şcoli de agenţi sanitari, una la Galaţi şi alta la Craiova.

Direcţiunea acelui serviciu cere prefecturei să dea sprijinul ei pentru recrutarea elevilor pentru această şcoală, în care vor fi primiţi tinerli până la vrîsta de 30 ani, avînd cunoştinţă de carte, să fie robuşii şi să fi avînd cel puţin un an de serviciu ca infirmieri.

Cursurile acestor şcoli vor fi de 9 luni de zile.

● De la 1 Iunie orele de birou la eforia sf. Spiridon vor fi de la 8 dimineaţă la 1 p. m.

● Revizoratul şcolar, în urma cererei ministerului instrucţiunei publice, întocmeşte un tablou de băncile populare şi cooperativele săteşti, înfiinţate de anul trecut şi pînă în prezent.

● D. Traian Statachiu a fost numit subsecretar al plăşei Codăeşti—Vaslui.

● Fostul bancher Iosef Leff, care a fost extradat Romîniei de autorităţile principatului Monaco, se află încă în închisoarea din Ventimiglia, frontiera franco-italiană.

Este curios că pe cînd extradarea s'a făcut repede la Monaco, cu care România n'are convenţie, ea se face cu mare anevoe de autorităţile italiane, de şi ţara noastră are, în această privinţă, convenţie cu Italia.

Programa serbărei şcolare de 10 Mai.—I. Te-Deum la Mitropolie la ceasurile 10 dimineaţă. Corpul profesoral al fiecărei şcoli va asista la Te-Deum fără elevi.

II. La orele 3 jum. după amiază toate şcoalele secundare de băeţi şi fete se vor întruni la Copou.

Festivitatea va începe în rond. I de la Copou Alea Ghica Vodă la orele 4 precis, cu „Imnul Regal" cîntat de Corul Liceului Internat sub-conducerea d-lui maestru A. Aurescu.

III. Apoi va urma discursul ocazional în vederea zilei măreţe de 10 Mai, ţinut de d-l I. Mitru, director şc. normale Vasile Lupu.

IV. Corul fiecărei şcoale secundare va cînta în pavilionul grădinei cîte un singur cîntec.

Ordinea în care vor cînta corurile va fi următoarea :

1). Şcoala normală de Invăţătoare va cînta „Veche mîndră Romînie" de Flechtenmacher. 2). Şcoala sec. de fete gr. II „Hora Unirei" de G. Ştefănescu. 3). Şcoala profesională de fete Sf. Sava „Copii ai patriei iubite" de G. Musicescu. 4). Liceul Internat „Steagul nostru" de V. Chiriac. 5). Seminarul Veniamin „De nedreptăţi" de G. Musicescu. 6). Şcoala normală „V. Lupu" „Calcă Romîne" * * * 7). Gimnaziul Ştefan cel Mare „La drapelul şcoalei" (imn) de G. Musicescu. 8). Gimnaziul Alexandru cel Bun „Imnul Vînătorilor" de Ed. Wachmann. 9). Şcoala de Fii de Militari. 10). Şcoala de Arte şi Meserii. 11). Seminarul pedagogic universitar. 12). Liceul Naţional va cînta „Lugojana" de I. Vidu.

V. După terminarea producţiei corale fiecare şcoală se va retrage în ordinea şi la timpul ce va crede de cuviinţă.

VI. A doua zi Duminică 11 Mai se va începe concursul de *oină* între elevii şcoalelor secundare din Iaşi pe platoul de la Copou la orele 8 dimineaţă. Concursul va fi presidat de o comisiune, ce urmează a se numi de Onor. Minister.

● In ziua de 21 Mai va fi o adevărată invazie de elevi în Iaşi ; în acea zi va avea loc, pe platoul Copoului, campionatul şcolar de oină.

Vor lua parte, pe lîngă toţi elevii şcoalelor publice din Iaşi : elevii şcoalelor secundare din Bucureşti, care va fi obţinut premiul parţial la concursul de acolo ; şcoala normală din Cîmpul-Lung, liceul „Petru şi Pavel" din Ploieşti, liceul „Laurian" din Botoşani şi liceul din Brăila.

● **Incendiul din strada Arapu.**—Aseară la orele 9 şi jumătate un incendiu a isbucnit în strada Arapu No. 79, la casele lui Riven Schwartz.

Focul a distrus un grajd mare, ce se afla situat chiar lîngă locuinţa lui Schwartz.

Se crede că incendiul a luat naştere din imprudenţa unui servitor, care fusese cu puţin timp mai înainte şi care, probabil, a aruncat vre-un chibrit aprins, sau vre-un muc de ţigară.

Din fericire sergentul din pont a observat la timp şi a dat de ştire autorităţilor, şi deschizînd grajdul a reuşit să scoată un cal, care se afla înăuntru.

Au sosit ambele secţii de pompieri, sub conducerea d-lui căpitan Chiriţescu, care au dat ajutoarele de localizare.

Au mai sosit şi d-nii : comisari Ştiubei şi Argintoianu, sub-comisarul Păun şi ofiţerul Speranţă, care au început cercetările. Peste puţin a sosit şi d. procuror Vincler.

Flacările au distrus grajdul şi un alt cal care se afla în grajd şi care n'a putut fi scos a fost carbonizat. In grajd se mai afla un docar şi zece părechi de hamuri.

Grajdul era asigurat la societatea „Dacia Romînia".

Pe la orele 11 focul a fost complect localizat.

D. procuror Vincler a ordonat arestarea celor doi servitori, care fuseseră cu puţin timp înainte în grajd.

Pagubele se urcă la vre-o 2000 de lei.

Delapidarea de la comandament.

—In chestia sub-locot. Ioanid —

Ştirea despre sinuciderea lui Ioanid—De ce a fost arestat căpitanul Costinescu. Unde e chitanţa căp. Costinescu.—Continuarea cercetărilor.—Complicarea afacerei.—O nouă bănuială.—Alte noui amănunte.

Publicul a luat cunoştinţă eri despre sinuciderea sublocotenentului Gh. Ioanid, din telegrama ce ne-a sosit din Ploeşti, la orele 5 şi jumatate, după apariţia ziarului, care telegramă a fost afişată şi prin care corespondentul nostru din Ploeşti ne făcea cunoscut că sub-locotenentul Ioanid a fost găsit, mort, împuşcat, în pădurea eforiei Mogoş, din judeţul Prahova, în apropiere de Mănăstirea Susana. El îşi trăsese un glonte de revolver în tîmpla dreaptă şi era culcat la pămînt într'un lac de sînge, avînd sub cap tunica, iar lîngă el sabia şi revolverul.

El a fost găsit aşa de un pădurar care a înştiinţat autorităţile şi care la rîndul lor au făcut cunoscut aceasta comandamentului corpului 4 de armată şi autorităţile din Iaşi, care ceruseră urmărirea lui.

După cum se afirmă, Ioanid, care trecuse Vineri dimineaţă prin Ploeşti, s'a refugiat de Sămbătă în deasa Pădure de la Mogoş şi după trei zile de pribegie şi-a curmat firul vieţei. La el nu s'a găsit de cît un ceas de aur şi atîta tot.

*

Comisiunea de anchetă, însărcinată de d. general Tătărăscu şi-a continuat eri toată ziua şi a continuat şi astă-zi cu cercetările pentru a stabili definitiv suma ce lipseşte.

Afacerea însă, după cum s'a putut vedea din amănuntele date de noi eri, s'a complicat şi se presupune că suma delapidată ar fi cu mult mai mare de cum se credea la început.

S'a cerut, după cum am spus, tuturor corpurilor să comunice ce anume sume datoreşte fie-care comandamentului nostru de armată, spre a se vedea dacă ele coincid cu cele trecute în registre.

Până acum n'a sosit încă respunsul de cît de la cîte-va regimente ; sumele arătate de acestea coincid cu cele ce figurează în registre. Cu toate acestea, fiindcă celelalte n'au trimes încă răspunsul lor, bănuiala că suma delapidată ar fi mai mare, se menţine.

*

D. căpitan Costinescu, şeful depozitului de haine ofiţereşti, unde Ioanid fusese contabil-casier, continuă de a fi arestat,

Comisiunea de anchetă, cu ocazia cercetărilor ce le făcea alaltăieri, a căpătat din partea d-lui capitan Costinescu o declaraţie cam surprinzătoare de altminteri : Numitul căpitan a spus că mult mai înainte luase şi d-sa suma de 2000 de lei, pentru care Ioanid primise chitanţă de la d-sa.

Ceea ce însă e curios, e că comisiunea de anchetă făcînd cercetări, n'a putut da peste chitanţa d-lui căpitan Costinescu şi pe care Ioanid trebuia să o păstreze în lada de fier.

In urma acestor constatari, d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată fiind avizat, a ordonat arestarea căpitanului Costinescu.

Mirarea tuturora însă, e, că nu s'a găsit chitanţa, ceia ce dovedeşte că ea a fost luată de Ioanid şi distrusă căci după cum au anunţat autorităţile din Prahova, la Ioanid nu s'a găsit absolut nimic, de cît un ceas de aur.

Faptul acesta a făcut ca să mai dea naştere la o nouă bănuială anume aceia că Ioanid, care după cum se ştie era foarte galantom, ar mai fi împrumutat şi pe alţi ofiţeri cu bani din lada depozitului, pentru care ar fi primit chitanţe, dar pe care le-ar fi distrus ca şi pe aceia a d-lui căpitan Costinescu.

Aceasta însă nu e de cît o bănuială şi nu rămîne de cît ca comisiunea de anchetă să stabilească adevărul.

Astă-zi d. maior Minovici, ajutorul şefului intendenţei corpului 4 de armată va termina controlul şi situaţia de la depozitul de material al corpului şi va putea vedea dacă este sau nu şi acolo vre-o lipsă.

După cum se vede, ancheta va mai dura încă. Vom ţinea în curent pe cetitorii noştri cu amănunte exacte.

● Dl. I. L. Caragiale s'a stabilit la Sinaia pe tot timpul verei.

In ziua de 15 Maiu maestrul va ţinea la Roman o conferinţă, în scop filantropic şi sub auspiciile doamnei şi d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu.

● **In ziua de 17 Maiu a. c. se va face inaugurarea cercului medicilor şi a farmaciştilor din localitate, ce s-a instalat în casele din strada Lăpuşneanu No. 2.**

● **Maestrul Iacob Mureşanu, profesor de muzică din Balazsfalva, a fost recunoscut de guvernul ungar ca profesor de muzică la gimnaziul din acea localitate.**

● Ofiţerii de stat major vor face anul acesta, călătorii în judeţul Bacău şi în împrejurimile acelui judeţ.

Călătoriile vor începe la 18 Mai c. şi vor dura până la 29.

*

Şeful statului major al corpnlui IV de armată, a început inspectarea birourilor de mobilizare ale trupelor nedivizionate.

● Revizoratul şcolar a trimes o circulară învăţătorilor, prin care le pune în vedere ca să se întrunească în ziua de 25 Maiu, la cercurile respective, spre a stabili zilele examenului de absolvire a şcoalelor rurale.

Certificatele de absolvire se vor forma de fie-care diriginte pentru şcoala sa şi le va prezenta revizoratului spre vizare, negreşit până la 1 Iulie a. c.

D-nii preşedinţi, odată cu înaintarea catalogului de notele obţinute de elevii din cerc, vor înainta şi un raport în care se va arăta şi aprecierile bune sau rele asupra rezultatelor căpătate pentru fiecare şcoală în parte şi asupra modului cum au fost pregătiţi elevii : cîţi au fost înscrişi, prezenţi, absolvenţi şi repetenţi.

Ordinea ţinerei examenului este cea stabilită (după cataloage şi matricule) prin urmare toţi şcolarii vor depune examen mai întâi de l. romînă, apoi de aritmetică şi geometrie etc. Ultimele oare din ziua din urmă de esamen sunt rezervate dexterităţilor.

Mediile se vor calcula conform art. 90 din regulamentul de administraţie.

● **Judiciare.**—Astăzi, urma să se judece la s. II a Curţei procesul pentru anularea testamentului def. colonel Rosnovanu. D-nii avocaţi C. G. Dissescu şi P. Th. Missir, cari reprezintă Casa şcoalelor, ne putînd veni, s'a amînat cercetarec pentru ziua de 11 Iunie.

— D. Colceag, copist în grefa s. III-a, a fost recomandat la postul de ajutor de grefier la aceeaşi secţie.

— Procesul d'intre d-na Maria Ciolac şi fostul ei soţ, d. Anton Pruncu, pentru îngrijirea copilului născut din căsătoria lor, se va judeca în ziua de 16 Mai la secţia II-a, a Curţei.

● **Consiliul facultăţei juridice s'a întrunit azi dim. şi a luat în cercetare propunerea ministrului de a se numi, chiar din luna Mai, a unor ajutori de examinatori.**

Consiliul a decis, să arate ministrului inulitatea numirei unor asemenea profesori, întru cît numărul studenţilor este destul de restrîns, dar a opinat pentru numirea unor ajutori, cari să facă lucrări practice de seminar cu studenţii în drept. Aceştia ajutori să se numească dintre docenţi.

— **D-nii Eg. Melic, I. Vasilescu, Aurel Zenleanu şi V. Emandi au fost primiţi la examenul de docenţă.**

— **D-nii D. Alexandrescu, V. Dimitriu şi A. C. Cuza, au fost numiţi în comisia pentru echivalarea diplomei d-lui Eugen Staichitoi.**

— **In comisia examinatoare pentru abilitarea ca docent a d-lui N. Titulescu au fost numiţi d-nii: D. Alexandrescu, Iulian Teodorescu şi Gh. Tabacovici ; iar în comisia pentru abilitarea d-lui Buşilă: d-nii I. T. Burada, I. Pereţ şi V. Dimitriu.**

Rămîne acum ca şi ministrul instrucţiei să-şi numească delegaţii.

— **Senatul universitar şi consiliul facultăţei de medicină au numit pe d-nii P. Poni, D. Obreja, Al. Popovici şi V. Buţureanu, ca să cerceteze lucrările d-lui dr. Haralamb Vasiliu, candidat la catedra de chimie agricolă dela facultatea din Iaşi.**

Senatul şi consiliul au hotărît să nu recomande pe nici unul din candidaţi, pînă nu vor pcesinta lucrări mai importante.

● Soţia nefericitului fost grefier C. Romanescu, care s'a sinucis în cursul lunei Mart, a fost atinsă de o boală mintală şi internată la Socola.

● **Examenele la şcoalele rurale.**—Dupa cum am anunţat examenele de absolvireă la şcoalele rurale se vor începe la 1 Iunie. Ele se vor ţinea la cercurile şcolare respective ; fie-care cerc va cuprinde cîte 4—5 şcoli din apropiere.

In judeţul nostru cercurile au fost formate astfel, cu preşedinţii lor : Cercul I la Bivolari, cu şcoalele d n : Bivolari, Tabăra, Andrieşeni şi Glăvăneşti ; preşedintele cercului învăţ. N. Ripeanu, cercul II la Borşa cu şcoalele : Borşa, Iacobeni, Buhăeni şi Spineni : preşedinte I. Corlat, cercul III la Fîntînele, cu : Fîntînele, Chişcărei, Şipote, Oneşti şi Focurile ; preşedinte Gr. Racoviţă, cercul IV la Bădeni cu : Bădeni, Căueşti, Trifeşti şi Hermeziu ; preşedinte V. Sevastian, cercul V la Ţiganaşi cu: Ţiganaşi, Cărniceni, Perieni şi Probota ; preşedinte I. Anton, cercul VI la Larga, cu : Larga, Romăneşti, Gropniţa şi Forăşti, preşedinte D. Ionăşescu ; cercul VII la Belceşti, cu : Belceşti, Munteni, Coarnele-Caprei şi Hodura, preşedinte I. Cososchi, cercul VIII la Podul-Iloaia, cu : Podul-Iloaia, Erbiceni Totoeşti, Popeşti şi Hărpăşeşti, preşedinte I. Brudariu, cercul IX la Buhalniţa cu: Buhalniţa, Scobinţi, Ceplinita şi Bădeni, preşedinte Gh. Gaspar, cercul X la Cotnari cu : Cotnari, Băiceni, Cărjoaia şi Cucuteni, preşedinte C. Liciu, cercul XI la Goeşti cu : Goeşti, Brăeşti, Prigoreni, Lungani şi Cristeşti, preşedinte Gh. Georgescu, cercul XII la Sineşti cu : Sineşti, Păuşeşti, Dumitreşti şi Crucea, preşedinte C. Dimitriu, cercul XIII la Cogeasca cu: Cogeasca, Cucuteni, Leţcani şi Bogdăneşti, preşedinte C. Popa, cercul XIV la Voineşti cu : Voineşti, Vorovesti, Uricani şi Horbeşti, preşedinte St. Velescu, cercul XV la Mogoşeşti cu : Mogoşeşti, Mînzeşti, Mironeasa, Ciurea şi Slobozia, preşedinte Constantin Negrei ; cercul XVI la Bucium cu : Bucium, Bărnova, Corneşti şi Miroslava, preşedinte Gh. Popovici ; cercul XVII la Osoiu, cu: Osoiu, Tomeşti şi Poeni, preşedinte : I. Toma ; cercul XVIII la Ţuţora cu : Ţuţora, Prisacani, Costuleni şi Măcăreşti, preşedinte I. Neculau ; cercul XIX la Bosia cu : Bosia, Mănzăteşti, Holboca şi Aroneanu, preşedinte I. Popovici ; cercul XX la Cărpiţi, cu: Cărpiţi, Rediu-Mitropoliei, Icuşeni şi Golăeşti, preşedinte C. Popovici ; cercul XXI la Zahorna cu : Zahorna, Ţipileşti, Epureni, Rediul Tatar şi Tăuteşti, preşedinte C. Popescu.

Ultima oră

Bucureşti 7 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile cîştigătoare ieşite astă-zi la tragerea clasei a VI-a a loteriei regatului romîn :

5000 lei No. 59317.
3000 lei No. 35459.
2000 lei No. 21842, 46418, 49078, 57129, 34995, 16619.
1000 lei No. 23598, 27844, 43122, 43756, 14396, 8323, 33541, 54567, 27532.
500 lei No. 58858, 41100, 43231, 21726, 34191, 55621, 41360, 21139, 4214 30654, 52395, 29123, 48183, 48316, 32362 40122, 47127, 52982, 49813, 48928, 50367 29645, 38605, 36589, 199. 54386, 7302.
200 lei No. 482, 213, 581, 433, 331, 942, 246, 40, 1200, 1530, 1024, 2101, 2620, 3005, 4082, 4584, 5051, 5032, 5041 5198, 6069, 6411, 7484, 7071, 8033, 8005 9091, 9985, 9941, 9363, 10039, 12040, 12114, 14070, 15097, 16566, 20880 22552 22186, 27800 28689, 29300, 29830, 3050.

Statua lui V. Lascar

Bucureşti,—S'a fixat definitiv programul inaugurărei statuei lui V. Lascar.

Vor lua cuvântul la această inaugurare d-nii Emil Costinescu, în numele iniţiatorilor, Vintilă Brăteanu din partea comunei Bucureşti, Disescu din partea baroului capitalei şi D. Sturdza din partea guvernului.

Studenţi romîni arestaţi

Braşov.—Poliţia a arestat 17 studenţi români, pentru că au depus pe mormântul revoluţionarului (?) romîn Andrei Mureşeanu o coroană cu panglici tricolore româneşti.

S'a deschis o anchetă.

Hotărîrea liberalilor

Bucureşti.—Liberali fruntaşi dintre care şi unii membrii ai comitetului executiv au hotărît ca, imediat după întoarcerea d-lui Sturdza în Bucureşti să intervie la d-sa pentru o remanieare, imediată de şi se hotărîse ca această remaniare să se facă la toamnă.

De asemenea să se pornească imediat o acţiune de reorganizare la centru şi în provincie.

Vaccinări şi revaccinări
Dr. A. Steuerman
Str. Golia No. 13

Agenţia teatrală „Thalia" (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu,** *alături de băcănia Ermacov,*

Dr. D. FRÜHLING
fost intern de Spital
Stabilit în strada Lozonschi 8
Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

A. G. DABIJA
AVOCAT

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenți

Persoanele aparținînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relații și contact cu poporul și oamenii de la sate, sunt rugate a-și da adresele respective. Cîștig ușor și mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 5,998,500

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți

și

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie și să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteți întrebuința n'aveți de cît **să** le trimetiți spre a fi curățite și văpsite ca și noue la

Cea mai bună și Renumită

Boiangerie și Curățătorie chimică

Se spală se curăță și se vopsește ori-ce haină de barbați Dame și copii. Primesc ori ce reparație de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poștală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată țara.

— SERVICIUL PROMPT ȘI CONȘTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iași, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de acesta branșă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri : unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIMLER

Iași, —strada Ștefan-cel-Mare— Iași

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu prețul de 200 lei transportul—New-York.

Vapoare din cele mai solide și mai repede

Durata traseului 6—8 zile

Asemenea primesc spre expediere la America bagaje și mărfuri cu prețuri ieftine

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS, RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt.

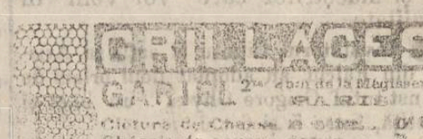

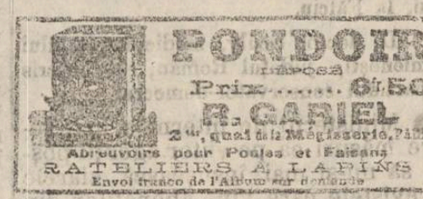

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalațiune luminătoare electrico, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 432.—IAȘI, Vineri 9 Mai 1908

ȘEFUL la CALARAȘI

Partidul conservator-democrat merge mers triumfal.

După focul luptelor, și a luptelor cu succes, vine rîndul tacticei de organizare.

In acest scop șeful partidului trebue să pună în atingere cu țara legală și constituțională, masa alegătorilor.

S'a făcut începutul cu Călărașii; și e un simbol acesta.

Mersul pedestrimei e un mers greoiu și încet, dar sigur.

Pedestrimea partidului sunt organizările politice prin județe.

Și partidul conservator-democrat are puternice careuri Napoleoniene în foarte multe județe.

Dovada s'a făcut. Cu careurile noastre de pedestrași s'a răsturnat armatele dușmane; s'a respins atacul taberilor de mameluci la Iași, punîndu-i în răsipă și desordine; s'a învins mamelucii la Vaslui și Craiova.

Din orice parte venea atacul, și venea din 2 părți, careurile conservatoare-democrate le-au respins cu succes.

Deci la primele atacuri în cîmp liber careurile pedestrimei s'au purtat vitejește și... am învins.

Puterea careurilor politice trebueşte întinsă, generalizată.

Și s'a început cu Calarașii, căci la asalturile iuți, cavaleria e bună de pus în acțiune.

Ialomița se credea și se crede un centru liberal prin excelență. Aici bătrînul liberal Poenariu-Bordea s'a ales de multe ori în opoziție.

Pe lîngă această citadelă liberală, se mai cuibărise un turn Malacoff Cantacuzinist, pus sub paza beizadelei babacăi de *Valois*.

Domeniile întinse teritoriale fusese transformate în domenii politice și cel deprins a se primbla în automobil pe moșiile latifundiare, crezuse că se poate zice și stăpîn pe masa alegătorilor.

Mișu Cantacuzino se credea a dispune de Ialomița, ca de un teritoriu cucerit, gata să se măsoare cu fruntașul liberal.

Și centrul prin bună înțelegere l'a mai ales și deputat miluit.

Și de acest județ Mișu Cantacuzino a abuzat impunînd să se aleagă pe cel mai celebru dintre celebri, pe omonimul imortalizatului prin versurile eminesciane:

Toncescu fi-va tot Toncescu

liederul blazonului, și filfisonul familiei.

Era însă un muncitor modest și harnic, fire simpatică, devotat partidului și fruntașilor săi și în sinceritatea lui a crezut că servind pe șef și pe ai lui, va servi partidul.

I-a fost dat acestui tînăr muncitor să bea din cupa desamăgirei și amărăciunii politice.

Socotit ca instrument de luptă, gata a face jocul mai marilor săi, i s'a aruncat în spate toate lipsurile beizadelelor.

Pe cînd beizadeaua se primbla în automobil prin Franța și telegrafic comunica *Conservatorului* sutele de chilometre străbătute pe zi, la Calarași se dădea lupta la comună.

Guvernul a fost pus în minoritate; prefectul fu chemat de babaca la București; toată indolența centrului și a familiei i s'a asvîrlit în spatele prefectului, cu formula: *prefectul Bădulescu strică popularitatea Beizadelei în domeniile* sale, deci decapitarea lui Bădulescu s'a făcut.

Dar Bădulescu s'a vindecat cu aceasta de o boală: *slugă la ciocoi.*

Și s'a pus pe treabă, și a muncit muncă grea, căci trebuia să înceapă din capăt totul. De desbărnat beizadeaua era lesne; prea stătea beizadeaua în vizunie, pentru ca să se sinchisească masa alegătorilor de dînsul.

Azi Bădulescu se poate ferici că în 'orașul lui, în județul Ialomița, a putut face să vină victorios șeful nostru.

Și nu e o întîmplare alegerea Calarașilor ca început de organizare politică. In mersul triumfal al nostru, s'a început cu acel județ, unde nababiștii se credeau stăpîni ca la ei acasă, ca pe moșiile lor.

Cetățenii independenți și doritori de o nouă îndrumare dată partidului și ideii conservatoare, au răspuns în destul număr pentru a arăta că acolo jos la Dunăre, unde își dă pasul țara cu margina, sunt careuri democrate în stare de a dobori pe adversari și a face dovadă că noua suflare ce bate pe istovitele partide istorice, a ridicat la viață pe bravii Ialomițeni, dînd ansă de înălțare harnicului lor fruntaș Bădulescu și cu el partidului conservator-democrat și șefului nostru iubit Take Ionescu.

S'a zis că numai Oltenia e cu Take, și o parte din Moldova; legenda le desminte căci mijlocul țării dă azi pe față adesiunea la politica noastră.

Și-i vom învinge. ***

Trustul Gazetăresc

Intre alte acuzațiuni, ce se aduc felului de a fi al partidului conservator-democrat, este și marea greșală, după părerea adversarilor noștri, de a fi constituit un trust sui-generis, un trust gazetăresc, care face o propagandă vie în favoarea partidului de sub șefia d-lui Take Ionescu.

Adevărul este că partidul nostru, a cărui caracteristică o constitue expansiunea de viață și energie, n'a neglijat această minunată armă de propagandă. Presa conservator-democrată este, incontestabil, foarte puternică și, după ziarele independente,—pe care în mod nedrept unii le califică ca afiliate partidului nostru—ea este aceea care are mai mult răsunet în țară.

Și nu ie nici o mirare că partidul nostru,—care înțelege viața prin luptă, politica prin discuții, recrutarea partizanilor prin puterea argumentelor și menținerea membrilor săi prin înălțarea sufletului și dragostea pentru ideile și programul partidului,—să nu fi neglijat această minunată armă modernă de propagandă.

Incontestabil că aceasta este astă-zi arma cea mai eficace, iar în curînd, cu dezvoltarea paralelă a societății și a presei, ea va deveni unica armă. Presa a luat locul tribunei și prezintă asupra acesteia marele avantagiu, că pe cînd tribuna putea să atragă numai pe cei care, deși neconvinși, aveau patimă pentru lupta politică, ziarul constitue pentru marele public o necesitate absolută, el este „pîinea intelectuală zilnică a cetitorului". Și ie la mintea omului că mai ușor prinde argumentul și folosește propaganda printr'un mijloc care intră în cercul necesităților omului, de cît prin celelalte mijloace care n'au loc de cît atunci cînd există anumite stări sufletești.

Recunoaștem, însă, că arma aceasta rău mănuită poate să ducă la rezultate dezastroase; că respîndirea îndelungată a unor idei nesănătoase exercită, prin sugestie, o influență din cele mai funeste; că felul de a fi și simți al cetitorului poate fi ușor falșificat; că în sfîrșit, grație presei, sufletul însu-și al unui popor poate fi un moment schimbat. Pilda recentelor nenorociri ce s'au abătut asupra Romîniei constitue o dovadă destul de puternică, spre a nu mai fi nevoie de alte ilustrațiuni.

Se află, oare, presa conservator-democrată, trustul gazetăresc, în aceste condițiuni? De sigur nu. Marele noastre ziare din Capitală precum și numeroasele gazete, aparținînd partidului nostru, care apar în provincie, pot fi caracterizate prin un nemărginit respect pentru ordinea de lucruri existentă, o dragoste nețărmurită pentru spiritul de ordine, convingere profundă că progresul acestei țări trebue să se facă fără nesocotirea tradițiilor trecutului și a conservațiunei sociale, isvorîtă din fondul firei poporului nostru și condiționată de fizionomia noastră etnică.

Propaganda pe baza acestor sentimente nu poate, în nici un caz, să dea rezultate rele, și deci, influența presei conservator-democrate, nu poate de cît să fie sănătoasă.

Dar chiar în discuțiile de politică pătimașă, în cercetarea lucrurilor și indivizilor, presa noastră diferă de cea a gazetelor partidelor pretinse de guvernămînt: ziarul partidului nostru nu este făcut pentru ca să insulte ci pentru propaganda ideilor, pentru a fi un loc unde să se întîlnească propagandiștii de talent ai partidului și nu în scopuri de apărări de coterii.

Priviți la această presă, cercetați colaboratorii ei zilnici, cetiți produsele frumoase ale frumosului lor talent și spuneți dacă mai poate fi vorba de influența nefastă a „trustului gazetăresc".

Precum în politica țărei partidul conservator-democrat însamnă înălțarea luptelor politice, tot asi-fel, în presă, ziarele conservator-democrate, însamnă înălțarea presei, în forma și rostul ei!

Ziarul „ȚARA"

Ziarul „Țara" a trecut sub o nouă direcție. D. Cristu S. Negoescu a luat conducerea acestui ziar popular.

Numele noului director e o chezășie puternică de îndrumarea sănătoasă pe care o va da ziarul său.

Scopul urmărit de noul director al „Țărei" este—după cum însăși o spune—„acela de a face educația politică a mulțimei desmoștenite, de a se interesa mai de aproape de populația rurală și mărginașe a orașelor, de aceia pe cari unii îi prea disprețuesc ca să le dea vre-o importanță, ocupîndu-se de ei, iar alții considerîndu-i ca o marfă de exploatat, nu fac de cît să-i lingușească, amăgindu-i cu promisiuni grandioase; de aceia, în fine, pe cari și unii și alții îi tratează de o potrivă ca „zestre guvernamentală" bună la bucătărie, dar nevrednică de locul de cinste la masă.

Iată rolul specific pe care-l poate ocupa „Țara" cu folos și cu demnitate".

Partidul conservator democrat care a înscris, în fruntea credințelor sale, educația civică și ridicarea la viata publică a tutoror straturilor societății romînești, nu poate privi decât cu ochi buni străduințele directorului „Țărei" și de aceia îi dorim izbîndire desăvîrșită.

Procesul liberalilor iașeni

Cînd scrim rîndurile acestea, un eveniment politic se petrece în Iași: saloanele clubului liberal, altă dată singura citadelă puternică, sunt luminate.

Contorul electric al clubului n'arată consumație mare. In afară de acei puțini, cari vin să ucidă vremea la o partidă de pichet—nimeni nu mai vine la clubul liberal. Amicii se urăsc sincer. Cei clasificați la umbră, mai ales, ar sfîșia cu nesaț pe cei din fruntea bucatelor. Un proces bogat în ani, se urmează în partidul liberal. El s'a născut cu moartea lui G. Mărzescu, se judecă necontenit, dă loc la incidente violente. In mod regulat, procesul se suspendă și tot regulat i se pune cîte un termen, ca să nu se perimeze.

Asemenea termen s'a pus pentru seara de astă-zi și, grație lui, contorul electric funcționează, arătătorul ceasului se mișcă. Nici termenul de astă-zi nu va pune capăt procesului. Nici cel de mîne, nici cel de anul viitor.

Cu Gheorghe Mărzescu, acum opt ani, s'a dus în mormînt și legenda că partidul liberal este strîns unit, ori cînd și ori cum.

A fost adevărată legenda aceea, precum minciună este că astă-zi partidul liberal ar exista alt-fel de cît doar ca o amintire. Ca amintire, ca fărămitură al unui întreg de altă dată, poate să mai lîncezească partidul liberal, dar ca partid propriu zis—nu.

N'are temelie. Temelia unui partid nu poate fi numai trecutul. Temelia lui o formează șefii, oameni întregi. Partidul liberal din Iași se compune, însă, din umbre.

Domnii N. Gane, C. Climescu și Gh. Buicliu, cari formează frontispiciul partidului liberal, sunt umbre. Nu vrîsta i-a umbrit ci umbre au fost din vremuri bătrîne.

Era o vreme—adevărat este—cînd umbrele de felul acestora, puteau dicta. era pe vremea lui „cine ești", pe care vreme a doborît-o „ce ești"?

Liberalii, răcoriți de atîta umbră, cer soare. Și de aci procesul.

Interminabil proces, căci soarele nu vrea să resară. Centrul, la care s'a făcut apel, ar vroi să întroducă și la Iași sistemul falșului soare, care îngheață pe acei din micele provincii. Ar voi centrul ca d. Sturza, sau d. Brăteanu, să stee la București și să fie șef al partidului din Iași.

...Și procesul continuă. Dosarul se îngroașe și partidul liberal are ființă ca și gravul figurant de pe scenă, care, cu toate aparențele de om, stă, nu se mișcă și nu vorbește.

O utilitate inutilă.

OAMENI ȘI LUCRURI

REABILITARE

Pe cînd ziarele—dornice de subiecte de vacanță—erau în plină activitate în jurul aventuroasei dispariţiuni a ofițerului Ioanid,—iată că ne surprinde noutatea definitivă, noutatea așteptată par'că: sinuciderea.

Așteptată, zicem, pentru că împrejurarea era una dintre acele cari nu primesc alte soluțiuni, unul din acele cercuri vițioase din care ieșire nu există—și în fața cărora se impune o hotărîre supremă, eroică: moartea.

Iată un tînăr, militar, făcînd parte dară dintr'o categorie socială pe care o impune și o înaltă acea mare calitate care se chiamă disciplina și a cării existență s'ar putea părea anacronică, dacă n'ar fi motivată de un singur principiu, de o singură deviză: ordinea. Ademenit de o explicabilă slăbiciune sufletească, conrupt prin spiritul de imitație, înveninat de un anumit mediu cu care a venit în atingere, la un moment dat a alunecat in prăpastia de unde nu se putea ridica: viţiul jocului,—al jocului cu bani ce nu-i aparținea și pe care acum nu-i mai putea ori era prea tîrziu a-i restitui. Descoperit, compromis, dezonorat și pierdut, a apucat cîmpii, a rătăcit—cum ne povestesc ziarele—într'un județ de munte, în singurătatea pădurii, pe margini de păduri, fără adăpost, fără povață, fără scăpare. Ce însemna acea rătacire? Poate căutarea unui mijloc mai puțin dureros de dispariție. Dar norocul nu l'a ajutat Iar toate gurile vii ale naturii,—pădurea cîntătoare, apele vorbitoare, toate-i șopteau un singur lucru:—mori!

Și atunci a murit militărește și brav: printr'o lovitură sigură de glonte. Și a fost găsit întins pe cîmp avînd alăturea sabia și revolverul, cei din urmă și singurii tovarăși care i-au dat în momentul suprem—supremul ajutor.

Trebuie să mărturisim că se află în acest gest o trăsătură de înalt cavalerism și un act de dreptate pe care și l'a făcut omul la timp. Inaintea dreptății omenești din care *nu* putea eși decît dezonorat și pierdut moralmente, a preferat propria sa judecată și și-a rostit singur verdictul nemilos, dar în același timp onorant, căci dîndu-și o pedeapsă cu mult mai mare decît vina ce purta și-a cîștigat în același timp meritul bravurei și dreptul la laudă,... și-a dobîndit reabilitarea odată cu moartea.

Căci ori-care ne-ar fi credințele, convingerile; ori cît am privi cu scepticism și chiar cu cinism complexul de frămîntări absurde ce alcătuește o viață de om—simplu incident fără nici-o însemnătate în imensitatea vieței universale—ne descoperim cu francă evlavie și cu un respect sincer în fața unicului moment „mare" în viața omului: moartea, care fiziologicește și realmente, face încă parte din traiu, ba chiar îl continuă, sub o altă formă în eternitatea firii nemuritoare.

A muri, nu e nimic, pentru cuvîntul că e un act fatal și natural; dar a muri la timp, a muri pentru o cauză—fie și pentru o cauză ingrată, cum e în cazul de care ne ocupăm, e un eroism și s'ar cuveni ca în școli unde se face educația copiilor să se învețe frumusețea acestui gest care însemnează: sinuciderea, atunci cînd viața devine o povară ori o rușine pentru individ și pentru cei dimprejurul lui. Nimic mai disprețuitor și mai mișelesc decît frica ce avem de acest gest simplu, dar deciziv, ba încă privit ca dezonorant în anumite cazuri de prejudecăți sociale. Și oricît de dureros ar fi momentul pentru cei ce rămîn și care au legături de sînge, de iubire cu dispărutul, trebuie să recunoaștem că e înălțător și că e singurul capabil de a salva pentru totdeauna un nume pe care împrejurările l'au tîrît în necinste. Este procesul cel mai scurt și cel mai cu izbîndă,—e războiul în care biruitul e un biruitor. **Rodion**

CONFERINȚA D-lui A. D. XENOPOL

Despre NAȚIONALISM

Comitetul constituit în Piatra pentru înființarea unei băi populare, destinată copiilor, avînd pe lîngă ea și un mic spital de izolare, a rugat pe d. Xenopol să țină în orașul Piatra o conferință în folosul fondului trebuitor.

In ziua de 4 Maiu d. Xenopol și-a desvoltat conferența în sala Teatrului, înaintea unui numeros public. D-sa a vorbit despre „Naționalism".

Reproducem în coloana V frumoasa și înălțătoarea conferință a ilustrului nostru istoric.

D. Xenopol a fost primit și condus la gară de mai multe persoane din Piatra și elevii cursului superior al liceului l'au aclamat la ieșirea sa din teatru.

Voiu să vă vorbesc despre o întrebare ce are un mare rost în viața tuturor popoarelor; despre nevoia de întărire a elementelor osebitoare care face din fiecare din ele un organizm deosebit în sinul omenirei. Voiu să vă vorbesc despre elementul național și despre simțimîntul, pe care cultivarea acestui element îl desvoltă în mințile și inimele noastre: *dèspre Naționalism.*

Ideia de naționalitate nu este un product al cugetării subiective, ci este reproducerea unei întrupări a realității. Naționalitățile sunt date de natură în alcătuirea fisico-psihică a deosebitelor neamuri de oameni ce împoporează pămîntul. Naționalitățile se deosebesc unele de altele prin tipul fisic, prin apucături, prin moravuri, obiceiuri, prin așezarea geografică, prin istoria desfășurărei soartei lor; dar în primul loc prin limbă. Se vede că natura a simțit ea însăși nevoia de a lega omenirea în mănunchiuri mai mici și a nu o lăsa să se piardă în intinsa ei imensitate, punînd între deosebitele grupuri omenești stavilele deosebitelor grade care ușurează închiegarea socială a fie-cărui grup aparte și îl despărțește de toate celelalte. De aceia și natura a sădit între membrii fie-cărui grup ce se înțeleg unii pe alții o apropiere și o iubire mai mare de cît acea ce leagă pe oameni între ei ca atare. Din această varietate de grupuri omenești care lucrează cu toatele, de și pe căi deosebite, către un scop comun—propășirea neamului omenesc, se naște varietatea de produceri ale minței care îmbogățesc tezaurul comun al neamului omenesc. Din conlucrarea tuturor popoarelor, fie-care cu ingeniul său deosebit, se naște civilizația lumei.

Este bine deci a se păstra acest element național, a se întări și cultiva cît mai mult, pentru că numai prin mijlocirea lui se poate dezvolta întregul. Și să se bage de seamă că pe cît timpurile înaintează, pe cît se stabilesc legături universale mai multe și mai trainice între oameni, care legături s'ar parea că vor să nimicească deosebirile naționale, pe atîta aceste deosebiri se întăresc mai deplin prin desvoltarea comoarei sufletești particulare fiecărui popor (Artă, literatură, așezăminte etc.). Paralel deci cu o mișcare de solidaritate omenească, se îndeplinește una de concentrare a spiritului național, așa că propășirea adevarată pare că trebuie să se îndeplinească prin unitatea în varietate, legea estetică care stăpînește și producerea frumosului.

Mă voiu mărgini în expunerea mea numai la poporul romînesc și mă voiu îndeletnici cu mișcarea națională la Romîni.

Această mișcare s'ar caracteriza prin 3 stadii prin care ei au trecut și care alcătuesc întrupările succesive ale acestei firești îmboldiri. Intăiul stadiu a fost ideile; căci orice mișcare omenească pornește din gînd sau trece prin el.

Ideia națională a pornit la noi odată

cu introducerea limbei romîne în biserică în cursul veacului al 17-lea și obîrșia ei stă în cugetarea că suntem un popor de viță romană. Ea și-a găsit întăia rostire în cronicarii Moldoveni din acel veac. Așa *Ureche* spune că „de și graiul nostru din multe limbi este făcut, totu-și noi de la Rîm ne tragem"; iar *Miron Costin* sta la gînduri dacă ar putea să întreprindă a scrie istoria poporului romîn, spunînd că „să înceapă osteneala aceasta după atîtea veacuri de la descălecatul țărilor cel dintăi, de la Traian împăratul Rîmului, cu cîte-va sute de ani peste mie, se sperie gîndul". Această gîndire trebuia să zămislească o alta, anume că poporul romîn avînd o origine comună, trebuia să aibă aceiași fire pretutindeni, și această ideie o vedem reprodusă de Mitropolitul *Varlam*, în prefața la Cazania din 1643, în care el spune că grăește „către toată seminția românească, pretutindeni unde se află provaslovnici întru această limbă"; iar *Miron Costin* adaoge și mai lămurit că „Moldovenii, Muntenii și Ardelenii de un neam sunt, românesc".

Străini insă, apăsătorii Romînilor, simțiră ca prin instinct încotro tindeau revendicările acestui popor, și ei începură încă de pe atunci să'i tăgăduiască această origină, sprijinind părerea că romînii nu ar fi urmașii coloniștilor lui Traian întru cît acești coloniști fuseseră retrași din Dacia de către Aurelian, la părăsirea provinciei. De îndată însă scriitorii romîni luară apărarea stăruinței lor în Dacia Traiană, și cel întăi care o făcu cu o măiestrie desevîrșită pentru acele timpuri, fu principele Moldovei *Dimitrie Cantemir*.

Aceste trei idei: originea romană, unitatea poporului romîn și stăruința lui în țara ce o locuia fură reluate și întărite cu mai multe dovezi de către marii scriitori din Ardeal: *Samoil Micu*, *Petru Maior* și *Gheorghe Șincai*, care adaoseră la ideia că suntem de origină romînă un important corolar de pedagogie națională anume că era rușine pentru poporul romîn de a fi căzut așa de jos, de a fi în țările de peste munți robul ungurilor, în Moldova și Muntenia robul grecilor din Fanar, cînd acest popor se trăgea din o așa de mîndră obîrșie.

Dela un timp însă ideile deveniră o îmboldire spre faptă prinzînd a modifica starea de lucruri existentă în scopul de a da sbor ideei naționale.

Așa acestor idei datorim noi răscoala din 1821, prin care am scapat de stăpînirea uricioasă a Fanarului. Tot acestor idei se datorește revoluția din 1848, care dădu pe față năzuințele Romînilor după o viață mai liberă scutită de protectoratul înăbușitor al ori cărei desvoltări naționale, al Rușilor și al Turcilor. Poporul românesc înțelese in curînd că fără libertate la tendințele sale naționale nu puteau lua ființă și el îndrăzni a întreprinde o mișcare care poate fi privită drept nesocotită cînd ne gîndim la puterile uriașe pe care ea trebuia să le înfrunte. Revoluția a fost zdrobită și se părea că visul Romînilor trebuia pentru totdeauna să'și închidă aripele, cînd o întîmplare neașteptată aduse în curs a lor realizare.

(va urma).

Examenul de înaintare pe loc

— *Reușiții circ. Iași a comisiunei examinatoare* B —

Stan Lucreția, com. Florești, jud. Tutova, media generală 9.59. Ciocîrlan Ioan comuna Păunești, județul Putna, 9.59. Dobrescu Vasile, comuna Onești, județul Bacău, 9.50. Mihailescu Dimitrie, comuna Cleja, județul Bacău, 9.25. Popa Ion, comuna Călmățui județul Tecuci, 9.17. Dodon Ioan, comuna Păușești județul Iași, 9.09. Macrineanu Gh., comuna Pechea, județul Covurlui, 9.09. Jitaru Vasile, comune Drăgănești-Giulești, județul Suceava 9.00. Nicolau Ioan, comuna Ciortești-Ciropceni, județul Vaslui 8.92. Macovei Ioan, comuna Măstăcani județul Covurlui 8.92. Bordea Ioan, comuna Stănilești-Lunca Fălciu, 8.92. Balaur Gh., com. Roșiești-Idrici, jud. Fălciu, 8.92. Catrinci Nicolae, com. Lespezi-Hîrtoape, jud. Suceava 8,84. Toma V. com. Brănișteni jud. Roman, 8.84. Zara Barbu, com Baba jud. Putna, 8.84. Stănescu N. com. Nămăloasa jud. Putna, 8.84. Popovici C. com. Bora. jud. Suceava, 8.75. Vasile Nicolae, com, Leloaia-Comănești, jud. Bacău, 8.75. Vasiliu Mihail, com. Moinești, jud. Bacău, 8.75. Dumitrescu D. Teodor, com. Agăș, jud. Bacău, 8.75. Petreanu N., com. Casapchioi jud. Tulcea, 8.67. Donca Ioan, com. Rînzești, jud Tutova, 8.59. Iliescu D. com. Nicorești-Fîntîui, jud. Tecuci, 8,59. Costică Gheorghe, com. Tescani, jud. Bacău, 8 59. Ionescu Alexandru com. Costișa, jud. Neamțu, 8.59. Dumitriu Vasile com. Parava, jud. Putna, 8.50. Tașca G. com. Străoanii-de-Jos, jud. Putna, 8.50. Dragomir T. com. Mîndrișca, jud. Putna, 8.50. Mardare Simion, com. Cozmești, jud. Tecuci, 8 42. Mădărjac C. com. Sagna jud. Roman, 8.42. Vornicelu Gh., com. M-rea Cașin, jud. Bacău, 8.42. Teodorescu Șt. com. Gherăești, jud. Roman, 8.42. Dumitru Ioan, com. Pustiana-Scorțeni, jud. Bacău 8.42. Popescu Dimitrie, com. Podu-Turcului, jud. Tecuci, 8.34. Bașturea Paraschiv, com. Domnița, jud. R.-Sarat, 8.34. Ciocîrlan Maria, com. Păușești, jud. Putna, 8.34. Murariu Ioan, com. Pașcani-Gîșteni, jud. Suceava, 8.34. Arghirescu Ecaterina, com. Pechea, jud. Covurlui, 8.34. Morariu Constantin, com. Mogoșești, jud. Roman, 8.34. Vîrtejan Maria, comuna Mahmudia, jud. Tulcea 8.25. Toma Ioan, comuna Tomești-Osoiu, jud. Iași, 8.25. Grigorescu Nedelcu, comuna Bonțești, jud. R.-Sărat, 8.17. Mancaș D. com. Miclăușeni-Butea, jud. Roman 8,17. Țițu Ioan, com. Epurent-Glăvănești jud. Iași, 8.09. Cojocaru Gh. comuna Dobreni, jud. Neamț, 8.09. Neacșu Simionescu, com. Cioara-Radu-Vodă, jud. Brăila 8.09. Popescu Gh., com. Perieni-Bogești jud. Tutova, 8.09. Cososchi Ioan, comuna Belcești, jud. Iași, 8.09. Mircea Gh., com. Trifești, jud. Roman, 8.09. Patriciu Enea com. Smulți, jud. Covurlui, 8.09. Racoviță Gr. com. Coarnele Capri, jud. Iași, 8.09. Alexandrescu Elena, com. Hudești Mari, jud. Dorohoiu, 8.00. Gaspar Gh., com. Cepleniță-Buhalnița jud. Iași, 8.00. Ripeanu N., com. Valea Raței, jud. R.-Sarat, 8.00. Apostol C. com. Pildești, jud. Roman, 8.00. Dumitriu C. Ion, com. Dămienești, jud. Roman, 8.00. Beluscu Gr., com. Moinești jud. Bacău, 7.92. Iftimescu Florea, com. Vidra, jud. Putna, 7.92. Popovici Cristea, com Braniștea-Lascar-Catargiu, jud. Covurlui, 7.92. Strătulescu Elena, com. Berești, jud. Covurlui, 7.92. Spătaru I. Olimpia, com. Săbăoani, jud. Roman, 7.84. Pușcaru Raluca, com. Pomîrla, jud. Dorohoi, 7.84. Cruceanu Ioan com. Liești-Șerbănești, jud. Tecuci, 7.75. Vasiliu I. N. com. Tg.-Pașcani, jud. Suceava, 7.75. Tudor Constantin, com. Movila-Miresei, jud. Brăila, 7.67. Pandelea Andrei, com. Șchiopeni, jud. Fălciu 7.67. Avram Gh. com. Gioseni, jud. Bacău 7.67. Popîrlan Teodor, com. Cazasu, jud. Brăila 7.67. Rizescu D. comuna Sgîrciți, jud. R.-Sarat 7.59. Ionescu Nicolae com. Vetrișoanca, jud. Fălciu, 7.50. Ghiorghiu Gh. com. Balușești, jud. Roman, 7.42. Ulman V. com. Bădeni-Scobinți, jud. Iași, 7.34. Georgescu I. Gh. Preot, com. Pănceești, jud. Roman, 7.17. Macarie Constantin, com. Tifești, jud. Putna, 7.17. Mateessu Nicolae com. Diocheți, jud. Putna 7.09.

Litere-Științe-Arte

Farmaciile. Ziarele se ocupă de cît-va timp de chestiunea farmaciilor libere pe cari tinde a le institui la noi în țeară noua lege din inițiativa directorului general al serviciului sanitar.

Lucrul—cum este tot ce se legiferează la noi, în țeară—e împrumutat din alte țări, unde monopolul farmaciilor a dispărut de mult și unde vînzarea obiectelor farmaceutice este îngăduită tot așa cum este și vînzarea ori-cărui alt articol.

Cu toate aceste chestiunea pasionează spiritele și vedem pe mulți preocupați de această problemă ca de ceva menit a revoluționa moravurile. In primul rînd se descopere un element de neîncredere, esențială în această direcțiune. Vînzarea liberă a medicamentelor—cred unii—va da un avînt necunoscut spiritului de concurență și în această ramură de comerț.

De aici—ieftenirea dreptată a substanțelor farmaceutice diverse și, implicit, o dispariție a acelui factor important în viața medicală: încrederea. Nu numai în medic, dar și în medicament se cuvine să aibă încredere pacientul și în această privință se aplică excelent vorba evanghelistului: „Credința ta te va mîntui". Or, odată dispărută acea supremă și trebuincioasă încredere, odată spițeria devenită prăvălie simplă, iar medicamentele,—o simplă marfă în rînd cu toate, vom vedea, cel puțin la început, descrescînd entuziasmul pentru eficacitatea, atît de contestabilă de alt-feliu, a obiectelor farmaceutice și, poate, consecutiv o scădere a entuziasmului pentru însuși urmașii lui Esculap: doctorii.

Să sperăm însă că legea nu va intra în vigoare așa de curînd și că pînă atunci vor putea încă trăi doctori și muri bolnavii—în liniște și cu încredere.

*

Inginerul Peiu a înființat o societate pe acțiuni cu capital de 50,000 lei, spre a dura la gura Elbei o fabrică de electricitate. Va întrebuința fluxul și refluxul mărei. A și cumpărat pe țărm la Groden 350,000 metri patrați. Vrea să lumineze orașul Groden și Kushaven, de asemenea să poarte tramvaiele și o cale ferată. Crede că va putea da electricitatea foarte ieftin. Dacă isbutește, măcar în parte, multe industrii se vor strămuta în apropiere de țărmul mărilor cu flux și reflux după cum altele se vor strămuta în părțile muntoase, unde sunt cascade și cursuri repezi de apă.

*

D'Annunzio a asistat la o reprezentație a piesei „La Nave" în Florența. Cu această ocaziune a promis primarului frumosului oraș că va scrie o piesă inspirată din vremea gloriosă a istoriei florentine. Același lucru l'a făgăduit mîndrul scriitor și altor orașe: D'Annunzio nu disprețuește promisiunile.

*

Scriitorul italian Vico Mantegazza a fost expulzat din Constantinopole pentru că a scris un articol care a displăcut guvernului otoman. Articolul trata despre: „Favoriți și miniștri ai sultanului".

*

D. Iosif Siegescu a adus la cunoștința societății filologice ungare că a descoperit două lucrări însemnate pentru limba romînă: Un dicționar italian-romîn și o gramatică latino-romînă. Manuscriptele se află la arhiepiscopia de la Kalocia și se datoresc unui iezuit necunoscut din Oradea-Mare.

Episcopul Adam Patacsich le-a luat din biblioteca Rier.

Gramatica e cea mai veche gramatică romînească; dicționarul e din vremea, cînd încă nu se începuse latinizarea limbei.

*

Din Cracovia ni se anunță că cunoscutul scriitor polonez Sienkievicz, autorul romanului Quo Vadis, este grav bolnav.

*

Pr. I. Antonovici, profesor din Bîrlad a trimes d-lui Gh. Ghibănescu spre traducere 7 ispisoace slavone cu referință la satul Corbănești, Tutova.

1) Eremia Moghilă Vodă întărește dania ce a făcut mănăstirei Râsca jupănease Agahia soția lui pan Ion logofătul, dînd moșia Măscurei, dela Tutova. (1603 Ghenar 11).

2) Moise Movilă întărește lui D. Cămărzan diac a 5-a parte din satul Orjoești 1633 Oct. 29.

3) Vasile Vodă Lupu întărește lui Costantin fiul Savei din Ceucani stăpînirea pe jumătate din jumătate sat Strîmba (1636 Febr. 12).

4) Stefan Tomșa Vodă întărește lui Ionașcu Vrabie stăpînire în satul Carhănești, din Prut pănă peste Elan. (1622 Mai 28).

5) Trei zapise slavone nedatate, prin care diferiți răzeși din Corbănești vînd lui Ionașcu Vrabie părțile lor; toate sînt deci anterioare anului 1622, cînd acelaș Ionașcu Vrabie capătă întărătură dela Stefan Tomșa Vodă pentru satul Cărbănești.

Informații

Observația unui profesor ieșan.—Se știe că în primele zile ale lunei curente au fost în foarte multe localități din țară călduri excepționale pentru luna Mai; în adevăr în acele zile temperatura a ajuns chiar la Iași la 32° C. la umbră, iar în alte părți a fost și mai rădicată.

D. Gh. Gr. Gheorghiu, profesor la Seminar, bănuind, potrivit părerilor actuale ale astronomilor, că această căldură neașteptată a fost datorită *apariției unei pete izolate* pe Soare, a îndreptat către el o lunetă Bardou (diametrul obiectivului de 108 mm.) și a văzut în adevăr o asemenea pată (singura care se vede acum pe soare). Distanța ei de marginea răsăriteană a soarelui e acum (Mercuri 7 Mai ora 1 p. m.) jumatate din drumul ce-l are de făcut pata pănă la marginea apusană a astrului ceresc.

Și cum durata totală a acestui mers e de aproape 14 zile, apariția petei coincide cu data de 1 Mai cînd au început căldurile. Pata avea în ziua de 5 Mai forma aproape circulară încunjurată de o penumbră concentrică; de atunci insă ea și-a schimbat forma, devenind azi (7 Mai) triunghiulară în partea sa cea mai îndunecată și cu o formă neregulată în penumbră. In afară de penumbră spre stînga soarelui (în lunetă se vede spre dreapta pentru că imaginile în ea sunt răsturnate), se vede ca o împroșcătură fină de o materie care e tot așa de ștearsă ca și penumbra.

Pata va mai fi văzută încă 5—6 zile, din ce în ce mai către marginea apusană a discului solar (spre dreapta) dacă pănă atunci nu se va mistui în massa soarelui. Cu o sticlă afumată, cei cu ochi buni ar putea încerca să o vadă ca un punct negru, de oare ce pata e destul de mare.

Eri după amiază epitropia casei sf-tului Spiridon au inspectat spitalul central, precum și localul ce se restaurează în vederea instalărei unei noui clinici, pe locul unde a fost cancelaria epitropiei.

Decanatul facultății de drept a fost înștiințat că pentru a fi recomandați ca conferențiari sau ajutori profesorilor de la facultatea juridică, candidații vor trebui să posede mai întăi titlul de docenți.

Cu începere de Duminecă 11 Maiu a. c., reprezentațiile cinematografice Pathé Frères vor avea loc în Grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) din strada Lăpușneanu.

Iașanii cari au apreciat atît de mult aceste reprezentațiuni astă-iarnă în Circul Sidoli vor da fără îndoială concursul lor și la aceste reprezentațiuni, mai cu samă că seriile ce se vor desfășura de astă dată vor întrece cu mult pe acele de astă-iarnă.

Dl. A. C. Bottez care se află acum la Paris aduce aparate mult mai perfecționate și scene din cele mai încîntătoare.

Asemenea și Grădina Cuza-Vodă, una din cele mai high-life din localitate, va fi din nou aranjată punînd la dispoziția vizitatorilor consumațiuni și băuturi din cele mai fine.

Ministerul de resboiu a dat un nou ordin ca să se interzică soldaților bacalaureați să frecventeze localurile publice în timpul nopței.

Duminecă va avea loc la Podul-Iloaiei alegerea consiliului comunal.

Vor fi două liste: una în frunte cu d. Bottez și alta cu d. Simu.

D. consilier Dumbravă va presida biroul.

Procesul de indiviziune Marassi-Saraioni, care durează de la 1901, a luat sfîrșit la Curtea secția I. Decisia se va da la 26 c.

Consiliul general al instrucției s'a întrunit ieri în ședință plenară, sub presidența d-lui Haret. D. profesor P. Rîșcanu reprezintă senatul universitar. S'a discutat asupra unificărei regulamentelor facultăților de drept din Iași și din București în ce privește diplomelor ziselor facultăți.

Discuția va continua și astăzi.

S. P. A. din Iași.—Duminică, 4 Mai, s'a ținut, în localul școalei „Gheorghe Asachi", adunarea generală a societății pentru protecțiunea animalelor.

Presidentul societății a făcut darea de seamă a activității societății pe 1907—1908,—cerînd membrilor a da tot sprijinul pentru propășirea societății.

Casierul H. Ulrich a făcut darea de semă financiară pe anul expirat.

Apoi s'a procedat la distribuirea premiilor concursului școlar, dîndu-se premii la următorii elevi:

Din școalele secundare: Vasiliu G. liceul național, Dimitrie Nicolaescu, seminarul „Veniamin", Gh. Chibzui, gimnaziul „Stefan cel Mare", Coralia Ungureanu, externatul secundar.

Din școalele primare: Ștefan Gr. Tiberiu, „Vasile Alexandri", Zaharia Constantin, „Carol I", Praja C. Ioan „Trei-Erarchi" și Alex. Cișman, „Vasile Adamachi".

La sfîrșit s'a făcut alegerea noului comitet realegîndu-se, după vii discuțiuni, tot vechiul comitet afară de un loc de vice-președinte și 2 locuri de membri care fiind devenite vacante, s'au complectat, așa că noul comitet se compune ast-fel:

Președinte d. A. C. Cuza, vice-președinți d-nii colonel Manolescu Mladian, dr. Negel, general P. Botez, doctor L. Cosmovici; casier d. Hugo Ulrich, secretari Alfred Donat și Mihail Roiu, membri în consiliu d-nii E. Iliescu, diacon Gh. Șerban, Gustav Ulrich, Teodor Cazaban, Neculai Poruzanu, E. Cozmița și Alex. Cerchez.

In sesiunea extra-ordinară în care a fost convocat, consiliul general al județului Iași va rezolva chestiunea înființărei batalionului de pionieri în orașul Iași și a contribuției județului, cu suma de 50.000 lei, la construirea căzărmei batalionului permanent de infanterie.

D. maior Ghica a cerut tribunalului Neamț să institue un sechestru judiciar asupra averei rămase pe urma defunctei doamnei colonel Rosnovanu.

Afacerea s'a judecat ieri și pronunțarea se va da astă-zi.

O mare procesiune religioasă pentru ploaie a avut loc astă-zi dimineață în Galați. In toate bisericele s'au făcut rugăciuni, iar la orele 10 procesiunea s'a adunat în grădina publică unde s'a oficiat un serviciu religios de către P. S. S. Episcopul Pimen.

Tribunalul de Tutova a declarat în stare de faliment pe comercianții Zeilic Vaserman și Leon Leibovici, din Bîrlad.

Din Rămnicul-Sarat ni se scrie că partidul conservator-democrat s'a instituit precum urmează: domnii I. Alexandrescu, fost senator, president al clubului și șeful partidului; doctor G. Dobreanu, fost primar vice-president; C. Manea și N. Mironescu, secretari; membri: domni Al. Alexandrescu, fost prefect; Al. Iteanu, fost ajutor de primar; G. Constantinescu, Vasile S. Dimitrescu, C. Barceanu, Gh. Boldescu, V. Ionescu, G. Cațafani, Chr. Cațafani, Nae P. Georgescu, Al. Alevra, Stan Ilie, I. Teodorescu, I. I. Alixandrescu, toți proprietari și Matei Iosefache, avocat.

DIVERSE

— D. Victor Dimitriu a fost numit împiegat clasa 2 în serviciul creditului agricol din Iași.

S'a acordat avantagiile legei industriale fabricei de țăsături de bumbac „Moldova", din Iași, a d-lor Leo Geller și C-ie.

Fabricei de pînză și țesături din Iași i s'au prelungit avantagiile aceleași legi pînă la 27 Martie 1917.

— Inaugurarea cercului medici or și farmaciștilor din localitate se va face Duminică 18 Mai, iar nu la 17 cum s'a anunțat.

Cu această ocazie va avea loc și o serată dansantă în noul local din strada Lăpușneanu No. 2.

— Pe ziua de azi au mai fost trimiși în cura institutului antirabic? Ioan Bottez din Huși—Fălciu, Catherina Păunetz Hîrlău — Botoșani, Ioan Veliciovici din Răcăciuni—Bacău, D-ra Margaretta Codru Cobilă—Doroiu, Nicolae Lungu Nicolae—Dorohoi și Cristea Spiridon din Bîrlad.

Dreptul maternității

In timpurile actuale ne găsim în fața a două grupuri de fete care reprezintă eternul dualism al femeei. Pentru unele copilul nu-i scopul imediat al amorului sau în tot cazul copilul pentru ele nu-i un scop care să justifice mijloacele. Intre amor și maternitate ele aleg pe cele dintăi. Numai progresul a făcut pe femee să treacă de la rangul de animal—femee la cel de mamă. Se înțelege că acest progres nu trebue confundat cu cel în care femeile cer dreptul la maternitate nu numai în afară de căsătorie dar chiar și în afară de amor. Atîrnarea femeei de barbat e opera naturei și nu a societății și datorită numai acestei atîrnări multe femei contractează căsătorii și fără amor. Altele care voesc neatîrnarea doresc maternitatea în afară de căsătorie considerînd pe barbat numai ca mijloc. Acestea sunt cele care au cu ce trăi. Și numai concurența pe terenul economic dintre barbați și femei a provocat neînțelegerea dintre sexe. Tot această concurență a făcut să ajungă așa de rău și condițiile de muncă: salariile mici, număr mare de oare și greutatea de a desface produsele. Spiritul timpului și nevoia face pe femee să lucreze oricare ar fi natura lucrului și oricare ar fi salarul. Fetele tinere care nu au nevoe să trăiască numai din salar, scad prețul muncei și a celor care nu trăesc de cît din aceasta. De aici femeile se găsesc exploatate, iar barbații jigniți cînd văd preferința femeilor.

In timpurile noastre rolul unei stăpîne de casă este administrarea venitului. Altă dată însă ea contribue și la producția valorilor de consumat. Așa că intrarea femeilor prin ateliere, fabrici, își are explicarea, pe lîngă greutatea traiului și în întrebuințarea forțelor neutilizabile.

Dar consecințele muncii din fabrici duc pe femee la sterilitate, la mortalitatea infantilă, la degenerarea fizică și morală a copiilor cît și la o viață de familie anormală cu urmările: părăsire, alcoolism, crimă.. Femeea modernă a perdut din calm. echilibru, și sensibilitate. Își are și ea acum ostenelele ei, necazurile și desamăgirele cari o înstrăinează de bărbat. Așa că amorul, ca toate celelalte valori personale, perde în condițiile vieței actuale care istovesc puterile, făcînd nu numai să nu se cunoască amorul în căsătorie, dar nici putința de a-l cunoaște în toată plenitudinea.

Femeile iau parte din ce în ce la viața activă și preocuparea exteriorului le ia mai puțin de cît desvoltarea personalității lor. Aceastăevoluție nu le prea servește. Barbatul este atras de tactul, măsura, veselia femeei, care tocmai lipsesc agitației tinerelor din generația actuală. Cu toate acestea se găsesc femei care fără a se deda artei de a plăcea au știut să rezolve dubla problemă: a fi și activă și atrăgătoare.

Tendința femeilor de a se emancipa cu totul de barbați s'ar părea că e o răsbunare pentru că au fost numai un instrument timp de atîtea secule.

Este nădejde însă că spiritul vindicativ al femeilor nu va păstra multă vreme această atitudine. Bărbatul înjosind pe femee—considerînd-o numai ca obiect de plăcere—a întărziat desvoltarea ei dar și desvoltarea lui proprie. Femeea acum înjosind pe bărbat va ajunge la un rezultat analog făcînd pe copii să sufere încă după cum au suferit și din abuzul precedent. Așa că neatîrnarea absolută a unui sex de celalalt e cu neputință și lupta actuală dintre sexe nu poate fi de cît efemeră.

Trebue ca copilul să fie scopul vieței. Copilul însă are nevoe de amor ca să se nască. O femee care n'a iubit pe tatăl copilului său, va strica copilului fie chiar și prin chipul de a-l iubi. Dreptul la maternitate fără căsătorie nu trebue să degenereze în dreptul maternității fără amor. E tot așa de rău o unire liberă fără amor ca și o căsătorie fără iubire. In ambele cazuri nu-i unirea adevărată, unirea sufletelor, și copilul născut din această unire e copilul ilegitim în adevaratul înțeles al cuvîntului.

(Va urma).

Dr. Max Schwamm
— VIENA —
IX. Elisabethpromenade 35
Telefon 12304
Consult. în limba romînă cu celebritățile medicale.

„PEROLIN"
Năsip chimic higienic de curățit dușamele și covoare, înlăturînd praful.
Inlocuește spalatul și ceruitul dușamelelor.
Purifică aerul. Distruge insectele.
Economie de timp și bani.
Singurul deposit la
Magazinul Conservatorului
Iași Str. Lapușneanu 32

Ultime informaţii

※ **Intrunirea comitetului liberal.**—Comitetul executiv al partidului liberal s'a întrunit eri seara.

De remarcat că nici un Sterist, nici d. C. Climescu, vice-presidentul clubului, şi nici d. Ath. Gheorghiu, n'a luat parte la şedinţă.

De aceea se esplică, că de unde scopul întrunirei urmărea lămurirea situaţiei—s'a discutat despre.. alegerile pentru camera de comerţ, fixate, precum se ştie, pentru ziua de 1 Iunie.

In principiu comitetul a admis ca să se pue candidaţi şi a hotărît să se întrunească din nou Sîmbătă seara, spre a decide definitiv în această privinţă.

*

In timpul discuţiei, mulţi liberali nemulţumiţi, în frunte cu d. N. Neculaide, au intrat în sala comitetului şi au somat pe acesta să lămurească situaţia.

Ei au cerut ca clubul să fie convocat în adunare generală şi dacă nu-l va convoca Onor. comitetul, vor face ei convocarea.

Au mai cerut ca, întru cît mandatele celor din comitetul de 7, adică al comitetului diriguitor, au expirat, să se proceadă la reînoirea lui.

Şedinţa s'a radicat în mijlocul unei atmosferi foarte încărcate. A rămas ca propunerile nemulţumiţilor sa se discute în altă şedinţă, cînd se va lua hotărîri şi asupra demisiilor d-lor Th. Jelea şi N. Botez.

Un liberal fruntaş spunea astăzi:

— La noi în club, ieri seara, mirosea a cimitir.

In chestia delapidărei de la Comandament

Cercetările d-lui maior Minovici.—Lipsa dela depozitul de material.—Justificarea sumelor datorite de corpuri.—Chestia căpitanului Costinescu.

După cum am spus eri, cercetările în afacerea delapidărei de la depozitul de haine ofiţereşti de la comandamentul corpului 4 de armată, continuă încă şi probabil că vor lua sfîrşit peste vre-o două zile.

Sinuciderea sub-locotenentului Ioanid a pus într'o mică încurcătură pe cei ce fac cercetările, de oarece lipsesc nişte chitanţe, care se speră că vor fi găsite la el, în cazul cînd ar fi fost prins.

D. maior Minovici, ajutor de şef al intendenţei corpului 4 de armată, care a făcut cercetările la depozitul de material unde se credea că ar exista lipsuri, a terminat eri după amiazi cercetările sale şi încheind situaţia, a constatat că la acel depozit nu există de cît o mică lipsă de material.

In ceiace priveşte cercetările cu sumele datorite comandamentului de către diferite corpuri, şi acestea sunt aproape terminate.

In adevăr, sumele ce se datorau comandamentului erau trecute în registre de 17.000 lei.

S'a intervenit, după cum am spus, ca corpurile care datoresc sume să comunice de urgenţă acele sume, specificînd fiecare pentru ce anume datoreşte şi dela care dată.

Răspunsurile care au sosit până acum, justifică 10.000 de lei din cele trecute în registre şi ele coincid cu sumele arătate în registrele depozitului.

Mai rămîne încă de justificat cele 7.000 de lei; probabil însă că şi această sumă va fi justificată de îndată ce vor sosi şi celelalte respunsuri dela corpuri.

In definitiv se crede că suma delapidată nu trece de 8.000 de lei.

Cercetările însă continuă şi probabil că peste 2 zile se va cunoaşte exact suma delapidată şi alte lipsuri ce sunt.

*

Lumea se întreabă însă ce e cu căpitanul Costinescu?

Acesta continuă de a fi arestat, ca răspunzător după lege, a delapidărilor constatate. Ancheta se va îndrepta de acum asupra căpitanului Costinescu, care va fi dat în judecata consiliului de resboiu.

D. general Averescu care s'a reîntors aseară dela Şipote, a luat cunoştinţă de mersul afacerei şi de cercetările ce s'au făcut.

◕ Secretarul comunal de la Mironeasa, Victor Iordanovici, s'a făcut vinovat de falşuri şi delapidare.

El a fost suspendat şi afacerea a fost trimeasă la parchet. S'a constatat că asemenea fapte el le-a săvîrşit şi la Isaccea, unde servise tot ca secretar comunal.

Afacerea se cerceteză la cabinetul 3 de instrucţie al d-lui jude Erbiceanu.

Faptul acesta nu l'a împiedecat pe d. Stelian să numească pe fostul secretar comunal de la Mironeasa copist-grefier la judecătoria rurală din Iaşi.

● Prefectul judeţului a dat o nouă circulară primarilor din comunele rurale în chestia expulzărilor străinilor de la sate.

Prin acea circulară se pune în vedere primarilor ca să facă somaţii străinilor cari sunt pe la administraţiile moşiilor ca, cel mult pînă la 15 Maiu, să părăsească comunele, iar de la acea dată, dacă aceştia nu se vor supune, să se uzeze de forţe poliţieneşti.

● D. general Al. Averescu, ministrul de războiu, a fost ieri după cum am spus, de a inspectat tabăra Şipotele, unde se fac concentrările trupelor.

D-sa a asistat la diferite exerciţii de lupte, apoi a trecut în revistă trupele aflătoare în tabără şi conduse de d. colonel I. Tarnoschi, comandantul taberei.

D. general Averescu, ministru de războiu, însoţit de d. general Tătărăscu, comandanlul corpului IV de armată şi cîţiva ofiţeri superiori, s'a reîntors aseară cu trenul de 8 şi 30 în localitate.

D-sa a luat masa la restaurantul gărei, împreună cu d-nii: Gh. Kernbach, prefectul judeţului, general Tătărăscu şi alţi ofiţeri superiori, iar cu trenul de 9 şi 5, ministrul de războiu a plecat la Bucureşti.

◉ Duminecă va avea loc la Piteşti o întrunire publică provocată de partidul conservator-democrat. D. Take Ionescu va lua cuvîntul la acea întrunire.

● Un ziar afirmă că, cu toate desminţirile, congresul liberal va avea loc la Bucureşti, în Iunie.

◉ Intre locuitorii dijmaşi din comuna Tomeşti, judeţul Iaşi, şi ministerul domeniilor există diferinţi în sensul că ministerul cere achitarea dijmelor şi ţăranii nu pot achita, viile fiind distruse de filoxeră.

Eri a sosit în Iaşi un delegat al ministerului, d. Voicu, care a ajuns cu ţăranii la următoarea învoială: terenul fiecărui dijmaş să se socotească după preţurile loturilor stabilite de minister şi să se încheie cuvenitele acte de vecinică vînzare.

◉ Elevii şcoalei militare vor pleca în escursiune topografică în ziua de 18 Mai. Primul itinerar a fost schimbat, din cauză că în mai multe localităţi, prevăzute în planul escursiunei, bîntue boli epidemice.

◉ Garden-party, organizată de societatea Crucea-Roşie a damelor din Iaşi, va avea loc în ziua de 11 Mai, dela orele 4, în parcul caselor princesei Marie Moruzzi, str. Coroi.

Programa cuprinde două părţi: va declama d-na Marie Iamandi şi d-nii Uhrinowski şi Stoianovici; partea 2: trageri la tir.

◉ Mîne va avea loc înmormîntarea nefericitului sub-lct. Gh. Ioanid.

Toate onorurile militare vor fi făcute, de oare-ce sinucisul nu fusese judecat şi condamnat şi deci nu poate fi considerat ca vinovat.

● Te-Deumul de Sîmbătă, cu ocazia zilei de 10 Maiu, va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei, asistat de un mare număr de preoţi şi acompaniat de corul ceremonial al Mitropoliei.

Trupele care vor face defilarea, vor fi înşirate de-a lungul străzei Ştefan cel Mare şi în curtea Mitropoliei.

● La 22 Maiu a. c., cu ocazia sărbătoarei „Inălţărei Domnului" se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul Mănăstirei Neamtz.

Hramul va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei.

● Comandamentul corpului 4 de armată a învitat pe ofiţerii în rezervă din garnizoana locală să ieie parte la parada de 10 Maiu, în ţinută de rigoare.

● Este inexactă ştirea dată de un ziar cum că d. căpitan Costinescu, şeful depozitului de haine ofiţereşti de la comandamentul corpului 4 de armată, care e arestat, ar fi fost pus în libertate.

● D. ĩ. I. Adam a fost numit copist în grefa camerei de punere sub acuzare, în locul d-lui Şeptelici înaintat.

◉ Poliţia de siguranţă a somat pe Lazăr Sterling, chelner la otelul Buch, să plece imediat din ţară.

Fiind-că desaprobăm sistemul expulzărilor violente, am dori să ştim ce fapte i se impută acelui chelner?

◉ La începutul lunei s'a reclamat poliţiei că de la Iosef Pauer, care se afiă pus sub interdicţie, s'a furat o sumă de mai multe mii lei.

Astăzi s'a aflat că banii i-a furat serva Lina Dimitriu, care în 1907 fusese în serviciul lui Pauer. Sub un covor din părete s'au găsit 4100 lei în bancnote şi 25 napoleoni.

Hoaţa a fost arestată.

● Un început de grevă a fost eri după amiază la abator.

Măcelarii trunchieri, adunaţi în curtea abatorului, refuzau să mai ia carnea de la angrosişti, de oare-ce aceştia le pretindeau un preţ mai mare de cît cel fixat de administraţia comunală.

D. dr. Georgescu, directorul abatorului intervenind, a reuşit să liniştească spiritele şi să facă pe angrosişti să menţie preţul fixat de măcelari.

● Comitetul instituit pentru marele alergări de cai, ce vor avea loc la toamna în Iaşi şi care se compune din D-nii: Mihail Sturdza, G. Moruzzi, D. Greceanu, N. Cozodini, dr. A. Georgescu, Al. Gane, Gh. Livaditi şi D. Zarifopol, se va întruni zilele acestea spre a fixa zilele cînd vor avea loc alergările.

La aceste alergări se vor pune premii însemnate. Comitetul va decide şi asupra sumelor ce vor fi date ca premii.

◉ Prin noul budget al Cassei şcoalelor, s'a prevăzut suma de 60,000 lei, fond destinat pentru plata examinatorilor şi conferenţiarilor de la facultatea juridică.

◉ Pe ziua de 15 Maiu a. c., se va face o nouă mişcare în corpul didactic primar din judeţul nostru, cînd se vor complecta cele cîteva locuri vacante.

● Din Ţiganaşi ni se comunică că eri după amiază la orele 4 şi jum. un mare incendiu a distrus mai multe case din acel tîrguşor.

Focul a luat naştere de la o bucătărie de vară a femeei Anica Bucatariu; cum sufla un vînt puternic flacările s'au propagat la casele numitei femei, care au fost distruse, iar de aici s'au întins la casele lui Vasile Bucatariu şi mai apoi la Vasile Onofraş.

Focul a distrus casele numiţilor locuitori, mai multe coşere cu producte şi alte atenanse.

Graţie numai ajutorului dat de săteni focul nu s'a întins mai departe şi a fost localizat.

Pagubele se urcă la cîte-va mii de lei.

◉ Judecătoria ocol. II a condemnat eri pe d. dr. N. Niemerower la 100 lei amendă pentru refuz de serviciu într'o afacere de jurămînt more judaico.

◉ Rectoratul a invitat pe toţi profesorii universitari să participe la tedeumul dela 10 Maiu ce se va oficia la Mitropolie.

◉ Astă-zi după amiază elevele şcoalei primare din Păcurari de sub direcţiunea d-nei d-r Popescu vor vizita expoziţiunea naţională de la pinacoteca şcoalei de belle arte.

◉ Studenţii facultăţi de ştiinţi, de la secţiunea fisico-chimică, vor vizita mîne ziua, sub conducerea profesorului lor d. Dragomir Hurmuzescu, toate instalaţiile industriale din localitate, iar seara vo vizita uzina şi întreaga instalaţiune a universităţei.

◉ Aflăm cu părere de rău că d. profesor universitar Dimitrie Pompei, se află de cîte-va zile bolnav.

◉ Colegiul universitar, compus din senat şi consiliul facultăţei de ştiinţi a decis a nu recomanda nici pe d. Stoenescu-Dunăre, nici pe d. Laiescu la catedra de geodesie până ce nu vor prezinta lucrări de o reală însemnătate.

◉ D. colonel Alexandru Musteaţă a terminat eri inspectarea regimentului 7 roşiori.

◉ D. I. Vasilescu-doctor în drept de la Paris, a cerut decanatului facultăţei juridice a fi abilitat ca docent în specialitatea procedurei civile.

● Eforia spitalelor sf. Spiridon era abonată la ziarul *Secolul*, căruia 'i trimitea şi anunţuri spre publicare.

Zicem *era* fiind-că, acum cîte-va zile, administraţia acelui ziar a fost poftită să-şi înainteze conturile iar ziarul a fost refuzat.

Secolul prea zisese, în urmă, lucrurilor pe nume, prea se diferenţia politica ei de cea ţigănească de la *Voinţa* şi de acea evreo-neofită de la *Independenţa*—şi nu putea eforia să subvenţioneze asemenea ziar.

Probabil că şi alte eforii, primării şi prefecturi au tratat la fel ziarul „Secolul" — căci, pe ziua de azi, *Secolul* a întors şurubul şi publică nu mai puţin de trei articole *contra* d-lui Take Ionescu.

Rămîne de văzut dacă epitropia se va abona din nou la ziarul *Secolul*.

◉ **Universitare.**— Decanatul facultăţe juridice aduce la cunoştinţa tuturor studenţilor care vor fi convocaţi la examene că dacă nu se vor prezinta la prima convocare, vor fi consideraţi ca absenţi şi nu vor mai fi examinaţi în această sesiune la nici un obiect.

— Mîine Vineri, 9 Maiu, dl. agregat St. D. Popescu va reîncepe cursul liber de geografie, tratind cîteva chestiuni din programul examenelor de capacitate pentru geografie, specialitatea secundară.

Cursul va fi ţinut în sala cursurilor de mineralogie, la orele 5. p. m.

— Mîne Vineri, la orele 3 p. m. d. I. A. Scriban, licenţiat al facultăţei de ştiinţe şi practicant la seminarul pedagogic universitar va ţinea cu elevii acelui seminar din clasa IV-a lecţiunea de probă la geografie. Critic va fi d. Nicolae Cumpătă iar raportor d. Vasile Vrînceanu.

Iar pentru Simbătă 10 Maiu, la orele 8 jum. dimineaţa e anunţată discuţiunea lecţiilor de probă a d-lor C. G. Bedreag şi Nicolae Muzicescu, ţinută la Cosmografie.

— D. Theodor Antonescu, profesor de antiquităţi şi arheologie şi-a reluat cursurile.

— Astăzi, Joi, la orele 4 p. m. studentul E. Triandafil va citi în prezenţa d-lui Teodor Antonescul lucrarea sa despre scrierea micenienilor.

— La 10 Maiu, încep înscrierile la examenul facullăţei de drept. Condiţinnile pentru a fi primită înscrierea sunt: să prezinte recipisa de aquitarea ratei a II-a a taxelor de frequentare, recipisele de frequentare şi a taxelor de examine.

Sub nici un motiv nu se va primi petiţiunea de înscrierea nici unui candidat fără să se fi conformat acestor dispoziţiuni ale regulamentului.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi a loteriei regatului romîn, au eşit următoarele numere cîştigătoare:

40.000 lei No. 489

3000 lei No. 19161

2000 lei No. 41986, 44316, 45791, 14715.

1000 lei No. 55372, 23233, 30068, 43279, 26227, 26860

500 lei No. 20239, 42454, 17766, 39754, 8609, 43910, 49374, 21426, 55082, 20422, 30519, 16286, 44078, 54134, 23644, 465, 12521.

200 lei No. 259, 31, 140, 928, 46, 413, 570, 1494, 1034, 2088, 4913, 4901, 5144, 5028, 6967, 8060, 9190, 9028, 9082, 10354, 10106, 12333, 14603, 15715, 16005, 16016, 16060, 17008, 17081, 18046, 18067, 19404, 20170, 20100, 21021, 22779, 22099, 23138, 24175, 25080, 26516, 27030, 27000, 28056, 30101, 31004, 32262, 32035, 32029, 34500, 35036, 36611, 37014, 40040, 41090, 43003, 48007, 48601, 51089, 51901, 52012, 55073, 56858, 57173, 58637, 59192.

In prima zi a tragerei Loteriei Regatului Romîn

Sorţul a făcut ca în colectura mea să **iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei**

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.

(Piaţa Unirei)

Congresul medicilor

Bucureşti. — Congresul medicilor din întreaga ţară se va ţinea anul acesta în Capitală în zilele de 11, 12 şi 13 Maiu a. c. în localul institutului de bacteorologie.

Mişcarea în armată

Bucureşti.—D. general Averescu, ministru de resboiu, va prezenta poimîne dimineaţă M. S. Regelui, spre semnare, decretul înaintărilor şi transferărilor ce se fac în armată pe ziua de 10 Maiu.

De la Curtea regală

Bucureşti. — Contrar celor anunţate, Suveranii nu vor mai pleca în străinatate.

La 25 Iunie d-rul Noorden va sosi în Capitală pentru a supune pe M. S. Regele unui nou regim.

Interzicerea unor cărţi româneşti

Buda-Pssta.—Ministrul de comerţ a interzis distribuirea prin poştă a calendarului pe 1907 şi cartea intitulată «Martirii» de Constanţa Hodoş, ambele editate de imprimeria Minerva din Bucureşti.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.— Marţi dună amiază se va ţinea un important consiliu de miniştri la Palat, sub preşedinţia M. S. Regelui.

Reîntoarcerea Suveranilor

Bucureşti.—M. M. L. L. Regele şi Regina s'au reîntors din călătoria ce au făcut'o pe Dunărea.

Azi la amiază Suveranii au sosit la Giurgiu iar de acolo s'au urcat în automobil şi la orele 2 p. m. au sosit în Capitală.

Percheziţie

Constantinopol.—După indicaţiile primite de Poartă în percheziţiile efectuate în cartierul armenesc s'au găsit 200 de arme ale comitagiilor.

Duma

Petersburg.— Ministrul comunicaţiilor a supus Dumei un proect de lege privitor la construcţia unei linii care să lege reţeaua rusă cu cea finlandeză lîngă Peterburg.

Membrii partidelor dreptei au făcut interpelări asupra stărei de lucruri dela graniţa rusă persană.

Organizaţie revoluţionară militară

Petersburg.— O organizaţie revoluţionară militară a fost descoperită în garnizoana Kremenciug.

Intr'o întrunire secretă au fost arestaţi 18 soldaţi şi un comerciant.

Condamnarea unor revoluţionari

Constantinopol. — In procesul intentat celor 4 bulgari din Tîrnova şi celor 8 bulgari din Kirklise pentru participarea la propaganda revoluţionară, tribunalul extraordinar din Adrianopol a condamnat pe unul din aceştia la 15 ani închisoare, pe 6 la trei pînă la 5 ani. Ceilalţi au fost achitaţi.

Chestia sufragiului femeesc

Londra.—Lordul Asquith primind deputaţiunile partizanilor sufragiului femeesc a anunţat că guvernul chiar înainte de închiderea sesiunei parlamentare va lua întinse măsuri pentru reforma electorală. In ceea ce-l priveşte personal, dînsul nu este partizan al sufragiului femenin, însă guvernul nu se va împotrivi la o modificare în favoarea acestui sufragiu.

Dispariţia unui bancher

Toulon.—Bancherul şi agentul de schimb Drouhin, în urma sustragerei a unui milion de lei, a dispărut.

Nou ambasador

Constantinopol.—Poarta a aprobat numirea d-lui Lowther ca ambasador al Angliei la Constantinopol.

INVITAŢIUNE

Domnii membri ai societăţei „Cultura" sunt cu onoare rugaţi a participa împreună cu doamnele, la serbarea şcolară organizată de şcoalele "Cultura" cu prilejul Aniversărei proclamărei regatului.

Serbarea va avea loc Simbătă 10 Mai, ora 3 p. m. în localul şcoalei No. I din strada Săulescu 6.

COMITETUL.

Marele Hotel „METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Gonosan

TRADE MARK

— ANTIBLENORAGIC —

Cel mai bun şi aprobat de toate autorităţile medicale. Calmează repede durerile şi opreşte secreţiunea, scurtează durata boalei şi prêntîmpină complicaţiuni. Doza: 4—5 ori pe zi cîte două capsule după mîncare. De vînzare la toate farmaciile şi drogueriile din ţară. Preţul unei cutii 2.50 capsule lei 4; cu 30 capsule lei 2.75.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fondurl de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi săimetoi mult pe urma ei, n'are de cît săfitndrei următorul sfat ; Cînd **Hainele** ultasde pătate sau decolorate nu le mai rtat ei întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trputţi e spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acea stă branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este l ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe

Durata traseulu 6—7 zile

Asemenea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

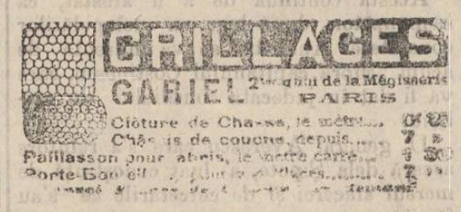

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cumotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 433.—IAȘI, Sîmbătă 10 Mai 1908

O grea problemă

Cazul sub-locotenentului Ioanid, care s'a sinucis pentru a scapa de rușinea osîndei ce-l așteptă, rîdică chestiunea moralității funcționarilor noștri.

Nu vreau să spun că abuzuri de felul celor săvîrșite de nefericitul tînăr, nu se întîmplă și aiurea, nici că frecvența cazurilor de natura aceasta e mai mare la noi de cît în alte țări. Dar afacerea aceasta mă face să cuget la o stare de lucruri anumită, care pune funcționarismul nostru pe un picior de mare inferioritate morală față de acel al statelor apusene.

E probabil că Ioanid s'a lasat tîrît de impulziunile vrîstei și naturei sale. Avînd a mînui fonduri publice, și neavînd tăria de caracter, care face pe omul moral să reziste în fața ispitei, și-a însușit banul public, întrebuințîndu-l cu o nepăsare naivă pentru plăcerile mărunte ale vieței. Cînd a venit momentul socotelei, a încercat să fugă. Scaparea nu se arata nicăeri, și atunci nenorocitul și-a făcut singur dreptatea, spălînd cu propriul său sînge rușinea pacatului săvîrșit.

In condițiile aceste imoralitatea e patentă, și din punct de vedere social n'are nici o scuză. Faptul în sine, de altfel, n'are mai multă însemnătate de cît orice întîmplare curentă din rîndul acelor care alimentează rubrica „faptelor diverse" din ziare.

Ceea ce-l leagă de starea de lucruri de care aminteam mai sus, e un raport accidental,—acel al comunității de mediu. In aceiași pătură socială, floarea imoralității crește pe o întindere vastă și rădăcinele ei sunt adînci, și nimeni nu încearcă a le smulge.

Despre funcționarii noștri în genere se spune că sunt abuzivi, că sunt conruptibili, că sunt venali. Generalizarea aceasta poate cuprinde oare care exagerare, ea are însă mult adevăr.

Care e însă cauza?

De ani de zile viața noastră devine din ce în ce mai grea. In timp ce mijloacele economice se înmulțesc, în timp ce avuția socială crește, condițiile traiului devin mai anevoioase, pentru că circulația bunurilor se face mai repede, pentru că inegalitatea avuțiilor se accentuează, pentru că exigențele vieței sporesc. Totul e scump astăzi,—în tot cazul totul e mai scump de cît acum 20 sau 30 de ani. Totul s'a schimbat din ce a fost odinioară, numai un lucru a rămas același: lefurile funcționarilor publici. Ba nici acestea, căci atinse de curbe și grevate de impozite, în loc să crească ele au scăzut în mod simțitor.

Din ce să trăiască funcționarul, plătit cu o sută de lei pe lună, dacă se întîmplă să poarte și sarcina unei familii numeroase? Prin ce minune dumnezeească, această cifră poate forma materialul unui buget intim care să acopere capitolele: hrană, îmbrăcăminte, chirie, educația copiilor, dări, medicamente etc. etc.? Cu multă trudă și nevoe, altă dată o asemenea sumă putea asigura un traiu foarte redus. Astăzi lucrul nu mai e cu putință.

Și atunci ce-i rămîne de făcut, candidatului la mizerie? In cazul cel mai bun sfînțuiala. In cel mai rău prevaricațiunea — dacă în împrejurări și aceasta e cu putință.

Ioanid nu era în asemenea caz, firește; pentru aceasta nici nu putea găsi ertare. Dar pe cei, cărora bugetul statului nu le oferă de cît strict atît cît îi poate face să moară de inaniție, cine-i poate osîndi?

Problema aceasta a făcut și va face încă preocuparea partidului conservator-democrat, care a înscris în programul său rîdicarea situației materiale a micilor funcționari publici, pînă la asigurarea lor efectivă împotriva greutăților vieței. Rezolvirea ei, va fi de sigur nu numai operă de umanitate, dar mai presus de toate operă de sănătate morală.

„Punem listă..."

Celèbra ședință, de alaltă-seară, a și mai celebrului comitet executiv al partidului liberal local, nu s'a ales dè cît prin o singură hotărîre: acei cari așteptau cu nerăbdare să cunoască hotărîrele luate au primit un respuns tipic, menit să-i îmbărbăteze și mulțumească:

— „Punem listă la alegerea pentru Camera de comerț".

Rezultatul acesta—unicul—este caracteristic pentru mentalitatea actualilor diriguitori ai partidului liberal, și semnificativ, pentru psichologia împrejurărilor prin care trece acel partid.

Caracteristic pentru mentalitatea diriguitorilor, căci pentru prima oară vedem un comitet executiv de club politic ocupîndu-se de o alegere menită a rămînea în afară de luptele politice. Pentru prima oară vedem partidul de la guvern intrînd în luptă și dînd un caracter pur politic unei alegeri, care, prin natura lucrurilor, trebuia să rămîie apanagiul exclusiv al unei anumite categorii de comercianți.

Intronarea politicei la camera de comerț nu poate fi de folos instituțiunei în sine—și liberalii, cei dintâi, vor fi avut meritul—și au multe merite de asemenea natură—de a fi intronat politica la alegerile pentru camera de comerț.

Ș-dința comitetului executiv, am zis, este de natură a zugrăvi perfect psihologia situației din clubul liberal ieșan. Intr'adevăr, a fost ușor să se ia un vot cînd s'a pus în discuție o chestie care interesa doar partidul în genere, dar de loc anumite nuanțe sau individualități. Cînd s'a pus însă, în discuție chestiuni care constituea baza antagonismului manifest din acel partid, cînd era vorba de o hotărîre care ar fi însemnat triumful definitiv al uneia din nuanțele în luptă, discuția a degenerat, patimele s'au dezlănțuit; unii au părăsit pur și simplu clubul, iar ceilalți au fost nevoiți să plece, fără a lua vr'o hotărîre.

Prea mare este vrajba și prea profunde cauzele pentru a se putea întrevedea macar formula unei reconciliațiuni generale. Aceasta ie atît de adevărat în cît unii—și cei mai de seamă poate—au renunțat a o mai căuta. Așa d-nii Sterè, Climescu etc. care nici n'au mai venit aseară la ședință.

Și pe cînd debandada este atît de mare, naivii din comitet au crezut că pot înșela pe și mai naivii care nu sunt în comitet, aducîndu-le veste că liberalii vor lupta în alegerile pentru camera de comerț.

— „Ce fel de luptă va fi aceasta? Cine vor fi luptătorii,—spune unul din cei care nu trec drept naivi,—și care va fi rezultatul? Nu cum-va identic cu acel al ședinței de astă-zi?"

Cine vor fi luptătorii, ie greu de respuns —dar în ce privește succesul, putem asigura pe adversarii noștri, că nu va fi de natură de a spori gustul de luptă la cei care fac parte din clubul liberal local.

Procesul delicat

Pînă către miezul nopței au ars becurile, ieri seara, la clubul liberal de la noi din Iași. Iar s'a judecat procesul și iar s'a amînat. Dosarul cauzei s'a îngroșat încă cu cîte-va file, iar lucrurile în sine au rămas staționare.

Și clubul liberalilor e staționar într'o privință: ori s'ar aprinde becurile, sau nu, clubul tot întunecat rămîne. Dar la termenul de ieri, a isbucnit parcă o rază de lumină. Atîta cît ar lumina scînteia cremenei un întunerec profund. Dar a fost puțină lumină, foarte comică în felul ei.

Fizionomia clubului—în prima linie. Convocat era comitetul executiv. Trebue să spunem, spre a lămuri lucrurile mai bine, că acest comitet este un copil născut în șapte luni. In toiul certelor d'intre liberalii tineri cu cei bătrîni, în Martie 1907, partidul liberal ia puterea. Fiind-că nimeni nu voia să i-o dee—a luat-o. In zilele acelea de entuziasm, călăuziți de speranța ce-o dă puterea, adversarii se împacă. Era o împăcare silită, pe nimic real bazată. Atît doar că, în fuga entuziasmului, împăcarea dete naștere comitetului executiv de astăzi, copil rachitic și anemic.

D. P. Poni, president al clubului pe acèle vremuri, a fost singurul care în acele zile de falș entuziasm și de timpurie naștere a comitetului executiv, a avut ochiu bun: d. Poni, în seara nașterei comitetului executiv, a plîns.

Astăzi, însă, d. Poni se interesează de soarta țăranului romîn și—rîde.

Dar prea largă am deschis paranteza. Convocat era comitetul executiv; pe cînd în o odaie de alături, gata să sară, gata să-și descarce amarul—ședeau liberalii nemulțumiți. Ai fi zis că te afli, nu într'un club politic ci în tabăra de la Șipote: aci soldații unei armate, d'incoace adversarii, gata să se încaiere!

Această stare a spiritelor a determinat pe cei din comitet să recurgă la un truc foarte subțire: convocat să iee hotarîri urgente pentru limpezirea situației — comitetul a adus pe tapet chestia... alegerei camerei de comerț.

In interminabilul și delicatul proces s'a ridicat deci încă un incident, iar fondul a rămas neatins.

Sîmbătă seară comitetul se va aduna din nou. De astă dată ie vorba să se complecteze, fiindcă vremurile de belșug au trimis pe vr'o 4 din comitet să se îndestuleze din budgetul statului.

S'a pus deci termen de urgență. Vom vedea ce va fi Sîmbăta.

Șeful nostru și ultimele succese

D. Take Ionescu, în discursul pe care l'a ținut Dumineca trecută în Călărași, s'a ocupat de aproape de ultimele două succese electorale ale partidului conservator-democrat, despre care a zis următoarele:

Ei, d-lor, alegerile din urmă au dovedit nu numai că partidul nostru este cu adevărat partidul conservator de guvern, dar au dovedit mai mult, au dovedit că noi în momentul chiar al transformărei, și prin însuși faptul transformărei ne întărim, că suntem mai tari astăzi constituiți în partidul conservator-democrat față de partidul liberal, de cît am fi fost dacă am fi continuat să stăm alături cu ceilalți în acea promiscuitate în care ni se stînjenea activitatea și ni se veștejea entuziasmul. (Aplauze prelungite).

Și vreți, d-lor, o dovadă? La Vaslui, la alegerile generale, la alegerile din vara trecută, care era soarta partidului conservator, a partidului unit la acea dată? Iat-o: din grația partidului liberal un loc pentru d. Carp, și, *la colegiul al doilea*, un loc pentru d. Filipescu Iar astăzi, cînd ne-am scăpat de ceilalți; acolo în leagănul însuși al d-lui Carp, învingem noi pe amîndoi, și pe cei cari au profitat de grația de la Iunie și pe cei cari au acordat grația de la Iunie. (Mult prelungite aplauze).

Să trec, d-lor, la Craiova. La Craiova, în alegerile generale, am candidat eu și cu d. Economu la întâiul colegiu de senat. Eram în așa zisa fuziune și sunt dator, în public cel puțin, să cred că eram sinceri, că cei cari veneau la noi în comitet și participau cu noi la lucrările electorale, ne dădeau și votul lor cînd se duceau în sala de vot; ei bine, la alegerile generale m'am suit la 220 și ceva de voturi iar d. Economu a avut 180 voturi. Iar astăzi, cînd ne-am scăpat de dînșii, d. Nicu Economu a cîștigat peste 100 voturi, căci a avut 282! (Aplauze mult prelungite).

Am dreptate dar să vă spui că aceste alegeri pentru mine au nu numai valoarea că au accelerat transformarea partidului conservator, dar mai ales folosul că mi-au ridicat după suflet acea grije ca nu cumva în căutarea idealului viitor să sacrificăm nevoile prezente ale ideei conservatoare. (Aplauze entuziaste).

Domnilor, am convingerea că nici odată în Romînia ideile conservatoare, n'au avut mai mare nevoie de un organ puternic care să le reprezinte decît în ceasul de astăzi. Și pentru ce, d-lor? Să mă ertați dacă mă voiu întoarce puțin în istorie: toți știți istoria partidului liberal: din partid republican și aproape anarhic —și nu putea să fie altfel în ora în care își luase misiunea de a sfărma vechea Romînie ca să se poată naște o Românie nouă—încetul cu încetul, sub magia, sub abilitatea politică a lui Ion Brătianu, se transformă într'un adevărat partid conservator, cîte o dată chiar cam prea autoritar sub eticheta lui liberală.

CATE-VA NOTE

Sienkiewicz, celebrul literat polonez, a fost judecat alaltaieri de curtea cu jurați din Viena și condamnat la o amendă de trei sute coroane fiind că cu prilejul agitațiilor studenților ruteni, autorul lui „Quo Vadis" scrisese un articol, ce se termina ast-fel: „în închisoarea în care ei (studenții) s'au aflat trei zile, ei aranjează o grevă a foametei cu vin și biftecuri, trimise lor de prietini".

Acum, pe lîngă vinul și biftecurile cu cari o grevă a foametei s'ar putea lungi pînă la adînci bătrînețe, cei trei studenți ruteni au și trei sute coroane, cu cari vor putea cumpăra vin și biftecuri, ca să reînceapă greva foametei.

OAMENI ȘI LUCRURI

TRICOLORUL

Primele știri ale „Agenției Romîne" în privința incidentului de la Brașov au fost cu drept cuvînt alarmante. Acum chestiunea e redusă la adevăratele ei proporții fără însă să fi pierdut din importanța ei, căci rămîne știut că în momentul de față s'a încins o luptă decisivă în jurul tricolorului romînesc—în țeara ungurească.

Pe mormîntul poetului naționalist Andrei Mureșeanu se depunea—în chip misterios—în toți anii, de ziua aniversară a morții lui—o cunună cu panglici tricolore. Iar în anul acesta, în aceeași zi, 3 Mai, cu toată paza severă ce organizase poliția n'a putut scăpa de neplăcerea grozavă de a găsi în același loc același simbol pur romînesc pe mormîntul celui mai entuziast poet și unul din eroii istoricului an 1848. Fără a fi dintre poeții mari, Andrei Mureșeanu este însă adorat în toate țările locuite de Romîni și alături de Alexandri el gustă cea mai întinsă popularitate pe care i-au făcut-o poeziile cu caracter patriotic între care sunt bucăți memorabile ca: „Glasul unui Romîn" și marșul anului 1848 sau „Deșteaptă-te, Romîne!" Versurile lui largi, încăpătoare, sunt ecouri de fanfare; ele cuprind numai protestări și îndemnuri; în ele poetul adeseori polemizează, imploră, geme, rînd pe rînd!

Ah! căci nu-mi pot respunde străvechile mormînte!
Spunînd ce țin în sinu-și: Romîn, au gen străin?
Atunci s'ar frînge ceartă ce curge-acum, ferbinte
S'ar șterge atunci ca ceața și vechiul meu suspin.

Pe cînd suspina versurile aceste nu prevedea cîntărețul că și în jurul mormîntului lui propriu se va încinge cîndva o luptă fierbinte, că pe țărina uscată ce-l acopere va răsări din an în an, măcar pentru cîteva clipe, o cunună de lauri împodobită de tricolorul romînesc, acel tricolor ce întrupează și izbînzile trecute și aspirațiile viitoare ale neamului: nici nu prevedea încă la ce glorie și fală va ajunge „Marșul" care e cu siguranță poezia cea mai populară din întreaga literatură romînească, pentru că nu e copil de școală care să nu fi învățat și să nu fi cîntat cu plăcere strofele entuziaste ale lui Mureșanu:

Deșteaptă-te, Romîne, din somnul cel de moarte
In care te-adînciră barbarii de tirani,
Acum ori nici odată croește-ți altă soartă
La care să se'nchine și cruzii tăi dușmani

Istoria lumei și împrejurările au hotărît ca pe mormîntul acestui idealist al neamului romînesc să nu poată fîlfîi nici un moment o emblemă romînească și de aceia Ungaria s'a cutremurat de îndrăzneala acestor mîni misterioase ce vin să împodobească groapa cu semețul tricolor.

Tricolorul! In ziua cînd vor apărea rîndurile aceste, el va fîlfîi pe toate casele, în toate unghiurile,—de 10 Maiu—amintînd un epizod glorios din istoria progresului romînesc, simbolizînd libertatea poporului romîn cucerită pe cîmpul de luptă și după glorioase sacrificii. De dînsul este de-apărurea legată conștiința țării și fără el nu s'ar putea concepe noțiunea de țeară neatîrnată și de popor liber. Tocmai din aceste cauzeațiunea maghiară care se cutremură de frica broșurilor importate de badea Cîrțan, trebuia să se teamă de apariția tainică a tricolorului romîn pe un mormînt simbolic ca acel al lui Andrei Mureșanu, și să'și pună poliția întreagă în urmărirea „criminalilor" cari au cutezat a aminti odată mai mult trecătorilor, că în acel colț de cimitir trăește o lumină eternă, lumina unui entuziasm curat și mare, lumina unor cîntece nemuritoare și a unui glas etern de redeșteptare.

Rodion

CONFERINȚA D-lui A. D. XENOPOL despre NAȚIONALISM

II

Napoleon III dorind să'și îndreptățască uzurparea tronului imperial prin niște isbînzi militare care să-l arăte tot odată ca vrednicul urmaș al marelui său unchiu, dădu împreună cu Anglia sprijinul său Turcilor în războiul lor cu Rușii pentru locurile sfinte, și Rușii fiind bătuți, Napoleon se gîndi să asculte de cererile revoluționarilor romîni refugiați în Paris și sprijiniți de marii scriitori francezi Michelet și Quinet și de marii ziariști Ernest Desjardins, Léon Plée, Paul Bataillard și Ubicini, spre a uni Moldova cu Muntenia în un singur stat, întărindu-l prin așezarea în fruntea lui a unei dinastii străine și a face astfel din România o stavilă contra înaintărei Rușilor către Peninsula Balcanică. Din momentul ce perspectiva realizărei visului național al Romînilor se arătă atît de ademenitoare, se deslănțui între Romîni și mai ales în Moldova o mișcare a tot cuprinzătoare, hotărîtă a face totul, a jertfi totul, numai ca acel vis frumos, întărirea poporului, să ia ființă.

Nu se întîlnește nicăirea aiurea în istoria poporului romîn afară de cît doar în luptele uriașe purtate de Ștefan cel Mare, atîta lepădare de sine, atîta pornire altruistă, atîta îngrijire de binele întregului și atîta nepăsare de interesul individual. In lupta dată pentru ca glasul divanului ad-hoc al Moldovei să fie favorabil unirei, s'a făcut în adevăr minuni; căci o mînă de oameni, înflăcărați de focul cel sfînt al iubirei de țară și de neam, lupta cu intrigile și cu uneltirile a două mari puteri, Austria și Turcia, care aveau cea mai mare înrîurire în Moldova și care, pentru a izbuti să zădărnicească unirea, făgăduiseră caimacanului Vogoride tronul Moldovei, în cazul cînd prin mijloace administrative ar izbuti să stoarcă, din alegeri, un divan protivnic unirei. In această luptă titanică Moldovenii cei buni din toate părțile țărei își uniră gîndurile și inimile și cu toate că știau prea bine că țara lor va fi jertfită, că va perde rolul său de stat deosebit, că va închina capul de bour vulturului munteau, nu au stat la gînduri să o ceară cu toată stăruința, și cînd ea fu realizată, să cînte și să joace hora unirei la toate răspîntiile; căci simțeau în adîncul ființei lor glasul cel mare al neamului care le spunea: în unire singură e scăparea poporului romîn. A fost un moment de nespusă înălțare sufletească care nu s'a mai reprodus de atunci și poate nu se va mai reproduce în veci.

Alegerea lui Cuza la București nu s'a făcut din entuziasm, ci din frică de popoporul amenințător care dorea unirea. Dacă însă presiunea poporului bucureștean poate părea a fi un avînt patriotic, lucrurile se schimbă cînd ne gîndim că el avea interes a cere unirea, de oare ce strămutarea capitalei la București era să aducă foloase materiale.

Dacă însă în București se pot găsi și elemente care tulbură avîntul neinteresat al iubirei de țară, în Moldova el atinge o înălțime care trebue să'și găsască explicarea în aiurarea minț lor, scoase din țițîne prin marea pornire altruistă.

Personalitatea ce s'a ales pentru a conduce soarta poporului romîn, din această vajnică frămîntare a simțimîntului național, fu și ea călăuzită de aceiași putere în îndeplinirea grelei sarcini de a organiza noua viață a poporului român. Toată domnia lui Cuza-Vodă nu este decît o ferbinte revărsare a simțimîntului național întrupat în neperitoare reforme: realizarea unirei efective a țărilor romîne prin contopirea camerilor, ministerelor și a capitalei; mărețul act al secularizării averilor mănăstirești prin care se puse un capăt și ultimei rămășiți a domniei grecești în țările romîne; impro-

prietărirea ţăranilor, care cu toate neajunsurile ei economice, nu este mai puţin adevărat că a rădicat pentru întâia oară pe adevăratul popor romînesc pe băştinaşii acestor ţări care'şi vărsase în cursul veacurilor, sîngele pentru a lor apărare din starea de paria şi de iloţi la rangul de proprietari şi de cetăţeni; dobîndirea autonomiei desăvîrşite a Romîniei prin sfîşierea convenţiei de Paris în ziua de 2 Maiu 1864, prin care s'a făcut cu putinţă chemarea la 1866 a dinastiei străine şi consolidarea existenţei noastre politice şi naţionale.

Aceste fapte ale lui Cuza-Vodă alăturea cu autocefalia bisericei, cu înfiinţarea universităţilor, cu sporirea armatei, cu restrîngerea jurisdicţiei consulare fac din domnia lui o epocă de întărire a neamului romînesc, o epocă de întemeere a Romîniei moderne, o epocă de clădire a unei puternici temelii pe care apoi s'a putut înălţa neatîrnarea, regalitatea şi reînvierea virtuţei ostăşeşti îndeplinite sub domnia lui Carol I. Dar sub această domnie ideile naţionale au făcut un pas mai departe în întărirea şi înviorarea poporului nostru, prin crearea unor aşezăminte economice care, consolidînd temelia pusă de Cuza, au asigurat şi mai mult înălţarea edificiului măririi noastre naţionale: şoselele, drumurile de fier, liniile de navigaţie, băncile fonciare şi cea naţională, creditele agricole şi băncile poporane au înlesnit circulaţia avuţiilor şi a apropiat interesele oamenilor.

Instrucţia desvoltîndu-se a adus luminarea minţilor; simţul estetic pătrunzînd în conştiinţi a provocat înfrumuseţarea oraşelor din care tocmai un exemplu de samă ni-l da oraşul Piatra, în splendidul său parc *Cozla* care este menit să devină peste cîţiva ani unic, nu numai în Romînia dar chiar în Europa.

O mulţime de îndeletniciri, care mai înainte se îndeplineau numai de streini s'au întors pe mîinele romînilor: ingineria, architectura, medicina, veterinăria şi din îndeletnicirele publice: poşta, telegraful şi drumul de fier.

Această îmbogăţire a muncei superioare naţionale a întărit fără îndoială elementul romînesc şi deci naţionalitatea noastră,

Să se bage însă de samă că toate aceste întăriri ale naţiei noastre pe calea materială au plecat mai mult de la organele statului, de cît de la iniţiativa individuală.

Aceasta s'a mărginit de a da la început prima îmboldire a mişcărei, primei idei, lucru ce a urmat înainte a sprijini în tot decursul desvoltărei.

Plăzmuirile intelectuale în care mai ales poesia a avut rolul cel mai mare au întovărăşit întărirea materială a naţiunei făcută din iniţiativa organelor publice.

(Va urma)

Peripeţiile unui proces

Vorbim tot de procesul Vărlănescu, căci e unic în felul lui, atît prin natura faptului cît şi prin condiţiile singulare în care s'a produs. Un revizor şcolar execută un ordin ministerial, chit ca a doua zi acel ordin să fie revocat. Persoana asupra căreia s'a îndeplinit faptul n'a fost jicnită în interesele sale, căci cel ce provocase înlocuirea tot el a venit şi a lăsat lucrurile la locul lor.

De pildă: Vărlănescu prin faptul că a fost revizor conservator, e scos din direcţie şi mutat în interes de serviciu la altă şcoală—3 kilometre departe, din Tataraşi la Nicolina. Lovit în interesul lui material şi moral, primeşte lovitura, care e politică.

Matasariu—ilustrul Matasariu—de 2 ori se încearcă a fi scos din direcţie de infama administraţie conservatoare; de 2 ori i s'a purtat sămbetele. Şi ministru—era Vlădescu, şi secretar general era Hurmuzescu, şi director de minister era—C. Praja; toţi au vrut să-l mănînce. In 2 dăţi s'a trimes unul şi acelaşi ordin de revocare din direcţie. Data întâia revizorul nici n'are vreme să execute ordinul, căci de a doua zi se revoacă, de a doua oară îl execută, dar după 2 septămîni se revoacă iarăşi.

Matasariu rămîne deci locului şi la direcţie şi la şcoală; nu sufere nici o pagubă materială de 5 bani, iar cea morală n'avea ce pierde, căci n'o prea are, şi acest domn Matasariu, în înalta şi adînca dumisale concepţiune de sine lasă să treacă zile, săptămîni, luni şi anul chiar şi tocmai după un an cînd ministru era Haret, director de minister Spiridon Popescu, revizor şcolar Sachelarescu, iar Vărlănescu era suflat de la şcoala lui şi de la direcţie, să se trezască că a fost *lezat* (aud?) în demnitatea sa de felul cum se lucra supt ministrul conservator, el însuşi fiind conservator fuzionat.

Şi la răutatea celor mari a stărnit o chestie *în-hisă*, căci actul de la 10 Iulie 1906 fusese executat, contramandat, observat, amendat ori şi ce deci, era închis... şi Matasariu l'a deschis, căci nu de geaba Haret e ministru a 3 oară, şi Spiridon Popescu director de minister a 2-a oară şi Solomon Haliţa inspector a 3 oară, de cît pentru a deschide orice lucru vechiu, apreciat, judecat chiar.

Şi atunci acest domn Matasariu face operă de conservator şi bun coleg, că cere prin cerere formală să vină să depună el verbal în contra revizorului, să ceară să fie primit de ministru în audienţă după proces şi înainte de darea sentinţei şi mai mult de cît atîta să ducă ca un curier scrisoarea confidenţială a fostului director de minister C. Praja la imaculatul Stefan Ion, că revizorul Vărlănescu nu l'a avizat în scris de lipsurile de formă ale ordinului, că faptul nu-l considerà închis şi deci... a se dispune în consecinţă.

Iar în furia lor nebună cred că ceia ce au făcut e cuminte, e colegial, e frumos! Sînt oameni care nu-şi văd de cît lungul nasului lor şi în dosul sfintei lor persoane lasă să se piardă totul.

Pe Matasariu nu l'a jignit faptul la vremea lui, nu l'a jignit o lună, un an, căci a îndrăznit să spună în plin consiliu, că la miniştrii conservatori (Vlădescu şi Disescu) era bun tot ce era rău în şcoale, şi era luat de rău tot ce era bun în şcoală; iar supt Haret e idealul stării morale şi materiale a învăţămîntului public.

Şi Matasariu e singurul junimist dintre institutori, coleg şi prieten numai cu sine, iar cu ceilalţi se poartă după interese şi patimi.

Şi sprijinul l'a avut în dl. C. Praja, care a făcut ca cel din fabulă: dînd prilej de a desaproba el singur gestiunea dumisale de director în minister.

Mare lucru este şcoala vieţii şi ce grea şi plină de învăţăminte este experienţa de oameni!

Deci cel jignit tace şi înghite, iar cel nejignit ţipă şi înjură. Halal! Frumos!

Litere-Ştiinţe-Arte

Violenţele.—In publicistica de peste munţi şi cu osebire în cea literară nu erau cunoscute pănă acum acele violenţe de limbagiu cu care eram obişnuiţi în ţară la noi. Era poate reflexul tonului paşnic al presei austriace, ori era sfiala inerentă naţiunilor subjugate,—nu ştim, dar organele de publicitate sunt de faţă pentru a invedera afirmarea noastră.

De un timp încoace însă şi—coincidenţă remarcabilă—de cînd publiciştii de peste munţi vin în mai trainică atingere cu revistele şi ziarele de dincoace de Carpaţi—au pătruns şi în organele lor literare aceleaşi violenţe de limbagiu şi aceleaşi polemici vehemente care la noi sunt lucru de toate zilele, în reviste literare ca şi în ziare politice.

Cea din urmă probă de violenţă o găsim în polemica încinsă între doi publicişti transilvăneni, d-nii O. Tăzlăuanu şi Aurel Popovici, autorul cunoscutei cărţi „Gross-Oesterreich". Cel dintăiu s'a manifestat mai de mult prin tonul bătăios întrebuinţat în discuţiuni literare şi avea un aer provocător şi faţă de criticii de la „Viaţa Romînească" unde—pare-ni-se—la un moment dat s'a şi renunţat la ori-ce polemici cu d-sa. D. Aurel Popovici, care s'a angajat de cîtva timp ca redactor... politic la diverse reviste... literare din Bucureşti uzează de asemeni de nişte violenţe de limbagiu cu totul în afară de uzul comun. In momentul de faţă se vorbeşte de un duel între pomeniţii doi publicişti şi rămîne să vedem şi fenomenul acesta în publicistica romînă de peste munţi: doi adversari teoretici, încrucişînd armele de omor pentru o cauză în care n'avea ce căuta o duşmănie dusă la extrem.

Ne-or rîde Ungurii cu drept cuvînt.

*

Fondaţiunea universitară „Carol I", a sărbătorit astăzi, 9 Mai, a 13 aniversare de existenţă.

M. S. Regele va fi represintat la serbare.

*

Primele examene de doctorat în drept vor avea loc la Bucureşti la 1 Iunie.

Taxele de frecventare sunt de 50 lei şi pentru acelea de examen so plăteşte tot atât.

*

Adolphe Brisson, cunoscutul scriitor şi critic dramatic parizian, într'un studiu comparativ asupra lui Ludovic Halévy şi Meilhac, scrie între altele: Henri Meilhac avea puţine iluzii despre femei, dar se entuziasma pentru dînsele. Halévy le lua mult mai în serios, dar le iubia mai puţin, mai cu rezervă. Halévy era un spirit mai exact, mai pozitiv, mai metodic.

Era diplomatul Academiei, înţeleptul Odiseu, căruia se dădea pe mînă trebile cele mai grele, mijlocitorul iscusit, diplomatul corect şi nepătruns. Henri Meilhac era mai franc, mai deschis, dar fugea de societate şi devenea nervos pănă la ridicul.

In sările unora din premiere sta leşinat pe canapeaua vre unui restaurant, unde se aduceau mereu ştirile succeselor de pe cîmpul de... răsboiu. Halévy era inteligenţa şi moderaţia personificată. El dădea colaboratorului său planul lucrării, chibzuit şi pregătit iar Meilhac dădea broderia fantaziei lui bogate. Căci e aproape dovedit că Meilhac făcea dialogul. Cînd cei doi tovarăşi începură a lucra deosebit se vedea mai bine defectele fiecăruia: lipsa de simţire la Halévy, lipsa de ordine la Meilhac.

*

A apărut No. 4 al excelentei publicaţiuni lunare „Revista din Iaşi", de sub direcţia d-lui profesor Ilie Bărbulescu, cu următorul sumar:

I. Tanoviceanu.—Talerul zis al Principelui Holmski; Ilie Bărbulescu.—Cuvintele slave nu sunt organice în limba romînă; Prof. dr. N. G. Dossios.—Albania, Albanezii şi limba lor; Gh. D. Şerban.—Originea luminărilor de ceară în biserică; Căpitan I. Băncilă.—Un răsboiu bulgaro-sîrb în atingere cu chestia orientului; G. Th. Manolescu.—Moneta lui Vlad I Dracu; A. S.—Armata Turcească; Dr. Gheorghe Alexici.—Elementele slave în limba maghiară; I. B.—O publicaţie de documente; Dr. N. Regman-Paunaş.—Noţiunea fundamentală a vieţei intelectuale; I. B.—Observaţii şi Note; N. Zaharia.—Studii Psihologice: Entusiasmul; I. Gh. Andrieşescu.—O carte veche despre Romîni; Ilie Bărbulescu.—Iaşul Cultural: Cronica muzicală.—Cronica artistică.—Cronica politică.—Cronica intelectuală.

*

Jack London în scrierea sa „Before Adam"—înainte de Adam—un roman din timpurile preistorice, cum sunt la modă în Anglia şi Franţa, e de părere că visurile în care ne pare că ne prăbuşim de la înnălţime ar fi o amintire dela strămoşii noştri, cari dormiau în copaci şi se temeau mereu să nu cază, căci era urît de cel care păţea asfel de nenorocire în somn. Autorul pretinde că pe cînd era copil şi nu ausise despre peşteri şi păduri trăia în vis viaţa oamenilor celor mai primitivi, avînd visuri rele atavistice.

*

Astăzi apare No. 2 din revista „Indrumarea" cu următorul cuprins:

Sebastian Moruzzi.—Din greutăţile vieţei ţărăueşti: Amărăciune; *Dr. I. Duscian.*—Un profesor adevărat; *Gh. Ghibănescu.*—Stări sociale din trecut: Vecinătatea; *St. Antim.*—Origina trusturilor arendăşeşti; *M. Codreanu.*—Sonete: Dura lex, Tînguirea unui Estet; *G. Gr. Băleanu.*—O scrisoare postumă: Studiul limbei romîne; *I. Iordăchescu.* — Problema agrară: Puţină analiză comparată asupra învoelilor agricole; *dr. P. Zosin.*—Impărţeala pămîntului: Preponderenţa rasei albe; „Indrumarea", Afacerea d-rului Racovski; *Recenzent.*—Revista revistelor romîne: Viaţa romînească (Atitudinea ei faţă de „Indrumarea"), Convorbiri literare, Ramuri (Craiova), Romînul literar, Furnica.

Un număr *50 bani*. Abonamentul *5 lei* pe an.

Informaţii

Din cauza serbătoarei naţionale de mîine, viitorul număr al ziarului nostru va apărea Luni, 12 Maiu, la orele obişnuite.

Mîine fiind a 42-a aniversare a urcărei M. S. Regelui pe tronul Romîniei, magaziile vor fi închise toată ziua.

Se ştie că s'a hotărît ca de Luni să se înceapă complecta dărămare a fostului palat administrativ.

Cu toate acestea, poşta şi telegraful nici gînd n'au de mutat.

Cu toate că mai sunt numai două zile, nici macar nu s'a făcut instalarea reţelei, de oarece direcţiunea poştelor n'a dat nici un ordin în această privinţă.

Pentru astă seară a fost convocat la d. Marghiloman comitetul executiv carpist.

Se atribuie acestei întruniri a comitetului carpist o deosebită importanţă—spune „Dimineaţa".

Convocările au fost semnate de d. Marghiloman şi contrasemnate de d. N. Filipescu.

D. Sachelarescu, revizorul şcolar al judeţului, însoţit de d. inspector comunal Zosin, a fost în satul Chişcărei pentru a alege un teren unde se va construi un local de şcoală.

S'a ales o porţiune de teren din proprietatea d-lui Ciomag.

Următorii aspiranţi la concursul de ajutori de învăţători din seria a II-a au reuşit la proba scrisă, dată în ziua de 7 Maiu: d-ra Elena Cardaş, şi d-nii N. G. Hărmănescu şi Simion Tescariu din Suceava şi Eliseu Dărăbănescu din Dorohoiu. Ceilalţi 4 candidaţi din această grupă au fost respinşi.

Trecerea probei orale are loc în astă seară la liceul internat.

Institutorii din Bucureşti au luat iniţiativa ca, la începutul vacanţiei, toţi institutorii şi învăţătorii din ţară să facă o escursiune la Constantinopole, Alexandria şi Smirna.

Dela 15 Maiu vor începe lucrările pentru clădirea localului Grigore Ghyka.

D. profesor doctor Severeanu, s'a retras din gruparea carpistă şi s'a înscris în partidul conservator-democrat.

Eri membrii camerei de comerţ s'au întrunit, sub preşedenţia d-lui Gh. D. Şerban.

Intre altele s'a luat hotărîrea de a se interveni la ministerul de finanţe ca analizele care se fac de către institutul de chimie să se facă aşa ca să nu se aducă vexaţiuni comercianţilor şi vinurile care se confiscă pentru că nu ar avea tăria cerută să fie transformate în băuturi spirtoase.

S'a ales apoi o comisiune compusă din biroul Camerei şi d-nii Ionescu S. I., şi Ermacov, care să studieze chestiunea repausului duminical, ţinîndu-se samă de proectul de lege ce a fost prezentat corpurilor legiuitoare şi de dezideratul Camerei de comerţ din congresul de la 1906 ţinut în Bucureşti.

S'a discutat în urmă chestiunea autorizaţiilor de cîrciume.

D. Ioan Serviliceanu, taxator la vama din Galaţi, a fost transferat la vama Iaşi, iar d. I. Bădulescu, taxator la vama Iaşi a fost mutat la Galaţi.

Clubul partidului conservator-democrat din Botoşani a fost convocat în şedinţă pentru astă-zi, vineri.

D. A. A. Badareu, care se află la Botoşani, va participa la acea întrunire.

Din Burdujeni ni se comunică că Alteţele Lor Principele şi Principesa României, au sosit ieri acolo venind din Petersburg.

Perechea princiară a plecat la Bucureşti unde a sosit ieri seara, cu expresul Berlin.

In vederea construirii unui nou local pentru farmacia spitalului sf. Spiridon, fostul local al farmaciei a fost dărîmat.

Pănă la construirea noului local farmacia spitalului a fost instalată în localul care servea de sală de repetiţie pentru corul bisericei sf. Spiridon.

Doamna Maria Vişinevski, maistră a atelierului şcoalei „Reuniunei femeilor romîne" a plecat ieri la Bucureşti, delegată să aranjeze lucrurile lucrate în acea şcoală, la expoziţia şcoalelor profesionale pe care ministerul instrucţiei o aranjează în capitală.

Din Tecuciu ni se scrie că starea sublocotenentului Lupu Balaiş continuă să fie bună.

D. Panaitescu, care a tăiat cu sabia pe d. Balaiş, a fost pus în libertate.

La Şoldana a murit ieri doamna Natalia Andronic, proprietară, mătuşa d-lui A. A. Badareu.

Cu începere de Duminecă 11 Maiu a. c., reprezentaţiile cinematografice Pathé Frères vor avea loc în Grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) din strada Lăpuşneanu.

Iaşanii cari au apreciat atît de mult aceste reprezentaţiuni astă-iarnă în Circul Sidoli vor da fără îndoială concursul lor şi la aceste reprezentaţiuni, mai cu samă că seriile ce se vor desfăşura de astă dată vor întrece cu mult pe acele de astă-iarnă.

Dl. A. C. Bottez care se află acum la Paris aduce aparate mult mai perfecţionate şi scene din cele mai încîntătoare.

Asemenea şi Grădina Cuza-Vodă, una din cele mai high-life din localitate, va fi din nou aranjată punînd la dispoziţia vizitatorilor consumaţiuni şi băuturi din cele mai fine.

DIVERSE

— Firma Reizel Golden şi fiu, a fost amendată cu 809 lei şi 40 bani, pentru falşă declarare la vama Iaşi.

— Aseară cismarul I. Alexandrescu, din strada Muzelor No. 30, pe cînd aprindea o lampă cu benzină, din neglijenţă a răsturnat'o peste el, şi s'a ales cu arsuri grave pe faţă.

— S'a anunţat din eroare că 12 membri din societatea „Armonia" a agenţilor fiscali din localitate, s'au retras.

Adevărul e că acei membri au fost excluşi din societate pentru că nu se conformau statutelor.

— In „Monitorul Oficial" de astăzi a apărut numirea d-lui I. Procop în funcţiunea de revizor la biroul de servitori din Iaşi, în locul d-lui G. Buzdugan.

— D-na Emma Emil Brüll institutoare, a dat naştere unei drăgălaşe fetiţe care a primit numele Elena.

— Autorităţile din Roman au cerut autorităţilor din localitate să cerceteze dacă nu se află aci copilul Carol Soltz, care în ziua de 3 Mai a dispărut de la casa tatălui său F. Soltz, de la fabrica de zahar din Roman.

— Consulatul austro-ungar din localitate a cerut autorităţilor noastre să se cerceteze de existenţa lui Peter şi Iosef Grodecki, care acum 38 ani, pe cînd erau copii, au emigrat cu părinţii lor din Boian (Bucovina) în Romînia.

Aceştia sunt moştenitori ai unei frumoase averi şi nu se ştie de existenţa lor.

— D. Moise Axelrad, din strada Nemţească a reclamat poliţiei că nişte necunoscuţi i-au furat, în lipsa sa de acasă, dintr'un scrin, suma de 1.350 lei.

Poliţia cercetează.

Dreptul maternităţii

II.

Condiţiile actuale ale muncii însă au devenit foarte grele. Munca pentru unii este un fel de beţie, de viţiu făcîndu-i aspri şi vanitoşi, lipsindu-i de conştiinţa şi liniştea lor. Durerea, amorul, căminul, natura, frumuseţa, cărţile, pacea totul e sacrificat muncii. Tinerele fete care muncesc încep a înţelege însă că li se forţează natura. Ele văd că sunt şi alte forţe în femee, de cît setea de a şti şi trebuinţa de a lucra. Ele au început a se convinge că nici dreptul la muncă, nici drepturile civice nu pot ţinea locul unei fericiri perdute. Şi secolul nostru, cu piedicile ce pune amorului, a pricinuit ravagii printre femei.

Instinctul conservării cere ca cei excluşi de la amor să-şi menţie sanatatea lor fizică şi morală Şi ori cît de muncit ar fi cine-va tot se găseşte timp pentru a înainta într'o direcţie oare-care mărindu şi demnitatea personală. Şi nu-i ceas—în afară de orele grele de durere—în care omul să nu găsească puterea de a se cunoaşte şi de a deveni mai bun. Marile emoţii însă în viaţa unei adevărate femei sunt tot-deauna determinate de viaţa sa sexuală. Toate femeile care au făcut vre-o operă mare de caritate au fost mistuite de un amor mare. Cei ce n'au cunoscut amorul, rar găsesc drumul unei opere într'adevăr umane.

Feconditatea, sub toate formele ei, forţa creatoare, iată elementul divin în om, care sub forma sa elementară ca bază a familiei, e mijlocul negreşit de a trece eul său dincolo de limitele lui, e condiţia cea mai simplă a devotamentului către umanitate. Ea poate transforma pe egoist într'un generos.

Viaţa ţine într'o mînă diadema de aur a fericirei, în cealaltă corona de spini a suferinţei. Celor pe care îi iubeşte li dă pe amîndouă. Şi acela e de plîns care n'a cunoscut nici bucuria nici durerea. O viaţă normală şi sănătoasă presupune îndeplinirea datoriilor naturei noastre. Şi o piedică vieţei sexuale atrage perderea forţelor din pricina suferinţelor morale. Femeile lipsite de maternitate îşi perd echilibrul. Şi acestea sunt tocmai naturile cele mai gingaşe, mai bune, mai nobile. Umanitatea pierde în ele nu numai valori de prima ordine, dar pierde şi copiii cari s'ar fi născut.

Moralitatea femeilor e redusă cu totul la moralitatea sexuală.

O femee poate avea toate calităţile care fac cinste unui barbat ce le-ar poseda, dar va fi tratată de morală de va da viaţă unui copil! O alta fără cusur din punct de vedere sexual dar laşă, minciunoasă, rea, va avea toată stima societăţii în care se află. Criteriul moralităţii aşa dar, ar trebui schimbat. Şi remediul tuturor relelor e trezirea conştiinţei sociale. Şi iarăşi dacă tinerimea nu dă semnalul de alarmă ca să trezească această conştiinţă, suntem departe de a ne îndrepta.

Sunt femei care sufăr prea mult din lipsa de maternitate. Şi acestora li-ar fi îngăduit să devie mame şi fără amor. Aceasta însă nu însemnează a rezolvi chestia dreptului la maternitate şi prin urmare a angaja pe femei să devie mame cu ori-ce preţ. O femee are drept la maternitate fie din punct de vedere social sau individual, dacă sufletul ei e tare, inima simţitoare, curajul mare pentru a fi chemată la un destin excepţional. Dar acest curaj nu se poate găsi de cît la o femee în a doua tinereţe, atunci cînd ea înţelege că viaţa nu-i păstrează un sorţ de fericire mai mare.

Cele două căi pe care iniţiativa femeei moderne le-au găsit—un barbat şi o slujbă, fără copil—sau copilul şi slujba fără bărbat—merită a fi puse printre formele legitime ale existenţei. Dar nu trebue de făcut de aici linia de purtare a majorităţii. Masele urmează vechiul dicton: barbatul nu-i de cît jumatatea unei fiinţe umane, femeea asemenea; numai tata, mama şi copilul fac o fiinţă omenească întreagă. Şi ori cît ar fi femeia în drept a-şi satisface dorinţa, de a iubi, nu trebue să uite că ea nu va putea realiza cu adevărat idealul umanităţii de cît în ziua în care va da bărbatului un copil şi un tată copilului, prin amor.

Maria C. Buţureanu.
Institutoare.

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

Agenţia teatrală „Thalia" (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu**, *alături de băcănia Ermacov,*

Ultime informaţii

● *Comitetul de redacţie al ziarului „Evenimentul“ a fost convocat pentru aseară, la d. V. Sculy acasa.*

Cum d. Matei Cantacuzino face parte din comitetul de redacţie al acestui ziar—aşa cum funcţiona acel comitet înainte de dezavuarea d-lui Carp—s'au depus stăruinţi pe lîngă şeful grupărei junimiste locale, ca să participe la acea întrunire.

Emisari au fost d-nii: V. Sculy şi Em. Severin, dar d. Matei Cantacuzino a refuzat categoric să participe pentru motivul că:

„Eu sunt şeful unei organizaţii şi am răspundere pentru acele lucruri care fac parte din acea organizaţie. „Evenimentul“ nu este ziarul partidului şi deci nu am a mă amesteca în felul cum este scris şi politica pe care o urmează“.

● **In tabăra liberală.** — Pe lîngă amănuntele pe care le-am anunţat petrecute în trecuta şedinţă a comitetului executiv liberal, suntem în măsură de a spune următoarele:

In camera de alăturea, unde delibera comitetul partidului se aflau, adunaţi nemulţumiţii liberali, în frunte cu d. Neculaide.

Pe cînd d. Mîrzescu arata că actualul comitet nu mai are funcţie legală şi conform statutelor o parte din el trebuia primenit, nemulţumiţii nu pătruns în camera comitetului, iar d. Neculaide l'a complectat pe d. Mîrzescu, arătînd că o nouă alegere se impune şi prin faptul că pe lîngă cei care trebuiau să se primenească conform statutelor sunt 4 locuri vacante, acele ale d-lor Poni, dr. Cosmovici, Jellea şi Constandachi.

Intrarea inoportună a liberalilor nemulţumiţi şi tonul au care a vorbit d. Neculaide a indispus pe membrii comitetului şi de aci acel schimb de delicateţe şi sfîrşitul întrunirei, aşa cum s'a povestit.

D. Neculaide a avut însă timpul să spuie: „Dacă nu veţi convoca de bună voie adunarea generală pentru primenirea comitetului, o vom face noi şi vă vom primeni contra voinţei voastre“.

*

Adevărul este că numărul nemulţumiţilor creşte mereu şi că petiţiunea pentru convocarea unei adunări generale este semnată de mai bine de 60 de membri ai clubului.

Paniştii se află şi ei în rîndurile celor mai răsboinici şi nimeni n'ar putea spune dacă această atitudine este urmată cu consimţimîntul sau contra voinţei d-lui Panu.

● *Se pare că seria victimelor datoriei, de la spitalul israelit, este departe de a fi sfîrşită.*

După numeroşii membri ai personalului superior şi inferior al acelui spital, atinşi de febra-tifoidă, a venit acum rîndul d-rului I. L. Silberştein, unul din tinerii medici practicanţi cei mai bine văzuţi şi de curînd numit medic auxiliar la acel spital.

Ne întrebăm dacă seria aceasta nu este prea mare şi dacă specialiştii şi autorităţile nu sunt datoare să cerceteze cauzele care fac ca acel spital să fie un cuib de infectare şi să provoace cazuri de febră tifoidă, mai toate prezentînd complicaţiuni care întunecă cu mult tabloul decursului boalei.

● Mai mulţi debitanţi de tutun ni se plîng că la direcţia monopolurilor nu li se primeşte bani, cînd se duc să ia marfă, de cît în argint şi hîrtii, iar gologanii nici macar în sume mici.

Bieţii debitanţi, care încasează de dimineaţă pănă'n seară numai gologani sunt nevoiţi să plătească o remiză la misiţi ca să le schimbe banii în argint.

Unii din debitanţi se văd siliţi a nu primi nici ei de la clienţi, gologani, aşa că se dă naştere la conflicte, de aceia ar face bine direcţia monopolurilor să revie asupra acestei măsuri nedrepte.

● *Pentru petrecerea de Garden-Party, care va avea loc Duminecă 11 Maiu, după amiază, în parcul principesei Maria Moruzi, din str. Carol, în folosul Societăţei „Crucea Roşie“, se aduce la cunoştinţa doritorilor de a lua parte şi de a contribui cu obolul lor la această binefacere, că nu va mai fi nimic de plată în afară de taxa de cinci lei de intrare, iar toate distracţiunele vor fi gratuite: consumaţiunile vor fi cu preţul ordinar.*

Copiii vor plăti un leu, ei nu vor fi admişi de cît însoţiţi de părinţi sau guvernante.

● Duminică 11 Maiu, la orele 2 d. a. va avea loc, în salonul conservatorului de muzică şi declamaţie, o frumoasă producţiune dată de elevii şi elevele clasei de declamaţie, pentru ajutorul elevilor lipsiţi de mijloace.

Se va reprezenta de către elevii clasei de declamaţie piesa într'un act „Jean—Mari“—de André—tradusă de A. Ţinc.

Apoi comedia „Baccalauriata“ şi admirabila piesă într'un act «Lăutarul din Cremona» de François Coppée.

Programul va fi executat de elevele Maria Horga, Luca şi Ortansa Bottez şi elevii P. Bogdan, I. Popovici, Dumitrescu, Beligan şi Ianuş.

● *Contra căpitanului Costinescu, care se afla depus provizor, s'a emis astăzi mandat de arestare, sub inculparea că ar fi deturnat bani publici şi privaţi.*

● *La consfătuirea de ieri dela V. Sculi au refuzat să iee parte şi alţi junimişti, care au fost invitaţi, precum d-nii Theohar Antonescu, P. Sion şi alţii.*

Junimiştii explică astfel abţinerea lor.

— In urma declaraţiei făcute de d. Carp că **Evenimentul** *nu este organ al partidului conservator, convenisem cu d. Grecianu ca de pe mangeta „Evenimentului“ să se scoată sub titlul „organ al partidului conservator“ şi să rămîie numai organ conservator.*

D. Grecianu nu s'a ţinut, însă, de angajament şi noi n'avem ce căuta la o consfătuire privitoare la ziarul său.

● Aseară a avut loc la Galaţi o întrunire a agenţilor fiscali din acea localitate.

S'a discutat asupra dispoziţiunilor luate de ministerul de finanţe privitoare la fixarea salariilor lor şi s'a decis a se interveni la cei în drept pentru a nu li se îngreuia situaţia, ţinîndu-se samă de munca ce o depun.

● Ştiut este că secretul convorbirilor telefonice este prevăzut în lege.

Am vrea să ştim de ce cînd avem noi convorbiri cu Bucureştiul, suntem întrerupţi veşnic, ba de Bărlad, ba de Galaţi, care se intercalează în timpul cînd comunicăm cu corespondentul din capitală şi ne zădărnicesc convorbirea?

D. sub-Cerchez are cuvîntul.

● Am vorbit eri de furtul comis la I. Pauer, din strada Ţicău.

Servitoarea Lucia Dimitriu, care a fost arestată la siguranţă, a mărturisit eri, că în adevăr ea şi-a însuşit suma de 4500 lei.

Cît priveşte de restul până la 12000 lei, ea a declarat că n'ar şti nimic.

Astă-zi ea a fost înaintată parchetului.

● Epitropia sf. Spiridon a acordat un concediu de 6 luni de zile d-lui Titus Cerne, directorul corului bisericei sf. Spiridon, din cauză de boală.

Corul va fi condus în acest timp de d. C. Cortez, cel mai vechiu corist de la acea biserică şi sub şef al corului.

● Doamna Anna Conta-Kernbach, profesoară la şcoala normală de fete din Iaşi, a fost numită inspectoară a şcoalelor secundare, publice şi private, de fete —în postul creat prin noul budget.

● Pe lîngă fie-care şcoală profesională de fete se va alipi cîte un atelier de mode şi confecţiuni, în cari vor lucra elevele absolvente ale acelor şcoli.

● Personalul poştei, telegrafului şi telefonului din localitate, a luat iniţiativa de a da un banchet Duminică 11 Maiu, în onoarea d-lui Gh. Radu, fost inspector al poştei, care s'a retras la pensie.

● In judeţul Rîmnicul Sărat sînt vacante trei posturi de moaşe de clasa I-a retribuite cu 50 lei lunar. Direcţia sanitară face cunoscut că absolventele şcoalei de moşit de gradul al II-lea din Iaşi au dreptul a se prezinta la acest concurs.

● Eri la orele, 5, comisiunea pentru facerea bustului regretatului profesor Burlă s'a prezentat la d. sculptor Ţaţomir, căruia i s'a încredinţat lucrarea. Comisiunea găsind trebuitoare cîte-va mici corecturi de făcut, a amînat pentru Luni, recepţiunea lucrărei, ce urmează a fi turnată în ghips şi aşezată la mormîntul lui Vasile Burla.

Din comisiune făceau parte d-nii Petru Fîntînariu—ajutorul prim de primar, Mihail Tomida, directorul liceului model, Vasile Teodoreanu profesor, inginerul Cristodulo şi Ghiorghiu-Parpalea, Malhasovici şi profesorul Urziceanu.

Comisiunea a delegat pe d-nii inginer Cristodulo şi Malhasovici ca să asiste la corecturile ce urmează a se face.

● Ceasornicul care a fost la palatul administrativ a fost adus spre a fi instalat la Universitatea nouă.

● **Universitare.** — Decanatul facultăţei de litere a fost înştiinţat că ministerul instrucţiunei publice a numit pe d. Ioan Bogdan, în locul d-lui profesor Ioan Crăciunescu, ca membru în comisiunea examinatoare pentru docenţa d-lui Ioan Petrovici în specialitatea filosofiei generale, psihologiei şi logicei.

— D. Profesor St. Popescu va ţinea cu începere de astă-zi la orele 5, o serie de lecţiuni, pentru absolvenţii universităţei, care doresc a se prezinta la examenul de capacitate ce va avea loc la toamnă.

Delapidarea de la comandament

— Noui amănunte —

Continuarea cercetărilor. — Găsirea unor chitanţe.—De unde provin aceste chitanţe. Situaţia d-lui căpitan Costinescu.—Cînd va fi judecat.—Inmormîntarea lui Ioanid.

Cercetările în afacerea delapidărilor de la depozitul de haine ofiţereşti, de pe lîngă comandamentul corpului 4 de armată, date la iveală cu ocazia dispariţei sub-locotenentului Gh. Ioanid, sunt pe cale de a lua sfîrşit.

După cum am anunţat, din cercetările făcute de d maior Minovici, la depozitul de material al comandamentului nu s'a constatat de cît o lipsă mică de material, o lipsă neînsemnată.

Cît priveşte de răspunsurile de la celelalte corpuri, ele au sosit aproape toate la comandament şi după cum rezultă din ele, sumele aratate de corpuri corespund cu acele aratate în registrele depozitului ca datorite comandamentului.

Faptul a fost adus, de către comisiunea de anchetă, la cunoştinţa d-lui general Tătărescu, comandantul corpului de armată.

A rămas deci stabilit pînă acum că suma delapidată nu trece peste 8000 de lei.

*

Ţinem să relevăm că cercetările au stabilit eri un fapt, pe care noi l'am anunţat ca probabil, încă de acum cîte-va zile.

Comisiunea de anchetă, cu ocazia cercetărilor făcute eri, a dat peste cîte-va alte chitanţe. Noi, acum cîte-va zile, am afirmat, că se zice că Ioanid ar fi împrumutat bani din casa depositului şi altor ofiţeri, pentru care ar fi primit chitanţe.

Şi tocmai aşa s'a constatat eri: comisiunea a găsit vre-o 5 chitanţe, toate în valoare de 700 de lei.

Suma aceasta însă e socotită ca bună, întru cît ofiţerii care sunt semnaţi, pe chitanţă, recunosc sumele împrumutate de la Ioanid şi ele urmează a fi încasate din salariile lor.

*

Comisiunea de anchetă a început acum instrucţia în ce priveşte pe căpitanul Costinescu, şeful depositului de haine, care, după cum se ştie, pe lîngă că după lege e responsabil de suma deplapidată de sub-locotenentul Gh. Ioanid, a declarat că şi d-sa a luat mai înainte suma de 2000 de lei, pentru care ar fi dat chitanţă acestuia. Chitanţa însă, după cum am anunţat, nu s'a găsit pînă acum, cum de pildă s'au găsit cele 5 chitanţe despre care vorbim mai sus. E probabil că chitanţa ar fi fost luată de Ioanid şi distrusă.

Alţii însă dă o altă interpretare lipsei chitanţei căpitanului Costinescu interpretare care dacă s'ar potrivi cu adevărul, îngreuiază situaţia numitului căpitan.

Acesta va fi dat în judecată consiliului de războiu, şi va fi judecat, după toate probabilităţile, chiar în una din şedinţele consiliului de răsboiu de la sfîrşitul acestei luni.

*

Aseară s'a făcut la Ploeşti, autopsia cadavrului sub locotenentului Ioanid, după care corpul a fost dat familiei sinucisului.

Astă-zi după amiază, i s'a făcut îmormîntarea.

● Se afirmă că guvernul ar fi hotărît să reiee relaţiunele diplomatice cu Grecia.

D. Popovici, consilier de legaţie, ar fi desemnat să fie numit ministru plenipotenţiar la Atena.

● Cei de la tramvai continuă să fie predominaţi de o mare nepăsare şi neglijenţă.

Din cauza aceasta, nu e zi lasată de la Dumnezeu ca să nu se înregistreze accidente destul de grave.

Manipulanţii nu mai ţin samă de nimic şi pare că înadins dau viteze mari, chiar pe străzile cele mai frecventate.

Aşa eri, vagonul tramvaiului cu No. 27, trecînd cu o viteză nebună pe strada Socola, a dat peste copila Sura, în etate de 6 ani, a comerciantului Iancu sin David, din str. Socola No. 28; plugul vagonului a luat'o înainte şi a tîrît'o pe o mare distanţă, producîndu-i răni foarte grave şi rupîndu-i peliţa capului şi părul.

Nenorocita copilă a fost transportată într'o stare foarte gravă la spitalul israelit.

Ce zice direcţia tramvaiului?

● Elevii liceului Naţional vor sărbători ziua de 10 Maiu printr'un festival artistic-muzical.

Odată cu aceasta, va avea loc şi inaugurarea bibliotecei acestui liceu.

Inceputul se va face la ora 9 seara prin un serviciu divin, oficiat în sala biblioteci, urmat de o scurtă cuvîntare, după care serbarea se va continua în parcul liceului.

○ Conform art. 14 din legea camerilor de Comerciu, funcţiunea membrilor acestor instituţiuni avînd o durată de trei ani şi cum mandatul camerilor actuale expiră anul acesta, ministerul a fixat alegerile pentru noul period de trei ani, pe ziua de *1 Iunie 1908.*

Deci conform dispoziţiunilor art. 11 din sus citata lege, sunt convocaţi pentru ziua de *1 Iunie* a. c. oarele 9 a. m. în localul *Primăriei urbei Iaşi,* toţi alegătorii în drept din oraşul şi judeţul Iaşi, spre a alege alţi doi-spre-zece membri.

● Poimîne, Duminică 11 Maiu, se va face la Bucureşti punerea pietrei fundamentale a palatului Camerei de Comerţ din Capitală.

Camera noastră de comerţ, care a fost învitată, neputînd să ia parte la această solemnitate, a trimes o adresă Camerei din Bucureşti prin care'i urează prosperare şi izbînda.

● D. C. B. Pennescu, epitrop al casei Sf-tului Spiridon, a fost astă-zi la Botoşani, unde a inspectat spitalul din acea localitate, pendinte de epitropia casei Sf-lui Spiridon.

● Elevii şi elevele şcoalelor primare de băeţi şi de fete au vizitat astă-zi expoziţia istorică de la Belle-Arte.

● Şcoalele din localitate organizează festivaluri artistice-muzicale, în localurile respective, pentru mâine, cu ocazia sărbătoarei naţionale de 10 Maiu.

● Cu ocazia hramului M-rei Neamtz, care are loc la 22 Maiu, se va oficia la acea mănăstire un parastas pentru Mitropolitul Calinic Miclescu.

● Autorităţile au fost înştiinţate că făcîndu-se săpături de jur împrejurul pădurei Cioara, de către arendaş, conform deciziei ministeriale pentru a se împrejmui cu şanţ perimetrul, s'au găsit 7 schelete omeneşti, întregi şi complecte, avînd tidvele neatinse.

Probabil că urmîndu-se cu săpăturile se vor mai găsi şi altele.

Se crede că aceasta datează de pe timpul holerei.

● Prefectura judeţului Botoşani a făcut cunoscut prefecturei noastre de judeţ că la Truşeşti, într'un cărd de 128 rămători ai d-lui N. Enăşescu s'a declarat brînca infecţioasă.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a intervenit la prefectură pentru a da ordin agenţilor administrativi, ca vitele găsite tuberculoase să fie însemnate pe unul din crupe, cu litera T.

● Din eroare s'a zis într'un număr precedent, că Senatul universitar şi consiliul facultăţei de ştiinţ au decis să nu recomande pe nici unul din candidaţii la catedra de chimie agricolă.

Decisia, în această privinţă, era referitoare la catedra de Astronomie.

● Direcţia generală sanitară superioară, face cunoscut absolventelor şcoalei de moşit de gradul al doilea, seria 1908 că pentru a putea obţinea certificatul de absolvire să depună fie care suma de 5 lei pentru a fi publicate în Monitorul oficial, pentru libera practică in arta moşitului.

○ Invaţătorii şi institutorii din judeţul Iaşi, hotărîsere să facă, după conferinţele generale, o escursiune in valea Prahovei.

Escursiunea n'a mai avut loc, din cauză că nu li s'a acordat reducere pe C. F. R.

Institutorii şi învaţătorii au hotărît să facă această escursiune la sfîrşitul anului şcolar, cînd li s'a acordat o reducere de 75 la sută pe C. F. R.

● De cîteva zile se pun mari insistenţi pe lîngă d. Stere ca să primească preşidenţia clubului liberal din Iaşi.

D. Stere a refuzat categoric şi a declarat următoarele:

Am mai spus-o şi o repet: eu vreu să rămîn la „Viaţa Romînească“ căci sunt convins că activitatea ce o desfăşor acolo va fi mai de folos partidului liberal de cît activitatea mea de president.

In urma acestora, cei din comitetul executiv au hotărît să aleagă o umbră ca prezident.

D. N. Gane va fi preşedintele clubului liberal din Iaşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 9 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—La tragerea de astă-zi a loteriei regatului romîn, au eşit următoarele numere cîştigătoare:

15.000 lei No. 29126.
10.000 lei No. 18224.
5000 lei No. 16073, 33206.
3000 lei No. 33165, 821, 2646, 20344.
2000 lei No. 25205, 44306, 91, 32030.
1000 lei No. 58861, 31253, 41634, 36093, 17515, 51204, 25756, 45139, 29873 32253, 45413, 51814, 37192.
500 lei No. 40967, 354, 13139, 36151 2808, 12856, 35758, 45323, 53310, 2502, 29090, 33217, 41712, 25968, 47333, 51231, 28630, 25374, 47123, 56834, 59282 23323.
200 lei No. 574, 268, 686, 89, 233, 1043, 2515, 3021, 8081, 9501, 9007, 9926, 9966, 11111, 19050, 13411, 14046, 15009 20015, 22014, 32081, 39176, 41429, 49438 50074, 50120, 51122, 51042, 55409, 58523 59632.

Agitaţiuni junimiste

Bucureşti.—Junimiştii au început să se agite în vederea alegerilor parţiale ce vor avea loc în Bucureşti în Decembrie sau Ianuarie.

D-nii Filipescu şi Marghiloman vor convoca breslele muncitorilor şi astfel agitaţia—care are toate şansele să rămîie nerodnică—va începe.

D. M. Deşliu, fost secretar general, a declarat că pune la dispositie 50,000 lei, probabil spre a invedera că sistemul corupţiei nu este admis de junimişti.

Nenorocire

Cîmpina.—O nenorocire s'a întîmplat azi dimineaţă aci.

O schele de la o casă ce se construeşte s'a rupt şi mai mulţi lucrători au căzut de la o înălţime mare, rănindu-se.

Doui din ei sunt grav răniţi.

Prefectura de R.-Sarat

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu, a convenit în urma stăruinţelor fruntaşilor liberali din R.-Sarat, ca să numească ca prefect de R.-Sarat pe d. Gh. Gărdăreanu fost magistrat.

O demisie semnificativă

Bucureşti. — D. I. Protopopescu-Pake din Bucureşti în casa căruia se ţineau întruniri junimiste, a demisionat de la carpişti şi s'a înscris în partidul conservator-democrat.

Deputaţi arestaţi

Petersbourg.—Foştii deputaţi din prima Dumă, condemnaţi din cauza manifestului din Viborg, s'au prezentat astăzi spre a intra în temniţă.

Congres contra Pornografiei

Paris.—Primul congres internaţional contra pornografiei a fost inaugurat azi dimineaţa.

Ciocnire de trenuri

Anvers.—Un tren fulger s'a ciocnit azi dimineaţă lîngă Contiche, cu un alt tren care mergea la Anvers.

Două vagoane pline de călători au fost complect sfărâmate.

Până în prezent 26 persoane sunt omorâte şi numeroase rănite.

Sunt încă multe victime sub dărâmături.

Nouile drapele

— Programul solemnităţei —

Bucureşti.—Solemnitatea ţintuirei, sfinţirei şi distribuirei drapelelor corpurilor nou înfiinţate. regimentul de infanterie Matei Basarab No. 35, reg. 12 de calaraşi, reg. 13 de artilerie, reg. de cavalerie de escortă, batalionul 1 şi 4 de pionieri, batalionul de pontonieri şi bat. de căi ferate, se va face astăzi mîne 10 Maiu.

1) Ţintuirea drapelelor va avea loc la Palat, azi seară, 9 Mai.

Prin îngrijirea directorului artileriei din minister şi directorului arsenalului armatei, drapelele vor fi duse la Palat şi vor fi depuse acolo

Seara, comandanţii corpurilor sus arătate, însoţit fiecare de un căpitan, un sublct. asistent la drapel şi un serjent port-drapel, se vor afla la Palat în ţinuta de serviciu.

După ţintuirea drapelelor de către M. S. Regele, ele vor fi depuse de comandanţii corpurilor, în sala drapelelor, unde vor rămînea până a doua zi.

2) Sîmbătă 10 Mai, ora 9 dimineaţă comandanţii acestor corpuri cu ofiţerii şi sergentul port-drapel, în ţinuta de ceremonie, se vor prezenta la Palat, de unde vor lua drapelele şi le vor duce la Mitropolie.

Tot la această oră, o companie de onoare cu drapel şi muzică, dată de reg. Ilfov No. 24, se va găsi la Palat, pentru a însoţi drapelele la Mitropolie.

Drapelele batalionului 2 şi 3 de pionieri, cu comandanţii bataleoanelor, un căpitan, un ofiţer şi serjentul port-drapel al fiecărui batalion, vor întra în cortegiul celorlalte drapele la trecerea acestora pe dinaintea lor, în mersul spre Mitropolie.

Pe timpul Te-Deumului, drapelele vor fi în biserică.

După sfinţirea lor, M. S. Regele va încredinţa fiecărui comandant drapelul corpului, cu care ocazie comandantul va răspunde prin o suvîntare.

3) După distribuire, drapelele şi garda de onoare vor defila pe dinaintea M. S. Regelui şi se vor duce la corpurile lor respective pentru a lua loc în ordinea de defilare şi anume a

Vaccinări şi revaccinări
Dr. A. Steuerman

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicîu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie **FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi**

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe Durata traseului 6—8 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 80

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 434.—IAȘI, Marți 13 Mai 1908

VIITORUL GUVERN

Cestiunea care se pune clar și neted față de situațiunea actuală a partidelor noastre politice, este următoarea: *cine va forma viitorul guvern?*

Și răspunsul nu este greu de dat față de precedentele constituționale deja stabilite.

Noi nu vom face ca partizanii d-lui P. P. Carp, cari în desperare de cauză și în contra celor mai elementare uzanțe și noțiuni de bună cuviință față de Coroană, anunță *urbi et orbi*, în scopul de a-și aduna prozeliți, că „Regele" îi va chema pe ei la guvern. Și, pentru ca acreditarea acestui svon ireverențios să pară a avea mai multă conzistență, însuși șeful grupărei junimiste, d. P. P. Carp, a declarat în întrunirile de la Vaslui și Craiova, că „la toamnă" Regele va chema pe conservatorii carpiști la putere.

Se știe care a fost răspunsul bravilor alegători de la Vaslui și Craiova, față de acest „*șantaj politic*" al balbuclatului șef.

Cu o mare majoritate, ei au trimis în parlament pe d-nii Donici și Economu, reprezentanții partidului conservator democrat, arătînd prin aceasta junimiștilor, că ei disprețuesc asemenea procedeuri de conrupție electorală, prin etalarea sacului cu grăunțe a apropiatei (?) lor veniri la putere. O dovadă mai mult de înalta demnitate și valoare civică a alegătorilor, și de prețul ce ei pun pe cuvintele hazardate și lipsite de temeiu politic, ale deochiatului șef. De altfel în materie de profeție, d. P. P. Carp a dat de mult faliment.

Dar să revenim la chestiune.

Este adevărat că Regele e factorul constituțional care, în virtutea prerogativelor sale, are dreptul de a chema pentru alcătuirea guvernului, partidul politic pe care-l crede mai destoinic în conducerea afacerilor publice. Nu-i mai puțin adevărat însă, că în cei 42 ani de viață constituțională a înțeleptului și gloriosului nostru Suveran, nici odată El nu s'a îndepărtat de a chema la cîrma statului pe acel partid politic care avea mai strînse legături și mai adînci rădăcini în masele poporului, și pe care opinia publică și sufragiile alegătorilor îl indicau ca mai demn și mai în stare de a guverna în liniște și cu folos pentru țară.

Istoria noastră politică contimporană e plină de asemenea exemple și uzuri stabilite în cursul vremurilor.

Și atunci întrebarea care se pune în mod firesc și elementar este următoarea: dintre cele două partide de opoziție, acel conservator-democrat de sub șefia d-lui Take Ionescu, și celalalt partid al conservatorilor-carpiști, nuanța junimistă-cantacuzinistă, care dintre aceste două partide reprezintă în mod mai serios și mai ponderabil nu numai ideea conservatoare, dar și curentul general, opinia publică a marei mulțimi, și deci sufragiile acelora care după lege au dreptul a primi sau a refuza guvernul ce li se dă?

Răspunsul este pe buzele tuturor. Nu implorînd mila Regală, nu înșelînd pe alegători cu vorbe și promisiuni mincinoase că Regele va chema, pentru formarea viitorului guvern, pe junimiști, poți falsifica realitatea lucrurilor. Țara legală s'a pronunțat; ea se va pronunța și de acum înainte pentru partidul conservator-democrat, în care ea și-a pus credința, speranțele și idealul. Ea e sătulă de conrupta și învechita școală a politicianilor liberali sau conservatori reacționari.

Ea își îndreaptă privirile cu încredere către partidul conservator-democrat, adevăratul reprezentant al ideilor cvnservatoare curate și neînfinate de morga junimistă sau de găunoșia blazonată cantacuzinistă. Și cînd țara legală se pronunță în mod constant și cînd ea va continua să se pronunțe și de acum înainte pentru reprezentanții noului credințe politice, atunci în mod aproape fatal și conform uzurilor stabilite și devenite istorice, factorul constituțional, Regele, va consfinți aceia ce țara legală cere.

De aceia, cu drept cuvînt, d. Take Ionescu, răspunzînd acelora care implură astăzi mila Regelui, dar pe care acum cîțiva ani Il insultau prin „Protestarea", spunea următoarele cuvinte cu privire la partidul care va forma guvernul de mîine: „*Domnilor, eu nu știu ce vrea Regele, și nu pot să știu ce vrea Majestatea Sa, căci, n'am dreptul să știu ce vrea Majestatea Sa.*

Eu, domnilor, cercetez domnia Majestății Sale și văd un lucru: 42 de ani a avut guverne tari și opozițiuni slabe, și atunci îmi zic: dacă vreau să vin să guvernez țara, să fiu tare, și această tărie nu înțeleg să o capăt nici spunînd, nici șoptind ca am sau aș putea avea sprijinul Majestății Sale; nu, d-lor, dar îmi zic: dacă sunt supus leal,—și sunt și am dovedit-o,—al Majestății Sale, n'am dreptul să mă îndoesc nici de judecata, nici de dreptatea Suveranului".

Lascar Antoniu

O mare primejdie

Suntem amenințați de o mare primejdie. Recolta întreagă, atît de frumoasă și promițătoare până acum cîte-va zile, este amenințată a fi distrusă. O secetă cumplită domnește—iar vîntul năprasnic, mai distrugător, de cît soarele arzător, suflă cu furie zi și noapte.

Lanurile frumoase, care promiteau o recoltă, cum nu s'a mai văzut la noi de mulți ani, se leagănă la suflul vîntului, distrugător asemenea focului, care nu mai contenește, iar covorul din verde splendid, ia o înfățișare tot mai lividă și paloarea morței se întinde tot mai mare.

Totul este amenințat. Nimic nu rezistă, nici recolta de toamnă, nici cea de primavară, nici porumbul atît de trebuitor și nici finațul, de asemenea absolut necesar.

Un adevarat dezastru!—iar agricultorii, speriați privesc la cerul fără pic de nour și solicită îndurarea celui de sus—în timp ce prodomele dezastrului se anunță: valorile tuturor instituțiunilor au început să sufere o scădere simțitoare, până și acele ale creditului rural.

Cine poate spune unde mergem? Cine poate asigura că vremurile nenorocite ale importului finului din Ungaria și a porumbului din La Plata nu vor reveni? Cine? Intru cît ne privește, dorim din suflet ca o ast-fel de stare de lucruri să rămîie pentru multă vreme necunoscută pentru țara romînească.

.... Dar dacă nenorocirea s ar produce? Dacă vremea va vremui dușmănos pentru noi? Desastrul ar fi și mai teribil,—căci prea curînd s'ar face dovada cît de copilăroase au fost concepțiile poporaniștilor noștri, cînd cereau distrugerea marei proprietăți.

Intr'adevăr cum va rezista mica proprietate, cum vor putea respunde obligațiunilor lor, asociațiile țărănești? Care va fi garanția proprietății însă-și mai ales că lipsa de producțiune, lipsa de porumb și finaț, ar face ca statul să trebuiască să intervie în favoarea țaranului, să-i dea mijloace de alimentațiune lui și vitei lui, necum încă ca acest țaran să poată corespunde unei obligațiuni contractate față de proprietate, bancă populară etc.

.....Să sperăm, însă, că trista experiență nu va veni atît de curînd și că țara va scapa de teribila primejdie care o amenință.

Cît despre dovada ineficacității și lipsei de seriozitate a reformelor realizate, ea se va produce cu siguranță—ceva mai tîrziu. Atîta tot.

„De unde banii?"

Era ușor de prevăzut că ultimele succese ale partidului conservator-democrat vor provoca în rîndurile asociației carpisto-liberală, o inverșunare și mai mare contra noastră.

Era ușor de prevăzut că atacurile ziarelor acestei asociații—care și așa erau destul de violente—vor deveni și mai inverșunate.

Nimenea n'ar fi crezut, însă, că ele vor ajunge la paroxismul actual și că în fapt vom avea a face cu elucubrațiunile unor adevărați rabiați.

Acordul între ziare, în această privință, este complect: pînă și imaculata l'Independance, a d-lor Hallier și Brăteanu, nu face notă discordantă, ba în ultimul număr, publică un articol, plin de calomnii și insinuări infame, prin care se întreabă de unde provenența banilor cu care se face propagandă în favoarea partidului conservator-democrat.

Din partea gazetei care a șantagiat în afacerea Hallier și care apără interesele industriașilor politici ca frații Brăteanu, Emil Costinescu, Alimănișteanu etc. îndrăzneala e prea mare.

Ziarul, care publica articole în care d. Armand Rubin contestă patriotismul d lui Take Ionescu, trebuia să privească nițel în jurul său și mai cu seamă în trecut, și ar fi văzut că nu-i este permis să puie ast-fel de chestiuni unui partid, care numără foarte mulți oameni bogați, gata la ori-ce sacrificiu, și ai cărui membri nu poartă pantaloni de dril în vremea de opoziție, pentru ca într'o noapte să devie milionari. Trebuia să știe că istoricul partidului liberal însamnă un lanț continuu de jafuri în averea statului și de îmbogățire pentru partizani, în dauna folosinței și moralității publice.

Și dacă îi era greu să-și amintească de vremuri cînd șeful și creatorul colectiviștilor a fost nevoit să recunoască că a tolerat hoții și assasinate, putea să nu uite că nu mai departe de cît acum cîțiva ani un ministru de interne a părăsit guvernul, cîteva zile după 1 Aprilie, cu toate fondurile secrete epuizate, iar un actual marcant membru al guvernului era în solda tuturor intituțiunilor financiare streine și însăși Voința Națională îl discalificase.

L'Independance Roumaine reprezintă partidul permanentului șantagiu politic și al jafului, fără rușine, a avutului public.

Unui astfel de ziar și unui astfel de partid, nu-i era permis să ne suspecteze necum încă să ne calomnieze.

O CRIMA

Felul de a gospodări al d-lui Haret îmbracă o formă, care nu poate esclude această reală certitudine: actualul ministru al școalelor nu este om normal.

Mania de a persecuta, setea de vandalism, ura contra semenului tău—sunt simptome ingrijitoare pentru individ—și exemplele prea sunt numeroase, prea sunt evidente la d. Haret, ca să mai fie nevoe să subliniăm cu fapte, că d. Haret persecută, că d. Haret dărîmă și că d. Haret urăște.

Era firesc lucru ca să ajungă și la crime. Și a ajuns. Cazul cu institutorul I. Dimitriu, despre care se dau ample amănunte în numărul de astă-zi, constitue cea mai dureroasă din loviturile născute din ura nesetosului canibal.

D. I. Dimitriu—și cătăm să spunem repede că dînsul nu ne este prietin politic, nici nu-l cunoaștem bine—a publicat o broșură cu conținut religios. Nu știm ce cuprinde acea broșură. D. Haret, însă, care citește toate broșurile, a citit-o și pe acea a institutorului ieșean și cu propria-i mînă a scris pe dînsa: „autorul este nebun. Să fie examinat de o comisie medicală și să se vadă dacă el poate să mai figureze în învățămînt".

Investită cu această rezoluție eroică, broșura d-lui Dimitriu a fost trimisă la Iași, d-lui inspector Haliță.

Inspectorul numește o comisie medicală, compusă din un medic de boli de copii și unul de boli mintale, scrie *institutorului* să vie la *spital* ca să dee „oare cari lămuriri" și comisia găsește că institutorul ie teafar.

Iată deci un institutor, bănuit de ministru că ar fi nebun, dat pe mîna inspectorului școlar, care institue o comisie medicală, profită de autoritatea sa și smomește pe institutor la spital, iar bietul institutor—neștiind nimic—se presintă și se găsește înaintea unei comisiuni, care, sub formă indulcită—declară institutorului, că ministrul seu, care este profesor de matematici, l'a decretat nebun.

Se prea poate ca broșura institutorului să cuprindă idei și păreri exotice. D. Dimitriu, după informațiile ce le-am cules, profesează de 28 ani și este așa de bine apreciat în cercul colegilor sei, că, la ultimul congres al învățătorilor din toată țara, el a fost ales pres dent și el a ținut discursul de salutare ministrului de instrucție bulgar, cu prilejul vizitei pe care institutorii noștri au făcut-o la Sofia.

D. Dimitriu este, prin urmare, un cineva în broșura sa, ceea ce nu esclude ca d-sa să fi scris lucruri exotice, într'o materie străină lui. Naște deci întrebarea dacă modul brutal de a proceda al d-lui Haret nu constitue o crimă și dacă, chiar dacă d. Dimitriu n'ar fi fost persoană cunoscută în învățămînt, și logica și bunul simț—nu cereau ca lucrurile să se aranjeze în mod cuminte, prin inspecțiuni la orele de clas, prin convorbiri între inspector și bănuit?

Dar ura orbește, ura duce la crime și ceea ce-a făcut d. Haret ie o crimă patentă.

D. Haret invederează cu faptele sale că este un locuitor periculos în țara romînească.

D-nul Panu și poliția politică

Iată cum își încheie un articol democratul și civilizatul d. Panu—în *Săptămîna* sa:

. . . . . .

„Acum, după explicație, vă dă poftа să vă mai serviți, voi, *reptile takiste*, de laudele care le aduc takismului cînd afirm că e asociația cea mai bine organizată din țară și care urmează mai cu fidelitate pe șef?"

Adică, ce explicație dă, d. Panu? Ascultați:

„Cetățenii neofensivi sunt influențați de această bandă și terorizați!... Ei nu comit de cît întîmplător delicte de drept comun, ci comit delicte politice. Trebue un nou fel de *poliție* a partidelor politice și în special a partidului liberal".

Pregătește-ți tesacul, cucoane Guță, mai știi ce noroc te așteaptă acum la bătrînețe?... Vre-o nouă reformă ...*a poliției politice*!!...

Nu.... că bun ai fi de Șef de... poliție politică!... Ce mai razie prin cluburi, așa la o săptămînă!..

Ce mai desfacere totală a *Săptămînei*!....

Intărirea partidului liberal de la tine se așteaptă șefule... de... poliție politică!...

Să trăești, cucoane Guță, și mai rău să te vedem! **Hug.**

OAMENI ȘI LUCRURI

A MURI LA TIMP...

O simpatică și inteligentă doamnă — toate cetitoarele noastre sunt simpatice și inteligente—îmi exprimă ieri mulțumiri pentru reflecțiile făcute în articolul „Reabilitare". Era vorba de actul ofițerului—din nefericire prea popular astăzi — care și-a răpus viața fără întîrziere de îndată ce și-a dat seamă că, în urma abuzului săvîrșit, nu mai are loc în rîndul oamenilor „cum se cade", că e pierdut moralicește pentru totdeauna.

Că într'acest gest sinucigaș, făcut la timp, e un fapt de eroism, dovedește și simpatia cu care a fost întîmpinat, graba cu care lumea i-a dăruit iertare și uitare, iar nimănui nu i-a mai trecut prin gînd să-i refuze o înmormîntare cu onorurile cuvenite,—o ultimă mîngîiere pentru cei rămași în urma lui.

A muri la timp — este într'adevăr o virtute în atari împrejurări; iar ori-ce întîrziere însamnă un triumf al lașității.

Un caz foarte suggestiv din acest domeniu al psihologiei omenești, se poate studia în momentul de față într'o mare țară europeană. Eroul este un prinț german, actualmente de cea mai funestă celebritate: prințul Philip de Eulenburg, odinioară intimul Impăratului, atotputernic personagiu în imperiu, făuritor și doboritor de cancelari și de miniștri. Nu se poate închipui o cădere mai mare, o prăbușire mai dureroasă decît acea suferită de tristul erou al aventurei despre care nu se poate vorbi decît în culori sumbre și în aluziuni vagi, pentru că roșește pînă și... hîrtia.

Din înălțimi vertiginoase, prințul a căzut în cea mai adîncă prăpastie morală ce poate exista. Din splendorile unui palat neasemănat de bogat — a fost scoborît, bolnav și pierdut, în tristețа unei închisori, tratat ca un simplu scelerat, copleșit de grave învinuiri. Astăzi el nu mai are nimic. Pînă și cele mai intime colțuri ale mîndrelor castele sunt cercetate de judecătorii de instrucție; în fiece zi gazetele publică alte detalii despre percheziții, despre noui descoperiri, despre vechi relațiuni obscene. Iar alături de el suferă de grozăvenia acestei necontenite inchiziţiuni morale toți ai lui: femee, fiice, fii; în jurul lui totul e pierdut, compromis, decăzut, vestejit: nu mai e nici trecut, nici viitor, nici nume, nici avere, nici titlu, nici glorie, nici autoritate, iar eroul unui atare tragic roman îndură zi cu zi tortura confruntărilor, primește mereu loviturile de măciucă ale dezmințirilor rușinoase. De cîte ori cetesc nuoi amănunte în această nespus de tristă afacere, o singură întrebare îmi pare mai stranie și mai fără respuns: cum de omul acesta n'a avut momentul supremei și unicei îndrăzneli: de a se sinucide?

Un moment de curagiu și de demnitate și totul ar fi fost sfîrșit, iar țara întreagă ar fi fost ușurată de povara unei ne mai pomenite rușini. Dar i-a lipsit acest gest frumos și eroul a murit singurul avantagiu al nenorocirei, acela de a — muri la timp.

Rodion

O coincidență

Am cetit în „Opinia" dela 6 Mai a. c. următoarea informație: „Dl. I. Manoliu, student al facultății de litere, ne roagă să arătăm, că nu d-sa este autorul articolelor intitulate „Cuzismul și profesarea lui de pe catedră" publicate în „Opinia".

„Satisfacem cu plăcere cererea d-nului Manoliu etc.."

Dacă oricărui cetitor al „Opiniei" informațiunea aceasta i-a dat de gîndit, cu atît mai mult eu—pseudo-omonimul acestui d. student—m'am simțit adînc impresionat. Căci mi-am zis: ce a determinat pe studentul Manoliu să ceară redacției ziarului publicarea acestei notițe, al cărei scop practic este evident, spre a nu mai avea nevoe de altă lămurire? Evitarea unei confuziuni pur și simplu nu este admisibilă, căci faptul că dela publicarea acelor articole și pînă la apariția notiței au trecut aproape patru luni exclude această explicație.

In adevăr, dacă dl. I. Manoliu ar fi văzut posibilitatea unei confuziuni, și mai ales, dacă s'ar fi *făcut* această confuziune de către cetitorii pomenitelor articole, d-sa s'ar fi adresat *chiar de atunci* redacției „Opiniei" și, negreșit că cererea d-sale ar fi fost satisfăcută atunci, după cum a fost satisfăcută acum, fără nici o împiedecare, de oarece aceasta stă în datoria unei redacțiuni corecte ca aceia a „Opiniei".

Dacă prin urmare d. Manoliu n'a cerut *atunci* publicarea unei atari informațiuni, și a cerut-o abia acum; altă explicație nu poate fi, decît că d-sa *n'a simțit atunci* necesitatea ei, și că „*a simțit'o abia acum*".

De ce însă abia acum și prin ce mijloc?

Iată-ne în domeniul ipotezelor; și fiindcă sînt în acest domeniu, fie-mi permis să bănuesc că dl. I. Manoliu n'a simțit, prin nici unul din cele cinci simțuri ce posedă, această necesitate tardivă a informațiunei în chestie. Ipotezele multiple ce se pot face, mă conduc la existența unei „*simțiri externe, streine de d-sa*", dacă mă pot exprima cu acest cuvînt. Și astfel mă opresc la d. A. C. Cuza.

Ce strînsă relațiune între d. Cuza și între domeniul ipotezelor! Să fie d. Cuza o simplă ipoteză? Depinde.

Dacă îl priviți cînd se primblă pe stradă, pe jos sau în trăsură; cînd vorbește de pe catedră sau se agită în preajma unor alegeri, d. A. C. Cuza este vizibil, pipăibil... într'un cuvînt perceptibil. Așa fiind d-sa nu este o simplă ipoteză, deși ipotetic simplu; sau—ca să mă exprim mai clar—persoana d-sale este reală și încă de o realitate cam aspră, deși personalitatea d-sale este cu totul ipotetică.

Că e așa, vorbesc însă și faptele d-lui A. C. Cuza; care, dacă însuși se acuză—după cum a constatat de mult încă maestrul Caragiale—firește, că numai d-sa singur este de vină.

Dar să venim la faptele d-lui Cuza, care îl acuză.

Sunt aproape 4 luni de cînd într'o serie de articole publicate în „Opinia", arătam decăderea și destrăbălarea ce domnește la cursurile de economie politică de la universitatea de Iași, grație autorului lor, profesorul A. C. Cuza. Tot ce

spuneam atunci, se baza pe chiar notele luate de studenţi şi centigrafiate spre desfacere între elevii profesorului. Pe lîngă această bază obiectivă ce o aveam în desvoltarea articolelor mele, mă mai întemeiam uneori şi pe cunoştinţele mele personale asupra cursurilor d-lui Cuza, pe care le-am audiat doi ani cu perfectă regularitate, avînd ast-fel putinţa să protestez în repetate rînduri ca student şi audient al d-lui Cuza, împotriva modului cum înţelegea d-sa să ne îndoape cu aceiaşi mîncare nesărată şi urît-mirositoare —Cuzismul.

Ocupîndu-mă deci în „Opinia" despre cursurile d-lui Cuza, eu ştiam şi aveam ce spune, şi cetitorii mei se vor fi convins desigur, că am fost poate prea blajin cu d-sa, de oarece faptele mă îndreptăţeau să am un ton cu totul contrar.

Ce face dl. Cuza? Cu o seninătate şi uşurinţă sufletească specifică d-sale, repetă eternul refren: „Nu discut cu jidanii".

Dînd acest răspuns şi mie şi d-lui I. Antoniu şi d-lui E Herovanu, dl. Cuza se simţea uşurat, salvat de gravele acuzări ce i se aduceau şi se punea desigur să rumege mai departe gîndurile din care îl întrerupeam. De cît, în urma unor asemenea răspunsuri, opinia publică nu-l vedea pe d. Cuza salvat, ci tocmai din potrivă încurcat cu atît mai rău, cu cît din stereotipul d-sale răspuns, ea vedea neputinţa unei apărări, acuzările aduse fiind adevărate şi dovedite.

Dar dacă e aşa, mă întreb atunci, cum se poate numi un om, care refuzînd să recunoască adevărul, fiindcă-i e protivnic, nu are nici curajul să încerce o apărare?

O fi d. Cuza o persoană, fizică desigur, nu morală; dar o personalitate nu e; sau, după cum am spus, personalitatea d-sale este cu totul ipotetică.

Dacă d. Cuza nu a binevoit însă să răspundă învinuirilor ce i se aduceau acum 4 luni, cea ce arată sterilitatea terenului în care aruncasem sămînţa îndreptărei, avem totuşi un răspuns, tardiv, ce-i drept dar un răspuns foarte eloquent.

E notiţa, pe care dl. I. Manoliu a cerut „Opiniei" să o publice în scopul evitărei unei confuziuni.

Se naşte însă întrebarea: cine ar fi putut face, sau cine a făcut confuziunea? Dl. I. Manoliu ar putea spune negreşit, dar nu-i place, se vede, să pronunţe numele d-lui A. C. Cuza.

Din parte'mi regret mult coincidenţa, care ar fi putut fi, fatală poate, pentru d. I. Manoliu, care este student. Tot ce pot face acum, e să-i promit, că ori de cîte ori voi mai vorbi de dl. A. C. Cuza, voi semna.

E. M. Socor.

Litere-Ştiinţe-Arte

In străini Studenţii romîni din München, membri ai societăţii „Patria" au adresat un foarte călduros apel către scriitorii şi editorii noştri ca să-i ajute cu donaţiuni de cărţi şi reviste. Colonia intelectualilor romîni din marele oraş cultural şi artistic al Germaniei e din ce în ce mai numeroasă. Mijloacele de instrucţiune sunt vaste şi variate în splendidul oraş—dar toate aceste nu pot împiedeca regretul adînc şi sincer, regretul sufletesc ce resimt Romînii din capitala Bavariei pentru lipsa de scrieri romîneşti.

Pentru minţile şi inimile tinere, pentru acei cari îşi fac studiile în ţări străine, departe de ai lor, despărţi de mediul în care şi-au petrecut anii de şcoală, lipsa aceasta de cărţiţi apărute în limba ţărilor e mai resimţită ca orice. Acolo, sub ceruri străine, dorul căminului e mai adînc, despărţirea pare mai lungă şi cu cît mijloacele de cultură sunt mai multe şi mai mari, cu atît e mai vie dorinţa de a fi în curent cu ceea ce se petrece în ţeară. Acolo ajung însă numai slabe ecouri; de abia dacă micile notiţe de ziare aduc vestea apariţiunii cutării ori cutării opere, care însă nu se expune în vitrinele librăriilor, ci cu greu şi cu sacrificii şi-o poate procura studentul la aşa mari depărtări, ca să-şi satisfacă o plăcere intelectuală de care are trebuinţă. Numai acei cari au trecut prin asemenea situaţiune; acei cari trăind în străini un timp oare-care pot înţelege şi simţi însemnătatea apelului şi să pledeze în favoarea studenţilor münchenezi cari scriu: „ajutaţi-ne să creăm o atmosferă cît mai romînească în jurul nostru şi fiţi încredinţaţi că sămînţa nu va cădea pe pămînt sterp".

*

Eri după amiază a avut loc în sala Conservatorului, o producţiune a elevilor clasei de declamaţie.

Producţia s'a început cu „Jean-Marie", piesă într'un act, urmată de recitări din Eminescu şi Coşbuc.

S'a jucat apoi „Bacalaureata" şi în fine „Lăutarul din Cremona".

Publicul a putut vedea cu această ocazie elevii mai de samă ai clasei de declamaţie,—zicem elevii mai de seamă căci talente n'a putut vedea, de cît doar d-şoara Ortansa Bottez, care mai dă dovadă de ceva talent, d-şoara Marie Horga şi tînărul Beligan.

D-şoara Bottez promite mult şi să spărăm că cu munca ce o depune va putea ajunge departe. Rolul Teresei din „Jean Marie", a fost redat cât se poate de bine de d-sa.

D-şoara Horga de asemeni a fost bine în rolul Gianinei din „Lăutarul din Cremona; decît un lucru, d-sa ar face bine se lase jena la o parte. D. Beligan a susţinut binişor rolul lui Sandro; d-sa însă e deja cunoscut publicului şi l'am mai apreciat.

*

După cum anunţă ziarele ruseşti profesorul Weinberg dela institutul psychoneurologic din St. Petersburg a ţinut zilele aceste o conferinţă asupra creierului renumitului savant Mendelejew, mort de curînd.

După constatările lui Weinberg hemisfera dreaptă a creierului nu se distinge întru nimic de a muritorilor comuni; din contra hemisfera stîngă e extraordinar de dezvoltată şi denotă o genialitate neobişnuită; partea de jos e de o curiozitate cum se găseşte la selbateci.

După greutate—creierul lui Mendelejew vine în rangul al patrulea între creierii măsuraţi până acum aparţinînd unor oameni celebri.

*

Gabriele d'Annunzio a intentat proces cunoscutului comic şi poet Edoarda Scarpetta din Neapole, pentru că i-a parodiat piesa „Figlia din Jorio" sub titlul „Il figlio de joria". Scarpetta a fost achitat şi are acum intenţia de a parodia şi celebra piesa „Nave" a lui d'Annunzio.

*

Un număr de admiratori ai lui Balzac au inaugurat în ziua de 16 Mai la Paris un mic muzeu—Balzac, în casa din Autenil, rue Raynonard 47, unde a locuit scriitorul între 1840—1847. Aceasta fu epoca cea mai grea din existenţa lui, dar tot aici e scris:

„Modeste Mignon", „Splendeurs et Misères de Courtisanes", „Cousine Bette", „Cousin Pons", iar veniturile acestor lucrări au putut să acopere datoriile de 200.000 franci ce contractase Balzac în urma unor speculaţiuni nenorocite ce întreprinsese.

Căsuţa a aparţinut unei doamne Barbier care-şi aminteşte că tatăl ei o închiriase lui Balzac ca 600 franci anual.

*

Emile Faguet s'a retras de la ziarul „Débats". In locul lui va scrie cronicile literare poetul Henri de Régnier.

*

A apărut No. 9 din „Viitorul Social" cu următorul sumar:

Alexandru Luca.—Noul partid conservator-democrat.

C. Dobrogeanu-Gherea. — Deosebirea dintre socialism şi anarhism.

Th. Dahn.—Condiţiile unui nou avînt al revoluţiei ruseşti.

Constantin Petrescu.—Criminalitatea ca fenomen social.

Octav Mirbeau.—Pogromul.

CRONICA.—Politica din lăuntru: Situaţia politică după reforme de r. g.—Din ultimele zile ale sesiunei parlamentare de R.—Provocaţii poliţieneşti (Spania şi Romînia) de C. R.—Mişcarea Socialistă: America.—Trei-zeci de ani de social-democraţie cehă.—Bibliografie.

*

François Coppée, marele poet francez, unul din cei mai populari academiciani a murit după o lungă boală. Coppée este autorul unui mare număr de opere lirice, dramatice cum şi a unui mare număr de romane şi nuvele. In ultimul timp devenise un catolic fervent şi în timpul afacerei Dreyfus a jucat un rol însemnat printre anti-dreyfusarzi, alăturea de Jules Lemaître şi Maurice Barrès. Faima literară i-a mers scăzînd, dar a rămas unul din zeii şcoalei parnasiene.

„Opinia" în provincie

Tg. FRUMOS.

Zece Mai. — Incă de pe la orele nouă începuse a se strînge multă lume în curtea bisericei catedrale: «Cuvioasa Paraschiva» din Tg. Frumos, aşteptînd timpul începerei slujbei religioase.

Până la orele zece aproape tot ce acest orăşel are mai distins, s'a adunat. La ora 10 şi un sfert au sosit şcolile şi toate celelalte autorităţi.

După un sfert de oră se începe obicinuitul Tedeum, care a fost oficiat de întregul cler din oraş.

După săvârşirea Tedeumului, tînărul preot-paroh, Nicolai Dăringă, licenţiat în teologie, a ţinut o prea frumoasă cuvîntare în care a aratat întreita importanţă a acestei sărbători cu caracter naţional. Tînărul preot, a probat din susţinerea temei cuvîntărei sale, că cunoaşte în deajuns istoria şi fazele prin care a trecut neamul nostru de la începutul existenţei lui ca popor până în ziua de astăzi. A terminat spunînd:

„Să fim credincioşi rege ui nostru, să fim credincioşi ţărei noastre, dar să fim credincioşi şi religiei părinţilor noştri. Cînd vom fi strînşi cu legăturile credinţei şi ale frăţiei, cînd ne vom iubi, cînd ne vom ajuta între noi, viaţa noastră va fi liniştită şi fericirea pe deplin asigurată. Vom fi siguri, că ajungem la scopul mult dorit: la unirea tuturor romînilor".

După Tedeum toată lumea a fost invitată la şcoala primară de băeţi, unde directorul acelei şcoli, dl. Gh. Teodor, a ţinut o cuvîntare deasemenea destul de frumoasă. Au urmat apoi recitări de către elevi şi eleve, cîntece executate de corul şcoalelor primare, exerciţii de gimnastică, apoi serbarea se încheie cu marşul: „Deşteaptă-te romîne" cîntat de toată lumea. Toţi cei adunaţi se împrăştie satisfăcuţi pe deplin. *I. I.*

Informaţii

● **Garden-Party.** — Societatea *Crucea Roşie* din Iaşi, al cărui scop frumos este atît de cunoscut, a ştiut în totdeauna a organiza petrecerile sale de binefacere atît de variate şi plăcute, încît serbările sale au devenit evenimente aşteptate cu nerăbdare, şi la care serbări îşi dă întîlnire toată elita societăţei noastre.

Garden-party ce a avut loc eri în grădina Principesei Moruzi — preşedinta societăţei — era cea din urmă întîlnire a acestui an, înainte ca fie-care să-şi ia sborul spre vilegiaturile dorite.

Totul a contribuit pentru reuşita acestei serbări—activitatea şi organizarea atît de bine înţeleasă ale d-nelor din comitet—cu variatele distracţiuni, publicul numeros şi distins care a participat—frumuseţea şi eleganţa toaletelor de primăvară — farmecul peisagiului până şi seninul cerului.

O surpriză prea plăcută societăţei ieşane a fost prezenţa d-nei şi drei Cimpineanu, preşedinta generală şi iniţiatoarea societăţei Crucea Roşie, care au venit într'adins din Bucureşti pentru a lua parte la această festivitate

Printre persoanele prezente remarcăm pe d-nele Moruzzi, Văleanu, Mavrocordat, Sculy, C. Ghyka, Greceanu, Racoviţă, M. Ghyka, Gane, Cantacuzino, Hurmuzescu, C. Teodosief, Juvara, Tuduri, Mărzescu, Sachelaridi, Sarijianis, Wechsler, Musteaţă, Weisengrün, Liciu, Crivăţ, Unter, J. Ghyka, Pallady, Lepadatu, Culiano, Puşcariu, Erbiceanu, Mano, Petrovici, Botez (Vaslui), Dr. Gabrielescu, Th. Antonescu, Jora, Holban, Dumitrescu, Iamandi, Rallet, Emilia, Alexandrini, Doiciu, Cătuneanu şi Melik.

Drele: Bothezat, Cantacuzino, Cimara, Teodosief, Ghika, Manu, Tzony, Stroici, Tătărescu, Marcopolo, Văleanu, Catargiu, Holban, Carp, Rallet, Anette şi Olga Stoianovici, Wechsler.

D-nii: Sebastian Moruzzi, J. Zarifopol, Alex. Gane, Greceanu, Uhrinovsky, M. Cantacuzino, Dr. G. Bogdan, Hurmuzescu, Würzian, Sarijanis, col. Musteaţă, Racoviţă, Tuduri, Sculy, Tzigara Samurcaş (Bucureşti), C. Buzdugan, Dr. Sava, căp. Sărbănecu, Coculescu, P. Negulescu, Pallady, Iamandi, col. Călinescu, Sion, Babeş, Sibianu, Goldental, Stoianovici, N. Crupenschi, Tzony, Weisengrün.

● La locuinţa sa din Bucureşti, Aleia Blanc, a încetat din viaţă Vineri noaptea, după o lungă suferinţă, Constantin Lascar, sub-directorul învăţămîntului primar, fratele fruntaşului nostru prietin, d. Gh. Lascar.

Constantin Lascar, unul din cei mai vechi slujbaşi ai ministerului de instrucţie, s'a distins prin caracterul său drept, prin enorma şi rodnica sa putere de muncă.

Decesul său înseamnă o pierdere reală pentru ministerul din care a făcut parte, ca funcţionar superior, vreme îndelungată.

Suntem partaşi la durerea d-lui Gh. Lascar şi-i presintăm cele mai simpatice condoleanţe.

● Ni se atrage atenţia asupra faptului că poliţaiul din Tg.-Frumos, d. Drăguţescu se poartă foarte brusc cu sub-alternii sei.

Cei în drept ar face bine să ia măsuri.

● Eri a avut loc pe platoul de la Copou jocul „oinei", între echipele şcoalelor secondare de băeţi din localitate.

S'au distins şcoalele: normală „V. Lupu" şcoala Militară şi liceul Internat.

Punîndu-se echipele acestor trei şcoli la concurs,—liceul Internat a eşit învingător.

● Regimentul 13 Ştefan cel Mare, va pleca Duminică la Şipote; reg. 14 din Roman va sosi în acea tabără în ziua de 20 Maiu.

Regimentul 7 roşiori nu va face concentrarea de cît în cursul lunei August.

● Se zice că regimentul 7 roşiori din localitate va fi chemat la toamnă să iee parte la manevrele regale ale corpului I de armată, ce vor avea loc în împrejurimele Slatinei.

● **10 Maiu la Huşi.**—Serbarea lui 10 Maiu la Huşi a fost simplă. Nefiind nici episcopul, nici armată în localitate, serbarea a fost curat şcolărească. S'au adus cîte 6 elevi de la şcoalele rurale în mici dorobanţi şi au defilat în grădina publică. Sara a fost o retragere cu torţe făcută de elevii gimnaziului Anastasie Panu, pusă sub conducerea d-lui prof. Zelinski Codreanu, ofiţer în rezervă.

Elevii la un moment dat trecînd prin faţa berăriei Marin Iliescu au început a striga: trăiască dl. N. Iorga, bunul romîn, trăiască dl. A. C. Cuza, marele naţionalist, trăiască partidul naţionalist, trăiască dl. prof. Z. Codreanu.

Lumea de la berărie—şi era toată lumea bună huşană—a rămas indignată de acest chip de a se face educaţia tinerelor generaţii. Ce face dl. director al gimnaziului, şi cum va raporta ministrului serbătorirea lui 10 Maiu?

● D. Spireanu, şeful poliţiei din punctul Ungheni, a fost transferat în aceeaşi calitate la punctul Burdujeni, în locul d-lui Miescu, transferat în altă parte.

La Ungheni a fost transferat d. D. Ionescu, din Giurgiu.

● Din Răducăneni ni se aduce la cunoştinţă că inspectorul N. N. Tiron îşi face de cap. In scop de întruniri economico-socialo-financiare-agricole-politice, d-sa a transformat una din sălile localului de primărie în local de club, unde se joacă cărţi, se bea de-a binelea ba şi cu lăutari.

Şi doar e tîrguşor Răducănenii! şi mai e acolo şi judecătorie şi spital rural şi popă catolic şi primar dl. Goian şi prefect dl. dr. N. N. Lupu, care e foarte scrupulos nu întru îndeplinirea îndatoririlor subalternilor sei, ci în chipul de a îndemna pe săteni la răsvrătire şi nesupunere.

Pentru dl. N. N. Tiron trebue alt ac de cojoc de cît admonestarea prefectului!

○ D. general Tătărescu însoţit de şeful marelui stat major, au plecat ieri, cu trenul de 6 seara, la Şipote, unde vor sta două zile.

● Băile Slănic se vor deschide Joi 15, Mercuri seara va pleca acolo tot personalul medical, în afară de d. profesor doctor Russ.

● Am anunţat că ordinul de depunere al căpitanului Costinescu a fost prefăcut Sîmbătă în mandat de arestare. Aceasta din cauză că d. Costinescu n'a depus sumele ce-au fost sustrase de defunctul Ioanid.

Un ofiţer superior a inştiinţat ieri pe d. Costinescu că dacă va depune banii pînă în trei zile, va fi pus în libertate.

● Eri a sosit în Bucureşti prinţul Napoleon, general în armată rusă, fiul lui Victor Napoleon.

Prinţul, care a fost găzduit la Palat, va pleca astăzi la Sinaia.

● La Podul-Iloaiei s'a efectuat ieri alegerea consiliului comunal.

A fost aleasă lista în frunte cu d. Al. Simu, membru al partidului conservator democrat.

Lista prefectorială cu d. Botez, n'a întrunit de cît 76 voturi.

● Mîne Marţi 13 Mai reincep la grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) plăcutele şi fericele Serate Cinematografice ale Teatrului Pathè Frere» Paris.

Programa de deschidere este foarte bogată şi nici unul din sujetele cuprinse în ea nu a fost încă văzut în oraşul nostru.

Ultimele apariţiuni ale celebrei case din Paris precum: Uriaşele turnătorii de fer din Creosot (Franţa), Monaco şi sportul bărcilor automobile—scene absolut autentice de pe natură—Beatrice Cenci, fiica lui Francesco Cenci, şi întreaga viaţă a acestei criminale familii din sec. XVI va fi redată pe pînză ca o fidelă reconstituire a acestor pagini din Istoria Romei.

Se vor desfăşura apoi o mulţime de scene comice, dramatice şi instructive care vor face deliciul unei seri petrecute sub ceriul liber şi într'una din cele mai frumoase grădini din oraşul nostru.

● Alegerea cea mai originală va fi de sigur acea care are loc la societatea tramvayului electric astăseară, după miezul nopţii. Personalul de tramvay ne avînd alte oare libere, adunarea generală, pentru reînoirea comitetului şi pentru modificarea statutului, are loc la oara amintită.

● Scolile izraelito-romîne din localitate au adresat cereri ministrului de instrucţiune publică pentru reducerea taxelor de examer.

✱ Ieri au avut loc adunări generale la corporaţia confecţiunilor şi acea a constructorilor pentru reînoirea comitetelor. Din lipsă de membri alegerile au fost amînate.

● **O crimă a lui Haret.** In ziua de 8 Mai adică Joia trecută, institutorul ieşan Ioan D. Dimitriu primi o scrisoare de la inspectorul şcolar d. Haliţa, în care acesta scria: „vă rog să vă presintaţi astă-zi orele 2 jum. la clinica de la sf. Spiridon a d-lui profesor doctor Manicatide, avînd a ne da oare-cari lămuriri".

D. Dimitriu avea motiv să rămîie surprins de scrisoarea inspectorului.

Un inspector şcolar care poftеşte pe un institutor la o clinică ca să dee lămuriri—nu credem ca tabloul lui acestuia să-i se găsească pereche.

Dar d. Dimitriu a fost invitat de inspector să vie să dee lămuriri şi dacă l'a invitat sa vie la spital, sau dacă l'ar fi invitat sa vie la abator —d. Dimitriu ar fi trebuit să se presinte.

Şi a venit, la ora indicată, la clinica infantilă a profesorului Manicatide şi acolo, încet-încet, cu întrebuinţarea cuvenitelor menajamente, s'a zis d-lui Dimitriu, că ministrul său, d. Haret, l'a decretat nebun şi că s'a compus o comisie medicală din domnii Manicatide şi Brăescu şi din inspectorul şcolar ca... president, ca să constate starea mintală a institutorului.

— D. I. D. Dimitriu este autorul unei broşuri intitulate „Credinţa cu ştiinţă şi voinţă" (Iaşi 1907, Tip. Goldner). Autorul, din atenţie, a trimis o broşură şi d-lui Haret, care a scris pe dosul cupertei: „autorul ie nebun. Se va institui o comisie medicală, care să constate dacă numitul mai poate funcţiona ca institutor".

Acum s'a înţeles rostul poftirei lui Dimitriu la clinica de boli de copii, ca „să dee lămuriri".

D. Dimitriu, care este om perfect sănătos, a făcut mult haz, în faţa comisiei, de isprava lui Haret.

—Dacă ie vorba de nebuni şi de broşuri, a declarat dînsul, să-l examinaţi pe Haret, autorul atîtor broşuri, cari învederează o minte bolnavă.

— Dar crima s'a făptuit. Aşa cum a procedat d. Haret, el a comis o crimă.

Broşura institutorului poate să cuprindă părţi exotice. Admitem lucrul acesta. Mai admitem încă, că dacă broşura, n'a făcut bună impresie ministrului, el era în drept să iee măsuri. Dar fie-care va recunoaşte că d. Haret a procedat brutal, că ceea ce a făcut constitue o crimă.

Nu mai protestăm contra ei. Dar să se vadă că sectarul devine periculos şi că presenţa lui la minister se invederează tot mai mult ca un pericol social.

● D. dr. Cristea s'a stabilit la Lausanne, pentru a studia, în clinica prefesorului Combe, maladiile de copii.

● Eri dimineaţă un mare incendiu a isbucnit în comuna Hermeziu, la moara de aburi a d-lui Const. L. Negruzzi.

Flăcările au distrus moara până în temelie.

De oarece se crede că focul a fost pus, s'a orînduit o anchetă.

● Poliţia de siguranţă a înaintat eri parchetului pe Lina Dimitriu, autoarea furtului de 4.500 lei, de la d. I. Pauer, din str. Ţicău.

Ea a mărturisit faptul, declarînd că în adevăr a luat 4.500 lei de la fostul ei stăpîn, iar nu 10.000 lei, cum reclamase acesta.

Sub-comisarul Uţă, dela siguranţă, care a descoperit pe autoare, a primit un premiu de 100 lei.

● Din Bivolari se comunică că eri după amiazi, la orele 4 şi jumătate a fost găsită strangulată, în casa săteanului Vasile Moise din satul Tabăra, copila Domnica Gagea, în etate de 5 ani, fica femeei Elena Gagea, concubina numitului săteau.

Din cercetările făcute, s'a constatat că numita copilă se jucase cu doui fraţi ai ei, cu un scrînciob de frînghie ce'l făcuseră în casă. Mai târziu cînd aceştia s'au dus afară, copila Domnica jucîndu-se s'a încurcat în frînghie, strangulîndu-se.

● Un fost sergent de oraş, Neculai Ocheană, şi-a pus capăt firului vieţei, stragulîndu-se.

Numitul fost sergent trăia foarte rău cu nevasta sa şi aseară venind acasă în strada Ţicău s'a luat la ceartă cu ea.

Aceasta fiind maltratată de soţul ei, şi-a luat copilul şi s'a refugiat la o cumătră a sa, tot din Ţicău.

Ocheană a alergat să o caute, dar negăsind'o s'a reîntors acasă şi a dat foc lucrurilor ce mai erau prin casă,

După această faptă, el se duse în dosul caselor şi se strangulă de o grindă.

DIVERSE

— Astăzi s'a sinucis, prin spînzurare, în locuinţa sa din str. Albinoţ, aparul Neculai Vasile. El era alcoolic.

— Mobilierul nouilor judecători de ocoale a sosit azi din Bucureşti.

— Poliţia din Fălticeni a cerut autorităţilor noastre prinderea şi arestarea comerciantului ambulant Marcu Bercovici, care comiţînd mai multe escrocherii, a dispărut.

— In astă noapte, la orele 12, va avea loc la sediul societăţei din str. Apeduc alegerea preşedintelui şi a unui nou comitet al societăţei funcţionarilor tramvaiului electric.

— In procesul dela 9 Iunie al lui Dim. Loghin, care a bătut pe un preot dela Mitropolie şi care se va judeca de către trib. secţia II-a, vor fi ascultaţi ca martori: ieromonachii Valerie Moglan, V. Arghirescu, Arch. Gherasim Miron, Arch. Ieremia, Chesarie Ştefănescu, Galaction Cordun, Zaharia Pavalovici, Filaret Gheorghiu, Ilarion Radu, D. Gh. Bucur, St. Gherasim, Gr. Vintea, Gh. Bibloc, Gh. Boboc, Pr. Al Vartic, Pr, Mitru, Preotul Vasiliu, Dinescu, diaconii Simionescu şi Marţian.

— Eri a avut loc căsătoria religioasă a d-lui Gheorgh. Gh. Stîngaciu, cu simpatica d-şoară Maria Dragoş.

— Un biet ţaran, pelagros, care fusese adus alaltăeri din Belceşti şi internat la spitalul din Podul-Iloaiei, a fost găsit eri strangulat în spital.

S'a avizat parchetul.

Ultime informaţii

● **O şicană haretistă.** — Se ştie că fostul director al conservatorului din Iaşi, d. Enrico Mezeti, fusese însărcinat cu facerea unei monografii a conservatorului din Iaşi, pentru serbările jubilare din 1906. Pentru cheltueli se prevăzuse atunci 500 lei din fondul cheltuelilor necesitate pentru expoziţie.

Lucrarea a eşit în colaborare cu d. Aurescu, profesor la conservator şi faţă cu dimensiunile luate a trecut cu mult peste suma de 509 lei numai tiparul.

Zilele acestea Ministrul Haret, răspunde d-lui Mezeti că nu e dispus a plăti nici un ban din budgetul ministerului, şi că deci plusul de cheltueli necesitate cu tipărirea cărţii priveşte pe d-nii autorizaţi.

Aşa înţelege Haret, obligaţiunile din continuitatea lucrărilor. La Bîrlad pune pe fostul director Patriciu ca el să repare stricăciunile de la localul direcţiei, l'a dat în judecată. Azi dă în spatele altora cheltuelile provocate de minister.

E foarte aproape acest domn ministru de a ajunge iresponsabil de cele ce dispune să se facă.

● Modul de a se conduce al Epitropilor Sf-tului Spiridon, faţă de personalul medical al acestui spital, a stărnit indignarea medicilor şi a tuturor studenţilor în medicină.

N'a fost deajuns că au vrut să desfiinţeze clinica profesorului dr. Juvara; n'a fost de ajuns că au suprimat, sub motiv de economie, cu începere de la 1 Aprilie, cele zece posturi de externi ale spitalului central, realizînd ast-fel economia de 3200 lei anual, pe care însă, ca culme, au adăogat'o prin noul budget, la salariile epitropilor.

N'a fost de ajuns că au desfiinţat posturile de interni de la spitalul din Botoşani şi Galatz, înfiinţînd în locul lor posturi de sub-chirurgi, absolut străini de adevărata medicină.

A trebuit, insă, ca actuala epitropie să treacă acum peste limitele atribuţiilor care le are, şi să afişeze pe toate uşile din sălile spitalului o dispoziţiune la adresa medicilor şefi de servicii şi internilor; această dispoziţiune, care spre ruşinea facultăţei de medicină poartă iscălitura unui doctor profesor la acea facultate, pe lîngă celelalte două ale colorlalţi doui epitropi, anunţă că intendentul spitalului este înălţat la rangul de şef suprem al spitalului. In adevăr, după această dispoziţiune, acestuia vor trebui să reclame medicii primari neregulile de serviciu şi de administraţie, lui vor trebui să se plîngă medicii cînd vor găsi că mîncarea bolnavilor şi îngrijirea lor lasă de dorit, —şi nici-odată ei nu vor putea lua dispoziţiuni în serviciul lor fără voia lui, cu riscul de a fi pedepsiţi de epitropie. Intendentul va fi acela care va inspecta serviciile medicilor din spital, ori cînd ar vrea, fără permisiunea lor.

O altă dispoziţie şi mai revoltătoare, luată de epitropie, e aceia că studenţii în medicină sunt opriţi de a vizita spitalul, de a asista la cursuri de clinici şi lucrări de laboratorii de la 12 a. m. înainte, împiedecînd astfel practica studentului în medicină, lipsindu-l de instituţia de care el are mai mare nevoie, spitalul.

Dispoziţiile acestea luate de epitropie, mînă instituţia spre o stare de anarchie.

*

Indignaţi de toate acestea, studenţii în medicină, se întrunesc astăzi Luni în adunare generală, la care vor lua parte medicii spitalului şi profesorii facultăţei de medicină, pentru a protesta contra acestor dispoziţiuni arbitrare.

● Ni se comunică din partea mai multor învăţători, cari au trecut pe la examenul de definitivat unde e preşedinte d. Solomon Haliţa, inspector şcolar, că în aprecierea ce face d-sa împreună cu ceilalţi domni membri din comisiune maiţine samă şi de ochii învăţătorilor şi de congresele didactice la cari au luat parte candidaţii. De pildă, dacă candidatul a luat parte la congresul de la Bucureşti şi a făcut pe clacheurul d-lui Haret e trecut fără multă batae de cap, iar dacă a fost la congresul din Focşani şi mai ales a luat parte la banchetul dat d-lui Gr. Patriciu, fost inspector general primar, apoi atunci ţine-te pînză că se rupe examenul.

Intrebăm şi noi aşa să fie oare? Nici în program nici în regulamentul ţinerii examenului nu se spune nimic de materia numită: congrese şi banchete, ci numai de aceia ce trebue să se întrebe la asemenea examene de definitivat.

● D. Spiru Haret a pornit o adevarată goană contra unora din învăţători.

In adevăr, în primul rînd, s'a putut observa că o parte din învăţătorii reuşiţi la examenul de înaintare pe loc, de şi cu media 8 sau alţii cu 9, au fost lasaţi în urma altora care au abia media 7 şi care au şi fost avansaţi pe ziua de 1 Octombrie numai pentru că intră în bunele graţii ale d-lui Haret.

In afară de aceasta, sectarul a trimes scrisori particulare revizorului şcolar al judeţului care serveşte de coadă de topor şi prin care'i face cunoscut să lovească în cutare şi cutare învăţător.

Şi conform dorinţelor ministrului, revizorul şcolar face aşa fel de inspecţii şi anchete, că nu se poate ca învăţătorul să nu iasă vinovat de ceva!

Un caz de asemenea natură e şi acel al învăţătorului Rîpeanu, din Bivolari, care a fost dat în judecata consiliului, în urma procedeului aratat mai sus.

● Astă-zi, candidaţii şi candidatele la posturile de ajutori de învăţători, din seria a III-a, au trecut la universitate proba scrisă la matematici.

S'a propus următoarea problemă:

Un covor este în forma unei coroane, cu diametrul cel mare de 2 metri 60 c.m., iar cel mic 10|13 a celui mare. Partea covorului din coronă a costat 2 bani c.m. p., iar cea din cercul mic 5 bani c.m. p.

Pe circonferinţa mare ca şi pe cea mică se coasă un şnur, care costă 2 lei 50 bani metrul; în fine covorul e căptuşit cu o materie lată de 0.70, care s'a plătit cu 3 lei 50 metrul.

Cît costă covorul în total?

Iar a doua problemă e:

Dacă 10 kgr. petroleu rafinat pentru iluminat costă 7 lei 50 bani, cît va costa litrul, ştiind că un litru de petroleu rafinat cîntăreşte 900 grame.

La această teză din 8 candidaţi înscrişi în seria a III-a s'au prezintat numai şese şi anume: d-rele: Natalia Băncilă din Oneşti, Natalia Constantinescu din Găneşti, Tarsiţa Chitariu din Oprişeni, d-na Maria Casian din Cotnari şi d-nii Constantin Cercel din Mircești şi Ioan Ciratcu din Zăpodeni.

După amiază, se va trece teza la limba romînă.

● **O broşură interesantă.** — D. dr. I. Lebell a dat la lumină o lucrare interesantă, apărută de curînd în formă de broşură, întitulată **Tabagismul**. *Efectele toxice ale fumatului.*

Chestiunea atinsă de eminentul specialist ieşan este din cele mai interesante, căci tabagismul constitue o maladie mentală caracterisată, cum a observat'o din timp d-rul Georges Petit, printr'o lipsă totală de voinţă. Fumătorii sunt nişte adevăraţi abolici.

D-rul Lebell vorbeşte de importanţa socială a acestui rău şi, după ce documentează în mod minunat, efecteie dezastroase ale tabagismului, insistă asupra măsurilor pentru prevenire şi lupta contra răului.

Broşura aceasta merită a fi cetită, iar fumătorii o vor consulta cu mare folos.

● Prietenul George Beldiman îşi va continua ciclul său de conferinţi, vorbind Duminecă 18 Mai, în Aula Universităţei, despre *Maeterlink.*

Prelegerea aceasta d. Beldiman o ţine în profitul unui student romîn, care-şi face studiile la Paris şi este patronată de princesa M. Moruzzi şi de doamnele Marie Hinna şi Marie Buşilă şi de domnii Sebastian Moruzzi şi V. Buşilă.

● Părintele Constantin Stamate, protoereul judeţului Iaşi, a demisionat din această demnitate.

● In astă seară are loc şedinţa comitetului executiv al partidului liberal.

Ea promite să fie interesantă în.. incidente.

● Se ştie că la 21 Maiu se va ţinea în localitate concursul de „oină" între elevii şcoalelor din întreaga ţară.

Directorii şcoalelor secundare au hotărît ca elevii din localitate să facă o frumoasă primire colegilor lor care vor sosi în ziua de 20 Maiu.

● **Judiciare.**—La 19 a. c. se va judeca la secţia III a Curţei de Casaţie, procesul intentat comune Iaşi de inginerii Ath. Bolintineanu şi Titus Cananău, a căror oferta, la lucrările pentru aducerea apei, n'a fost admisă.

In aceeaşi zi, la aceeaşi secţie, se vor judeca mai multe procese între epitropia sf. Spiridon şi funcţionari, pentru pensie.

— D. Colceag a fost numit ajutor de grefier la s. III a tribunalului în locul d-lui Zamfirescu, înaintat

— D. procuror general a inspectat judecătoria rurală din P.-Iloaiei.

— Tribunalul secţia II a condamnat astă-zi la doi ani închisoare, în lipsă, pe Simion Dandu.

Aceeaşi secţie a condemnat, tot astăzi, la 2 ani închisoare, pentru furt, pe Osias Weissmann şi la 7 luni pe Moisiu, care fiind minor va fi depus în închisoarea de la Mislea.

● **Două nunţi.**—In satul Veneţeşti, jud. Fălciu, eri s'au celebrat căsătoria religioasă a d-lui Ion Polcovnicu cu d-ra Maria Gr. Răşcanu. Nuni au fost d-na Zoe Emandi, soţia d-lui Enacachi Emandi proprietarul moşiei Cordeni şi dl. Gh. Ghibănescu.

Nunta a avut loc în casele părintelui miresei, unul din fruntaşii satului, răzeş şi un foarte bun gospodar. Tot satul a luat parte şi foarte mulţi invitaţi din satele vecine, jud. Vaslui şi Fălciu. S'a petrecut pînă în ziuă frumos, prietenește şi răzăşeşte.

Tot în acea zi s'a cetit cununia religioasă a d-lui Ion Ulea, învăţator în Cordeni cu d-na Tudora Păscaru. Nuni au fost tot d-na Zoe Emandi şi dl. Gh, Ghibănescu.

● **Universitare.**—Astăzi la orele 4 se va întruni consiliul profesoral al facultăţei juridice.

— Mîine Marţi, 13 Maiu, la orele 9 dimineaţă d. Alexandru Gheorghiu, practicant al seminarului pedagogic universitar va ţinea lecţiunea practică la Geografie cu elevii seminarului din clasa a VI-a.

Critic va fi d. A. I. Scriban, iar raportor d. Nicolae Cumpătă.

La orele 3 după amiază va avea loc a o doua lecţiune practică la limba romînă, a d-lui Ioan Oiţă, critic fiind d. Nicolae Albineţ iar raportor d. Gheorghe Mihailescu.

— D. profesor I. Petrovici şi-a suspendat cursurile pentru azi şi mîine.

● Din Huşi ni se scrie că aseară a avut loc logodna drăuţei d-re Fofanica T. Mitachi, fiica d-lui T. Mitachi fost deputat, cu tînărul Herţanu, din Bacău. S'a petrecut pînă în ziuă.

Felicitările noastre.

● **Inaintări în armată.**— Următoarele înaintări s'au făcut pe ziua de 10 Maiu, în corpul 4 de armată:

Serviciul Sanitar, la gradul de căpitani, loc-ţii medici: Cristescu C-tin din regim. 4 de artilerie, în acelaş regiment; Preda Gh. din 8 roşiori, în reg. 2 artilerie, rămînînd detaşat cu serviciul, pănă la noui dispoziţiuni, la reg. 8 roşiori.

La gradul de veterinar căpitan: lct. Oprescu Mircea din reg. 2 roşiori, în acelaş regiment.

Artilerie, la gradul de căpitan, locotenenţii: Cernovodeanu Paul din 12 Artilerie în 6 Artil.; Negură Al. din reg. 10 Artilerie în 12 Artil.

Geniu şi pionери, la gradul de maior: căp. Cihoschi Enric, din bat. 4 pioneri la vacanţa de comandant al acelui batalion, locotenentul Săvulescu C-tin, din bat. 4 pioneri înaintat căpitan în acelaş batalion.

Cavalerie, la gradul de căpitan: locotenentul Panopol Vasile din reg. 8 roşiori în acelaş regiment; locot. Racoviţă Ioan din reg. 2 roşiori în acelaş regiment; locot. Ressel Carol din 2 roşiori în acelaş regiment. La gradul de locotinent: sublocotenentul Ghica Leon, din reg. 8 roşiori, în acelaş regiment, remănînd ataşat la reg. 7 roşiori; sub-locot. Micescu Petre, de la brigada 7 cavalerie, la aceiaşi brigadă; locot. Popovici Andrei, din reg. 2 roşiori la acelaş regiment; locot. Pastia Alex. din reg. 2 roşiori la acelaş regiment.

Administraţie: Administratorul cl. III Floroiu Teodor, de la tăbăcăria armatei, înaintat adm. cl. II, detaşat la corpul 4. rămînînd însumat tot la tăbăcăria armatei,

Ofiţeri de reservă în arma cavaleriei: Căpitanul în rezervă Bădărău Alex. din reg. 7 Roşiori, înaintat maior în reg. 2 roşiori; locot. în rezervă Gh. Palade, din 2 roşiori înaintat căpitan în acelaş regiment.

In artilerie, ofiţerii în rezervă: sub-locotenenţii Stan Dim., din reg. 8 artilerie, înaintat locot. în acelaş regiment şi Cucu Grigore din 8 art., înaintat locot. în 4 artilerie.

● O nenorocire s'a întîmplat azi dimineaţă, în faţa staţiei Cucuteni: un copil al impiegatului Stănescu în etate de 5 ani, a fost prins de o maşină care manevra pe linie, şi care i-a tăiat piciorul stîng.

Nenorocitul copil a fost transportat la Iaşi şi internat în spitalul Sf. Spiridon.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Maiu.

Sacrificiile d-lui Iorgu Cantacuzino

Bucureşti.—Intre alte cauze—foarte importante—ale inactivitaţei grupărei de sub şefia d-lui Carp, era şi lipsa totală de fonduri. Pentru a obţinea aceste fonduri de la d. Iorgu Cantacuzino, d. Filipescu a sugerat d-lui Carp ideea de a cere d-lui Cantacuzino să realizeze promisiunea pe care a dat-o la facerea fuziunei că va aduce partidul la dispoziţia d-lui Carp.

D. Carp a facut cunoscut acest lucru fostului şef al partidului conservator şi i-a dat termen ca pînă la toamnă să-şi îndeplinească angajamentul.

Urmarea acestei intervenţii a fost că d. Iorgu Cantacuzino s'a angajat faţă de d. Carp să-i refacă partidul, ceia ce însamnă că era sacrificiilor lui c.c. Iorgu a început.

*

In legătură cu reorganizarea grupărei d-lui Carp se mai spune în cercurile politice de aci că la întrunirea care a avut loc la d. Marghiloman acasă, vanitatea acestuia a fost foarte mult gîdilată şi în urma acesteia expropriatul din strada Mercur s'a angajat să cheltuiască cît va trebui pentru a asana moravurile politice cu cupoanele sale.

LOTERIA

La tragerea de astă-zi au cîştigat:

5000 lei No. 1183.
3000 lei No. 57228.
2000 lei No. 36244,
1000 lei No. 39011, 28160, 44508, 36507, 50430, 59812, 33796, 56388.
500 lei No. 52664, 28102, 56157, 31131, 52372, 15628, 31132, 38659, 10298, 31399, 3195, 15606, 52555, 33787, 41782, 15628, 31132, 38659, 10298, 38399, 3195, 15706, 33687, 41452, 37362, 49451, 8142.
200 lei No. 254, 105, 310, 243, 7633. 8077, 10335, 12217, 20373, 26878, 35661, 38880, 41595, 45557, 47498, 48645, 50911, 51453, 55333, 56597, 27766. 58899, 59120.

Intrunirea de la Piteşti

Piteşti.—Intrunirea a avut un succes extra-ordinar şi în tot timpul a domnit un entuziasm de nedescris, care de altminteri era uşor de prevăzut în urma manifestaţiilor calde de dragoste ce s'au făcut şefului partidului conservator-democrat, atît la diferitele gări pănă la Piteşti, cît şi la Piteşti.

Cel dintăi a luat cuvîntul d. *Comăneanu*, care spune că începutul triumfului partidului conservator-democrat a fost lupta de la Iaşi, condusă de acel admirabil Alexandru Bădăreu, luptă care a însemnat sdrobirea şi a liberalilor şi a junimiştilor în chiar centrul lor cel mai important.

D. *C. Disescu* explică necesitatea înfiinţărei partidului conservator-democrat. Continuînd d-sa spune că în viaţa sa politică a cunoscut două calomnii care au întrecut toate cîte s'au debitat în această ţară: una în 1888, cînd s'a spus că Ion Brătianu a fost spionul politicei lui Napoleon în orient,—şi alta aceia pusă în circulaţie de „L'Independance" cu privire la origina banilor cu care se face propagandă pentru partidul nostru.

In ţara noastră există două feluri de fonduri publice: fondurile publice supuse controlului şi fondurile secrete care scapă acestui control.

S'o ştie d-nii liberali că în folosul propagandei noastre, n'am utilizat nici banii publici, nici fondurile secrete, căci suntem gata a da socoteală de provenienţa fondurilor noastre, dar nu ştiu zău dacă şi partidul liberal ar primi discuţia pe acest teren cînd ar fi vorba să se explice fondurile cu care s'au agitat acest partid în diferite ocaziuni.

D. Bădărău este primit la tribună cu mari ovaţiuni.

D-sa spune că pentru prima oară va vorbi într'o întrunire publică şi ceva în chestie personală.

Nu este om politic de la 1873 încoace, care să fi fost atacat, cum am fost atacat eu. Atacurile nu m'au atins, căci conştiinţa mea curată mă punea mai presus de ele.

Am fost atacat din cauză că puneam slabul meu umăr pentru sprijinirea acţiunei d-lui Take Ionescu şi am fost atacat în scop de a fi despărţit de şeful partidului conservator-democrat. N'au reuşit. Şi după ce s'au convins că acţiunea mea nu se basează numai pe afecţiune ci şi pe convingere adîncă că viitorul partidului este în Take Ionescu, au început să răspîndească ştirea mincinoasă că relaţiile dintre mine şi şeful partidului s'au răcit—aceasta fiind-că n'am luat parte la alegerea de la Craiova şi n'am participat la întrunirea de la Calaraşi.

D. Bădărău explică imposibilitatea de a fi participat la acele manifestări ale partidului şi trecînd apoi la analiza situaţiei politice spune că răspunderea d-lui Carp faţă de ţară este dublă: fără firea d-sale autoritară şi încăpăţinată n'am fi avut nici scindarea partidului şi nici unele reforme liberale n'ar fi trecut prin parlament aşa cum au trecut.

Urmează la tribună d. Take Ionescu, dar eminentul fir telefonic al d-lui Cerchez se întrerupe în acest moment şi e cu neputinţă de a continua cuvîntarea.

Incidentul Sturza-Cătuneanu

Bucureşti.—D. căpitan Al. Sturdza a fost înaintat la gradul de maior, iar d. căpitan Cătuneanu a fost mutat la Calafat.

Prînz

Bucureşti.—D-na şi d. Popovici, consilier de legaţie, au oferit ieri seara un prînz în onoarea d-lui D. Sturza.

D. Popovici este desemnat a fi numit ministru plenipotenţiar la Atena, după reluarea relaţiunelor cu Grecia.

Conflict agravat

Constantinopol. — Conflictul care a isbucnit între Mitropolitul sârb din Ueskueb şi consulul general al Serbiei în acest oraş, s'a agravat.

Un alt şef de secţie al ministerului afacerilor străine a sosit din Belgrad pentru a căuta să aplaneze conflictul survenit.

Accidentul unui aerostat

New-York.—După o depeşă din Oakland (California), un aerostat de 450 picioare lungime, a căzut dela o înălţime de 300 picioare.

Două-zeci de persoane care se aflau în nacelă au fost acoperite de sfărămăturile balonului; sunt 7 morţi şi ceilalţi foarte grav răniţi.

Plecare

Viena.—Regele Danemarcei a plecat azi dim. spre Copenhaga.

Dotaţiunea Regelui Portugaliei

Lisabona—Ministrul de finanţe a depus la Cameră un proect fixînd dotaţiunea anuală a regelui la 365 contos de reis, aceiaşi ca şi a regelui Carlos.

Un atentat

Conges.—O bombă a fost svîrlită în timpul slujbei din biserica St. Georges, la care slujbă asistau şi trupele din garnizoană; doui soldaţi au fost răniţi.

Explozia a produs o mare panică. Mai multe femei au fost rănite. De asemeni alte persoane au fost contuzionate.

Cutremur

Koras. — Azi dimineaţă un cutremur de pămînt s'a simţit aci; cutremurul a ţinut 4 secunde.

N'a fost nici o stricăciune.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI

De vînzare la Colectura Principală

Th P. Maximovici

Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermaco 7.)

De inchiriet Strada de Jos 33, o casă, 2 camere, bucătărie, magazie, curte, A se adresa d-lui avocat Em. Socor. strada de Jos 14—condiţiuni avantajoase.

Dr. D. FRUHLING

fost intern de Spital

Stabilit în strada Lozonschi 8

Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale.

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spălatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.

Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lapuşneanu 32

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Marele Hotel „METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

R. THEITLER

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8 Una optime	Lei	20
1/4 Un sfert	Lei	40
1/2 Una jumătate	Lei	80
1 Loz întreg	Lei	160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

Se caută agenţi

Persoanele aparţinînd ori-cărui clase în special acele ce sunt în relaţii şi contact cu poporul şi oamenii de la sate, sunt rugate a-şi da adresele respective. Cîştig uşor şi mare. Oferte sub **H. A. 2809** cîtră **Rudolf Mosse Viena** (Austria)

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :
Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

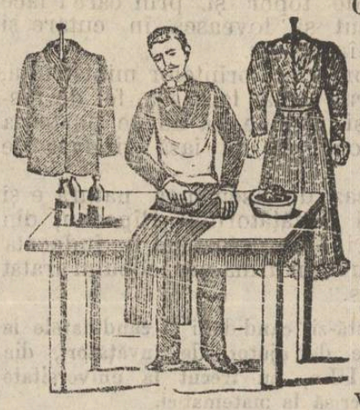

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, —strada Stefan-cel-Mare—Iaşi

Casă fondadă n 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 200 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repe Durata traseulu 6—7 zile

Aseminea primese spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi — Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17 — Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 435.—IAŞI, Mercuri 14 Mai 1908

Imagini şi Impresii

Aţi avut prilejul să vedeţi şlepuri încărcate cu bucate. Armatorii de cereale îşi trag în susul apelor şlepurile cu boii. Un odgon lung legat de catarg trage a lene în mersul boilor şlepul pînă la locul de destinaţie.

Şi se încarcă şlepul, se încarcă, pînă ce pîntecele său găunos pe din lăuntru se împle, iar măsura încărcăturii ne-o dă liniile gradate puse pe coasta de dinainte a şlepului.

Şi odată şlepul încărcat se pun vâslaşii şi cu pari groşi de lemn şi lungi de 5—6 metri, încep a răscoli apa pînă în fund, opintind în lungul şlepului ca doar-doar l'ar urni.

Şi apa fură încetul cu încetul şlepul şi odată intrat în matca apei e dus alene la vale. Iar vîslaşii cu parii lor de lemn, într'una mînă şlepul în apele puţin adînci.

Şi o pleacă şleparii noştri de la porturi mici de pe cursul Prutului în jos, şi în măsura în care apele Prutului se măresc spre gură, iată că şi un mic vaporaş e pus în slujbă să tragă cu odgonul la vale şlepul cu pîntecele lui plin de bucate, înlocuind acum vîslaşul, care nu mai poate atinge fundul apei cu vîslele sale.

Iar căpitanul şlepului stînd alene în căsuţa lui de pe şlep, se uită cum alţii îi fac slujba de a-l duce la vale, silind cursul apei cu vîslele mateloţilor.

Şi iată şlepul intrat în apele mari ale Dunării, tîrît încet-încet în susul apei de vaporaşul care cu puterea lui proprie trage după sine şlepurile încărcate. Şi căpitan şi vîslaşi stau alene privind cum puterea lor nu poate face nimic în apele adînci ale marelui fluviu, şi cum o putere străină tîrîe cu dînsa şi lucruri şi oameni, luînd'o de-a sirgul în susul apei.

Ba cum stau ei pironiţi pe vasul ce se mişcă, li se pare în pironeala privirei lor că malurile se mişcă în senz contrar, pierzînd prin aceasta însăşi putinţa puţinei lor mişcări inerte. Şi cu cît sunt tîrîţi în o direcţie opusă, malul cu oamenii de pe el le trec pe dinainte îndepărtîndu-se din ce în ce.

Asemenea vîslaşilor de pe şlepul mînat de o putere străină lor, ni se arată bătrînii conducători ai partidului conservator-*matcă*.

Aceşti bătrîni şefi ca şi vîslaşii de pe şlepuri, s'au deprins a-şi cheltui forţele lor în apele puţin adînci ale unui cerc îngust de oameni.

In acest îngust cerc, cînd căpitanul îndeamnă vîslaşii, cînd vîslaşii înaripează pe căpitan. Este cenaclul unei înguste familii, unei coterii de interese, în care îşi plac a se vedea unii în alţii.

Curentul slab al apei, puţinătatea undelor, face să meargă totul încet, iar forţa personală a vîslaşilor să se ia la întrecere cu puterea valurilor.

Dar iată că apele încep a se adînci din ce în ce; pe nesimţite alte părăoaşe adapă cu apele lor matca bătrînului rîu. Şlepul nu mai hîrîe fundul apei; vâslele nu mai ajung de fund. O mai mare masă de cetăţeni pe nesimţite au venit la viaţa publică. Şi căpitanul de vas, cu vîslaşi cu tot se văzură de o dată traşi de curentul apelor adînci, siliţi a merge *ori a pieri*.

Şi era încet mersul vasului, căci fără nici o putere lăuntrică era ameninţat să se sfarme de furia valurilor. Şi iată că la pragul marelui fluviu un vaporaş se pune în şirul şlepurilor şi cu puterea lui lăuntrică de tracţiune prin odgoanele prinse de cîrma şlepurilor, a început să le tragă în curentul cel mare.

Şi au mers şi au mers; iar de la o vreme şi căpitan şi vaslaşi le veniră a crede că mulţumită puterii lor merg şi înfruntă puterea uriaşelor valuri, uriaşelor mase de cetăţeni.

Şi valurile din line şi puţine ce erau la început, au început a se mări şi lăţi, că stau gata să înghită chiar şlepurile cu toţi cei de pe dînsul, dacă n'ar fi la mijloc puterea de mănare a vaporaşului.

Şi iată că la un moment dat, vaporaşul se desprinde de şlepuri; odgonul de legătură se rupe, şi valurile care mergeau mărindu-se spre şlepuri, rămîn a se lărgi în jurul puterei mişcătoare a vaporaşului; iar şlepurile lăsate în voea lor cu vaslaşi cu tot, ne mai putînd cerca adîncul apelor, căci n'au nici puterea nici mijlocirea, o luară razna în jos, duse de curentul apelor.

Şi fugeau malurile deandărătele, şi fugeau ţărmurile cu oameni cu tot. Iar de pe vasele părăsite, vaslaşii au început a-şi căuta de ei, prilejind chipuri de scapare.

.... Iar adîncul vieţei publice nu e dat ori cui a-l prinde, căci pentru a putea stăpîni puterea valurilor uriaşului fluviu trebue să ai tu în tine vlaga diriguitoare a puterilor tale sufleteşti.

Şi timp de 17 ani şi mai bine puterea diriguitoare care a început a conduce suflarea conservatoare, din apele înguste ale rîului mic, până în apele largi ale bătrînului fluviu, a fost acela ce azi suflarea conservatoare l'a ales de adevăratul ei şef, de unicul ei diriguitor.

Şi acolo unde vaslaşii mîndrului căpitan nu pot atinge cu vîslele răutăţii şi îngustului lor suflet adîncul apelor, şeful nostru, cu puterea ingeniului său, cu scînteia diriguitoare a minţei sale, vine şi pluteşte în lin mers pe intinsele valuri ale mulţimei ţării, căci şi ţara în masa ei adîncă are nevoe de bun cîrmaciu, de înţelept diriguitor.

Şi în măsura în care vîltoarea undelor merge spre partidul conservator-democrat, unde este o forţă diriguitoare, printr'un efect de înşălăciune a ochilor, lumea ţărmurilor se îndepărtează de cei ce, puşi staţionari în şlepul fără de vlagă proprie, sunt tîriţi de puterea valurilor să facă drum contrar celuia ce li se pare că-l fac.

Iar la vasul ce merge spre peire se găseşte totdeauna ancora de fier, care asvîrlită în matca adîncă a apelor ştie să pună la timp zăgaz peirei.

***

Avertisment calomniatorilor

In partea polemică din admirabilul său discurs, pronunţat la întrunirea de la Piteşti, d. Alexandru A. Badareu a spus, între altele, următoarele, care constitue un avertisment, plin de înţeles, pentru acei cari sub masca asanatorilor de moravuri, ne calomniază zilnic:

„Adversarii noştri au deschis multe dosare în contra noastră fără să poată dovedi cel mai mic lucru.

Noi însă, am deschis un singur dosar, acela al exproprierei din Capitală, şi am găsit lucruri interesante.

Dar am mai găsit şi altele, pe cari, din motive puternice ale tacticei noastre, nu înţelegem să le dăm la lumină.

Să nu uite, însă, acei domni că ori ce răbdare are o margine şi că atunci cînd vom porni a vorbi, orice s'ar întîmpla, nu va mai fi din vina noastră. Prezumţia cinstei pe baza bogăţiei—trebue să meargă paralel cu prezumţia cinstei pe baza muncei".

Pentru acei cari ştiu cît de măsurat şi sobru este fruntaşul nostru în tot ce spune, pentru acei cari ştiu că, înaintea barei justiţiei ca şi la tribuna publică, d. Alexandru A. Badareu nu avansează nici odată cel mai mic fapt pe care să nu-l poată imediat dovedi; în sfîrşit, pentru acei cari cunosc firea acestui admirabil conducător şi luptător politic, pentru aceia aceste vorbe capătă o deosebită semnificaţie.

Dosarul alcătuit de fruntaşul nostru cuprinde lucruri interesante—mai cu seamă din punctul de vedere al mentalităţei asanatorilor de moravuri, în ce priveşte concepţia lor despre respectul banului public şi a uşurinţei cu care aceşti bani sunt risipiţi, cînd e vorba de asigurarea unei preponderenţi sau înmulţirea partizanilor.

Cu siguranţă că d. Bădăreu s'a decis foarte cu greu să vorbească în senzul în care a vorbit—d-sa care, mai mult poate de cît or-care om politic, detestă sistemul de a ne ataca reciproc şi a ne prezenta celor meniţi a fi diriguiţi, ca fiind cei mai rei dintre cetăţeni.

Imprejurările sunt mai puternice însă de cît voinţa noastră—şi cînd cei buni sunt atacaţi pe nedrept, în mod meschin, prin colomnii ordinare, eşti nevoit să respunzi şi să învederezi valoarea morală a acelora care te atacă.

Cu atît mai rău pentru acei cari, după ce n'au corespuns menirei, n'au ştiut macar să fie prudenţi. Consecinţele îi privesc—căci vina destăinuirilor cade întreagă asupra lor.

Avocatul... entusiast

In procesul, devenit umoristic, d'intre liberalii bătrîni cu cei tineri; d'intre liberalii antici cu cei medievali—a intervenit, în mod absolut benevol, un nou moment de distracţie, care ni se înfăţoşează sub formă de avocat, numit nu din oficiu, ci care s'a numit el singur, ca, apărîndu-se, să apere şi cauza liberală de la Iaşi.

Dacă momentul n'ar fi de natură umoristică nici nu ne-am ocupa de el. Ne spune avocatul că în partidul liberal din Iaşi nu există nemulţumiri. Probabil ca să convingă de acest fapt şi pe acei puţini liberali cari sunt nemulţumiţi—şi sunt cîţi-va, ori ce s'ar zice—avocatul citează două expresiuni franţuzeşti: *mouches du coche* şi *mât de cocagne*. Iar drept traducere în romîneşte ne spune că ceea ce face pe unii să creadă că între liberali sunt nemulţumiţi ie cu totul altă ceva: liberalii—şi cei cu mouches du coche—şi cei cu mât de cocagne—cer o democraţie naţională.

S'ar fi putut altfel! „Faire la moche du coche" inseamnă a face ce ie mai grabnic şi mai necesar—şi ce durere mai grabnică şi mai necesară au liberalii de la Iaşi, de cît să înjghebe o democraţie naţională, care—avocatul ne-o spune—urmăreşte „rădicarea economică a Iaşului".

O contestaţie *in limine litis* nu se încape aci. Liberalii vor să se lepede de denumirea lor de liberali-naţionali şi să devie democraţi naţionali. Prin ce alt mijloc s'ar putea rădica starea economică a Iaşului de cît creîndu-se o democraţie naţională?

Nemulţumiri nu există. Toţi, ne asigură avocatul, bătrînii cu focul viu încă, tinerii—natural—cu jaratecul mare în suflet—toţi fac „les mouches du coche" şi cer realizarea aceluiaşi ideal: o democraţie naţională, adică fusiunea partidului liberal cu tipografia din Vălenii de Munte!

Dar, curioasă relevare—tot avocatul ne spune, comitetul liberal intrunit deunăzi nici gînd n'a avut să discute chestia naţionalei democraţii şi—aci ajungem la mât de cocagne—s'a urcat în sfere mai banale şi din vîrful lemnului împlîntat în pămînt, comitetul a scos chestia alegerei la Camera de comerţ şi a unor cereri de înscrieri în club.

Iar democraţiei naţionale, chestiei rădicărei Iaşului economic, i s'a aplicat, de comun acord, articolul 151.

Iar mîndre şi neclintite au rămas: naţionala democraţie, *mouches du coche* şi *mât de cocagne* şi—pe de lături—avocatul entusiast.

CATE-VA NOTE

D'intre actualii sfetnici ai Tronului, acel despre care s'a vorbit mai puţin şi care a vorbit mai puţin în Parlament; care lucrează mai puţin şi care a fost lucrat mai puţin de presă—este d. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice.

Alegerea parţială din Vaslui făcuse să se vorbească un moment de fostul sub-şef al social-democraţiei romîne: d. Morţun care promite ca să dovedească că nu ie burghez, a promis Vasluienilor o cale ferată direct Roman. Nici Vasluenii, nici d. Morţun nu s'au ţinut de cuvînt.

De atunci nu s'a mai vorbit de ministrul biletelor de liber parcurs, nici el n'a mai promis nimărui nimic, cînd iată că ziarele liberale, într'un comunicat scris de aceeaşi mînă caritabilă, ne povestesc următorul gest frumos: o căruţă—şi se specifica că ea căra limonadă găzoasă—a calcat doi trecători. Ambii erau grav răniţi, lungiţi la pămînt şi plebea se uita la ei ca la o joacă. Atunci, prim mulţimea nepăsătoare, care privea zimbind la cei doi striviţi, îşi făcu drum—cu puterea omului resbătător—un domn elegant, îmbracat simpatic, cu barba mare neagră—osebite semne n'are—care rădică pe unul din cei calcaţi şi-l duse la secţie.

Curînd se află—lucru curios—că omul cu barbă era însu-şi domnul ministru V. G. Morţun. Urale entuziaste şi în lung repetate izbucniră din inimele spectatorilor, cari, în faţa gestului frumos al ministrului, luară pe celalalt calcat şi-l duseră tot la secţie.

Ast-fel s'a deslegat o enigmă: d. Morţun nu poate să facă nici o treabă la ministerul lucrărilor publice, fiind că are mai multe aptitudini pentru ministerul sănătăţei publice.

*

Prefect cu noroc—iată un lucru banal. Căci, dacă n'ar avea noroc—cum a putut ajunge prefect.

Dar este noroc şi noroc—la prefecţi. D. Săndulescu, spre pildă, are noroc inamovibil de-a fi prefectul liberalilor în Iaşi. Chiar dacă începe prin a fi altă-ceva, dacă i se încredinţează un loc de efor—spre pildă, la urmă tot prefect vine.

Dar acum în urmă, norocul politic al d-lui Săndulescu s'a lăţit şi mai încolo: prefectul a cîştigat la loterie, a cîştigat 15.000 lei.

Ar fi de dorit ca lucrul să se repete şi în vremuri de opoziţie şi ca norocul prefectorial să devie şi noroc a la Schroeder.

Am dori, însă, să ştim un lucru: de vre-o cîte-va zile s'a întrodus în Iaşi sistemul pocnitoarelor. In contra lor prefectura nu ia nici o măsură şi unii cred că pocnitoarele se dau în onoarea şi spre felicitarea prefectului, al cărui noroc a umbrit pe acel al lui Schroeder.

Adevărat?

OAMENI ŞI LUCRURI

Dreptatea mulţimei

Are vr'o dată mulţimea instincte de dreptate, ori săvîrşeşte ea numai fapte de brutală violenţă, cum pretind anumiţi cugetători? Problema a fost pusă şi va mai fi pusă de multe ori şi în diferite împrejurări.

Iată, bună oară, cele ce s'au întîmplat în Austria unde diferite universităţi—cu deosebire la Innsbruck — au fost atacate de mari masse de oameni, — ţărani — şi aproape devastate, în urma unor îndemnuri clericale izvorîte din cunoscuta afacere Wahrmund. Se ştie că acest profesor universitar, displăcut cercurilor clericale, a fost oprit de a-şi mai face cursul, iar elementele progresiste, cercurile intelectuale, au protestat în potriva acestui îndrăzneţ atac în contra libertăţii de a gîndi. Pentru a învăţa... minte pe aceşti nedisciplinaţi intelectuali au fost porniţi ţaranii în potriva universităţilor, — ca o nouă cruciadă pentru recucerirea mormintelor, — căci universităţile moderne sunt şi ele un feliu de morminte ale prejudecăţilor religioase...

Acesta dar e un caz în care mulţimea, ca de obiceiu, orbită de pasiune şi lipsită de controlul raţiunii liniştite, a săvîrşit violenţe necugetate. Se pare însă că uneori massa „inconştientă" are şi instincte de dreptate, vrednice de admiraţiune şi cari vin să suplinească opera de justiţie şi de moralitate ale instituţiilor oficiale.

Intr'un oraş irlandez s'a întîmplat în luna Martie următoarea aventură. Un tînăr, după ce făcuse curte unei domnişoare, s'a logodit şi însurat cu... alta, după obişnuitul cîntec. A fost o căsătorie civilă, căci preoţii localnici au refuzat să le dee binecuvîntarea. Mulţimea însă nu se mulţumi cu această pedeapsă preoţească ci procedă la acte. In seara nunţei, o mare massă de oameni se adunară, furioşi, înaintea casei nupţiale şi la miezul nopţii, treizeci dintre ei, mascaţi, pătrunseră în casă şi despărţiră pe cei doi soţi cari se pregăteau, după agapele familiare, să scoată fericita esclamare: „în sfîrşit, singuri!". Tînăra femee, luată pe sus, fu condusă cu alaiu în casa părinţilor ei; iar neconsolatul soţ primi poruncă să nu facă nici-o încercare de a-şi regăsi comoara pierdută.

Incepînd cu acea zi populaţia a orînduit o gardă de zi şi de noapte la casa tinerei măritate, care numai...măritată n'a fost, sarmana; iar junele erou al nefericitei căsnicii n'a îndrăznit măcar să-şi părăsească domiciliul.

De atunci sunt mai bine de două luni şi zilele aceste o telegramă din Dublin a anunţat că, de mila... bietei fete, paza fu ridicată. Preotul parohiei a binecuvîntat acea unire aventuroasă şi, seara, poporul a lăsat în pace pe cei doi fericiţi, rămînînd ca fata părăsită să-şi ceară dreptate înaintea tribunalelor, făcînd un proces de „breach of promise",—stricare de promisiune.

Cine ar putea negà că în acest caz plebea, urmînd instinctului său, n'a săvîrşit un act de dreptate socială şi de moralitate absolută? Are şi mulţimea cauzele ei drepte,—nu însă de multe ori...

Rodion

CONFERINŢA D-lui A. D. XENOPOL despre NAŢIONALISM

III

Iniţiativa individuală a rămas, în ce priveşte partea materială a vieţei poporului, foarte îndărăt, ba chiar a scăzut din sferile pe care le cuprinsese, în cît în această privire trebue numai de cît să ne încordăm puterile spre a recîştiga pe de o parte tărîmul pierdut şi a ne întinde pe acele ce ne-au rămas până acum străine, ştiind bine că fără această lucrare toată munca şi strădănuirea depusă pînă acum întru realizarea visului ce ne-a sculat în picioare, vor fi pierdute; căci e cu neputinţă de cugetat ca un popor să rămîie stăpîn pe soarta lui, cînd substratul material al vieţei sale se află în mîinele străinilor.

Dacă ne uităm în jurul nostru vom vedea că isvoarele bogăţiilor noastre sunt mai toate stăpînite de străini. Industria cea mare este în mîinele lor, precum fabricile de zahar, de cherestele, de postavuri, de sticlărie, de frînghii, de saci etc. Industria cea mică şi meseriile sunt, în Moldova mai ales, practicate tot de ei. Comerţul cel mare al grînelor este stăpînit de casele străine din Galaţi, Brăila şi Constanţa.

De comerţ nici nu mai vorbim, mai ales în părţile Moldovei. Bogăţia cea încă nedesfundată în totul, a pămîntului nostru, petrolul, este exploatată aproape în întregime de societăţi străine.

In sfîrşit, lucru mai grav chiar, agricultura, îndeletnicirea pentru a zice astfel naţională a Romînilor a încăput, în partea cea mai aducătoare de cîştig, tot în mîinele străinilor. Romînul cel mult aspiră a face munca cea mai grea de plugar sau salahor spre a îmbogăţi pe capitaliştii străini.

Datoria publică a ţărei este întreagă contractată la băncile străine şi obligaţiile creditelor fonciare, cel puţin pe jumătate, stau tot în lăzile lor. Cea mai mare parte deci din mijloacele de producţie ale ţărei sunt în stăpînirea străinilor.

In acest timp ce fac romînii? Ei se pregătesc mereu pentru funcţiile statului şi pentru creieri liberale. Copii celor dintre ei ce se dedaseră la ocupaţii productive părăsesc cariera părintească întrebuinţînd bani cîştigaţi de născătorii lor, pentru a plăti luxul unei vieţi trîndave, sau în orice caz neproducătoare de avuţii reale.

Care oare dintre elevii numeroaselor noastre licee se dedau unei munci productive? Din şcoalele noastre comerciale nu iesă comercianţi, ci candidaţi la funcţii la băncile statului. Din şcoalele noastre de meserii, nu iesă meşteri, ci candidaţi la funcţii în atelierele statului. Din şcoalele de Frumoasele Arte şi din acele de Muzică nu iesă artişti, ci profesori de desemn şi de muzică în celealte şcoli din ţară.

Agricultura ţărei este tot mai mult părăsită şi arendaşii romîni se retrag mereu înaintea arendaşilor străini; iar proprietarii nu voesc să'şi cultive singuri moşiile, ci se mulţumesc a încasa cîştiurile fără a le pasa despre exploatarea pentru a zice astfel silnică, căreia arendaşii supun pămînturile lor.

Nu sunt socialist şi nici sunt de părere că trebue desfiinţată proprietatea mare pentru a se împărţi moşiile la ţarani; căci proprietatea mare este neaparată pentru susţinerea statului nostru şi distrugerea ei ar avea imediat de efect nimicirea exportului, falimentul şi stingerea statului nostru. Dar nu pot să protestez în destul contra sistemului pierzător de ţară care îngăduie ca proprietarul să steie alături cu arendaşul pe moşia lui, dînd sarcina muncei exploatatorului şi el păstrîndu-şi numai huzurirea cîştigului.

Căci proprietatea pentru mine nu este numai un drept, ci şi o datorie, căci altfel nu înţeleg pentru ce unii oameni ar pune stăpînire pe elementul pămîntului. Şi aceste cu etări mă duc la concluzia că pentru acei proprietari care ar putea, dar nu vor, să'şi exploateze moşiile, ar trebui ca statul să ieie măsuri de expropriare întru cît nu pămîntul le este lor drag ci veniturile din el, şi acestea ar putea fi acoperite tot atît de bine de un capital mobiliar depus la o bancă.

Nu împărtăşim nici părerea că prin ură, duşmănie şi eliminare pe căi măestrite a străinilor, am putea readuce cu folos bogăţiile ţărei în mînele pămîntenilor. Simţimintele acele de înverşunare sunt simţiminte negative şi pe baza lor nu se poate întemeia nici un cîştig po-

zitiv. Dacă nu vom deprinde pe romîni cu comerțul, cu industria, cu exploatările de tot soiul și cu cultura pămîntului, înlăturarea străinilor din aceste îndeletniciri fără ca romîuii să fie pregătiți a le lua locul, ar constitui o adevărată calamitate națională.

Din contra suntem de părere să ne încordăm puterile pentru a lupta în contra străinilor și să le răpim încet—încet pozițiile cîștigate, precum au răpit, tot cu încetul, inginerii, architecții, medicii, funcționarii la poștă, la telegraf, posițiile dobîndite de străini în aceste îndeletniciri deosebite, din care de sigur pe cînd această stare de lucruri exista, Romînii credeau tot așa de puțin că o vor putea schimba în favoarea lor, precum cred astăzi despre pozițiile ocupate de străini, în îndeletnicirile economice ale țărei.

Ce trebue făcut pentru aceasta? Ce trebue de făcut pentru a îndruma un naționalism serios și folositor țărei, căci să se observe un lucru: să nu se creadă că facem naționalism adevărat numai cu discursuri, cu articole de ziare, cu serbări naționale și cu „Deșteaptăte Romîne". Toate acestea sunt bune ca imboldiri, ca mijloc pentru a ajunge scopul cel mare, viu și dătător de fericire ca România să fie a Romînilor, nu numai ca suflet, dar și ca trup.

. . . . . .

Sunt fericit că am putut contribui la scopul urmărit de societatea de bine-facere din acest frumos oraș, societate ce este pusă sub înaltul patronaj al M. S. Principesa Elena Cuza, care urmează mai departe și în adîncile bătrînețe la care a ajuns, a lucra în taină la rîdicarea poporului romîn, pe care ilustrul ei soț l'a rîdicat din morți și l'a adus la viața de sine.

Litere-Științe-Arte

Agata Bărsescu.—Ieri am putut vedea în orașul nostru pe d-na Agata Bărsescu, maestra scenei noastre—și a altor scene mai mari—și să o întreb asupra proiectelor ei viitoare. Am găsit-o cetind și scriind lungi scrisori germane: o corespondență nu numai familiară ci și instructivă; artistul Radovici— soțul d-nei Bărsescu—a făcut mari progrese în studiul acestei limbi în care va debuta în anul viitor pe o scenă berlineză.

Pentru moment d-na Bărsescu-Radovici are cîteva angajamente semnate. O lună—Septembrie, probabil, la New-York; luna Noembrie în Iași, cu societatea dramatică locală, Ianuarie și Fevruarie în București cu trupa dramatică din Capitală, apoi un scurt turneu în cîteva orașe ale țărei.

— Și pe urmă?

— A, pe urmă!.. zise marea artistă cu un ton de voioasă discrețiune, care semăna mai mult cu o dorință de expanziune. Intr'adevăr compatrioata noastră pare a fi revenit la un mare vis de tinerețe și că-și va termina cariera artistică pe marea scenă unde și-a început-o: la Burg-Theater din Viena.

Timp de 7 ani Agata Bărsescu a ocupat un loc de frunte pe scena marelui teatru, pe care a părăsit o acum 12 ani. De atunci a jucat pe multe și diferite scene germane, a jucat apoi în țeară, dincoace și dincolo de hotare.

Iar acum, după indicațiile pozitive ce ne-a dat d-sa, se pare că ne va părăsi într'un chip care să ne facă a uita părerea de rău prin marea mulțumire ce ne va aduce vestea reîntrărei compatrioatei noastre în marele teatru al Vienei, unde odinioară și-a cîștigat laurii meritați.

*

„De dincolo de moarte" se intitulează un nou volum al cunoscutului publicist Const. I. Nottara, autor al mai multor lucrări literare, între cari romanele: „De vînzare", „Suflete obosite" și „Turri eburnea"

Cartea a apărut în editura librăriei Socec și o recomandăm cetitorilor iubitori de literatură.

*

„Penel-Pella":—se întitulează asociația artistică despre care ni se afirmă că va porni curînd să culeagă mari succese teatrale în toată țeara. Cine se poate îndoi oare că nu va fi un turneu triumfal?

Repertoriul: comedii și monologuri.

*

In revista „Henien" din Lipsca se publică interesante observațiuni ale lui August Strindberg asupra lui Zola. Intre altele: „Se poate scrie un studiu în 2 volume despre teatrul lui Shakespeare, dar o carte asupra romanelor lui Zola nu se poate scrie, căci e de nedefinit. Un german nu există care să cunoască toate personagiile lui.

In decurs de 30 de ani eu am cetit toate romanele lui, unele de mai multe ori, dar nu cutez să-mi dau părerea asupra lor, Nu văd nici început, nici sfîrșit. Cum a putut scrie cine-va toate acele mii de pagini fără să fi trăit macar o sută de ani? Și cum a putut un om tăcut ca el să vadă atîtea personagii așa de vii? Era de sigur un vizionar, un „mediu scriptural", un conglomerat făcut dintr'un cercetător, cugetător și artist. Era poetul timpului său, aceasta se vede lămurit".

*

La noi se face haz adeseori de literatura electorală. Nimic nu posedăm însă pînă acum care să poată sta alături cu următorul afiș lansat într'o localitate din Franța, în epoca recentelor alegeri municipale de către femeea unui candidat:

„De 8 zile ciruclă zvonuri răuvoitoare din om în om la Yvré-l'Evêque, în tîrg și în împrejurimi, la adresa soțului meu, candidat pe lista republicană. Unii au mers pînă a afirma că barbatul meu, în seara alegerilor de la 3 Mai, nemulțumit de rezultatul zilei, m'ar fi silit să dorm afară din casă.

Acestor cancanuri, cetățene și cetățeni, opun desminţirea cea mai formală și sînt gata s'o repet înaintea acuzatorilor noștri. In seara de 3 Mai, barbatul meu s'a întors acasă la 11 ore și 5 minute mai tîrziu era culcat alăturea de mine, fără nici un cuvînt de sfadă.

...Protestez energic contra gurilor rele, care au sămănat minciuni perfide în toată comuna.

De 17 ani avem patul comun, (sic) și nu palavrele acelor mișei ne va împedeca să continuăm tot astfel. Las dară autorilor anonimi toată raspunderea relei lor fapte sperînd că-și va lua pedeapsa meritată..

(Semnată) Louise Timon.

Nu e literatură humoristică vrednică de pomenit?

*

STRUNA ZILEI

INVAȚAMINT

Aparul Niculai a fost găsit mert în strada Albinet, din cauza beției.

„Opinia"

A vrut omul să ne 'nvețe—
Și a reușit deplin...
Că trăind numai din apă
Incă poți muri de... vin.

Informații

● Marele nostru prefect de județ a început să facă și pe agentul, în vederea alegerei Camerei de comerț ce va avea loc în ziua de 1 Iunie.

Eri și alaltăieri, marele prefect și mai marele Moțet, secondantul său, n'au făcut altăceva de cît pontajul... prin telefon.

La fiecare comună ei cer primarilor lămuriri asupra comercianților, obligîndu-i în acelaș timp să convingă pe comercianți ca la alegerea Camerei de comerț să voteze pe acei ce li se va spune de la prefectură.

După cît știm însă, aproape de la toate comunele, prefectul a primit răspunsuri ce nu l'au încîntat de loc.

Comercianții din comunele rurale se arată pe față ostili, motivînd legea monopolului și alte mizerii îndurate de la administrația județului.

● **10 Mai la institutul Humpel.**—Pentru prima osră s'a serbat, cu deosebită pompă, aniversarea proclamării regatului de către Institutul de Domnișoare pus sub direcțiunea distinsei doamne Elena Meissner.

Serbarea a început la orele 8 și jumătate a. m. în presența unui numeros public, compus din elevele școalei și o parte din profesori, cu „Imnul Regal" cîntat de corul școalei sub conducerea d-nei Bărsan. Apoi s'au succedat următoarele:

1). Imnul Institutului, 2). Cîntecul Frați Romîni cîntat cu multă dragălășie de elevele cursului primar, 3). Dialogul „Romînul macedonean" a fost recitat foarte drăguț de d-rele Marie Mihail și Alice Tulbure, 4). D-ra Alexandra Antoniu a recitat: Incredete în viitor. 5). „O țară mult iubită" e titlul poezii spuse de d-ra L. Lucca. Toate d-rele erau din cursul primar. 6). Sunt romîn, cor cîntat tot de elevele cursului primar. 7). Partea întăia s'a sfărșit printr'o horă jucată de elevele aceluiași curs.

Partea II.—Pe o estradă d-ra Marie Ștefănescu, cu steagul în mînă, represintînd Romînia, a primit următoarele recitări:

1). Romînca de la Grivița de Vasile Alexandri a fost recitată în mod foarte drăguț de d-ra Alice Cucu. 2). Țara mea de I. Neniţescu, recitată de d-ra Sofia Chefneux. 3). Romînia de Iulia Hașdeu, recitată destul de bine de d-ra Adelina Budac. 4). Drăgălașa poezie: Scumpă țară romînească de H. Lecca a fost recitată foarte bine de d-ra Lelia Rey. 5). Ce-ți doresc eu ție dulce Romînie de Eminescu spusă de d-ra Georgeta Vrabie. 6). 10 Maiu de Coșbuc, a fost recitată cu mult talent de d-ra Florica Cernătescu. 7). După cererea generală talentata d-ra Burada a recitat poezia „Sergentul de V. Alexandri. 8). D-ra C. Antonovici a cetit f. bine: Cîntarea Romîniei.

Partea III.—1). S'a jucat de către elevele clasei a IV-a un fragment din Satira III-a: Mircea și Baiazid, cu d-rele Eliza Pennescu, Florica Tătărescu, Corina Leon și Lucia Boghen. 2). Micuța Antoineta Vasilescu din clasa III-a primară a cîntat la piano o horă cu foarte mult sentiment. 3). D-ra Aurora Ralea a cîntat pe mandolină acompaniată la piano de d-ra Virginia Frunzescu un cîntec romînesc. 4). D-ra Alexandrina Hristea a cîntat la vioară, acompaniată tot de d-ra Frunzescu o rapsodie romînească de d-l Burada, după cererile asistenței a mai cîntat și „Deșteaptă-te Romîne". 5). Hora Banul Mărăcine a fost jucată de cîte-va eleve ale clasei a 5-a și a 6-a între care am deosebit pe d-rele L. Vrabie, C. Antoniade, E. Romano, M. Baedaff, Florica Cernătescu, Florica Bardasare, M. Arion, M. Zamfirescu și E. Varduca. 6) Rugăciunea cea din urmă de Coșbuc a fost recitată cu foarte mult talent de d-ra Lucia Stănescu. 7). Hora Fărășul a fost jucată de d-re din clasa 6 și 8: Carmen Enășescu, Aneta Manea, Maria Vrabie, Corina Antoniade, M. Gălușcă, R. Vogel, J. Zamfirescu și Valentina Motăș. 8). Apoi a urmat o disertație ținută de d-ra Constanța Bradu, care a vorbit foarte bine despre însemnătatea zilei de 10 Maiu.

După aceasta d-na Meissner a vorbit și ea despre această zi și datoriile către țară. Sfîrșitul discursului a fost acoperit de aplauze furtunoase. Marșul Institutului cîntat la piano de d-rele Rosina Glückman și I. Zamfirescu a sfîrșit aceasta serbare care va lăsa o amintire plăcută.

Toate domnișoarele în costum național au fost fotografiate.

● Ni se comunică din Tg.-Bivolari că zilei de 10 Mai i s'a dat o deosebită atențiune și considerațiune din partea autorităților: la Te-Deumul, oficiat la biserică, au asistat autoritățile civile, representate prin d-nii dr. N. Antohi, medicul spitalului, primarul comunei, G. Bădărău, dl. A. Bogdan dirigintele Oficiului, d. N. Rîpeanu, dirigintele școalei, d. Munteanu, secretarul comunei, dl. I. Anghel, autoritățile militare prin d. Brătianu. Recepția s'a făcut la primăria comunei unde a domnit o mare animație.

● Eri pe la orele 4 și jumătate un mare incendiu a isbucnit în satul Ghircești, din județul Vaslui.

Până la orele 6 focul distruse 6 case.

D. Eduard Ghica, prefectul județului, a plecat la fața locului. De asemeni au plecat din Vaslui ajutoare și abia noaptea focul a fost localizat.

✱ Societatea Crucea roșie, secțiunea Iași, a delegat pe d. maior dr. Vicol să se ocupe cu combaterea febrei palustre. In vederea aceasta, d-sa a decis ca societatea Crucea roșie să trimită anul acesta agenți sanitari în două localităţi, dintre care una e comuna Pițculeni—unde asemeni agenți au fost trimiși și anul trecut.

● Astă-zi Marți 13 Mai reîncep la grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) plăcutele și feericele Serate Cinematografice ale Teatrului Pathè Freres Paris.

Programa de deschidere este foarte bogată și nici unul din sujetele cuprinse în ea nu a fost încă văzut în orașul nostru.

Ultimele apariţiuni ale celebrei case din Paris precum: Uriașele turnătorii de fer din Creosot (Franța), Monaco și sportul bărcilor automobile—scene absolut autentice de pe natură—Beatrice Cenci, fiica lui Francesco Cenci, și întreaga viață a acestei criminale familii din sec. XVI va fi redată pe pînză ca o fidelă reconstituire a acestor pagini din Istoria Romei.

Se vor desfășura apoi o mulțime de scene comice, dramatice și instructive care vor face deliciul unei seri petrecute sub ceriul liber și într'una din cele mai frumoase grădini din orașul nostru.

● D. Constantin Turtureanu, observator la serviciul manufacturei de tutun din localitate, a fost numit șef de atelier al serviciului fabricelor și salinelor din administrația exterioară a regiei, în locul decedatului I. Spartali.

● I. P. S. S. Mitropolitul a trimes circulări preoților din comunele rurale prin care le pune în vedere să facă odată cu slujbele religioase, și rugăciuni pentru ploaie, iar în zilele de serbători să se facă și procesiuni.

● D. I. Ianoliu, oficiant la poșta locală, va fi numit diriginte al sucursalei poștei No. 2, ce se va înființa în strada Stefan cel Mare.

D. Pantazi, surveillant la telegraf, va fi numit oficiant în locul d-lui Ianoliu.

● După cum am anunțat la 21 Maiu se va ținea în localitate concursul de «oină» între echipele școalelor secondare din țară.

Elevii școalelor din provincie vor sosi în ziua de 80 Maiu în localitate și la gară vor fi primiți de colegii lor din localitate, în frunte cu fanfara.

Ei vor fi găzduiți la liceul Internat, la seminar și la școala militară.

● Aseară, la orele 5, s'a făcut înmormîntarea la cimitirul Bellu, a regretatului C. Lascar, fost sub-director al învățămîntului secundar, din ministerul instrucțiunei.

Constantin Lascar a fost unul din cei mai vechi și mai harnici funcționari, servind în ministerul instrucțiunei peste 32 ani, în care timp a funcționat și ca director al învățămîntului secundar, sub vechea organizare a ministerului.

La înmormîntare au asistat d. Sp. Haret, ministrul instrucțiunei; dl. D. A. Teodoru, secretar general, precum și toți funcționarii superiori și inferiori ai ministerului instrucțiunei.

De asemenea au asistat directorii și directoarele școalelor secundare din Capitală, precum și un mare număr de profesori și profesoare.

S'au rostit discursuri din partea ministerului, precum și din partea corpului didactic secundar.

Coroane s'au depus din partea ministerului, a colegilor defunctului și a mai multor profesori.

● Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va fi convocat în zilele de 28, 29 și 30 Maiu a. c.

In aceste ședințe se vor judeca și cîte-va procese importante.

● Grație stăruinței d-nei și d-lui Botez, sîntem în măsură de a afirma că în curînd se va înființa o secțiune autonomă a societăței Crucea roșie și în Vaslui.

Societatea aceasta numără în acea localitate peste 300 membri.

● Comisiunea de disciplină pentru judecata institutorilor din circumscripția Iași, a judecat eri la universitate pe învățătorul Ioan Teodorescu de la școala din Poiana Lungă, județul Botoșani, învinuit că nu mai poate fi apt a fi învățător, de oarece e stăpînit de darul beției.

Comisiunea aplicînd articolul 67 alin. 8 din legea învățămîntului primar a exclus pe numitul învățător pentru totdeauna din învățămînt.

● Din ordinul primului procuror, inginerul I. Negură a fost condus azi după amiază la ospiciul de la Socola.

Sub-comisarul Leahu, care'l însoțea, a fost atacat și bătut pe drum de suferind, și s'a ales cu cîteva răni.

● Venitul serbărei societăței Crucea roșie, care a avut loc Duminică în parcul principesei Mourousi este de 1500 lei.

● Ministerul instrucțiunei publice a făcut cunoscut revizoratului școlar al județului că a intervenit la ministrul lucrărilor publice să acorde 75 la sută pe c. f. r. pentru escursiunea ce învățătorii și institutorii din județul nostru și-au propus să o facă în cursul lunei Iunie.

● Eri, un cerșitor orb în vîrstă de 70 ani, după ce și-a înmormîntat soția, foastă cerșitoare și oarbă, ca și dînsul a luat și a înfipt o cruce mare la căpătăi și apoi s'a spînzurat de cruce.

Tristă fidelitate conjugală!

DIVERSE

— In ziua de 16 Mai a. c. se va ținea la prefectura de județ licitația publică pentru mai multe loturi de petriș.

— D. V. Iamandi, avocat, domiciliat în strada Carol, a reclamat poliției că din casă i s'a furat un prețios colier.

Bănuiala cade asupra unei servitoare, care a fost arestată.

— Membrii societății de bine-facere „Sf-ta Cruce", s'au întrunit în seara zilei de 7 Maiu, sub prețedenția d-lui C. Cărămidariu, și-au procedat la darea de samă a balului ce a fost organizat de societate.

Balul a produs un venit brut de 1050 lei și 05 bani; scăzîndu-se cheltuelile a ramas un venit neto de 625 lei și 70 bani.

— Astă-noapte s'a făcut alegerea noului comitet al societăței funcționarilor de la tramvai.

Au fost aleși: d. Al. Mihail prețedinte; d-nii Gh. Ghițescu și Nedelcu P., vicepreședinți; C. Matei controlor general; Elias Emil și Halpern Iosef controlori; I. Vieriu casier și C. Constantin secretar.

— Sămbăta seara se va face cu o deosebită solemnitate inaugurarea noului club al medicilor și farmaciștilor din localitate în localul închiriat, în strada Lăpușneanu No. 2.

Cu această ocazie se va organiza și o serată dansantă.

— Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a aprobat suma de 1500 lei pentru instalarea la Universitate a ceasornicului din fostul palat administrativ și care a fost donat universităței de către ministerul justiției.

— Astă-zi la orele 4 și jum. d. dr. Bogdan, medicul legist al parchetului, va face autopsia cadavrului fostului sergent de oraș N. Ocheană, care a fost găsit strangulat eri dimineață la locuința sa, din strada Țicău.

— Alaltă-eri a avut loc la Mironeasa botezul copilului d-lui Gaman, primarul comunei. Copilul a primit numele de Emanuel.

Naș a fost d. Eduard Ghica, prefectul județului Vaslui și proprietar al moșiei. La cumătrie a luat parte, în afară de prefectul cu d-na, și un mare număr de săteni, cărora acesta le-a promis aplicarea legilor agricole.

— In strada Zugravilor No. 60, a încetat din viață copilul Const. Vasiliu fiul d-lui Vasiliu controlor la tramway bolnav de scarlatină.

CALENDARUL VITICULTORULUI

LUNA IANUARIE

Dacă timpul este favorabil se pot face desfundări pentru plantațiuni de prima-vară fiind știut că gerul îmbogățește pămîntul.

Ridicăturile mari ce s'ar afla pe terenul destinat plantațiunilor de vii trebuiesc nivelate înaintea desfundărei, căci după ce s'ar desfunda terenul și luîndu-se pămîntul desfundat, vițele se vor planta în pămînt nedesfundat și s'ar împiedeca desvoltarea lor viguroasă. Terenul se desfundă de-a-rîndul la o adîncime de cel puțin 55—60 c. m. Trebue să fie convinși viticultorii că pentru vițele americane, desfundarea terenului este absolut necesară la adîncimea mai sus arătată căci vițele americane își datoresc vegetațiunea viguroasă numai terenului bine preparat și desfundat.

Dacă avem deja vie plantată din anul trecut ne vom îngriji de araci sau pari, căci al doilea an vițele vor crește foarte mari și lipsindu-le araci, nu vor putea da rezultatele dorite.

Viticultorul care are viță cumpărată și cari n'au fost plantate de cu toamnă din diferite cauze și le-a stratificat în nisip va avea grije ca nisipul să nu fie prea uscat căci vițele se pot vesteji în nisipul prea uscat.

LUNA FEBRUARIE

Dacă desfundatul terenului nu s'a terminat din Ianuarie trebue grăbită această lucrare căci se vor apropia lunile de primă-vară și pe lîngă că în primă-vară lucrătorii sunt mai scumpi avantagiul va fi aceluia care a desfundat mai înainte.

Terenul desfundat va sta cel puțin 2—4 săptămîni pînă ce pămîntul se va așeza bine apoi va urma pichetatul terenului.

Pichetatul se înțelege, a însemna cu țăruși din esență sănătoasă nu putrezi de cîte 50—60 c. m. lungime locul unde se va face gropile pentru plantarea vițelor.

Inainte de a planta, dacă avem o suprafață mai mare se va împărți în parcele ținînd seamă cîte varietați de viță avem pregătite pentru plantat, că fie-care varietate să ocupe cîte o parcelă, și să nu se amestece varietățile.

Trebue avut în vedere să oprim teren pentru drumuri comparativ cu mărimea viei.

Pichetatul se face în modul următor: întindem o sfoară sau sîrmă pe care se află însemnat mai dinainte distanța ce dorim a planta, și la fie care semn se înfige cîte un țăruș. Direcțiunea dată rîndurilor, vița se va căuta sa fie mai mult văzută de soare. După ce pichetatul a fost terminat vom face gropile de 30 c. m. lărgime și 50 c. m adîncime, nu se vor face mai multe gropi de cît se pot planta într'o zi ca să nu rămîie prea multe făcute, căci pămîntul precum și groapa expusă prea mult soarelui se vor usca prea tare și plantarea nu se va putea face cu ușurință.

Distanța între vițe și rînduri variază între 1.50 m. și 2 m. după bogăția pămîntului ast-fel că pe dealuri plantațiunea va fi mai deasă iar pe șesuri mai rară. Se recomandă ca distanța între vițe și rînduri să nu fie mai mare de 2.00 m. o distanță mai mare nu-i de cît o risipă de pămînt.

Inainte de a planta vițele trebuesc scurtate adică tăiate la rădăcini și lăstarii în modul următor: lăstarul se va tăia la un ochiu (mugur) iar rădăcinele le vom tăia lăsîndu-le de la port altoi o lungime de 10—15 c. m. Vom avea în vedere a nu planta prea adînc altoiul în pămînt. Punctul de contact sau partea unde se îmbină altoiul cu port-altoiul să nu fie mai adînc de 5—6 c. m. de la suprafața pămîntului. Pe dealuri și coaste ceva mai adînc, pe șesuri mai la suprafața dar nici odată prea adînc, căci nu vor putea răsări ușor.

Rădăcinile se vor întinde în starea lor naturală, se va pune peste ele puțin pămînt mărunt, se va bate bine apoi se va umple groapa altoiului, peste care vom face un mușuroi de pămînt mărunt de grosime 3—4 c. m.

LUNA MARTIE

Lucrările neisprăvite în Februarie trebuesc imediat executate. In această lună viticultorul are mult de lucru. Dacă mai are teren de desfundat îl poate desfunda căci plantațiunea se poate face pînă la finele lui April. Este de recomandat ca vița să se planteze toamna, dar dacă din diferite cause și împrejurări nu s'a putut planta toamna, se va planta primă-vara, pînă în luna Maiu căci pepinieriștii plantează cantități mari, ast-fel că de multe ori nu pot termina cu plantatul pînă în luna Aprilie și plantează și în Maiu ce mai rămîne și cu toate acestea vițele plantate în luna Maiu se desvoltă foarte frumos pînă în toamnă.

(Va urma).

Ultime informaţii

○ **In tabăra liberală.** Cu toată proza, presarată de citate latineşti şi franţuzeşti a d-lui Georgel Mărzescu, este dovedit astă-zi că în lagărul liberal domneşte o vie agitaţie, manifestaţie exterioară a unei lupte surde care de mult timp domneşte în acel partid.

In ciuda d-lui Mărzescu au fost şi există şi astă-zi nemulţumiţi în partidul liberal. Şi dacă unii din foştii nemulţumiţi s'au manifestat ca atare din causa nesatisfacerei apetiturilor —se citează chiar nume dar noi nu vroim să le reproducem—se prea poate ca între actualii nemulţumiţi să se găsească elemente care în adevăr nu răvnesc satisfacţiuni personale, ci se agită pe chestiuni de ordin general, cum de pildă sunt acele ale organizărei clubului sau directivei partidului din localitate.

*

Că este luptă se dovedeşte prin faptul simplu al celor întîmplate în şedinţa de aseară a comitetului executiv liberal.

La ordinea zilei era, între altele, şi chèstia rezoluţiunei demisiilor date.

Cu toată pledoaria d-lui Georgel Mîrzescu care, în treacat fie zis, nu mai are de prieteni de cît pe d-nii Netter şi X. Eraclide—nemulţumiţi şi ei odinioară dar foarte satisfăcuţi astăzi—rezultatul discuţiunilor a fost paritate: 9 au fost pentru primirea demisiilor, 9 contra.

Bine înţeles că şedinţa n'a mai putut continua şi celelalte chestiuni nici n'au mai putut fi discutate.

Dar ce semn evident de existenţa luptei şi nemuiţumirilor voeşte d. Georgel Mîrzescu de cît această paritate de voturi asupra unor demisiuni date în condiţiuni şi forme atît de caracteristice?

*

Dacă însă mai e nevoie de alte dovezi, furnizarea lor e foarte uşoară. Ce înseamnă acele întruniri de la d. Iorgu Şendrea acasă? Ce înseamnă acele aderări care au depăşit numărul de 30? Care sunt motivele grupărei în care nu se găsesc numai elementele tinere, nechibzuite politiceşte, ca acele care au înconjurat pe d, Georgel Mîrzescu iarna trecută, ci elementele bătrîne cu rostul şi stagiul lor în partid şi care încarnează trecutul partidului local?

*

Simple fraze, fie ele chiar meşteşugite şi nu nemeştesugite ca acele din scrisoarea d-lui Mărzescu, nu ascund motivul şi mai puţin încă evidenţa existenţei nemulţămirilor.

Neînţălegerile din partidul liberal local sunt foarte mari şi vom dovedi mîine că o nouă dizidenţă s'a produs, că acea dizidenţă este numeroasă şi că are chiar asentimentul unora din corifei.

Vom da mîine şi nume şi fapte.

● D. P. P. Carp, care a sosit ieri seara în Iaşi, n'a venit aci în scopuri politice ci ca să-şi reguleze conturile cu unii bancheri.

Mulţi junimişti au vizitat astă-zi pe d. Carp, acasă la d. Naum unde se află găzduit.

Presidentul clubului, d. Cantacuzino, ale cărui relaţiuni cu cantacuziniştii—curioasă coincidenţă— sunt foarte rele, a spus d-lui Carp:

— In clubul nostru din Iaşi există mare răceală în contra mea. Ce mă sfătuiţi să fac?

— Să nu faceţi nimic—a respuns d. Carp. Vă asigur că peste puţin timp vom veni la putere şi ar fi rău dacă v'aţi certa.

Asta ie o profeţie a d-lui Carp care se va realiza ca şi toate celalalte proorociri ale şefului partidului junimist.

In ce priveşte pe d. Cantacuzino, el era hotărît să convoace clubul pentru Sîmbătă seara. Dacă, în urma proorocirei d-lui Carp, va mai face lucrul acesta—rămîne de văzut.

D. Carp s'a intors la Ţibăneşti astă-zi cu trenul de 3.10.

● Cu prilejul alegerei senatoriale din Iaşi, în ziua de 9 Martie, a venit să voteze d. C. I. Ştefănescu, judecător de şedinţă la tribunalul Tutova.

D. Ştefănescu a fost oprit să voteze—fiind înscris şi la Bărlad—şi s'a supus.

Dar nu-i s'a putut ierta că a voit să voteze. A fost chemat la minister şi, acum în urmă, a fost numit, din judecător la tribunalul Tutova, judecător rural la Ţibăneşti, vilaetul d-lui Carp.

D. Ştefănescu n'a putut suporta infamia şi a demisionat.

Iar d. Ştelian ie un ministru model!

● D. P. P. Carp, însoţit de d. M. B. Cantacuzino, au fost astă-zi la eforia sf. Spiridon şi s'au interesat de un proces, pentru delimitarea unui hotar, ce există între d. Carp şi eforie.

● In afară de avansările din armată anunţate de noi eri, s'au mai făcut următoarele avansări pe ziua de 10 Maiu printre ofiţerii din localitate:

La gradul de lt. colonel, d-nii maiori: Georgescu Cristodulo, de la corpul 4 de armată şi Brănduş D., comandantul bat. 4 vănători.

La gradul de maior: d. căpit. Nădejde C. din bat. 4 vănători.

La gradul de căpitan, d-nii locotenenţi: Pruncu Alex., din regim. 13 Ştefan cel Mare, Dobriceanu P. din bat. 4 vănători.

La gradul de locotenent, d-nii sub-locotenenţi: Veseli M., din reg. 13 Ştefan cel mare; Manolachi C. din bat. 4 vănători; Bottez Gh. din bat. 4 vănători, Cujbă C. din reg. 13 Ştefan cel Mare; Agape V. şi Lăzărescu N. din reg. 13 Ştefan cel mare.

In rezervă, la gradul de căpitan: dl. lct. Bejan Gr. din reg. Ştefan cel Mare 13; la gradul de locotenent: Cristodulo St. din reg. 13 Ştefan cel Mare; Lapteş Titus din acelaş regiment, Sachelarescu C-tin idem, Andriescu N. din acelaş regiment; Motăş Gh. I. din bat. 4 vănători.

● In timp ce comitetul executiv al partidului liberal nu mai ie în stare să se întrunească, o disidenţă s'a format, care s'a şi pus pe lucru.

Disidenţa se compune din prietinii d-lui Panu şi din mulţi liberali nemulţumiţi.

Duminecă seara a avut loc o primă consfătuire şi astă seară, Marţi, va avea loc o alta—ambele acasă la d. G. Şendrea, fost prefect, str. Buna-Vestire.

Comitetul executiv al partidului liberal a fost convocat să se întrunească mîine seară, Mercuri.

● Arendaşii străini din judeţul Iaşi au primit ieri, din nou, somaţiuni de a se conforma articolului 5 din legea comunelor rurale, sau vor fi expulsaţi pe ziua de 15 Maiu.

In această privinţă prefectura de Iaşi procedează în modul următor: someazǎ pe arendaşi să se conforme amintitului articol şi dă ordin primăriilor rurale să nu elibereze arendaşilor certificatele prevăzute în acel articol.

● In cercuri guvernamentale se afirmă că subscripţia la acţiunele casei rurale se va face la 1 Iunie.

Pe de altă parte se asigură că regulamentul casei rurale n'a fost întrunit încă la ministerul de Domenii.

● Cu începere de la 1 Iunie se vor pune în circulaţie mandate poştale pînă la valoarea de zece lei.

Aceste mandate se vor putea cumpăra şi la debitanţii de tutunuri şi se vor putea arunca în cutiile cu scrisori.

● Incă o victimă.

Consiliul permanent al instrucţiei a judecat procesul ce-a fost intentat fostului revizor de Fălciu, I. Onu.

D-lui Onu 'i s'a aplicat cenzura pe timp de 15 zile.

● **Escursia şcoalei militare** —Duminecă dimineaţă, cu trenul de 6 şcoala cu tot efectivul disponibil, sub comanda d-lui Lt. Colonel Lupan, întreg personalul ofiţeresc, precum şi profesorii: Constantinescu, Sevastos şi Atanasiu şi pedagogii Secman şi Frandin vor pleca în escursiune ştiinţifică, în regiunea judeţului Neamţ, avînd următorul itinerar:

La gara Ruginoasa vor debarca spre a vizita mormîntul lui Cuza, cu care ocaziune d. Mitru, directorul şcoalei normale şi profesorul şcoalei la cursul de istorie, va ţine o cuvîntare. De aci întreg detaşamentul va merge pe jos la Paşcani, unde va sta în timpul nopţei, iar a doua zi va pleca spre Tîrgul Neamţ, oprindu-se la Cristeşti, unde va sta pînă Marţi dimineaţă, cînd se vor pune din nou în marş spre Trg. Neamţ, unde vor cantona în sara acelei zile.

La Trg. Neamţ vor sta Marţi seara şi Mercuri, făcînd diferite vizite prin împrejurimi.

De aci şcoala se va împărţi în 2 detaşamente: unul, compus din elevii cl. VII, sub comanda d-lui Lt. Colonel Lupan, profesorii Sevastos şi Constantinescu precum şi personalul ofiţeresc al acestei clase, vor continua cercetările ştiinţifice de la 22—28 Mai plecînd Joi 22 spre Pipirig Poeana Teiului, Hangu, Brateş şi vor ajunge la Piatra în sara zilei de 28, unde se vor întruni cu detaşamentul format din cl. V şi VI, care rămîne la Tg. Neamţ de la 22—25 sub comanda d-lui maior Frim, căpitan Popovici şi personalul ofiţereac al acestor clase, profesor Atanasiu şi pedagogii spre a executa diferite lucrări, cercetări şi a vizita împrejurimele, iar la 25 va pleca spre Bălţăteşti unde va sta şi în ziua de 26, executînd lucrări şi făcînd vizite în împrejurimi, iar la 27 se va îndrepta spre Piatra, unde va ajunge seara—a doua zi va vizita oraşul şi împrejurimele cînd va sosi şi clasa VII; a doua zi, 29, întreaga şcoală se va reîntoarce, cu trenul, la Iaşi.

● Direcţiunea generală a poştelor a dispus ca cel mult până la 1 Iunie să se facă complecta instalare a poştei în localul provizor ce s'a închiriat, precum şi instalarea sucursalei ce se va înfiinţa în str. Ştefan cel Mare, vis-a-vis de Trei-Erarhi.

In cursul acestei septămîni se va stabili şi personalul care va funcţiona la această sucursală.

● Sîmbătă, 17 a. c., ora 8 jum. sara, d. dr. Eraclide Sterian, directorul revistei «Medicina populară», va ţine, în aula universităţei noastre, şi în folosul soc. *Cantina şcolară din jud. Iaşi*, interesanta d-sale conferinţă despre *Temperamente şi apa de mare în lecuirea boalelor.*

● **Universitare.**—D. prof. dr. Dragomir Hurmuzescu va continua să viziteze cu studenţii săi de la secţiunea Fisico-chimică în fie care săptămînă, Vinerea, cîte una din uzinele aflătoare în oraşul nostru.

— Astăzi la orele 4-5 d. Gh. Dornescu student al facultăţei de litere, secţiunea filosofică, îşi va dezvolta, în prezenţa d-lui profesor P. Negulescu şi a colegilor săi, lucrarea sa despre Filosofia lui Locke.

— Se face cunoscut tuturor asistenţilor şi practicanţilor seminarului pedagogic universitar că d. doctor Ioan Simionescu conferenţiar al seminarului, va ţinea o serie de patru conferinţe asupra didacticei ştiinţelor naturale în şcoalele secundare.

Intăia va avea loc Joi 15 Mai orele 5 jum. şi va vorbi despre Trecutul ştiinţelor naturale în şcoală şi însemnătatea lor educativă.

A doua Marţi 20 Maiu orele 5, a treia Mercuri 27 Mai şi cea din urmă Vineri 30 Maiu.

Conferinţele vor fi ţinute în amfiteatrul de Zoologie dela Universitate.

— Inscrierile studenţilor facultătei de ştiinţi pentru examenele din această sesiune, au înc put şi vor dura pînă la 5 Iunie.

— D. I. Peretz va ţinea astăzi la orele 4 şi mîne Mercuri cursul de Istoria dreptului, cu candidaţii dela doctorat.

● Duminică, 18 Mai 1908, va avea loc, în Aula Universităţei din Iaşi, a treia conferinţă a d-lui Beldiman, avocat, despre *Maurice Maeterlinck.*

Inceputul la ora 4 jum.

● Vorbisem eri de goana ce a început'o d. Spiru Haret contra unor anumiţi învăţători.

Am neglijat însă de a releva că instrumentul sectarului de la culte aci în Iaşi e abilul revizor şcolar Dimitrie Sachelarescu, cu care ministrul cultelor lucrează numai în scrisori particulare, în care'i dă instrucţii cum să procedeze şi contra cui.

Există oare care documente, care vor demasca scîrbosul procedeu al sectarului de la culte şi din care se va putea vedea cum d. Haret servindu-se de scrisori anonime, dă însărcinarea revizorului şcolar să pornească anchete şi să facă chiar înscenări contra unor învăţători, ce sunt bănuiţi că nu ar nutri ideile d-lui Haret şi alor săi.

Documentele în chestie, care vor fi în curînd în posesiunea noastră, vor vorbi mult şi încă odată ele vor demasca nelegiuirile d-lui Haret.

● Astăzi la orele 11, pe cînd trupa de vînători făcea obişnuitele exerciţii pe platoul din faţa şcoalei do Arte şi Meserii, un accident trist s'a petrecut.

D. sub-locotenent Dimitrie Antoniu, pe cînd comanda, mergînd înapoi cu faţa spre trupă, căzu în o fîntînă părăsită, adîncă de 10 metri, ce se găseşte pe acel platou şi care întîmplător nu fusese astupată.

Fu un noroc că numitul ofiţer nu s'a ales de cît cu uşoare leziuni la cap, şi spete, provocate de izbitura de zidurile fîntînei, în timpul căderei, şi o bună doză de spaimă.

Dus imediat la spitalul militar, după ce fu scos afară de soldaţi, d. medic al batalionului de vînători, Popescu, procedă la facerea cuvenitelor pansamente şi constată că victima accidentului fiind în afară de orice pericol, va putea pleca Duminică cu trupa sa la Şipote.

Totuşi sub-locotenentul Antoniu va fi reţinut două zile la spital.

● In cursul viitoarei toamne, se va deschide, pe lîngă spitalul Sf. Spiridon şi pendinte de acest spital, o şcoală de infirmiere voluntare profesioniste.

Această şcoală se ştie că se va deschide după iniţiativa luată de secţiunea eşană a societăţei Crucea Roşie.

Ca eleve ale acestei şcoli vor fi preferate şi aduse, dacă I. P. S. S. Mitropolitul va bine voi să încuviinţeze aceasta,—călugăriţile surori, care au făcut şcoală teoretică la mănăstirea Varatic şi au dovedit că au dispoziţiuni pentru aceasta.

Cursurile practice vor fi făcute la spitalul central şi vor dura un an. Cursurile teoretice vor fi ţinute de medici civili ai spitalului numiţi de epitropie.

Medicii militari vor ţinea numai cursul de chirurgie accidentală.

Se ştie că o asemenea şcoală fiinţează deja la Bucureşti şi e sub direcţiunea d-nei dr. Moscuna Sion.

● Telegrame sosite azi dimineaţă anunţă că eri ziua după amiazi a plouat în abundenţă în judeţele Dorohoiu şi Botoşani.

O ploaie torenţială a căzut astă noapte la Cernăuţi.

● Dl. colonel Aslan, comandant de brigadă, a fost avansat pe ziua de 10 Maiu la gradul de general.

● **Judiciare.**—Intre com. Iaşi şi inginerul Paianu există un vechiu proces, relativ la unele lucrări hidraulice efectuate de d. Paianu.

Acum procesul e pendinte la înalta curte şi se va judeca, în ziua de 11 Iunie, în secţiuni unite.

— Procesul dintre Zemstoul din Basarabia cu d. Kalmuski pentru revendicarea a două moşii din Dorohoi, se va judeca mîne, Mercuri, la s. II a curţei.

— La contenciosul administrativ, se vor judeca mîne trei procese di'ntre eforia sf. Spiridon cu funcţionari ai ei, pentru pensie.

Se ştie că contenciosul a stabilit o jurisprudenţă în această materie, a casat decisiile curţei de Iaşi, cari erau în favoarea funcţionarilor—şi a trimis afacerea la Galaţi. Curtea de acolo va judeca la 20 c. primul proces în această privinţă şi se nşteaptă ce decizie va da.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Maiu.

Cine va lua noul Minister?

Bucureşti.—Chestia ocupărei noului departament al industriei şi comerţului pare, în fine, a fi tranşată.

Nici d. Assan şi nici d. Juvara, nu vor lua acest departament, din cauza neînţelegerilor dintre d-nii Sturdza şi Brătianu,—cel dintăi susţinînd pe primul iar acest din urmă pe d. Juvara.

Se zice, însă, că în ultimul moment d. Brătianu ar fi convenit cu d. Şturza ca noul departament să fie încredinţat d-lui Vasile Missir.

Electorul Filipescu

Bucureşti.—Carpiştii au ales pe d. N. Filipescu ca elector al capitalei.

Prin această alegere, d. Marghiloman a fost odată mai mult expropiat.

Se asigură că d. Marghiloman va pleca din ţară şi nu se va întoarce de cît în Octombre.

Neînţălegerile liberalilor din Brăila

Bucureşti. — Dihania dintre liberalii brăileni se accentuiază din ce în ce mai mult.

După cum se ştie, o parte din fruntaşii liberali din Brăila interveniseră la d. Ionel Brătianu să aprobe disolvarea consiliului comunal local, cît mai curînd posibil.

O delegaţie de alţi fruntaşi liberali, pe de altă parte, au venit în Capitală şi s'au prezentat d-lui Ionel Brătianu, cerîndu-i să amîne disolvarea pe mai târziu.

Ministrul de interne a convenit la aceasta.

LOTERIA

La tragerea de astă-zi au cîştigat:

5000 lei No. 49.682.

3000 lei No. 22011, 22120, 569.

2000 lei No. 34142, 6627, 25350, 48340.

1000 lei No. 26427, 10145, 54191. 25061, 49273, 30776, 3119, 15153.

500 lei No. 41915, 20515, 32068, 39410, 27456, 53350, 16798, 49006, 40346, 19215, 5126, 3981472, 17178, 4219, 21336, 25073, 6755, 5684, 54090. 59240, 32421, 8258, 54715, 59126, 1321.

200 lei No. 674, 75, 39, 915, 56, 43, 418, 811, 1092, 1046, 2022, 4046, 5078, 6629, 6154, 7392, 8040, 8067, 9084, 9073, 9202, 9001, 10012, 11030, 12070, 14084, 16016, 16014, 16056, 16634, 16702, 18031, 20284, 21013, 21039, 22270, 22339, 24016, 25536, 26110, 26082, 26003, 28052, 28008, 29390, 29092.

In prima zi a tragerei Loteriei Regatului Romîn

Sorţul a făcut ca în colectura mea să **iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei**

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.
(Piaţa Unirei)

Sectarismul d-lui Sturza

Bucureşti.—Sectarismul prin care s'a ilustrat tot-deauna d. Dim. Sturza a dat naştere unui conflict intre guvernul romîn şi cel francez.

Acesta din urmă hotărîse ca să decoreze, cu marele cordon al legiunei de onoare, pe toţi acei care au lucrat pentru încheierea convenţiunei.

Faţă de această hotărîre, urma ca să fie decoraţi şi foştii membri ai fostului guvern conservator.

D. Sturdza, veninos din fire cum e, s'a opus la aceasta şi guvernul francez luînd cunoştinţă de lovitura primului ministru, n'a vrut să mai decoreze pe nimeni.

Numire probabilă

Bucureşti. — Se dă ca sigură numirea d-lui Gogu Niculescu ca prefect al judeţului Prahova.

Se zice că însuşi d. Sturdza ar fi pus stăruinţi pe lîngă d. Niculescu ca să primească această demnitate.

Din ale prefectului Jenică

Bucureşti.—Mai mulţi consuli onorari din Galatz, care, cu ocazia vizitei Regelui n'au fost prezentaţi Suveranului, au adus cazul la cunoştinţa d-lui Sturdza, plîngîndu-se de aceasta contra prefectului de Covurlui.

Se zice că prefectul ar fi primit observaţii pentru acest fapt.

Inaugurarea unui monument

Buda-Pesta.—Azi dimineaţă au avut loc în mijlocul unei mari mulţimi, inaugurarea monumentului ridicat poetului ungur Voeroes-Marty.

Impăratul a fost reprezentat prin archiducele Iosef.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI

De vînzare la Colectura Principală

Th. P. Maximovici

Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

Primăria Comunei IAŞI

PUBLICAŢIE

In ziua de 23 Mai curent oara 11 a. m. se va ţine în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise conform art. 72 —83 din legea Comptabilităţei Publice pentru furnitura pe timp de un an de la data semnărei contractului a următoarelor cantităţi de lemne de fag:

a] 3000—3500 m. c., pentru Baia Comunală.

b) 700—800 m. c., pentru uzina de la Ciric.

c) 2500—3000 m. c., pentru celelalte servicii şi şcoli.

Ofertele vor trebui să fie făcute aparte pentru fiecare din cantităţile sus aratate. Nu se vor primi oferte ce se vor prezenta în bloc pentru toate instalaţiile Comunale şi şcoli.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini modificat se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 10426.

ANUNCIU

De la 23 Aprilie 1908 biuroul serviciului barometric sa mutat în casele proprii str. de Sus 147 vis-a-vis de Sf. Spiridon. Tot la acest biurou se primesc comenzi pentru cărămizi din renumita mea fabrică de la Frumoasa. Orele de biurou de la 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m. R. THEITLER

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

O frumoasă amintire un cadou elegant

e incontestabil o frumoasă fotografie care se obţine numai la

— FOTOGRAFIA ARTISTICA —

— WEISS —

PIAŢA UNIREI-HOTEL NAŢIONAL

— 12 Fotografii Mignon 5 lei —

Doctor SUZYNA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 43

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.

Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lapuşneanu 32

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu pearda ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara din puținile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți și Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurări generale și Reasigurări

IN BUCUREȘTI

Direcțiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar Lei 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.00.0000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localitățile mai principale din țară prin Agenții săi și face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU și EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ȘI ASUPRA **VIEȚEI** *OMENEȘTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial și Maritim

— REPRESENTANȚA GENERALA: STRADA KARAGEORGEVICI No. 3 —

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de acest branșă.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

SIROPUL D-lui ZED

are pentru basa principală Codeina și Tolu; el inlocuește Pasta Zed și poate fi ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile și laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câte de puțin inconvenientele vă ămătoare ale opiului.

Folosește de minune în contra iritațiunilor, peptului și ale pulmonilor, la persoanele invechile, bronchitele, [illegible] gărești, catarrhelor, [illegible]

Paris, strada 22, Drouot [illegible]

GRILLAGES 1m de haut. LE METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

PONDOIR DÉPOSE

Prix..... 6fr.50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelașŭ timp ca și răcoritorŭ; el ajută și corrige tote secrețiunele și dă forța organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelașŭ succesŭ capiilorĭ și bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experiență de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE și in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalație cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 436.—IAȘI, Joi 15 Mai 1908

Transformism politic

Eram un copil, cînd aventurile politice ale d-lui George Panu împleau atmosfera politică a țării romînești și atrăgeau atenția îngrijorată a tuturor asupra acestui bărbat, care dovedise un temperament de luptător *à outrance*. Cine și-ar fi putut închipui, că o mare doză de venin cu care era injectat sîngele răzvrătitului de atunci, și nu entuziasmul și căldura unui mare ideal, era cauza acelor porniri extravagante și îndrăznețe. Dl. George Panu avea aureola—falșă, dar totuși aureola—unui luptător sincer pentru o cauză, pe care crezînd-o mare îi închinase inteligența și energia sa toată.

Sînt de atunci mai bine de două zeci de ani. Dl. Panu este astă-zi—la vrîsta înaintată pe care a atins-o—clevetitorul și purtătorul mahalagizmelor în politica romînească; activitate pentru care vădește o înclinațiune cel puțin tot atît de irezistibilă, pe cît de firească părea acum două zeci de ani pornirea sa neînfrîntă de răsvrătit. Și e natural să fie așa.

O scurtă ochire asupra activității politice a d-lui Gh. Panu ne va convinge pe deplin de adevărul afirmațiunei noastre.

Șef al unei entuziaste grupări de luptători politici, d. Panu se credea îndrituit să-și arunce săgețile sale veninoase în dreapta și în stînga fără cruțare. Nimeni n'a fost scutit, ori-cît de sus ar fi stat sau ori-cît de jos, de neplăcerea de a gusta din veninul șefului grupării entuziaștilor radicali. Dar neplăcerea—mai ales cînd e sentimentală, ca să întrebuințez această *nouă terminologie științifică*—are și o contra-valoare. Dl. Panu a gustat cu prisosință această contra valoare a neplăcerei sentimentale ce a cauzat-o altora, în voiajul silit, pe care l-a făcut cînd-va în împrejurări bine cunoscute.

Reîntors în țară, dl. Panu pare mai domolit, și după un timp oare-care dînd mîna cu Lascar Catargi, pe care pînă atunci îl împroșcase cu veninul său fără nici o rezervă, își întoarce aceleași săgeți veninoase împotriva celorlalte partide și în special împotriva partidului liberal și a d-lui D. A. Sturza, șeful acestui partid.

In această nouă campanie, d. Panu pune aceași violență de limbaj, acelaș venin răutăcios, aceiași vehemență semi-barbară de care dăduse dovadă de la începutul *carierei* sale politice. D. Sturza este un om periculos și incapabil; partidul său o ceată de mercenari, ahtiați după pradă și gheșefturi. Și ast-fel d. G. Panu, numai cu o schimbare de front, continuă lupta după acelaș sistem și cu aceiași doză de răutate.

Găzduirea sa, însă, în partidul conservator nu fu de lungă durată. D. George Panu nu este omul sedentar și liniștit, care să-și caute de treaba lui, fără să se uite și să cerceteze în oala vecinului. Veninul d-lui Panu nu mai găsea astîmpăr și atunci o nouă schimbare de front se efectuă, de astă-dată însă avînd aerul mai mult al unei îngropăciuni. Partizanii săi, foștii radicali, firește nu mai puteau privi cu simpatie această nouă evoluție a d-lui Panu, care nu avea altă explicație, de cît firea d-sale de mahalagiu dornic de certuri și de clevetiri; și ast-fel fostul șef se văzu izolat în cutiuța sa dintr'o stradă oare-care a Capitalei.

Izolarea aceasta, însă, deși însemna îngropăciunea politică a d-lui Panu, totuși fu un prilej mai mult de suscitare și de reînviere a veninului său, care se obișnuise să abunde în țîșniri voluminoase. Așa apăru „Săptămîna", organul clevetirilor și mahalagizmelor politice, prin care directorul ei continuă să împroaște, de astă-dată în foștii săi prieteni politici și chiar în foștii săi partizani din tinerețe. In special, d. Take Ionescu, șeful nostru, devine ținta săgeților sale înveninate.

D. Panu însă, deși cu apucături semi-barbare, este totuși un om inteligent; și de aceia el pricepu, că atacurile sale răutăcioase nu pot prinde—mai ales cînd ele se îndreaptă împotriva unui om ca Take Ionescu—și nici nu au autoritatea de odinioară, a șefului grupării radicale. De aceia, paralel cu noua formă a vechii sale activități, directorul monitorului mahalagismului politic începu să zîmbească vechilor săi adversari, săgetați și ei odinioară, d-lor D. Sturza și P. P. Carp. Un timp d. Panu a oscilat între partidul liberal și gruparea d-lui Carp, și toată lumea se întreba, fără a putea răspunde cu preciziune: în ce direcție va schimba frontul iarăși d. Panu. Vremea ne aduse vestea înregimentării d-sale în partidul liberal, căci după o îndelungată chibzuință, directorul „Săptămînei" găsi că micul și incapabilul barbat de odinioară, astă-zi este singurul om de stat serios și plin de garanții pentru conducerea poporului romîn.

Să fie aceasta ultima fază a evoluțiunei politice a d-nului Panu? Nu cred. Căci, dacă d. Panu nu contenește a înjura ca la mahala pe adversarii partidului său și în special pe șeful partidului conservator-democrat; d-sa, potrivit vechei vorbe că boala din nascare leac nu are, a început să clevetească și să facă mahalagisme chiar în propriul său partid.

D. Panu, membru al partidului liberal, are părerile sale personale și observațiile sale proprii, asupra legilor, asupra atitudinei, asupra intențiunilor guvernului. Prin monitorul său bi-săptămînal, d. Panu își strecoară micile sale răutăți înțepătoare și veninoase la adresa partidului liberal sub forma unor discuțiuni obiective și nevinovate.

Iată de ce cred, că transformizmul politic al d-lui Panu este încă în plin curs.

Dacă astăzi d-sa nu mai face gesturile largi și impunătoare de odinioară; dacă nu-și mai aruncă săgețile înveninate cu atîta putere ca mai înainte, cauza e vrîsta înaintată la care a ajuns; senilitatea, a cărei caracteristică este slăbiciunea. Astă-zi d-sa se mărginește la mici clevetiri răutăcioase, căci îi lipsește avîntul, tăria și creditul din tinerețe.

Și această fază în care a ajuns d. Panu este naturală și explicabilă.

Cunoașteți vre-un bătrîn cicălitor și intrigant, care nu face alt-ceva, de cît să iscodească ici și colo, să poarte vorba de la unul la altul și să-și zîmbească în barbă cu mulțumire de fapta lui? Intrebați-l de tinerețele lui și veți afla cîte scandaluri a provocat; cîte aventuri sgomotoase a avut și de ce aureolă era înconjurat numele lui!

Acesta este d. George Panu, directorul mahalagismelor și clevetirilor politice săptămînale, în trecut și astă-zi.

Idem.

ȘEFUL LA IAȘI

D. P. P. Carp este un pasager foarte rar în Iași.

Capitala Moldovei servește d-lui Carp de pied-à-terre comercial. Exact de două ori pe an: o data iarna, o dată primăvara, șeful vine la Iași ca să-și reguleze conturile comerciale: d. Carp se află în cont-curent cu unii bancheri de aci și dacă n'ar fi contcurentul, alt curent nu l'ar atraqe spre Iași.

Eri a fost sesiunea de primă-vară a d-lui Carp. In afară de noaptea, care nu contează, șeful junimiștilor a petrecut în Iași de la orele 9 dimineața și pînă la trei după prînz, cînd a plecat strigînd prietinilor: „la revedere, în sesiunea de iarnă".

D. Carp avea motive serioase să nu fi sacrificat orele petrecute în Iași în cinstea exclusivă a bancherilor. A regulat cont-curentul cu aceștia, dar a lăsat neregulat încărcatul cont-curent d'intre junimiștii și cantacuziniștii locali.

Zilnic acest cont se încarcă cu nouri noui. Intre domnii M. Cantacuzino, șeful legal și d. Grecianu, șeful închipuit, există mari antipatii.

D. Grecianu se crede și d. Cantacuzino nu-l crede pe d. Grecianu ca ar avea stofă de bărbat de stat. D. Grecianu ar voi să se agite și d. Cantacuzino, udat în idealism, preferă d-lui Grecianu—trandafirii din grădina sa. D. Grecianu dă să facă politică și d. Cantacuzino face botanică în toată forma.

Natural că șeful suprem, d. Carp, avea, cu prilejul prezenței sale în Iași, să descurce lucrurile. D. Cantacuzino a și spus șefului, că convieţuirea cu elementul grecenist devine tot mai dificilă și că ar fi nimerit ca el—supremul—să-și spună cuvîntul.

Atunci d. Carp a scos pachetul cu trei zeci și două de cărți, le-a dat pe masă și a strigat, cu nepăsarea caracteristică mesteșugului: „veste bună de departe: peste puțin venim la putere".

Și dacă se vine la putere ce mai poate fi vorbă de viață bună sau de viață rea: zodier să fii, la putere să vii—aci stă mîntuirea.

Zise și plecă cu trenul de trei. Cînd se va întoarce în Iași, peste opt luni, d. Carp, după ce-și va fi regulat conturile cu bancherii—va afla din nou de reaua convieţuire a prietinilor locali sau îi va găsi chiar divorțați.

Și din nou va prooroci aceeași dureroasă profeție. Căci d. Carp nici politică nu face, nici de om de guvern nu este. Joacă la loterie și pierde, pierde și joacă. Cînd se va găsi o dată numărul și va ieși, d. Carp nu va mai avea partid!

ACCENTE FALȘE

Posteritatea s'a dovedit recunoscătoare și pentru Vas le Lascar. Monumentul aceluia care a fost un om de merit, de muncă și care a avut o energie de fer în realizarea bunelor sale idei, a fost inaugurat Duminecă, cu tot fastul obicinuit în astfel de ocaziuni.

S'au pronunțat discursuri, redate, în întregime, de ziarele liberale, în rezumat, de celelalte ziare. Presa liberală a dat cuvenită desvoltare, dacă nu pentru cel fixat pe veci în marmură, cel puțin pentru acei, care glorificau pe cetățeanul de valoare, acum dispărut.

Inchid teancul de ziare—după ce am cetit textul discursurilor pronunțate. Impresia culeasă este că dacă nota sinceră, franță, nemeșteșugită, caracteriză discursurile d-lor Costinescu—bunul prietin de odinioară—și a d-lui Sturza, cuvîntarea d-lui Vintilă Brăteanu invederează o foarte mare jenă sufletească resimțită. Primarul Capitalei fuge parcă de ceea ce trebue să constitue obiectul cuvîntării sale, el nu inzistă — pentru a nu spune că neglijează —asupra aceluia care s'a dus ci se ocupă de cei care au remas, de cei care urmează. să vie.

Lucrul ie foarte natural— și dă la început trebue recunoscut că d. Vintilă Brăteanu se afla într'o poziție nu tocmai plăcută.

Intr'adevăr nuanța reprezentată de actualul primar al Capitalei a dus lupta cea mai crîncenă contra lui Vasile Lascar, a căutat să-i anihileze acțiunea, să împedice realizarea ideilor lui, intr'un cuvînt să-l micșureze politicește. Generoșii au fost cei mai neîmpăcați ai lui dușmani—și se opuneau proiectelor lui bune, cu toate că aveau convingerea contrară de cele ce susțineau.

Cine nu știe ce campanie s'a dus contra lui Vasile Lascar, în lăuntrul partidului liberal, pe tema reformelor sale, în materie administrativă? Cine a uitat oare de acea celebră conferință, de la ministerul de interne, în care d. Stere, purtătorul cuvîntului generoșilor, a combătut reforma propusă de fostul ministru de interne, pe motiv că proiectul ie prea centralizator și că liberalismul sănătos nu se poate concepe fără descentralizarea reală, care va însemna ameliorarea administrației noastre? Cine? —' și băgați bine de seamă că reforma de astăzi a d-lui Ionel Brăteanu este o copie a celeia propusă de Lascar, iar centralizarea à outrance n'a mai fost de astă dată combătută de d. Stere în numele liberalismului.

De sigur că de numele lui Vasile Lascar se leagă multe legi bune— dacă n'am cita de cît acea a garantării secretului votului—dar tot atît de sigur este că acele legi au fost votate, după ce au avut loc multe lupte grele cu brăteniștii și aceștia au fost învinși.

In astfel de condițiuni era natural ca situația d-lui Vintilă Brăteanu să fi fost delicată la solemnitatea de Duminecă, după cum iarăși era natural ca discursul d-sale să fi fost așa cum a fost.

Nu mai puțin ironia aceasta a soartei ca tocmai d-lui Vintilă Brateanu să-i fi fost rezervată sarcina de a slăvi amintirea lui Vasile Lascar, merită să fie relevată.

Braga umilită

Doritorii de a participa la inaugurarea tipografiei *Neamului Romînesc*, la Vălenii de Munte, sunt înștiințați că în schimbul taxei de **zece lei** vor avea *drumul*, hrana și locuința.

Ziarul partidului liberal-național din Iași publică acest memento-interesant ca excesivă ieftinătate, interesant și ca simpatie sufletească ce există, cu toate formalele desminți, cu toată explozia de nervi a șefului partidului—între liberalii din Iași și proprietarul tipografiei din Vălenii de Munte. Simpatie curat sufletească, fără amestec de ingrediente: căci și la Iași și la Văleni se cere acelaș lucru, o democrație națională.

Dar și cuprinsul notiței așezată mai sus ca delicios hors d'oeuvre—și ea interesează.

In vreme ce pînă și lumea aflătoare în belșug face cor la oftatul lumei sarace în contra scumpetei traiului; într'o vreme în care, pentru doi lei, abia dacă ai ce pune în coșniță; sună, nu știu cum, ca o poveste din bătrîni, ca pentru zece lei să te ducă trenul pînă în bogatele plaiuri ale Prahovei, să te întoarcă la Iași, să te hrănească, și să te găzduiască tot pentru acea modică sumă.

Nu, zeu, nu e poveste, ie realitate. Stăteam noi, cînd eram copii—iarna, la gura sobei, vara mai pe îndelete—și ne povesteau bătrînii noștri lucruri ce ni se păreau nouă scoase din 1001 de nopți. Ne povesteau de vremurile ieftinătății: un leu vechiu ocaua de unt, trei sorocoveți cea de brînză, puține parale ocaua de carne, și aproape pe gratis ocaua de zahar. Trăiai ieften și mureai ieften; era raiul pe pămînt.

Acum că s'a scumpit viața și s'a scumpit și moartea prin monopolizarea carelor funebre, noi, moderni, par'că trăim povestea celor o mie și una de nopți cînd vedem că, pentru zece lei, trenul te duce și te aduce hăt peste o mie chilometri și, din aceiași derizorie sumă și te ospătează și așternut ți se dă.

Trebue ca, în cea zi de 21 Mai, a sfinților Imparați Constantin și Elena, în preziua de Ispas, trebue să se petreacă un mare eveniment în Valea Prahovei, că ne face să retrăim vremurile de-apoi.

Eveniment fără pereche. Căci nici cu prilejul încheierei a patru-zeci ani de țară constituțională, nici cu alt prilej istoric; nici acum, în Austria, cînd cel mai bătrîn și cel mai nefericit dintre domuitori împlinește șase decenii de domnie—nici cînd și nicăeri—nu s'a ușurat oamenilor posibilitatea de a fi față la o serbare ca acum la Vălenii de Munte.

„Mai ieften ca braga" zice o vorbă. Dar față de asemenea preț înregistrăm umilirea totală a răcoritorului bulgăresc.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre viață și moarte

Cîteva minute m'am aflat eri în apropierea unui medic bolnav. O afecțiune serioasă, nu însă absolut primejdioasă. M'a surprins din primele momente constatarea, lesne de făcut, că starea psihică a medicului pacient e diferită de a altor bolnavi.

Cu perspicacitatea profesionistului el controla și mai cu seamă pricepea mersul și cerințele boalei, părea a pîndi accidentele și mai cu seamă a aștepta surprizele ori capriciile boalei, cari puteau veni, dar nu aveau numai de cît cuvînt ca să vină. Și acea pricepere a stării sale, facultatea de a studia și analiza fiece moment, fiece fază a boalei, îi creă acea particulară stare sufletească, vibrînd necontenit între temeri și emoțiuni și dădea tabloului întreg un aer penibil de suferință morală

Nimic nu e mai trebuincios omului în clipele de pericol decît ignorarea primejdiei posibile și nimic nu umbrește mai mult cadrul unei lupte între viață și moarte decît conștiența pericolului.

La aceasta mă gîndeam odată mai mult în oarele pe care le-am trecut apoi, pînă seara tîrziu, la patul unei bolnave în luptă disperată cu un sfîrșit ce se apropia cu o repeziciune îngrozitoare.

Cu cît primejdia era mai amenințătoare, cu atît mai departe părea gîndul ei, conștienta ei de momentul fatal și cu atît mai încrezători păreau a privi la medici ochii iluminați de setea celor din urmă raze și licăriri de viață, de curagiul unei lupte din care moartea trebuia să iasă biruitoare; cu cît noi eram mai siguri de sfîrșitul fatal, iremediabil, cu atît mai încrezătoare se îndreptau asupra-ne privirile ei, rugămințile ei și cu atît mai însuflețitoare îi se păreau îndemnurile și mîngăierile noastre.

...Și astfeliu, după o scurtă luptă cu asfixia, o surprinse agonia, momentul supremei inconștiente, cînd creierul pierde orice control, sufletul orice conștienta de sine. Trecerea fusese așa de bruscă și de lină, în cît avui impresia că se sfîrșește tocmai în momentul cînd sub puterea otrăvii gîndirea îi se alintă poate în parfumul unei speranțe de vindecare, — și astfeliu se stînse intrebînd, sperînd, crezînd, iubind, căci nu simțise tortura grozavă a îndoielei, lumina prea mare a conștiinței. Moartea se furișă treptat, treptat în organism; pulsul—își încetini bătăile, răceala de gheață se urcă repede de la membre la corp, la față—pînă cînd, într'un spasmu scurt, trupul întreg încremeni într'o nesimțire supremă, pe cari profanii dimprejur n'o prevăzuse și acum n'o ghiceau în liniștea camerei.

Pe mesele dimprejur spumau urmele de șampanie din buteliile proaspăt deschise și din care biata bolnavă nu mai putuse gusta, iar prin prejur se resfățau baloanele de oxigen, fiolele, acele de seringă, nenumăratele sticle de doctorii și toate acele sute și mii de zădărnicii și de nimicuri care întregesc totdeauna priveliștea unei camere de bolnav pînă să se transforme într'o cameră mortuară. Incet încet tăcerea devine glacială, căci bocetele familiei încă n'au început. Singur ceasornicul din perete își bate tic-tacul mărunt și uniform; de departe vine glasul de bas al ceasornicului de biserică, iar pe ferestrele deschise pătrunde o racoare plăcută și armonia ritmului de ploaie bine făcătoare, abundentă, aducătoare de viață și de voioșie.

Nimic par'că nu te liniștește mai mult de cît atingerea de aproape cu moartea cînd ea a venit repede, calmă, fără zgomot și fără teroare, înainte de a fi fost așteptată și temută...

Rodion

Un idealist al vremilor noastre

— JOSÉ NAKENS —

Era în ziua nunții perechei regale. Un tînăr care părea în prada celei mai vii emoțiuni se năpusti în redacția ziarului *Motin* și se adresă brusc redactorului micului jurnal republican: „Am aruncat chiar acum o *bombă* înaintea cortegiului. Cred că regele și regina au scăpat. Dar mi se pare că au fost răniți mai mulți oameni. Știu că ai ajutat și fuga ucigașului președintelui Canovas del Castillo. Vrei să mă scapi sau să mă trădezi?" Bătrînul scriitor Nakens privi pe suspectul nou sosit cu o căutătură stranie. Apoi zise: „Vino!" și conduse pe tînărul zăpăcit de frică la niște prieteni cari îi dădură un adăpost pentru noapte. Abea peste o săptămînă se răspîndi vestea că atentatorul s'a sinucis, sustrăgîndu-se astfel urmăririlor dușmanilor sei. Atunci Nakens publică o scrisoare deschisă în care recunoștea că a ajutat fuga criminalului și dădea oarecari detalii în termeni foarte simpli. „Dacă aș fi respins de la pragul meu pe deznădăjduitul și pierdutul care îmi încredința viața lui, conștiința mea nu mi ar fi dat pace nici odată. Dacă l'aș fi denunțat aș fi fost și mai mizerabil". Această mărturisire produsese mare senzație și mulți văzură cu grijă arestarea scriitorului. Puțin după aceea, poliția găsi și pe ceilalți complici; oameni simpli și cum se cade, cari ar fi făcut ori și cînd ceea ce le cerea Nakens, convinși fiind, că n'ar fi făcut nici odată rău.

Își mai aduc încă mulți aminte, și azi, de această afacere. După proces, Nakens și prietenii sei, fostul sergent Mata și controlorul de tramvay Ibarra fură condemnați la închisoare pe mai mulți ani, ceia ce însemna, pentru principalul inculpat, aproape octogenar, închisoarea pe viață.

In străinătate nu se mai auzi, după cîtva timp, nimic despre această afacere. Dar în toată Spania se începu imediat o puternică agitație în scop de a se obține grațiarea condamnaților.

Politicianii tuturor partidelor, oameni de știință, umanariști, cercurile artistice, oamenii cei mai de seamă ai țării uzară de toată influența lor pentru a-și ajunge

scopul. In presă și în întruniri se începu o propagandă neobosită. Liste de subscripție se deschiseră în favoarea unicei fiice a lui Nakens și a familiilor lui Mata și a lui Ibarra. Participarea aceasta a poporului întreg la soarta condamnatului se poate explica numai prin marea popularitate de care se bucura el încă înainte de a fi ajuns victima nobilelor lui sentimente și a iubirei de oameni. In adevăr, el era considerat atît de prieteni cît și de ádversarii sei politici ca întruparea nobleței și a cavalerismului național spaniol. Cu un curaj demn de un Zola și cu idealismul consecvent al lui Tolstoi pornise lupta contra viciului și a minciunei în țara sa. In ziarul seu *El Motin* (Revolta) lupta nu numai conștiința partidului republican în contra tiraniei conducătorilor sei ci bătea pulsul întregului popor spaniol, trădat de politicianii înrăiți și de clericalismul care-l dusese la peire. In această luptă supraomenească, Nakens rămînea de multe ori un Don Quijote al condeiului, dar poporul admira în el pe patriotul inspirat, care nu înjosea politica exploatînd'o ca ceilalți. Se știa că dacă un număr al jurnalului seu întârzia vre-odată, cauza era că iar nu avea bani să plătească tiparul.

Nici chiar în celula închisorii lui, natura de polemist a lui Nakens nu avea astîmpăr. In jurnalul republican *Pais* apărură niște articole pline de atacuri pasionate contra sistemului dezastruos al închisorilor spaniole. Și în timpul celor doi ani cît a stat în închisoare reuși să obțină schimbarea radicală a sistemului de pedepse, cel puțin pentru închisoarea principală din Madrid „*Carcel Modelo*". Așa, se îndepărtară din serviciul închisorilor funcționarii neapți, gardienilor li se mări salarul, maltratarea condamnaților încetă, li se dădură haine mai bune și o hrană mai omenească, ajutor în caz de boală, li se dădu de lucru și învățară cîte un meșteșug. Atins până în fundul inimei sale sensibile de priveliștea zilnică a barbariilor și a înjosirilor de tot soiul, omul acesta simplu și drept, călăuzit numai de sentimentul iubirii aproapelui și lipsit de cunoștințele științifice ale dreptului criminal, realiză o operă de reforme care înseamnă salvarea a mii de nenorociți.

Dăunăzi 'i s'au deschis porțile închisorii, lui și celor doi tovarăși.

Cînd directorul închisorii îi aduse vestea, cu o zi înainte, că un decret al regelui îl grațiază, funcționarul și condamnatul se îmbrățișară cu ochii în lacrimi In opera comună de îmbunătățire a soartei nenorociților deveniseră camarazi.

Printre cei închiși răsună un strigăt de bucurie pentru fericirea binefăcătorului lor, dar și întristarea îi cuprinse la gîndul că n'au să mai vadă figura venerabilă a celui care trebuia să-i părăsească. Nakens însă, spuse prietenilor cari veniseră să-l felicitoze: „N'am cerut niciodată actul de grație și totuși sunt mulțumit, pentru că el mă duce la fiica mea și voi putea iar să lucrez pentru noi amîndoi. In acești doi ani am adunat atîta material de scris în cît restul zilelor mele nu-mi va ajunge să-l pot utiliza.

Păcat că n'a trebuit să sufăr pedeapsa aceasta cu douăzeci de ani mai înainte. Atunci închisorile din Spania ar fi mai puțin triste." Și pe cînd un surîs blînd îi ilumina fața expresivă, urmă: «Am observat că aici vin numai acei cari nu știu bine să fure. Cînd întrebam pe unul cum de a ajuns să fure o pereche de ghete sau o haină, îmi răspundea în totdeauna că n'avea bani ca să-și cumpere. Nici odată în viața mea n'am fost la un loc cu mai mulți oameni cum se cade, modești și buni, decît între zidurile acestea. Am cunoscut hoți cari, făcînd abstracție de obiceiurile lor rele, erau cei mai de treabă, cei mai cavaleri și cei mai dezinteresați oameni». Și Nakens povesti o întîmplare așa cum o auzise din gura unui condamnat.

Un spărgător întrase împreună cu un tovarăș într'o casă în lipsa locatarului, dar în loc de lucruri de valoare, găsi numai un număr de polițe, printre care o chitanță pentru un ceasornic amanetat în acea zi. Pe domnii spărgători îi cuprinse mila. Lăsară totul neatins și plecară, nu însă înainte de a pune lîngă chitanță cei 12 *pesetas* necesari pentru scoaterea amanetului și încă două trei monede pe deasupra.

Retragerea d-lui P. P. Carp

D. Carp retrocedează șefia. — Nemulțumirile dintre conservatori. — Protestarea junimiștilor

D. Carp retrocedează șefia

D. P. P. Carp s'a retras cu totul la Țibănești de unde nu se va mai întoarce pînă la toamnă.

Fiindcă această retragere la sihăstrie a produs vii nemulțumiri printre unii conservatori, d. P. P. Carp a retrocedat șefia primită acum un an d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Această retrocedare este numai provizorie, adică până la toamnă, cînd d. P. P. Carp va relua bastonul de mareșal.

Așa spune cronica culiselor politice. Și așa trebue să fie, căci d. P. P. Carp ne mai fiind în București, e necesar ca cineva să dirigeze destinele nenorocitului partid conservator, cu atît mai vîrtos că și d. Al. Marghiloman va pleca zilele aceste în străinătate ca să nu se mai întoarcă pînă către finele lunei Octombrie.

De altfel, șefia provizorie a Nababului nu se resimte încă în viața noastră publică— spune „Secolul".

Nemulțumirile printre conservatori

Ceea ce a determinat pe d. P. P. Carp la această retrocedare ridicolă a șefiei sale, merită să fie relevat:

Cantacuziniștii începuseră de cîtva timp să se agite printre culise în contra d-lui P. P. Carp, criticîndu-l foarte amar pentru modul cum își exercită șefia. De cît-va timp ei strigă mereu: Acțiune! Insă d. P. P. Carp nu s'a luat de loc după dînșii, continuînd să rămînă tot așa de imperturbabil cum a fost timp de 40 ani decînd face politică.

In cele din urmă cantacuziniștii au adresat prin *Conservatorul* cîteva somații șefului. Iar șeful văzînd că aliații săi nu se astîmpără, le-a spus'o verde:

— Eu nu știu să fac altă politică, decît cea pe care o fac de 40 ani. Dacă vreți gălăgie, n'aveți decît s'o faceți, dar nu pe răspunderea mea, ci pe a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

Și astfel s'a făcut, că i-a retrocedat în mod provizoriu șefia.

Dar poftim să faci acțiune dacă ai cu ce și cu cine!

Protestarea junimiștilor

Această retrocedare, deși provizorie, a produs însă o mare vâlvă printre junimiști. Ei au început să protesteze, declarînd că nu se vor supune șefiei Nababului și orice acțiune ar întreprinde acesta, ei nu se vor ralia, ci vor continua politica comodă de *dolce far niente* a d-lui P. P. Carp, cu care s'au deprins de cînd există junimismul în politică.

Și în urma acestei protestări cantacuziniștii au rămas caraghioși, ne mai putînd face nimic ei singuri.

Noi credem, de altfel, că întreaga comedie a retocedării șefiei a fost anume înscenată de dl. P. P. Carp spre a-și bate joc de cantacuziniști și spre a-i face ridicoli de tot.

Litere-Științe-Arte

Poeții în politică.—Moartea poetului francez François Coppée dă loc nu numai la obișnuitele panegirice, dar și la reflecții interesante. Viața și activitatea popularului poet abundă, ca nici-o alta, în stranii contraziceri. Opera lui de poet și de romancier e închinată exclusiv celor slabi, celor umili, celor desarmați în lupta pentru traiu. In cele mai variate straturi ale populațiunei el știa să găsească figuri de compătimit, nenorociți de deplîns, victime de ale soartei ingrate și nedrepte. Și cu toate aceste în anii din urmă François Coppèe se alipise cu trup și cu suflet reacțiunii și se amesteca în rîndurile politicianilor sgomotoși cari vroiau să răstoarne cu ori ce preț republica și să reintroneze Monarchia, atît de darnică pentru cei mici și cei umiliți pe cari, îi idealizase poetul în volume ca „Les humbles", „La Grève des forgerons", „Coupable" și altele.

Și aceste constatări suggerează comparațiuni cu cea ce vedem și în țară la noi. Scriitori cari au început prin a compătimi și chiar a lupta cu cei mici și desmoșteniți, sfîrșesc— și foarte curînd—să îmbrățișeze cauze reacționare. Cine ar mai recunoaște, bunăoară, în d. A. C. Cuza pe acel ce a scris în „Contemporanul" de pe la 1883 „Monologul calicului", sau, în d. Iorga, cine ar recunoaște pe autorul poeziilor la adresa muncitorilor proletari din revista d-lui Gherea?

In general poeții alunecă de cîte ori îmbrățișează cause politice. Sensibilitatea lor particulară îi duce la extreme. Cel puțin dacă și la noi ar face-o la bătrînețe, nu de tineri cu dorința evidentă de a parveni!

*

Condițiunea în care s'a angajat d-na Agatha Bîrsescu la teatrele din Iași și București sunt următoarele. D-sa va primi 30 la sută din încasări; va juca de 2 ori pe săptămînă, iar repertorul să cuprindă jumătate piese cu creațiuni nuoi.

*

Al doilea congres al societății internaționale de chirurgie se va ținea la Bruxelles de la 21 până la 26 Septembrie 1908. Chestiunile la ordinea zilei sunt: cancerul, chirurgia ficatului, anestezia, chirurgia pancreasului, hernia.

*

Numărul medicilor germani era în 1907 de 31416. Intre ei se numarau 6259 specialiști adecă 20 la sută.

Cei mai numeroși specialiști sunt: ginecologii, oculiștii, pentru căile respiratorii și chirurgii. In marile centre industriale predomină ginecologii, în centrele mai mici,—oculiștii și chirurgii.

*

La 22 Mai stil nou s'au împlinit o sută de ani dela nașterea lui Gérard de Nerval, marele poet care a îmbogățit literatura franceză nu numai cu insemnate opere proprii, dar și cu traduceri epocale din limba germană, ca „Faust" al lui Goethe și aproape toată opera poetică a lui Heinrich Heine. Intre acesta din urmă și Gérard de Nerval exista o adîncă prietenie și o statornică colaborare. Iată cum îl zugrăvea autorul lui „Loreley": „Acest suflet era esențialmente poetic și fără a cunoaște bine limba germană, Gérard ghicea mai bine senzul unei poezii scrisă în limba germană de cît acei care toată viața lor făcuse studii de filolo ie asupra acestui idiom".

*

„Tabagismul", lucrarea științifică a d-lui dr. Lebell e foarte căutată. In special o cumpără fumătorii cari vor să se vindece de patima tutunului. Vom reveni în curînd asupra valoarei științifice a lucrărei.

*

● Sîmbătă, 17 a. c., ora 8 jum. sara, d. dr. Eraclide Sterian, directorul revistei «Medicina populară», va ține, în aula universității noastre, și în folosul soc. *Cantina școlară din jud. Iași*, interesanta d-sale conferință despre *Temperamente și apa de mare în lecuirea boalelor*.

Informații

● Epitropii spitalului israelit din localitate s'au intrunit aseară, pentru a lua măsuri pentru combaterea epidemiei de febră-tifoidă, care a început să facă adevărate ravagii și care, după cum se știe, a făcut și două victime ale datoriei.

Epitropia a decis să se construiască un pavilion de izolare pe lîngă acel spital, anume pentru cei atinși de febră-tifoidă.

Pavilionul va cuprinde 24 paturi, 12 pentru barbați și 12 pentru femei. Pavilionul de izolare va fi construit așa ca să nu se vie de loc în contact cu cealaltă parte a spitalului.

Se va construi și o baie specială pentru acest pavilion, precum și două camere deosebite pentru personalul de serviciu.

In acelaș timp, s'a decis să se facă radicale reparații în interiorul spitalului și toate camerile să fie supuse la o perfectă desinfectare.

● D. M. B. Cantacuzino l'a întrebat ieri pe d. Carp:

— Să convoc clubul?

— *Vous voulez rire?*—respunse d. Carp.

*

La Garden-Party de Duminică s'a făcut și puțină politică.

D. Grecianu, care se agită, a făcut un contre-dans.

— Voilà ce qu'il faut faire pour être chef de parti — zise d. Cantacuzino privind bătjocoritor la dansul d-lui Grecianu.

● Un ziar local a anunțat eri că prințul Napoleon va sosi astă-zi în Iași spre a merge de aci în Rusia.

Știre neexactă.

● D. I. I. Adam, noul copist al grefei Camerei de punere sub acuzare, a depus eri jurămîntul.

● Duminică, 18 Mai 1908, va avea loc, în Aula Universității din Iași, a treia conferință a d-lui Beldiman, avocat, despre *Maurice Maeterlinck*.

Inceputul la ora 4 jum.

● Ministerul de interne avînd informațiuni că prin localitățile de la frontieră se încuviințează trecerea străinilor pentru cîte-va zile în țară, fără actele în regulă, a dat ordine ca acest procedeu să ia sfîrșit.

● La locul vacant de protoereu al județului nostru, sunt până acuma 7 candidați.

Numirea unui nou protoereu nu se va face probabil de cît după 22 Maiu, cînd se va reîntoarce I. P. S. S. Mitropolitul în localitate.

● Ministerul Cultelor și Instrucțiunei publice a pus în vedere învățătorilor agricoli ambulanți, ca să inspecteze grădinele școlare și cîmpurile de experiență, cel puțin de două ori pe lună.

● Duminică va avea loc, în sală Teatrului național, concursul corurilor școalelor secondare de băeți și de fete din localitate.

● In ziua de 15 Octombrie a. c. se va ține, în camera colegiului medical din localul spitalului central Iași, concurs pentru ocuparea definitivă a posturilor de medici primari la spitalele casei Sf. Spiridon și anume:

1). Spitalul „Precista mare" din Roman; spitalul „Spătaru Dimitrie Borș" din T.-Frumos, și 3) spitalul „Pulcheria Ghica" din Hârlău.

Medicii, cari vor să ocupe aceste locuri, vor trimite până la 5 Octombrie epitropiei cererile lor însoțite de actele necesare.

● Cu ocazia oficierei hramului Mănăstirei Neamț, la 22 Maiu a. c., I. P. S. S. Mitropolitul Partenie va face cîte-va avansări printre călugării mănăstirei.

Tot cu această ocazie se va oficia la acea mănăstire un parastas pentru pomenirea Mitropolitului Calinic Miclescu.

● Membrii comitetului pentru marile alergări ce vor avea loc la toamnă la hipodromul de pe șesul abatorului, se vor întruni zilele acestea spre a fixa zilele în care vor avea loc alergările.

● In ziua de 21 Maiu vor veni la Iași profesorii de istorie de la școalele secundare din țară, cari se vor aduna în congres la Galați.

● Astăzi, Marți, la orele 3, se vor întruni în sala Senatului membrii consiliului general al instrucției pentru a se ocupa, în ședință plenară, de programele analitice ale școalelor.

● D. doctor I. Tănăsescu a fost numit asistent la clinica chirurgicală A, a d-lui profesor doctor Sculy, dela spitalul Sf. Spiridon din Iași.

● Dl. profesor Em. Pangratti a fost numit membru în consiliul general al instrucției, învățămîntul secundar.

● Concursul pentru locurile de agregați la catedra de anatomie descriptivă de la facultatea de medicină din Iași se va ținea în ziua de 10 Octombrie, ci nu la 10 Iunie, cum se stabilise înainte.

● Astăzi au apărut ultimele tablouri de pensionari, în care figurează următorii din Iași: d. G. Aramă, profesor, cu 494 lei lunar; d. intendant D. Mihăiță, cu 773 lei lunar; Alex. Orghidan, 183 lei lunar; Virginia L. Teodoru și minorii, 164 lei.

● D. Spiru Haret, ministrul instrucției, va asista la concursul de oină ce va avea loc în Iași, la 21 Maiu.

● Făcîndu-se repartiția tantiemei ce se acordă anual portăreilor, ministrul justiției a hotărît ca portăreilor-șefi de cl. I-a să le acorde 806 lei, celora de cl. II-a 676 pentru anul expirat 1907.

Pentru ca distribuirea acestor tantieme să poată fi făcută mai repede, ar fi de dorit ca portăreii cari vor fi luat slujbă la stat, de la 1 Aprilie încoace, să facă cunoscut acest lucru serviciului portăreilor din minister.

● Astă-zi Mercuri 13 Mai reincep la grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) plăcutele și feericele Serate Cinematografice ale Teatrului Pathè Freres Paris.

Programa de deschidere este foarte bogată și nici unul din sujetele cuprinse în ea nu a fost încă văzut în orașul nostru.

Ultimele aparițiuni ale celebrei case din Paris precum: Uriașele turnătorii de fer din Creosot (Franța), Monaco și sportul bărcilor automobile—scene absolut autentice de pe natură—Beatrice Cenci, fiica lui Francesco Cenci, și întreaga viață a acestei criminale familii din sec. XVI va fi redată pe pînză ca o fidelă reconstituire a acestor pagini din Istoria Romei.

Se vor desfășura apoi o mulțime de scene comice, dramatice și instructive care vor face deliciul unei seri petrecute sub ceriul liber și într'una din cele mai frumoase grădini din orașul nostru.

Peste cîte-va zile: Serbările jubilare din Viena. Seria va începe cu: Defilarea a 85.000 copii înaintea Imparatului Francisc Iosef la Schönbrunn.

● Clubul liberal va fi convocat Sîmbătă seara spre a decide asupra listei în alegerile camerelor de comerț.

● Consiliul comunal local a fost convocat în sesiunea ordinară de astăzi Mercuri, ora 4.

Ședințele vor continua pînă la 29 Maiu.

DIVERSE

— In satul Berești s'a declarat epidemia de anghină difterică.

— Astă-noapte un incendiu a isbucnit în satul Cărniceni, distrugînd două stoguri de fîn ale femeei Elena Ceucă.

Focul a fost pus probabil de rău făcători.

CALENDARUL VITICULTORULUI

II

De la 15 Martie, dacă timpul este favorabil se desgroapă vițele, plantația de mai mulți ani precum și plantația de cu toamnă ast-fel: la vițele plantate de cu toamnă se desface mușuroiul fiind pămînt prea mult pus peste ele, contra gerurilor de peste iarnă, și se controlează să nu rămîie de cît de 3—4 c. m. grosime peste altoi. Vițele plantate de mai mulți ani se curăță de uscături ce nu s'a curățit de cu toamna și se tae în modul următor: la plantația de un an nu se lasă coarde de rod de cît un cep de 2—3 ochi (muguri) celelalte coarde se vor tăia cu foarfecile; să nu ne servim de cosor, bărdiță sau alte instrumente cum se făcea înainte. Viile în etate de 2 ani le vom lăsa după puterea fie-cărui butuc, vom căuta să lăsăm 1—2 cepi din coardele cele mai de la bază aproape de pămînt ca să nu se ridice vița. Se vor lăsa de fie-care cep după puterea viței 2—3 ochi (muguri).

La vițele în etate de 3 ani se vor lăsa 1—2 cepi cu 2—3 ochi (muguri) aproape de bază, și la vițele viguroase se vor lăsa cîte o coardă de rod de la 6—7 ochi (muguri) la vițele debile se va controla de și sunt mai bătrîne spre a nu se lăsa coarde de rod. La varietățile de struguri cu boaba mică se va lăsa totdeauna coarda mai lungă și la varietățile de struguri cu boaba mare se va lăsa coarda mai mică.

La vițele în etate de 4 ani putem lăsa coarde de rod și mai lungi adică 1.20 m. însă ne vom orienta tot d'auna la tăerea ei a lăsa coarda după puterea butucului. După tăere urmează legatul viei care se face în modul următor: în formă de cerc adică se încovoae coarda pe lîngă par formînd un cerc; și în formă de punte. Puntea este mai de preferat căci permite strugurilor să se bucure de mai multă lumină și vor da o cantitate mai superioară ca cea care se cultivă în formă de cerc. Așa dar se recomandă cultura în formă de punte.

Legătura în formă de punte se face dufiă ce încovoi sau legi coardele de par le întinzi orizontal între ele în toată lungimea lor și le legi pe araci, ajutători.

Aracii vor avea o lungime de cel puțin 2.00 m. căci se vor lega și lăstarii ce vor crește peste vară.

Cei care au viță de altoit și se ocupă cu facerea pepinierii va începe altoiul în uscat, sistemul englezesc și pus în lăzi în mușchi la stratificațiune.

In această lună se dă viilor o săpătură adîncă. Cei ce posedă viță americană pentru altoit le poate vinde pepinieriștilor.

La plantația definitivă a viților americane mume, se va da o săpătură adîncă.

LUNA APRILIE

La începutul acestei luni, după cum am zis se mai poate destunda teren pentru plantat dar trebue neîntîrziată această lucrare. Cine mai are de plantat poate planta pînă la 20—25 Aprilie mai cu seamă în terenurile umede le vor merge foarte bine vițele de și plantate mai tîrziu. Dacă via n'a fost sapată în luna Martie, în Aprilie trebue neapărat căci vor crește ochii viților, și după 20 ale lunei nu se poate lucra în vie de cît cu foarte mare băgare de seamă să nu rupă ochii care după acea dată sunt umflați mai cu seamă dacă primăvara a fost călduroasă și la cea mai mică atingere sare. Așa dar toate muncile de este posibil trebuesc executate înainte de darea ochilor.

La vițele plantate din Martie sau de astă toamnă se vor vizita mușuroaiele ca viț s nu fie descoperită de pămînt căci vînturile le poate usca foarte ușor. După fiecare ploaie trebue observat, și dacă ploaea a descoperit vițele plantate în acest an trebuesc imediat acoperite cu pămînt mărunt, sau dacă pămîntul a prins coajă în urma ploaei, deasupra viței se va rupe cu degetul această coajă și cu mare băgare de seamă spre a nu vătăma lăstarul crud care începe aproape să se vază, și dacă cumva cîte un lăstar alb se va descoperi prin ruptul cojei se va acoperi cît a fost în pămînt.

Nu trebue sămănat intre vii (noi plantațiuni) harbuji, castraveți, cartofi, fasole, varză, după cum am văzut că se practică în multe părți căci este în desavantagiul creșterei (desvoltărei) viților.

LUNA MAIU

Dacă după săpatul din Martie buruenele au început să crească, via se sapă din nou. De la 20 Maiu cînd lăstarul la vie a crescut vom începe stropitul cu zeamă bordoleasă. Această soluție se compune din piatră vînătă (sulfat de cupru) și lapte de var stîns și se prepară astfel: la prima stropitură, 1 Kgr. piatră vînătă și 800 gr. var nestîns la 100 litri apă, dacă varul va fi stîns se va cîntări și pune o cantitate dublă. Imediat ce o parte a viților ce am plantat în toamnă sau primăvară au răsărit, în această lună vom căuta și desface pe toate celelalte nerăsărite și le vom ajuta ca să răsară, în modul următor: vom desface mușuroaele și cu mare băgare de seamă să nu rupem lăstarul crud crescut și încolăcit sub bolovanul de pămînt; acești lăstari îi vom acoperi cu pămînt mărunt spre a nu fi văzuți de soare și uscați. La desfacerea mușuroaelor se vor tăia și lăstarii cei slabi de vor fi mai mulți și se va lăsa numai unul adică cel mai puternic care se va acoperi din nou pînă unde lăstarul se vede alb.

(Va urma).

Vaccinări și revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Ultime informaţii

○ **Disidenţa liberală.** Intrunirile disidenţei liberale continuă a avea loc în fie-care seară acasă la d. Iorgu Şendrea.

La şedinţa de aseară au participat 8 noui aderenţi şi s'a luat hotărîrea asupra tacticei de urmat la prima adunare generală, cînd se va face alegerea noilor membri în comitetul executiv, în locul celora eşiţi la sorţi.

*

Comitetul executiv liberal se întruneşte în astă seară şi la ordinea zilei sunt trei chestiuni:

1) Rezolvirea demisiilor, 2) tragerea la sorţi a membrilor cari urmează să iasă din comitetul executiv, 3) fixarea datei cînd va fi convocată adunarea generală.

*

După toate probabilităţile demisiile vor fi respinse— deşi demisionaţii au declarat emisarilor că-şi vor reînoi demisiile în acest caz.

Prin tragerea la sorţi a celor 7 prin care se va premeni comitetul, vor deveni vacante 12 locuri în comitetul executiv, căci la aceşti 7 se vor adăoga cele 5 locuri devenite vacante prin demisiile d-lor: Al. Ganea, numit în magistratură, Efrem Mazlîm, demisionat irevocabil, P. Poni, membru în consiliul superior agricol, Iorgu Şendrea şi Th. Jelea.

Dacă demisiile acestor doi din urmă vor fi respinse şi ei nu vor reveni asupra lor, atunci nu vor fi de cît 10 locuri libere.

*

Tactica adoptată de dizidenţi va fi următoarea:

Vor împiedeca alegerea acelora cari ar putea influenţa în senzul ca preşedenţia clubului să fie încredinţată d-lui Stere sau d-lui Gane, care n'ar fi de cît un paravan al d-sale.

In adunarea generală vor propune o moţiune ca diriguitorii partidului se ţie samă de sentimentele majorităţei clubului şi să nu tindă minoritatea a dirigui după bunul ei plac şi să nesocotească partidul şi interesele lui.

● *Acţiunea ce s'a pornit în clubul liberal din Iaşi, urmăreşte două scopuri: 1) să se schimbe actuala organizare a clubului, statutele şi comitetul; 2) o acţiune personal îndreptată contra d-lui C. Stere, de care se plînge majoritatea clubului.*

Promotorii acţiunei asigură că au peste cinci-zeci de aderenţi şi că sunt sprijiniţi, pe sub mînă, de liberali bătrîni precum sunt domnii Pandele Zamfirescu, Gr. Buicliu şi C. Climescu.

Prin reînoirea comitetului executiv, disidenţa speră că va putea introduce vre-o 12 prietini, ca ast-fel influenţa d-lui Stere să fie contrabalansată.

E de remarcat că nici d. Stere, nici prietinii săi, nu iau parte la consfătuirile comitetului.

● Un prieten al nostru întîlnind pe d. Georgel Mârzescu la palatul justiţiei, l'a întrebat:

— Dacă nu sunt nemulţumiţi la d-tră cum spui în scrisoarea d-tale din „Liberalul", ce rost au întrunirile de la d. Iorgu Şendrea?

— Acolo nu se face politică, a respuns d. Georgel Mârzescu. D. Iorgu Şendrea a a împlinit 60 de ani şi cum pentru un om care face politică o astfel de aniversare are o însemnătate deosebită, d. Şendrea a organizat cîteva petreceri în familie la care a invitat pe toţi contemporanii săi politici.

● La concursul corurilor şcoalelor secundare din localitate, ce va avea loc Duminică, la Teatrul Naţional, fiecare şcoală va executa cîte trei cîntece.

Şcoalele de fete vor ţinea concursul dimineaţă la orele 9, iar şcoalele de băeţi după amiazi la orele 2.

Comisiunea de apreciare, după cum am anunţat, se compune din d-nii: At. Teodorini, directorul Conservatorului, T. T. Burada şi Tănăsescu, inspectorul învăţămîntului muzical, care va sosi în localitate Sîmbătă seara.

● Doamna Agata Radovici-Bărsescu a convenit cu comitetul teatral din Iaşi ca să dee o serie de patru spectacole la iarnă.

Doamna Radovici va primi trei zeci la sută din reţetele brute.

Repetiţiile pentru stagiunea viitoare vor începe la 18 August.

● D. Colonel dr. Popovici Acontz, şeful serviciului sanitar al corpului 4 de armată, a fost la Roman, unde a inspectat serviciul sanitar al trupelor şi al spitalului militar din acea localitate.

● Se aduce la cunoştinţa onor. public că serviciul de **Hidroterapie şi băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul şi cu toate îmbunătăţirile reclamate de ştiinţă, funcţionează zilnic între orele: *7—10 a. m. şi 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. şi 2—4 p. m. pentru doamne,* sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin**, docent universitar şi cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Anul acesta distribuirea premiilor se va face la fiecare şcoală aparte.

Solemnitatea va avea loc la 29 Iunie.

● Primim o scrisoare din partea domnului G. V. Gherman, maior în retragere care se ocupă de plaga cerşetorilor şi propune ca administraţia comunală să creeze o dare pentru contribuabili, care să servească de fond pentru întreţinerea cerşetorilor.

● D. Mihail G. Ionescu a fost numit asistent la laboratoriul de analize chimice din Iaşi, în locul d-lui G. Balif, demisionat.

● In sala teatrului din Roman maestrul Caragiale îşi va desvolta mîne Joi, conferinţa sa intitulată *Lecturi umoristice.*

Conferinţa o ţine maestrul în profitul societăţei *Caritatea* şi este patronată de doamna şi d. C. Cantacuzino Paşcanu.

✻ La examenul de ajutori de învăţători au reuşit din cei 6 candidaţi, prezintaţi la teză numai 3 şi anume: d-rele Maria Casian, Tarsiţa Chitariu şi d. Constantin Gh. Cercel.

In astă-seară aceştia vor depune proba orală, în localul liceului Naţional.

E de relevat un lucru; la ultimele serii de candidaţi comisiunea a dat nişte chestiuni foarte grele ce nu se potriveau de loc cu competinţa candidaţilor.

Asemenea chestiuni, n'au fost date nici candidaţilor care au dat examen de înaintarea pe loc şi nici celor care au dat examen pentru obţinerea titlului de definitivat. Din această cauză unii dintre cei mai buni învăţători suplinitori, care s'au prezentat la examen, au căzut.

Şi aceasta, numai pentru că aceştia nu intră în bunele graţii ale satrapului Haliţa, inspector şcolar.

Incă o creatură a d-lui Haret!

● Astă-zi s'a prezintat din nou la locuinţa d-lui sculptor Ţaţomir, comisiunea însărcinată cu facerea monumentului regretatului fost director al liceului, Vasile Burlă.

Bustul a fost găsit perfect asemănător şi rămîne numai a fi turnat în bronz, până la 1 Iulie cînd va fi aşezat la mormînt.

● Expoziţia naţională de la şcoala de belle arte, va rămînea deschisă până la 1 Iulie.

● D-na Lucreţia Bîrsan, împreună cu micuţul violonist Mircea Bîrsan au organizat un frumos concert la Ploeşti, care va avea loc la sfîrşitul lui Maiu. D. Zirra va da de asemeni concursul seu.

● In ziua de 22 Iunie vor sosi la Iaşi profesorii de istorie, întruniţi în congres la Galaţi, spre a vizita Iaşul cu împrejurimele lui, cum şi expoziţia naţională.

● Astă-zi dimineaţă soldaţii regimentului 13 Ştefan cel Mare au început să facă exerciţii de îmbarcare în gară.

Aceste exerciţii vor dura cîte-va zile.

● Luni 19 Maiu vor începe concursurile elevilor şi elevelor de la şcoala de bele arte.

Examenele teoretice se vor ţinea dela 1 Iunie.

● Agenţia Romînă ne comunică următoarea telegramă cu privire la starea timpului în Europa.

Buda-Pesta—cald, Londra—nori, Liverpol—nori, Paris—noros şi ameninţător, Berlin—variabil.

● D. D. Ionescu, inspectorul învăţămîntului gimnasticei în şcoalelele secondare, a sosit azi dimineaţă în localitate.

D-sa a venit să aranjeze concursul de „oină" ce va avea loc în ziua de 21 Maiu, în localitate, între echipele tuturor şcoalelor secondare din ţară.

● Aseară d. Staichitoiu, doctor în drept de la Bruxelles şi candidat la examenul de equivalare a diplomei sale, şi-a susţinut cu desebit succes prima probă scrisă şi orală tratînd despre Teoria lui Maltus.

● Aflăm că d-ra Elena Deleanu a deschis un salon de mode în Iaşi, str. Vechie 27 (lîngă biserica Bărboi).

Indemnăm publicul să incurajeze noua întreprindere.

● **Judiciare.**— Apelul Zemstoului din Upravă (Basarabia) pentru revandicarea a două moşii din judeţul Dorohoi, se judecă astă-zi înaintea secţiunei a II-a a Curţei.

Zemstoul e represintat prin d. M. B. Cantacuzino, iar d. George Kalmuski, reclamantul, prin domnii A. A. Bădărău, N. G. Nanu şi Goldental.

— La secţia I a tribunalului se judecă azi o speţă importantă: d. L. Kaufman era arendaşul moşiei Băcu, judeţul Vaslui, proprietatea d-lui Aurel Rişcanu. Incetînd plăţile d. Kaufman, creditorii au scos în vînzare productele şi arătura de pe moşie, care au fost adjudecate, cu 24000 lei, asupra unui concurent.

Acesta voia să între în drepturile de arendă, dar proprietarul i-a intentat acţiune în reziliare, pentru că, potrivit contractului, arendarea nu s'a făcut cu consimţimîntul seu.

— Un proces foarte interesant s'a născut intre colectorul de lozuri Sandbrand şi un sub-colector al acestuia. Sub-colectura mergea rău şi se conveni pentru restituirea biletelor. Sub-colectorul trimise lozurile lui Sandbrand şi, în aceeaşi zi, unul din bilet cîştigă premiul de 70.000 lei. Sub-colectorul telegrafiă poştei din Bucureşti ca să nu remită pachetul cu bilete şi Sandbrand, la rîndul său, făcu poprire la direcţia loteriei.

Al cui va fi cîştigul? Justiţia va lămuri cazul.

● **Universitare.** — Astă-zi la orele 10 dimineaţă, d-ra Lucreţia Rădulescu a expus la cursul d-lui profesor A. D. Xenopol, conferinţa sa asupra lui Ludovic al XI.

— Inscrierile la examenele din sesiunea de Iunie vor avea loc, la facultatea juridică până la 20 Maiu; la litere, de la 20 la 31 Maiu, iar la ştiinţi până la 5 Iunie.

— La seminarul pedagogic va avea loc azi de la 3—4, lecţiunea practică la igienă ţinută de d. Nicolae Borş. Critic şi raportor vor fi d. Constantin Nicolau şi D. N. Iancu-Tutova.

Mîine, va ţine d. Alex. Ghiorghiu, lecţia practică cu clasa IV, la geologie. Critica va face-o d. I. Scriban, iar raportor al lecţiunei va fi d. Nicolae Muzicescu.

Ultima lecţiune va ţinea-o la 16 Maiu de la orele 3—4, d. N. Muzicescu, la algebră. Critic va fi d. N. Cumpătă şi raportor Al. Ghiorghiu, licenţiaţi în ştinţi.

● De oare-ce s'au început lucrările de dărîmarea palatului administrativ, biroul inspectoratului agricol regional a fost strămutat astăzi de acolo.

Pentru acest birou s'a închiriat un local anume, în str Romînă.

● La ministerul instrucţiunei publice se lucrează actualmente la întocmirea comisiunelor profesorilor care vor examina pe elevii preparaţi în particular.

Comisiunele se vor cunoaşte la sfîrşitul lunei, iar examenele vor începe la 1 Iunie a. c.

● Din Kişinău ni se scrie că seminarul de acolo, care a fost închis încă de astă-iarnă din cauza unor nereguli găsite în scoală, nu va mai fi redeschis de cît la toamnă—odată cu reînceperea noului an şcolar.

● Parchetul de Ialomiţa a cerut autorităţilor locale prinderea şi arestarea lui Ietrach Chiriavan, care fiind dat în judecată pentru bancrută frauduloasă a dispărut.

● Decanatul facultăţei juridice a comunicat Ministerului instrucţiunei procesele verbale prin care consiliul se pronunţă asupra utilităţei creărei locurilor de docenţă în specialitatea procedurei civile, a dreptului comercial, a dreptului roman şi a dreptului internaţional privat.

● După cum am anunţat, dela 1 Iunie după sfîrşitul anului şcolar, elevii şcoalelor secondare, vor face escursiuni.

Escursiunele acestea vor dura pînă la sfîrşitul lunei.

Elevii vor fi împărţiţi în serii şi ei vor fi conduşi de profesorii lor.

De asemeni şi elevii şcoalelor primare vor face escursiuni prin împrejurimele oraşului.

● Examenul institutorilor şi învăţătorilor pentru obţinerea titlului de definitivat, a luat sfîrşit astăzi.

Rezultatul se va cunoaşte peste cîteva zile.

● In ziua de 20 Maiu, vor pleca la Constanţa preşedintele şi toţi membrii camerei de comerţ din Iaşi, spre a lua parte la congresul camerilor de comorţ ce se va ţine în zilele de 21 şi 22 Maiu.

D. Anton Carp va participa atît la deschiderea congresului, cît şi la banchetul ce se va da după congres.

◕ Se dă în întreprindere construcţiunea şi reconstrucţiunea a 18 podeţe de lemn de stejar pe soselele şi drumurile din circumscripţia III-a, judeţul Iaşi, lotul II.

Valoarea după deviz e 12160 lei şi licitaţia se va ţinea la ministerul lucrărilor publice şi la prefectura judeţului Iaşi în ziua de 6 Iunie.

● Din Vaslui ni se comunică următorul fapt *picant*: un evreu cu numele Ilie Iosupovici a strîns de pe la arendaşii evrei, somaţi că vor fi expulzaţi, suma de 7000 lei, care sumă a fost distribuită cui de drept pentru potolirea avîntului de democraţie... naţională

Şi avîntul s'a potolit!

● Institutorul I. D. Dimitriu a fost chemat astă-zi la revizorat şi supus unui nou consult medical.

Vom reveni mîne.

● Divergînţa în procesele intentate direcţiei tramvaiului, sorocită a fi judecată astă-zi, s'a amînat pentru 19 Mai.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI

De vînzare la Colectura Principală

Th. P. Maximovici

Piaţa Unirei. (lîngă Băcănia Ermacov.)

Agenţia teatrală „Thalia" (Redacţia *Gazetei de Iaşi*, colectura generală de bilete a Loteriei romîne) *s'a mutat* **str. Lăpuşneanu,** *alături de băcănia Ermacov,*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 14 Maiu.

LOTERIA

La tragerea de astă-zi au cîştigat:

10000 lei No. 5381 41864.

5000 lei No. 1116.

2000 lei No. 42973, 23,072, 28051.

1000 lei No. 48014, 31942, 51291, 23605, 34277, 59651, 23203, 12615, 50446, 178, 27029, 34271, 35359, 7557, 55124.

500 lei No. 25554, 25289, 46634, 38832, 51230, 21112, 14629, 12138, 6590 57256, 21574, 24634, 22838, 56109, 11031, 18676, 20584, 52851, 38500, 17840 51729, 5922, 823, 6446, 1125.

200 lei No. 312, 195, 763, 106, 136, 1018, 2042, 3008, 3002, 4037, 6086, 6050 7010, 7082, 7077, 8064, 9980, 9023, 9990 10304, 11078, 12042, 15018, 15248, 17087 23501, 26001, 27019, 28339, 29091, 29024 30043, 34520, 39036, 41086, 41032, 46073, 50010, 50059, 52052, 52034, 520 7 53002, 55046, 57048, 57078, 59064, 59065, 59053.

In prima zi a tragerei Loteriei Regatului Romîn

Sorţul a făcut ca în colectura mea să **iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei**

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.

(Piaţa Unirei)

Casa rurală

Bucureşti.—Nici până în prezent statutele cassei rurale n'au fost discutate.

Aceasta din cauză că statutele, întocmite de d. Anton Carp, sunt în cercetare şi corectare la d. Em. Costinescu.

Electorul Filipescu

Bucureşti.—Se afirmă că d. N. Filipescu, electorul cărdăşiei junimisto-cantacuzinistă, ar fi propus ca la locurile ce vor fi vacante la colegiul II de Ilfov, să candideze d-nii Mişu Deşliu şi dr. N. Leonte, ţinînd samă că ambii dau tot concursul lor pentru propaganda electorală în Capitală.

Ploile

Bucureşti.— Institutul meteorologic comunică, că ploile încep a se generaliza în toată ţara.

La Bucureşti, astăzi, cerul este înourat.

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Consiliul anunţat pentru ieri s'a amînat pe mîne, din cauza presenţei în Capitală a prinţului Napoleon.

La ordinea zilei mine: Casa rurală şi alte chestiuni importante.

Convocare de consiliu

Botoşani. — Consiliul general de aci a fost convocat în sesiune extraordinară pentru ziua de 2 Iunie.

10 Mai la Salonic

Salonic.—Ziua de 10 Maiu a fost sărbătorită aci, cu o deosebită solemnitate.

La serbarea ce s'a organizat cu acea ocazie, au luat parte d. Pennescu, consulul României la Salonic, precum şi toţi membrii comunităţei romîne din acea localitate.

D. Blanc a donat cu această ocazie suma de 500 lei pentru elevii şcoalei din Salonic şi 500 lei pentru construirea unui paraclis.

Ciuma

Constantinopol.—De la 7 Mai pînă la 23 Mai au fost la Bagdad 20 de cazuri de ciumă, printre care 6 mortale.

Revocarea dictaturei

Lisabona.— Preşedintele consiliului a prezentat Camerei un proiect de lege, revocînd decretele dictaturei.

Chestia dobrogeană

Constantinopol. Negocierile turco-romîne cu privire la chestiunea dobrogeană au reînceput Joi.

DUMA

— Chestia finlandeză —

Petersburg.—Duma urmează discuţia interpelărei privitoare la Finlanda. Deputatul Markow din extrema dreaptă zice că în cazul cînd constituţia finlandeză vatămă interesele Rusiei, ea trebue abrogrată. Extrema dreaptă persistă în interpelare. Naţionalistul Weschini salută declaraţiile făcute de primul ministru Stolipin şi speră că guvernul va depune un proect de lage care să reguleze relaţiile dintre Finlanda şi Rusia.

Omorîrea unui rus la Geneva

Geneva. — Rusul Boris Naidoff a fost asasinat. Ucigaşul a fugit.

Naidoff locuia aci de cîte-va luni, dîndu-se drept corespondent al ziarelor ruse. Se presupune că ucigaşul a executat ordinul unui comitet secret.

Un asasinat

Constantinopol.—Azi dim. Isac Molho, directorul sucursalei de aci a băncei Salonicului, a fost ucis de un albanez, paznic al băncei.

Causa asasinatului nu e politica ci vre-un motiv de serviciu. Directorul dăduse mai multe ordine asasinului care nu se supuse, şi el fu concediat.

Incăierare

Lemberg.—O încăerare s'a produs eri seara la Czernichow, în districtul Tarnopol între ţaranii îngrămădiţi şi jandarmi, aceştia din urmă fiind ameninţaţi cu ocazia anchetei ce făceau cu privire la exploatarea neautorizată a pescăriei, care este arendată. Jandarmii au trebuit să întrebuinţeze armele; 5 ţarani au fost ucişi, mai mulţi au fost răniţi.

Adunarea naţională

Constantinopol. — Duminica trecută trebuia să fie deschisă adunareá naţională din Samos, însă prinţul Kopassis Efendi a refuzat să iscălească decretul respectiv.

Se asigură că prinţul este maltratat şi ţinut prisonier în palatul său.

Lupte în India

Londra. —Agenţia Reuter află că Duminică a avut loc o luptă în India de nord, între trupele engleze şi 3000 de insurgenţi.

Insurgenţii au fost învinşi şi au perdut 100 de oameni.

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale.

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, învită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA Comuna Copou — "MODERNA" str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Pe calea cea mai modernă şi higienică se spală chimic şi se boeşte fără a altera: Haine de Domni şi Copii, Rochii şi Bluse de Dame, Toalete de Bal şi Promenadă, Uniforme şi Bluse Militare, Mănuşi, Perdele, Covoare, Broderii, Umbrele, Pelerine de cauciuc, Cordele, Rufe, etc. etc.

La vechiul şi renumitul Magazin

fost

S. SCHILLER

Sub noua firmă **KAHANE & BRIS.**

Str. Ştefan cel mare No. 4

lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, lănuri de rochii şi bluze, pânză de olandă,* dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverte, covoare, perdele, napape, veştminte bisericeşti, muşamale,* etc. etc,

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să nu viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris

fost

S. SCHILLER

Dr. D. FRUHLING

fost intern de Spital

Stabilit în strada Lozonschi 8

Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

A. G. DABIJA

AVOCAT

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Album franco de timbres demandé

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :
Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curăţătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina** şi **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului si ale pulmonilor, a tusselor invechite, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insamnitelor**, etc.

Paris, strada 22, Drouot şi la toţi farmacii

GRILLAGES 1m de haut LE METRE 0f30

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IASI : Farmacie FRATII KONYA.

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 437.—IAȘI, Vineri 16 Iul. 1903

Proprietate şi Proprietari

Iată un an întreg scurs, în care s'a vorbit foarte mult şi s'a scris şi mai mult despre proprietate în Romînia, despre rolul ei social şi despre utilitatea sau inutilitatea marei proprietăţi.

O întreagă literatură a îmbogăţit seria scrierilor cu caracter economic. Toţi cei chemaţi şi nechemaţi şi-au spus cuvîntul.

Zeci de broşuri, sute şi mii de articole, volume chiar în serii, monografii, date statistice, toate-toate au venit şi au răspicat rostul proprietăţii în Romînia şi evoluţia stăpînirei de pămînt.

Ţara trebue să fie a naţiunei şi pămîntul să fie al naţionalilor, căci a trecut de mult vremea cînd ţara era domeniul regilor, şi o trecea de zestre ca pe orice proprietate particulară.

Mai mult încă; mişcarea stăpînirei de pămînt n'a fost aceeaşi în toate timpurile, iar la noi în ţară a avut şi ea fazele sale.

Un fapt vădit ese din evoluţia stăpînirei de pămînt: pamîntul tinde să treacă din stăpînirea celor puţini în mîna celor mulţi, din mîna zecilor şi sutelor de proprietari mari în mîna miilor şi sutelor de mii de proprietari mijlocii şi mici.

A se mai reveni la starea veche nu se mai poate. Dar în starea actuală, după cum pe căi legale şi evolutive s'a stăpînit pămîntul de cei puţini, tot aşa legal şi evolutiv va trece în mîna celor mulţi, selecţiunea celor buni şi harnici făcîndu-se pe o scară mai întinsă.

Nu însamnă că dacă se întinde de fapt principiul stăpînirei, trebue ca prin mulţime să se stînjenească desvoltarea celor buni prin cei mulţi şi mediocri ori leneşi.

Faptul că pămîntul a fost mai de demult în mîna celor mai puţini însamnă că selecţiunea s'a făcut pe o scară îngustă, făcînd să între pămîntul în mîna celor mai buni, mai bogaţi, mai puternici.

Şi azi luptăm ca prin pămînt să învingă cei buni, ca numai cei buni să se poată îmbogăţi şi deci să devină puternici.

Pămîntul nu e un obiect de bursă, ci D-zeu l'a dat omului de hrană, ca prin munca braţelor sale să-l rodească. Numai în acest scop stăpînirea de pămînt are cuvîntul de a fi.

Deci funcţiunea socială a proprietăţii prevalează dreptul individului asupra pămîntului.

Cel care deţine un milion rentă perpetuă în ladă şi tae numai cupoanele, n'are altă respundere de cît către sine. In milionul de lei pus în rentă nu vedem nici o funcţie socială deosebită.

Cu totul de altfel stă lucrul cu milionul de lei pus în pămînt. Tot utilajul economic pus în slujbă pentru a rodi acel milion de lei, nu reprezintă numai o valoare cu referinţă la proprietar, ci la toate acele organe omeneşti şi deci sociale, care fac să rodească milionul de lei.

Dacă stăpînul pămîntului îşi uită de răspunderea sa socială, rolul său e ştirbit şi poate chiar dăunător.

Din acest punct de vedere proprietatea cît de mare e o necesitate socială, dacă se revarsă prin exerciţiul ei asupra întregei mase a ţării şi braţele ce le utilizează.

Indepărtarea de la această chemare socială e o lipsă de la datorie, şi poate aduce în discuţie însuşi principiul proprietăţii.

Şi cînd ne gîndim că din începutul ei proprietatea mare a fost şi un centru de naţionalizare a tuturor elementelor ce au venit în atingere cu pămîntul ţării, azi cînd această chemare e împlinită, rămîne slujba socială de îndeplinit.

Acest organ social dat pe mîini străine, închiriat la jucătorii de bursă agricolă, e tot ce poate fi mai dăunător mecanismului social al ţării.

Proprietari, îndepliniţi-vă exerciţiul proprietăţii, căci, după cum e anormal lucru ca cineva să fie popă fără să facă pe popa, să fie doctor dar fără să facă pe doctorul, să fie inginer fără să-şi exerciteze meseria, să fie profesor fără să se ducă la catedră, asemenea e anormal ca cineva să fie proprietar fără să exerciteze funcţia lui socială de proprietar.

Dar la noi aceasta e o boală generală, şi aici e răul.

Dacă la început proprietatea mare a fost cuibul naţionalizării solului, azi cel puţin să nu-şi părăsască slujba ei socială, spre binele ei, şi al ţării.

* * *

Desidenţa liberală

In corpul ziarului cititorii găsesc o sumă de declaraţiuni, pe care un liberal marcant, deputat de Iaşi, le-a făcut, asupra rostului şi cauzelor dezidenţei liberale ce s'a produs de cîtva timp.

Acele declaraţiuni au însemnătatea lor, fiindcă chestiunile atinse sunt de cea mai mare importanţă, nu numai în privinţa treburilor din lăuntrul partidului liberal, ci şi în privinţa mersului politicei noastre în genere.

Dacă facem abstracţie, însă, de chestiunile de ordin general şi ne menţinem în sfera faptului special, al desidenţei care ţine regulat întruniri la d. Iorgu Şendrea, de sigur că orice om serios şi cu educaţie serioasă politică, nu poate privi cu simpatie o atare mişcare.

In genere disidenţele ascund un mobil inavuabil, nemulţumiri ascunse, pofte nesatisfăcute, promisiuni neîndeplinite. Mobilul acesta, în deobşte mascat cu o idee oarecare, trebuie să cadă pe al doilea plan, dacă nu poate fi suprimat complect—şi din această cauză mişcarea nu poate fi simpatică, căci este o deosebire între vorbă şi cuget, între cuvînt şi faptă, între motivul real şi cel exprimat. Şi de aceea, ca orice lucru lipsit de sinceritate, desidenţele nu pot fi aprobate, ne cum susţinuts.

Există o manifestare—pe nedrept denumită desidenţă— care poate să cîştige inimele tuturora şi căreia succesul îi este asirat. E vorba de acea manifestare care are loc cînd se produce o revărătire în contra unei organizaţiuni necorespunzătoare timpului, sau care are la baza ei inichitate cerijată în sistem de diriguire. O atare mişcare este menită să triumfe, ea are rostul ei, rolul ei istoric şi este menită a cîştiga şi cugetul şi inima. Exemplul succesului partidului conservator-democrat învederează adevărul celor mai sus susţinute.

Intruneşte oare disidenţa de la d. Iorgu Şendre aceste condiţiuni? Nici un om serios n'ar putea susţine că da. Desidenţa aceasta are la baza ei paraponul unora, ura altora, pretenţia nesatisfăcută a lui X sau prezumţiositatea lui Y.

Astfel de organizări pot cel mult constitui în viaţa unui partid, un deranjament de moment, dar atît şi nimic mai mult.

A! dar se va zice că mişcarea are oarecare însemnătate fiindcă cei din dezidenţă reprezintă tradiţia partidului liberal. Oare aşa să fie? Oare cu toată prezenţa d-lui Sturza în capul guvernului tradiţia colorează reformele de asta-zi ale guvernului liberal? Sau noile tendinţi şi curente? Şi partidele noastre mai ţind astă-zi la supunerea oarbă către această imaterială dar a tot puternică autoritate care se chiamă tradiţie? Şi dacă lucrul este astfel, ce va mai fi peste cîţi-va ani, cînd locul d-lui Sturdza îl va lua d. Ionel Brăteanu, iar partidul conservator-democrat va remînea singurul adversar al partidului liberal? Ce va mai remînea din sfînta tradiţie?

Precum se vede desidenţa de la d. Iorgu Şendre nu poate fi simpatică prin natura obîrşiei, nu are rost fiind că se pun de a curmezişul timpului, şi nu poate avea succes pentru că unicul ei element de prestigiu este condemnat foarte curînd la peire.

Sub rezervă

Ni 's'a relatat eri, Mercuri, tîrziu după apariţia gazetei, o noutate care, dacă se va adeveri, ar merita să fie cinematografiată, căci ar avea un colosal succes ilariant.

S'ar fi convenit anume—aşa spune legenda—ca partidul liberal din Iaşi să instaleze în fruntea listei candidaţilor săi la alegerile pentru Camera de comerţ, pe d-nul—profesor doctor C. Botez.

Numitul profesor—doctor este—o recunoaştem şi noi, adversarii sei politici—de un comerţ foarte plăcut. Vînător pasionat, d. doctor Botez întruneşte calitatea proprie Nemrozilor: ştie povesti.

Dar ca profesorul de la facultatea de medicină din Iaşi, chirurgul de la Spiridonie, să-şi fuzioneze comerţul agreabil cu profesia stranie, pentru d-sa, de comerciant—aci începe rolul lui Pathé frères—dacă, fireşte, legenda se va realiza.

Fapt este, în tot cazul, că numele profesorului-doctor figurează între acei cari urmează a fi stabiliţi candidaţi comerciaţi. Lipsa totală a unui serios cap de listă, nesiguranţa liberalilor, ar fi făcut să se apeleze la comercializarea chirurgului, care, doar atîta legătură are cu comerţul ieşan, că este presidentul consiliului unei case de economii.

Dar cum lucrurile ridicule au totdeauna şi partea lor serioasă şi partea lor morală, le vom vedea şi în cazul realizărei ştirei ce ni s-a comunicat. Partea serioasă ar fi evidenţa prăpastiei liberale în Iaşi; partea *morală*: impunerea unui profesor universitar de a candida la o demnitate absolut incompatibilă cu profesia lui.

Un chirurg—presidentul camerei de comerţ, conducătorul intereselor economice ale unui oraş! S'ar reedita pozna lui I. Brătianu, care, în vremea omnipotenţei lui, încredinţase unui căpitan în retragere—postul de medic primar al judeţului Dorohoi.

Dacă ştirea ce ni s'a comunicat va rămînea un simplu deziderat—ne-ar părea bine şi pentru demnitatea oraşului şi pentru acea a d-lui doctor Botez, pe care un partid în desperare cată să-l impună la cel mai mare sacrificiu.

Cazul căpitanului Costinescu

Vremea, în mersul ei înainte, a dat încetul cu încetul o faţă nouă ţărei aceşteia. Ne-am modernizat—prea repede poate. Dar am rămas în urmă în unele privinţi şi cătăm să spunem că codicele justiţiei militare, prăfuit de vremuri, este un monument de regres. Recunoaştem că, în ce priveşte severitatea legiuitorului, codul justiţiei militare trebue să fie mai riguros de cît este codul nostru penal, fiind-că voim să avem cinste în armată, să menţinem armata la înălţimea la care se află.

Dar codul justiţiei militare, aşa cum se află întocmit, nu numai că nu corespunde spiritului timpului, dar rigurositatea lui dă în ridicul.

In Iaşi, la ordinea zilei, avem un caz de o durerositate extremă. Inchisoarea militară găzdueşte preventiv pe un căpitan, om aproape bătrîn, care s'a făcut vinovat de faptul că un sub-altern al său a delapidat bani. Vina căpitanului este deci de ordin civil şi nu ştim de ce a fost arestat căpitanul.

Nici chiar după legile militare, d. Costinescu nu este penalicoşte vinovat de fapta comisă de un altul. Atunci de ce se află arestat? Dacă d. Costinescu are cu ce plăti păcatele altora—el poate fi executat, dacă nu se execută. Iar dacă n'are—şi sărăcia nu este pedepsită de codul penal—de ce a fost depus?

Uite întrebări la care nimeni nu poate respunde, fiind-că codul militar este el însu-şi un curios semn de întrebare.

Dar ca un om să fie şi torturat şi desfiinţat fiind-că, de şi complect nevinovat—el cade victima unor legi imposibile—aceasta nu se poate admite. Năpastele sunt făcute pentru oameni şi om pentru om năpăstuit trebue să sară. Aşa zice legea—nu cea civilă, nici—mai ales, cea militară—ci a firei lege.

Un tînăr ofiţer, sedus de primăvara vieţei, a păcătuit, s'a judecat singur şi şi-a aplicat cea mai grea din pedepse.

Cu glontele ce şi-a gonit în piept, el a subscris, cu a lui mînă, vina lui. Acum că vinovatul nu mai este, s'a inventat un altul—dar o justiţie dreaptă nu umblă cu iveţiuni.

Ori cum fie—năpăstuitul există şi o datorie pur omenească cere scăparea acestui năpăstuit.

Dacă nu se poate altfel, dacă budgetul ministerului de răsboi al Romîniei nu poate suporta lipsa celor cîte-va mii lei—este de datoria colegilor d-lui Costinescu să împlinească acea lipsă.

Să sperăm.

Un deputat liberal a acordat un interview important unui colaborator al ziarului nostru, cu privire la noua disidenţă ce s'a proclamat în partidul liberal local.

Textul acestui interview se găseşte în cuprinsul numărului de faţă al OPINIEI.

OAMENI ŞI LUCRURI

IMPARAŢII

Serbările pentru marele jubileu al lui Franz Ioseph au început. Măreţul palat şi splendidul parc de la Schönbrun sunt teatrul celor mai mari şi mai călduroase manifestaţiuni de simpatie din partea tuturor straturilor poporului austriac şi în mijlocul veseliei generale tronează, din nefericire stingher şi umbrit de amarul singurătăţii, cel mai bătrîn Monarc al Europei. E unul din acei stejari care a crescut şi a trăit pînă să ajungă ca trunchiul să vegeteze din pricina umbrei sale proprii şi în ea să-şi iroasească vigoarea adunată în zadar.

Una din cele dintăiu şi mai grandioase manifestaţii în decursul acelor serbări jubilare, a fost acea şcolară: o urare adusă Impăratului de către întreaga populaţiune şcolară a Vienei. Neputînd toţi locuitorii să vină cu urări la Schönbrun şi-au trimis cel puţin copiii, ca să le rămînă acestora întipărită de-apururi figura veneratului Suveran. Un număr de 85 de mii de copii, o armată uriaşă de şcolari, băeţi şi fetiţe, au venit la reşedinţa imperială ca să iee parte la măreaţa serbare şi acesta a fost cu siguranţă momentul cel mai superb ce-l pot avea serbările în cursul lor. Un oraş întreg de copii, frumoşi, gătiţi de serbătoare, plini de frăgezime şi de emoţiune, de vioiciune şi de curiozitate, perândindu-se în costumele lor şcolare, desfăşurîndu-şi puterea tinereţei lor înaintea Imparatului încovoiat de ani. Ce contrast izbitor!

Cortegiul însă—pitoresc şi ameţitor de frumos în varietatea lui—era din cale afară imens şi lucrul nu putea trece fără pericol, cu toate marile precauţiuni ce s'au luat. Una mie de copii s'au reîntors ori au rămas bolnavi, contractînd boli mai uşoare sau mai grele. O mie de copii! Tabloul ni se înfăţişează numai decît, trecînd din lumină în întuneric, de la veselie la tristeţe, de la entuziasm la compătimire... O mie de copiii! Cîtă viaţă, cîtă frumuseţe, cîtă speranţă şi cîtă grijă reprezintă ei pentru ai lor, pentru lumea toată! Şi ori cît ar fi de scump şi de drag jubileul pentru poporul ce-şi adoră Suveranul, nu se poate să nu fie amărît şi indispus în faţa acestei mari hecatombe care se chiamă boala a o mie de copii!

Ce plăcere stranie şi ce senzaţie complexă are bătrîneţea de a vedea copii, de a vedea carne tînără, sînge viu, mişcare sglobie înaintea sa! Aceasta îi dă senzaţia de reîntinerire şi fiorul de vigă nouă, îi reînvie o comoară de impresii plăcute şi-i se pare că e omagiul suprem al existenţei însăşi pe pămînt. Cu toate aceste găsim lucru de neînţeles de a se întruni la olaltă o legiune de 85 de mii de copii tineri, de a-i pune în atingere directă, de a-i transporta departe, de a-i supune oboselilor şi emoţiunilor mari, cum s'a făcut cu prilejul acestui jubileu la Schönbrunn. Căci, dacă din mia de copii îmbolnăviţi numai un mic, cel mai mic număr ar cădea victimă,—ce suflu de mînie dreaptă ar vibra în inimile poporului în faţa jertfei atît de mari cum este viaţa unui copil! Un singur copil dacă ar muri, din acea casă, din sinul acelei familii, n'ar mai porni binecuvîntări şi urări pentru iubitul Monarc, ci blesteme, pentru că nici-o serbătoare bătrînească nu poate răsplăti părinţilor şi lumei moartea unui copil.

Exemplul catastrofei de la încoronarea actualului Ţar al Rusiei ar fi trebuit să înveţe ca să înlăture pentru totdeauna uriaşele masse. Dar Imparaţii nu trăiesc nici odată în deajuns ca să înveţe ceva şi de la popor.

Rodion

Misticismul lui François Coppée

Una din cele mai curioase şi mai grele probleme psihologice ale omenirei este şi va rămînea pururea fenomenul subitelor transformări ce sufere omul din punctul de vedere al credinţelor religioase.

Se citează cazuri istorice, întîmplări celebre: cugetători cari în toată viaţa lor au trecut drept ateişti, oameni cari n'au recunoscut nici odată credinţei religioase vr'o putere ori vre-o înrăurire morală, sceptici cari s'au mulţumit totdeauna a tăgădui misterele unei pretinse divinităţi—devin în mod subit şi fără vre-o cauză determinată credincioşi fervenţi, se convertesc la un moment dat şi se reîntorc în sînul credinţelor religioase, reintră în pacea şi în calmul unei anumite biserici căreia îi jură devotament şi sacrificii pentru ispăşirea trecutului. Un filosof îndrăsneţ şi în acelas timp un poet neasemănat ca Victor Hugo, care o îndelungată viaţă a rostit numai blasfemii, moare mărturisind părerea de rău şi întrupînd revenirea la religiositate prin cea mai scurtă şi lapidară frază:

—„Je crois en Dieu!"

*

A explica asemenea fenomene psihice e din cale afară greu, iar problema e din domeniul celor mai obscure. E probabil eterna teamă a omului în faţa necunoscutului ce se deschide odată cu prăpastia morţei, e sentimentul de slăbiciune, conştiinţa micimei omului faţă de imensitatea naturei în care simte că se contopeşte şi se pierde ca un simplu atom lipsit de importanţă.

De aceia, cele mai multe cazuri de asemenea natură le vedem petrecîndu-se în legătură cu mari primejdii, cu boli grele. De multe ori salvarea neprevăzută de vr'o suferinţă mare, aşa zisa scăpare de la o moarte „sigură" determină o reîntoarcere la credinţă, o împăcare a omului cu Dumnezeu. E drept că cerul e totdeauna gata să încheie pace cu muritorii pentru că, de cînd lumea:

On trouve avec le ciel
Des accomodements...

*

Un caz clasic de natura celor pomenite mai sus a fost şi acel al poetului François Coppée despre a cărui moarte am vorbit în ziar şi a cărui activitate literară ocupă un loc important în istoria literelor contemporane.

Pînă la 1897 Coppée nu putea trece macar drept un catolic credincios.

Era mai curînd un indiferent care cînta poate uneori în religiune o legendă, o imagine frumoasă, un element de artă. Pe neaşteptate însă s'a petrecut o radicală transformare şi în următoarele împrejurări.

Intr'o zi s'a îmbolnăvit foarte greu şi scapă ca prin minune. Iar odată cu sănătatea poetul recăpătă şi credinţa religioasă. Această transformare a descris-o în cartea sa „La bonne Souffrance".

„Ce an am trăit! In Ianuarie la Pau, apoi în Iunie la Mandres am reînviat de două ori. In douărînduri m'am întins pe masa de operaţie, înconjurat de doctorii îmbrăcaţi cu halaturi albe. Feţele lor luaseră de odată un aier îngrijit; am respirat mirosul uricios al chloroformului şi, pierzînd simţirea, mi se pare c'aud în creierul meu un vuiet ca de îndepărtate lovituri de ciocan.

De două ori sunt adus în locuinţa mea ca o masă inertă, zdruncinat de mişcarea vagoanelor, purtat în trăsurile de ambulanţă, scuturat cînd la dreapta, cînd la stînga.

Cît timp am rămas oare în dureroasa nemişcare culcat pe spate? A treia parte din anul acesta blestemat! A, nesuferita duhoare a dezinfectantelor! A, nopţile cele fără de sfîrşit, fără de somn şi năbuşitoare ca munţii.

...Da, groaznic a fost acest an, 1897, pentru mine! Nu era oare chiar cel mai rău din viaţa mea?

O, nu! Ci a fost anul cel mai bun, cel mai drept!

Pentru că a venit la mine un preot şi mi-a arătat crucea, amintindu-mi sublima învăţătură: că durerea e inevitabilă şi trebuie s'o îndurăm fără a ne plînge. Şi de atunci, întărit prin bunătatea şi pilda ta, am suportat durerea mea nu numai cu curaj, dar şi cu nu ştiu ce mulţumire intimă, aducîndu-mi aminte că am fost aşa zicînd un om fericit, că am gustat mai mult şi am suferit mai puţin în viaţa mea de cît alţii şi acum sunt bucuros că s'a restabilit echilibrul.

...Acum mîndria mea a depus armele.

Intr'o bună zi am simţit pe fruntea mea suflarea morţii şi fiorul nimicului şi setea vieţei eterne s'au trezit în mine.

Atunci am recetit din nou sfînta scriptură. Am cetit-o aşa cum se cuvine să fie cetită, cu inima deschisă şi credincioasă, şi pe fiecare pagină, din fiece cuvînt al sublimei cărţi mi-a strălucit adevărul înaintea minţii.

Şi astăzi cred cu tărie în toate acele minuni povestite de evangheliști cu o siguranţă, o claritate şi o amănunţime din care se vădeşte sinceritatea şi adevărul... Această credinţă în Christos, pe care am recăpătat-o vreau s-o păstrez în mine şi să n'o mai pierd pentru ca să nu mai fiu lipsit de curagiu în orele de slăbăciune..."

Aci e evident: temerea de moarte, prilejul suferinţei fizice au readus bisericei un drept credincios şi un luptător.

A.

Critica unui savant

In ultimul număr al lui *Revue historique* din Paris, găsim o critică a lui Gabriel Monod asupra ultimei lucrări a d-lui Xenopol: *Théorie de l'histoire.*

O reproducem aci:

„Ne pare că lucrarea aceasta e cea mai complectă şi mai clară din cîte există asupra acestei materii. Credem că d. Xenopol a stabilit în această carte foarte bine toate ideile cari sunt fundamentale în vederile d-sale: istoria este unul din cele 2 puncte de vedere sub care se pot privi toate fenomenele naturei; ele pot fi studiate în repetiţiunea şi coexistenţa lor, precum şi în succesiunea lor: amîndouă punctele de vedere sunt ştiinţifice, dar metoda aplicată studiului fenomenelor succesiunei este diferită de acea care se aplică fenomenelor repetiţiei; cum diferite sunt şi rezultatele la care se ajunge: dincolo, se formulează legi; uci se stabilesc doar raporturile dela cauza la efecte; e o eroare a sociologilor de a crede că se poate în succesiunea istorică să se stabilească legi care permit de a prevedea viitorul; istoria nu se ocupă de cît de trecut; ea distinge factorii constanţi, rasa, caracterele naţionale, continuitatea intelectuală, ereditatea, imitaţia şi factorii variabili; forţa evolutivă care, după ce a a exercitat la început puterea sa asupra materiei, continuă mereu acţiunea sa asupra spiritului şi asigură mersul progresului moral şi intelectual. Cauzalitatea în istorie ni se presintă sub forma de serie de fapte pe care le putem examina aparte, dar asupra cărora trebue în orice caz să ajungem să determinăm interdependenţa lor. La aceste vederi generale, cărora d. Xenopol le stabileşte legitimitatea cu o abundenţă şi o ingeniositate de probe într'adevăr admirabile, d-sa mai adaogă o mulţime de consideraţiuni accesorii asupra auxiliarilor evoluţiei, asupra inconştientului în istorie, asupra raporturilor între sociologie şi istorie, asupra cauzelor cari permit de a ajunge la o mai mare certitudine în stabilirea factorilor generali decît în aceea a factorilor particulari, asupra îngustimei şi insuficienţei teoriei cunoscute sub numele de materializmul istoric şi în fine asupra metodei în istorie şi erorilor de care ea a fost stăpînită. Lucrarea d-lui Xenopol nu e mai puţin interesantă şi sugestivă prin criticele pe cari le adresează teoreticienilor istoriei şi sociologiei cît şi prin propriile sale vederi. E o îngrămădire de citire şi la aceasta d-sa a adăogat un spirit priceput, o vervă de polemist care face lectura cărţei sale foarte atrăgătoare.

Universitatea din Paris a avut prilejul, în Ianuarie şi Februarie trecut să audă pe d. Xenopol consacrîndu-i zece lecţii la expunerea ideilor principale conţinute în această lucrare. D-sa le-a făcut cu talent în faţa unui auditoriu numeros şi atentiv adunat în amfiteatrul Michelet. D. Xenopol era cunoscut de un mănuitor fin al limbei franceze, în scris. Ne-am putut convinge că era capabil de a vorbi, într'un chip precis şi incisiv, adeseori pitoresc şi spiritual, şi dacă uneori timbrul vocei e puţin slab, elocuţiunea uneori foarte precipitată, netezimea dicţiunei permite auditorilor de a nu perde nimic din cuvintele sale. D. Xenopol a întreţinut de asemeni Academia de ştiinţi morale şi politice al cărei corespondent era, despre influenţa franceză în România, în epoca actuală şi detaliile pe care le-a dat asupra nepăsărei pusă de Franţa a profita de situaţia preponderentă pe care o o conservă în România, a isbit viu pe auditorii săi. D. Xenopol a fost învitat de a face la *Collége de France* o serie de lecţiuni asupra istoriei române şi asupra stărei actuale a României. România n'a uitat lucrările pe care Michelet şi Quinet le-a consacrat glorioaselor episoade şi eroilor luptelor lor pentru independenţă şi Franţa nu uită legăturile ce o leagă de această soră latină de pe ţărmurile Dunărei, nici afecţiunea pe care Românii i-a arătat-o în totdeauna."

Litere-Ştiinţe-Arte

Nebun! O întîmplare recentă, care a fost pe larg povestită în ziar, merită să ne oprim încă asupra ei. E vorba de examinările medicale la care a fost—şi este încă—supus un institutor din localitate, din iniţiativa actualului ministru al instrucţiunii publice pentru a i se constata starea mintală. Chestiunea a fost provocată de o mică broşură apărută acum cîte-va luni şi care, inofensivă prin cuprinsul ei, a ramas fără nici un răsunet în presă. Ministrul instrucţiunii publice ţine însă să-i asigure celebritatea supunînd pe autorul ei unei torturi inquizitoriale, nemotivată prin nici o altă manifestare şi cu deosebire nu prin activitatea profesională a zisului domn institutor.

D. Haret crede pe d. Dimitriu—autorul micei lucrări despre „Credinţă prin Ştiinţă"—incapabil de a exercita institutoratul. Iar dacă nu-l crede, ţine probabil să-l aducă în această stare supunîndu-l consecutiv la diferite examene medicale foarte... suggestive şi compromiţătoare. Din punctul de vedere ştiinţific nu se va ajunge la nici un rezultat. A privi originalitatea sau chiar excentricitatea publicistică drept nebunie e o herezie şi o nedreptate care pot crea precedente teribile pentru viitor. Dacă s'ar cerceta literatura apărută de la răscoalele ţărăneşti până astăzi, semnată de oameni de stat, particulari şi membri de ai învăţămîntului, s'ar putea institui comisiuni pentru sute de constatări... mintale, atîtea sunt de curioase şi de smintite multe publicaţiuni apărute. Criterul în această direcţie e variabil şi elastic; termenul de nebunie e cel mai vag posibil şi de mult un înţelept a afirmat că nebuni suntem cu toţii, numai cît unii mai mult, alţii mai puţin. Credinţele noastre de ori ce feliu, vor fi privite peste un timp drept sminteli sau drept prostii, iar însăşi fiinţa noastră e considerată de un filozof—ca Eminescu—drept nebunie şi amăgire:

A fi nebunie şi tristă şi goală
Urechea te minte şi gura te'nşală...

*

O doamnă publicistă din Berlin tipăreşte acum interesante amintiri despre marele artist şi compozitor rus Anton Rubinstein. Intre altele aflăm de la ea cît a fost de mare la dînsul patima jocului. Cît timp nu se juca în apropierea lui, el putea să se dedee la ocupaţiunile sale muzicale şi să lucreze cu răbdare şi atenţiune. De îndată ce se deschidea jocul, marele artist lăsa totul în părăsire şi odată la „masa verde", nu mai găsea nici-o măsură, nimeni nu-l putea hotărî să se scoale de la masa de joc cît timp mai avea un ban în buzunar.

*

Congresul în contra pornografiei ţinut la Paris în ziua de 21 Mai sub preşedinţia senatorului Beranger, a adoptat următoarea moţiune:

„Congresul crede că trebuie să se provoace o conferinţă diplomatică şi oficială în care guvernele s'ar înţelege între dînsele pentru a obţinea legislaţiuni analoage în toate ţările în scop de a reprima fabricarea şi vînzarea scrierilor şi desenurilor clandestine şi-a obiectelor cari ofensează morala şi moravurile."

Bine înţăles opera de purificare se va începe cu... Parisul.

*

Din Berlin se anunţă moartea popularului poet şi dramaturg Adolf L'Arronge, născut în 1838 la Hamburg ca fiu de actor. Avea şi întinse cunoştinţi muzicale a condus şi o operă, dar era cu osebire iubit ca poet popular şi scriitor de comedii.

*

Marea Operă din Viena a refuzat congediul cerut de marea cîntăreaţă d-ra Selma Kurz care-şi anunţase concursul la Paris unde s'a organizat un mare festival artistic în favoarea victimelor din Maroc. Selma Kurz era atracţiunea cea mare a programului şi spectacolul a fost pregătit cu un fast colosal. Insuşi preşedintele Republicei şi-a scurtat cu o zi vederea la Londra spre a asista la serată. Toate intervenţiile pe lîngă opera din Viena au rămas zadarnice. Se crede că sunt în joc motive politice.

Informaţii

● Direcţiunea Mitropoliei a trămis stariților mănăstirelor din eparchia Moldovei şi Sucevei, ordinul I. P. S. S. Mitropolitului, prin care le pune în vedere ca pe timpul verei să nu se primească în mînăstiri de cît familii, iar nici de cum tineri, sau femei singure.

● D. architect Rusu, însărcinat cu planurile spitalelor rurale ce urmează a se construi în vara anului acesta, a fost în judeţele Botoşani şi Dorohoiu, în vederea alegerei terenurilor unde se vor construi spitalele.

Atît în judeţul Botoşani cît şi în judeţul Dorohoiu, se vor construi cîte 2 spitale rurale.

D. architect Russu se va duce în acelaş scop zilele acestea în jud. Vaslui.

Lucrările de construirea acestor spitale vor începe după toate probabilităţile la 15 Iunie a. c.

● O nenorocire s'a întîmplat aseară în strada Moţoc No. 8, la cîrciumarul Leib Zaharia.

Copila Golda, a numitului comerciant, în etate de 4 ani, jucîndu-se cu o lumînare aprinsă, şi-a aprins hainele de pe ea, cauzîndu-şi arsuri grave pe faţă şi pe corp.

Cînd părinţii au prins de veste, era prea tîrziu, căci sărmana copilă era în prada flacărilor.

Astă noapte nenorocita copilă a încetat din viaţă în chinurile cele mai grozave.

● Aseară s'a redeschis ciclul seratelor cinematografice Pathé Freres, la grădina Cuza Vodă, sub conducerea electricianului A. C. Bottez.

Lume multă ca de obiceiu la aceste spectacole atît de atrăgătoare.

Am putut constata cu plăcere că noile aparate aduse acuma de domnul Anton C. Bottez sunt cu mult superioare celor dinainte... Asemenea tot programul e inteligent compus din cele mai frumoase sujete şi întreaga desfăşurare ni se prezintă în cel mai perfect mod.

Direcţia teatrului Parthé Freres ne roagă să anunţăm că programele se vor schimba regulat de două ori pe săptămînă.

Peste cîte-va zile: Serbările jubilare din Viena. Seria va începe cu: Defilarea a 85.000 copii înaintea Imparatului Francisc Iosef la Schönbrunn.

● Am anunţat că la facultatea de litere din Iaşi s'a primit, spre echivalare, diploma de „doctor al Universităţei din Paris" a d-lui Aslan.

Cum asemenea diplomă n'a fost prezintată încă facultăţii, s'a cerut lămuriri facultăţei din Paris. Doctoratul în chestie a fost instituit în Franţa în 1907 şi spre a-l obţinea, candidaţii francezi la acel doctorat trebuie să justifice şi trecerea licenţei.

Se ştie că, în Germania, doctoratul se trece fără a trece, în prealabil, examenul de licenţă.

Vom vedea cum va hotărî consiliul facultăţei noastre asupra echivalărei diplomei d-lui Aslan, care, fără a avea titlul de licenţă, nici din ţară, nici din Paris, a fost primit să treacă doctoratul, ca străin.

● Societatea pentru propagarea limbei franceze, cunoscută în Iaşi sub numele de „Alliance Francaise", a hotărît în ultima şedinţă ca să'şi transforme titlul în „Societatea Franco-Romînă".

Până acum această societate căuta să propage întrebuinţarea limbei franceze, despre care nu se simte de loc nevoia în Romînia.

Din contra ar fi foarte mare nevoie de a se activa relaţiile economice între cele două ţări şi acest scop caută să-l urmărească noua societate „Franco-Romînă".

S'a numit o comisiune compusă din d-nii: A. D. Xenopol, Victor Castano, dr. Demetriade, I. Siby, şi tipograful I. S. Ionescu, pentru a vedea cum s'ar putea porni o acţiune mai energică în desevărşirea scopului propus.

● Astă-zi dimineaţa companiile 9 şi 10 din batalionul 3-lea reg. 13 Stefan cel mare de sub comanda d-lor căpitani Ghidionescu şi Dubert au făcut exerciţii de tir de războiu pe platoul dela Şorogari.

● Invăţătorul Gheorghe Ciobanu, dela şcoala din comuna Epureni, cotuna Andrieşeni, a fost trimis în judecata consiliului de disciplină a învăţătorilor din circumscripţiunea Iaşi acuzat de a fi călcat regulamentul şcolar.

● Comisiunea de disciplină a institutorilor din circumscripţia a III-a Iaşi, a decis ca judecarea învăţătorului Nicolae Rîpeanu din Bivolari să aibă loc în ziua de 17 Maiu.

● D. locotenent Al. Pruncu, din regimentul 13 Ştefan cel Mare, care a fost avansat la gradul de căpitan, a fost însărcinat cu comanda companiei a III-a, a acelui regiment.

● Numărul representaţiilor pe cari d-na Agata Radovici-Bărsescu le va da în Iaşi, a fost fixat la 6 şi vor avea loc în cursul lunei Noembre.

● D. A. D. Xenopol pleacă în astăseară la Bucureşti, pentru a ţinea mîine o conferenţă la Acadamia Romînă asupra „Rasei, mediului şi evoluţiunei în Istorie".

● In cursul lunei Iulie va avea loc înaugurarea Cabanei de pe muntele Ciahlău.

● D. profesor Vasile Buţureanu va continua în cursul acestei veri studiile sale dela Broşteni.

D-sa va fi asistat de d. Gheorghe Spacu.

○ **Un botez.**—In casele d-lui D. Porfiriu, consilier la Curtea de Apel, a avut loc botezul copilului domnului şi doamnei locotenent Agapi, Naşi au fost doamna şi d. Ştefan Gheorghiu, fost deputat.

Foarte multă lume a luat parte la festivitatea familiară, care a durat pînă în zorii zilei.

● Prinţul Victor Napoleon pleacă astă-zi, joi, la Constanţa de unde va lua vaporul la Constantinopole.

● Se ştie că Parlamentul a votat un credit de 15 milioane pentru despăgubirea agricultorilor devastaţi.

Cererile primite până 'n present la minister se urcă la 75 milioane. Şaşe zeci şi şase miloane le cer agricultorii din judele Teleorman (19.600.000 lei); Vlaşca (15 milioane), Dolj şi Mehedinţi (cîte 16 milioane).

● Camera de comerţ din Iaşi întocmeşte o statistică a comerţului ambulant şi stabil din întreaga ţară, în vederea congresului ce va avea loc la Constanţa.

● Astă-zi Joui la ora 5 se întruneşte la Universitate comisiunea pentru abilitarea ca docent în filosofie a d-lui I. Petrovici, conferenţiar la Universitate.

Comisiunea se compune din d-nii: A. D. Xenopol, I. Găvănescul şi P. Negulescu, din partea universităţei din Iaşi şi P. Rîşcanu I. Bogdan, din partea ministerului şcoalelor.

● Curtea de casaţie, s. II, a stabilit că atît colectorii cît şi sub-colectorii biletelor de loterie a statului, au a fi impuşi la patentă.

● Guvernul pare hotărît să primească demisiile domnilor Th. Rosseti şi Barbu Ştirbei, din consiliul agricol superior şi să retragă, tot-odată, delegaţia ce-a dat-o d-lui Bagdat, consilier la Inalta curte.

D. Poni ar urma să fie numit presidentul consiliului; se vor numi doi alţi consilieri şi se va da delegaţie unui alt consilier al curţei de casaţie.

● Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să-i comunice numărul cursurilor de adulţi ce s'au înfiinţat pe lîngă şcoalele rurale din judeţ.

● Aratasem acum cît-va timp că revizoratul şcolar al judeţului făcuse un raport pentru construirea a vre-o 30 de şcoli rurale, în judeţul nostru.

După cît ştim însă, din cauza situaţiei încurcate a comunelor, nu se vor putea construi de cît un sfert din numărul propus de revizorat.

● Se aduce la cunoştinţa onor. public că serviciul de **Hidroterapie şi băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul şi cu toate îmbunătăţirile reclamate de ştiinţă, funcţionează zilnic între orele: *7—10 a. m. şi 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. şi 2—4 p. m. pentru doamne*, sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin,** docent universitar şi cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Sîmbătă, 17 a. c., ora 8 jum. sara, d. dr. Eraclide Sterian, directorul revistei «Medicina populară», va ţine, în aula universităţei noastre, şi în folosul soc. *Cantina şcolară din jud. Iaşi*, interesanta d-sale conferinţă despre *Temperamente şi apa de mare în lecuirea boalelor.*

● Aseară pe la orele 5 au sosit în Iaşi venind din St. Petersburg d-na marchiză de Bellois, fiica principelui Bibescu, cu d-ra Cesianu.

Cu acceleratul de seară şi-au continuat drumul spre Bucureşti.

● D. Anatole Tasnicoff un mare bogataş din Odesa, a sosit cu automobilul seu astă-zi în Iaşi, venind prin Ungheni.

După ce va vizita Iaşii, d. Tasnicoff va face o lună excursii în întreaga Romănie.

DIVERSE

— D. T. T. Burada, care urma să plece zilele acestea în Asia Mică pentru a face cercetări etnografice, şi-a amînat plecarea pentru săptămîna viitoare.

D-sa se va duce întâi la Constantinopol iar de acolo în Asia Mică.

D. Burada va face aceste cercetări pînă în August.

— Acceleratul de Bucureşti care soseşte de obiceiu la 8 şi 30, a avut azi dimineaţă o întârziere de 25 minute, din cauza unei defectuozităţi a maşinei.

— Cu începere de la 1 Iunie a. c., orele de cancelarie la prefectura de judeţ vor fi de la 8—12 a. m.

Tot de la 1 Iunie se vor schimba şi orele de cancelarie la primărie.

— Astă-noapte a încetat din viaţă, la locuinţa sa din strada Sărărie No. 93, d-na Elena Luca, mama defunctului general Manu.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

— Azi la orele 12 termometrul arată 31 grade Celsius.

— La institutul antirabic au fost supuşi consultărilor d-na Maria inginer Damian din strada Carp No. 3, Iaşi, Rariţa lui Pascu—Tarcău—(Bacău) Paulina Plesacariu strada Palade 9 Iaşi—Dumitru Latu din Golăeşti, Oghină Gheorghe din Grozeşti, Fălciu, Ilinca Frăsinoaei—Trg.-Frumos Niţă Ioan ordonanţa d-lui dr. maior Gavrilescu, Sterian Jecovici—Mascurei—Tutova, Maria Scalco—Mamorniţa Dorohoi—Alexandru Vasile Munteni—Vaslui D. Louis Brichet—Bîrlad, Spiridon Hristea Bîrlad.

— Eri au fost internaţi la ospiciul de la Socola: Const. Holercă, Const. Galino, Gr. Sava, D. Denuţanu şi C. Călugăru.

— Locuitorul Vasile Gaia din Tomeşti a fost condemnat la 200 lei amendă pentru culture ilicită de tutun.

CALENDARUL VITICULTORULUI

III

Plivitul la viţele date pe rod. Vom alege lăstarii cei ce ne sunt de trebuinţă şi îi vom lega de arac.

Lăstarii trebuincioşi pentru anul viitor ne sunt coarde de rod şi lăstari purtători de struguri.

Trei sau patru lăstari de la bază (cît sa poate mai de la pemînt) sunt suficienţi pentru a avea de rezervă iar pe acei l'alţi toţi îi vom suprima afară de cei cu struguri. Inaintea înfloritului vom ciupi toţi lăstarii ce au rodul şi acestea în interesul desvoltării strugurilor.

In această lună cine posedă plantaţiuni definitive mume, americane pentru port-altoi le vor alege de la butuc, după puterea lor cîte 6—8—10 lăstari şi îi vor lega de araci.

In tot cazul se va orienta după puterea butucului.

Altoirea în vedere începe de la 15—20 crt. dacă lăstarul este în deajuns desvoltat.

La viţele plantate în acest an nu se plivesc subţiori nici de cîrcei căci se vor înrădăcina mai bine lăsîndule numai cîte un lăstar pe care îl vor lega de ţăruşul ce l'am pus la pichetat, spre a nu se rupe de vînt, şi dacă n'au fost stropiţi contra manei să se facă imediat această lucrare.

LUNA IUNIE

In această lună vom avea grije să stropim a două oară viile cu zeamă bordoleasă căci în această lună se ivesc o mulţime de boale pe frunzele viţelor. Plantaţiunele tinere se vor stropi din 15 în 15 zile spre a fi mai sigur apărate contra manei. Cei ce posed şcoli de viţe altoite vor stropi contra manei în fie-care săptămînă căci mana le poate cauza pagube.

Dacă rodul s'a ales şi lăstarii au crescut se vor plivi şi lega al doilea; la viţele cu rod lucrările se vor face după cum am arătat în luna Maiu, adică ruperea lăstarilor netrebuincioşi. La viţele de 1 şi 2 ani nu trebue subţiorii rupţi. Dacă s'a ales din luna Maiu 2—3 lăstari nu-i vom plivi şi se vor lăsa legîndu-i numai de par sau arac căci neplivite desvoltarea va fi mai puternică.

Plivitul şi ruperea lăstarilor vom face numai la via care are rod spre a putea pătrunde razele soarelui mai bine şi a ne asigura de o recoltă mai bună. Aşa dar sfătuim pe viticultori a nu plivi viţele tinere pînă ce ele n'au fost date pe rod.

Viţele altoite în vedere se vor slăbi de bumbacul cu care au fost legate iar peste 3—4 zile dacă vor fi bine prinse şi dacă bumbacul a început a se îngropa în lemn se vor deslega, bun înţeles după ce altoiul a fost legat de un arac.

Viţele americane mume se vor plivi şi lega de cîte ori va fi trebuinţă, iar viţele americane nealtoite plantate de un an nu se plivesc.

Vărfurile viţelor nu se vor rupe în această lună.

LUMA IULIE

Dacă timpul este ploios vom stropi viţa a treia oară, iar soluţia va fi mai tare; ast-fel în loc de un kgr. piatră vînătă se va pune 1 ½ kgr. iar varul dublu dacă va fi stins la 100 litri apă, căci viţa fiind acum mai puternică va putea suporta o soluţie mai tare. Această soluţie se poate aplica de la 15 Iunie. Dacă plivitul nu s'a făcut în Iunie pentru via dată pe rod luna aceasta trebue neapărat, lăsînd cele 3—4 frunze de asupra sirugului despre care am vorbit. Suaţiorii la via dată pe rod trebuesc suprimaţi iar lăstari netrebuincioşi ce va fi crescut asdmenea.

Cine posedă şcoală de viţe altoite şi timpul va fi secetos le va uda prin irigaţiuni, cel mai bun sistem fiind roţile obişnuite pe cari le întrebuinţează cultivatorii de zarzavat.

La sfîrşitul lunei, cînd viţa dată pe rod nu mai creşte fiind prea umbroasă ca să poată pătrunde razele soarelui şi lumina povăţuim mai cu seamă pe cei ce posed vii foarte viguroase cum sunt cele plantate pe şesuri în pămînt bogat se tae vîrfurile viţelor. Dacă această tăere s'ar face prea timpurie nu-i bine căci ar opri vegetaţia viţelor Făcută însă pe la finele lunei Iulie sau la începutul lui August va aduce mare folos căci struguri se vor coace mai bine şi mai regulat, vor fi mai dulci asemenea şi lemnul se va împuternici mai bine. Această operaţiune nu se face de cît atunci cînd avem vii foarte puternice date bine pe rod şi crescute prea umbroase. Viilor tinere ne vom feri a face această operaţiune adică ruperea vîrfurilor, căci le-am opri vegetaţiunea şi desvoltarea puternică a rădăcinelor.

Plantaţiunile de acest an şi de doi ani se vor copci (tăerea rădăcinelor date din altoi).

(Va urma).

Rostul dezidenţei liberale

— Convorbire cu un deputat liberal —

Intrunirea de aseară. — Rostul desidenţei.—Chemarea liberalilor.— Guvernul şi directiva de mîine.—Colegiul unic. — Puterea tradiţiei.—Cei meniţi să dispară.

Asupra rostului şi însemnătăţei desidenţei liberale, un colaborator al nostru a avut o interesantă convorbire cu un deputat liberal, convorbire pe care o rezumăm în cele ce urmează :

*

— Eşti bun să-mi spui—atît cît se poate spune,—cam ce s'a hotărît la întrunirea din astă seară a comitetului ?

— Ţi-aşi spune bucuros, dar nu pot şi aceasta pentru un motiv foarte simplu: n'am luat parte la acea şedinţă.

— Cum astă ?

— Nu-mi prea place să mă amestec cînd doi se ceartă, mai cu seamă cînd nici motivul certei, nici motivul eventualei împăcăciuni nu prea poate să intereseze pe cineva.

— Atît de puţină consideraţie dai desidenţei de la d. Iorgu Şendrea ?

— De sigur ! Desidenţa aceasta are la baza ei un fapt care caracterizează în genere pe cetăţeanul nostru semicult, care, insuficient pregătit pentru formele vieţei de astăzi, şi pururea nemulţumit, măcar că situaţia la care a ajuns depăşeşte cu mult meritele-i reale, intrigheazā şi înjură, atunci cînd situaţia e nehotărîtă, pentru ca imediat să facă sluj, cînd situaţia devine limpede şi stăpînul este definitiv consacrat.

*

— Vorbeşti de împrejurări nehotărîte. Nu crezi că nemulţumiri de natura celora de astăzi încurcă şi mai mult lucrurile şi mai cu seamă pot influenţa, într'un anume sens, asupra diriguirei de mîine a unei organizaţii politice ?

— In alte împrejurări poate, dar în împrejurările de frămîntare de care este cuprins partidul liberal—frămîntare absolut pe baza unor idei şi menită a schimba în totul faţa partidului nostru—astfel de incidente nu pot avea nici o însemnătate şi nu pot împedeca o anumită diriguire de mîine care, în mod natural, va trebui să fie în concordanţă cu diriguirea partidului de la centru.

— Cam evazivă formula !

— Dacă vrei mai pe şleau, atuncia îţi spun că partidul liberal de mîine va fi partidul care va înscrie în programul său colegiul unic.—Cel mult dacă dv. veţi putea guverna cu actualul sistem electoral. Opoziţia noastră se va face pe baza acestei idei. Caracterul opoziţiei de mîine a liberalilor şi al viitorului lor guvern, va fi imprimat de năzuinţele noastre democratice. Cînd această ideie va colora definitiv partidul, cine oare va putea împedeca supremaţia în partidul liberal local a acelora cari au luptat şi luptă şi astăzi pentru grăbirea acestei soluţiuni ?

— Nu exageraţi cum-va cînd întrevedeţi o atît de grabnică reformă a sistemului nostru electoral ?

— Nu. Cu toţii, şi chiar factorii cari pînă acum au luptat în contra acestei idei, convin astă-zi că nu mai trebue mult întîrziat cu realizarea acestei reforme. Pînă şi cei mai îndărătnici s'au convins cît de mari sînt relele care decurg din actualul sistem electoral,—rele dintre care cel mai mic este şi acel al coteriilor cari anihilează sau falşifică viaţa organizaţiunilor noastre politice. Şi la noi, şi la voi, marea majoritate a fruntaşilor şi soldaţilor s'a convins de necesitatea imediată a realizărei acestei reforme, şi ast-fel se şi explică de ce există mai multă înrudire sufletească între unii din noi şi unii dela dv. de cît între noi şi unii dintre liberali, cari se cred învestiţi de o mare autoritate prin faptul că reprezintă trecutul partidului liberal.

*

— A! Tocmai ai atins o chestiune însemnată. Acţiunea acestor oameni poate să dea rezultate mai serioase de cum crezi, fiindcă ei lucrează în numele unei puteri incontestabile, în numele tradiţiei partidului.

— Vorba asta a început să peardă puterea ei magică. Cu noua evoluţie a partidelor noastre tradiţia a început să dea faliment.

Oare frămîntarea ce se petrece în partidul conservator şi succesul evident a d-lui Take Ionescu, nu invederează că dacă această tradiţie n'a fost definitiv distrusă, ea a căzut cel puţin pe planul al doilea, faţă de problemele mari ce se pun astăzi şi cari cer oameni şi cugetare şi nici de cum tradiţie şi blazon ? Oare reformele de azi ale liberalilor sunt ele colorate de influenţa tradiţiei din partid sau din contra de ideile nuoi şi înaintate pe cari zlarele opoziţiei le numesc din cînd în cînd socialiste, anarhiste etc. ?

Şi dacă lucrurile se petrec astfel, şef de guvern şi partid fiind dl. Sturdza ce va mai fi mâine cînd şi această pîrghie puternică a tradiţiei nu va mai fi ?

Nu. Mişcarea dela d. Iorgu Şendrea n'are nici o însemnătate. Ea trebue complect nesocotită, căci în firea şi în rostul lucrurilor este ca cei meniţi să dispară, să nu se poată menţinea, cu toate sforţările pe cari le-ar face ca să rămîie.

Ultime informaţii

Turbatul dela instrucţie.—Am relevat zilele trecute un fapt pe cît de nedemn, pe atît de dureros, încercat de veninosul ministru al cultelor şi instrucţiunei publice, în contra unui institutor din localitate, — fapt care cu drept cuvînt poate fi calificat de crimă.

E vorba de cazul institutorului I. Dimitriu, de la şcoala „Gh. Asachi", un vechiu şi iscusit dascăl, bine cunoscut nu numai în Iaşi, dar în întreaga ţară, prin activitatea sa atît în şcoală cît şi în afară de şcoală.

Acest institutor, în sarcina căruia nu s'a putut pune nici odată nimic, avea însă un pacat : acela că nu intra în bunele graţii nici ale veninosului ministru de culte, nici a slugarnicilor săi.

S'a gîndit se vede d. Haret, că trebuie să găsească un mijloc pentru a putea lovi în acest institutor.

Cititorii au putut vedea din acele arătate de noi alaltă eri, cum d. Dimitriu a fost chemat la spitalul Sf. Spiridon şi supus examinărei de către d-nii d-tori Brăescu şi Manicatide, în faţa inspectorului Haliţa.

De asemeni cetitorii au putut vedea procedeul întrebuinţat de inspectorul Haliţa, în urma ordinului primit de la dl. Haret.

D. Dimitriu aflîndu-se acasă a primit o scrisoare din partea d-lui inspector Haliţa prin care îl invita să se prezinte la spitalul Sf. Spiridon, pentru a'i da oarecare informaţii.

Foarte încurcaţi, atît medicii cît şi mai ales slugarnicul inspector Haliţa, după ce l'au chestionat pe d. Dimitriu, nu ştiau cum să se scuze.

In cele din urmă d. Haliţa a spus d-lui Dimitriu :

— *Scuză, d-le Dimitriu, se vede că a fost o greşală a d-lui Haret ; să nu spui la nimeni nimic, căci ministrul îţi va prezenta scuze!"*

Şi foarte încurcat, d. Haliţa arătă d-lui institutor Dimitriu o broşură pe care o scrisese institutorul, intitulată „Credinţa ca ştiinţă şi voinţă" şi pe care d. Dimitriu o trimesese şi d-lui Haret.

Pe broşură era scris de însuşi ministru : „Fiind nebun, va fi supus unei comisiuni medicale, spre a se vedea dacă mai poate funcţiona în învăţămînt".

Procedeul d-lui Haret n'a putut prinde însă, căci cu greu s'ar putea găsi un medic, care să-şi calce pe conştiinţă şi să declare de nebun pe un om mai sănătos de cât poate acei ce vor să'l declare de nebun.

*

Afacerea remăsese aşa în suspenzie şi se credea că murdarul procedeu al sectarului ministru de culte va înceta.

Veninosul d. Haret, văzîndu-se demascat şi dat pe faţă de un fapt care'l compromite mai mult ca ori cînd, s'a hotărît să'şi răzbune cu orice preţ.

In adevăr, eri d. Dimitriu se pomeni, în clas fiind, cu d. inspector Haliţa. Inspectorul se prefăcu că vine să'l inspecteze ; în realitate, însă, începu să facă mustrări d-lui Dimitriu că „de ce nu'şi caută numai de şcoală şi se mai ocupă şi cu altele".

D. Dimitriu a cerut, însă, inspectorului să-i explice cum se împacă aceste spuse de d-sa cu ordinul dat de însuşi d. Haret, că institutorii, în afară de activitatea şcolară, să se ocupe şi cu activitatea extra şcolară? Inspectorul se văzu silit să tacă.

In cele din urmă d. Haliţa spuse d-lui institutor Dimitriu:

— *De cè n'ai tăcut din gură şi ai dat în vileag cele petrecute? Te-am rugat să taci".*

Inspectorul invită apoi pe institutor să se prezinte la ora 1 d. a. la revizoratul şcolar, că are a'i spune ceva.

D. Dimitriu se prezentă la ora fixată la revizorat şi, ca o culme, se trezi iarăşi în faţa comisiunei medicale compusă din aceiaşi medici, faţă fiind şi slugarnicul domn Haliţa.

Au urmat lungi discuţiuni şi însuşi medicii s'au mirat de nerusinarea d-lui Haret. In cele din urmă, comisiunea a căutat să examineze pe d. Dimitriu, după indicaţiile date de d. Haliţa, că poate, poate i se va găsi o altă boală!

*

E oare demn pentru un ministru să umble cu asemenea procedeuri josnice?

E demn oare să cauţi a lovi într'un dascal vechiu şi iscusit, care s'a făcut cunoscut prin scrieri, conferenţe şi la congrese?

D. Haret caută motiv de răsbunare?—Dar e mai mult de cît revoltător să cauţi să loveşti în aşa mod într'un om, tată a a 10 copilaşi!

*

In ultimul moment ni se spune că sectarul dela culte, văzînd că planul i-a fost dejucat, ar fi hotărît să-l scoată pe d. Dimitriu la pensie din oficiu.

Aducerea lui Leff. — Fostul bancher Iosef Leff, care, precum se ştie a fost extradat de autorităţile din Monaco, a fost adus azi dimineaţă în Iaşi.

Leff a fost arestat la Monaco în ziua de 3 (16) Noembrie 1907, pe cînd eşia din Casinul de acolo. Doui agenţi secreţi l'au întimpinat la ieşire, l'au întrebat dacă el se numeşte Iosef Leff şi la răspunsul afirmativ l'au invitat să'i urmeze la prefectură (gouvernement).

Fostul bancher a stat închis 68 de zile în închisoarea celulară de la Monaco ; 38 de zile în închisoarea celulară de la Nisa ; 61 de zile în închisoarea de la Ventimiglia şi 10 zile în închisoarea de la Cervigniareio (Ungaria).

Doui agenţi unguri l'au adus şi predat Marţi seara autorităţilor de la Predeal, care l'au expediat în aceiaşi seară la Ploeşti. Cum contra lui Leff există un mandat de arestare al judecătorului de instrucţie cab. III din Iaşi, parchetul de Ploeşti l'a trimes pe Leff direct parchetului din Iaşi prin agentul poliţienesc Ion Iliescu.

*

Agentul a venit cu Leff direct la palatul justiţiei şi la ceasurile 12 a fost dus la parchetul general şi de acolo în cabinetul 3 al judelui instructor, care a procedat chiar astăzi la interogatorul fostului bancher.

*

După cum se ştie Leff a fost declarat în stare de faliment, în Octombrie trecut, în urma cererei băncei de credit romîn din Bucureşti. In urmă s'a lansat mandat de arestare, Leff a dispărut şi parchetul general, care din corespondenţa lui Leff a aflat că el se află la Monaco, a cerut şi obţinut extradarea lui, deşi noi n'avem convenţie de extradare cu micul principat.

Este probabil că trib. secţia I-a va avea să se pronunţe mîine asupra confirmărei sau infirmărei mandatului.!

Judiciare.—Desbaterile în importantul proces dintre Zemstoul din Uprawa cu d. Gh. Kalmuschi s'au terminat eri.

Curtea a amînat pronunţarea pentru ziua de 17 Mai şi a obligatt pe părţi să depună concluzii scrise.

— D. procuror Alfred Vincler a cerut ministerului de justiţie un concediu de 30 de zile.

— Astăzi a fost arestat vestitul ţigan N. Gaman zis şi Mihăilă, care a comis o serie de furturi în jud. Iaşi.

— Mîine se va judeca primul proces la judecătoria rurală din Podul-Iloaia.

Militare.—Călătoria ce urma să se facă de ofiţerii statului major în jud. Bacău de la 18 pînă la 29 Mai c. s'a amînat sine die.

— Aseară s'a reîntors în oraş, d. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată, însoţit de d. colonel Nestorian, şeful statului major, venind dela Şipote unde au inspectat trupele din seria 1 aflate în tabără.

— Căpitanul Buzoianu, din regimentul 8 Artilerie, a fost ataşat la institutul geografic al armatei, pînă la noi dispoziţii.

— Prin un nou ordin al ministerului de resboiu, şcoala subofiţerilor de infanterie, înfiinţată anul acesta la Focşani, şi care trebuia să înceapă a funcţiona pe ziua de 15 Mai s'a amînat începerea cursurilor pînă la 20 Mai a. c.

La această dată vor trebui să fie prezenţi toţi soldaţii şi gradele inferioare propuse de corpurile de trupă pentru a urma şcoala de subofiţeri.

—Următorii elevi de administraţie au fost avansaţi dela clasa II la I.

Popovici Dimitrie din regimentul Roman No. 14 la acelaş regiment. Cristea Gheorghe din reg. 16 în acelaş regiment. Maxim Gh. dela şcoala suboficerilor al corp. 4 armată la acea şcoală. Gh. Ionescu din reg. Răsboeni No. 15 la acelaş reg. Gheorghiu Gh. din reg. 7 Racova No. 25 la acelaş reg. Stancov Emanoil din reg. Ştefan cel Mare No. 13 la acelaş reg. Gherghel Ilie Eduard din reg. 8 Dragoş No. 29 la acelaş reg. Georgescu Marin din reg. Cantemir No. 12 la acelaş reg. Sălceanu Const. dela comandamentul corp. 4 armată la acelaş comandament. Paraschiv Dumitru din reg. Bacău No. 27 la acelaş reg.

Incendiu. — După cum am anunţat, alaltă eri un mare incendiu a isbucnit în satul Chirceşti, din jud. Vaslui.

Mai aproape toţi locuitorii se aflau la munca cîmpului şi focul e distrus 10 case şi şcoala satului. D. prefect Ed. Ghica a fost la faţa locului făcînd o anchetă.

Locuitorii care se aflau mai la muncă mai în apropierea satului, au venit şi cu mare greutate au putut localiza focul.

Comisiunea medicală însărcinată de primul procuror şi compusă din d-nii dr. Tutor şi dr. Grossi, pentru a examina pe inginerul I. Negură, a conchis că suferindul trebuie numai de cît reţinut în ospiciu.

Aducerea la Bucureşti, ploaia a fost eri generală în Muntenia.

Ni se telefonează din Bucureşti că d. inginer şef Antoniu, şeful diviziei C. F. R. din Iaşi, a fost numit şef al serviciului secţiunei contabilităţei generale a C. F. R.

Se agită ideia printre unii profesori de a stărui sa se facă o escursiune şcolară la Chişinău. Dată fiind apropierea dintre Iaşi şi Chişinău, ideea lansată pare a fi cea mai frumoasa, căci prea puţini romîni au avut prilejul să vadă pe vechiul şi românescul oraş al Chişinăului, leagăn de atîtea frumoase amintiri din istoria Moldovei !

Comitetul executiv al clubului liberal, întrunit eri seara, a procedat la tragerea la sorţi a 7 membri din comitet, potrivit statutelor care cer o asemenea reînoire la fiecare 3 ani.

Au eşit la sorţi d-nii: C. B. Pennescu, G. Ibrăileanu, V. Palade, dr. Ţaranu, Stravolca, Al. Velciu şi Gh. Şendrea.

Clubul a fost convocat în adunare generală pentru Marţi seara, cînd va proceda la alegerea pentru complectarea comitetului, fiind în total 10 locuri vacante, căci în afară de cei 7 eşiţi la sorţi, au demisionat d-nii : Al. Gane, dr. Cosmovici şi Efrem Mazlîm.

Comitetul a luat act de comunicarea d-lui Th. Jellea că-şi retrage demisia şi a respins demisiunea d-lui căpitan Bottez.

Nu s'a luat nici-o hotărîre în ce priveşte alegerea de la Camera de comerţ şi a rămas ca această chestie să fie hotărîtă în adunarea generală, care promite să fie foarte interesantă.

D. Gheorghe Popovici taxator clasa II-a a fost numit în postul dela vamă, ocupat până în prezent de d. Zaharia, impiegat cl. II.

Cu toate ordinele date primăriilor şi oficiilor din comunele rurale în privinţa distribuirei ziarelor şi a revistelor, mai mulţi abonaţi ne reclamă că nu primesc regulat ziarul, sau de multe ori îl primesc cu întârzieri mari.

Ar fi de dorit ca ordinul dat de d. ministru de interne să fie respectat iar cei care sunt însărcinaţi cu distribuirea ziarelor să nu 'şi însuşească lucrul ce nu le aparţine.

Intârzierea trenului din Bucureşti de azi dimineaţă, cu aproape o jumatete de oră, se datoreşte următorului fapt :

Pe panta dintre staţiile Grajuuri şi Bîrnova, trenul care era condus de o singură maşină a patinat de trei ori de-arîndul pe o distanţă de o jumatate de kilometru,—ceia ce a făcut să se producă o mare panică printre călătorii din tren.

In cele din urmă, dîndu-se o presiune mare maşinei, trenul şi-a putut în fine continua drumul.

Chestia imaşurilor a fost mai mult încurcată în judeţul nostru, ca ori unde.

După cum se ştie, ministerul de interne a dat ordin ca sătenii să 'şi pască vitele în pădurile statului.

La prefectură însă se primesc dese reclamaţiuni din partea locuitorilor, parte arătînd că li se fac şicane, iar alţii arătînd că vitele nu găsesc nimic de păscut.

Ministerul de război a dat ordin ca toţi tinerii cari sunt recrutaţi în trupa permanentă, şi care au făcut cereri pentru a fi lasaţi în trupa cu schimbul, să fie lăsaţi în concediu pînă la toamnă dar numai acei care vor avea dreptul legal de a fi trecuţi în trupa cu schimbul.

Examenul de capacitate pentru gradul de maior a căpitanilor din infanterie şi cavalerie, va avea loc anul acesta în tabăra Şipote, în ordinea următoare: In ziua de 1 Iunie căpitanii din comandamentul diviziei VII şi din Regimentul 7 roşiori; în ziua de 12 Iunie căpitanii din divizia a 8-a, brigada 7 cavalerie şi regimentul 8 roşiori.

Juraţii în Iunie.—D. prim-president al tribunalului a procedat astă-zi la tragerea la sorţi a juraţilor care vor compune juriul în sesiunea din Iunie.

Iată numele lor:

Gheorghian Neculai, medic veterinar ; Mihailescu Ioan, avocat; Mîndrescu Ioan, profesor ; Botez Dimitrie, d-r ; Neculau Const., pensionar ; Stroja Ioan, maior în retragere ; Imervol V., medic ; Ferderber Leopold, farmacist ; Stahi Const., pensionar ; Mîrzescu Gh. Gh., avocat ; Bancov Grigore, pensionar ; Georgescu Vasile ; Sadoveanu Alex., pensionar ; Racoviţă Neculai, farmacist ; Chendrino Alex. ; Sculi Leon dr. ; Popescu Ioan profesor ; Stănilescu Constant., pensionar ; Botez Gh. avocat ; Bădărău Neculai ; Ionescu A. D. profesor ; Suia Dimitrie, pensionar ; Cocuz Vasile, profesor ; Hogaş Calistrat, profesor ; Cerchez Leon, căpitan în retragere ; Vasiliu Neculai, proprietar ; Fotin Neculai, pensionar ; Dobrea G., profesor ; Frei Iosef, d-r ; Mihail Teodor, pensionar, Mitru Ioan, profesor ; Cosmovici Leon, profesor ; Adam Vasile, pensionar ; Mozetti Enrico, profesor ; Praja V. I. profesor ; Costin V., profesor.

Suplimentari: Marcopol Fleaşcă C. proprietar ; Podhaischi C. pensionar ; Velciu Alex. proprietar ; Sinigaglia L. E. profesor.

*

D. prim-preşedinte al Curţei de Apel a delegat astă-zi pe următorii d-ni consilieri cu prezidarea curţilor cu juri.

D. Em. Cernătescu Iaşi, Roman şi Neamtz ; d. Anton Suciu : Vaslui, Fălciu şi Bacău d. Profiriu : Dorohoiu, Botoşani şi Suceava.

Asesorii tribunalelor se vor delega mîine.

Ultima oră

Bucureşti 14 Maiu.

Un elev atentator

Bucureşti. — Azi dimineaţă elevul Emil Veltz, de la şcoala comercială „Cultura", a voit să atenteze la viaţa d-lui Eugeniu Corn, directorul şcoalei, descărcînd un foc de revolver asupra profesorului.

Glontele, însă, a nimerit pe elevul Isidor Abramovici, din clasa a II-a, rînindu-l la picior.

Victima a fost dusă la spital, iar elevul Veltz s'a predat singur poliţiei.

Incidentul Luca Elefterescu Bilciurescu

Ploeşti. — Se ştie că între d-nii Luca Elefterescu şi Bilciurescu isbucnise un conflict, urmat de un schimb de martori.

Aseară, în urma consfătuirei martorilor, incidentul s'a declarat aplanat.

Cererea unor condemnaţi

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" publică petiţia adresată de cei 40 de soldaţi din satul Stăneşti şi condemnaţi la munca silnică pe viaţă pentru rebeliune, care îşi fac osînda în Ocnele mari.

Condemnaţii, prin petiţia adresată ministrului, arată că ei nu erau în front pe timpul răscoalelor, ci au fost luaţi ca şi alţii de curentul răscoalelor, şi cer graţiarea.

De la ministerul de justiţie

Bucureşti.—In curînd se va face o nouă mişcare în magistratură. D. Stelian va pleca în congediu, în Iulie.

Demisiuni

Bucureşti.—Şase consilieri comunali ai consiliului din Hîrlău. fiind în conflict cu primarul, au demisionat.

Profesori definitivi

Bucureşti. Au fost numiţi definitivi la catedrele lor: domnii P. P. Culianu, la catedra de matematici a gimnaziului Alexandru cel bun, şi Vespianu, profesor la liceul Codreanu din Brăila.

Numire

Bucureşti. — Domnişoara Aspasia Sion, profesoară la Conservatorul din Iaşi, a fost numită în comisia corală a şcoalelor publice, în locul d-lui T. Burada, demisionat.

Producţia corală va avea loc în Capitală, în ziua de 22 Mai.

Romîncă condemnată

Deva.—Tribunalul de aci a condemnat pe nevasta deputatului romîn Aurel Vlad la o lună închisoare şi 300 coroane amendă pentru excitaţiune în contra naţiunei ungare.

Vase înecate

Bombay.—Vaporul american „Fade" s'a ciocnit cu vaporul englez Boston" Vasul american s'a scufundat. Din echipagiu au pierit 16 oameni.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI

De vînzare la Colectura Principală

Th. P. Maximovici

Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşu vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branş.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI: Farmacie FRATII KONYA.

SIROPUL Dreiul ZED

are pentru basa principală Codeina şi Tolu; el înlocueşte Pasta Zed şi poate fi întrebuinţat pentru a îndulci ceaiurile şi laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtşi de puţin inconvenientele şi ameţeala le opiului.

Foloseşte de minune la copii la iritaţiunile, pentuşei şi la [illegible]

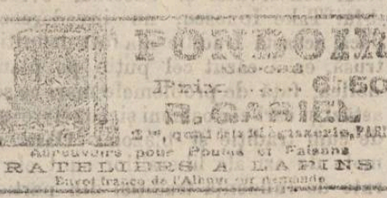

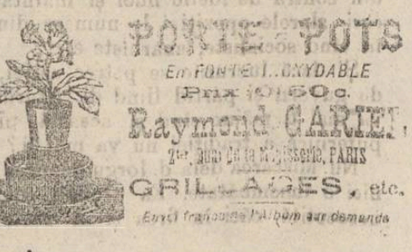

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38.

Sub direcțiunea unui Comitet

Anul V.—No. 438.—IAȘI, Sîmbătă 17 Mai 1908

Căimăcămia Capitalei

Telefonul d-lui Cerchez ne-a adus marea veste: *o căimăcămie s'a stabilit în Capitala țării.* Prințul domnitor Măria Sa Gh. Gr. Cantacuzino, a primit delegație de interimat de la șeful general al taberei conservatoare *matică,* că pe tot timpul cît D-sa își va petrece vremea în odihna aromitoare a moșiei—*unicei* Sale moșii—El, prințul de sînge, să fie învestit cu toate formele puterii.

Uns prin dreptul divin la șefia de partid, Cc. Petrache, șeful șefilor, S'a hotărît să Se izoleze de restul muritorilor în peștera Egeriei-Țibănești lor, ca de acolo să Se inspire și să Se pregătească pentru momentul cînd Cel de Sus se va milostivi a-l hărăzi frînele puterii.

Din această peșteră a Egeriei Dînsul va învăța să îmbrace toată politica țării Sale în maxime și sentințe, ca *„Regele și Dorobanțul,* sau „Dă-mi puterea și am partidul cu mine", sau „Partidele sunt emanațiunea puterii", sau „Toate puterile statului se pierd în Rege ca fluviile în mare", sau „Alegătorul romîn e prea puțin interesant ca să ne ocupăm de el", și altele și altele.

Strînse în volum aceste maxime politice, ar întrece și în adîncime și în înălțime pe ale lui Tornburg sau Cilibi Moise, sau chiar pe N. Iorga și ar deveni „maximele lui P. P. Carp".

Zic pentru adîncirea acestor formule și maxime. D-sa, P. P. Carp, șeful en chef al tuturor șefilor și pontifex maximus al tuturor bisericuțelor și paracliselor, a lăsat ca pentru căldurile lui Cuptor, pentru luna lui Gustar, și mai apoi pentru Răpciune, Brumar, Brumărel și Indrea, locotenența să o aibă prințul de sînge de Valois, Măria Sa d. Gh. Gr. Cantacuzino.

Iar acesta, în adînca sa înțelepciune de lucruri și de oameni, ca delegație a emanațiunii puterii din *Brahma,* a dat depline puteri marelui elector d-lui N. Filipescu.

Țibănești-Vitel; Vitel-Țibănești.

Un șef petrece vara la Țibănești, al doilea șef o petrece la Vitel.

...Iar pentru regularea trebilor din lăuntru pentru ca bunul mers al tuturor acestor daraveri să nu se zăticnească cît de cît, s'a instituit căimăcămia *în unul,* ca pe vremea lui Vogoride de la 1821, și 1856.

Era în tradiția țării și a domniei, ca la orice deșărare a lui Vodă, fie pentru trebi oștenești, fie pentru lucruri politicești, să se lese veșnic un caimacam în Capitală.

Putea Domnul să-și lese în locu-i pe un fiu al său, pe o *beizadea,* și foarte adesa ori intîlnim beizadele iscălind urice în locul părinților lor.

Mircea cel Bătrîn și-a asociat pe Vlad; Ștefan cel Mare pe Alexandru Vodă; Gh. Ghica pe fiul său Grigore Vodă și alții și alții.

Dar cum beizadelele noastre au altele de regulat; una—socotelele fînului, alta—exproprierile sentimentale,—iar celelalte îs cu eșetera—s'a ales din divanul domnesc pe cel mai vajnic boeriu, care poate să hățuească frînele puterii așa cum cer interesurile electoralnice ale stoliței (capitalei).

Au putut să fie boeri vrednici de căimăcămie; era o îndatorire vremelnică, în care omul însărcinat cu dînsa iscălea cel mult hîrtiile și primea jalobele pricinuitoarelor părți.

Nu ni s'a dat însă ochii să vedem vre-o dată căimacamul ajuns la scaunul domniei, căci n'avea nici chemarea nici puterința unei așa înalte trepte.

Căimăcămia lui Nicu Filipescu va dovedi că toată vlaga politică a acestui mare politician va sta în dirigüirea unei lupte într'un centru dat, va ști să urzească intrigi, să tragă șfori prin mahalale, dar atîta; altă aspirațiune mai mare, nu; căci aluatul din care e făcut e cel mult pentru căimăcămie, nu însă și pentru domnie.

Dar cum adesa căimăcămia era chemată a face față la regulări de afaceri cu caracter administrativ, multe frămîntări de interese se petreceau supt acest interimat al căimăcămiei.

Vorba ceia: „cînd mîța nu e acasă, șoarecii joacă pe masă", așa și supt căimăcămia Capitalei a lui Nicu Filipescu, se va da la iveală ciocnirea tuturor ambițiunilor și întrecerilor, căci masa cetățenilor văzînd că gîndul diriguitorilor e ascuns și deci nu-l știu, se vor lasa ademeniți de toate svonurile, de toate pohtele, ca să sporească cu aceasta amestecătura limbilor de supt diriguirea năsilnică a d-lui P. P. Carp.

Iar sporul acțiunei noastre de partid nu se va împiedeca nici ca de un ciot de toată căimăcămia lui Nicu Filipescu, căci cetățenii luminați ai Capitalei vor ști să răspundă cu surîs ironic la strădania caimacamului, silindu-l ca în raportul ce-l va face Domnului său la reîntoarcerea sa în Capitalie să zică: „Puterea ce am primit'o de la tine nu m'a slujit la nemic; căci cum tu mi-ai zis că Puterea vine de la Dumnezeu și de la Rege n'am putut sa mă alipesc de nici un alegător mai de samă al Capitalii, căci pe toți i-a furat duhul cel iscusit a lui Belzebut.

„Țara, Măria Ta nu te vrea; e sătulă de filosofia ta zeflemistă. Reintră în staulele tale, și lasă altora cîrmuirea trebilor obștești".

Și așa va fi.

***

Bietul d. Filipescu

Inspiratorul Epocei *și autorul moral al tuturor campaniilor canibalice, întreprinse de acest ziar, este incontestabil un om lipsit de noroc.*

După atîtea eșecuri suferite, după atîtea loviturі greșite—care toate s'au întors contra d-sale — după atîtea suferinți reale încercate—suferinți care îi dau astăzi acea înfățișare de îndlbit înainte de vreme—iată-l, pe fostul primar al Capitalei, reluînd pribegia și pornind din nou întru cucerirea capitalei.

In genere, reluarea d'a capo a unei munci oare-care provoacă o sumă de sensații displăcute—or-care ar fi direcția activității desfășurate, căci sentimentul zădărnicei munci cheltuite, și a timpului perdut, nu este de natură a procura mulțumire.

Și ceea ce este exact în toate ramurile activității omenești, este și mai exact în politică,—artă care se leagă în special de patima omenească.

Ba în politică lucrul ie și mai displăcut —întru cît insuccesul crează o atmosferă puțin favorabilă și un nou apel la creditul public, rare ori este ascultat.

Și lucrul ie foarte natural, în ce privește cazul fostului primar al Capitalei. Odinioară d. Filipescu avea o situație excepțională. Prin poziția lui socială era indicat să ocupe un loc de frunte, iar prin munca depusă în folosul partidului—din care nu dezertase—d-sa capatase o autoritate indiscutabilă. Succesul era asigurat dar, și prin siguranța situației lui în partid și prin meritele-i recunoscute.

Mulțimea nu putea să nu-l urmeze fiindcă psihologia ei—despre care La Patrie *a vorbit atît de mult în ultimele zile—este astfel în cît ea urmează cu încredere pe acel care are asigurată ziua de mîine și care prin chiar această situație exercită asupra-i o sugestie puternică.*

Astăzi, însă, lucrul se schimbă. D. Filipescu nu mai este membrul constant al partidului ci acel care a dezertat și a căutat să-l lovească mai mult; meritele-i politice din ultimii zece ani sunt nule, așa că autoritatea-i de odinioară a diminuat; gesturile largi și frumoase—menite a entuziasma mulțimea—au dispărut și au făcut loc tuturor intrigilor meschine, guet-apanurilor mizerabile și calomniilor ordinare; iar în privința siguranței zilei de mîine, mulțimea, cu bunul ei simț natural, știe să aprecieze că d. Filipescu este astăzi fruntaș al unei grupări efemere, menită disoluției, întru cît toată ființa ei este legată de un singur om.

Pe d. Filipescu îl așteaptă o deziluzie mai mult cu ocazia reorganizărei capitalei ce și-a propus și aceasta pentru că îmbătrînitul înainte de vreme, din cauza suferințelor reale încercate de pe urma insuccesele din ultimii zece ani,—a nesocotit cîte-va elemente importante din psihologia mulțimei.

D Filipescu se agită în zadar—ceea ce a fost pentru Capitala conservatoare nu va mai fi nici odată.

Cu tragere la sorți

Cu distinsa severitate a areopagelor de altădată, s'a întrunit în sfat secret, trei ori de-a rîndul, comitetul executiv al partidului liberal din Iași.

De trei ori de-a rîndul. Și că s'a adunat, el care se adună cu prudentă raritate și, mai ales, că a făcut-o, într'o singură septămînă, cît n'a fost în stare să se întrunească timp de un an—ambele fapte au produs mare vîlvă în cercurile politice. Nedumeriți erau, în primul rînd, liberalii din club, căci la liberali, la cei din Iași cel puțin, partidul se împarte în două clase: în acea suprapusă, care constitue comitetul executiv—latura aristocrată—și în clasa ordinară, care formează clubul.

Cei din comitetul executiv nu stau de vorbă de cît la nevoe mare cu cei din club. Clubistul salută întâi pe membrul comitetului executiv și zice despre el cu vădit sentiment de invidie sau de admirație: „aista e membru în comitetul nostru executiv".

Tratați dar ca elemente ordinare, clubiștii nu puteau afla, direct de la sursă, ce lucruri mari se petrec de s'a putut întruni comitetul de trei ori. Unii din ei—cei mai curioși — de se întîlneau cu un opozant, îl trăgeau la o parte și la ureche îl întrebau: «poate că știi d-ta ce se petrece în comitetul nostru?»

Nimeni, însă, nu știa nimic pozitiv. Versiuni circulau multe. Cea mai acreditată era că se discuta chestia prezidențială, care să pună capăt actualei locotenențe vice-prezidențiale. Se mai știa că se discută asupra alegerei Camerei de comerț și, prin vinovata indiscrețiune a unui comitetist, s'a mai aflat și despre plănuirea unei democrații naționale, pentru rădicarea nivelului economic al Iașului în sensul ca d. doctor Botez, profesor universitar, să figureze frunte de listă la alegerile de comerț.

Dar adevărul adevărat s'a aflat abia ieri seara, după a treia și ultima conslătuire: comitetul a avut să tragă la sorți șapte bilete, cu numele a șapte membri în comitet — și pentru care i-a trebuit trei ședințe.

Această lentă tragere la sorți constitue unica operă, din anul acesta, a comitetului executiv al partidului liberal.

De acum nu se va mai întruni, de oare ce nimic de tras la sorți nu mai este la ordinea zilei. Doar dacă crearea unei democrații naționale, alegerea unui president și schimbarea totală a organizărei partidului — se vor face tot prin tragere la sorți.

Sorții, cari au fost gentili cu prefectul poliției—vor fi poate la fel și cu partidul, care va capata atunci denumirea: partid de loterie.

Sfârșitul Dinastiilor

— Din discursul rostit de șeful nostru, la Pitești —

A mai perit, un alt vis, a perit visul Cantacuziniștilor. Care era acel vis? Vreau să-l spun pe față, cu aceași sinceritate cu care vă vorbesc și de noi și de toată lumea. Și de altmintreli ne este și ușoară această sinceritate cînd simțim forța care ne înconjoară. Visul era acesta. Partidul conservator să nu fie icoana țărei decît în rîndurile soldaților, să nu fie icoana țării și la ofițerii superiori! Ori, domnilor, reușita acestei concepții ar fi un adevărat desastru pentru ideile conservatoare. Uitați-vă: pe această bancă stau între Bălăceanu, care datează din secolul al XIV-lea și datează în România nu în Archipelag, și între Comăneanu care datează de azi. Așa e țara, așa a făcut-o istoria, și bine a făcut-o!

Ei, domnilor, dacă partidul conservator ca să fie național trebue să fie compus și din Bălăceni și din Comăneni, nu e cu putință ca șeful să nu iasă cîte odată dintre Comăneni, cum a eșit de atîtea ori dintre Bălăceni și cum va eși de sigur altă dată iar dintre Bălăceni, căci eu nu fac nici o deosebire.

Aici stă d-lor, credeți-mă, tot miezul neînțelegerilor din anii din urmă din partidul conservator; erau oameni cari concepeau lucrurile așa; toate se pot, dar în vîrf nu se poate. Ei bine nu, să se știe, și *în vîrf trebue să se poată!* și trebue să se poată nu pentru mine, dar pentru ideia conservatoare. Pentru tăria partidului conservator trebue ca oamenii cari vor să se devoteze binelui public, care vor să lucreze în această țară în alegerea dintre partide să nu mai aibă în vedere decît ideile, să nu aibă nici o considerațiune personală de a intra colo sau dincolo, să nu-și zică că într'unul din partide cutia de sus este închisă pentru mine, dacă n'am anume pergamente, dacă n'am avut norocul să fi avut strămoși, dar simț că pot eu să fiu un strămoș pentru cei cari vor veni după mine.

CATE-VA NOTE

Schiller ie Schiller.

La secția comercială a tribunalului Iași este pendinte o chestie Schiller: firma manufacturieră Schiller Succesori a acționat în judecată, pentru uzurpare de titlu, o altă firmă numită: la băieții de la Schiller".

Văzînd, probabil, că procesul este serios, firma „la băeții lui Schiller" a hotărît s'o schimbe: Dar fie că numele acesta li se părea că ie cu noroc, fie din spirit de ambiție, „băieții lui Schiller" s'au transformat „la Poetul Schiller".

Titlul nu prea avea potriveală la un comerț de manufactură, dar trebuia un Schiller și treaba lui dacă a fost poet.

Tribunalul a apreciat că Schiller rămîne Schiller și a ordonat distrugerea firmei manufacturiere „la Poetul Schiller".

Cu drept de Apel—firește.

*

D. Theodor Jellea, care este cunoscut ca om de haz, a reușit să introducă o variantă la vestita vorbă cu demisiile regretatului Nucșoreanu.

D. Jellea, a cărui demisie din clubul liberal a făcut oare-care zarvă, și-a retras'o în momentul în care comitetul avea să hotărască asupra ei.

Intrebat asupra faptului, d. Jellea a respuns:

— Eu n'am presintat demisia d-tale ci pe a mea. Prin urmare eram în drept să mi-o retrag.

Un altul, într'o zi, își dăduse cuvîntul de onoare, că a doua zi, va face cui-va un serviciu. Peste noapte însă se resgîndi și a doua zi nu se mai ținu de cuvînt.

—Păcat de cuvîntul d-tale de onoare.

— Tocmai fiind-că ie al meu, sunt în drept să-l retrag.

OAMENI ȘI LUCRURI

LINIȘTE...

După o zi de nespuse încordări, seara m'a găsit incapabil de lucru și de atențiune. Cărțile, ziarele, hîrtia mă așteaptă în zadar, căci privirile trudite nu mai găsesc în ele balsamul liniștitor, iar gîndirea înnădușită nu le mai poate dărui o clipă de luare aminte. E acea stare de moleșire fizică și de lenevire intelectuală ce însamnă pentru un scurt timp dispariția personalității fără ca, macar, oboseala excesivă să însemne o trebuință de odihnă, sau o chemare la somn, căci frica și primejdia insomniei sunt corolarele marilor oboseli. E o depresiune generală a mușchilor, o enormă îngreuiare a mișcărilor, o încetineală par'că a bătăilor inimei și a arterelor,—numai vinele tîmplelor, întețite de focul migrenei se mișcă într'un ritm vertiginos, de par'că ar vrea să sugă tot sîngele din față ca să'l îngrămădească în jurul ochilor cărora le dă o viață vizuală intensă, dar stranie, aducînd în cercul razei lor imagini ciudate, flacări mici cu jocuri în zig-zag, și aducînd imaginației cele mai paradoxale vuiete și tulburări...

Tocmai la timp îmi cade la îndămînă tubul elegant, de curînd sosit, al laboratorului Racovitza, cu pastile efervescente de poly-bromură. Am privit de atîtea ori și am purtat alintător prin mîni strălucitorul tub de sticlă și am admirat frumoasele tabletoide albe, curate, ispititoare, dar fără să mă ating de ele, fără să cred în miracolul lor. M'am hotărît: arunc una din fermecătoarele pastile într'un păhărel cu apă; apa tremură puțin, absoarbe tableta cu zgomot, fierbe ca o spumă de șampanie, se calmează apoi în pahar —și astfeliu, pentru întâiași dată, gust lichidul dătător de liniște și aștept cu încredere influența binefăcătoare care nu întîrzie, poate sub puterea suggestiunei, poate a medicamentului, poate a voinței ori a serei tîrzii — dar vine negreșit; trufia mea de intelectual și de profesionist închină steagul înaintea acestei mici și neînsemnate tablete albe în care mîna chimistului îndemânatic a știut să ascundă gustul rebel al bromurei, atît de mult cîntat de un mare poet al medicinei, Charcot...

Da, da, tu ești o Suverană atot puternică dar blîndă și îmblînzitoare, polybromură, care știi atît de bine să înfrînezi nervii, să domolești apăsarea tîmplelor, să răcorești obrajii, să birui migrena, să încetinezi bătaile inimei, să redai minții și simțirei calmul normal pe care l'au răpit încordările istovitoare, emoțiunile, supărările sau—așteptările amăgitoare. De-aceea ne venisi și ne vii în cîtimi enorme și în forme variate de peste frontiere și tot de aceea chimiștii noștri au căutat să pună stăpînire pe tine, alintîndu-te sub forma drăguță a tabletelor atît de bune la gust și frumoase la vedere și menite cu siguranță, să devină medicamentul favorit—nu cutez a zice necesar—al saloanelor noastre și al neurastenicilor noștri. **Rodion**

Nouă îndrumări necesare în învățămîntul primar

Inbunătățirea stărei morale și materiale a corpului didactic.

Oricare ar fi îndrumările ce se vor da în viitor școalei noastre primare, îndrumări adaptate evoluției firești a societății, timpului și împrejurărilor, o chestiune de căpitenie trebuie avută în vedere: „Grija de îmbunătățirea stărei morale și materiale a corpului didactic primar".

Institutorul este factorul cel mai însemnat care contribuie în cea mai mare parte la progresul școalei primare, la pregătirea temeinică a generațiunelor ce se succed.

In nici o carieră nu se cere mai mult plus de ridicarea moralului în exercitarea profesiunei, ca în cariera institutorilor.

Educatorii neamului, educatorii sufletelor generațiunelor pe umerii cărora țintim la ridicarea unei Romînii ideale, trebuie să fie și să rămîie ei întâi oameni întregi.

Nu blazați, nu umiliți în societate, nu îngrijorați de nevoile zilei de mîine, nu împiedecați în cultivarea minței lor, nu amăriți de neputința de a'și instrui proprii săi copii, nu înjosiți și umiliți de sărăcia traiului nepotrivit cu starea lor socială, cu cultura minței și sufletului lor. Nu cu aceste metehne ce le îngrădește mintea, sufletul și simțirea lor, pot educatorii să-și rîdice fruntea senină în fiecare zi pe catedră și să predice învățătura binelui, frumosului, utilului și adevărului.

Familia institutorului trebuie să fie model. Institutorul trebue să aibă gospodărie model—să ducă viață socială model, să se poarte îmbrăcat simplu, curat—model, să aibă bibliotecă și să urmărească zilnic progresele civilizației prin citire, să participe activ la diferite societăți de bine facere din convingere și simțire spre a fi tot model de îndemn și muncă pentru binele obștesc. Intr'un cuvînt i se cere să fie model în toate și așa trebue să fie.

Dar cu ce mijloace materiale poate el face față acestor cerințe indispensabile exercitărei demne a meseriei lui? Cu ce?... Cu leafa de 3—7 lei zi?!... Trist model de leafă!!...

Nu. Profesorii cursului secundar au reușit să convingă pe cei în drept de necesitatea sporirei salarului. Inceputuri de îmbunătățire au început a se face și nouă prin sporirea a 10 lei sau 15 de la 1 Octombre 1908.

Ne mulțumim cu puținul dat pentru moment, ca început de recunoștere a dreptății cererilor noastre în congrese, dar trebue mers pînă la capăt și distrusă sgîrcenia statului cu salariile noastre.

Bucuroși vom clădi statul modern, o Romînie modernă, bucuroși vom conlucra la temelia așezămîntului nostru național prin îndrumarea tinerelor generațiuni spre cea mai perfectă omenește posibilă educație, dar să nu se ceară jertfe corpul și sufletul nostru, să nu ni se anihileze forțele morale, căci atunci nu am fi sinceri, am fi de condamnat, dacă nu am cere protecția statului în putința de a ne exercita profesiunea noastră atît de grea, atît de cu multă răspundere față cu viitorul țărei noastre scumpe, cu viitorul neamului nostru drag.

*

In ședința de la 2 Iulie 1906 a congresului corpului didactic primar din România, ședință prezidată de dl. *Spiru Haret,* actual ministru al instrucțiunei, s'au discutat nevoile îmbunătățirei stărei morale și materiale a corpului didac-

tic primar și iată ce rezoluțiuni s'au luat și votat:

1. Legiferarea participărei membrilor corpului didactic în consiliile comunale și județene.
2. Dreptul de a fi ales în parlament.
3. Desființarea cursurilor de repetiție.
4. Membrii corpului didactic primar să aibă dreptul de a înainta fără examen, în toate treptele erarhice de control ale învățămîntului primar, precum și a fi numiți și înaintați funcționari ai ministerului instrucțiunei publice, în condițiile ce se vor stabili de acest minister.
5. Numirea în consiliul permanent și în comisia de judecată a unui membru de gradul celui supus judecății.
6. Să se considere consiliul permanent ca primă instanță, comisia de judecată ca instanță de apel, iar casația ca recurs.
7. Mărirea salariilor corpului didactic primar, prin lege în raport cu nevoile vieței.
8. Legiferarea dreptului de a avea reduceri de 50 la sută pe calea ferată.
9. Ori ce membru sau membră a corpului didactic primar să aibă dreptul a eși la pensie după un stagiu de 30 ani, fără limită de vrîstă.
10. Drepturile la pensie a barbatului sau soției pensionare să nu fie știrbite
11. Suplinitorii în caz de boală să fie plătiți de minister, iar timpul congediului să fie socotit la pensie.

Iată parte din rezoluțiunile luate și votate în congres care unite cu alte îmbunătățiri dacă s'ar pune în aplicare prin legiferare, ar contribui la ridicarea moralului și stărei materiale a corpului didactic primar.

Ar fi drept, ar fi pentru binele scoalei primare.

Victor Munteanu

Răspunsul meu d-lui Ilie Bărbulescu

Era odată într'un sat un popă, care nu prea știa carte. Poporănii mersese cu jaloba lor până la protopopp, că popa lor din sat stropșește leturghia prin felul cum citește în scripturi. Protopopul veni în cercetare și iscoade; și nimeri tocmai într'o zi de serbătoare la biserică și se pune în strana vecină cu cea arhierească.

Popa trebuia să iasă în dvere să citească evanghelia. Era tocmai Evanghelia dela Matei cetire.

Citește popa nostru cît citește; ajunge și la versetul (37 cap. 23). *„Ierusalime, Ierusalime tu care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trămiși la tine“.*

Bietul popă cum avea textul cu prescurtări și slove scrise în cerdac, dă de acest rînd scris așa: *„Ir'lme, Ir'lme, tu care omori pe pro'oci“* și în graba lui ca și în neștiința lui ceti în viers tare: *„Irlime, Irlime tn care omori pe porci“.*

Dosoftei tipărise textul așa cu prescurtări; popa însă care nu știa carte cetea pe de rost și fără înțeles.

Subsemnatul, eu Gh. Ghibănescu, am adoptat sistemul cel cuminte de a reda textele vechi cu atîtea litere câte se găsesc în prescurtările vechi, fără cerdace. Prin acest sistem de transcriere redau exact icoana scripturistică a textelor vechi cu vocalismul redus.

Doresc ca d. Ilie Bărbulescu să nu fie nici d-sa nici ucenicu d-sale ca popa cel fără carte și nu cum-va să cetească: *Irlime* în loc de Ierusalime, nici snoave, în loc de *snve*, nici Vaslui în loc de *Vaslie*, etc., ci așa cum cere vocalismul timpului, lăsînd nouă celor ce transcriem textele vechi dorința de a reda exact școala vechilor noștri dieci cu scurtările lor.

Atâta. **Gh. Ghibănescu.**

PROGRAMA

Concursului coral al școlilor secundare din Iași, ce se va ținea în sala Teatrului Național în ziua de 22 Mai 1908

A. DIMINEAȚA (de la 9—11)

I). Școala normală de învățătoare.

1) Sfinte Dumnezeule, Ingerul a strigat, I. Macarov.
2). Feeria în codru, Fr. Abt.
3). La m jloc de codru des, C. Dimitrescu.
4). Dor de primavară, G. A. Dinicu

I).. Externatul secundar de fete gr. II.

1). Pre tine Doamne te lăudăm, G. Muzicescu.
2). Cîntecul lui Ștefan Vodă, I. Costescu.
3). Hora Unirei, G. Ștefănescu.

III). Școala profesională de fete Sf. Sava

1). Veniți să lăudăm, D. Bortneanschi.
2). Viața Țiganilor Schumann.
3). Copii ai patriei iubite, G. Muzicescu.

B. DUPA AMIAZA (3—6)

I). Liceul Național

1). Tatăl nostru, E. Mezzetti.
2). Privighetoarea Mendelsohn.
3) Lugojana, I. Vidu.

II). Gimnaziul Alexandru cel Bun

1). Cine, cine se va sui în muntele Domnului? G. Muzicescu.
2). Corul vînătorilor, C. M. von Weber.
3). Morarul (poporal) D. G. Kiriac.

III). Liceul Internat

1). Paza Dunărei, I. Costescu.
2). Laudate Dominum, Haendel.
3). Tatăl nostru, A. I. Zira.
4). Pasăre galbenă 'n cioc, N. Popovici.

IV). Seminarul Veniamin

1). Acum slobozește, G. Muzicescu.
2). La rîul Vavilonului „ „
3). Salata Italiană (arr. Alb. Cirillo) Rich. Genée.
4). Hora moldovenească, G. Dima.

V). Școala normală Vasile Lupu

1). Ingerul a strigat, G. Muzicescu.
2). Dor de sat, G. A. Dima.
3). Calcă Romîne, S. Bak.
4). O Romînie, I. Costescu.

VI). Gimnaziul Ștefan cel Mare

1). Paza Dunărei, K. Wilhelm.
2). Pre tine te lăudăm, Lamakin.
3). Romînașul (armonizat), D. Dimitriu.

Litere-Științe-Arte

Nora.—In ziare se putea ceti mai eri următoarea notiță: „D-na Nora G. Niculescu, soția magistratului Niculescu din Fălticeni și fiica artistului Al. P. Marinescu, a dat naștere în ziua de 10 Mai unei prea dragalașe fetițe“.

Atîtea detalii și precauțiuni, pentru ca să nu poată fi confuziune că e vorba de foasta artistă Nora Marinescu, de foasta stea a trupei de operetă „Marinescu“ din care a trecut pe neașteptate în viața liniștită și burgheză a unui pașnic menaj, rupînd pentru totdeauna cu trecutul și cu... repertoriul artistic. Se știe că odată cu dînsa însă-și întreprinderea s'a irosit, trupa a dispărut, elementele artistice alipindu-se de diferite alte companii artistice. Drăguța și populara Nora, creatoarea atîtor roluri de o frivolitate simpatică și mai presus de toate talentata artistă Nora Marinescu a zis cu tot dinadinsul ramas bun scenei la o vrîstă cînd altele abia încep a-și cîștiga oare-care faimă și cînd ea ajunsese la o strălucită situație grație popularității de care se bucura cu drept cuvînt, grație unui joc de scenă fermecător de suggestiv. Multă lume punea chiar la îndoială posibilitatea de a părăsi scena după ani de succese și de aplauze. Dar știrea publicată în ziare și reprodusă mai sus fac dovada desăvîrșită că Nora și-a ales pentru totdeauna viața conjugală drept ideal și că se mulțumește cu noile sale triumfuri ca și cele artistice de altă dată.

*

Un exemplu superb de severitate în auto-critică a dat zilele aceste la Paris marele pictor Claude Monet, decanul artiștilor impresioniști ai Franței. El și-a nimicit o duzină de tablouri dintre ale sale proprii, fruct al unei munci de trei ani și pe care avea intenția de a le trimite la o mare expozițiune.

Era peisagii după natură care aratau suprafața unei ape în cele mai variate iluminări și jocuri de culori. Privindu-le însă, el s'a convins că nu erau pe deplin la înălțimea artei lui și le-a nimicit deși prețul lor se fixase de cunoscători la 400.000 lei.

In cîte-va minute lucrările au fost distruse, fără nici o urmă.

*

O foarte curioasă și în acelaș timp picantă încercare artistică s'a făcut la Berlin zilele trecute. O tînără artistă de 17 ani, Olga Desmond, de o frumusețe încîntătoare, execută cele mai plastice jocuri și mișcări, apărînd cu desăvîrșire goală în scenă, dar fără ca lucrul să facă impresia de pornografie sau de cinism. Vom povesti într'un alt număr cum a realizat dînsa acest fenomen și cum vede critica germană această originală inovațiune în materie de artă.

*

In adunarea generală a societății dramaturgilor francezi, d. de Caillaret a anunțat în raportul său că în anul viitor se va deschide azilul pentru scriitorii bătrîni în apropiere de „Bois de Boulongne“. Se știe că acest azil se datorește unei bogate donațiuni a lui Henri de Rotschild.

Informații

● La concursul de *oină* ce se va da în Iași Mercuri 21 Maiu, vor lua parte 60 elevi de școli secundare, cîte 12 elevi de la următoarele școli: 12 de la Liceul din Craiova, 12 elevi de la școala normală din Cîmpu-lung, 12 elevi de la liceul din Ploești, 12 elevi de la liceul din Brăila și 12 elevi de la liceul din Botoșani.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii D. Ionescu inspector de gimnastică, Ilie Burghelea maestru de gimnastică în Iași și Bărsan, directorul Liceului Național.

In caz de neînțelegere asupra decernării premiilor s'a ales un supra arbitru din București.

Ministrul Haret va lua parte și se zice că se va da o masă la școala Normală „Vasile Lupul“ în onoarea ministrului și a comisiunei.

● Congresiștii profesori de Istorie, după ce vor ispravi ședințele la Galați, unde se ține congresul, vor veni în escursie la Iași pentru a vizita monumentele istorice și pitorescul foastei capitale a Moldaviei.

Cu congresiștii va veni în Iași și d-l Spiru Haret; se organizează o primire frumoasă și colegială profesorilor congresiști din partea corpului didactic secundar Ieșan.

Profesori de istorie pe la școlile secundare avem la o sută.

● Preoții din localitate și cei din comunele rurale din județul nostru vor face mîine procesiuni pe cîmp pentru ploaie.

● Examenul oral al candidaților la posturile de judecători de ocoale se va ținea în București, sala Senatului, în zilele de 19, 20 și 21 Maiu.

● Am spus că pentru locul vacant de protoereu al județului nostru sunt mulți candidați.

Pînă acum se țin la acest loc preoții; Șerban, Gh. Maxim, Apolon Andrieș, Andriescu, Mitru, Dinescu și Agapie.

● D locotenent M. Veselli, din regimentul 13 Ștefan cel Mare, a fost transferat dela compania 11 la comp. VII al acelui regiment.

● Neglijența administrației comunale se constată pretutindeni.

Așa, se știe că administrația comunală a angajat pentru timpul verei muzica militară ca să cînte la Copou.

E atîta neregulă la grădină că nici nu mai știe lumea cînd cîntă muzica și cînd nu cîntă. In unele zile cîntă de la 6—8 p. m., alte ori de loc.

In afară de aceasta, după cum ni se spune, muzica va pleca Duminică împreună cu regimentul 13 Ștefan-cel-Mare la Șipote, așa că grădina va rămînea fără muzică.

Muzica a primit ordin să plece, dar de la primărie nu s'a primit nici o intervenție.

● Ziarul conservator local publică următorul comunicat:

D. Matei Cantacuzino, președintele clubului conservator din Iași, roagă pe toți amicii noștri să se întrunească, în fiecare Sîmbătă seara, *cu începere* de la ora 8, în localul clubului, spre a *se reîncepe* astfel consfătuirile noastre, *întrerupte în timpul absenței d-sale din țară.*

Prima întrunire va avea loc Sîmbătă seara 17 Mai.

Cu începere de la ora 8—spre a reîncepe—asta înseamnă că partidul abea îneepe. Dar mai interesant ie că reînceperea, cu începere de la ora 8, se face în urma revenirei în oraș a presidentului și se spune clar că, în prezența numai a d-lui Grecianu, vicepresidentul, întrunirele n'au putut avea loc.

◐ Liberalii din Iași vor să se prezinte cu următoarea listă la alegerea Camerei de comerț de la 1 Iunie:

D-nii: Al. Velciu, T. Jellea, N. Zaharia, dr. S. Konya, Prigoreanu, N. Guritescu, Dimitrie Gheorghiu, I. Motăș, G. Ulrich și P. Iliescu.

Din acești zeci, *cinci* sunt candidați la președințe, adică jumătate și jumătate.

◐ Mai mulți institutori din localitate au hotărît să intervie la d. Haret ca să renunțe la josnicul act de răzbunare pornit contra colegului lor d. I. Dimitriu, de la școala „Gh. Asachi“, pe care după cum am arătat eri, ministrul vrea cu orice preț să-l declare nebun.

● Atragem toată atențiunea numerosilor vizitatori ai seratelor cinematografice dela grădina Cuza Vodă, (Palatul Creditului Urban) că astă seară Vineri rulează pentru ultima dată frumoasele sujete ale programului actual și că acestea nu se vor mai repeta nici odată. Amatorii acestor interesante distracții să se grăbească deci a asista la această serată spre a nu perde seria întâia a ciclului de redeschidere de la grădina Cuza Vodă.

Atragem în special atențiunea asupra fondurilor de fer din Franța, o fidelă reproducere a colosalelor turnătorii și fabricarea tinichelelor, Monaco și interesantele sporturi cu noile bărci-automobile (Ricochets), Magnetsorul descoperind o crimă, Naivul servitor etc etc., toate scenele cu desevîrșire nouă nevăzute încă la seratele de astă-iarnă.

Mîine Sîmbătă întreg programul va fi schimbat.

Peste cîte-va zile: Serbările jubilare din Viena. Seria va începe cu: Defilarea a 85.000 copii înaintea Imparatului Francisc Iosef la Schönbrunn.

● Se aduce la cunoștința onor. public că serviciul de **Hidroterapie și băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul și cu toate îmbunătățirile reclamate de știință, funcționează zilnic între orele: *7—10 a. m. și 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. și 2—4 p. m. pentru doamne*, sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin**, docent universitar și cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Sîmbătă, 17 a. c., ora 8 jum. sara, d. dr. Eraclide Sterian, directorul revistei «Medicina populară», va ține, în aula universității noastre, și în folosul soc. *Cantina școlară din jud. Iași*, interesanta d-sale conferință despre *Temperamente și apa de mare în lecuirea boalelor.*

● Duminică, 18 Mai 1908, va avea loc, în Aula Universității din Iași, a treia conferință a d-lui Beldiman, avocat, despre *Maurice Maeterlinck.*

Inceputul la ora 4 jum.

● Direcțiunea Mitropoliei va trămite o circulară tuturor parochilor prin care le va pune în vedere hotărîrea luată în ultima sesiune a sf-lui Sinod, ca sinucișilor să nu li se mai facă nici un fel de pompă, ci ei să fie înmormîntați de un singur preot care va purta epatrahirul fără felon și nu li se va ceti de cît molitfele de dezlegare.

● Concursul corurilor școalelor secundare din localitate, care urma să aibă loc Duminică, s'a amînat pentru ziua de 22 Maiu.

Acest concurs a fost amînat pentru ca să poată lua parte și dl. Spiru Haret, care sosește la 21 Maiu în localitate.

● Examenul de fine de an dela secția pregătitoare de maiștri și maestre de gimnastică, de pe lîngă societatea de gimnastică, sport și muzică, se va ținea între 15 și 25 lunie.

La examen va asista și un delegat al ministerului școalelor.

● I. P. S. S. Mitropolitul Parthenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, va sosi mîine dimineață la Pașcani, venind dela București.

De acolo Inaltul Prelat va porni cu trăsura în inspectarea Mănăstirelor.

● Din fondul de 10.000 lei, pe care ministerul l'a acordat dela casa școalelor pentru dl. profesor Theohar Antonescu, au fost comandate până în prezent, pentru a servi la cursurile de arheologie un apărat complect de proecțiuni la cassa Fux din Berlin. Acest aparat va costa 1.200 lei.

De asemeni s-a comandat un aparat fotografic Zeis cu teleobiectiv, pentru a fotografia de la distanță, și altul grand angulaire, cu care va scoate fotografiile tuturor monumentelor trebuitoare studiului arheologic.

In cursul acestei veri, d. Antonescu va face escursii în Transilvania, în vederea scoaterei diferitelor clișee.

● Eri după amiazi a avut loc înmormîntarea d-nei Anna Jurescu.

Condoleanțele noastre familie.

● Ministerul de culte și instrucțiune publice a acordat următoarea reducere de taxe școalelor izraelito-romîne din Iași. Din totalul elevilor prezentați la examen vor plăti un sfert taxa întreagă, un sfert —50 la sută și alt sfert de elevi—25 la sută.

DIVERSE

— D. I. Ionescu, absolvent al școalei comerciale de gradul II-lea, a fost numit impiegat auxiliar clasa a II-a, pe lîngă administrația financiară din Vaslui.

— D. George C. Iordăchescu, copist în serviciul de poduri și șosele din Iași, a fost lăsat în disponibilitate, prin desființarea postului.

— D. G. A. Voluță, picher la serviciul tecnic al județului Iași, a fost numit impiegat-magazioner la același serviciu.

— Direcția serviciului central de măsuri și greutăți publică numele vînzătorilor pentru județul Iași. Acești sunt: Socec, M. Gottlieb, L. Hönig, frați Bachstetz, N. Ostapovici, S. Wachtel, Frații Goldenberg, D. P. Ornstein, T. Fall, Is. Margulies, M. Godel, H. Schwartz (P. Iloaei), S. Herschson, P. Summer și Os. Ghinsberg (T. Frumos).

— Astă-zi după amiază s'a făcut la cimitirul „Eternitatea“ înmormîntarea defunctei Elena I. Luca, pensionară.

— Micul M. C. Păun, fiul prietenului nostru Econ. C. Păun, se află de 2 zile greu suferind. Dorim o grabnică însănătoșare spre a reda părinților liniștea și bucuria, cum și prietenilor săi.

— Cărciumarul Iancu Zilberman, din strada Eternitatea No. 27, a reclamat poliției că eri i s'a furat din saltarul unui scrin 33 de bilete de bancă a cîte 100 lei.

El bănuiește pe un individ care a fost la el în gazdă și a plecat la Huși.

Doui agenți ai siguranței au plecat în acea loca itate pentru a urmări pe autor.

— D-ra Puica Frank, fiica d-lui inginer Franck fiind mușcată de un cîne turbat, s'a supus curei institutului antirabic din loca itate.

— Prefectul de poliție a dat ordin ca țiganilor care și-au așezat șatra pe platoul Toma Cozma, de sub căzărmi să nu li se mai îngădue a vinde tingiri prin oraș, de oarece mint locuitorii vînzîndu-le tigăi de tablă drept de aramă.

Șatra va mai rămînea în Iași până la 19 Maiu, după ce vor sărbători Duminică după prînz logodna frumoasei Marande—fiica mai mică a bulibașei, cu tînărul Gheorghe, fiul bulibașei șetrei ce se află acum la Vaslui.

Muzica lui Nicolau din Tataraș va dilecta pe nomazii visători.

CALENDARUL VITICULTORULUI

IV

Mușuroaelor la vițele plantate de cu toamnă și primă-vară se vor face la loc în urma tăerei rădăcinelor. Plantațiunelor de un an și de doi ani mușuroaele se vor lăsa desfăcute ast-fel că altoiul va rămîne afară pînă la toamnă spre a se lemnifica. Copcitul este o lucrare absolut necesară și trebuește executat cu cea mai mare băgare de seamă spre a nu scăpa cel mai mic fir de rădăcină eșit din altoi, căci odată rădăcinele crescute din altoi se vor desvolta în detrimentul port altoiului care va peri. Atunci munca va fi nimicită.

Rădăcinile date din altoi vor fi tăiate cu un cuțit (briceag) bine ascuțit și aproape de altoiu de unde a crescut dar cu mare îngrijire spre a nu se tăia prea adînc (că să nu se ciopleasca altoiul) după cum s'au văzut la unii proprietari cari pun la copcit cîte 30—40 lucrători cu cosoarele neascuțite și fac spintecături mari la punctul de altoire, ast fel că le cauzează stricăciuni mari.

In această lună școlile de viițe altoite pot începe tăerea rădăcinilor date de la altoi (copcitul).

Prășitul viilor se face în această lună. La viițele americane mume se vor tăia vîrfurile numai în cazul cînd ele sunt umbroase (bine desvoltate) spre a înlesni coacerea lemnului.

LUNA AUGUST

Luna aceasta se va urma cu lucrările rămase din luna precedentă adică copcitul viilor nedate pe rod. Viile date pe rod nu se copcesc pînă ce nu s'a cules rodul de pe ele.

S'au văzut la mai mulți podgoreni cum copceau cu greutate viile date pe rod. Ce jaf făceau!.. loveau strugurii și chiar strivindu-i cu desfacerea pămîntului, ast-fel că este cu mult mai bine ca copcitul viilor date pe rod să se facă după culesul strugurilor. La începutul lunei se va mai stropi pentru ultima oară plantațiunile tinere.

Cei ce posed școli de viițe altoite vor desface viițele de pămînt pînă mai jos de punctul de altoire spre a se lemnifica asemenea dacă voește a avea viță bine selecționată în această lună este timpul nemerit pentru selecționatul viițelor în bilioane și la vii.

LUNA SEPTEMBRIE

Dacă avem terenul liber trebue să începem desfundatul pentru plantațiuni de viță altoită ce dorim a planta în toamnă, căci cît timp pămîntul va sta desfundat în bolovani mari se va îmbogăți și se va înmagazina umezeala suficientă din ploile ce urmează de regulă toamna.

Cine posedă vii date pe rod se va îngriji de vase și instrumente necesare tescuitului.

In această lună se poate selecționa perfect căci strugurii fiind copți se pot deosebi foarte bine și coardele de viițe fiind selecționate se pot vinde pepinieriștilor pentru altoae cu preț bun.

Selecționarea se face în modul următor:

Se ia atîtea culori de ață cîte varietăți de struguri avem în vie și se va nota într'un carnet fie-care varietate de viță cu culoarea ce am legat'o, însă trebuesc toate legate să nu se amestece.

La tăiatul coardelor toamna vom alege fie-care culoare și fiind notate în carnet fie-care culoare ce varietate represintă vom fi siguri de ele. Aceste coarde bine etichetate cu tăbliițe de lemn și însemnat pe ele fiecare varietate nu se vor mai putea amesteca.

Strugurii timpurii vor fi culeși și vînduți cu preț bun la începutul acestei luni alt-fel se vor strica.

Pe la 15—20 ale lunei se începe culesul viilor cu varietăți mai timpurii. Cei ce posed varietăți ce se coc mai tîrziu trebuesc lăsate să se coacă bine și alese mai tîrziu de oare-ce vor da o recoltă mai superioară ca cei ce au cules mai dinainte. Acei care posed rod mare la vie vor culege tot d'auna mai tîrziu căci unde recolta este mai mare și coacerea va fi mai tîrzie cu toate că sunt aceleași varietăți.

(Va urma).

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

„PEROLIN“

Năsip chimic higienic de curățit dușamele și covoare, înlăturînd praful.

Inlocuește spalatul și ceruitul dușamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.

Economie de timp și bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iași Str. Lapușneanu 32

Ultime informaţii

○ **Chestia căpitanului Costinescu** Afacerea delapidărei de la depositul de haine ofiţereşti de la comandamentul corpului 4 de armată continuă încă să fie cercetată de către comisiunea compusă din d-nii colonel Georgescu, intendentul corpului 4 de armată, maior Minovici ajutorul său şi căpitan Al. Dimitriu comisarul regal al consiliului de războiu.

După cît ştim cercetările vor fi complect terminate peste două, sau trei zile.

Cît priveşte de chitanţele semnate de unii ofiţeri şi găsite în casa depozitului, toate în sumă de 700 lei, pe care sub-locotenentul Gh. Ioanid o împrumutase acestor ofiţeri, s'a intervenit la regimentele respective şi suma a fost depusă la loc.

*

In ce priveşte pe căpitanul Costinescu şeful depozitului de haine, care e menţinut încă în arest—după cum am anunţat, i s'a trimes răspuns ca să depună banii ce lipsesc şi va fi pus în libertate.

Eri d-sa a depus suma de 2000 de lei sumă care după cum se ştie, a declarat-o d-sa cu ocazia cercetărilor că a luat'o cu împrumut şi pentru care a dat chitanţă sub-locotenentului Ioanid.

D. căpitan Costinescu n'a fost însă pus în libertate; se zice că i se pretinde ca să depuie şi suma ce mai lipseşte încă de la deposit, adică suma delapidată de sub-locotenentul Ioanid.

Cu toate acestea, în cercurile militare se afirmă că d. căp. Costinescu peste două zile, odată cu isprăvirea cercetărilor, va fi pus în libertate.

Va rămînea apoi ca comisiunea de anchetă să se pronunţe dacă d. căpitan Costinescu va trebui sau nu să fie trimes înaintea consiliului de războiu.

⊛ Pe cît de veninos se arată d. Haret cu unii, pe atît de bine-voitor se arată cu alţii, fie ei chiar nişte nulităţi, numai dacă aceştia ştiu să facă pe slugarnicii.

Aşa, ministrul cultelor, pentru a putea căpătui pe unul din ai sei, a modificat comisiunea pentru examenul de capacitate pentru caligrafie, numind ca preşedinte pe d. C. Petrescu, maistru de caligrafie din Capitală şi care n'are de cît o singură specialitate.

Asta însă n'a împiedecat pe d. Haret să'l numească preşedintele comisiunei.

⊛ Monitorul oficial de astă-zi publică preţurile muncilor agricole pentru judeţul Vîlcea.

⊛ In dreptul satului Holboca, a fost găsit pe malul Prutului cadavrul în putrefacţie al unei femei, care, după îmbrăcăminte, pare a fi din Rusia.

S'a deschis o anchetă pentru a se stabili identitatea cadavruiui.

⊛ D. V. C. Buţureanu, eminent profesor de mineralogie şi petrografie de la universitatea noastră, a dat la lumină o prea interesantă broşură ştiinţifică, intitulată «Etude sur la composition chimique des minerais de manganese et de fer qui se trouvent dans le massif cristallin de Botoşani".

Asupra acestei valoroase lucrări ne vom ocupa mai pe larg, în curînd.

⊛ De la liceul internat au fugit zilele trecute doi elevi.

Eri poliţia de siguranţă le-a dat de urmă, şi i-a readus la liceu.

⊛ Ministerul instrucţiunei publice a cerut revizoratului şcolar să'i recomande pe unul din cei mai buni învăţători, care ar dori să viziteze locurile locuite de Români.

Acestuia i se va pune la dispoziţie toate cheltuelile şi la reîntoarcerea în ţară va face o complectă dare de samă a cercetărilor făcute.

● Am anunţat că comisiunea de judecată a învăţătorilor va redeschide din nou chestia învăţătorului Ciobanu de la Andrieşeni.

Redeschiderea acestui proces e opera personală a d-lui Haret care vrea să-şi pue în aplicare noua lege în ce priveşte învăţătorii şi exploatarea moşiilor.

⊛ Deputatul colegiului III de Gorj, d. Dincă Skileru, se află de azi dimineaţă în localitate.

In mijlocul unui cerc de prieteni, între care foarte mulţi membri ai clubului liberal, d. Dinkă Skileru povestea discuţia care a avut'o cu d. Dimitrie Sturdza la Cameră, cu ocazia legilor agrare:

— In primul rînd, i-am spus d-lui Sturdza, că eu nu datoresc nimic partidului,—căci nu numai că nu m'a ales partidul, dar guvernul mi-a pus contra candidat şi eu m'am ales numai prin mine însumi.

Cînd d. D. Sturdza, continuă d. Dinkă Skileru, m'a rugat să votez legile, eu i-am răspuns: legile, aşa cum sunt alcătuite, nu pot să le votez, căci n'aşi mai avea ce căuta acasă: m'ar lua pe fugă cei care m'au trimes în parlament. Dacă însă vor fi modificate, le voiu vota".

D. Dinkă Skileru n'a uitat să releveze faptul că modificările introduse se datoresc d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat,—„partid de viitor" cum îl numeşte d-sa.

● Sunt vre-o patru luni de cînd am avut prilej să vorbim asupra cursului de chimie umoristică pe care d. *profesor* Şumuleanu îl făcea cu cîrciumarii din Iaşi.

Acum abia s'a ivit un apărător al d-lui Şumuleanu, care ar pretinde că noi l'am fi nedreptăţit pe d. Şumuleanu. Şi noi ne declarăm gata să spunem la fel, dacă d. Şumuleanu se va angaja să publice—şi va publica —adresa No. 15270, din Aprilie, pe care d-sa a primit-o din partea serviciului sanitar superior.

⊛ Eri au sosit veşti îngrijitoare asupra stărei sănătăţei d-lui sub-lct. L. Balaiş, aşa că familia a rugat pe d. profesor Juvara să plece la Tecuciu.

Ştirile de azi sunt mai liniştitoare

● Tribunalul s. I a confirmat astăzi mandatul de arestare al fostului bancher Leff. El a declarat imediat opoziţie, care se va cerceta mîne, sau luni, de Camera de punere sub acuzare.

⊛ Tribunalul secţia II a condemnat astă-zi pe modista Ana Wolfsohn. la 500 lei amendă pentru brancrută simplă.

● Sătenii din comuna Slobozia, au reparat biserica acelui sat şi au făcut un clopot nou, din sumele colectate între ei. Acest clopot a fost turnat în atelierele de la şcoala de arte şi meserii şi eri a fost trimis la Slobozia.

○ Cu începere de la 1 Iunie Camera de meserii din localitate va crea un post nou de sub-comisar, care va fi retribuit din fondurile celor patru corporaţii.

● Studenţii şi studentele facultăţei de ştiinţi secţiunea naturalelor, vor face Duminică 18 Maiu o excursiune Botanico-zoologică pînă la Cristeşti.

Plecarea va avea loc la orele 7 dim. de la bariera Abator, şi se vor întoarce seara cu trenul de 5.25.

● Consistoriul spiritual al Mitropoliei a ţinut şedinţă eri şi astăzi.

Consistoriul s'a ocupat cu cazul preotului Bottez de la Ţiganaşi, despre care am mai vorbit.

Acest preot a botezat copilul unui sătean, căruia i-a servit ca naş un arendaş evreu, pe care însă preotul îl credea creştin.

Şi de astă-dată procesul a fost amînat, lipsind unul din principalii martori.

● Mîne dimineaţă tribunalul secţia a 3-a va autentifica actul constitutiv al înfiinţărei societăţei „Renaşterea", care se ştie că are de scop a înfiinţa în oraşul nostru un atelier de croitorie şi lengerie.

● Astă noapte o căruţă cu un cal al unui sătean ce venea de la Ţuţora pe cînd trecea podul Bularga, de oarece acestui pod îi lipseau chingile, s'a rupt şi săteanul a căzut cu căruţa şi cal în Bahlui. Săteanul a fost dus la spital.

Ar fi nemerit credem sa se păzească vieţa oamenilor, măcar dregîndu-se podurile.

⊛ Curtea de Apel din Iaşi secţia II, a avut să judece un important proces privitor la succesiunea abintestat a unui naturalizat romîn şi la recunoaşterea copiilor naturali prin acte făcute în Austria.

In acest proces, între fraţii Şefer cu fraţii Haquè, curtea a stabilit următoarele:

1) După doctrina generalmente admisă în dreptul internaţional privat, cînd vin în conflict două sau mai multe legislaţiuni, regimul succesoral nefiind decât interpretarea voinţei prezumate a defunctului, o lege unică trebue să fie aplicată, şi acea lege nu poate fi de cît acea care cîrmueşte persoana sa însăşi, lege care-i organizează familia, şi care, în acelaşi timp, este expresiunea ideilor şi sentimentelor sale.

Prin urmare, legea care trebue să cîrmuească deferirea succesiunei abintestat a unui naturalizat Romîn este legea Română.

2) In orice chestiune de filiaţiune, nefiind în joc nici drepturile tatălui, nici ale mamei, ci numai statul civil al copilului, este evident că legea care va trebui să cîrmuiască filiaţiunea sa este legea care guvernează statutul sau, deci legea sa naţională; că numai atunci această lege nu-şi va putea avea aplicaţiunea în ţară străină cînd ar veni în conflict cu ordinea publică a ţărei.

3) Recunoaşterea copiilor naturali, instituţie prevăzută de Codul civil austriac, fiind admisă şi de Codul civil romîn, în urma modificărei adusă în 1906 articolului 304 cu putere interpretativă, este evident că recunoaşterea de copii naturali cu acte dresate după formele prescrise de legea locului (Austria) produce toate efectele ce legea, care trebue să guverneze existenţa şi valididatea unui asemenea act, i le dă.

4) După art. 165 din Codul civil austriac, declaraţiunea de paternitate făcută prin un act de recunoaştere de către tată nu are alt efect de cît acela de a converti obligaţia naturală de alimente şi educaţie, în obligaţie civilă, şi de a impune această obligaţie tatălui prezumt.

Astfel, copii naturali recunoscuţi, nu se pot bucura de drepturile de familie şi cetăţenie a tatălui, nu pot prin urmare purta numele nici căpăta naţionalitatea lui, aceste atribute nu se obţin de cît prin legitimare, principiu ce rezultă şi din prescripţiunile legei romîne.

⊛ Atragem atenţiunea serviciului sanitar şi autorităţilor în drept a lua măsuri, că serviciul barometric nu se ţine de regulamentul de a descărca săcalele afară de oraş, pe locurile anume indicate, ci în timpul nopţii, săcalele sunt descarcate pe şesul Bahluiului între casele din mahalalele mărginaşe ale dispărţirei a IV şi a V-a.

Locuitorii acestor mahalale ne roagă să intervenim la cei în drept spre a lua măsurile în consecinţă.

● Au mai reuşit la examenul pentru obţinerea titlului de definitivat: d-şoara Gruia, institutoare din Bârlad, C. Harnagea, învăţător din Brădeşti şi Vasile Ifrim învăţător din Pogana.

● Mâine comisiunea de judecată a învăţătorilor va judeca pe învăţătorul N. Rîpeanu din Bivolari.

Din ordinul d-lui Haret, acest învăţător a fost trimes în judecată pe motivul că ar fi spoliat sătenii.

La anchetele făcute, de şi numitul învăţător a dovedit cu acte că plăteşte 40 lei falcea de pămînt,—23 lei se prevede de altminteri să plătească,—totuşi el a fost trimes în judecată.

⊛ **Militare.**—Duminică la orele 5 jum. dim., regimentul 13 Ştefan cel Mare şi bat. IV vînători, se vor pune în mişcare plecînd la Şipote.

Noaptea trupele reg. 13 vor poposi la Larga, iar vînătorii vor trece noaptea la Movileni.

Luni dimineţă trupele vor continua drumul spre Şipote unde vor lua masa de seară.

— Aseară cele 3 batalioane din reg. 13 Stefan cel Mare au făcut la gară exerciţii de îmbarcare. Bat. I a făcut exerciţiul dela orele 8, bat. 2 dela orele 9 şi batalionul 3 dela orele 10.

Exerciţiile au continuat pînă la 12 noaptea.

— Pentru azi au fost suspendate exerciţiile militare ale trupelor locale ce au a pleca Duminică la Şipote, rămînînd ca ele să se pregătească aceste 2 zile, de plecare.

— Azi la orele 5 jum. vor sosi din Rusia o sută optzeci de remonţi, trimişi de comisiunea de romontare a Ministerului de răsboiu şi necesari copului IV de armată.

— Mîine dim. se vor preda de poliţie caii reshiziţionaţi pentru trăsurile de subsistenţă ale reg. 13 şi batalionului IV vînători, care vor pleca la Şipote.

D. lct. Bancov a fost însărcinat a-i lua în primire mîne dim. dela comisia dispărţirei a II-a, unde prefectura a dispus să fie aduşi caii.

⊛ **Judiciare.**—Curtea de apel s. II judecă azi apelul ce l'a făcut d-na Maria Ciolac în contra sentinţei trib. Roman, care o obligă să dee copilul ce-l are din căsătorie cu d. Anton Pruncu, în îngrijirea acestuia.

In acest proces pledează: d-nii V. Missir şi M. B. Cantacuzin, pentru d. Pruncu şi d. M. Ferekide, pentru apelantă.

— V. I. Dulgheru, un băetan de 17 ani, din satul Siliştea, jud. Neamtz, trăia în termeni foarte răi cu negustorul I. Naftalisohn.

In una din sări, pe cînd Naftalisohn se întorcea de la învăţătorul din sat, cu care jucase table, Dulgheru, care se întîlni cu el, sări la batae, iar evreul se apără cu un lemn ce-l avea în mînă. La un moment dat băetanul smulse lemnul din mîna lui Naftalisohn şi'i aplică lovituri, în urma cărora Naftalisohn încetă din viaţă.

Tribunalul de Neamţ condemnase pe Dulgheru la 5 ani închisoare şi azi curtea s. I a redus pedeapsa la 2 ani.

Dulgheru va fi transportat zilele aceste în închisoarea dela Mislea.

— Comerciantul Gr. Ştefănescu din Bacău, a cerut declararea în stare de faliment a comerciantei Tauba Weinfeld din Bivolari.

S'a pus termen la 29 Mai.

— Curtea cu juraţi, în seziunea de Iunie va fi astfel compusă: d. Em. Cernătescu president şi d-nii Julian Teodorescu şi Gh. Demetrescu, asesori.

— Firma manufacturară Schiller S-sori a acţionat în judecată pe o altă firmă din Iaşi, care se numeşte „La băeţii lui Schiller".

In cele din urmă a intervenit o împacare între părţi, în urma căreia firma „La băeţii lui Schiller" avea să dispară. Aceştia au recurs însă la un truc şi au schimbat firma în „La poetul Schiller".

In audienţa de eri a trib. s. 2-a reclamaţii au fost condemnaţi la distrugerea firmei, la 4000 lei daune şi la 100 lei despăgubire pe fie-care zi dacă nu se vor conforma sentinţei.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Maiu.

Accident evitat

Bucureşti.—Eri, cu ocazia plecărei prinţului Napoleon, o mare nenorocire era să se întîmple: în momentul cînd automobilul în care se afla M. S. Regele şi prinţul Napoleon, trecea pe Calea Victoriei, un stîlp gros pe care erau aşezate tricolorele, a căzut asupra automobilului.

Numai datorită iscusinţei şoferului, care a dat mare viteză automobilului, accidentul a fost evitat, căci o clipă de mai întîrzia, stîlpul ar fi lovit pe M. S. Regele.

Blocul liberal

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu continuă să confereze în fie-care zi cu liberalii nemulţumiţi din provincie.

Eri d-sa a avut o consfătuire cu nemulţumiţii liberali din Romanaţi, care n'a dat însă nici un rezultat.

Camera de comerţ

Craiova.—Liberalii Craioveni au hotărît ca din alegerea camerei de comerţ să facă o adevarată alegere politică.

Ei vor susţinea o listă în frunte cu actualul deputat Const. Gărleşteanu şi vor să facă chiar presiuni pentru asigurarea reuşitei.

Faptul acesta a produs o vie indignare mai ales printre comercianţi, date fiind simpatiile de care se bucură actualul preşedinte al camerei de comerţ din Craiova, d. Nec. Ghilţu, fost deputat, preşedinte al soc. „Munca", care a dat atîta dovadă de pricepere şi muncă desinteresată.

Alegere comunală

Bucureşti. — In comuna Hârşova, din judeţul Constanţa, fusese ales un consiliu comunal în contra voinţei administraţiei.

Consiliul a fost disolvat şi acum făcîndu-se alegerea din nou, acelaş consiliu a fost ales.

Şi de astă dată consiliul a fost disolvat, ceia ce a produs o adîncă indignare printre locuitorii hîrşoveni.

Donaţie

Bucureşti.—Ministerul de interne a primit donaţiunea făcută de comerciantul I. Potac din Tutova, în valoare de 25000 lei, cu condiţiunea ca să se construiască nu spital care să poarte numele donatorului.

Interimat

Bucureşti.—Se zice că d. Dimitrie Sturdza ar fi intervenit la d. Haret ca să renunţe la concediul sau.

Se afirmă că această intervenire a primului ministru e făcută în scopul de a lasa interimatul său d-lui Haret, în timpul cît d-sa va lipsi din ţară.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care an eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Au cîştigat:

30000 lei No. 57471.
20000 lei No. 16445.
5000 lei No. 5176.
3000 lei No. 555, 4115, 41757.
2000 lei No. 56257, 31634, 56558, 4076, 40231, 9034.
1000 lei No. 53941, 56417, 26426, 43674, 23246, 22214, 20183, 39233.
500 lei No. 4572, 21521, 39050. 2432 18774, 24316, 12322, 12253, 42646, 6335 2121, 32524, 42838, 3245, 47326, 39919, 1240, 21941, 30096, 36142, 48137.
200 lei No. 636, 35, 189, 694, 914, 522, 206, 60 1803, 1830, 1653, 2280, 2433, 2501, 2030, 3021, 3110, 3346, 3385, 3121, 3078, 4813, 5420, 5474, 5281, 6794, 6076, 6029, 6018, 6709, 7713, 8078, 8057, 8029, 8800, 8510, 8038, 8061, 9915, 9010, 9058, 9022, 10033, 10023, 11223, 11130, 12155, 12504, 13024, 13010, 14714. 15038, 10992, 10132, 10349, 10741, 10289, 10049, 11321, 11985, 18432, 18761, 19310, 19316, 19043, 20809, 20330, 21015, 22022, 22029, 22042, 23315, 23214, 23918, 24048, 24059, 24090. 24063, 25206, 25400, 25094, 26240, 26230, 26155. 27605, 27063.

Sorţul a făcut ca în colectura mea să

iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei
No. 6726 cu cîştig de 2000 lei
No. 6727 cu cîştig de 2000 lei
No. 1685 cu cîştig de 3000 lei

şi alte numere mai mici de 1000, 500 şi 200 lei.

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.
(Piaţa Unirei)

Numire

Bucureşti.—D. dr. N. Ursachi a fost numit medic secondar la spitalul din Focşani.

Chestia remanierei

Bucureşti. — In cercurile liberale se vorbeşte că chestia remaniarei guvernului va fi elucidată chiar în timpul vacanţiei, şi anume în cursul lunei Iulie

Insăşi miniştrii, se zice, că sînt pentru elucidarea remanierei cât mai curînd.

HOLERA

Manila.—Holera a isbucnit în provincia Pangarinan.

Ciocnire

Buenos-Ayres.—Din cauza ceţei o ciocnire s'a produs azi dimineaţă între un tren de pasageri pe linia San Martin şi un tramvay electric. Sunt 5 morţi şi 60 răniţi dintre care 25 în mod grav.

Cutremur

Kecskemet.—Azi dimineaţă s'a simţit aci un cutremur de pămînt, însoţit de sgomote subterane. Panica e mare în sinul populaţiunei. Locuitorii şi-au părăsit locuinţele şi nu îndrăznesc să între prin case. Numeroase Căminuri s'au prăbuşit.

Cutremurul a fost resimţit şi în localităţile Gaedaelloc, Czeglea, Paks, Nagykoerves.

Prima Societate de Economie

DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt convocaţi în Adunarea generală pe **Duminică 18 Mai 1908**, ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1). Raporul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Ianuar pănă la 30 April 1908.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dânsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, prrecum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control confom art. 29, 41 şi 47 din statute pcntru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Mai — 31 August 1908 şi care comisiune va lua parte şi lucra la alegerea şi împărţirea dividentului pe annl curent social 1907 — 1908.

4). Chestiunea exproprierei unei porţiuni din imobilul Societăţei precum şi construirea unui alt imobil în locul celui actual.

5). Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele comitetului de administraţie
V. I. RADU.

Iaşi, 1908 Mai 5

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost **S. SCHILLER**

Str. Ştefan cel mare No. 4
lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lânuri de rochii şi bluze, pânză de olandă*, dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale*, etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris
lîngă „Cocoşul de aur"

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, invită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA "MODERNA"
Comuna Copou str. Lăpuşneanu 17
(lîngă Noak)

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu pearda ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz intreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert 6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1 loz intreg 24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES

GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 500 Places..... 7 »
Modèles variés de Paillasons sur demande

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **si** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseste ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului** şi ale **pulmonilor, a tuselor invechile, bronchitelor, tuseri măgăresci, catarrhelor, insomniele**r, etc.

Paris, *strada* 22, Drouot şi la *diverşi Farmacişti*

GRILLAGES 1 m de haut 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 6f

FONDOIR
Prix 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f50c.
Raymond GARIEL,
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci aní a demonstrat că Eléxirul Guillié este de na eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif în tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—instalaţie şi motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 439.—IAȘI, Duminecă 18 Mai 1908

Formule liberale

Tot liberalii au găsit formula. Ziarele lor și în special „Viitorul“ nu încetează cu laude ditirambice aduse legilor votate de parlamentul lor și aceasta înainte ca ele să fi fost puse în aplicare. Acest mod de a proceda e cât se poate de practic. In adevăr, nu se știe ce se poate întîmpla mai pe urmă. Nu auzim noi, de exemplu, acum că toate legile și cea mai principală dintre ele, aceia a tocmelilor agricole, e neaplicabilă? Tu însă, ziar liberal, ți-ai făcut datoria la timp. Ai cîntat osanale înainte de a se vedea urmările ei, și rămîi mulțumit de cele ce-ți închipuiai că trebuia să iasă din aplicarea ei fără să te ostenești a vedea realitatea lucrurilor.

Și în adevăr, ce le pasă ziselor ziare de toate acestea! Cu aceiași seninătate au trecut acum la lauda altor legi cari se găsesc în aceiași situație ca cea a tocmelilor agricole.

Legea pentru judecătoriile de ocoale, aceia contra beției, nu s'au aplicat. Dar arunce-și cineva ochii pe cele ce scriu ziarele liberale și va vedea cît de încîntate sunt dînsele de aceste legi. Și negreșit fac bine, pentru că și cu acestea nu se știe ce se poate întîmpla. Legea contra beției e amînată pînă în Iulie; aceia a judecătoriilor de ocoale se pune abia acum în aplicare, dar liberalii văd de pe acum dreptatea tronînd în toată a sa majestate în mijlocul satelor, dînșii se preumblă prin aceleași sate unde nu se mai impedică nici de cîrciumari, nici de bețivi. Ceva mai mult, ei întrevăd chiar dispariția producătorilor de produse alcoolice.

In mîndria lor, dînșii împroașcă pe toți cei ce fac parte din alte partide politice de cît al lor. Ii acuză pe aceștia că n'au un ideal și că în toate chestiunile de ordin ori cît de înalt nu urmăresc de cît o politică terre-à-terre, fără să se ridice la concepțiuni superioare.

Acest mod de a proceda nu e alt de cît cel obicinuit de mulți și în multe împrejurări de a atribui adversarilor, tot aceia ce e al lor. Și aceasta pentru a le apuca înainte.

Dar ori cum fie lucrurile, lumea e mai pricepută de cît și-o închipuesc dînșii. Această lume cunoaște oamenii și împrejurările, și nu cîteva vorbe aruncate cu mult patos, ar putea-o face să creadă, ceia ce nu e în realitate.

Sunt supărați liberalii pentru ascendentul pe care zilnic îl cîștigă în ochii concetățenilor noștri, partidul conservator-democrat. Sunt necăjiți pentru că acest partid are vederi mai drepte, și-i doare cînd aud criticile temeinice ce se aduc legilor făcute de dînșii, critici ce de altmintrelea s'au adus și înainte de întocmirea lor, dar de cari ei n'au voit să țină seamă.

Dar în supararea aceasta, găsesc mai nimerit să spună că partidul contra căruia luptă și trebue să lupte, n'are un stock de idei.

In schimb însă au aflat o altă procedare mult mai ușoară și la îndămîna celui întăi venit, dar înzestrat cu o oare care doză de venin. A critica ideile, a le discuta e mai greu, însă e foarte ușor să ataci persoanele.

Și astfel, pe cînd conservatorii democrați îi invită la luptă, dau lupta dreaptă și leală, liberalii recurg la armele ordinare procedînd prin invective la adresa persoanelor.

Intr'un partid, căruia orice s'ar zice, și liberalii îi recunosc cel puțin atît, că este numeros, nu se găsește nici unul de seamă. Toți nu știu ce fac, nici încotro merg.

Rămîne lumei aceleia care judecă și apreciază să vază pînă unde merge patima liberală. Căci e fenomenal să spui și să afirmi, că astăzi în veacul XX, mii de oameni înrolați sub un steag politic, nu valorează nimic nici ca persoane, nici ca concepțiune politică.

E fenomenal să afirmi ca dintre toți aceștia, unul n'are o idee despre ce face și că toți nu se gîndesc de cît la exploatarea țării, ei însăși fiind niște exploatatori și încă necinstiți. Contra unor asemenea procedimente nu e nevoe să aduci dovezi.

La ce ar servi acestea? Chiar de ar vedea ei negru pe alb, că tot ce afirmă frizează calomnia, totuși dînșii nu vor voi să recunoască adevărul.

Iar probe despre aceasta au avut în deajuns.

Și acesta e exemplul trist pe care-l dau liberalii, tocmai ei cari strigă că trebue să avem cu toții un ideal și că în numele lui să luptăm, cu arme civilizate pentru a-l ajunge. Cine citește proza liberală vede ce arme civilizate înțeleg partizanii a întrebuința în această luptă.

Cînd unii din ei au ajuns să zică: piară instituțiunea mai degrabă, de cît ca în capul ei să fie un adversar politic, apoi tristă idee trebue să ne facem de mentalitatea partidului, în cari figurează asemenea oameni. Și e destul a ilustra cele spuse aici prin atitudinea luată de d-rul Sion, subdirectorul serviciului sanitar, cu privire la instituțiunea pentru apararea tuberculoșilor.

R.

„Venim la putere“

Junimiștii limbuți—numărul lor este mic, căci majoritatea partizanilor d-lui Carp știu să fie discreți, sau mai bine să facă pe discreții, crezînd că ast-fel șade mai bine unui om serios politic—nu te lasă să treci pe lîngă ei fără să nu te acosteze cu cuvintele:

—*„Ei, d-lor takiști, mărturisiți că nu vă ie tocmai moale, după cele cě a spus d. Carp cînd a fost la Iași“.*

Și la gestul nostru de nedumerire:

—*„Ce adică, te faci că nu știi, șeful nostru a spus d-lui M. B. Cantacuzino, acasă la d. Naum, că să evite orice neînțelegeri căci în curînd venim la putere?*

Și vorba asta magică, spusă de atîtea ori în împrejurări importante și tot de atîtea ori dezmințită de evenimente, are asupra lor o influență covărșitoare.

Psihologicește ie ușor explicabil efectul ce-l produce asupra junimiștilor perspectiva venirei la putere: de atîtea ani sermanii fac permanentă opoziție milluită, în cît, eventualitatea aceasta, îi face să tresalte de bucurie, cum de altfel se întîmplă totdeauna cînd ie vorba de perspectiva transformărei în fapt a unei scumpe năzuinți, urmărită cu ardoare.

Junimiștii sunt logici din punct de vedere psihologic, dar de loc din punct de videre politic. Bucuria lor este explicabilă, cînd d. Carp face să treacă pe dinaintea ochilor lor, visul lor atît de scump. Nu sunt însă consecvenți cu ei—asanatorii de moravuri și politicieni preocupați numai de dragostea principiilor și nici de cum de dorința de a veni la putere — atunci cînd întrebuințează această formulă—dovedită mincinoasă—pentru a cîștiga partizani și a se menținea ca grupare politică.

—*„Noi suntem guvernul de mîine: venim foarte curînd la putere, a zis d. Carp etc;“ și toate astea se spun prin sălile de vot, pe la întruniri publice, prin saloane.*

In ce scop? Evident pentru a cîștiga partizani. Or, dacă unii partizani sunt cîștigați pe baza acestei asigurări, se mai poate oare vorbi de convingeri, de dragoste de idei, de simpatie pentru ideile emise de d. Carp și cenaclul junimist? Și dacă partizanii sunt recrutați pe baza satisfacțiunelor de mîine, mai pot junimiștii vorbi de clientelă politică, de budgetivori, de conrupțiune?

Trist sfîrșește d. Carp și junimismul. După patruzeci de ani de școală de puritanism politic șeful și junimiștii se văd nevoiți să iasă la maidan, pentru a cîștiga partizani, iar dușmanii demagogismului și al proselitismului, pe baza foloaselor ce vor să vie, sunt nevoiți să strige:

—*„Veniți la noi, căci or-cîți ar fi ei, tot noi vom fi chemați mîine la guvern și deci tot la noi veți găsi foloasele mari ale puterei“.*

Trist sfîrșit și pentru d. Carp și pentru gruparea junimistă!

DIN ZECE-CINCI

Liberalilor din Iași numai de alegeri nu le este. Ei cată să nu vină în contact cu alegătorii, dar nesansa vrea ca să se ivească evenimente și să silească pe liberali la luptă.

Alegerile generale au dovedit că liberalii nu se bucură de simpatii în corpul electoral din Iași. Mai tîrziu alegerea parțială pentru un loc de senator a ilustrat și mai evident prăpastia ce există între alegători și liberali. Acum vin alegerile pentru Camera de comerț și liberalii, cari au dăruit țărei celebra lege a cîrciumelor și au sporit colosal taxele vamale—se zbat ca să propuie listă de candidați.

Dar înainte de a veni în conflict cu alegătorii, este mare desunire în club asupra viitorului president al Camerei de comerț, dacă el va ajunge să fie ales.

Din zece candidați asupra cărora s'ar fi convenit, cinci trăesc cu speranța că vor fi aleși presidenți, de și nu este de cît un singur loc de president. Nu știm dacă celolalți cinci li s'a promis la fie care în parte, locul de vice-president.

Dar celor cinci și anume d-lor Conia, Jellea, Velciu, Motăș și Gheorghiu, li s'a promis singurul loc de president.

Nu se poate altfel de oarece truncinci, de mulți ani, se hrănesc cu speranța locului de frunte al camerei de comerț. Nici unul din ei n'ar vrea să fie vice-president, necum membru.

D. Conia are și un trecut: a mai fost respins de alegători; d. Jelea face și acum parte din camera de comerț — are dar drepturi cîștigate; d. Al. Velciu, care este un vechiu membru al partidului liberal, caută un loc de onoare; d-nii Motăș și Gheorghiu cu care partidul a fost puțin atent, cer o satisfacție de onoare.

Iar liberalii, cari sunt largi în promisiuni ce nu se pot împlini, au satisfăcut pe toți: toți cinci—din numărul total de zece—vor figura pe listă. Dacă lista va fi respinsă de alegători—partidul își va fi făcut datoria și cei cinci visători, vor fi fost candidați; dacă va reuși lista, va fi treaba nouei camere să aleagă president pe cine va pofti. Vorba ie că partidul și va fi făcut datoria.

Nimeni nu-i Hristos ca să facă minuni ca el. Nici liberalii nu vor putea alege cinci presidenți pentru un singur loc Doar dacă se va conveni să-i aleagă cu dejurnia: o zi un president, o zi altul.

In asemenea caz ar fi bine să se aleagă șapte, ca să fie în fiecare zi alt president. Iar în zilele în cari nu se vor ținea ședinți, toți să poată fi presidenți—cu numele.

Nevoia împacă și capra cu varza.

CATE-VA NOTE

D. C. N. Paraschivescu, al cărui spirit, vecinic tînăr, este prea cunoscut, face parte din desidența liberală locală.

Cine-va, ca să-l mai tragă de limbă pe Cc. Naiman, l'a întrebat de ce consfătuirile au loc acasă la d. Șendrea și nu la d-sa.

—Eu stau cu casa în str. st. Andrei, care ie bun prietin cu strigoii și doar strigoii ne-au făcut să ne mutăm cu principiile. Pe cînd Iorgu Șendrea, continuă cc. Naiman, are casă în Buna-Vestire și la asta ne așteptăm noi: la veste bună.

*

Un ziar carpist din București, care are oribila specialitate a titlurilor lungi, publică un articol in și subtitulat: *„Nivelarea* i exasperează pe *takiști“*.

Și noi cari credeam că nivelarea cunoscutului teren l'a exasperat pe d. Marghiloman!

*

Toate ziarele carpiste anunță același mare eveniment: prensul Griguță a fost numit arbitru într'un diferend d'intre generalul Catargi cu Creditul rural.

Prensul a împrumutat pe hipotecă pe vichilul seu cu zece la sută pe an și cu dobînzi la dobînzi, tot de zece la sută creditul rural face împrumuturi cu 6.30 suta în care intră și amortizarea capitalului.

Ergo: prensul ar fi trebuit să fie numit supra-arbitru, căci în privința procentelor, el stă nepăsător și rece, d'asupra Creditului rural

Cerem să se facă rectificare.

*

Am relevat ieri procesul privitor la firma Schiller și sentința care obligă distrugerea firmei de manufactură „la poetul Schiller“.

Acum aflăm că condamnații cari țin așa de mult la numele Schiller, vor schimba firma în: „la hoții lui Schiller.

Ce va mai zice tribunalul—vom vedea.

*

Un ziar din Bărlad foarte obscur de altmintreli—vestește că în acel oraș ar exista unul cu nume așa de multe, de parcă—ar fi prinț german.

Iată cum se numește: Bărlad, Romînia, Europa, Glob Terestru, Cojoacă și Porcul Marghioalei.

Carton pentru asemenea cartă de vizită nici nu există în țară.

OAMENI ȘI LUCRURI

PREȚUL VIEȚEI

Telegramele ziarelor mari din Viena relatează pe larg actul de disperare al unui soț, de religiune catolică, originar din Praga, care s'a sinucis pe mormîntul foastei sale soții, în cimitirul orașului Saaz.

E în adevăr unul din acele acte cari cu drept cuvînt se înregistrează drept exemplare, drept probe incontestabile de iubire și devotament. Sunt în adevăr trăsături de disperare supremă și ele exclud, pentru mintea acelui ce le manifestă, ori-ce gînd de împăcare cu viața, ori-ce speranță de plăcere ori de liniște; ele micșurează întru atîta prețul însuși al vieței ce le-a mai rămas, încît fac existența nesuferită, imposibilă.

Aceasta ar fi explicația teoretică. In momente de extremă durere e drept că tuturor ni se pare viața de prisos. Dar de aici, până la gestul, curagios, mîndru și stoic, al sinuciderei din iubire, din amărăciune, e încă mult și actul însuși însemnează fără îndoială o dovadă superioară și admirabilă de dragoste pe care vedem c'o dă, din cînd în cînd, cîte unul din soți—tovarășului său de viață.

Chiar acum cîteva zile în orașul nostru, s'a petrecut un caz analog pe care însă ziarele nu l'au relatat telegrafic, poate din cauza lipsei de importanță socială a eroilor dramei. Eroul din Praga era un comerciant bogat, un fost director de bancă. In cimitirul nostru s'a sinucis un simplu cerșetor. El a ales moartea sărăcăcioasă a spînzurătoarei, strangulîndu-se de crucea de lemn proaspăt înfiptă pe mormîntul femeei lui.

Iată un erou care nu-și făcuse, de sigur, educația sufletească din romane; el n'a cunoscut nimic din romantizmul bolnăvicios care predispune simțirea spre melancolice visări și nici odată n'a știut acea dulce moleșire pe care o creiază visul ori idealul. Dar a simțit în momentele celor mai grele nevoi prietenia trebuincioasă a unei tovarășe de traiu și suferință și la un moment dat moartea i-a răpit-o și a creat un gol imens în sufletul lui. Ba poate încă mai mult. El, care trăia, din cerșit, el care nu se rușina să întindă mîna către trecători, avea în adîncul simțirei scuza josniciei și mîngăierea degradării: cerșia pentru dînsa, pentru femeea dezarmată în viață și pe care trebuia s'o hrănească, pentru care era îndreptățit să ceară, să lupte, să se umilească. Dar, odată moartă, el simția mai adînc și mai deplin rușinea unei existențe fără de rost, știa că de acum pentru el singur trebuia să întindă mîna la trecători—și atunci se hotărî la sinucidere.

Fără îndoială că acea mică și repede uitată dramă de la cimitirul „Eternitatea“ cuprinde miezul unei înalte tragedii sufletești și a unei minunate bravuri.

Rodion

CONTRA FUMATULUI

Cifre eloquente.—Moarte scumpă. — Fumatul la noi.—Tabagismul. — Cauze și efecte.—Un viciu etern.

Citeam de curînd un mic studiu asupra consumațiunei de tutun în Franța unde se pare că „Societatea contra abuzului de tabac“ e departe încă de a serba vre-o victorie asupra abuzului înrădăcinat, după cum urmează din următoarea elocquentă statistică, relativă la anul 1907.

Beneficiul monopolului a atins în acest an 377 milioane, cu 6 milioane mai mult ca în 1906. S'au vîndut 2 milioane și jum. kgr. de țigări de frunze, aproape tot atîtea țigări mici—în total 33 milioane și jum. kgr. de tutun; aproape 5 milioane kgr. de tutun în praf etc.

In 1872 vînzarea de țigări dădea statului francez abia un milion de franci; în 1882 a atins 17 milioane și în 1902 ajunse la 72 milioane. Deasemenea a crescut mult vînzarea tutunului de prizat.

Procentul mediu al consumărei individuale a tabacului în Franța a fost, anul trecut, exact de un kgr. de persoană din care 122 gr. pentru tabac în praf și 878 pentru tutun de fumat și de mestecat.

Suma totală sacrificată în Franța pentru consumarea tutunului atinge cam o jum. miliard de franci—exact 493,457,099—adică 12.66 franci de locuitor iar din această sumă statul beneficiază cu 11.66 fr. adică 92 la sută.

Față cu aceste cifre care arată cu ce sacrificii bănești își cumpără omul otrava mortală a fumatului, nu e de mirat că societatea contra abuzului de tutun a fixat un concurs pentru o lucrare cu cuprinsul următor: „Despre influența vătămătoare a tutunului asupra evoluțiunei bolilor“. Iar pe lîngă aceasta se vor acorda premii numeroaso medicilor cari vor fi făcut lucrări ce nu respund de-adreptul la această chestiune, dar se referă indirect la abuzul de tutun, precum: higiena, fiziologia, patologia, terapeutica acestui viţiu atît de răspîndit.

*

Acum posedăm și în literatura noastră medicală o mică monografie în chestiunea mult disputată a fumatului: *Tabagismul* de dr. I. Lebell, o broșură de 28 pagini în editura „Adevărului“.

Ideea acestei lucrări—o adevărată lucrare de propagandă și de popularizare antitabagică—presupunem că trebuie să fi fost suggerată autorului în timpul cumplitei boli a poetului Ronetti Roman, pe care d-rul Lebell l'a îngrijit cu un devotament rar și în a cărui boală omorîtoare fumatul a avut o parte însemnată, precum are și în originea, în evoluarea multor afecțiuni ce primejduiesc atitea vieți.

Autorul lucrării nu ne dă—ceea ce ar fi fost foarte bine să ne dee—cifre ca acele pe care le-am citat mai sus din lucrarea franceză. Se poate afirma însă că și la noi consumația tutunului e formidabilă, iar efectele sunt tot de mult simțite în diferitele straturi ale populațiunii ca și în cele mai... civilizate țări.

Fumatul e unul dintre viţiile cele mai comune, cele mai respîndite. Nu știm însă întrucît alarma oamenilor de știință ori a publiciștilor ar putea contribui la curmarea lui.

*

Scrierea d-lui dr. Lebell are toate caracterele unei opere de moralizare și de aceea nu găsim în ea pedante expuneri științifice cum ne-am putea aștepta să ne facă un om de laboratoriu cum e autorul lucrării de față. Microscopul n'a fost pus la contribuțiune; clinici pentru studiul urmărilor tabagismului nu există. Această afecțiune cronică se studiază doară prin observațiuni incidentale, cu prilejul altor afecțiuni în decursul cărora se pot observa și simți efectele mai vechi ori mai recente ale fumatului.

D. Dr. Lebell ne face istoricul acestui obiceiu, ne dă apoi o prea suggestivă descriere a simptomelor ce alcătuiesc tabloul patologic al tabagizmului și ajunge apoi la partea practică, adică la mijloacele de stîrpire. Cu drept cuvînt observă d-sa că, pe cînd toate statele ieau măsuri în potriva flagelului alcoolic, nimeni nu se încumetează a duce o campanie în contra unui viciu tot așa de cumplit—fumatul otrăvitor, deși tutunul e consumat în cîtimi colosale, iar veninul acesta se bea“ toată ziua, fără întrerupere; ba încă statul pune el însuși tutunul în vînzare, profitînd pe urma unui viciu atît de răspîndit, ca și cum n'ar face prin aceasta o faptă urîtă și în contra intereselor sta-

tului însuşi,—interese morale şi sociale bine înţeles.

*

Dar o asemenea lucrare poate avea vr'o urmare imediată, vr'un rezultat eficace în împrejurările obişnuite şi cu moravurile actuale? Ne permitem a pune lucrul la îndoială.

Dar omul de ştiinţă îşi face datoria şi atrage luarea aminte din timp, indică pericolul şi leacul. Cu atât mai bine încă dacă ştie s'o facă—aşa cum o face şi d. dr. Lebell—într'o formă populară, într'un stil concis şi pe alocuri chiar elegant, într'o formă spirituală, cu toată gravitatea subiectului.

Autorul micei lucrări asupra „tabagismului" e un beletrist şi o dovedeşte odată mai mult.

Toate aceste însă nu vor împiedeca lumea să „bee" tutun, aşa cum a apucat dela alţii. Iar statul va urma cu încasările pentru această ameţitoare şi dulce otravă naţională. S.

Academia Romînă

— O comunicare a d-lui A. D. Xenopol —

In şedinţa de ieri, Vineri, a Academiei Romîne, d. A. D. Xenopol a făcut comunicarea anunţată despre „Rasă, mediu şi evoluţie în Istorie".

Savantul începe prin a spune că deşi chestia de rasă a fost combătută de mulţi fiziologişti ce au susţinut că nu poate exista, totuşi cînd e vorba de producţia geniilor, prin fapte doveditoare se poate arăta cît de mare e influenţa rasei aşa de tăgăduită de unii.

Ca un exemplu d. Xenopol dă pe grecii cei antici care au produs 300 de genii în toate direcţiile, şi spune că însuşirile astea ale vechei rase eline, azi au dispărut cu totul. De ce? din cauza amestecului singelui grec cu cel slav, conchide oratorul, deci influenţa rasei e constatată.

In vechia Romă, se întîmplă însă contrariul, amestecul cu barbarii a adus Renaşterea şi geniile mari ale Italiei au început să răsară.

Pe cînd în Grecia amestecul de rase i-a fost nefast, în Roma el a produs rezultate strălucite.

Dacă am judeca după unii scriitori, continuă savantul orator, că mediul schimbă rasele şi obiceiurile, atunci ar trebui să ne întrebăm de ce Pieile roşii din America, care de sute de ani sînt în contact cu civilizaţia, au rămas tot aşa de înapoete, de ce ţiganii cei nomazi ce trăesc alături de noi de la 1356, nu s'au resimţit de fel de influenţa mediului.

Că mediul se schimbă asta e absolut evident, dar că el are o influenţă asupra raselor, asta e foarte problematic, afară de mediul intelectual pe care îl facem noi individual şi care are o putere incontestabilă asupra tuturor.

D. Xenopol mai spune că puterea evoluţiei a fost în totdeauna enormă supunînd pe toţi.

Cît despre viitorul spre care mergem, noi nu putem să-l prevedem de fel, evenimentele fiind adesea la voia întîmplărei. Oratorul reaminteşte pe Napoleon, viitorul ce 'i se prevedea şi rezultatul ce a avut

D. Xenopol adaogă că în privinţa civilizaţiei, a dragostei de adevăr şi de bine mai este mult de făcut, şi mai lesne omul va străbate şi va descoperi multe în oceanul de secrete ce-l desparte de adevăr, decît să ajungă la unicul ideal ce-l poate preocupa, anume: realizarea unui traiu liniştit, pentru toţi, traiu în care fiecare să se bucure de frumos, de adevăr şi bine.

Deci, termină d-sa, în privinţa adevărului şi a civilizaţiunei trebue să ne convingem că mai avem enorm de făcut şi să vedem că ceea ce s'a făcut e tot aşa de departe de sfîrşit, după cum nesfîrşitul e risipit în taina universului.

Cuvintarea d-lui Xenopol, a interesat mult pe toţi şi a fost foarte aplaudată de membri şi lumea prezentă.

Litere-Ştiinţe-Arte

Se va dansa. Astă-seară, 17 Mai, se inaugurează în oraşul nostru societatea medico-farmaceutică şi o invitaţiune trimisă membrilor asociaţiei poartă o scurtă indicaţiune: *Se va dansa.*

E o formulă laconică, aproape banală, dar care îmbracă în cazul special al asociaţiunii medicale, un caracter de rară originalitate.

Medicii formează, în adevăr, o categorie socială cu totul osebită. Pe dînşii nu-i cunoaşte societatea de cît în momente grele, in ceasuri de dureri, în clipe de amărăciune.

Şi ori cît de adese ori e legată de prezenţa lor noţiunea de mîngăiere şi liniştire, medicii au ingrata misiune în societate de a fi martorii celor mai neplăcute, celor mai grele clipe de tovărăşie cu oamenii. Fiinţa lor e fatalmente legată de însăşi ideea nefiinţei şi aceasta le crează în societate o situaţiune mai dificilă de cît ori-cării alte clase sociale.

Noua origanizaţie medicală are de sigur scopuri pur profesionale şi o misiune culturală. Nu despre aceasta vorbim aici. Ni s'a părut însă un interesant moment de relevat inaugurarea societăţii prin o serată dansantă —o rază de veselie pe un orizont înnourat, cîntări triumfale în cari, fără de voie, s'ar putea furişa cîte-va note din marşul funebru al lui Beethowen.

Iar asociaţiei medicale îi urăm ceea ce medicii sunt chemaţi să dee atît de adesea pacienţilor: sănătate şi viaţă lungă!

*

Despre expediţia în Tibet a cunoscutului explorator Sven Hedin nu se mai aude nimic de mai multe luni. Cea din urmă scrisoare a lui Hedin era datată din Schejox, 6 Decembrie.

Expediţia organizată de Hedin avea să dureze 2 ani şi jumătate şi scopul ei e de a se face cunoscute părţile necercetate ale platoului tibetian, iar întoarcerea în Europa avea să se facă prin India.

Expediţia era prevăzută ca una din cele mai periculoase.

*

A apărut în editura librăriei C. Sfetea: C. Negruzzi—Poezii şi teatru cuprinzînd scrierile originale, cea mai mare parte inedite ale lui Negruzzi; şi se află de vînzare la principalele librării din Capitală şi provincie.

Preţul 1 leu.

*

La teatrul Odéon în Paris s'a jucat o nouă piesă, un poem dramatic în 4 acte: „Nirvana". Lucrare exotică şi curioasă iată ce scrie Adolphe Brisson despre dînsa în „Le Temps":

„Pe cînd piesa se desfăşura în penumbra decorurilor confuz luminate, noi aveam senzaţia că asistăm la o scenă de sacrificiu, la vr'un oficiu divin, celebrat de preoţii unei religiuni foarte vechi, foarte obscure.

Printre acei preoţi dl. *de Max* este Marele-Preot: el are augusta gravitate sacerdotală, el joacă par'că într'un extaz, la jumătatea drumului între cer şi pămînt; el nu recită versurile, ci le cîntă; acum ni se pare, c'auzim susurul riuşorului pe prundişul albiei, acum vuetul torentului venind din vîrful muntelui la vale, zguduirea trăsnetului, tumultul elementelor răzvrătite..."

*

No. 2 al revistei iaşane „Indrumarea" are acelaşi succes de presă şi de librărie ca şi No. 1. Revista promite a deveni una din cele mai serioase şi mai gustate publicaţiuni.

*

„Société Nationale des Beaux-Arts", din Paris a organizat în apropiere de Bois de Boulogne o expoziţie retrospectivă de portrete şi ea formează în momentul de faţă una din marile atracţiuni pariziane.

*

Intre Jules Claretie, administratorul Comediei Franceze şi autorii piesei „Le Foyer", d-nii Mirbeau şi Nathanson s'a încheiat pace. Adunarea generală a membrilor Comediei a hotărît să nu se mai facă apel contra sentinţei tribunalului care condamna Comedia faţă de zişi autori iar piesa va fi imediat pusă în repetiţie.

Ee va fi jucată în Octombrie şi uşor de prevăzut că va avea un imens succes de curiozitate, după zgomotul făcut în jurul ei.

*

Camera italiană a luat în consideraţie proiectul prezentat de Alfredo Baccelli şi prin care se cere un milion pentru ridicarea unui monument în onoarea lui Dante. Baccelli cere ca monumentul să fie grandios şi simplu în acelaşi timp, ridicat într'un loc înalt, deschis şi luminos.

*

La Berlin s'a întemeiat definitiv asociaţia internaţională pentru studiul cancerului, în scop nu numai de a face cercetări sau de a le centraliza, ci şi de a combate flagelul uşurînd pe bolnavi, împrăştiind în public noţiuni exacte asupra cancerului pentru a reduce astfel numărul operaţiunilor tardive.

Asociaţia şi-a întocmit statutul şi se va pune curînd pe lucru.

Informaţii

● *Adunarea generală a membrilor clubului liberal, convocaţi pentru Marţi seara, va fi foarte bogată în incidente. Toate nemulţumirele şi diversele desidenţe se vor da pe faţă în acea seară.*

Lupta principală va fi dată la alegerea pentru complectarea celor zece locuri vacante în comitetul executiv.

Declararea unei rupturi pare inevitabilă.

● Ziarul local al liberalilor desminte ştirea noastră că domnii C. Climescu, Gr. Buiucliu şi Pandale Zamfirescu sprijină discret acţiunea ce s'a intreprins în contra d-lui Stere.

La şedinţa de marţi seara a clubului, ziarul acela va vedea că noi nu avansăm de cît fapte noi certe.

● **Din Kişinău.**—Joui, 22 Maiu, cu ocazia serbatoarei „Inalţarei Domnului" se va organiza aci o serbare moldovenească.

Cu această ocazie se va juca de persoanele din societate piesa moldovenească „*Cinel-Cinel*".

— D. S. M. Sîrb, directorul băncei Kişinăului, va fi numit director al băncei ţărăneşti din Petersburg.

— D. A. Haruzin, guvernatorul Basarabiei, a plecat să inspecteze ţinuturile Kişinăului şi Ismailului.

O parte din călătorie o va face pe Prut, începînd de la Leowa, pînă la tîrguşorul Reni, de pe Dunărea.

— Printre deputaţii preoţi s'a răspîndit svonul că preoţilor li se va lua dreptul de a mai fi aleşi în Duma împărătească.

Aceasta produce o vie indignare.

— Alaltă-eri au fost în Kişinău două focuri mari.

A ars postăvăria stanţia şi o parte din văczalul Kişinăului.

Pagubele se urcă la 35.000 de ruble.

● Din lista ce o vor susţinea liberalii la alegerea camerei de comerţ, mai fac parte şi d-nii: Victor Lecca şi V. Bogza.

○ Un architect al casei bisericelor va veni zilele acestea în localitate pentru a se duce în judeţ să ieie cunoştinţă de reparaţiile ce urmează a se face în cursul verei anului acesta bisericilor din judeţul nostru.

● Studenţii în medicină se întrunesc astă-zi la orele 4 şi jumătate, împreună cu o parte din medicii spitalului Sf. Spiridon, pentru a protesta contra unor dispoziţiuni nedrepte luate de epitropi, în ceia-ce priveşte serviciul medical.

✱ Desbaterile procesului d'intre doamna Maria Ciolac cu d. Anton Pruncu, s'au terminat ieri. Curtea se va pronunţa Luni şi a obligat pe părţi să depună concluzii şi acte.

In timpul desbaterilor doamnei Ciolac i-a venit reu.

● D. D. G. Sofian, presidentul Curţei de Apel din Iaşi, va pleca la 25 Mai, în virtutea unui congediu de o lună, la Govora.

● Bunul nostru prieten Economul Păun, a fost lovit în cea mai scumpă a sa afecţiune prin decesul fiului seu Mihaiu, elev în clasa IV primară, care a murit ieri noaptea.

Luăm vie parte la durerea prietinului nostru.

● Se aduce la cunoştinţa onor. public că serviciul de **Hidroterapie şi băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul şi cu toate îmbunătăţirile reclamate de ştiinţă, funcţionează zilnic între orele: *7—10 a. m. şi 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. şi 2—4 p. m. pentru doamne*, sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin**, docent universitar şi cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Sîmbătă, 17 a. c., ora 8 jum. sara, d. dr. Eraclide Sterian, directorul revistei «Medicina populară», va ţine, în aula universităţei noastre, şi în folosul soc. *Cantina şcolară din jud. Iaşi*, interesanta d-sale conferinţă despre *Temperamente şi apa de mare în lecuirea boalelor.*

● Poliţia din Trg.-Frumos a dat eri în judecată, conform dispoziţiunilor legei asupra monopolului cîrciumelor, pe săteanul Dimitrie Beşleagă din Băiceni şi pe învăţătorul Sebastian Andriescu din Ruginoasa, care au fost găsiţi turmentaţi de băutură în acel orăşel.

● Astă noapte un incendiu a isbucnit la via d-lui Bernard, de lîngă Trei Sarmale.

Focul a distrus o şură, o bucătărie şi o parte din pivniţa vilei.

Sosind pompierii din Iaşi, secţia Toma-Cozma, focul a fost localizat.

De oarece se crede că focul a fost pus, s'a deschis o anchetă.

◕ D. locotenent Teodorescu, din administraţie va rămînea ca şef comandant al trupelor de gardă şi administraţie rămase în localitate.

● Delegaţia judeţeană a lucrat astăzi la întocmirea situaţiilor comunelor rurale, în vederea împărţirei acestor comuni după noua lege de reorganizare administrativă, ce se pune în aplicare la 1 Iunie a. c.

● S'a dat ordin preoţilor de la toate bisericele din eparchia Moldovei şi Sucevei, ca cu ocazia slujbelor religioase, să facă şi rugăciuni pentru ploaie.

Mîine se vor face procesiuni religioase în toate comunele din judeţul nostru.

● Astă-zi după prînz, comisiunea pentru examinarea candidaţilor la posturile de ajutori de învăţători va citi tezele seriei a IV, date eri la matematici şi limba romînă.

Din seria a treia, aci reuşit la proba orală toţi, cei trei candidaţi reuşiţi, la teză.

D-ra Maria Casian, ajutoare învăţătoare la Cotnari, a reuşit cu media zece la matematici şi 9 la celelalte.

Proba practică s'a ţinut la şcoala de fete principesa Maria.

● O delegaţie a consiliului de higienă al comunei Iaşi, a inspectat ieri spitalul israelit din Iaşi.

Delegaţia, compusă din d-nii profesori doctor Negel, doctor Imerwohl şi doctor Cristea Missir, au găsit cauzele explicatoare a lăţirei febrei tifoide, în faptul că bucătăria se află prea aproape de sălile bolnavilor.

S'au luat măsurile trebuitoare.

● Ministerul de interne a pus în vedere autorităţilor de la punctele de frontieră să nu mai permită străinilor fără acte în regulă să treacă în ţară la noi, căci după cum e informat ministerul, se permite unora de a veni să stea cîte-va zile în diferite localităţi megieşe graniţei.

● Comisiunea de judecată a învăţătorilor judecă la 5 p. m. pe învăţătorul N. Răpeann de la Bivolari în contra căruia s'au înscenat mai multe fapte.

Numitul învăţător e aparat de d. Al. D. Xenopol.

● Duminică, 18 Mai 1908, va avea loc, în Aula Universităţei din Iaşi, a treia conferinţă a d-lui Beldiman avocat, despre *Maurice Maeterlinck...*

Inceputul la ora 4 jum.

● Lucrările de dărîmare ale Palatului administrativ din Iaşi continuă cu multă activitate.

In Iulie 1911, pestre trei ani, noul palat—cel mai frumos ce-l are Iaşul—va fi complect terminat şi mobilat.

● Cu prilejul judecărei unui apel electoral al d-lui D. Hulubei, care cerea să fie inscris între alegătorii col. I, înalta curte secţia II a stabilit următoarele în materie de cens electoral:

„Din modul cum e redactat art.17 din leg. electorală rezultăcă legiuitorul a voit să admită, ca mijloc de dovedire a censului, numai evaluările făcute de comisiunile de recensămînt general sau de prefaceri, de oarece impunerile provizorii ce se fac în cursul anului de către agenţii fiscului, urmînd, conform art. 60 din legea de constatare şi percepere a contribuţiunilor directe, ar fi supuse confirmărei celor mai apropiate comisiuni de prefaceri, acele impuneri sunt susceptibile a fi reformate, şi deci nu pot servi de bază la dovedirea censului, nefiind definitive".

● Următoarea mişcare s'a făcut printre sub-chirurgii din judeţul Iaşi:

Andrei Munteanu, actual agent sanitar la Cărniceni, a fost înaintat sub-chirurg la spitalul din Ungheni; N. V. Ionescu a fost numit sub-chirurg la spitalul Bivolari. Iancu Neculau, actual sub-chirurg intendent la spitalul Ungheni, transferat la Voineşti; I. Ştefan Mothoi, actual agent sanitar la Gropniţa-Movileni, a fost transferat la Cârniceni, iar în locul seu a fost numit provizoriu, d. Constantin Popovici.

● La sfîrşitul lunei Iunie, ministerul instrucţiunei publice va trimete cîte 10—15 elevi de la fie-care, şcoală internat din localitate, la sanatoriul din Predeal.

Direcţiile şcoalelor vor alege din elevii lipsiţi de mijloace şi sîrguitori.

● Cercul medicilor şi farmaciştilor din localitate, a luat iniţiativa de a înfiinţa servicii de salvare, la fel cu cele din capitală, cu trăsuri de salvare în cazuri de accidente.

● Azi dimineaţă I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei a sosit în Paşcani.

Aci a fost primit de autorităţi şi de protoereul judeţului Suceava, împreună cu clerul din Paşcani.

Inaltul Prelat a plecat apoi, împreună cu suita sa, la M-rea Neamţ.

● Pentru anul şcolar 1909 vor fi vacante 25 locuri de bursieri la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi.

La concurs se vor primi absolvenţii de gimnazii.

DIVERSE

— D. Gh. Popovici, taxator cl. III-a la vama Iaşi, a fost însărcinat cu conducerea vămei din Ungheni, în locul d-lui I. Zaharia, impiegat cl. II, care trece la vama Iaşi.

— In astă seară la orele 8 se va face inaugurarea cercului medicilor şi a farmaciştilor.

Cu această ocazie va avea loc şi o seară dansantă.

— Aflăm logodna d-lui David Kisler din Iaşi, cu drăgălaşa domnişoară Fanchette Rovitz din Ploeşti.

— Prefectura judeţului Dorohoiu a cerut autorităţilor din localitate urmărirea băiatului Gh. I. Ivanovici, în etate de 15 ani, elev în clasa III-a a liceului din Pomîrla, care a dispărut de cîte-va zile.

CALENDARUL VITICULTORULUI

V

LUNA OCTOMBRIE

Odată via culeasă, bruma căzută de 2—3 ori şi frunzele căzute, vom tăia coardele ce au purtat struguri şi vom începe copcitul (tăerea rădăcinilor de altoi) la viţele ce nu s'au putut copci din cauza rodului în lunile precedente. Vom procede după cum am mai zis cu cea mai mare băgare de seamă la această lucrare, adică nu vom lasa nici o rădăcină crescută din altoi şi trebue observat să nu le tăem nici prea adînc din altoi şi a nu se face nici o spintecătură în tulpina de unde sunt crescute. Dacă frunzele au căzut pe la 20—25 ale lunei depinde de temperatură şi mai înainte dacă vegetaţia se va opri şi putem începe cu tăiatul viţelor.

Este de preferat tăiatul coardelor toamna căci prima-vara avem mai mult de lucru şi al doilea avantagiu ce avem cu tăiatul viţelor toamna este că vegetaţia viţelor fiind oprită nu se scurge seva, puterea viţei, ca primă-vara, de oare-ce tăindu-se toamna până în primă-vară tăetura se vindecă.

După ce am tăiat toate viţele cu cea mai mare băgare de seamă, căci fie-care viţă va fi examinată în parte, vom lăsa după puterea fie-cărei tulpini şi coardele de rod pentru anul viitor. Despre care am vorbit pe larg în luna Martie.

Şcolile de viţe americane altoite vor începe scosul viţelor din bilioane după ce le-a căzut frunzele şi le va stratifica la nisip.

LUNA NOEMBRIE

Lucrările neterminate în luna Octombrie trebuesc neaparat executate în această lună.

Ingropatul viilor urmează: Viţelor de un an se vor lăsa 1—2 ochi, cei l'alţi se vor suprima. Trebuesc muşuroite căci le feresc contra gerurilor de cu iarnă. Plantarea cu viţă americană altoită urmează, căci plantaţiunile de toamnă sunt foarte favorabile mai cu seamă pe piscuri şi dealuri mari. Cine posedă coarde de viţă fie americană, fie indigenă se vor stratifica în nisip în modul următor: aducem nisip umed cum se găseşte şi aşternem jos într'un şeanţ mai dinainte făcut în grădină la o adîncime de 70—80 c. m. şi lungimea depinde de cantitatea ce voim a stratifica; aşternem în fundul şanţului nisip în grosime de 3 c. m. aşezăm un rînd de viţe făcut snopi mai dinainte şi le acoperim cu nisip observînd ca toate golurile între viţe şi groapă să se umple, spre a nu pătrunde mucigaiul prin goluri, căci le-ar putea cauza stricăciuni, vom aşeza alt rînd de snopuri cu viţe peste ele, şi procedăm în felul acesta până se umple groapa. Peste viţele ce vor fi la suprafaţa pămîntului mai aşternem nisip de 3—4 c. m. grosime, apoi le acoperim bine cu pămînt. In această stare se pot stratifica şi viţele altoite rămase de la plantat din diferite cauze.

Viţele altoite dacă ne temem de furturi se pot stratifica şi în pivniţe.

LUNA DECEMBRIE

Dacă timpul este favorabil şi pămîntul nu este îngheţat se pot planta viţă altoită şi ne altoită şi la începutul acestei luni. Ca să uşurăm lucrările cine are teren îl poate desfunda pentru plantaţiuni de primă-vară.

Am văzut cum lucrătorii cei harnici cari desfund terenul pentru plantaţiuni de viţă altoită, în timp de iarnă la o adîncime de 3 hîrleţi 60 c. m. pămîntul negru de deasupra vine dedesupt iar cel din fund roşcat şi clisos vine prin desfundătură deasupra, care după cum am mai spus se va îmbogăţi prin frigul de peste iarnă aşa ca este bine ca desfundatul să fie înainte cu cel puţin 3—4 săptămîni de plantare.

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost S. SCHILLER

Str. Ştefan cel mare No. 4

lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lânuri de rochii şi bluze, pânză de olandă*, dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale*, etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris

lîngă „Cocoşul de aur"

350000 de dat cu ipotecă, după Credit.

A se adresa la d. *Lupu Weisengrün* stada Ştefan cel Mare No. 37.

Ultime informaţii

● Presa adversarilor noştri juninimişti ţine morţiş să se stabilească în public legenda existenţei cartelului între d-nii Stere şi Bădărău.

Faptele evidente, de natură a invedera falşitatea acestei legende sunt nesocotite, iar întîmplările cele mai mici sunt exploatate pentru a face să se încetăţenească definitiv versiunea aceasta, faurită şi menţinută într'un anumit scop politic.

Ast-fel, întîmplările din ajunul alegerei de la Iaşi ca şi toate atacurile pe care presa liberală până şi „*Viitorul*—creat anume pentru a susţinea politica generoşilor—le îndreaptă în contra partidului conservator-democrat şi în special în contra d-lui Bădăreu, sunt nesocotite, după cum se insistă puţin asupra văditei bune voinţi pe care acea presă o arată grupărei d-lui Carp. Tot ast-fel atacurile viguroase ale presei conservator-democrate şi a „Opiniei", duse pe tărîmul pur al ideilor ce e dreptul, contra tuturor brătieniştilor şi steriştilor, sunt neglijate.

In schimb meschinele şi comicele combinaţiuni electorale în vederea alegerei de la Tg.-Frumos sau înserarea, fără nici o aprobare a unor anumite declaraţiuni ale unui deputat liberal, sunt prezentate ca dovezi inebranlabile a existenţei cartelului Bădăraŭ-Stere.

Am relevat aceste lucruri pentru a arata lipsa lor de seriozitate şi fiindcă un ziar carpist pretinde a şti că acel interview ne-a fost acordat—trimes spre publicare, cum zice el—de către d. Stere, ţinem să spunem că deputatul vizat prin interview n'a fost nici d. Stere şi nici un prieten din cenaclul „Vieţei Romînesti", ci de către un deputat cîştigat în ultimul timp pentru ideile nuanţei brătieniste.

Sentimentul de dreptate ne obligă să spunem aceasta şi n'o facem nici de cum pentru a sta de vorbă cu făuritorii unei noi legende mincinoase.

● Am înregistrat dăună-zi cam ce crede d. G. G. Mârzescu despre desidenţa liberală din Iaşi.

D. G. Şendrea, şeful desidenţei, care a citit acea notiţă, a spus următoarele:

— Junele deputat afirmă că în casă la mine s'a sărbătorit a 60-a aniversare a naşterei mele. Dar, altă dată, asemenea serbări au avut loc şi acasă la d. Mârzescu dar nu pentru o aniversare atât de importantă, ci spre a fi felicitat de evenimentul ivirei dintelui de lapte.

S'a hotărît atunci ca viitoarea serbare în casa deputatului să aibă loc la ivirea măselei de minte. Dar vai! serbarea întîrzie.

● Judecătorul de instrucţie al cabinetului III a cerut directorului penitenciarului local relaţiuni asupra antecedentelor fostului bancher Leff.

Iosef Leff n'are l'a trecutul seu de cît o afacere militară. Cu ani în urmă, pe cînd îşi făcea stagiul la Vaslui, fiind la petrecere cu sergentul companiei sale, Leff s'a luat la batae cu acesta de la o chestie de ordin muzical: sergentul voia ca lăutarii să cînte „Cînd luna Mai" şi Leff cerea alt cîntec.

A fost dat în judecată pentru lovirea superiorului şi condemnat la cinci ani închisoare. După vre-un an a fost graţiat de M. S. Regele.

● Ministerul agriculturei a însărcinat pe d. dr. N. Leon, profesor la facultatea de medicină din Iaşi, să studieze diagnostica speciei insectelor vătămătoare agriculturei şi a propune mijloacele de distrugerea lor.

● Inspectorul şcolar Haliţa s'a dus alaltă eri la Bucureşti pentru a arăta d-lui Haret imposibilitatea de a se pune în aplicare josnicul său plan încercat în contra institutorului I. Dimitriu, de la şcoala primară „Gh. Asachi".

● Cunoscutul maistru de dans, d. P. Hristescu va da în ziua de 1 Iunie a. c., în sala Teatrului Naţional, un mare bal de copii, în beneficiul copiilor saraci.

Numitul maistru a cerut A. S. R. Principele Carol să patroneze acest bal.

● Examenul elevilor preparaţi în particular pentru cursul primar se va începe la 1 Iunie.

Zilele acestea se vor numi şi comisiunele examinatoare.

*

Tot la 1 Iunie se vor începe şi examenele celor preparaţi în particular pentru cursul secondar.

Acei însă care n'au depus taxele şi n'au prezentat recipisele nu vor fi primiţi la examen.

● In tîrguşorul Păcurari va avea loc mîine, Duminică, un eveniment familiar, care va merita să fie văzut.

Multe corturi se află instalate acum în acea parte a oraşului şi ele servesc de gazdă ţiganilor, cari, cu ivirea primăverei, s'au stabilit în Iaşi.

Evenimentul familiar constă în acea că o fată a unuia din bulibaşe se va căsători mîine cu unul din nomazi.

Cum caracteristica unor asemenea căsătorii este bataia, care, probabil, ţine loc tuasturilor, ea nu va lipsi nici mîine, aşa că agenţii poliţiei vor lua vie parte la serbarea familiară de mîine.

● Pe ziua de 1 Octombre a. c. înfiinţîndu-se un mare număr de posturi de învăţători în comunele rurale, doritorii de a ocupa aceste posturi vor trebui să adreseze cererile lor revizoratului şcolar pînă la 15 Iulie a. c.

Candidaţii vor trebui să aibă cel puţin 18 ani şi să fi absolvit cel puţin 4 clase gimnaziale.

● Aseară batalioanele 2 şi 3 din reg. 13 Ştefan cel mare au făcut exerciţii de îmbarcare dela orele 9 jum la 12 sub comanda d lor căpitani Anibal Arabu şi Lecca.

● D. lct. Petru Gheorghiu a fost numit adjutant al reg. 13 Ştefan cel mare loc din nou înfiinţat.

● Membrii societăţei cooperative romîne „Nicolina", se vor întruni mîine Duminică ora 2 jum. în localul camerei de comerţ spre constituirea legală şi definitivă a societăţei.

La ordinea zilei mai sunt şi următoarele chestiuni:

1) Reducerea la numărul de 300 a primelor acţiuni, cu condiţiune ca în primul an să se complecteze subscrierea pînă la 600 acţiuni a 25 lei.

2) Alegerea primului Consiliu de Administraţie.

3) Se va hotărî modalitatea şi ziua pentru autentificarea actului constitutiv al Societăţei.

4) Se va fixa termenul de vărsare a valorei complecte a acţiunilor.

Şi în fine se va mai discuta şi decide unele rectificări de făcut în statut.

● Baroul de disciplină din Iaşi s'a întrunit azi, ora trei, spre a se ocupa de mai multe afaceri.

● D-şoara Maria Nicoleanu a fost numită învăţătoare la şcoala din Roşcani-Caueşti, din jud. nostru.

● **Judiciare.**—Arbitrii comunei şi ai proprietarilor s'au întrunit astăzi la secţia I-a a tribunalului, sub preşidenţia d-lui prim-president, şi au expediat mai multe afaceri de exproprieri necesare rectificărei Bahluiului.

— Trei fraţi Leibovici din comuna Talpa, judeţul Neamţ, au fost condamnaţi la cîte 75 lei pentru că-au pus în vînzare carne stricată. Cu apelul procurorului general afacerea a venit astă-zi înaintea secţiei II, care a primit apelul şi a condemnat pe cei trei evrei la cîte trei luni închisoare şi cîte o sută lei amendă.

— Un italian, cu numele Batist, fost lucrător la uzina electrică din Iaşi, a fost ucis de un curent electric, în August anul trecut, pe cînd făcea instalaţia electrică la o casă din strada sf. Lazăr.

Părinţii lui Batist au acţionat în judecată pe societatea electrică şi astăz dl. supleant Buşilă a făcut o descindere la faţă locului şi a ascultat şi pe martorii propuşi.

● Eri a încetat din viaţa în penitenciarul central un vestit hoţ Fan Petre. de loc din judeţul Prahova, care şi făcea pedeapsa la penitenciarul din localitate.

● **Intrunirea comercianţilor.** — Eri, la ora 2 p. m., a avut loc, în localul societăţei comercianţilor romîni din str. sf. Teodor, întrunirea tuturor comercianţilor alegători ai Camerei de comerţ din judeţul Iaşi.

Intrunirea a fost provocată de către comitetul societăţei comercianţilor romîni, în vederea alegerei membrilor Camerei de comerţ, ce urmează a avea loc la 1 Iunie c.

Au luat parte la această întrunire un foarte mare număr de comercianţi, între care şi d. G. D. Şerban, preşedintele actualei Camere.

La ora 3 s'a deschis şedinţa sub preşedintia d-lui Maftei, preşedintele societăţei. Cel dintăi a vorbit bătrînul comerciant Th. Munteanu, care într'o cuvîntare călduroasă a scos în relief activitatea actualului preşedinte al Camerei, d. G. D. Şerban, şi înfierează amestecul guvernului în alegerile Camerei de Comerciu. Cuvintele d-lui Munteanu au fost des aplaudate de adunare.

După d. Munteanu a vorbit d. Spiridon Irimescu, care de asemenea, roagă pe d. Serban să mai primească a fi reprezentantul comercianţilor încă mulţi ani, pentru cinstea comerţului romîn.

D-sa mai arată că situaţia comerciantului la noi în ţară a devenit imposibilă de suportat mai cu seamă faţă de dispoziţiile şi legile făcute de actualul guvern, cari au redus la sapă de lemn pe comercianţi, aşa că sunt siliţi a părăsi comerţul oameni care o viaţă întreagă s'au sacrificat în ramura comercială, şi tot acest guvern are curajul să mai pună listă la alegerea Camerei de Comerciu.

D. Irimescu termină rugînd pe comercianţi să voteze lista în cap cu d. Şerban, dînd astfel o lecţie guvernului ca pe viitor să nu se amestece în alegerile reprezentanţilor negustorilor. (Aplause)

Dl. T. Lupescu, farmacist, de asemene spune că tot acest guvern care doreşte să pună listă la alegerea camerilor de comerciu, e acel care voeşte să înfiinţeze depozite de droguri şi să nimicească pe farmaciştii din întreaga ţară.

D. Lupescu mai arată meritele şi activitatea d-lui Şerban timp de 18 ani ca reprezentant al camerei de comerciu care a rîdicat această instituţie, din starea ei neînsemnată, la adevăratul focar al nevoilor economice ale comerciului.

La sfîrşit vorbeşte d. G. D. Şerban, care e primit la tribună cu aplauze furtunoase, D-sa arată munca ce a depus timp de 18 ani pentru progresul comerciului. şi care e cunoscut de toată lumea comercială din întreaga ţară, mai arată că cu aceiaşi dragoste va lucra şi în viitor.

D. Şerban terminînd, declară că se va ocupa foarte serios de chestia monopolului circiumelor şi va căuta ca în unire cu colegii lui să intervie pentru a satisface cerinţele comercianţilor.

Ultimele cuvinte ale preşedintelui sunt acoperite de aplauze.

La această întrunire s'a putut observa indignarea mare a comercianţilor, faţă de amestecul guvernului şi anul acesta în alegerile Camerei de comerţ neţinînd samă de lecţia dată la 1902.

Procesul Zemstov-Calmusky.—Curtea de Apel secţia II-a s'a pronunţat astăzi în importantul proces d'intre Zemstoul-Uprava din Basarabia cu d. G. Kalmuski din Petersburg, pentru revendicarea a două moşii din judeţul Dorohoi.

Curtea, în majoritate, a respins apelul zemstovului şi a pronunţat următoarea minută:

Respinge atît apelul interjectat de d. avocat S. Goldental, ca procurator general al d-lui G. Calmuski, cît şi apelul interjectat de d. M. B. Cantacuzin, în calitate de procurator al d-lui Dim. M. Semigradoff, preşedinte al comitetului executiv (Uprava) al Zemstoului din Basarabia şi în consecinţă, respinge reclamaţiunea ca prematură.

D. consilier C. Grigoriu a făcut osebită părere în sensul că acţiunea nu este prematur întrodusă şi deci să se păşească la judecarea în fond a pricinei.

D. consilier C. Buzdugan a emis următoarea părere: „sunt de părere a se respinge apelul şi acţiunea Zemstoului nu numai pentru motivul de prematuritate a acţiunei, dar şi pentru primul motiv de incapacitatea reclamantului, bazată pe art. 7, parag. 5, din constituţie, pe cari ambele le-au pus, în principal, în discuţie.

○ *In comisia pentru evaluarea perderilor suferite de arendaşi, proprietari şi ţărani din judeţul Iaşi, au fost numiţi d. I. I. Corjescu, presidentul tribunalului secţia III, ca delegat al consiliului de miniştri; d. St. Urlăţeanu, primul-president al tribunalului, ca delegat al ministerului justiţei şi I. Petrescu, administrator financiar. delegat al ministerului de finanţe.*

Urmează a fi numiţi doi din proprietarii rurali cei mai greu impuşi.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Maiu.

Audienţă

Bucureşti.—D. general Pilat, fost comandant al corpului III de armată, a fost primit într'o lungă audienţă de M. S. Regele.

Se afirmă că obiectul audienţei a fost agitaţia ce se observă printre ofiţeri în urma articolelor d-lui maior Sturdza.

De alt-fel agitaţia creşte mereu şi chiar eri a avut loc o întrunire a ofiţerilor veterani şi cu această ocaziune s'a votat o moţiune prin care se vestejeşte atitudinea d-lui maior Sturdza şi au hotărît întocmirea unui memoriu prin care ofiţerii armatei teritoriale să fie aparaţi de atacurile aduse de fiul primului ministru.

Viitoarele locuri vacante în Parlament

Bucureşti.—Miniştrii declară că la toamnă nu va fi declarat vacant de cît locul colegiului al II-lea de Ilfov, al regretatului dr. Radovici.

In ce priveşte situaţia d-lor Pompiliu Eliade şi Coculescu, convingerea miniştrilor este că nu există incompatibilitate între locurile ce le ocupă şi mandatul lor de deputat.

Părerea d-lui Ferechyde—singurul judecător în această chestiune este, însă cu totul alta, şi a şi făcut cunoscut celor interesaţi că la toamnă le va declara colegiile vacante.

In privinţa aceasta o dezminţire nu este cu putinţă întru cît d. Coculescu a povestit singur că a primit o ast-fel de înştiinţare de la d. Ferechyde.

Reorganizarea liberalilor

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu continuă conferinţele cu fruntaşii partidului pentru reorganizarea liberalilor.

Astă-zi a conferit cu prefectul, primarul şi deputaţii din Piteşti.

In ce priveşte situaţia de la Tecuciu, ea va rămînea neschimbată cu toată dorinţa d-nului Ionel Brătianu de a schimba prefectul acelui judeţ, şi aceasta în urma insistenţelor d-lui Bianu pe lîngă d. Sturdza.

A. S. R. Prinţul Ferdinand la Dadilov

Bucureşti.—A. S. R. Principele Ferdinand, comandantul corpului II de armată însoţit de d-nii general Averescu, ministru de rezboiu, general Coandă, colonel Demetrescu, maior Berendei şi căpitan Sutzu, s'a dus azi dim. la Dadilov.

Aci s'au executat manevre de arme combinate, iar pe urmă A. S. Regală a făcut inspectarea trupelor.

După amiazi A. S. Regală s'a reîntors în Capitală.

Numire

Bucureşti.—D. T. Nica, actual inspector agricol, a fost numit inspector general pe lîngă consiliul agricol superior.

Regulament aprobat

Bucureşti.—M. S. Regele a semnat azi decretul prin care se aprobă regulamentul de fabricarea şi vînzarea luminărilor de ceară curată.

Puternice cutremure de pămînt

Catana.—Eri seara la orele 6.45, s'a simţit un foarte puternic cutremur în satul Mangano, lîngă Acreale.

*

Buda-Pesta.—Eri dimineaţă la orele 9 şi 26 s'au simţit la Calocza şi la orele 9 şi 34 la Lazas puternice cutremure de pămînt.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care an eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Astăzi au cîştigat:

3000 lei No. 38050, 50454, 29535.

2000 lei No. 38202, 21935, 38174, 44995.

1000 lei No. 25051, 33665, 11937, 43673, 41400, 50449, 25979, 27822, 54606, 54361, 6348, 26331, 31565, 7594, 32239, 59066, 54989, 45572, 519, 34754, 71111, 41079.

500 lei No. 13925, 6435, 27, 40792, 43688, 47001, 7737, 29720, 34193, 1405 51939, 38693, 22565, 38904, 34911, 59035, 37130, 18330 14819, 11149, 39236 21091, 21985, 32116, 11343.

200 lei No. 30435, 30719, 30295, 402 735, 645, 48, 309, 481, 396, 124, 910, 62, 51, 862, 1147, 1050, 2082, 2033, 3032 3048, 4078, 5018, 5025, 5725, 6650, 6111 6024, 6028, 6060, 7017, 7059, 7012, 8125 8410, 9019, 9062, 9952, 10499, 11035, 12367, 13011, 17006, 18010, 20039, 21089 22666, 25826, 26485, 27732, 29251, 30112 35074, 32008, 31318, 36045, 39050, 40300, 40065, 41011, 42066, 52414, 53011 56600, 56026, 57590, 56287, 59940.

Sorţul a făcut ca în colectura mea să

iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei
No. 6726 cu cîştig de 2000 lei
No. 6727 cu cîştig de 2000 lei
No. 1685 cu cîştig de 3000 lei

şi alte numere mai mici de 1000, 500 şi 200 lei.

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.
(Piaţa Unirei)

O nouă scrisoare a maiorului Sturza

Craiova. — Fostul căpitan A. D. Sturza publică o nouă scrisoare cu următorul cuprins.

Paris 29 | 12 IV—V 908.

Stimate Domnule F...

De şi am scris dăunăzi camaradului meu Vulovici în chestiunea răspunsului meu eventual la atacurile „obscurantiştilor", totu-şi nu pot lăsa rîndurile primite de la dv. în această clipă, fără alte cîteva rînduri prin care voesc să vă mulţumesc, dv. precum şi redacţiei „Ramurilor" pe care nu-i cunosc, dar care se compune de Romîni care simţesc ca mine.

Viitorul Romîniei este în *tinerime*; să lăsăm pe ceilalţi. *Şi pe urmă*: ce-mi pasă de ei, *ei nici nu mă cunosc*; numai tineri mă cunosc—mă simţesc, tinerii pe care nu i-am apucat cu mănuşi de catifea şi la care nu am vînat popularitate în nici-o clipă.

Cauzele pentru cari nu voi replica nimic, sunt următoarele: nu se potriveşte cu mentalitatea mea să răspund, cînd este vorba de *principii*, la atacuri cari privesc *persoana*; vreau chiar să apăs prin tăcerea mea asupra faptului că las la oparte persoana mea şi amorul meu propriu, preocupîndu-mă numai de idei; intră în sistemul meu de a impildui şi a concretiza, pe cît pot, ceea ce hotărăsc în teorie.

Observatorul în mine nu lasă ca pasunile şi amorul propriu să mă ducă de nas. Apoi mă feresc şi ca ofiţer de *polemici*: un ofiţer cu mintea coaptă şi aproape de a pune şi galoanele de ofiţer superior, poate şi este dator, să critice, în mod academic şi să lumineze lumea şi chiar să ridice vocea cînd vede primejdia sosind; ofiţerimea nu poate trăi ca o castă parazitară în stat şi eu nu sunt căpitan de poteră, ci cu totul altceva, dar pe dealtă parte tactul cere ca un ofiţer să iasă la timp din noroiul uliţei şi praful arenei, cînd lupta începe a fi grosolană, demagogică.

Articolele Iliescu—Cantacuzino au caracterul demagogic, adică al exploatărei eftine şi dibace a sentimentelor josnice ale mulţimei fără judecată şi în acelaş timp al reclamei personale.

Cum vreţi să mă măsor cu ei? Nu se poate!...

Mai este un motiv de ordine mai înaltă, care mă împiedică de a replica: aşi tulbura numai ochii publicului miop ridicînd un praf prin care s'ar zări numai şi numai persoana mea (care nu joacă nici-un rol aci) şi care ar acoperi perspectivele cele mari asupra idealurilor pentru care luptăm cu toţii cot la cot, nu eu unul singur. Tactica (perspectiva succesului momentan) ar cere poate o replică scrisă de mine. Momentul strategic ne impune însă rezervă şi tăcere. Şi la război, chestiunea amorului propriu rănit şi susceptibilităţilor personale dispar faţă de ţelul cel de căpetenie. Dar noi astăzi nu războim în adevăratul înţeles al cuvîntului şi pentru o bună cauză?

Propunerile dv. atît de prietineşti la care răspund cu un refuz—nu rece căci el este însoţit de mulţumirile mele călduroase—nu au fost nefolositoare. Văd că nu sunt izolat. Văd că vă exprimaţi pentru mine fără vr'un interes personal, fără a exconta persoana mea; aceasta e destul pentru a mă încuraja şi a face ca să dispară înlăuntru meu orice veleitate de amărăciune sau de necaz: am rîs cu hohote.

Cu orice preţ doresc şi să evit ca să nu se zică de „obscurantişti" că revista „Ramuri" care a rămas independentă şi cinstită ar fi „a mea".

Se înţelege că voi urma cu colaborarea mea în curînd chiar. *Dar pe altă temă.*

Al d-voastră
(ss) **Alexandru Sturza**

Mişcarea in magistratură

Bucureşti.—Următoarea nouă mişcare în magistratură s'a făcut pe ziua de astăzi:

D. Victor Ionescu, actnal judecător la ocolul Fântîna-Mare judeţul Suceava, a fost numit procuror pe lîngă tribunalul acelui judeţ, în locul d-lui Gh. I Dimitriu permutat.

D. Valentin Ionescu, actual judecător la ocolul Suraia, jud. Putna, a fost numit judecător la Fîntîna Mare în locul domnului Victor Ionescu.

D. Gh. I. Dimitriu, actual procuror pe lîngă trib. Suceava a fost numit procuror pe lîngă tribunalul Vâlcea în locul vacant.

D. N. Crăciunescu, avocat a fost numit judecător la ocolul Suraia, jud. Putna.

D. Gh. I. Ştefănescu actual cap de portărel pe lîngă tribunalul Tecuciu, în aceeaşi calitate la tribunalul Covurlui.

S'a isprăvit aseară seria I-a la teatrul cinematografic Pathé Freres de la grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului Urban) şi astă seară Sâmbătă rulează un program absolut nou. Sujete comice şi sportive, drame si piese teatrale după anume librete scrise de mari autori franceji precum: Iertarea, O dramă la graniţă, Frumoasa florăriţă, Răsboiul copiilor, Boerul e fricos, Fetele şagalnice, Sermana oarbă, Portăreasa, Curiosul pedepsit, Domnul-Doamna şi Bebe, Măreţele Cataracte din Suedia, o minune a naturei, şi alte scene de pe natură compun imensul şi interesantul program din astă seară.

Nu există un spectacol care să ofere vizitatorilor atâta variaţiune, atâta bogăţie în scene diferite distractive şi instructive cum e teatrul cinematografic din grădina Cuza Vodă şi nu putem decât îndemna din toată inima pe cetitorii noştrii să asiste la asemenea plăcute petreceri.

FANCHETTE ROVITZ
DAVID KISLER
Logodiţi
PLOEŞTI IAŞI
In locul ori cărei invitaţiuni.

Ultimele Lozuri Norocoase Cl. VI
De vînzare la Colectura Principală
Th. P. Maximovici
Piaţa Unirei. (lângă Băcănia Ermacov.)

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

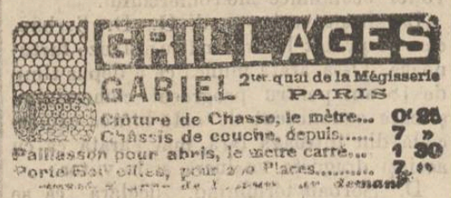

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:
Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseste ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branş.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

SIROPUL Dr-lui ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore ale opiului.

Foloseşte de minune în contra **iritaţiunilor, peptului şi ale pulmonilor, a tuselor invechite, bronchitelor, tuse-măgăresci, catarrhelor, insomniele**, etc.

Paris, *strada* 22, Drouot şi la *toţi farmacişti*.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mtt. 5 f.

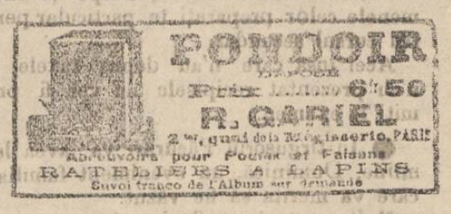

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este la ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IASI : Farmacie **FRATII KONYA.**

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—instalaţie locomotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 440.—IAŞI, Marţi 20 Mai 1908

Prin favoruri şi teroare

Invăţămîntul public trece prin o grea criză, iar corpul didactic e ameninţat a-şi pierde neatîrnarea şi vaza în ochii ţării.

Starea mai departe în capul departamentului Instrucţiunii Publice a d-lui Spiru C. Haret, nu va aduce de cît rău şcolii şi corpului didactic.

Şcolii—căci misiunea d-sale e de mult împlinită; corpului didactic—căci îl înveninează prin virusul favorurilor pe de o parte şi a terorii pe de alta.

D. Haret nu mai foloseşte şcoalei, căci d-sa şi-a încheiat rolul; d-sa nu mai poate reforma învăţămîntul, iar a se reforma pe sine şi rău e că treaba asta o pot face alţii mai bine. Venit la minister fără un plan fixat, d-sa a dibuit şi ceea ce a prins de ici, de colea d-sa a generalizat şi rău, dovadă că astăzi revine asupra generalizărilor sale.

Nici chiar în urnirea carului culturei d-sa s'a ales numai cu iluzia, căci de şi d-sa are cel mai lung ministeriat la şcoli, n'a sporit cultura rurală nici cu 2 la sută, iar ceia ce i s'a părut că a cîştigat în extensivitate a perdut în intensitate. D. Haret a desorganizat învăţămîntul rural, a redus nivelul culturii elementare; din cauza d-sale în şcoala rurală se citeşte azi mai prost, se socoteşte şi mai prost, iar de scris, fiecare scrie cum poate.

După 10 ani de funcţionare la acest departament, d-sa vine azi şi sileşte pe învăţători a reîntra în şcoală.

Dar corpului didactic d-sa i-a fost piaza cea rea. D-sa a venit la minister cu gîndul să-şi creeze o platformă politică şi un piedestal din corpul didactic, mai ales rural.

El e primul ministru romîn al şcolilor care n'a avut acea pornire largă şi generoasă în mişcarea corpului didactic, ci a căutat la fiecare pas a-şi face proseliţi şi apropiaţi.

In acest scop a exagerat atenţiunea sa dată corpului didactic rural. Există la ţară zeci de mii de scrisori de ale lui Haret, scrise şi cu rost şi fără rost la oameni de toată mîna.

Această apropiere vădită şi intenţionată a lui Haret de învăţători a avut partea rea: a compromis în ochii cetăţenilor neatîrnaţi rolul învăţătorilor: crezîndu-i de unelte haretiste. Dovadă: mişcarea agrară şi partea de răspundere a învăţătorilor în această mişcare.

In al doilea loc a deschis largi porţile administraţiei şcolare la cei mici, creîndu-le iluziunea unei valori a lor personale, pe cînd în realitate aceasta era o urmare a favorii lui Haret. Prin această tactică, Haret n'a pastrat administraţiei şcolare greutatea şi autoritatea, ci a stîrnit la cei cocoţaţi de el ura şi răsbunarea, iar la cei administraţi răscoala sufletească a indignării.

Prin rîdicarea sistematică a celor nechemaţi, d-sa şi-a creat o ceată de devotaţi orbi, nu de administratori luminaţi. Iar pe deasupra tuturor însuşi el ministrul a dat tonul, alegîndu-şi aluatul administrativ după chipu-i şi asămănare.

De la un cap la altul al ţării, d. Haret a stîrnit o mişcare de indignare prin îndoita d-sale acţiune deleteră: a corupt caracterele, căci nu meritele, nici vaza personală şi didactică au fost cari au dictat alegerea, ci spiritul de castă, de adulaţie, de *clică*.

D. Haret a încurajat în şcoală *clicele*. Atmosfera şcolilor din Capitală e viciată de acele clice haretiste, cari au început a se mînca între ele. De pildă: clica socialiştilor, pişcă pe un Lupu Antonescu, pe un Adamescu şi alţii; la rîndul lor alte clici pişcă pe socialişti.

Această ţinută a d-lui Haret va avea de efect final că va grăbi schimbarea radicală a legii: îndepărtarea pe toată linia a corpului didactic *în acţiune* de la administrarea intereselor şcolare.

Pentru a se curăţi şcoala de virusul haretist, va trebui tăiat pentru veci prin legi organice legătura între profesor şi funcţionar administraiv. Nu că profesorii în sine nu ar i destoinici, dar *clicele* organizate de Haret au dăunat şcolii şi profesorlor.

Haret n'a dat prilejul alegerii celor mai buni. D-sa a lucrat şi lucrează cu inferiorii în grad, pentru ca să-i aibă unelte de executat răsbunările sale

Iar asupra masei celor mari a corpului didactic d-sa a început acea goană nebună politică, care a făcut de rîs mentalitatea corpului didactic şi spiritul de neatîrnare. D. Haret terorizează corpul didactic, şi nu e nici un pas al său, nu e nici o rezoluţie a sa care să nu urmărească aceasta.

Arbitrarul său administrativ a fost ţintuit de justiţia ţării şi va veni vremea cînd va fi arătat în toată golatatea sufletului său josnic şi unilateral.

Tot ceia ce mintea omului cu scaun la cap nu poate concepe, capul lui Haret prinde şi execută. Calcă legi, reglemente, ia măsuri arhiridicule, îşi bate joc de oameni şi de drepturi cîştigate, surpă, răstoarnă, sfîşie, ca un canibal; şi în plăcerea ce îi face vederea hoitului trîntit la pămînt, rînjeşte şi-şi desfată sufletul său diabolic.

Luaţi-i Raportul către Rege din 1904, şi cetiţi-i cele ce arata acolo că mai e de făcut în învăţămînt. Departe de a se complecta pe dînsul, în partea a 2-a, el s'a trunchiat în partea I a operii sale.

In schimb d-sa a umplut sacul răsbunărilor. Şi cînd va veni vremea să se facă bilanţul asupra felului cum Haret a administrat şi mai ales a judecat corpul didactic, se va face convingerea că trecerea d-sale pe la departamentul instrucţiunii a fost un vandalism, un huşum, şi că va fi foarte greu de refăcut nu greşelile lui, ci răutăţile lui, nu atît prin îndreptarea relelor sale cît prin deprimarea ce-a adus'o corpului didactic.

Şi cu toate acestea, acest Haret e singurul ministru indispensabil în cabinetul liberal!

Şi de ce oare? Partidul liberal sufere de sărăcie de oameni; are foarte mulţi chemaţi şi prea puţini aleşi; căci dacă un Haret care ar fi fost mai la locul lui să fi rămas numai între cei chemaţi, el a ajuns să fie cel mai necesar între cei aleşi.

Demagog prin fire, brătenist prin calcul, e sturzist prin creşterea politică, şi fiind deci de toate şi pentru toţi el e indispensabil tuturora.

In jurul unui interview

Convorbirea avută de un redactor al nostru cu un deputat liberal ieşan—al cărei obiect, precum se ştie, a fost chestiunea disidenţei ce s'a format în partidul liberal local—a făcut înconjurul presei. Lucrul n'are în sine nimic surprinzător fiind că, ori cè s'ar zice şi ori cît noi nu avem a da sau nu aprobarea noastră asupra acelor spuse, nu se poate nega că deputatul în chestiune a ştiut să superiorizeze lucrurile şi să le dea un caracter puţin comun, a ştiut în sfîrşit să vadă lucrurile printr'o prismă, cu totul alta de cît acea prin care privesc toţi acei cari, făcînd parte din clubul liberal, se agită pentru sau contra desidenţei ce s'a format.

Dar acel interwiev n'a avut numai norocul unor comentarii sau reproduceri—dintre care unele comentarii absolut false şi făcute într'un anume scop—dar a avut şi cinstea unei dezminţiri autorizate de către d. Const. Stere şi apărută în ultimul număr al ziarului Liberalul.

D. Stere a avut dreptate cînd a dezminţit zvonul cum că d-sa ar fi persoana interviewată—lucru pe care şi noi l'am făcut în aceiaşi zi în „Opinia".

D-sa nu putea fi autorul interwievului întru cît nici nu era cu putinţă să ne fi gîndit la directorul Vieţei Romîneşti: *căci este cunoscută persistenţa d-lui Stere de a nu acorda interviewuri şi doar nu era să dezmintă* modestia *sa în politică acordîndu-ne un interwiev anonim. D-sa nu este omul jumătăţilor de măsură şi dacă ar fi vorbit nu ne-ar fi cerut să nu-i dăm numele—dovadă că atunci cînd a voit să spuie ceva în chestia preşedinţiei ne-a autorizat—acum un an—de a face o declaroţie categorică şi autorizată în această privinţă.*

Adevărul este că zgomotul ce s'a făcut în jurul convorbirei se explică, în parte, şi prin faptul că şi cu această ocazie s'a făcut politică de provincie: unii căutînd să vadă în aceasta o dovadă a pretinsulu cartel Stere-Bădărău, alţii crezînd a descoperi ideile păturei dominante actualmente în clubul liberal local—cu toţii, însă, comiţînd aceiaşi greşală de a atribui acel interview unei persoane cu totul streină de cuprinsul lui.

In mare parte, însă, zgomotul produs trebuie atribuit ideilor exprimate, aprecierelor făcute, care invederează că în partidul liberal se petrece o mare schimbare, mănită a modifica nu numai înfăţişarea acelui partid, ci a întregei noastre forme de viaţă politica.

Acesta e adevărul şi nu altul—iar partea de politică de provincie are mai puţină importanţă, în zgomotul produs, de cît cugetările şi aprecierile importante făcute.

Bietul consiliu biata reformă

Presa liberală a început şi ea cu împunsăturile la adresa consiliului agricol superior. Ziarul francez al domnului Brătianu arată că tot rostul consilierilor superiori consistă în a reduce din preţurile fixate de comisiile agricole regionale.

După ce intervine înţelegere între ţăran şi proprietar şi între acesta cu comisia regională, convenţia se trimite comisiei superioare, spre aprobare.

Fireşte că aceasta se face numai de formă, căci nu spiţerii şi negutitorii de conserve, cari formează înaltul consiliu, vor putea aprecia, din cancelaria lor, preţul pămîntului în cutare judeţ, ci acei care cumpără, acei care vinde şi funcţionarii regionali cari se duc la faţa locului, constată regiunea, calitatea pămîntului şi preţurile curente.

Dar comisia superioară, ca să nu zică lumea că ia leafă grasă pe degeaba, a hotărît să fie activă în sensul ca, orice preţuri i s'ar oferi, ea să dee mai puţin.

La faptul că legea în sine ie o operetă, că cei mai mulţi din ţărani nici nu vor să cumpere islazuri şi mulţi proprietari nu vor să vîndă, a mai intervenit şi nenorocitul comitet agricol superior, în care un spiţer ca d. Poni, un vieţuit ca d. Rosetti au dreptul să facă pe agronomii.

Pînă şi d. Brătianu a înţeles—în fine—că opereta s'a supratrăit şi de aceea nota vehementă din „Independenţa" de ieri.

Dar vorba e: cînd vor veni alţi superiori, cînd se va face o nouă alegere, nu între chimişti şi între fosile—legea în sine, ticăloasa comedie, va deveni mai bună?

De sigur că nu. Căci legea ie defectuoasă şi ori pe cine vei numi s'o pună în aplicare—rea va rămînea.

Biata mare reformă a anarchiştilor romîni!!

Societate de salvare

„Freiwillige Rettungs-Gesellschaft" este una din instituţiile sanitare cele mai importante din Viena, dacă cumva nu este chiar cea mai importantă.

Baronul Bondy, mare filantrop, puse temelie, cu vre-o trei-zeci ani în urmă, acelei instituţii, care înfloreşte astăzi graţie acelei activităţi prodigioase, cari au dat roade frumoase şi i-au atras simpatiile publicului.

Creată pentru public, creată pentru oraşul mare în care accidentele au loc, natural, foarte des—„Freiwillige", cum i se zice pe scurt, este susţinută de public, prin dări voluntare şi prin legate.

Ea face parte din instituţiile de seamă ale Capitalei Austriei şi începînd cu împăratul neobosit în a face dăruri, sfîrşind cu un biet muncitor—toţi contribue la dezvoltarea importantei instituţiuni.

Nenumarate ocazii au prilejit împăratului atenţiuni pentru „Freiwillige"; în voinţele de pe urmă a celor bogaţi sau chiar puţin bogaţi, figurează, ca acte de pietate, sumi de bani în acelaş scop; şi cum ie obiceiul în străinatate de-a face donaţiuni, mari sau mici, cu ocazia evenimentelor familiare—citim mereu în ziarele vieneze că cutare a donat societăţei de salvare cutare sumă, cu prilejul onomasticei sale, sau a căsătoriei sale, sau în memoria cutărui mort.

Aceasta ie fericita şcoală educativă a ţărilor apusene: şcoala iniţiativei private, care veghează şi se agită, pentru a nu lasa totul pe socoteala statului. Şi mai ales cînd ie vorba de sănătatea publică, iniţiativa privată, sub forma aceasta, ce ni se pare naivă nouă, a micelor colecte ce se fac în familii şi a sumelor mici ce se dau în locul cununelor mortuare—mai ales atunci iniţiativa se încălzeşte şi pornind de sus, cu sumele mari ce le dă Impăratul, ce le dau cei bogaţi, ajunge pînă la cel sărac, care, de multe ori, de are un prisos, îl împarte cu instituţia care îngrijeşte de bolnavi.

Asemenea societate de salvare urmează să fie creată şi la noi şi să fie prima manifestare a societăţei de medici şi farmacişti.

Din suflet dorim ca planul să reuşească, căci înfiinţarea unei societăţi de salvare ar însemna şi un mare progres, ar fi şi de mare folos pentru public.

Dar să nu lăsăm statului grija de a traduce proiectul în realitate, căci nicăieri asemenea societăţi nu sunt pendinte de stat sau de comună.

CATE-VA NOTE

D. Florian Grozescu, student în drept la Bucureşti, cumula studioasa sa ocupaţie cu o alta—foarte nimerită. D. Grozescu, care după cum îl arată numele, ie un bărbat teribil, s'a adresat trezoreriei statului ca să-şi procure elementele necesare cu cari să facă faţă exigenţelor artistice ale domnişoareiMarie D'Arco—tot aşa de domnişoară pe cît D'Arco este—cîntăreaţă de sezon la „Moulin Rouge" din Bucureşti.

Studentul în drept Grozescu s'a inspirat cu siguranţă de la citirea articolelor din condica penală şi s'a dus la trezorerie de unde a furat—ca să devie om cu greutate—17.500 lei în monedă de nikel.

Cu asemenea monedă era deprinsă şi d-ra D'Arco din desele aruncături ce le-a primit în chetă. Dar bietul Grozescu n'a avut parte să fie om cu greutate, căci a fost prins şi în loc să meargă la „Moara Roşie" a fost condus—cum se zice în Iaşi—la Poarta Verde.

Simplu schimb de culori.

OAMENI ŞI LUCRURI

Cer şi Pămînt

Dimineaţa şi seara cele cîteva straturi ale grădiniţei, udate cu apă de fîntînă, dau par'că imaginea unei reîntineriri, fac impresiunea unui organizm viu şi sănătos în care circulă cu abundenţă sevă şi vlagă. Ţărîna proaspăt muiată şi înnegrită respiră par'că o mulţumire către mîna omenească binefăcătoare, iar florile par a îngăima un imn de slavă pentru misterioasa putere care le-a salvat de peire. Şi privind puţinele straturi, te gîndeşti fără de voie la nesfîrşitele întinderi, la sutele de mii de hectare de pămînt cari nu pot fi udate altfeliu cu apa vre unei fîntîni vecine şi pe cari stau acum uscîndu-se şi gata de peire, atîtea imense holde, atîtea bogăţii, atîta hrană şi atîta voioşie.

Şi te întrebi atunci, — pentru ce toate aceste? Şi-ţi vin fără de voie gînduri de revoltă şi de indignare şi de blestem, în potriva unei alcătuiri lipsite de logică, de rost şi de înţeles.

Negreşit. Totul în lume se datoreşte unui proces uriaş de combinaţiuni în care nu intră o voinţă sau o intenţiune propriu zisă, în senzul naivei concepţiuni a unei dumnezeiri personificate, micşurate şi înnăbuşite de formulele create pentru mîngîierea drept-credincioşilor ce se mulţumesc cu atîta. E tot aşa de netăgăduit că privirea lucrurilor din jurul tău, meditarea asupra cauzei, originei şi a ţintei, îţi dezvăluie icoana unei oare-cari legături logice şi necesare ce predomină marele Tot în natură. Iar scopul acesteia este ea însăşi, este viaţa ei eternă, existenţa ei fără capăt, conservarea şi transformarea ei în infinit. Iar izvorul a tot ce este, ce a fost şi va fi — Soarele—, nu e tot ce este în univers, unde însuşi soarele este ceva neînsemnat şi minim, dar a tot ce este pe micul nostru pămînt.

Soarele învie şi omoară, crează şi distruge, dăruеşte şi răpeşte, cheamă la viaţă şi împinge la moarte. Şi ast-feliu vedem pămîntul, de-odată, plin de viaţă, tresărind şi acoperindu-se ca prin farmec de flori, de verdeaţă, de grîne, de toată acea imensă comoară şi avuţie pe care i-o dăruеşte cerul revărsînd asupra-i un potop de lumină, de senin şi de căldură: primavara. Şi vedem apoi acelaşi pămînt zbicindu-se, secătuindu-se, istovindu-se şi gemînd, îl simţim topindu-şi toată avuţia dăruită, spre binele oamenilor şi a tuturor vieţuitoarelor pămînteşti.

Şi nu înţelegem nimic. Ci stăm nedumeriţi şi ne torturăm gîndirea cu întrebări sau cu protestări în potriva unor capricii ale cerului — care poate sunt la rîndul lor legi ale naturii, necesare, bune şi sfinte, legi ce răspund unor necunoscute trebuinţi ale firii pentru care trebue să alterneze mereu viaţă şi moarte, bucurie şi jale şi care cere o eternă şi stranie luptă între speranţă şi dezamăgire, între bogăţie şi lipsă, o veşnică alternare de prietenie şi duşmănie între cer şi pămînt.

Rodion

SFINTA IGNORANŢĂ

Poezie şi ştiinţă.—O teorie veche de la Virgiliu cetire.—O incompatibilitate?—Părerea unui critic romîn.—Paradoxe.

Nu pentru întăia dată revine la suprafaţă o cunoscută teorie asupra necesităţei de a se proclama o oare care incompatibilitate între acţiunea de poet şi de om cult, ca şi cum în adevăr s'ar fi dovedit cel puţin că între noţiunile de ştiinţă şi poezie nu poate exista împărechere sau apropiere.

Ce însemnează om cult? Ar fi greu de definit.

In genere se înţelege prin aceasta omul care s'a pus în curent, prin abundente cetiri, cu tot ce s'a publicat mai nou în domeniul ştiinţei şi a literaturei, care a găsit mijlocul de a cunoaşte dacă nu prin experienţă şi observaţiune proprie, cel puţin din cetire, din auzite, ceea ce a realizat omenirea în progres continuu pe terenul artei şi al ştiinţei,—acela în sfîrşit, despre care zicea unul din cei mai mari poeţi ai omenirei—Virgiliu Maro—că e fericit pentru că a înţeles originea şi rostul lucrurilor:

— Felix, qui potuit cognoscere...

Exemplul cel mai strălucit de înfrăţire între ştiinţă şi poezie l'a dat însuşi acest sublim poet, autorul Giorgicelor, autor al unor adevărate tratate de ştiinţă îmbrăcate în formele celei mai superbe poezii.

*

Dar în timpurile mai apropiate de epoca noastră doveditu-s'a cînd-va că ştiinţa şi poezia sunt adversare, că nu pot merge mînă în mînă?

Goethe, de sigur unul din marii poeţi ai tuturor veacurilor, era un om de ştiinţă, un cercetător neobosit în ale ştiinţelor naturale, un inovator în ale fizicei. Dante şi Shakespeare abundă în noţiuni şi date ştiinţifice: ca să nu mai vorbim că pătrunderea psihologică este şi ea adevărată ştiinţă. Strofele lui Victor Hugo înving cele mai pedante locuţiuni şi preciziuni ştiinţifice sau istorice şi nimeni nu poate spune că Hugo e undeva lipsit de poezie. Iar mai aproape de noi avem poeţi ca Sully Prudhomme, care îmbracă cele mai fine doctrine ştiinţifice în ritmul unei poezii curate, avem pe un Maeterlinck, poet de o senzibilitate rafinată şi un adevărat scrutător de ştiinţă.

*

E drept că Goethe a dat undeva poeţilor povaţa să cînte ca păsările în codru fără a se preocupa de nimic din ce se petrece în jurul lor. Dar teoria a rămas fără aplicare şi el însuşi a dezminţit temeinicia ei.

La noi criticul Gherea a mers de sigur prea departe îndemnînd pe artişti să se inspire esclusiv de nevoile şi suferinţele mulţimei, devenind ceia ce numia d-sa „artişti-cetăţeni". In schimb avem astăzi o teorie extremă, o doctrină nouă pe care sub forma de paradoxe cearcă s'o încetăţenească tînărul critic E. Lovinescu.

„... Astfel sunt poeţii. Nu numai ai noştri „ci toţi". Cînd nu sunt înzestraţi cu însuşiri de imaginaţie sau de sentiment cu totul neobişnuite, cînd n'au o putere de creaţie în adevăr demiurgică, ci stau ascunşi în brazda îngustă pe care o trag anevoie.

... Dacă m'ar întreba cineva care e cea dintăi însuşire a unui poet, i-aşi respunde:

— Un artist mijlociu, care nu e nici Goethe, nici Dante, care nu e nici Leopardi, nici Victor Hugo, trebuie să fie mai întăi un ignorant.

Toată literatura veacurilor trecute, de la imnurile vedice pînă la romanţele trubadurilor medievali, trebuie să fie pentru dînsul ca o carte închisă cu şapte peceţi... Să nu cunoască deci nimic din ce s'a scris înainte. Ieşind dimineaţa pe pajişte şi văzînd boabele de rouă, să-şi închipuie că le-a descoperit cel dintăiu; să le asemene în linişte cu boabele de mărgăritare sau cu sclipirile diamantelor, fără a bănui că toţi poeţii au făcut această asemănare înaintea lui.

...Stînd să citească literatura altora, farmecul s'ar risipi, poetul n'ar mai în-

drăzni să cînte soarele după minunatele imnuri vedice sau greceşti.

Nu e frumuseţe a naturii, nu e sentiment omenesc, care să nu fi fost preamărite aşa cum nu vor mai fi nici o-dată. Totul s'a spus, totul a fost zugrăvit şi descris.

Marii noştri strămoşi ne-au zădărnicit putinţa de a fi cu desăvîrşire noi; mîna lor grăbită a istovit tot ce firea aruncase vrednic de cîntat şi de idealizat.

Cultura prea mare i-ar răpi poetului ori-ce încredere în sine; rămănînd înmărmurit dinaintea frumuseţilor pe care n'ar fi în stare să le ajungă vre-odată, el s'ar lăsa de scris.

...Dacă cea dintăi însuşire a unui poet e de a fi ignorant, cea de a doua este de a avea o mare încredere de sine..."

*

Să fie oare ignoranţa—esenţială condiţiune a putinţei de a crea? Să fie adevărat că cetitul, cultura, studiul, distrug orizontul imaginaţiunii, în loc de a deschide terenuri nuoi şi în loc de a înfiripa imaginaţia poetului? dacă aşa ar fi frumuseţea poetică n'ar răscumpăra urîtul, acele „sfinte ignoranţe". Din fericire lucrul nu stă astfeliu şi exemplele sunt nenumărate pentru a proba că poezia nu cere neaparat—lipsa de cultură, ci din potrivă.

A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Penel-Pela.—Lunile de vacanţă sunt binevenite pentru tăcutele şi modestele noastre oraşe de provincie din punctul de vedere artistic. In afară de cele cîte-va mai însemnate capitale de judeţ, oraşele romîneşti nu au teatre, nu se pot bucura în lunile de iarnă de favoarea artei, fie a trupelor străine în trecere prin ţară, fie a trupelor romîneşti reţinute prin angajamente cu teatrele subvenţionate.

Vara însă actorii noştri sunt în căutare de teren; în anotimpul marilor călduri ei caută să se adăpostească în umbra vre unor scene de provincie unde, în schimb, aduc talentul lor şi plăcerea artei lor.

Sunt diverse combinaţiuni şi alcătuiri de trupe de vacanţă. In genere însă predomină şi se preferă trupele cu un repertoriu de comedii uşoare, genul de tranziţie între varietate şi comedie propriu zisă, repertoriu lipsit de pretenţiuni şi corespunzînd oarecum criteriilor şi priceperei artistice a unui public special, neridicat încă până la culmile artei.

Şi din acest punct de vedere va fi desigur o noutate senzaţională apariţia în provincie a unei trupe sub populara firmă a doi conducători, de o potrivă populari şi de simpatici, vechea asociaţie: Penel-Pella.

In oraşul nostru aceste două nume întrupează comedia însăşi; ele însamnă succesul, hazul, plăcerea. Şi dovada s'a făcut: ori de cîte ori cei doi „asociaţi" îşi anunţă cîte un beneficiu sala geme... nu ca la tragedie, dar geme de lume, o lume abundentă, veselă, entuziastă, care dă năvală să-şi răsplătească artiştii favoriţi cu aplauzele cuvenite.

Penel,—humorul însuşi, figură irezistibilă, cu jocul său înclinat spre elementul burlesc; Pella, volubil, provocînd şi întreţinînd hilaritatea prin jocul său picant şi insinuant,—ambii tovarăşi se complectează desevîrşit şi cu drept cuvînt şi-au reunit numele într'o apropiere suggestivă, menită celebrităţii: firma Penel-Pella.

*

„British Medical Journal" arată că profesorul dr. Drike Pascha în timpul activităţei sale la Constantinopol a descoperit un nou mijloc de vindecare a leprei, şi a comunicat detalii în această privinţă într'o conferinţă pe care a ţinut-o la Londra.

*

In editura Blackvood din Londra a apărut un volum al bătrînului Sir Theodore Martin cuprinzînd Amintirile lui despre Regina Victoria cu care timp de 35 de ani a fost în relaţiune de strînsă amiciţie. Ne fiind un curtezan, nici un personagiu oficios, el putea vorbi cu Suverana în modul cel mai franc despre toate întîmplările curente şi el relatează o frumoasă frază a defunctei regine: „Nimeni n'ar putea să spună cît preţ pun eu ca să aud adevărul".

*

Medicul vaporului german, „Norddeutscher Lloyd" publică într'o revistă medicală din New-York detalii asupra unui nou medicament în contra boalei de mare: Bromuralul, o substanţă care formează media între preparaţiile de brom şi între narcotice fără să aibă vr'o influenţă rea asupra organismului.

Noul medicament opreşte vărsăturile şi înlătură durerea de cap. El se ieе de preferinţă la începutul călătoriei, pentru a se preveni răul de mare.

*

Aflăm că nuvela d-lui M. Sadoveanu *Haia Sanis*—despre care au vorbit ziarele—va apare în numărul curent al „Vieţei Româneşti". Subiectul e luat din viaţa evreilor romini.

*

A apărut No. 7, anul IV din excelenta publicaţiune a d-lui Ovidiu Densuşanu: *Viaţa nouă* cuprinzînd un bogat sumar de articole literare, versuri, critici, dări de seamă.

*

„Pedagogia experimentală" sub direcţia d-lui C. Rădulescu-Motru, a apărut No. 4 din anul I cu data de 20 April 1908. Numărul cuprinde numeroase articole de pedagogie.

*

La Paris a apărut într'un volum: „Oeuvres posthumes" (les piéces condamnéés, poesies etc.) de Ch Bau delaire.

*

Din „Memoriile" criticului danez Georges Brandes au apărut două volume în care se povestesc anii de călătorii prin Franţa şi Italia, necazurile pe care a avut să le îndure dela compatrioţii lui şi cari l'au făcut mai tîrziu să se expatrieze la Berlin.

Informaţii

● D. C. Stere a declarat ieri la clubul Jokey:

— Nu mă interesez de cele ce se petrec la clubul liberal din Iaşi.

Un liberal anti-sterist, care se afla faţă, a respuns de şi foarte încet:

— Dacă nu-i pasă, ce tot caută la şedinţele comitetului prefectul Kernbach, care nu este membru în comitet?

● La congresul profesorilor de Istorie, care are loc la Galaţi va ţinea disertaţie şi d. Th. Vasiliu, profesor la liceele Naţional şi „C. Negrutz" din Iaşi.

● Astă-zi dim. a plecat la Galaţ un ansamblu de artişti ai teatrului din Iaşi. Compus din elemente excelente, cu repertor ales, ansamblul este pus sub direcţia distinsă a domnilor C. Ionescu şi Vladimir Cuzinski şi va da o serie de spectacole în grădina „Centrala" din Galatz.

● In urma iniţiativelor luate de învăţătorii respectivi, în curînd se vor înfiinţa cîte o cooperativă în Tg.-Frumos, Ţiganaşi şi Poeni, la fel cu cea înfiinţată în Podul-Iloiei.

● Mîine se va deschide, pe şesul abatorului, obicinuitul iarmaroc, ce se ţine în fie-care an, cu ocazia sărbătoarei Sf.-ţilor Constantin şi Elena.

● Statutele Casei rurale au fost terminate. Ele nu cuprind de cît o reproducere a legei Casei rurale.

● In privinţa escursiune şcolare, ce-se proectase a se face la Chişinău, s'a luat avizul consulatului rusesc din Iaşi, de a se cere formal la legaţia rusască din Bucureşti autorizarea unei asemenea escursii şcolare; se va arata numărul escursioniştilor cum şi programul complect, pentru a nu se da loc la incidente.

In acest scop direcţiunea şcoalei normale a hotărît să aştepte şi sosirea d-lui Haret în Iaşi cu prilejul escursiunei profesorilor congresişti de Istorie pentru a-i expune faptele şi a lua avizul.

● In ziua de 1 Octombrie se va ţinea concurs pentru ocuparea a două burse în străinătate, din care una pentru studiul filologiei romanice în Germania şi Franţa, din fondul „Iosif Niculescu", iar cealaltă pentru studiul chimiei la Berlin, din fondul „Răducanu Simonide".

Concursul se va ţine, pentru prima bursă, la Iaşi, iar pentru cea de a doua la Bucureşti.

Bursele vor fi de 300 lei lunar sau 3,600 anual, iar durata lor va fi de 4 ani, cu începere de la 15 Octombrie, 1908.

Inscrierile pentru admiterea la concurs se fac la Casa şcoalelor cu zece zile înainte de ziua fixată pentru ţinerea lui, depunîndu-se odată cu înscrierea şi titlurile.

● Au fost numiţi bursieri ai şcoalei militare din Iaşi: Popovici Ioan, clasa V şi Dumitriu V. Alexandru, cl. VI.

● Eri a încetat din viaţă la locuinţa sa din ograda bisericei Talpalari Vasile Maxim, tatăl d-lor Maxim, redactori ai „Liberalului".

Inmormîntarea va avea loc mîine Marţi la orele 4 p. m.

Condoleanţele noastre.

● Camera de punere sub acuzare a Curţei de Apel din Iaşi a respins opoziţia fostului bancher Leff şi a confirmat mandatul seu de arestare.

Camera motivează respingerea prin faptul că un individ care a fugit după ce mandatul de arestare a fost lansat contra lui, nu mai poate fi pus în libertate decît după judecată.

● La Contenciosul administrativ se judecă astă-zi procesul intentat comunei Iaşi de inginerii Ath. Bolintineanu şi N. Cananău.

Domnii I. Boambă şi Lascar Antoniu represintă interesele comunei.

● Se aduce la cunoştinţa onor. public că serviciul de **Hidroterapie şi băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul şi cu toate îmbunătăţirile reclamate de ştiinţă, funcţionează zilnic între orele: *7—10 a. m. şi 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. şi 2—4 p. m. pentru doamne*, sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin**, docent universitar şi cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Societatea „Armonia" a funcţionarilor fiscali din localitate organizează pentru ziua de 24 Maiu a. c. o mare serbare cîmpenească la grădinele unite „Leagănul Fluturului" şi „Luceafărul" (Perjoaia), în scop de a'şi mări fondul.

● In satul Bosia s'a declarat epidemia de anghină difterică.

La Mogoşeşti, în urma măsurilor ce s'au luat, s'a stins epidemia de tusă-convulsivă.

● Din Podul-Iloaia ni se telefonează că astă-noapte un incendiu a izbucnit lîngă gară, distrugînd un hambar cu cereale al lui Mendel Rosenştein.

Focul a putut fi localizat abia după miezul nopţei.

Se crede că e opera unor făcători de rele.

● D. Sublocotenent Antoniu Dimitrie, din Vînători, care a fost victima unui accident căzînd în fîntînă, va mai rămînea în spitalul militar încă zece zile.

● In ziua de 25 Maiu, regimentul 7 cavalarie, sub comanda d-lui colonel Musteaţă va pleca să facă exerciţii de înotare în rîul Moldova.

● D. Ionescu, inspector gimnastic, a sosit eri în Iaşi, pentru a lua trebuitoarele dispoziţii, în vederea concursului de oină ce va avea loc Mercuri.

● Membrii societăţei de gimnastică Turn-Verein, din strada Gîndu, vor lua parte la serbarea federativă a societăţei de gimnastică din capitală, care va avea loc în zile de 24, 25 şi 26 a curentei.

● Consistoriul a judecat alaltăeri pe preotul I. Popovici din comuna Belceşti, dat judecăţei pentru abateri de la regulile bisericeşti.

Consistoriul i-a aplicat pedeapsa suspendărei pe o lună de zile.

● Am spus că profesorii de istorie care se întrunesc în congres la Galaţi, vor veni Mercuri în localitate.

Colegii lor din localitate au hotărît să le facă o frumoasă primire.

Corul ceremonial al Mitropoliei va organiza o audiţiune muzicală în onoarea congresiştilor.

● Simbătă comisiunea de judecată a învăţătorilor a judecat pe învăţătorul N. Rîpeanu din Bivolari.

In contra acestuia, revizorul şcolar al judeţului, unelta ministrului şi din ordinul acestuia, a înscenat o serie de fapte din care reieşea că numitul învăţător ar fi un jefuitor al ţăranilor. Raportul de anchetă al revizorului conchidea că învăţătorul Răpeanu ar fi arendat pămînt la săteni cu un preţ mare.

Acuzarea a fost susţinută de inspectorul şcolar Haliţa, iar numitul învăţător a fost aparat de d. A. D. Xenopol.

Comisiunea de judecată se compunea din d-nii: D. Porfiriu, Crivăţ şi Buzdugan, consilieri la Curtea de apel; d. C. Climescu, a fost recuzat de aparare.

Cu toate cele susţinute de inspectorul Haliţa, numitul învăţător a dovedit cu acte, că cele ce i se imputau erau inexacte.

Din însăşi procesele verbale ale revizorului şcolar reieşea că el e unul din cei mai buni învăţători din acest judeţ.

Comisiunea i-a aplicat pedeapsa cea mai mică: a avertismentului.

E de notat că d. Haret pusese ca încheiere pe raportul de anchetă: „se va destitui"!

● „Cu începere de simbătă, începînd dela orele 8"—aşa cum a anunţat ziarul conservator local, au fost reluate şedinţele lubului, întrerupte din cauza „absenţei din Iaşi a presidentului", care a fost numit sechestru judiciar al clubului, în lipsa căruia, fireşte, nu se poate face nimic.

Presidentul a venit la orele 9 şi a zis unui intim:

— J'ai chaud.

Iar intimul, care stătuse mai multişor între greceniști, respunse:

— Moi, j'ai froid.

Atît s'a zis alaltăieri la clubul conservator.

● **Două jurisprudenţe importante.**—Iacob Onciu din comuna Pungeşti, judeţul Vaslui, a fost pus în contravenţiune, fiind că a transportat, de la locul lor de producţiune, două vase cu vin din care unul l'a pus în vînzare. Pentru acest fapt a fost condemnat ca contravenient. Curtea de casaţie, casînd hotărîrea, a trimis afacerea la tribunalul Iaşi, care însă, a judecat tot în înţelesul tribunalului Vaslui. Afacerea a mers din nou înaintea Casaţiei, care a casat şi sentinţa tribunalului Iaşi stabilind următoarele:

Din combinaţiunea art. 9 şi 12 din legea desfiinţărei accizelor şi înfiinţarea fondului comunal rezultă, că producătorii de vin nu pot să ridice marfa de la locul de producţiune fără a plăti mai întîi taxa fondului comunal, şi orice transport pentru care nu se prezintă biletul de liberă circulaţiune din partea perceptorului, este imediat confiscat. Că singurul caz cînd legea scuteşte de plata acestei taxe este numai cînd băuturile se consumă de producători la locul producţiunei sau la locuinţa unde obişnuit îşi adună produsele.

Prin urmare, dacă nu se constată că locul unde s'a transportat un vas cu vin ar fi fost un deposit, unde obijnuit producătorul şi-ar aduna produsele sale vasul urmează a fi confiscat, independent că el a fost transportat de la locul de producţiune în altă parte, fără a fi pus în consumaţiune.

*

Intr'un proces referitor la un jurămînt decizoriu şi dacă partea care l'a deferit poate propune compensaţiunea pe calea cererei reconvenţionale—inalta Curte, casînd o decizie a Curţei de Apel din Iaşi, s. I., dată într'un proces d'intre I. H. Sternberg cu Riza Sternberg, a stabilit următoarele:

Renunţarea ce implică deferirea unui jurămînt, se referă numai la probele ce o parte ar putea invoca spre a dovedi faptul juridic contestat; că ea, în nici într'un caz, nu se poate întinde la fapte juridice care nu s'au coprins în jurămintul deferit.

Prin urmare, în urma prestărei unui jurămînt, partea care a deferit acel jurămînt, poate, pe calea acţiunei reconvenţionale să propună compensaţiunea, de oarece prin deferirea jurămîntului nu se poate zice că partea ar fi renunţat la orice alt mijloc de apărare.

● O delegaţie de institutori din localitate se va prezenta d-lui Haret, care se ştie că vine Mercuri în oraşul nostru—spre a interveni în favoarea colegului lor d. I. Dimitriu, contra căruia ministrul cultelor s'a pornit cu atîta furie.

DIVERSE

— După cum am prevăzut aşa s'a şi întîmplat cu muzica militară.

Ea a plecat eri dimineaţă cu regimentul său la Şipote şi grădina Copou a rămas fără muzică.

Şi cînd te gîndeşti că administraţia comunală a făcut angajament cu muzica plătindu-i 4000 de lei.

Cu sistemul acesta grădina va rămînea fără muzică până ce se vor termina concentrările.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei care a plecat alaltă eri la M-rea Neamtz, în trecerea sa spre mănăstire, a inspectat mai multe parochii din judeţul Neamtz.

I. P. S. S. va sta la Mănăstire pînă Joui.

— D-na Maria Sinigalia din strada de Sus No. 113, a reclamat poliţiei că servitoarea sa Elena V. Perju i-a furat mai multe bilete de bancă a 20 lei, în sumă de 1060 lei, iar apoi a dispărut.

— De curînd s'a înfiinţat în Iaşi o secţie regională a „Vetrei Luminoase" ce va purta numele de „Vatra Luminoasă" No. 6.

Numărul persoanelor înscrise se urcă la 63. Doritorii de a face parte din această secţiune se pot adresa la casierul secţiunei strada Lăpuşneanu 43.

— Doamna Elena Ciornei a fost numită moaşă la dispărţirea I-a, din localitate.

— Eri s'a făcut înmormîntarea rămăşiţelor pămînteşti ale micului M. C. Păun. Prohodul s'a oficiat la biserica Barnovskie; a cîntat corul Seminarului Veniamin. Elevii Scoalei V. Adamachi au condus pe colegul lor iubit pînă la cimitir împreună cu toţi profesorii şcoalei, s'au depus 3 coroane.

Şi a fost mult plîns şi jale pentru un îngeraş de copil, smult de cruda boală de la dragostea părinţilor şi prietenilor.

— In seara de 7 Iunie va avea loc în grădina Copou o mare serbare organizată de societatea tramvayului electric. Din venitul serbării se va da 20 la sută pentru „Vatra Luminoasă".

— Simbătă dimineaţă s'a oficiat la capela cimitirului, un parastas pentru odihna sufletului decedatei Maria Caracaş, moartă cu ocazia focului morei de foc, de acum un an.

— Aseară d na Margueritte C. Dănescu a dat naştere unui drăgălaş băeţel care a primit numele de Jean-Lucien-Eugene. Să-i trăiască.

— Autorităţile din Dămboviţa au cerut autorităţilor locale urmărirea copilului Const. Aurel Balaban, elev în clasa III-a gimnasială, care a dispărut de la casa părinţilor săi.

— Simbătă seara la orele 8 jum. comitetul societăţei pentru protejarea animalelor a ţinut o şedinţă în localul şcoalei primare din strada Asaki.

— Astă-noapte nişte hoţi spărgînd o uşă de la locuinţa comerciantului Şloim Iţcovici, din strada Anastase Panu şi introducîndu-se înăuntru au spart un scrin, de unde au furat suma de 500 lei în monede străine.

Universităţile europene

Imprumutăm din la *Revue scientifique* interesanta statistică de mai jos care dă o icoană bună a vieţei intelectuale din diferitele Universităţi europene, clasate în fie-care ţară după numărul studenţilor.

Germania 49079 studenţi, 21 Universităţi, Berlin 13.884 Munich 5054, Leipzig 4630, Bonn 2796 Halle 2103, Breslau 1845 Strasburg 1831, Göttingen 1717, Friburg în-Brisgau 1626 Heidelberg, 1551, Tubingun 1420, Würzburg 1326, Marburg 1319, Munster 1292, Iena 1281, Giessen 1167, Königsberg 977, Erlangen 671, Kiel, 845, Greiswald 842, Rostock 592.

Franţa 31494 studenţi (38000 în 1906—1907), 16 Univesităţi, Paris 12985 Lyon 2651, Bordeaux 2300, Toulouse 1950, Montpellier 1600, Nancy 1300, Aix-Marseille 1250, Rennes, 1236, Lill 1164, Poitiers 898, Dijon 980, Grenoble 846, Caen 750, Besançon 330; Clermont-Ferrand 274.

Austria-Ungaria 29059 studenţi, 11 Universităţi. Budapest 6551, Viena 6205, Praga, Universitatea bohemiană 3700, Universitatea germană 1335, Lemberg 2732, Klausenburg 2145, Cracovia, 2023, Gratz 1913, Agram 1174, Insbruck 1058, Czernovitz 673.

Bretania Mare, 24716 studenţi, fără Birmingham, 15 Universităţi: Oxford 3572, Londra 3433, Edimburg 3140, Cambridge 2879, Glascow, 2272, Durham 2134, Un of. Wales 1446, Leeds 1278, Aberdeen, 1100, Manchester 1098 Dublin 960, Liverpol 900, Saint-Adrews 287, Dundee 217, Birmingham?

Italia 24281 studenţi, 21 Universităţi dintre care 4 libere. Neapole 4918, Roma 3012, Turin 2700, Bolognia 1800, Pavia 1559, Palerma 1400, Padua 1364. Genua 1525, Piza 1105, Catana 1060, Parma 694. Messina 602, Modena 580, Camerino 463, Perusa 354, Macerata 322, Cagliari 270, Sienna 235, Ferrare 234, Urbino 224, Sasari 160,

Rusia 23257, studenţi, 9 Universităţi în Europa, Moscova 5860, Petersburg 4652, Kiew 3003, Helsingsfors 2640, Odessa 2106, Dorpat 1908, Varşovia 1400, Karkov 1380, Kazan, 1308.

Spania 12301, studenţi (lipsesc 3 Universităţi) Spania numără 9 Universităţi. Madrid 5196, Barcelona 1900, Valencia 1700, Valladolid, 1400, Salamanca 1200, Oviédo 905, Grenada? Saragosa? Sevila?

Elveţia 6485 studenţi, 7 Universităţi Berna 1831, Geneva 1263, Zurich 1037, Lausana 932, Bâle 626, Friburg 576, Neuchâtel 220,

Belgia 6079, studenţi 4 Universităţi dintre care 2 libere. Louvain 2148, Liége 1977, Bruxelles 1504, Gand 900.

Suedia 5262 studenţi 3 Universităţi Gothenburg 3017, Upsala 1466, Lund 779.

România 4949 studenţi, 2 Univers. Bucureşti 4144, Iaşi 805.

Olanda 4029 studenţi, 5 Universităţi Leyda 1246, Amsterdam, Universitatea oraşului, 1148, Utrecht 1051, Groningus, 395, Amsterdam Univers. liberă 180.

Grecia 2598, stud. la Univers. din Atena.

Portugalia 1700 studenţi la Universitatea din Coimbre.

Norvegia. 1600 stud. la Universitatea din Christiania.

Danemarka 1450 studenţi la Univers. din Copenhaga.

Bulgaria 1013 studenţi la Univers. din Sofia.

Serbia 618 studenţi la Universitatea din Belgrad.

Suma studenţilor din cele 125 Universităţi europene, asupra cărora s'a căpătat informaţii (sunt în total 129), dă cifra de 228.721 immatriculaţi.

Cele 10 centre universitare din cele mai frecventate sunt Berlin, Paris, Budapesta, Munich, Neapole, Petersburg şi Leipzig.

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. **Anastasie Panu 43**

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

In ziua de 28 Maiu curent oara 11 a. m. se va ţinea în camera acestei Primării. conform dispoziţiunilor art. 72-83 din legea de comptabilitate publică, licitaţie prin oferte închise pentru furnizarea a 80 de roabe de lemn, avînd roata şi scheletul de carpăn bine legat în fier, după modelul aflat la serviciul stradelor.

Garanţia provizorie 100 lei.

Condiţiunile de la licitaţie se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administraţie.

No. 10862
1908 Mai 15

350000 de dat cu ipotecă, după Credit.

A se adresa la d. *Lupu Wisengrün* strada Ştefan cel Mare No. 37

Ultime informaţii

● *În învălmăşala luptei care se dă înlăuntrul partidului liberal, acela care face mai mult pe agitatul şi caută să se reliefeze cu orice preţ este minorul deputat Georgel Mîrzescu.*

Deşi izolat, părăsit de toţi acei ale căror năzuinţi şi dorinţi le-a exploatat pentru a se impune clubului, — lucru la care a reuşit iarna trecută, din pricina lipsei de oameni în partidul liberal local,— d-sa caută mereu să atragă la aşa zisele întruniri de la d-sa acasă, membri din clubul liberal, care să-l urmeze cuocazia alegerei unui preşedinte al clubului liberal.

I-a fost dat însă să se convingă ca acei cari au abuzat de încrederea ce li s'a acordat, nu mai pot beneficia de un nou credit politic, şi în cele din urmă a fost nevoit să recunoască, că din gloria de conducător al tineretului, de acum cîteva luni, nu i-a mai rămas de cît prietenia d-lor Netter şi Xenophon Eraclide.

● Goana începută de veninosul d. Haret contra unora din învăţători, e departe de a lua sfîrşit.

De şi ministrul cultelor şi-a atras dispreţul unanim, din cauza neomenoaselor sale procedeuri, d-sa continuă să le practice.

Aceleaşi procedeuri întrebuinţate contra unor învăţători din judeţul nostru, ministrul cultelor vrea acum să le întrebuinţeze contra unor învăţători din judeţul Botoşani.

De alt-minteri nici cu cei din judeţul nostru n'a sfîrşit; după cum ni se spune, nu mai departe de cît alaltă-eri revizorul şcolar al judeţului ar fi primit oare-cari ordine pentru anumiţi învăţători din judeţul nostru.

Cu această ocazie, d. Haret a mai îmbogăţit atribuţiile revizorului şcolar, însărcinîndu-l şi cu rolul—potrivit de alt-minteri pentru acesta—de şpion al activităţei învăţătorilor.

Noi însă vom urmări actele scandaloase ale ministrului şi ale slugarnicilor săi şi le vom demasca.

◕ **Boala d-lui Georgel Mîrzescu.**— Bătrînii liberali au respîndit aseară zvonul că Benjaminul deputat ieşan, tînărul Georgel, se află greu bolnav de o foarte gravă boală acută.

Boala, după spusa lor, s'ar manifesta prin o temperatură foarte rîdicată, fenomene nervoase pronunţate, turburări gastrice foarte puternice, şi medicii curanţi au crezut că e vorba de acel proces curios, neexplicabil pînă acum, care se manifestă la copii şi care întovărăşeşte în totdeauna procesul de dentiţiune. Medicii consultanţi prescrisese chiar eri dimineaţă substanţa cunoscută în medicina populară sub numele de rădăcina de toporaşi, care produce efecte salutare în astfel de ocaziuni.

Starea bolnavului nu s'a îmbunătăţit, însă, şi de aceea aseară a avut loc un nou consult la care au participat toţi medicii specialişti în boale de copii şi anume d-nii dr. Lippe, Imervohl şi Manicatide.

Aceştia au constatat, însă, că nu ie vorba de un proces al dentiţiunei, că Georgel suferă de o gastro-enterită—boala sezonului căldurilor mari.

In special d. dr. Manicatide a susţinut că Georgel nu va putea căpăta nici odată măsele de minte, aceasta din cauza conformărei... maxilarelor sale.

● Liberalii Bunavesterişti s'au întrunit ieri, Duminecă, la orele 4, acasă la d. G. Şendrea, strada Buna-Vestire. Cu cîte-va zile în urmă ei semnaseră un proces verbal—cu 22 iscălituri—în care au hotărît să ceară reorganizarea clubului local.

Intrunirea de ieri, asupra căreia n'a transpirat nimic—poate din cauza ca nu s'a luat nici o hotărîre—a avut de scop ca Bunavesteriştii să comunice clubului pretenţiile lor.

Se crede că ei vor cere ca să li se dee un număr de locuri în comitetul executiv şi ca preşedinţia clubului să continue a rămînea sub formă de locotenenţă—spre a se evita alegerea d-lui C. Stere.

● Revizoratul şcolar al judeţului a înaintat astă-zi ministerului instrucţiunei publice darea de seamă a conferinţelor generale ale institutorilor şi învăţatorilor din judeţul Iaşi.

● *Din Bucureşti ni se telefonează că secţia III a înaltei Curţi de casaţie, în audienţa de azi, a respins ca inadmisibilă acţiunea intentată în contra comunei Iaşi de inginerii Ath. Bolintineanu şi Titus Canănău, care au cerut 200,000 lei daune fiind-că oferta lor la licitaţia pentru aducerea apei a fost respină.*

● Din Botoşani ni se scrie că prefectul judeţului a primit ordin de a pleca la Hîrlău spre a ancheta debandada dela primăria acelui tîrguşor.

Se ştie că membrii consiliului comunal de acolo au demisionat, iar un mare număr de cetăţeni au redactat un protest care a ajuns în mîna ministrului de interne.

● A doua sucursală a poştei şi telegrafului va fi înfiinţată la 1 Iunie, vis-à-vis de Trei-Erarhi.

Tot la acea dată poşta şi telegraful se va muta în casele din strada Arcu.

In primele zile ale lui Iunie d. Cerchez, directorul poştelor va veni în localitate spre a vedea cum s'a făcut instalarea poştei.

● D. colonel Tarnoski, comandantul regimentului 13 Ştefan cel mare din Iaşi, care, după cum am anunţat, a fost detaşat la tabăra de la Şipote, a fost primit în audienţă de M. S. Regele.

Colonelul s'a plîns Suveranului că, din comandant al unui însemnat regiment a fost detaşat la un mic serviciu.

● Anul acesta congresul general al institutorilor şi învăţătorilor se va ţinea în Capitală în primele zile ale lunei Iulie.

● S'a acordat un congediu de treizeci zile, cu începere de astă-zi, d-lui procuror Alfred Winkler.

● Consiliul de resboiu al corpului 4 de armată a fost convocat pentru zilele de 30 şi 31 Maiu a. c., cînd va judeca mai multe procese militare.

● De eri s'au pus în circulaţie trenurile de plăcere, care vor circula pînă la 30 August a. c.

○ Membrii camerei de comerţ din localitate, precum şi membrii camerilor pendinte de această cameră, vor pleca în astă-seară, cu d. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei de comerţ, la Constanţa, în vederea congresului ce se deschide Mercuri.

● Se ştie că prefectul poliţiei Iaşi, d. Săndulescu, a cîştigat 15.000 lei la una din tragerile clasei VI. De atunci şansa sa a continuat de şi în tempo mai mic: d. Săndulescu a mai cîştigat de mai multe ori cîte 200 lei.

Faptul dovedeşte că tot litera S este norocoasă în loterie: după Schroeder a venit Săndulescu.

● **Judiciare.**—Pentru sesiunea din Iunie a Curţei cu juri din Iaşi s'au presintat, pînă 'n present, următoarele procese: I. C. Hălăşescu, acuzat de omorul lui I. Coroi; V. Duguţină şi P. Darlamană, din Coarnele-Caprei, acuzaţi de omorul Elenei Dinu: P. Gh. Bunduc, din Ungheni, acuzat de omorul lui Gh. Costea şi C. Neicu pentru tălhării.

— Curtea secţia I-a s'a pronunţat astăzi în procesul d'intre d. Anton Pruncu cu d-na Maria Ciolac. Curtea, în majoritate, a primit apelul doamnei Cincu şi a respins reclamaţia d-lui Pruncu ca inadmisibilă.

Domnii consilieri Cernătescu şi Grigorovici au făcut osebită părere.

● **Universitare.** — Astăzi dimineaţă a avut loc la seminarul pedagogic universitar, discuţiunea lecţiei de probă la limba romînă ţinută de d. licenţiat în litere Ioan Oiţă.

Mîne Marţi, la orele 11 va avea loc la seminar, discuţia lecţiunei d-lui practicant C. N. Iancu.

— D-ra Cecilia Trantomir, una din cele mai distinse studente de a secţiunea istoriei a facultăţei de litere, va citi interesantul său studiu despre „Patria primitivă a Indo germanilor.

— D. profesor Dimitrie Pompei, care se afla bolnav, făcîndu-se bine îşi va relua cursurile de mecanică mîne Marţi.

— Mîne Marţi, la orele 5½, d. I. Simionescu, conferenţiar al seminarului pedagogic universitar, va ţinea a doua a sa conferenţă asupra didacticei ştiinţelor naturale în şcolile sscundare.

● Ioan Mutihac, din comunu Miroslava, s'a dus la un bărbier din strada Nicolina ca să-i iee sînge. După cîte-va zile locul de unde s'a luat sînge, probabil din cauză că briciul era infectat, s'a cangrenizat şi bietul om se află pe moarte.

● Un mare număr de evrei din Podul-Iloaiei a sosit astăzi în oraş ca să se plîngă prefectului de judeţ că au fost expulzaţi din acel tîrguşor.

● La întrunirea de simbătă seara a grupărei carpiste locale s'a ventilat ideea inceperei unei agitaţii prin mahalăli.

Nu s'a luat nici o hotărîre.

● Aflăm cu părere de rău că dl. diriginte al telegrafului, Baldovin, se află de cîteva zile suferind.

Ii dorim grabnică însănătoşare.

● Dl. Georges Beldiman, apreciatul conferinţiar, a vorbit ieri, în aula Universităţei, despre „Maeterlinck„.

Atît ca mod de expunere, cît şi ca limbă conferenţiarul a fost la înălţimea chemărei sale şi interesanta sa prelegere a fost des aplaudată.

● Comisiunea locală pentru aranjarea concursului de oină, ce va avea loc pe platoul Copoului, în ziua de sf-tul Constantin şi Elena se compune din d-nii Gr. Bârsan directorul liceului naţional, Ilie Burghelea şi A. Ionescu inspectorul gimnastic.

Din comisiunea pendinte de ministerul instrucţiunei, pentru decernarea premiilor la acest concurs fac parte ca membri d-nii Zaharia, maistru de gimnastică din Galaţi şi Ţaranu maistru de gimnastică din Bucureşti sub presidenţia d-lui inspector Ionescu.

D. Haret va asista de asemeni la acest concurs, după care se va duce la şcoala Normală „Vasile Lupu", unde profesorii îi organizează un banchet.

● Se ştie că d. Anton Mustea, ajutor de primar la Huşi, a fost dat judecăţei, impreună cu mai mulţi evrei, pentru că au contravenit la legea recrutărei. Trei din evrei au fost condemnaţi la cîte o lună închisoare, iar ajutorul de primar şi unul din evrei au fost achitaţi de tribunalul Fălciu.

Contra tuturor procuror general a făcut apel a minima. Afacerea se va judeca la 11 Iunie, la secţia 1-a a Curţei.

✻ Grădina Cuza Vodă atrage în fiecare seară lume foarte multă şi aleasă. Reprezentaţiile cinematografice ce se dau în această grădină sub conducerea abilului electrician d-l A. C. Bottez procură o distracţie plăcută şi în acelaş timp foarte instructivă.

In fiecare seară au loc reprezentaţiuni cinematografice, iar de două ori pe septămînă programul se schimbă cu desevărşire.

In astă-seară patru părţi mari de cinematograf, fie-care parte compusă din cîte 3—4 scene comice, dramatice, sport, etc., etc.

● **Congresul Camerilor de Comerţ.**—Iată programul celui de al IX-lea congres al camerilor de comerţ şi industrie din România, ce se va ţinea în zilele de 21 şi 22 Mai a. c. în sala „Elpis" din Constanţa:

Ziua I-a Mercuri 21 Mai: orele 9—12 a. m. deschiderea congresului; chestiunea comerţului ambulant; unificarea calendarului. Dela orele 2—4 p. m. Căile ferate faţă de economia naţională; organizarea comerţului interior de cereale.

La orele 4 jum. d-nii congresişti vor pleca din gara Constanţa cu un tren special pentru a asista la alergările de primavară dela Anadalchioi, organizate de ministerul agriculturei şi domeniilor. Tot aci vor vizita şi expoziţia de vite.

La orele 8 jum. seara membrii congresului vor lua parte la masa oferită în onoarea Congresului, de primăria oraşului Constanţa, pe terasa hotelului Carol.

Ziua II-a Joui 22 Maiu, orele 9—12 a. m. organizarea comerţului de exportaţiune al cerealelor; desvoltarea relaţiunilor noastre comerciale cu orientul. De la orele 2—4 p. m. chestiunea navigabilităţei Prutului: amestecul statului în comerţ şi industrie.

După orele 4 membrii congresului vor vizita lucrările pentru construcţia portului Constanţa, magaziile cu silozuri şi staţiunea de petrol.

La orele 8 seara va avea loc pe terasa hotelului Carol banchetul oferit de Camera de comerţ şi industrie din Constanţa în onoarea membrilor congresului.

Banchetul va fi prezidat de d. Anton Carp, ministrul ad-interim al industriei şi comerţului.

Escursiunea la Constantinopol. Plecarea din Constanţa Joui 22 Maiu orele 11 seara, cu vaporul „Dacia" al serviciului maritim romîn. Sosirea la Constantinopole Vineri 23 Maiu orele 11 şi jum. dimineaţa.

Intoarcerea din Constantinopole Sîmbătă 24 Maiu orele 10 dim. cu vaporul „Regele Carol" al S. M. R.

Congresiştii cari vor voi vor putea rămînea la Constantinopole pînă Marţi 27 Mai, cînd se pot întoarce cu vaporul „România" al S. M. R., care pleacă din Constantinopol tot la ora 10 dimineaţă. Biletele vor fi valabile şi pentru această din urmă cursă.

● Simbătă seara d. dr. Eraclie Sterian, un real talent, a desvoltat în aula universităţei conferinţa sa despre „Temperamente şi apa de mare în lecuirea boalelor", în folosul cantinei şcolare din judeţul Iaşi.

Păcat numai că auditorul a fost restrîns. O fi şi vina sezonului care mănă lumea spre grădini şi locurile răcoroase chiar atuncea cînd se ştia că este vorba de un talentat conferenţiar.

● Simbătă seara a avut loc în noul local al cercului medico-farmaceutic inaugurarea cercului medicilor, medicilor veterinari şi farmaciştilor din Iaşi.

Festivitatea a fost prezidată de d. dr. Bogdan rectorul Universităţi, în prezenţa d-lui Gane, primar a d-lor profesori Russu şi Demetriade, şi unui restrîns număr de medici, veterinari şi farmacişti.

Probabil că numărul mic de asistenţi se explică prin covîrşitoarea căldură ce era în acea seară, căci alt-fel nu s'ar putea explica desinteresarea manifestată chiar cu ocazia inaugurărei cercului.

S'a băut şampanie, s'a servit îngheţată şi pentru definitiva complectare a programului s'a şi dansat.

Contre-dansul a fost condus cu mult entrain de d. dr. Bogdan, rectorul universităţei, care ştie să dovedească că le ia toate în serios şi pentru toate depune multă inimă şi căldură.

Au vorbit d-nii dr. Bogdan, dr. Demetriade, N. Gane, dr. Buzenchi şi dr. Zosin. care au asistat în special asupra cinstei pe care „literatul" „academicianul de curînd" şi „primarul perpetuu atunci cînd a venit să asiste la festivitate.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Maiu.

Conflictul cu Grecia

Bucureşti.—In cercurile oficioase se desminte ştirea cum că s'ar fi aplanat conflictul cu Grecia.

D. Dim. Sturdza n'a luat nici un demers pînă acum în această privinţă.

In magistratură

Bucureşti.—Mişcarea în magistratură, cu care ocazie urma să se complecteze şi locul rămas vacant la casaţie, s'a amînat pentru Septembrie.

Se ştie că pentru acest loc era desemnat d. Oscar Niculescu.

Congres liberal

Bucureşti.—Mai mulţi liberali fruntaşi au propus d-lor Sturdza şi Brătianu să convoace toate cluburile liberale în congres la Bucureşti, înainte de vacanţă.

Nu s'a dat nici un răspuns.

Agravarea unui conflict militar

Bucureşri.—Lumea militară este şi cu drept cuvînt, foarte alarmată din cauza turnurei ce o ia conflictul maior, Sturdza—căpitan Cantacuzino.

In adevăr, d. Dimitrie Sturdza a cerut d-lui general Averescu, ministrul de resboiu, ca să dea fiului său d. maior Sturdza, o cît mai largă satisfacţie şi să caute ca să aplice pedepse d-lor căpitan Cantacuzino şi Cătuneanu.

Se afirmă, că acum dl. general Averescu caută un mijloc pentru reformarea căpitanului Cantacuzino şi că ar fi găsit mijlocul prin deschiderea unui proces.

In consecinţă căpitanul Cantacuzino va fi dat în judecata consiliului de răsboiu pe motivul că ar fi sevîrşit atrocităţi cu ocazia răscoalelor ţărăneşti din anul trecut.

Acest fapt, după cum am spus, este viu comentat şi el provoacă o vie indignare în cercurile militare.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care an eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Astăzi au cîştigat:

5000 lei No. 16331, 18554.

3000 lei No. 15047.

2000 lei No. 18339, 39034, 21365, 36668, 47069, 42227, 29964.

1000 lei No. 42492, 32113, 25331, 5579, 23992, 36815, 22530, 3737, 15314,

500 lei No. 29586, 2146, 1670, 14286 36446, 23367, 31237, 29046, 37041, 37074 21198, 33599, 41521, 21123, 45124 55497, 929, 30223, 30492, 839, 24661, 33900, 47243, 28855, 708. 59451, 57723, 25333, 19528.

200 lei 596, 386, 316, 786, 184, 435, 454, 94, 688, 270, 18, 1.014, 1.256, 3.065 4.005, 5.001, 5.012, 6.056, 6.058, 8.019, 8.094, 8.505, 9.402, 9.685, 10.075, 10.077, 11.061, 12.033, 12.099, 12.081, 12.093, 13.019, 13.057, 13.069, 13.900, 15.071, 15.004, 15.520, 14.681, 14.005, 17.048, 17.078, 17.207.
18.070, 18.048, 18.047, 19.094, 19.061, 19.025, 20.310, 20.007, 20.094, 21.080, 22.043, 22.020, 23 035, 24.068, 24.058, 24.030, 25.995, 26.098, 27.059, 27.075, 27.001, 28.003, 29.407.

Sorţul a făcut ca în colectura mea să

iasă No. 6726 cu cîştig de 2000 lei
No. 6727 cu cîştig de 2000 lei
No. 1685 cu cîştig de 3000 lei

şi alte numere mai mici de 1000, 500 şi 200 lei.

Cumparaţi ultimele lozuri norocoase

Th. P. Maximovici.
(Piaţa Unirei)

Concurs de baloane

Londra.—La concursul internaţional de baloane, ţinut la Burlingham au concurat 12 baloane engleşti, 13 franţuzeşti, 3 germane, 2 belgiene, 1 elveţian.

Invingătorul cursei a fost englezul Pollock cu balonul Wolkyrie.

Crimă îngrozitoare

Paris. — Un pictor portretist bine cunoscut aci, Sleinheil, şi soacra sa, d-na Japa, au fost asasinaţi noaptea trecută.

D-na Steinheil, soţia pictorului, a fost găsită în pat legată. Ea a declarat că 4 persoane, printre care o femee au atacat'o noaptea pe cînd dormea silind'o să arăte unde'şi ascunsese banii.

Voiajul unei flote

Roma.—Agenţia Ştefani anunţă că trei diviziuni navale din Mediterana au început o călătorie în Mediterana orientală.

Diviziunea navală se va opri la Naupl va vizita cîteva din Ciclade, insula Creta şi va sta mai multă vreme în portul Alexandria din Egypt.

Preşedinte nou

San Domingo. —Generalul Ramon Caceres a fost reales preşedinte al republicei dominicane.

Situaţie în Orient

Constantinopol.—După o ştire comunicată de Poartă au sosit pînă acum la Samos trei batalioane. Ren Paşa, valiul din Salonic este aşteptat în Samos. El a fost însărcinat cu facerea unei anchete.

Situaţia la Samos

Constantinopol. — Ziarele turceşti publică următoarele depeşi din Samos, purtînd data de 25 Mai:

„Sadik Paşa telegrafiază că insurgenţii au deschis un foc contra trupelor turceşti pînă la miezul nopţei. Flota i-a gonit din poziţiunile ocupate, împrăştiindu-i.

Ismail Mahir Paşa a fost rănit la picior. Insurgenţii sunt urmăriţi.

O altă depeşă spune că trupele au debarcat. Reuf Paşa comisarul imperial însărcinat cu îndeplinirea reformelor în Samos a telegrafiat că a sosit la Vathy şi Voia.

Reuf Paşa speră că ordinea va fi restabilită pînă mîine.

Amiralul Halil Paşa telegrafiază că insurgenţii au fost respinşi.

O altă depeşă spune că trupele au pătruns în oraş.

*

Atena.—Două vase de resboiu turceşti au sosit la Samos.

Principele a publicat o proclamaţie, invitînd populaţia la linişte, promiţînd respectarea privilegiilor. Situaţia este aceiaşi, locuitorii n'au încredere în principe şi, impută că atitudinea sa e cauza tulburărilor.

Societatea Funcţionarilor Comerciali din Iaşi

Adunarea generală a acestei societăţi, hotărînd în principiu întroducerea ajutorului cu medic şi medicamente, comisiunea învită pe d-nii medici şi farmacişti, cari voecc a-şi oferi serviciile lor, să-şi depună până la 1 Iunie 1908 ofertele la sediul societăţei strada Golia 71, unde pot lua cunoştinţă şi de condiţiunile regulamentului provizor.

COMISIUNEA

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost S. SCHILLER
Str. Ştefan cel mare No. 4
lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lănuri de rochii şi bluze, pânză de olandă,* dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale,* etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris
lîngă „Cocoşul de aur"

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, invită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA
Comuna Copou

"MODERNA"
str. Lăpuşneanu 17
(lîngă Noak)

Pe calea cea mai modernă şi higienică se spală chimic şi se boeşte fără a altera: Haine de Domni şi Copii, Rochii şi Bluse de Dame, Toalete de Bal şi Promenadă, Uniforme şi Bluse Militare, Mănuşi, Perdele, Covoare, Broderii, Umbrele, Pelerine de cauciuc, Cordele, Rute, etc. etc.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz intreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală viu la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les véritables PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branş.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

---

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **iritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuscelor inyechile, bronchitelor, tuşei măgăresci, catarurilor, ipsemnielor**, etc.

Paris, *strada 22, Drouot* şi la *diverse Pharmacii*

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

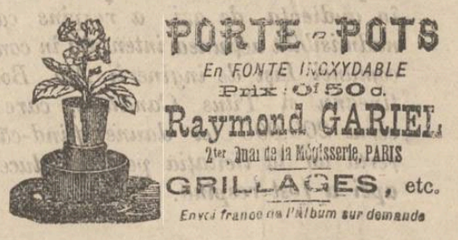

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Elexirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 441.—IAŞI, Mercuri 21 Mai 1908

O nouă îndrumare colegiului ţărănesc

Unul din punctele partidului conservator-democrat e darea de o nouă viaţă colegiului al 3-lea, zis pînă azi celegiul minciună.

Viaţa noastră politică sufere de o mare criză: prea puţine elemente sunt chemate la viaţa reală politică.

Toată diriguirea vieţii politice e lăsată pe mîna a cel mult 15000 alegători, cari dispun după legile actuale a da 60 de senatori şi peste 72 de deputaţi, adică un total de peste 130 de representanţi în parlamentul ţării.

In această subţire pătură se duce toată lupta politică; aici partidele îşi recrutează partizani, şi după acest îngust cerc politic se cîntăresc victoriile şi înfrîngerile.

Din ce în ce în acest colegiu restrîns numărul fixaţilor creşte după partide, aşa că lupta se dă din ce în ce mai greu şi guvernul influenţează mai puţin. Şi dacă pînă acum abia 40 la sută sunt fixaţi pe faţă în politică, cu simpatiile însă sunt peste 70 la sută fixaţi şi nu e alegere nouă unde să nu se resimtă puţina maleabilitate a masei alegătorilor.

De cît, în acest îngust cerc ceea ce stăpîneşte este *interesul*, înfăţişat sub cea mai brută şi josnică a lui manifestare.

Ori cum ar fi viaţa noastră politică, de 25 ani e jocul factice al acestei pojghiţe politice, care a avut tot succesul, dar şi tot ponosul faptelor petrecute.

Averea morală şi materială a ţării în colegiul I e reprezentat şi bun ori rău, reală ori factice selecţiunea, colegiul întâiu a fost domnirea celor mai puţini, fără a fi însă şi domnia celor mai buni.

In orice caz exerciţiul vieţii politice de partid, cu acest colegiu s'a făcut, cu el s'a dat luptele, cu el s'au cîştigat învingerile, cu el s'au măsurat pierderile şi în definitiv el a dictat evenimentele politice interne.

Deci sub raportul exerciţiului vieţii politice de partid, colegiul I e superior tuturor, şi el poate sluji ca normă de îndrumare politică şi celorlalte colegii.

In starea actuală de lucruri exerciţiul vieţii politice la colegiul II şi III e mai slab.

Considerate ca maşini de vot, în foarte rari cazuri aceste 2 colegii au dat pildă de civism, ci au fost pururi unelte oarbe în mîna administraţiei. Ba s'a mers cu afirmarea pînă a se zice că colegiul al III-lea e de drept al guvernului, şi nu se crede prudent a se lăţi exerciţiul vieţii politice şi la colegiul al III-lea, căci strici ţării.

O mare eroare!

Cum poţi crea în politică un organ nou, cînd exerciţiul nu există nici în faşă, care să provoace organul.

Şi în politică ca şi în ştiinţă, funcţiunea desvoltă organul, şi deci e o datorie a guvernanţilor ca la cele 40000 de alegători de la colegiul III şi peste 50000 de la colegiul II să li se dea un exerciţiu mai liber politic.

De unde la colegiul I e flotantă numai o masă de 20 la sută din alegători—pururi ai administraţiei; la colegiul al 2-lea stocul flotanţilor e de 60 la sută, pentru a se rîdica la 90 la sută la colegiul al III-lea.

De trei ori e mai slab exerciţiul vieţii politice la colegiul al II-lea faţă cu colegiul I şi de 5 ori aproape e mai slab exerciţiul vieţii politice la colegiul al III-lea ca la colegiul I.

De ce?

Care e datoria oamenilor noştri politici cuminţi şi cu gînduri bune pentru desvoltarea paşnică a acestei ţări, nici să scoboare nivelul politic, nici să încătuşe neatîrnarea, nici să dea de o dată ţara pe mîna celor nechemaţi. Departe de a-i pune pe toţi alegătorii într'un borş, trebue să năzuim a-i deprinde cu exerciţiul vieţii politice.

Şi cum se poate ajunge la acest rezultat? Noi, pătura conducătoare, care numărăm 15000 alegători, să cultivăm de aproape cei 90000 de alegători de la colegiul II şi III-a.

Să le arătăm că a mai dăinui în starea de turme de vot e a face rău ţării, a ţinea în incontinuă slăbiciune şi anemie funcţionarea unui organ: *votul*.

Mai mult încă, trebue să capacităm pe toţi că pe măsură ce merge statul spre organizare, tinde a stabili prin legi siguranţa ocupaţiei şi stavilirea arbitrarului administrativ. Iar celelalte categorii de cetăţeni liberi pe munca şi persoana lor, nu atîrnă de placul guvernului, ci să-şi fixeze simpatiile pentru un partid sau altul, pentru a da prilej partidelor prin tăria lor în ţară să facă nu opere de slugarnici, ci opere reale de îndrumarea carului statului pe căi bune şi prielnice.

Şi colegiul II ca şi al III cuprind foarte multe elemente bune: meseriaşi, comercianţi, profesiuni libere, apoi cercul luminat al corpului didactic şi clerul, atîtea organe în stat, care a mai vegeta ca turme de vot e a strica ţării.

In special colegiul III-a e chemat să reprezinte adevăratele interese ale naţiunii. Cei 38 de deputaţi săteni să fie expresia voinţei lor, nu a guvernului, şi una din chemările partidului conservator-democrat e că în prepararea terenului pentru un colegiu unic sau chiar sufragiu universal, e să deprindă pe alegătorii de azi ai colegiului II-a şi III-a cu exerciţiul vieţii politice într'o măsură mai reală şi mai mare.

Să punem ipoteza că în jocul de lupte dintre partide colegiul al II-a şi al III-a ar da aceleaşi exemple de liberă discernere a evenimentelor ca şi colegiul I; n'ar fi în dreptul de a cere o altă chemare în viaţa politică, şi care ar fi partidul care le-ar refuza acest drept, acest nou exerciţiu?

Nici unul; ci din contra purtînd laurii victoriilor, cea întâiu chemare a partidului învingător prin aceste colegii, e să le dea o nouă viaţă.

Partidul conservator-democrat ţine ca şi colegiul II-a şi al III-a să recapete o nouă viaţă politică printr'un larg şi liber exerciţiu al vieţii de stat, şi în ziua cînd aceste colegii vor fi stăpîne pe sine în discernerea evenimentelor politice, vor avea dreptul de a cere să se contopească cu colegiul I.

Şi atunci şi colegiu unic şi sufragiu universal va veni.

Reformele pripite şi grăbite ies totdeauna rău şi cînd e vorba de a da destinele unei ţări pe mîna norodului trebue să dai prilej acestui norod de exerciţiul vieţei de stat.

Altfel se face operă periculoasă ţării şi neamului. **Gh. Ghibănescu.**

CAZUL STURDZA

D. maior Al. Sturdza este unicul fiu al primului-ministru; ginerele d-lui P. P. Carp; rudă cu Cantacuzinii—este dar, prin accidente plăcute, rudă cu toată lumea mare a unei ţări mici.

D. maior Al. Sturdza este, însă, şi om de seamă în afară de motivele familiare mai sus expuse; este un militar de seamă, un tînăr distins despre care d. Carp a zis o dată, în Cameră, primului-ministru Sturza: „ai avut un singur lucru de seamă, pe... fiul d-tale şi pe acela ţi l'am luat eu".

Despre maiorul Sturza se vorbeşte mult în presă. Nu ca de un sujet de vacanţă, ci într'o afacere foarte serioasă. D. Sturza şeade la Paris ca ataşat militar şi de acolo scrie articole de gazetă în care spune lucruri crude la adresa armatei, a superiorilor sei, a colegilor sei.

O fi spunînd şi lucruri de seamă d. Sturza. Soarta, care a facut ca el să se înrudească cu mari oameni de stat ai Romîniei, au facilitat maiorului de astă-zi, în mod natural, ca să fie ataşat pe lîngă armatele statelor apusene şi astfel d. Sturza, în loc să judece armata noastră după puterile de care dispune, o judecă după acelea ale Germaniei şi Franţei.

Şi maiorul, fiind că a judecat astfel, fiind-ca este fiul primului-ministru, ginerele d-lui Carp, cimotia lui X, a găsit că armata noastră este rea şi a fost repede la condei la adresa ei, la adresa colegilor sei.

Cînd a fost repede la condei era căpitan. După ce a fost repede la condei, l'au făcut maior. Iar acei, cari, dintr'un sentiment leal şi legal de revoltă, au respuns d-lui Sturza combatîndu-l, au suferit toate consecinţele faptului că au uitat cine ie, de acasă şi prin alianţă, colegul lor—şi astăzi, pe cînd provocatorul stă la Paris şi a fost înaintat în grad, cei cari au respuns stau în carcere, sunt mutaţi şi, precum ie vorba, li se vor înscena şi infamii.

Procedeul acesta este pur şi simplu detestabil şi este şi periculos. Este dedestabil că se inaugurează în armată principiul nepotizmului, este periculos ca cei insultaţi să fie şi torturaţi.

Din partea d-lui Sturza procedeul nu ne miră. Din partea d-lui general Averescu, însă, el este inesplicabil.

INTRUNIREA DE LA BUZEU

„Suntem oameni de protocol, a zis d. Bădăreu, la Buzău, şi de aceea am ţinut să întoarcem d-lui Marghiloman vizita pe care ne-a făcut-o la Iaşi".

Şi dacă vizita d-lui Marghiloman a trecut neobservată la Iaşi—cel puţin n'a turburat sufletul nimăruia—d. Marghiloman trebue să fi resimţit o mare neplăcere sentimentală cînd a văzut manifestarea puterei partidului conservator-democrat în fieful d-sale politic, pe care îl credea inexpugnabil.

S'a convins autorul moral al loviturei dela 9 Ianuarie cît de puternic este curentul în favoarea celor în contra cărora s'a complotat astă-iarnă; s'a convins subşeful de o lună—care a fost expropiat politiceşte după ce d. M. Cantacuzin l'a expropiat din strada Mercur—că nu se mai poate întreţine astăzi o organizaţie prin distribuire de fonduri—de multe ori de provenienţa banului public—ci se mai cere convingere şi afecţiune, ceea ce lipseşte acelora care urmează şi beneficiază de pe urma largheţei proprietarului vilei Albatros.

Dar d. Marghiloman a făcut un mare progres. D-sa nu înţelege numai banul ca un mijloc de cucerire de partizani ci şi ca un mijloc de opresiune. Intr'adevăr la Buzeu banul d-lui Marghilman a servit pe ziua de Duminică pentru a spori zelul funcţionarilor administravi ca să opească manifestaţiile de simpatii ale Buzoienilor pentru şeful partidului conservator-democrat.

Şi pentru mai marea glorie a ex-subşefului—voinicia poliţiştilor şi a tuturor funcţionarelor administrativi a fost întrebuinţată în contra alegătorilor rurali de la colegiul I-u cărora nu li s'a permis să vie în oraş pe ziua de Duminică.

Partidul conservator-democrat, însă, îşi continuă mersul său triumfal. El nesocoteşte de o potrivă neplăcerile sentimentale şi urgiile administraţiei; pretutindenea unde se duce—chiar dacă coincidenţa vroeşte ca întrunirea să fie şi o ocazie de îndeplinirea unei formalităţi de protocol—el cucereşte inimele şi propagă ideile partidului; iar unde apare şeful, încunjurat de fruntaşi, inimele tresaltă, entuziasmul sporeşte, căci cu toţii, simt o inviorare, o renaştere a vieţei noastre publice.

CATE-VA NOTE

Şi Piatra Neamţ are o gazetă hebdomadară carpistă. *Gazeta conservatoare* se numeşte noul confrate din care am spicuit cu deliciu cele ce urmează.

Zilele colectiviştilor sunt numărate—fiind-că în curînd d. L. Bogdan va sosi la Piatra N.

In curînd, scrie *Gazeta*, d. Leon Bogdan va veni în oraş spre a încunoştiinţa pe membrii partidului local despre ultimele hotărîri luate de comitetul executiv central.

Suntem în măsură de a şti că partidul conservator va porni lupta de resturnare contra guvernului. Zilele guvernului sunt numărate.

In timp ce se aşteaptă sosirea d-lui Bogdan pentru a porni lupta de resturnare, ziarul pietrean profită de orele libere, spre a vorbi, cu caracteristică modestie, de el însu-şi. Reproduce aprecierile lăudăroase pe cari *Conservatorul* le face la adresa noului ziar şi, tot în chip modest le comenteazâ ast-fel:

Mulţumim călduros escelentului şi puternicului nostru confrate pentru cuvintele sale de încurajare, promitem că vom munci din toate puterile ca în chip sincer şi desinteresat, să putem aduce reale foloase partidului, ţărei şi judeţului nostru.

Aşa grăeşte un hebdomadar la adresa unui puternic confrate: sincer şi desinteresat, iar nu sincer şi interesat. Şi în scop foarte patriotic: ca să poată aduce servicii partidului, ţărei, precum şi judeţului Neamţ, care ie, asemenea Hamburgului, ca oraş, un judeţ liber.

Iar privitor la împerecherea potrivită a adjectivelor sincer şi desinteresat, *Gazeta* publică mai la vale următoarea caustică notiţă:

D. I. V. Stan, mare proprietar în judeţ, a bine voit a contribui cu cinci-zeci lei pentru „Gazeta Conservatoare". Ii mulţumim călduros.

Şi noi d'asemenea. 50 lei — un chilipir.

OAMENI ŞI LUCRURI

EXPERIENŢE...

La New-york lumea medicală se agită în jurul unui caz ciudat pe care-l relatează telegramele în modul următor. Un lucrător în vrîstă de 30 de ani, căruia i-a murit nevasta şi un fiu de tuberculoză, s'a pus de bună voie în serviciul ştiinţei. El lăsă să i se inoculeze bacili de ftizie şi să dee astfeliu prilej doctorului Craf Caroll ca să experimenteze asupra lui un nou leac inventat de dînsul şi prin care —susţine medicul—ar putea vindeca tuberculoza în două săptămîni.

Această experienţă e unanim condamnată de facultatea de medicină de aici, fiind făcut asupra unui om viu. De aceia şi doctorului îi s'a făcut proces.

Starea psihologică a omului care s'a supus de bună voie unei atari primejdii e lesne de înţeles. După ce a văzut, zi cu zi, topindu-se dinaintea lui fiinţele cele mai scumpe, el se simţea ridicat prin durere la înălţimea sublimă a sacrificiului şi, ca preotul unei noi credinţi, s'a pus în serviciul ştiinţei pentru a-i înlesni salvarea altor vieţi. E cu putinţă ca scopul să fi fost de natură mai egoistă şi anume că omul temîndu-se de a fi el însuşi atins de groaznica boală să se fi supus tratamentului în vederea propriei sale mîntuiri.

Frica de moarte este încă şi va fi încă multă, multă vreme, instinctul cel mai puternic în sufletul omenesc şi speranţa vieţei mai lungi va rămînea poate în veşnicie imboldul cel mai tare între mobilele acţiunilor omeneşti. Dintr'un punct de vedere ori din altul—supunerea la experienţa doctorului e explicabilă. Nu de mult la Paris un medic, pentru experimentarea unui tratament, şi-a inoculat el însuşi bacili de tuberculoză şi lucrul a fost celebrat ca un eroism fără pereche. Laboratoriile fiziologiştilor sunt adevărate căsăpii unde toată ziua se otrăvesc, se spintecă, se asasinează animale cari, în definitiv, reprezintă în natură aceeaşi valoare sau nevaloare ca şi fiintele omeneşti. Motivul pentru care lucrul e îngăduit şi scuzat e că are în vedere prelungirea vieţei omenesti, uşurarea omului de suferinţi, împuţinarea bolilor ucigătoare.

Dar dintr'un punct de vedere al filosofiei mai înalte lucrul ar fi discutabil şi poate s'ar putea pune la îndoială dacă pentru un atare scop omenirea poate sfîşia şi nimici atîtea mii şi mii de existenţe.

Sunt oare numai animalele victimele încercărilor savante? Toată seria infinită a medicamentelor nu e oare zilnic încercată asupra organizmelor omeneşti? Nu este permis chirurgului să facă cele mai îndrăzneţe explorări în corpul bolnav pentru a găsi o vindecare dubioasă? Nu lansează un simplu fabricant în înţelegere cu medicii atîtea medicamente nuoi şi le încearcă la bolnavi pe garanţia reclamelor? In jurul nostru vedem de fapt o continuă experimentare pe oameni vii, plină de primejdii şi nu pricepem alarma teribilă ce au făcut americanii în cazul lucrătorului care de bună voie şi-a pus viaţa la dispoziţia ştiinţei, lucru care ar trebui poate să se întîmple mai des, în interesul omenirii însăşi. **Rodion**

ANALIZA CHIMICĂ
A VINULUI

O chestiune care până acuma a trecut neobservată, este aceia relativă la constatările contravenţiilor, imputate şi puse mai cu samă în sarcina comercianţilor de băuturi spirtoase.

Legea sanitară, în dorinţa ei de a apara sănătatea publică, a prescris anumite condiţiuni de tărie şi puritate în care se pot legalmente vinde băuturile, precum rachiuri, vinuri, bere etc.

Băuturile, produs industrial, necesarminte nu pot fi puse pe aceiaşi linie cu băuturile produs natural. Unele sunt fructe ale mînei şi inteligenţei omului, altele sunt roade ale capriciilor bune sau rele, ale naturei, calităţei solului şi speciilor plantelor, cum sunt spre pildă vinurile.

Rachiurile, romurile, cognacurile şi celelalte băuturi alcoolice, sunt negreşit produse industriale, care mulţumită perfecţiunii maşinelor, agerimei şi experienţei industriaşului, pot deveni articole de consumaţie şi purificate, de orice ingrediente vătămătoare sănătăţei consumatorului, pe cînd vinul este un produs al naturei, care dacă este ferit de amestecul omului, el intră în consumaţie astfel cum natura l'a produs şi credem că ştiinţa chimică representată prin oamenii noştri de specialitate, vor recunoaşte alăturea cu noi că acest rod al viei descoperit după Biblie de *Tata Noe*, nici odată n'a putut fi vătămător sănătăţei omului.

Dar şi într'un caz şi în altul, adică vorbind de băuturile produse industriale, sau de băuturile produse naturale, unde mâna omului n'a avut de cît rolul cultivărei şi recoltărei, legea sanitară ca şi acei chemaţi la aplicarea ei trebue să stabilească norme, pe atît de fireşti pe cît de drepte, ca comerciul să nu fie stînjenit, periclitat sau lasat la capriciul lipsei regulelor bine stabilite prin lege ori a abusurilor ce prin exces de zel s'ar putea involuntar comite.

Comercianţii de băuturi spirtuoase s'au tînguit acestei Camere, de Comerţ că sunt păgubiţi în comerciul lor, prin faptul că vinurile ce vînd au fost aruncate pe strade, în urma unei analise chimice, care a constatat calitatea lor neconformă cu prescripţiile legei sanitare, pe cînd acele vinuri erau produse naturale, fără ca mîna omului să se fi amestecat întru cîtva în compositia lor chimică.

Acest fapt, poate aduce prejudicii incalculabile, nu numai comercianţilor vînzători, dar şi chiar viticultorilor producători de vinuri.

Căci, dacă ştiinţa chimică găseşte un vin ne-reglementar şi care merită a fi exclus din consumaţie, negreşit comerciantul are dreptul a face răspunzător pe producătorul care i-a vîndut şi dela care dînsul a cumpărat vinul

Principiul viciilor ascunse ale mărfurilor, ar putea perfect de bine fi aplicat în vînderile şi cumpărările de vinuri.

Dar chiar dacă vinurile ar fi reglementare în vînzarea lor, ca vinuri, pentru ce ele ar fi aruncate pe strade şi n'ar fi lăsate fabricaţiunei spirtului, cognacului sau preparărei oţetului, ştiut fiind că acele vinuri deşi ne-reglementare, totuşi nu sunt vătămătoare sănătăţei?

Sunt vinuri dulci, apoase sau acre, după cum natura în capriciile ei, a dat ploi, secete sau răceală în timpul desvoltărei şi coptului strugurilor. Ori acoste vinuri, sunt ele vătămătoare sănătăţei? Ori vina vînzărei acestor vinuri cade numai în sarcina comerciantului, nu şi a producătorului? Ori aceste vinuri declarate improprii consumaţiei, nu pot servi la fabricaţiunea cognacului, ori la prepararea oţetului de vin?

Iată chestiuni la care trebne să răspundă legea sanitară şi la care trebue să reflecteze acei ce aplică o lege, avînd lipsuri de prevederi absolut trebuitoare unei bune legiuiri.

Cînd deci, comercianţii se plîng contr acestor măsuri nedrepte, plîngerile lor trebuesc luate în samă, iar legiuitorul e dator să intervină ca dreptatea să nu fie sugrumată, iar comerciul să fie liber şi sigur în desvoltarea sa.

Faptul însă, că vinurile sunt aruncate, adică nu numai scoase din consumaţie, dar aruncate pe strade, îndreptăţeşte pe comercianţi a recurge la măsuri de prevenire a pagubelor, analizînd vinurile mai înainte de a le cumpara de la producători. Producătorii deci, nu vor mai putea vinde vinurile decît posedînd pentru fiecara vas, certificatul chimistului competinte că vinurile sunt reglementare şi pot fi puse în consumaţiune.

Dar lucrul tot pare a nu fi destul de lămurit, căci se poate ca un vin găsit bun în pivniţa producătorului, să fie găsit rău după cîtva timp în pivniţa comerciantului, aceasta fie din causa conservărei, şi atuncea pivniţele trebuesc cercetate, fie din cauza neresistenţei vinurilor în conservare, din cauza calităţei recoltei anului în care a fost recoltat. Acestui complex de împrejurări îi trebue o soluţie practică şi ne-vexatorie atît pentru viticultori cît şi pentru comercianţi.

Cuvîntarea d-lui D-r Bogdan

rostită la inaugurarea clubului medico-farmaceutic din Iaşi

Doamnelor şi Domnilor,

De sigur, dacă v'aşi spune că mă simt foarte emoţionat, luînd cuvîntul în astă sară în mijlocul dv. dar că această emoţiune este în acelaş timp întovărăşită de un sentiment de plăcută bucurie, aţi crede poate că fac această declaraţie ca o banală intrare în materie, sau ca o punte de trecere, pentru a ajunge mai uşor la partea esenţială a acestei neînsemnate cuvîntări.

Şi cu toate acestea nimic nu este mai adevărat, cu toţii vedeţi şi chiar citiţi poate, cele ce se petrec pentru moment în sufletul meu; da, onor. auditoriu, sunt emoţionat în faţa acestei reuniuni din astă seară, fiindcă sunt îngrijat de reuşita şi de viitorul acestei asociaţiuni, îngrijat de întreprinderea ce am avut cutezanţa de a închega, îngrijat dar în acelaş timp şi plăcut impresionat, de curentul de simpatie care mi-a încredinţat preşidenţia acestei asociaţiuni.

Se simţea nevoe de multă vreme aci la noi, de o grupare a tuturor elementelor sanitare, grupare care, avînd posibilitatea de a se întruni mai des, să se poată cunoaşte mai de aproape, să se poată întreţinea asupra cestiunilor de ordin sanitar, să se poată manifesta.

A fost dat laşului, acest centru de unde a pornit toate ideile mari, sa înfiinţeze o asociaţiune de felul acesta, să înfiinţeze un club medical.

Profesiunea medicală d-lor, atît de înfloritoare cu cîteva decenii în urmă, atît de respectată, atît de mult apreciată, s'a văzut deodată decăzută dela nivelul la care ajunsese şi împreună cu ea şi alături cu ea, decăzuse în acelaş timp şi afiliatele ei—farmacia şi medicina-veterinară.

Care sunt motivele, care sunt cauzele acestei schimbări, care sunt causele acestei scăderi a prestigiului şi autorităţei profesiunei medicale? Pentru ce profesiunea noastră atît de nobilă nu mai este ceea ce era odinioară?

Causele sunt variate, cauzele au rădăcini multiple; dar nu este aci locul şi nici timpul nu permite, pentru a face o dezvoltare mai amănunţită a acestor diferite motive.

Cu toate acestea, aşi putea resuma în cîteva cuvinte pe unele din ele, din resumatul cărora s'ar putea vedea cum a izvorît în mintea cîtor-va dintre noi, idea înfiinţării unui *cerc medical*, care să cuprindă toate elementele sanitare.

Una din causele mai importante care a adus după dînsa starea de lucruri de care v'am vorbit, este cu siguranţă lipsa unei conlucrări omogene, este lipsa unei conlucrări egale, este o direcţiune greşită ce s-a dat medicinei şi afiliatelor sale, iar această direcţiune greşită a fost şi dînsa consequenţa unei ignoranţe aproape totală, pe de oparte a aşa numitei *deontologia medicală* sau ştiinţa datoriei, iar pe de altă parte neglijării drepturilor acestor ramuri sanitare, de către însăşi aceia care trebuia să le aibă mai de aproape în vedere.

Deontologia comportă în adevăr o sumă de lucruri, o sumă de cunoştinţi, fără de care medicul tînăr, cu greu se poate călăuzi în spinoasa sa carieră; dar nu este mai puţin adevărat că alături de această deontologie, care tratează datoriile medicului şi purtarea sa faţă de societate, imprejurările fac să avem în vedere de astăzi înainte şi o altă ramură a medicinei, ramura care va trata şi se va ocupa de drepturile noastre, de nevoile corpului sanitar, de îndreptarea şi ameliorarea soartei corpului medical în genere.

Ei bine, d-lor, dacă deontologia se face *ex catedra* în cursurile universităţii şi dacă conformîndu-ne acestor precepte ne vom putea în deajuns să ne cunoaştem datoriile, nicăiri nu se susţin drepturile noastre, de nicăiri şi de nimeni nu suntem apăraţi, şi din ace stă cauză medicinei şi afiliatelor ei se impun zilnic tot mai mari îndatoriri, fără însă a li se da nimic în schimb, fără ca munca acestora să fie în mod egal şi cu drept resplătită.

Prin ce s'ar putea îndrepta această stare de lucruri? Cu siguranţă că unul din mijloacele cele mai eficace, este gruparea tuturor elementelor sanitare, care cu puteri unite să lucreze după cum spuneam mai odinioară în comun acord, în aceiaşi direcţie omogenă; şi pentru a ajunge la o atare înţelegere, ne trebuia mai întăi o înfrăţire a tuturor elementelor sanitare, ne trebuia o asociaţiune. Iată, d-lor, cum s'a născut idea înfiinţărei unui club medical

Scopul acestei asociaţiuni, este după cum se prevede în art. 2 din Statute cel următor:

«Cultura şi întărirea raporturilor de solidaritate între membrii corpului sanitar; apararea intereselor generale; rădicarea şi menţinerea nivelului moral şi cultural al profesiunei asociaţilor; procurarea mijloacelor de instrucţie.“

La noi dar politica este cu desăvîrşire exclusă, iar fiecare membru din club, va fi dator de a lucra după puterile sale pentru aducerea la îndeplinire a scopului nobil şi înalt prevăzut în articolul din statut pe care vi l'am citit.

Pentru a termina, vă voi spune, onorat auditoriu, că sprijinit pe aceste considerente pe care vi le-am expus, şi bazat pe zelul şi bunavoinţa d-voastră, păşesc cu încredere înainte, şi sper într'un viitor strălucit al clubului nostru şi al asociaţiunii medico-farmaceutice din Iaşi. Din partea mea le urez viaţă lungă şi izbîndă desăvărşită.

„Opinia“ în provincie

Fălticeni

Cum, adecă la voi nu se mai petrece nimic anormal—ne întreba mai dăunăzi c. c. Alecu—de nu vi se mai aude glasul.

Şi era foarte la locul ei această întrebare; pentru că de unde, pînă mai eri Suceava fusese teatrul atîtor evenimente interesante şi dăduse atîtea reprezentaţii hazlii, graţie ghiduşiilor tovărăşiei Nababisto—Răcăciunisto—Ghiţescane, astă-zi, par'că. nici n'ar mai avea fiinţă.

Cu toate acestea aproape nimic nu s'a schimbat. Poate că situaţiunea s'a mai complicat, a devenit mai nostimă prin faptul că din faimoasa tovărăşie s'au retras mai mulţi liberali de samă, care acum dau de furcă prefectului Ghiţescu, iar cei trei-patru junimişti, care de 20 de ani aşteaptă să le vie şi lor rîndul, 'i cam poartă Simbetele, de cînd a tras pe sfoară pe Miclescu-Popa la alegerile generale din anul trecut. In colo însă aceiaşi mişcare, cu aceleaşi tendinţi ridicule.

Dar n'am revenit asupră-i, nu ni s'a mai auzit glasul, pentru că aşa-i Romînul din fire: să se rîdice şi să lovească atunci cînd vede o nedreptate, să-i fie scîrbă şi să'şi întoarcă capul cu desgust atunci cînd vede o ticăloşie.

Şi în adevăr că-i ticăloşie ceea ce se potrece la Suceava.

Dacă tactica de altă dată, *a celor cu principiile: partidul este o ficţiune şi numai şeful este ce este*, de a se pune sub protecţiunea liberalilor pentru a-şi păstra cît de cît un rost în politică — faţă de noi, cei cu aspiraţiuni democratice şi care nu pricepeam aşa bazaconie de principii —era pe atunci, pînă la un punct lesne de înţeles. Cum lesne de înţeles era şi bună-voinţa ce le-o arătau liberalii, în special Ghiţescu—deşi, după cum s'a văzut, nu le-a prea fost de mare folos, — pentru a avea şi dînsul la timp sprijinul acestora, ştiind bine că cu Sebastian Moruzi şi noi toţi cei alţi mitocani nu se prea glumeşte în politică.

Ce înţeles însă poate avea tactica de acum a acestor oameni, cînd, după atîta sbucium, au ajuns să vadă realizată, în fine, *adevărata fuziune*, să închege *partidul matcă, blocul omogen*, avînd la vîrf pe un Alexandru-Cantacuzino-Paşcanu, la mijloc pe Iorgandopulos-Miclescu, zis şi Popa, iar la bază pe esproprieatul de la şoseaua Chiselef, zis şi Răcăciune, care reprezintă astfel tot ceea ce ţara conservatoare ar fi să mai recunoască ca *naştere, blazon, tradiţie*?

Totuşi cărdăşia continuă. Absolut aceiaşi cărdăşie: *sluj* de oparte, *gudurală* de alta.

Primarele de la Baia e şi vatavul şi procuratorul d-lui Paşcanu în procesele ce acesta are cu ţaranii de pe moşie, pe la judecătorii.

Căsuţa lui Iorgandopulos din tîrguşorul Lespezi, care-i aducea mai înainte un venit de vre-o 200 lei, e luată astăzi pentru judecătorie şi i-se plăteşte o chirie de 1200 lei anual.

Fratele lui Răcăciune e mutat în Administraţia Financiară de Covurlui, mare zarvă, dar nu trec trei zile şi fratele e adus înapoi la Fălticeni.

De vrei să capeţi slujbă, să-ţi prinzi o nevoie, mergi la sigur, dacă ai şi-un bileţel de la Paşcanu, Iorgandopulos ori Răcăciune.

Consiliul judeţian a remas acelaş, ales de conservatori, avînd însă cinci locuri vacante prin moartea unora şi intrarea în funcţiuni a altora. A venit vremea ca liberalii să aibă nevoie a-l convoca dar nu s'a putut complecta, pentru că patru dintre membri au lipsit: unul, căruia prefectul Ghiţescu'i trimetea bucate alese din masă şi vin vechiu din pivniţă, fiind bolnav în pat, pe moarte; altul iar bolnav după o operaţie; al treilea mutat cu totul din judeţ şi al patrulea ocupat a se înţelege cu locuitorii care vroiau să-i împartă moşia fără să'l întrebe.

Se face altă convocare, dar iar nu se poate complecta consiliul, pentru că cei patru care în acest timp demisionase şi cărora nici nu li s'a trimis incunoştiinţarea de convocare, iar au lipsit.

Se pune la cale atunci alegerea numai în patru locuri din cele cinci vacante, pentru a scapa astfel de alegere şi pentru al cincelea loc, la al treilea, cum şi de alegeri generale, în caz de dizolvare, ceea ce ar fi adus falimentul cardăşiei. Se fac alegerile şi, deşi nu prezintăm altă listă, deşi aşa zisul partid pur conservator se duce în păr la nouă, dacă patru alegători a colegiului I ar fi lipsit alegerea era nulă.

Consiliul astfel complectat, constituindu-se, era natural să se mărginească în a primi demisiile celor alţi patru membri, care aveau motive destul de legitime ca să se retragă din consiliu. Nu tot aşa vedea însă prefectul Ghiţescu; şi cum ar fi putut vedea altfel Iorgandopulos-Răcăciune, cu cei alţi colegi ai lor, membri conservatori puri într'un consiliu remas în majoritate pur conservator! Li se primeşte în adevăr demisiile, dar numai după ce mai întăi îi amendează, pe fiecare, cîte cu 500 lei.

Aceste împrejurări a şi făcut pe liberali, ca Mortzun, deputat, Mănescu, senator, Sungurof, primar, Blîndu şi mulţi alţii, să eie poziţii faţă de prefectul Ghiţescu şi să avem spectacolul dat de ei cu ocazia alegerilor comisiunilor regionale, despre care la timp s'a vorbit şi scris în desjuns. Hotărînd în acelaş timp pe faimosul Stefan Ioan, deputat şi el, să înceapă a trage şforile la Bucureşti şi pe deputaţii C. Sturdza şi G. Moţoc să declare că nu mai au ce căuta pe la Fălticeni. Miclescu—Popa, necăjit şi nerăbdător, nu ştie cum s'o mai scalde pe cînd senatorii moş Fănel Albu şi c. c. Vasile Lovinescu—unul frecîndu-şi mînele şi cel alt netezîndu-şi barba—îşi zic cu duioşie: încurcă-i Doamne, căci o prefectură nu ne-ar strica!

. . . . . .

Şi cînd te gîndeşti că aceşti oameni au pretenţiunea că formează un partid şi năzuinţa de a fi chemaţi mîine să conducă ţara Romînească!

Oare să nu-ţi fie scîrbă a te mai ocupa de ei?

Litere-Ştiinţe-Arte

In provincie.—Afirmam eri, în această mică rubrică, că arta dramatică nu poate încă înflori în oraşele de provincie. Tocmai la timp ne confirmă spusele noastre o broşurică primită la redacţie: „Arta în provincie“, o „causerie“ ţinută de d. Dum. Gorgos.

Intre altele d-sa ne povesteşte cu o simplicitate spirituală păţania unui tînăr caricaturist, Ion Radu, din Galaţi, care între alte admirabile schiţe a expus dăunăzi în vitrina unei librării, caricatura unui domn agricultor. „Acesta din urmă văzîndu-şi mutra în geamul librăriei a intrat într'o stare de nebunie furioasă. A spart geamurile prăvăliei şi a sfîşiat în bucăţi tabloul d-lui Radu. A urmat un proces care e şi acum pendinte. Anecdota aceasta—zice d. Gorgos—e foarte caracteristică şi vă dă imaginea reală a felului cum se apreciază arta în provincie“.

In special caricatura este o artă prea puţin accesibilă încă marelui public şi marilor... agricultori. S'ar putea măsura oarecum gradul de cultură al unui oraş prin nervozitatea ce manifestă faţă de producţiile caricaturiştilor. Iată bună oară laşul. Aci în toate vitrinele se resfaţă de un timp cele mai provocatoare caricaturi. Dar cine se supără, cine se irită de ele într'un oraş cu adevarat intelectual? Să sperăm că peste puţin nici în oraşele de provincie nota artistică nu va mai fi dată de... agricultori, deşi suntem o ţară eminamente agricolă.

*

A apărut No. 9 din anul II din excelenta revistă a d-lui M. Dragomirescu: „Convorbiri critice“ avînd următorul sumar:

Radu D. Rosetti—De demult..., scenă în versuri după Guy de Maupassant. Em. Gîrleanu.—Intîrziatul (novelă). Corneliu Moldovanu.—Pe albumul unei fetiţe (poezie). Eug. Lovinescu.—Paraleipomena (fragmente critice). H. Frollo.—Din „Atta Troll“ de Heine. Leon Feraru.—Odată (poezie). Ionescu Morel. — Un prieten (schiţă). Lazăr Iliescu.—Din „Heine“ (poezie). Mihail Dragomirescu.—Revistă critică. (Vermont, Gropeanu, Eug. Voinescu, Artachino, Cuţescu, Mărculescu, Hărlescu, Ioanid, Alexandru Mihailescu, Steriadi, Strîmbu, Angelescu, Serafim, Ţincu, Pătraşcu, Capidan, Sathmary, Costin Petrescu, Obedeanu, Paciurea, Storck, Späthe, Brîncuş, Mirea).

*

In No. 333 al „Bibliotecei pentru toţi“ a apărut „Curcanii“, piesă naţională în 4 acte de d. Gr. Ventura.

Cine nu cunoaşte această piesă? Cine n'a văzut-o jucîndu-se şi cine nu şi aminteşte cu drag de clipele înălţătoare ce i-au procurat reprezentarea ei? Sunt puţine scrieri romineşti cari să fi dobîndit atîta popularitate ca această minunată lucrare dramatică şi puţini scriitori romîni au avut atîta succes ca d. Gr. Ventura. Şi lucrul nu e de mirare, dat fiind faptul că „Curcaniii“, pe lîngă frumoasele scene din rezboiul glorios pentru neatîrnare, ne mai înfăţişează şi o serie de tipuri caracteristice, unele comice altele profund dramatice şi înălţătoare, cari nu se pot uita cu uşurinţă. Şi succesul imens pe care l-au avut „Curcanii“, la prima lor reprezentare acum 30 ani şi care s'a menţinut nescoborît şi până astăzi face să prevadă acelaş succes şi apariţiei lor în eftena şi răspîndita „Bibliotecă pentru toţi“.

*

D. Remy de Gourmont caută să demonstreze că actualmente nu se mai fac invenţiuni menite să dea impuls mare progresului. D-sa susţine că elementele esenţiale pe cari se bazează progresul, sunt: focul, cuţitul, arcul, olăria, acul, ţesutul, roata, lopata de vâslit, pînzile corăbiilor, pîinea, vinul, întrebuinţarea calului şi boului iar apoi scrisul.

In sfârşit progresul nostru nu se poate asemăna cu cel din timpurile vechi, invenţiunile noastre nefiind decît perfecţionarea celor vechi.

*

D'Annunzio a terminat un roman: „Mama nebună“. Asupra subiectului nouei opere riarul „Secolo“ face indiscreţiuni pe cari le vom reproduce în numărul viitor.

*

Mîne seară, mercuri spre joi, rămăşiţele lui Emile Zola vor fi transportate la Pantheon cu o mare solemnitate. Vor asista: Preşedintele republicei, preşedinţii Camerei şi Senatului. Primul ministru şi toţi miniştri, delegaţia Parlamentului, corpurile constituite ale Statului.

In noaptea de mercuri corpul va fi veghiat de amicii personali ai defunctului scriitor. Joi ceremonia va avea loc. Un singur discurs se va rosti la Pantheon, de către Doumergue, ministru instrucţiunei publice.

Informaţii

● D. A. A. Bădărău, care se află astăzi la Bacău, va sosi la noapte. cu trenul de 11, în Iaşi.

● **Chestia căpitan Costinescu.**—Cercetările în afacerea delapidărei de la depozitul de haine ofiţereşti al corpului 4 de armată, s'au terminat eri.

D. maior Minovici, care a condus ancheta şi-a înaintat eri raportul d-lui general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată.

S'a stabilit în mod definitiv că suma delapidată de la acel depozit e de *8430* lei.

Din această sumă, cele 2000 de lei care le luase d. căpitan Costinescu, au fost depuse, aşa că mai rămîne suma de 6430 lei.

De îndată însă ce d. căpitan Costinescu va depune şi această sumă, va fi pus în libertate, rămînînd apoi ca comandamentul corpului 4 de armată să ia hotărîrea definitivă.

*

In cercurile militare însă se afirmă că d. căpitan Costinescu nu va mai fi dat judecăţei.

● Ni se atrage atenţiunea asupra faptului că d. Gr. Bîrsan, directorul liceului naţional, care şi-a luat însărcinarea de a distribui biletele pentru concursurile corurilor şcoalelor secundare ce are loc poimîne la Teatrul Naţional, a epuizat aproape toate biletele, distribuindu-le nechibzuit şi lăsînd multe şcoli fără de bilete.

● Comitetul executiv central al partidului liberal a fost convocat pentru vineri, 23 c. ora 6 seara.

● Examenul pentru abilitarea ca docent în filosofie a d-lui I. Petrovici, care urma să aibă loc la 15 c., s'a amînat, din cauză că d. profesor Rişcanu, membru în comisiune, se află la Bucureşti, la şedinţele consiliului general al instrucţiei.

● Eri seara şi azi dimineaţă, cu trenul de 8 şi 30, au sosit în localitate echipele de oină ale şcoalelor din întreaga ţară.

La gară au fost întimpinate de elevii liceului internat şi ai şcoalei normale „Vasile Lupu“ care în frunte cu fanfarele lor, i-au condus în oraş.

Elevii veniţi din provincie sunt găzduiţi la liceul internat, seminarul „Veniamin“ şi şcoala normală.

● D. maior Minovici, ajutorul şefului intendenţei corpului 4 de armată, a fost numit director al atelierului de haine ofiţereşti, de pe lîngă acest comandament, în locul d-lui căpitan Costinescu.

Aceasta în urma unei noui dispoziţiuni a ministerului de răsboiu.

Contabil al atelierului, în locul sub-locotenentului Ioanid, a fost numit d. locot. Dorobanţu.

● Lupta ce se dă în contra comisiei agricole superioare continuă. Eri a demisionat comisia regională a judeţului Ilfov pe motivul că comisia superioară nu ţine seamă de preţurile ce le-a fixat cea regională.

Un proces senzaţional de delict de şedinţă

Un avocat acuzat de ultragiu în şedinţă. Simbătă 17 c. s'a înfăţişat înaintea tribunalului Botoşani procesul bandei Leampăr, Teiculeanu, Iftode, Luca etc. implicaţi în diferite furturi de cai. Apărătorii acestora erau d-nii avocaţi R. Savinescu, D. Mănăstireanu şi D. Ionescu. Prezida d. judecător de şedinţă Cihodariu şi d. Prapurgescu supleant.

In timpul cînd d. avocat Ionescu caută să stabilească că mărturiele inculpaţilor, atît înaintea jandarmilor cît şi la poliţie, erau zmulse prin bătăi şi schingiuri d. avocat Mănăstireanu adaugă că:

Nu e nici o mirare că se bate la jandarmerie şi poliţie de oare-ce alaltă-eri s'a bătut şi la parchet, în chiar cabinetul procurorului! Indată d. preşedinte întreabă pe d. Mănăstireanu *cine a bătut* la care d-sa răspunde *chiar procurorul!* D. procuror Tufescu, care asista la această şedinţă, a protestat contra cuvintelor d-lui Mănăstireanu, cerînd d-lui preşedinte ca s se închee un proces verbal constatator de comiterea ultragiului în şedinţă la adresa sa, şi ca atare conf. art. 515 proc. p. să se instrueasca, şi să se urmeze imediat cu judecarea cazului.

La care d. Mănăstireanu cere ca să se ia act şi de declaraţia d-sale, că n'a fixat la care parchet se bate şi nici n'a pronunţat vre-un nume de persoană.

Tribunalul intră în deliberare asupra cererei procurorului şi după o oră de deliberare declară ca fapta d-lui Mănăstireanu, constitue un delict de audienţă şi ca atare procede imediat la instruirca şi judecarea procesului.

D. avocat Mănăstireanu cel întăiu întrebat asupra faptului declară: că n'a avut intenţia să atingă pe procurorul local şi că nici n'a făcut vre-un semn din care să rezulte că l'a desemnat pe d-sa.

Se ascultă apoi că martori d. avocat R Savinescu care declară că a auzit cuvintele întocmai cum le-a spus d. Mănăstireanu, dar n'a văzut să fi făcut vre-un semn şi nu poate preciza de cuvintele au fost spuse la adresa d-lui Tufescu. In acelaşi senz declară şi d. avocat D. Ionescu numai d. avocat Semianu din Bucureşti, declară că a auzit spunînd pe d. Mănăstireanu că la acest parchet se bate şi că ar fi arătînd spre persoana procurorului.

După acesta ia cuvîntul în apărare însuşi d. Mănăstireanu, care arată că în cuvintele sale n'a precizat nici un parchet şi nici un nume de procuror şi ca atare nu poate fi vorba de parchetul din Botoşani şi procurorul Tufescu şi că nici n'a avut intenţia să-l ultragieze pe d-sa, şi că deci în acest caz, delict de audienţă nu poate exista.

D. procuror Tufescu luînd cuvîntul cere tribunalului aplicarea art. 182 (83) c. p. neconstituindu-se parte civilă.

Tribunalul după o scurtă deliberare constată faptul întîmplat, calificîndu-l delict de audienţă că ultragiu adus procurorului local şi făcînd aplicarea art. 182 (83) combinat cu art. 60 c. p. *condamnă pe d. avocat Mănăstireanu la 300 lei amendă cu drept de apel.*

Probabil că atît d. Mănăstireanu cît şi procurorul vor face apel.

Acest incident a făcut o enormă senzaţie la palatul justiţiei, unde era foarte multă lume şi apoi s'a lăţit repede în oraş, unde a produs aceeaşi senzaţie.

● Ieri au fost internate la spitalul izraelit din localitate trei persoane bolnave de febră typhoidă.

DIVERSE

— Iată numele absolvenţilor şcoalei normale „Vasile Lupu“ din Iaşi:

Andarache C., Beleuţă G., Berenghi C., Chiriţă Al., Dascălu G., Dăscălescu I., Dimitriu D., Dimitriu G. St., Hainza V., Hărăci O., Ilarion Ath., Iscu C., Lazăr I., Marta M., Milieş G., Mitru V., Pavliuc I., Penişoară P., Petrescu C., Rădulescu Al., Sîrbu I., Simionescu-Grosu G., Simionescu M., Şenchea Dumitru, Tănase V., Teodoru G., Toma Th., Ţoni C., Basiliu V., Zărnescu I.

— Eri după amiază un mare incendiu a isbucnit în satul Vlădeni, la locuinţa lui Th. Chilipir, care se afla la munca cîmpului.

D. Hociungescu din Iaşi care se afla din întîmplare acolo, a dat ajutoarele şi cu concursul vecinilor a localizat focul.

— Astă-zi la orele 11 fata Maria Ionescu, servă la d-na căpitan Ghyka, din strada Romînă, care fugise de la stăpîn, a fost chemată la biuroul de servi.

Aci, dînsa a încercat să se stranguleze dar prinzînd de veste o altă servitoare, i-a fost scos juvăţul din gît la timp.

— Hamalul Iosub Haim eri pe cînd scobora un vas în pivniţa crîşmei lui Iancu Climer din Bulevardul Ferdinand No. 11, vasul a căzut peste el, fracturîndu-i mîna dreaptă.

Nenorocitul a fost internat în spitalul Sf. Spiridon.

— A fost adus şi internat la institutul antirabic Ilie Pleaşia, din comuna Suzana, judeţul Dorohoiu, care a fost grav muşcat de un cîne turbat.

— D. C Buznea a fost ales membru în consiliul de ad-ţie al casei de economie din Tataraşi, în locul d-lui Munteanu, demisionat.

— Nişte oameni de la serviciul barometric au găsit într'o latrină a caselor lui M. Leizerovici, din strada Socola No. 69, un copilaş mort, aproape în stare de putrefacţie.

Inştiinţîndu-se parchetul, s'a orînduit o anchetă.

Ultime informaţii

● Paţania unui limbut.

D. Georgel Mîrzescu între alte pacate are şi acela de a nu şti să tacă.

De pe urma acestui rău obiceiu al d-sale a păţit următoarele, dăunăzi seara de la d. Iorgu Şendrea:

Acesta venea pe jos pe strada Lăpuşneanu şi în dreptul prăvăliei Brociner îi vin în faţă d-nii Săndulescu şi Georgel Mîrzescu.

Acesta din urmă, voind sà fie glumeţ, spune următoarele:

— Co. Iorgule, de ce nu mă înviţi şi pe mine la întrunirile de la mata acasă?

— Nu te învit fiindcă mă tem să nu insişti pe lîngă noi să cerem darea afară din partidului Săndulescu, Raki Vasiliu etc., cum ai făcut vara trecută la întrunirile de la d-ta acasă.

Işi poate închipui oricine că d. Georgel Mîrzescu a rămas dator cu răspunsul, dar nici d Săndulescu n'a rămas mai încîntat!

● **Condamnarea lui Haret.** — Iată un ministru care s'a deprins cu condamnările ca şi ţiganul cu scînteele. D. Haret singur cu mîna lui a scris şi subscris hîrtia de dare în judecată a d-lui Gr. Patriciu, pentru că în calitste de director al şcoalei din Bîrlad a produs stricăciuni imobilului direcţiunii, evaluată de arhitectul ministerului la 1200 lei.

Acest proces era unicul în analele învăţămîntului şi pornia dintr'un sentiment îngust şi josnic de răzbunare politică.

Termenul era fixat la 12 Maiu a. c. Acuzatul a chematţîn garanţie pe toţi foştii directori, cari au locuit în acelaşi local şi au adus stricăciuni localului.

De groaza şi ruşinea ce a provocat acest proces în lumea didactică şi politică, ministerul n'a crezut de cuviinţă să se prezinte la judecată, ci a dat bir cu fugiţii. In lipsă judecătorul a respins acţiunea ca nesuşinută şi a condamnat ministerul să plătească d-lui Gr. Patriciu 50 lei cheltueli de judecată.

D. Haret face la Galaţi pe motanul pocăit. Vorbeşte de naţionalism şi de metode, el care a viciat cea mai simplă metodă a omului de guvern.

Palma primită la Bîrlad îi va servi de lecţie pentru a rămînea de pomină prin felul d-sale de a administra interesele şcoalei şi ale corpului didactic.

Precedentul creat de d. Haret e aşa de pericules că vor plînge în pumni toţi acei ce azi rîd mînzeşte de nebuniile administrative ale ministrului Haret!

● Un profesor de Economie politică a luat apararea unei profesor de Chimie umoristică—într'o chestie de ordin zeflemisto-chimic.

Apararea s'a luat în contra noastră şi s'a zis, fireşte, că noi am relevat cabazlîcurile pseudo-chimistului fiind că acesta a făcut chimie umoristică pe socoteala cîrciumarilor evrei.

Dar iată că primim numărul apărut azi al „Buletinului Camerei de Comerţ" care se ocupă de aceeaşi chestie.

In adevăr, *Buletinul* publică procesul verbal al unei şedinţi a Camerei de comerţ din Iaşi, în care s'a discutat chestia contravenţiilor în comerţul de băuturi spirtoase.

D. Th. Jellea, vice-presidentul Camerei arată că în Iaşi se petrece o adevărată stare de anarhie în ce priveşte modul constatărei contravenţiunilor.

Direcţia institutului de chimie din Iaşi, condusă mai mult de un spirit de antisemitism, ia dispoziţiuni arbitrare.

D. Gh. D. Şerban, presidentul, arată că situaţia ie ast-fel cum a descris-o d. Jellea şi cere să se ia un vot spre a interveni la autoritatea superioară că starea de lucruri să înceteze.

Fără alt comentar.

● Examenele de absolvirea şcoalelor secondare se vor începe anul acesta la 19 Iunie. a. c., la orele 2 d. a. în localurile respective.

● D. Eugen Galinescu, învăţător la şcoala din Roşcani Căueşti, a demisionat din acest post.

In locul seu a fost numită domnişoara Nicoleanu.

● Astăzi la orele 4, a avut loc la cimitirul Eternitatea înmormîntarea rămăşiţilor pămînteşti ale regretatului Vasile Maxim, părintele ziariştilor Jean şi Ioan Maxim.

Numeroşi prieteni au întovărăşit până la ultimul locaş, pe regretatul defunct.

● Aseară au plecat la Constanţa, în vederea congresului Camerilor de comerţ, următorii membri ai Camerei de comerţ Iaşi:

D-nii: Gh. D. Şerban, preşedinte, C. D. Papana, Th. Jellea, I. Ermacov, Th. Lupescu, D. Arghiropol, V. Bogza, I. C. Fleaşcă şi M. Căzlariu secretarul Camerei.

● Statuea de bronz, premiul ce să dă învingătorilor la jocul de oină, a fost adusă de elevii şcoalei normale *Carol I* din Cîmpu-lung, astăzi, pentru a fi dat acelei şcoli, care va învinge mîne la concursul de oină. Se ştie că în două dăţi de-a rîndul şcoala normală din Cămpulung a căştigat premiul.

● Ziarele au vorbit despre chelnerul ieşan Leon Rosenheck, care a fost arestat la Cernăuţi sub inculparea că a dezertat din armata austriacă şi că ziua în care fugise coincide cu ziua în care un căpitan, fostul comandant al companiei din care făcea parte Rosenheck, fu ucis.

Această de pe urmă acuzare n'a putut fi dovedită aşa că consiliul de război din Cernăuţi l'a judecat pe Rosenheck, zilele trecute, numai pentru dezertare şi furt de efecte militare. Consiliul la 'condemnat pe Rosenheck la trei luni închisoare.

● D. căpitan Stroe Beloi, din batalionul IV vînători Iaşi, a fost numit director al şcoalei de sub-ofiţeri din Focşani.

◕ Administraţia Casei şcoalelor a decis să trimeată 15 institutori din cei mai buni, ca să facă călătorii de studiu in Transilvania.

Călătoriile vor dura douăsprezece zile şi fiecare institutor va primi cîte 150 lei, cheltueli de drum.

Pentru a stabili numărul învăţătorilor şi planul de drum, toţi revizorii şcolari se vor întruni la minister, în ziua de 26 Mai.

● **Casa rurală.**—După toate probabilităţile emisiunea la acţiunele Casei rurale va avea loc la 15 Iunie. Acţiunele vor fi la purtător, în bucăţi de 100, 500, 1000 şi 5000 lei şi vor produce 5 la sută.

● In astă seară are loc adunarea generală a membrilor clubului liberal local.

Pînă în prezent la cele zece locuri vacante în comitetul executiv, sunt patruzeci candidaţi.

Cei mulţi înainte.

● *Din cauza sărbătorilor „Sf-ţilor Constantin şi Elena" şi „Inălţarea Domnului" viitorul număr al ziarului nostru va apărea Vineri 23 Maiu, la orele obişnuite.*

● Prietenii noştri din Bîrlad au început o acţiune de reorganizare.

Ei stăruesc pentru înfiinţarea unui club, a cărui inaugurare va avea loc la toamnă,—la care solemnitate vor lua parte şi delegaţii din provincie.

● Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare, care a plecat cu regimentul său la Şipote, se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate, iar de mîine seară va continua a cînta la Copou.

Această măsură a fost luată în urma protestărei noastre, căci grădina era ameninţată să rămîe fără muzică mai bine de o jumătate de lună.

● **Militare.** — Domnii locotenent-colonel Al. Zamfirescu, directorul arsenalului şi Al. Haralambie, directorul artileriei la ministerul de rezboi, au fost numiţi membri în comitetul consultativ al artileriei.

— Ministrul de rezboi a decis să înfiinţeze burse de călătorie pentru ofiţerii care vor voi să studieze limbile ce se vorbesc în statele vecine cu România: rusa, bulgara, ungureasca.

In acest scop în fie-care an—şi anume la 15 Iunie—un concurs va avea loc la statul major general al armatei. Locotenenţii, căpitanii şi adjuncţii de clasa II, cari vor dovedi că se ocupă serios de studiul acelor limbi vor fi primiţi la concurs. Acei care vor reuşi, vor fi trimişi în Rusia, Bulgaria şi Ungaria.

Locotenenţii vor primi 450 lei lunar, căpitanii 550 lei—în afară de cheltuelile de voiaj.

● Pe terenul societăţii «Tennis-Club» din Iaşi situat în grădina publică, va avea loc, cu începere de Duminică 25 Mai un campionat de tennis. Taxa pentru a putea lua parte la acest campionat este de 5 lei, care vor trebui fi remişi d-lu N. A. Stoianovici, str. Assacki 10, până în ziua de 24 Mai, cel mai tîrziu.

Până în prezent au cerut înscrierea la acest campionat: domnişoarele Jeanne Cantacuzine, Marguerite Tuduri. Domnii C. A. Stoianovici, Marcel Bastaki, C. Sturdza şi Vasilică Agarici, toţi din Iaşi. D-ra Netty Negruzzi. D-nii Gr. Bluman, N. Ioanin, I. Cămărăşescu şi Al. Bellio din Bucureşti.

După cît se vede lupta va fi aprigă şi foarte interesantă dat fiind că jucătorii din Bucureşti au luat deja parte la campionatul din 1908 şi s'au dovedit jucători de prima ferţă.

Publicul doritor de a lua parte ca spectatori la aceste lupte îşi pot procura bilete tot de la d-nul N. A. Stoianovici casierul «Tennis-Clubului» în schimbul sumei de 5 lei», bilete ce vor fi valabile pentru tot timpul campionatului.

● Numărul exact al familiilor evreeşti somate să plece din „Podul Iloaie este de 22. O parte din ele sunt familiile expulzate din comunele rurale invecinate şi cari se mutase în Podul Iloaie. Termenul de mutare ce li se acordase s'a împlinit la 20 Mai.

● Azi dimineaţă a sosit în localitate d. locot. Colonel Filotti, comandantul escadronului de escortă.

La gară a fost întimpinat de d. căpitan M. Negruzzi, comandantul escadronului din localitate.

D. Lt.-colonel Filotti a inspectat acest escadron.

● Ofiţerii cavaleriei din garnizoana locală au făcut Sîmbătă şi vor continua a face zilele aceste, în pădurile de pe linia Iaşi-Breazu, exerciţii în vederea unui mare Rally Pupper ce va avea loc în ziua de 25 Iunie.

● **Procesele tramvaiului.** Tribunalul s. II s'a pronunţat astă-zi, după divergenţă, în procesele ce au fost intentate direcţiei tramvaiului din Iaşi cu prilejul marei deraieri întîmplate în ziua de 8 Septembrie 1905 în str. Apeduc.

Direcţia a fost condamnată să plătească următoarele daune: 25.000 lei cu 1000 lei cheltueli de judecată d-nei Lelia Panuş; 40.000 lei şi 1000 lei cheltueli, moştenitorilor def. Furtună 20.000 lei şi 1000 lei cheltueli, moştenitorilor def. Goldman, 10.000 lei cu 500 lei cheltueli, lui H. Marcu; 5000 lei şi 500 cheltueli lui Arnold Bercovici.

In aceste procese au pledat avocaţi P. Sion, L. Antoniu, E. Herovanu, C. M. Drăcşineanu şi H. Suţu.

● Fantoşele luî Holden, deliciul copiilor şi chiar a oamenilor maturi se vor admira în astă-seară pe scena Grădinei Regale (Cuza-Vodă). Thomas Holden e singurul până acum care a adus la cea mai mare perfecţie teatrul de păpuşi şi după ce a cutrierat lumea toată stăruind pretutindenea cea mai mare admiraţie şi aglomerînd averi mari, a lasat sa se cinematografieze diversele scene ce le execută artiştii sei de lemn. Casa Pathè Freres ne va reda exact ca în natură frumosul teatru de păpuşi a lui Holden.

Afară de această, diferite comedii hazlii foarte bine reuşite ca „O cădere fericită", „Călătoria unei jachete" scene pariziane de un omor irezistibil şi alte piese dramatice, comice, sport, etc. vor rula în astă-seară pe pînza cinematografică.

● Astă-zi s'a început la comandamentul corpului 4 de armată examenul pentru elevii de administraţie.

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: maior Minovici preşedinte şi căpitanii Roşu şi Ambrosie, membri.

● Eri candidaţii prezentaţi la examenul de ajutori de învăţători, din judeţul Vaslui, au dat proba orală.

Toţi candidaţii au reuşit la această probă.

● Intre d. V. Cocuz, directorul şcoalei comerciale gr. II şi între d. D. Cădere, profesor la acea şcoală există de mult o duşmănie făţişă.

Cel dintăi nu odată şi-a manifestat ura sa faţă de d. Cădere, chiar faţă de colegi şi a căutat de multe ori să'i facă desagramente.

Eri însă directorul şcoalei comerciale superioare a recurs la un procedeu foarte nechibzuit.

Ducîndu-se în clasa IV-a la cursul de productologie al d-lui Cădere, d. Cocuz a început să chestioneze pe elevi, lucruri pe care profesorul nu le-a făcut cu elevii, şi d Cocuz în ura ce o poartă d-lui Cădere, ne mai ţinînd seamă de elevi a început să facă observaţii indirecte profesorului, ca de pildă: „a, da ştiu, asta nu v'a făcut'o d. profesor"; „ştiu, nici asta" etc. până în cele din urmă cînd şi d. Cădere a început să'l zeflemisească pe director în faţa elevilor!

Ce a urmat în cancelarie după terminarea cursului, îşi poate ori-cine închipui.

● Eri d. Gr. Bîrsan, directorul liceului naţional a cetit elevilor dispoziţiunile regulamentului şcolar aşa cum a fost modificat, în ceia-ce priveşte promoţiunea elevilor.

După aceste dispoziţiuni elevul din cl. I care are cel mult la trei obiecte de studii media anuală sau ultima notă bimestrială între 5 şi 3 va fi declarat corigent la acele obiecte Acel care nu va atinge acel nivel va fi declarat repetent.

In clasele II—VI şi în aceleaşi condiţiuni elevul va fi declarat corigent dacă insuficienţa este numai pentru două materii de studiu; sub acest nivel elevul va fi declarat repetent; în clasele VII şi VIII elevul va putea fi declarat corigent numai la o materie de studiu şi cu condiţia ca această materie să nu fie un studiu de diferenţiare.

Cînd un elev are la un singur obiect de studiu media anuală, între 5 şi 4 fără ca nota ultimului bimestru să fie inferioară lui 5, iar la celelalte obiecte are mediile anuale egale sau superioare lui 6.50 el va fi declarat promovat de către conferinţa ultimă a clasei, dacă obiectul este de aşa natură că lipsa de cunoştinţi din clasa precedentă nu constitue o piedică pentru priceperea materiei anului viitor.

In calculul mediilor şi numai pentru un obiect media 4,75 va fi considerată drept 5.

● D. profesor Ioan Peretz, va continua până la 1 Iunie cursurile sale de istoria dreptului tratînd de dreptul slav, obiceiri şi Pravile.

● D. profesor d-r Dragomir Hurmuzescu a vizitat eri la orele 4 jum. împreună cu studenţii şi studentele sale, uzina tramwaiului electric.

● **Judiciare.**—Curtea de Apel secţia II-a a condemnat astăzi la 4 luni închisoare pentru bancrută simplă pe comerciantul Bercu Kahane din Huşi.

— D. dr. Spirt din Tîrg.-Ocna a fost dat judecăţei fiind-că a eliberat 2 certificate medicale unor juraţi, din cauza lipsei cărora s-au uminat procesele Curţii cu Juri din Bacău—sesiunea trecută.

Doi gardişti au depus că cei doi juraţi se preumblau pe stradă în ziua în care doctorul a certificat că ei erau bolnavi. Trib. de Bacău a achitat pe doctor.

Afacerea a venit la Iaşi cu apelul procurorului. Curtea s. I, la care a fost repartizat unul din procese, a hotărît să citeze din nou pu cei 2 gardişti. Celalalt proces se judecă astăzi la Curtea s. II-a.

— Fostul bancher Leff va face din nou apel ia Camera de punere sub acuzare pentru eliberare.

Carnetul Sf. Constantin şi Elena

— Mercuri 21 Maiu —

D-nii: Const. Disescu, fost Ministru (Bucureşti), Const. Grigoriu, magistrat, Const. Buzdugan, magistrat, Cons. Chirilă, fost deputat, Const. Climescu, Const. P. Constantiniu, Cons. Meissner, dr. Const. Enăşescu, Const. B. Penescu, Const. Negruzzi, Const Langa, dr. Const. I. Tudor, Const. Buţureanu, căp. Const. Catargi, căp. Const. Mihailescu, dr. Const. Bottez, Const. Mavrocordat, Const. Ghika-Deleni, Const. Hamangiu magistrat, Const. Prassa, Const. Gheorghiade, Const. Irimescu, Const. Tabacovici, Const. B. Penel, econ. Const. Ştiubeiu, Const. S. Balan magistrat, (Focşani), maior dr. Const. Miclescu, căpitan Const. Carp, Const. Tăutu, Const. Paraschivescu, Const. Motăş, căp. Const. Zamfirescu, Const. Vellea, Cost a Botezatu, Const. Roiu, Const. Zaharia, econ. Const Păun, dr. Const. Tiron, Const. Ciohodaru, Const. Popp, Const. Papana, Const. Popovici, Const. Rusovici, Const. Andriescu, Const. Lipan. Const. Neculau maior, căp. Const. Paladi, Const. Buznea, Const. Dafinescu. Const. Bottez, Const. Dinescu preot, Const. Florian, Const. Georgescu econom, Const. Ivaşcu, Const. Ionescu, artist, Const. Pilescu căp., Const. Chiriac, Const. Raicu, Const. Tincu, Const. Werner, Const Grohoschi, Const. Vereanu, Const. Stoianovici, Const. Stamati preot, Const. Sofian, Const. Lambrino, Const. Năgiţ, Const. Ernescu, Const. Manariu, Const. Rişcanu, Const. Băicoianu, Const. Gheorghiu, Const. Bîrcovanu, Const. Cumpătă, Const. Cortez, Const. Colceag, Const. Recht, Const. Faur, Const. Gheorghiu, Const. Gioseanu, Const. Hociungescu, Const Idriceanu, Const. Lateş, Const. Mîrzescu dr., Const. Momuleanu artist, Const. Mortun, Const. Pavelescu, Const. Stan, Const. Munteanu. Const. Vasiliu, Const. Ferderber, Const. Voluţă, Const. Onuţă, Const. Simionescu, Const. Teodorescu, Const. Voinescu, Const. Folescu, Const. Alistar, Const, I. Alexandrescu, Const. Ionescu, Const. Alexandrescu, Const. Popescu, Const. Romano, Const. B. Mihailescu, Const. Petrovici.

Domniţa Elena Cuza; d-nele: Elena M. Sturdza, Elena Ghyka, Elena Vidraşcu, Elena G. Mârzescu, Elena I. Rallet, Elena C. Meissner, Elena Chirilă, Elena Cr. Macri, Elena Zarifopol, Elena Heroveanu, Elena Petit, Constanţa Ghyka, Nora Niculescu (Marinescu), Elena R. Suţu, Elena colonel Mihăiţă, Elena Manu, Elena dr. Riegler, Eleonora N. Volenti, Elena Rosetti, Elena Iamandi, Elena Vârgolici, Elena Corjescu, Eleonora Bârzu, Elena A. Poni, Elena Ureche, Elena A. Sion, Elena Pastia, Elena Brandea, Elena maior Dimitriu, Elena Dima, Elena Apostolescu, Elena Bijulescu, Elena Lupescu, Elena Comarnescu, Elena Calciu, Elena N. Ştefăniu, Elena maior Băltianu, Elena C. Popovici, Elena Folescu, Elena Constandachi, Constanţa Aronovici, El. Vartic, Elena Botez, Elena Carp, Elena dr. Smeltz, Eleonora Liteanu, Olga Fotty, Elena Deleanu, Elena Albinetz.

Domnişoarele: Elena Văcărescu, Elena Greceanu, Elena Catargi, Lina Brandea, Elena Teodosieff, Elena Prasin, Elena Minea, Elena Teodorescu, Elena Rober, Elena Drăgulănescu, Elena Lupu, Elena Ciurea, Elena Gane, Olga Stoianovici, Elena Racovitza, Elena Pascu, Constanţa Neculau, Elena Pantazi, Eleonora Petrovici, Elena Ştefănescu, Elena dr. Buttă, Elena Cantacuzin, Elena Zacopceanu, Elena Dinescu, Elena Mancaş, şi Ilenutza Stere.

● Se aduce la cunoştinţa onor. public că serviciul de **Hidroterapie şi băi medicamentoase** de la baia comunală din localitate, prevăzut cu tot confortul şi cu toate îmbunătăţirile reclamate de ştiinţă, funcţionează zilnic între orele: *7—10 a. m. şi 4—7 p. m. pentru domni; 10—12 a. m. şi 2—4 p. m. pentru doamne*, sub conducerea d-lui **dr. P. Zosin,** docent universitar şi cunoscut specialist în boalele nervoase.

● Ministerul de interne a dat ordin să se supende lucrările de construirea spitalelor rurale.

Vom reveni.

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale

Ultima oră

Bucureşti 20 Maiu.

Alegere de şef

Slatina.—Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Olt, întrunit ieri, a ales pe d. A. A. Bădărău ca şef al partidului din acei judeţ.

INCIDENTUL MILITAR
Intervenţia A. S. R. Prinţului

Bucureşti. Ca urmare a incidentului dintre Capitanii Sturza şi Cantacuzino, acest din urmă, după ce a fost pedepsit cu zece zile închisoare de către Comandantul său, maiorul Theodorescu, a fost pedepsit ieri cu 20 zile garda pieţei de către Principele Ferdinand, comandantul Corpului II de armată.

Pe de alta parte, maiorul Theodorescu a propus trimeterea capitanului Cantacuzino înaintea consiliului de reformă pentru că a divulgat ordinul de arestare de 10 zile ce i s'a dat, iar tribunalul de Teleorman l'a citat pentru a respunde de unele abuzuri de putere săvîrşite în acel judeţ în timpul rescoalelor. Acelaş căpitan a fost detaşat la batalionul 6 vănători şi i s'a luat comanda Campaniei.

Pe de attă parte Căpitanul Cantacuzino, care a intrat azi în închisoare pentru a face cele 20 de zile la care a fost pedepsit de principele Ferdinand a cerut pe cale ierarhică satisfacţie de la maiorul Sturza pentru că într'o scrisoare apărută în ultimele zile într'un ziar din Craiova l'a făcut „obscurantist" şi demagog.

Intrunirea carpistă

Bucureşti.— Comitetul executiv al clubului carpist s'a întrunit eri dimineaţă, acasă la d. Gh. Cantacuzino, sub preşedinţia d-lui P. P. Carp.

S'a hotărît ca întrunirea publică ce o hotărîseră pentru 8 Iunie să se ţie Luni 2 Iunie, la Bucureşti.

RECOLTA

Bucureşti.—Oficial se comunică că ploile n'au fost generale. Sunt complect compromise: recoltele judeţelor Ilfov, Ialomiţa, Brăila, Buzeu, Covurlui, Constanţa, R.-Sarat şi Tecuciu.

Recoltele judeţelor din nordul Moldovei sunt în pericol.

Ciocnire de trenuri

Ploieşti.—O coicnire de trenuri a avut loc astă-zi între staţiile Buda şi Triaj. Trenul No. 726 şi trenul 74 s'au ciocnit.

Mai multe vagoane a acestui tren, care a deraiat, s'au sfărimat. Un frînar a fost ucis.

Vapor scufundat

Londra—Vaporul englez „Loanda" s'a ciocnit lîngă Goodwin Sands cu vaporul rus Junona. Loanda s'ascufundat echipagiul său a fost salvat. Junona a fost avariat.

Cutremure de pămînt

Petersburg ziarele anunţa că s'au simţit eri patru cutremure la Yalta, locuitorii au remas în timpul nopţii pe cîmp. Comunicaţiunea telefonică s'a întrerupt.

Vapoare avariate

Douvres.—Vaporul Borneo venind din Bilbao şi plecînd din Roterdam spre Bary s'a ciocnit cu vaporul englez „Queeoswold", care mergea la Hamburg.

Ambele vapoare au sosit aci avariate.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care an eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Astăzi au cîştigat:

3000 lei No. 16717, 26399.

2000 lei No. 5246, 51238, 25025, 35336, 49883, 30149, 9998.

1000 lei No. 23316, 55963, 2465, 24226, 58409, 19759, 38052, 32590, 2017, 54559, 28536, 20657, 11064, 35024.

500 lei No. 13716, 50238, 9130, 36161, 10097, 30552, 57877. 31201, 28466, 38922, 17354, 56550, 11511, 17268, 44807, 8877, 51061, 42480, 43439, 28760, 20914, 56520, 20667, 31446, 30400, 18668, 35482, 4431, 31694, 21620.

200 lei No. 846, 101, 173, 193, 800, 860, 1411, 1504, 2465, 2084, 2610, 2289, 3045, 3044, 3091, 3113. 4500, 4062, 4097, 4468, 5088, 5678, 6026, 6080, 6041, 7070, 7078, 7095, 7091, 8008, 8003, 8020, 9021, 9644.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES
GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 28
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

envoi 5 timbres de 1 sous pour demande

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia
BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :
Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de această branşă.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Dronot** şi la *diverse* Pharmacii

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

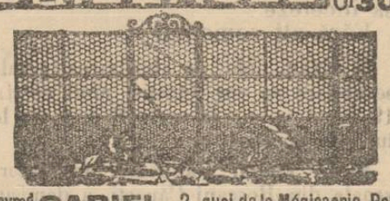

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

PONDOIR DÉPOSE
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-decĭ anĭ a demonstrat că Eléxirul Guíllié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 442.—IAȘI, Sîmbătă 24 Mai 1908

Discursul d-lui A. D. Xenopol

rostit la întrunirea de la Buzeu

Partidul conservator-democrat este de tot nou, închegat abia de ieri, și are deci nevoe de cea mai mare desvoltare de energie, pentru a învinge în greaua luptă pentru existență. Să căutăm deci a întări convingerea că el nu este, cum se pretinde de protivnici, numai o grupare întîmplătoare, o adunare de potte neîndeplinite, de doritori de a parveni, de oameni ademeniți prin făgăduieli nesăbuite, ci o alcătuire firească, împinsă de evoluție la suprafața vieții politice a poporului romîn.

Democrația este, în politică, predomnirea meritului și a capacității prin ele însăși, și fără adaosul sîngelui sau acel al avuției, pe cari celelalte partide par a'l crede neapărat pentru a îndreptăți amestecul în conducerea soartei unei țări.

Democrația este rezultatul răspîndirei culturei în straturile tot mai adînci ale poporului, ceea ce au adus ca urmare neaparată tendința fie-cărui om atins de razele luminei de a căuta să ieie parte la conducerea trebilor publice. Mișcarea democratică este un fenomen universal la popoarele civilizate. In toate țările, elementele din straturile de jos se înalță tot mai dese în fruntea piramidei sociale și politice; și acest fenomen s'a reprodus bine înțeles și la poporul romînesc.

A trecut timpul de demult cînd popoarele erau conduse de un păstor ca o turmă de necuvîntătoare. A trecut și timpul de cînd o oligarhie compusă din familii nobile sau avute putea să conducă după interesele lor destinele unui popor întreg. Libertatea și egalitatea ce și-au făcut tot mai mult drum în lume, au răspîndit tot mai deplin împărtășirea tuturor straturilor sociale la conducerea statului și democrația este cu atît mai desevîrșită cu cît elementele ce-o compun sunt mai destoinice, mai înzestrate cu lumini și mai tari în caractere.

La poporul romînesc, din momentul ce ideile au început să frămînte societatea politică, s'a făcut o ruptură în clasa boierească, ce fusese pînă atunci singura stăpînitoare. Așa s'a născut partidul liberal, din boerii cu idei mai noue și mai largi cari doreau transformarea așezămintelor antediluviane sub care se încovoiea viața poporului romîn.

Partidul conservator reprezentat prin vechea boerime se mulțumea a protesta contra înoirelor cerute de *bonjuriști*. Bine înțeles că elementele democratice gravitau mai mult către partidul liberal și că sporul culturei în țările romîne îngroșea rîndurile lui. De la o vreme și conservatorii vechi trebuiră se recurgă la elementul democratic pentru a'și apara situația lor, de oare-ce în viața noastră constituțională întemeiată de la 1859 încoace, era cu neputință de a mai guverna fără concursul mai mult sau mai puțin întins al maselor.

Partidul conservator se găsi deci nevoit de a recurge și el la sprijinul maselor; dar în adîncul sufletului său el tăgăduia acestor mase împărtășirea la conducerea trebilor statului. Deși era nevoit să se democratizeze, dar democrația o înțelegea într'un chip cu totul straniu. El se considera de stăpîn al țării care era patrimoniul lui și încuviința elementelor democratice de care avea nevoe spre a o putea cârmui, cele ce el credea de cuviință fără însă a le lăsa să ieie parte efectivă la direcțiunea trebilor publice.

Această situație de la o vreme trebuia să nemulțumească democrația ce se înrolase sub steagul conservator și cînd elementele ce o compuneau ajunseră atît de numeroase în cît soarta vechilor cadre începu a atîrna numai de voința lor, era fatal să se producă o ruptură, și elementele democratice din partidul conservator să caute a lua ele singure în mînă conducerea partidului, care de fapt era compus aproape numai din ele.

Bine înțeles că între aceste elemente să găsesc și de acele nobiliare precum și reprezentanți ai avuției care vin să întărească cu greutatea numelui sau a mijloacelor lor bănești, situația partidului; dar aceste elemente nu mai vin în sînul democrației în virtutea titlurilor lor de nobleță, sau în virtutea capitalurilor ce reprezintă, ci și ele se supun tot la principiul democratic de a-și lua rang în conducerea treburilor statului numai după meritul, capacitatea și talentul ce le deosebesc.

In partidul liberal se observă cam de mult o tendință, de a mărgini democrația veche, care a întărit acest partid, prin înrîurirea covîrșitoare a celor bogați. Și a trebuit ca un nou curent spre democrație să vină să îndrepte acest desechilibru în alcătuirea partidului liberal: prin clătinarea lui către socialism.

Bine înțeles că multe elemente democrate din țară neîmpărtășind părerile socialiste, ele s'au aplecat către democratismul conservator și aici stă explicarea curentului iresistibil care pare a vroi să rupă orice zagazuri—care învinge și sdrobește silințele ambelor partide politice, conservatorii vechi și liberalii, și ca un șivoi pornit din munte își croiește calea către stăpînirea politică.

Vechiul partid conservator e menit să dispară, căci elementele democratice ce se mai țin încă de el vor reveni cu încetul la matca lor adevarată: democrația conservatoare. De aceea să se observe că și vechile cadre conservatoare pretind că sunt democratice, căci nu este îndoială că nici-o formațiune politică actuală nu se mai poate menține de cît în cadrele democrației. Dar pe cînd la conservatorii vechi democrația este nefirească și tendința este vădită de a subordona voința mulțimei pe care se sprijină intereselor de clasă ale vechilor cadre, partidul conservator democrat este sincer în tendințele lui, ca unul ce este eșit din însăși măruntaiele democrației romîne.

Se vorbește adese ori despre desființarea partidelor istorice și înlocuirea lor cu alte elemente nouă. Ori cum ar sta lucrurile cu partidul liberal, pentru partidul conservator este evident că o mare transformare se petrece în sînul lui și că vechile cadre vor fi eliminate din a lui conducere, după cum au fost eliminate în Franța democratică elementele noui nobiliare de la conducerea destinelor acelei țări.

Intru cît, cum am spus, formațiunile politice actuale nu pot fi înțelese de cît în cadrele democrației, viitoarele partide care vor conduce destinele poporului romîn, vor fi: partidul liberal democrat (socialist) și partidul conservator democrat.

Vechile cadre se vor pierde în umbra trecutului ca niște formațiuni ce-i aparțin.

Politica egoistă

Marți seara a avut loc numărătoare la clubul liberal din Iași. Ea a dovedit că numărul nemulțumiților se urcă la 32. Dacă ar fi numai atît lucrul încă ar trebui subliniat. Clubul liberal din Iași nu numără, în total, de cît 156 membri. La vot au venit numai 108, adică 30 la sută s'au pronunțat în contra diriguirei actuale a partidului.

Dar este evident, în afară de aceasta, că alegerea pentru complectarea comitetului executiv s'a făcut în condițiuni neobișnuite, s'au făcut presiuni, amenințări, s'au dat chei acelora, cari nu inspirau toată încrederea.

Lupta s'a dat de o mînă de oameni, fără situațiuni în partid—nemulțumiți tocmai de acest fapt—contra acelora cari, potrivit vorbei, dețin și pînea și cuțitul.

A fost, deci, luptă între cei slabi și cei tari. Și dacă aceștia au trebuit să lupte cu toate elememtele mai sus amintite; și dacă ceilalți—slabii—au luptat numai cu forțele lor proprii, faptul dovedește că slabi sunt și unii și alții și că partidul liberal din Iași se află în plin proces de descompunere.

Ce ar fi fost dacă alegerea de Marți seara s'ar fi dat pe teren egal, dacă voințele n'ar fi fost încătușate, dacă presiuni nu s'ar fi exercitat? Ce-ar fi fost dacă aceeași luptă s'ar fi dat în opoziție, cînd nimeni n'ar fi avut nici pîine, nici cuțit?

Dar alegerea s'a făcut. Comitetul executiv al partidului liberal, care și-a amînat complectarea dela 1 Ianuarie și pînă alaltă eri—se află acum complect constituit. Constituirea aceasta a atras după ea proclamarea oficială a unei disidenți, care numără treizeci și două persoane. Naște întrebarea: complectarea comitetului risipit-a dînsa echivocul ce se manifestase în ultimul timp—pe înăbușitele—în clubul liberal? De sigur că nu. Acei cari s'au manifestat pe ascunsele, se vor manifesta, de aci înainte, pe față și de vor persista în disidență, sau de vor părăsi clubul—partidul însu-și va pierde.

Dar ce față va lua în viitor acest partid, interesează actualmente mai puțin, de cît cum s'a făcut numărătoarea în partid.

Cu mijloacele ce s'au întrebuințat pentru obținerea rezultatului de marți seara, s'a dovedit slăbiciunea extremă a partidului. Că lucrurile au ajuns la baloane de oxigen și că acei cari s'au ales nu sunt, în afară de singurul domn C. B. Pennescu—voința sinceră a clubiștilor—asta ie evident.

Pentru o dată sistemul presiunilor eroice—acel contra propriilor partizani—a prins. Dar presiunile au amărît și mai mult spiritele și dacă politica egoistă a liberalilor fruntași din Iași nu va dispare—„succesul" de marți va fi însemnat cuvîntul d'inainte al disoluției totale.

Ponegrirea neamului

Din nou s'a pornit în presa streină o campanie menită a compromite România în ochii lumei civilizate; din nou se vorbește de necesitatea trezirei conștiinței Europei, de martirajul populațiunei israelite din România; din nou se exagerează într'un vădit scop de a atinge bunul renume al țărei noastre!

Motivul acestei campanii îl constituie procedarea administrației cu ocazia aplicărei legei pentru domiciliarea streinilor la sate; îl mai constituie, în special, procedarea administrației județului Iași, care a mers pînă a încerca să expulze de la țară și arendași streini.

Ori-cărui bun romîn îi sîngeră cu siguranță inima cînd citește proza gazetelor streine care ne atacă—și aceiași oameni se întreabă ce anume a motivat procedarea nechibzuită a prefecturei de Iași!

De sigur nu ne vom opri la activitatea d-lui Moțet, care, după ce a voit sa fie conservator, a devenit liberal și în special generos—fînd-că această nuanță predomină astă-zi în partidul liberal—și care, ca ori-ce neofit, a trebuit să comită excese.

Ne întrebăm, însă, de ce d. Kernbach n'a pus stavilă acestui exces de zel, d-sa care la Botoșani n'a fost de loc antisemit și care la Iași trebuia să cunoască bine sentimintele generoșilor?

De ce a permis această activitate pernicioasă, contrară legilor chiar și menită a ne face atîta rău?

D-sa trebuia să știe că generoșii se pretind a fi naționaliști, fără a fi șoviniști; că ei înțeleg a urmări consolidarea economică și politică a elementului autohton, fără a căuta să nedreptățească celelalte elemente; ca ei urmăresc rădicarea nivelului economic al românismului oropsit din Moldova, fără a cere măsuri barbare contra celorlalte naționalități; că în sfîrșit ei iubesc poporul din care fac parte, fără a admite afîțarea patimelor și nedreptatea ca program și armă de luptă.

Și dacă cum-va d-sa n'a aflat aceste lucruri din cele scrise și iscălite de d. Stere în articolele sale din Viața Romînească, *le-ar fi putut afla din cele ce a spus avocatul Georgel Mărzescu, în faimoasa sa pleduarie pronunțată în procesul celebrului Rapaport, căci se pusese și atunci în discuțiune chestiunea romanismului și a urei în contra streinismului.*

D. Stere ie șeful nuanței menite a colora în viitor în mod definitiv partidul liberal; d. Georgel Mărzescu ie un naționalist convins și de curînd complect cîștigat acestei nuanțe. Cum dar se face că d. Kernbach nesocotește în totul și doctrina și tactica susținută de acei cărora le datorește situațiunea d-sale în administrație?

Lucrul ie cu atît mai curios cu cît, după cît se vede, faptele administrației d-sale sunt menite, nu numai să-l puie în contradicție cu ideile grupului căruia aparține, ci să strice și bunul renume al țerei și să stîrnească o campanie pe care ori-ce bun romîn o respinge cu indignare dar și cu durere.

Chestia căilor ferate

în congresul Camerelor de comerț

Cu ocazia congresului camerelor de comerț dela Constanța, s'a discutat importanta chestiune pentru economia noastră națională: *căile ferate față de comerț și industrie.*

Discuțiunile din congres, privitoare la această chestiune de plină actualitate, au atins nu numai partea teoretică relativă la înrăurirea căilor ferate asupra întregei economii a țărei, ci și partea practică a chestiunei, adică aceia privitoare la schimbările de adus în administrare, asupra materialului, mașinelor, gărilor și magaziilor.

Cu această împrejurare s'a pus din nou în evidență răul de care suferă căile noastre ferate și cauzele adevărate ale acestei stări de lucruri îngrijitoare pentru comerciul nostru în general.

Ne vom ocupa în curînd mai pe larg despre toate acestea; pentru astăzi ținem ca să relevăm faptul că aproape toate chestiunile atinse în congres cu privire la *căile ferate*, au fost acelea pe care le desvoltase deja cu 2 ani mai înainte în interpelarea sa, dl. Lascar Antoniu.

S'a arătat atunci de către fostul deputat de Iași, cum căile ferate nu presintă destulă siguranță în transporturi, iar în ce privește facilitatea transacțiunilor comerciale că ne aflăm în fața unei nepăsări cu totul orientală din partea acelora care diriguesc toate ramurile acestei importante rețele economice, menite a da viață comerciului și agriculturei noastre Aceste afirmațiuni făcute în ședința camerei deputaților la 28 Ianuarie 1906 de către d. Lascar Antoniu, au fost reluate astă-zi și discutate atît prin rapoartele prezentate congresului de către camerele de comerț din București, Galați, Constanța și Botoșani, cît și oral prin desbaterile care au avut loc la Constanța.

Lipsa de vagoane, magazii, de mașini suficiente, de linii duble și de garagiu au evidențiat din nou,—de data asta însă puse în discuție de către fruntașii reprezentanților agriculturei, comerciului și industriei din întreaga țară—incuria acelor din fruntea căilor noastre ferate, care continuă a se menține cu desăvîrșire refractari progresului timpului și evoluțiunei economice mereu crescînde.

După alarma presei și în parlament de acum doi ani a fostului deputat de Iași, d. Lascar Antoniu, iată că vine rîndul—deși cam tîrziu—a fruntașilor comerciului întruniți în congresul de la Constanța, de a'și spune și ei cuvîntul, cu privire la pericolul care amenință comerciul și industria țărei.

Dacă nici strigătul acesta nu va avea răsunet, dacă și de data aceasta acei care administrează căile noastre ferate nu'și vor schimba rutina, vechile sisteme de administrație și nu vor ține seamă de soluțiile de îndreptare ce li s'au indicat în congresul dela Constanța, ci vor căuta a nesocoti acum ca și în trecut, orice tendință de îndrumare spre înălțimea marilor interese sociale și economice, în acest caz, agricultorii și comercianții țărei, vor ști de aci înainte cum să se impună acelora care diriguesc această întreprindere comercială, pentru a aplica mijloacele de ocrotire a bogăției pămîntului și avutului lor.

Bine cel puțin că s'a făcut începutul.

OAMENI ȘI LUCRURI

Actul din urmă

Scriitorul norvegian Strindberg își arăta dăunăzi admirația pentru opera lui Zola, și își exprima părerea că defunctul scriitor era de o putere de imaginație absolut fără pereche. Toată această uriașă putere n'ar fi putut crea, însă, un roman atît de complex, atît de bogat în peripeții cum fu acea colosală dramă omenească, afacerea Dreyfus, din care însuși Zola este unul din eroii de căpitenie.

Sunt exact 9 ani, la 5 Iunie 1899, stil nou, de cînd în acea pustietate fără de sfîrșit unde zăcea eroul, în insula Dracului, 'i se aduse lui Dreyfus vestea că dreptatea a biruit. Iar de atunci o nouă fază a dramei începu, bogată în întîmplări, în emoțiuni, în lupte, în tulburări și în succese, care culminară după un scurt timp în triumful deplin al unei cauze drepte pentru care intrase în luptă nu numai toată intelectualitatea Franței dar și a întregului univers, dela simpli oameni din popor pînă la somități științifice, la diplomați și pînă la capete încoronate.

Adevărul a triumfat. Prin glasul suprem al Curței de casație s'a rostit verdictul care părea a pune capăt unui adevărat război civic în mijlocul căruia oamenii se încăerase, un popor întreg se împărțise în două tabere dușmane și nemiloase una față de alta. Primejdia și amenințarea de moarte n'au lipsit. E destul să amintim glonții cari au trîntit la pămînt pe Labori în timpul procesului din Rennes, încercările de a asvîrli în Sena trăsura care ducea la Versailles pe marele Emile Zola. Pasiunea, deslănțuită, părea o vijelie nebună și ucigătoare; inconștiența mulțimei, cultivată cu artă de corifeii naționaliști producea dezastre naționale,—dar justiția își urmă drumul ei și a redat poporului francez demnitatea, a redat nevinovatului—libertatea și cinstea ce-i se răpise prin revoltătoare inscenări.

...Peste puțin calmul a cucerit spiritele. Insăși politica țărei se întoarse acum cu totul în favoarea democrației care adusese victoria cauzei bune. Clémenceau veni în fruntea guvernului; Picquart—ministru de răsboiu; Parlamentul se alcătui din elemente înaintate, reacționarii au dispărut pentru multă, multă vreme; clericalismul primi lovituri groaznice; naționalismul furios representat prin Rochefort, Drumont dete faliment; republica se întări în ciuda Romei.

Un singur om avu nenorocul de a nu supraviețui în deajuns operei mari care lui îi se datora în primul loc: Emile Zola.

După Dreyfus de sigur că cel mai urît de către naționalisti a fost Zola. Și acum în momentul cînd guvernul și poporul se întovărășise pentru a da memoriei lui Zola cea mai înaltă resplată, transportarea rămășiților lui la Pantheon, soldații plini de ură și de otravă ai reacțiunii infrînte găsiră prilejul unei îndoite răsbunări...

Prin glonții de revolver loviră nu corpul lui Dreyfus, ci simbolul viu al acelei mari înfrîngeri și rușini ce au încheiat frămîntările lor deșarte și în același timp au patat solemnitatea în onoarea lui Zola.

Sunt aceiași glonți cari au căutat odinioară la Rennes corpul lui Labori, iar atentatul e o nouă dovadă că în această mare tragedie ultimul act încă nu s'a jucat.

Rodion

La moarte!

In 1895.—Degradarea lui Dreyfus.—Trădătorul!—Un capitol de roman.—Cum o descrie un naționalist.—Cum o descrie capitanul Dreyfus.

La moarte! La moarte trădătorul!

Acesta era strigătul plebei în acea zi de iarnă, 5 Ianuarie 1895, ziua memorabilă a degradării căpitanului Dreyfus.

Vom pune față în față două tablouri: unul făcut de scriitorul naționalist Maurice Barres, cel mai pătimaș luptător antidreyfusard și în același timp cel mai talentat dintre ei. E un capitol intitulat: „Parada lui Iuda" din cartea lui apărută anul trecut sub titlul: „Scene și doctrine naționaliste".

„...Imaginația mea mă readuce către acea rece dimineață de Ianuar în care am văzut degradarea lui Dreyfus.

Cînd au sunat 9 oare, cînd generalul a scos sabia, cînd tobele resunară și soldații prezentară armele, iar cavaleria făcu să sclipească săbiile, micul grup de soldați se desfăcu dintr'un unghiu al imensului patrat. Patru oameni; în mijlocul lor trădătorul, țeapăn, iar alăturea de dînsul executorul, un adevărat colos! Cele 5—6 mii de persoane prezente avură aceiași zguduire și același gînd: Iuda calcă prea sigur!

Priveliște mai cruntă încă decît vederea ghilotinei, înfiptă, în zorii zilei, în piața Roquettei. Avem în față un fericit al lumei acesteia, disprețuit, părăsit de toți: „Sunt singur în univers"—ar fi putut să strige.

In acest pustiu el mergea cu pasul sigur, cu umerii obrajilor ridicați, cu corpul dintr'o bucată, cu mîna stîngă pe mînerul săbiei, cu dreapta balansîndu-se în vînt. Oare cînele lui i-ar fi lins mînile acestui om? Pe o linie diagonală acel grup sinistru ajunse pînă la o depărtare de 4 pași de generalul înfipt pe

calul său și se opri brusc. Cei 4 artileri se retraseră, grefierul vorbi, silueta țeapănă nu se clinti din loc, decît doară pentru a ridica un braț și a scoate un strigăt de inocență, pe cînd adjutantul Gardei, teribil prin talia și ținuta măreață, îl despoia, așa de repede și așa de încet, de butoni, de galoane, de epolete, de șnururile roșii, îl trăgea, îl smulgea, îl îndolia. Iar cel mai grozav fu momentul cînd rupse pe genunchi sabia în două.

După cîte-va secunde și după ce rămase dezonorat și dezarmat, răcnetele instinctive ale mulțimei resunară din nou cu mai mare furie, cerînd ca să'l ucidă pe omulețul acela galonat care din aurit devenise înnegrit... Dar legea îl ocrotia, pentru a'l face să sufere ofensele reglementare. Iuda fusese pînă atunci un mic punct imobil, bătut de toate vînturile de ură. Acum, ca un stîlp mergător, el trebuie trecut, înaintea tuturor privirilor: —defilează!

... Zidul militar al cărui incunjur îl face oprește mîniile, dar pare gata să crape de furie. In fiece moment am impresia că se va ridica o sabie în potriva lui. Norodul îngrămădit pe grilajuri, pe acoperișuri, cere necontenit moartea lui.

Cînd înaintă spre noi, cu chipiul înfundat pe frunte, cu lornionul strîns pe nas, cu ochiul furios și sec, cu fața aspră și sfidătoare, el strigă—ce zic?—ordonă cu o voace nesuferită: „Veți spune Franței întregi că sunt un inocent".

„Iuda! Trădător!" izbucni din nou furtuna.

*

Iată ce scrie, în „Amintirele" sale, Alfred Dreyfus asupra memorabilei scene de mai sus:

«Sîmbătă 5 Ianuarie, s'a săvîrșit degradarea. Martiriul neasemănat l'am îndurat fără șovăire.

Cu un ceas înaintea spăimîntătoarei ceremonii eu așteptam în camera adjutantului garnizoanei școalei de războiu. In aceste minute nesfîrșite mi-am încordat toate puterile ființei mele în gradul cel mai înalt. Am protestat contra blestematei învinuiri ce mi se aducea; am repetat că am scris ministrului ca să-l asigur din nou de nevinovăția mea.

...Apoi am fost dus, însoțit de patru soldați și un subofițer, în mijlocul pieței. Băteau 9 oare. Generalul Darras, care comanda actul degradării, ordonă să mi se aducă armele. Am suferit chinuri de moarte, mă înțepeneam ca să-mi adun toate puterile, făceam apel la amintirea femeei mele și copiilor mei ca să nu cad doborît.

Indată după cetirea sentinței m'am adresat către soldați și am strigat:

„Soldați, se degradează un nevinovat, soldați se desonorează un inocent. Trăiască armata! Trăiască Franța!"

Un aghiotant al gardei republicane se apropie de mine. Cu o repeziciune de fulger el îmi smulse butonii, tresele, toate semnele gradului meu la chipiu și la mîneci, apoi îmi rupse sabia în două. Bucată cu bucată onoarea mea cădea sfîșiată la picioarele mele. Și în timpul acestei îngrozitoare zguduituri, a ființei mele îutregi, eu stam îndărătnic și ținînd capul sus și scoteam mereu și mereu același strigăt de disperare: «Sunt nevinovat!" adresîndu-mă soldaților și poporului adunat împrejur.

Incunjurasem patratul; credeam că tortura s'a isprăvit. Dar atunci abia începu agonia acelei zile lungi, lungi...

Mi se legară mînile; o trăsură celulară mă duse în arestul polițienesc și trecurăm peste Pont d'Alma. La căpătăiul podului am putut vedea prin zăbrelele trăsurii fereastra locuinței mele, a acelei locuinți unde petrecusem zile așa de senine și unde îmi lăsasem tot norocul meu. A fost o durere fără seamăn!

In arestul poliției am fost tîrît în haina mea peticită, din sală în sală, am fost întrebat, cercetat, fotografiat, măsurat. La amiază am fost adus, în sfîrșit, în închisoare și încuiat în celulă..."

*

Strigătele mulțimei n'au răsunat în zadar. Condamnarea „la moarte!" rostită atunci, a fost—în sfîrșit—pusă în execuțiune deși fără efectul deplin și Maurice Barres, ferventul deputat naționalist, acel care a prezis o catastrofă cu ocazia apoteozării lui Zola — poate fi mulțumit.

A.

Litere-Științe-Arte

Viața Românească No. 5, anul III a apărut cu următorul sumar:

Mihail Sadoveanu.— Haia Sanis; Dr. Ioan Radovici.—In chestia agrară; D. Anghel și St O. Iosif.—Cometa, comedie în versuri (actul II); G. Ibrăileanu.—Evoluția Spiritului critic (Eminescu și socialiștii); Al. Tzigara-Samurcaș.—Cronica Artistică (Monumentele noastre, cu 7 ilustrații); Dr. D. Călugăreanu.—Cronica Științifică (Relațiunile Chimiei fizielogice cu Chimia pură și cu Fiziologia); C. Stere.—Cronica internă (Latifundiile și fărămițarea proprietății țărănești); I. G. Duca.—Cronica Externă (Situația în Balcani); Tarascon.—Cronica Veselă (Fărimituri); A. Mircea.—(Caleidoscop); I. Russu-Șirianu.—Scrisori din Ardeal (Sinoadele eparhiale.—Pentru școală.—Prigonirea învățătorilor.—Procese de presă.—Noul regulament al dietei; Dr. I. Cantacuzino.—In amintirea lui Ioan Radovici (cu un portret).

Recenzii-Bibliografie etc.

*

„Patriotism și Social-democrație" se intitulează cea mai nouă broșură apărută în editura revistei „Viitorul Social". Prețul 30 de bani.

*

Contele Tolstoi a avut din nou prilejul să facă o declarație surprinzătoare. Un moșier cult din guvernămîntul Simbirsk a compus niște poezii, pe cari le-a trimis lui Tolstoi ca să-și dea părerea asupra valorei lor. Răspunsul contelui n'a fost pe placul autorului.

Iată ce i-a scris Tolstoi: „In general vorbind, eu sunt de părere că cuvîntul e de o mare însemnătate ca expresiune a gîndirei și ca manifestare a sufletului; de aceea socot ca o blasfemie a încurca cuvintele din pricina măsurei, a ritmului și a rimei și a jertfi, tot din pricina asta claritatea și simplicitatea. E ca și cînd plugarul ar voi să joace îndărătul plugului. Dacă ar face aceasta, ar strica linia dreaptă și regularitatea brazdei. După părerea mea, poezia, chiar cînd e bună, e o prostie".

*

Din „*Studii filosofice*" sub direcția d-lui C. Rădulescu-Motru a apărut fascicola 3-a, vol. 2 avînd următorul cuprins:

Eugen Porn.—Cunoștința Estetică.

I. Ghibănescu.—Istoria în raport cu Psihologia.

Jean Naum-Inau.—Rolul penitenciarelor din punct de vedere educativ.

I. F. Buricescu.—Filosofia în învățămîntul secundar.

Gr. Al. Tabacaru.—Limbagiul, citirea și scrierea la copii.

C. R.-Motru.—Congresul de psihologie experimentală din Franckfurt a/M.

E. P.—Dr. Petru Bernfeld: Tulburări de recunoaștere.

*

Articolul publicat în nnmărul trecut al ziarului sub titlul: „Analiza chimică a vinului" e scris de dl. G. D. Șerban. Din eroare semnătura n'a apărut.

*

Talentul poetic al lui François Coppée decedat zilele aceste, a fost descoperit de Catulle Mendés, unul din vechii fruntași parnasiani. La prima ședință a ciclului parnasienilor Coppée a făcut un act de eroism,—a distrus, tot după sfatul lui Mendés, aproape 6000 de versuri.

*

La congresul german contra tubercu ozei d. Wielner a cetit un raport din care reese că Germania are actualmente 99 de sanatorii populare, cu 10539 paturi, și 36 sanatorii particulare cu 2175 paturi prin care au trecut 50500 de persoane. Mai sunt 18 sanatorii pentru copii cu 837 paturi, iar pentru scrufuloși 73 de sanatorii cu 6843 de paturi.

Se construesc trei sanatorii noi pentru tuberculoși.

Informații

● **Sinuciderea lui Al. Sturzescu.**—Un cunoscut și simpatic cetățean al Iașului, Alexandru Sturzescu, s'a sinucis Mercuri, 21 a. c. la orele 4 jum. în locuința sa, str. Asaki No. 5.

Sturzescu și-a tras un foc în tîmpla stîngă; glontele a eșit prin orbita ochiului. Vre-o zece minute după aceea Sturzescu își dete ultima suflare.

— Alexandru Sturzescu, era fiul marelui proprietar Manole Sturzescu, care a murit pe cînd unicul seu copil era încă minor, lăsîndu-i o avere de vre-un milion.

Emancipat la vrîsta de 19 ani, Alex. Sturzescu își continuă studiile, luă licența în drept la facultatea din Iași, doctoratul la Liége și se înscrise în baroul ieșean, în 1902.

Vre-o 8 ani de-a rîndul Sturzescu a dus o viață foarte cuminte, făcînd economii din venituri așa că, din banii procentuali, el își cumpără o moșioară de vre-o 180 fălci—Talpa.

In mod năprasnic, însă, și probabil ca rezultat al neurasteniei de care fu lovit, Sturzescu deveni prodig. Jucă la Monte-Carlo și la Nizza și tentat de faptul că, în două zile consecutive, cîștigase 160000 lei, Sturzescu merse înnainte, cu banalul ideal de a face să sară bancul și, în interval de 20 luni, pierdu 650.000 lei. A vîndut moșiele Cristești și Talpa; a hipotecat cu 150.000 lei ultima sa moșie din jud. Suceava, și-a hipotecat casele din stradele Păcurari și Asachi.

— Cu toate acestea se poate cu siguranță afirma că nu deconfitura ci boala l'a îndemnat să'și taie firul vieței la vrîsta de 31 ani. Căci gîndul sinuciderei îl minase de mult și cu ani în urmă, cînd averea lui era în plină floare, la vrîsta de 24 ani, Sturzescu a încercat o sinucidere la moșia sa Cristești.

Atunci plecă în streinătate și o căutare medicală serioasă aduse alinare suferințelor sale.

— Ultimii ani Sturzescu i-a petrecut în străinătate: la Bruxelles, ca ataşat al legațiunei romîne de acolo; la Paris, unde era membru al Cercului milionarilor; pe coasta de Azur și la Chamonix, unde era acționar principal al ruletei de acolo.

Cu vre-o lună în urmă Sturzescu a venit la Iași și multe evenimente dureroase au contribuit la înrăutățirea stărei sănătății lui și la comiterea actului desperat.

Din străinătate soseau mereu reclamațiuni, poliți protestate, somații de plată și ele necăjeau pe bietul băiat, care era o fire cinstită. Un bijutier din Paris, între alți creditori, acționase pe Sturzescu pentru plata unei sumi de 58.000 lei.

— De trei zile Sturzescu nu mai ieșise din casă. Un prietin al lui din mică copilărie, d. A. Ciurea, îngrijat de această absență, merse să'l vadă Marți, pe la orele 2.

D. Ciurea găsi pe Sturzescu la locuința sa din strada Asachi și aproape nu mai recunoscu pe prietenul său. Atît îl schimbase boala de nervi în ultimele trei zile! Sturzescu arată d-lui Ciurea starea disperată în care se află și cu multă anevoie d. Ciurea reuși să mai potolească amărăciunea sufletească a prietenului său.

Așa că pe la orele 4 și jum. cînd d. Ciurea plecă, el lăsă pe Sturzescu mult mai voios, hotărît să'și reia ocupațiunile de agricultor, să trăiască și să muncească la țară.

— Sturzescu conduse pe d. Ciurea pînă la portița casei și pe urmă veni și se așeză pe o bancă din grădinița caselor.

Vre-o 5 minute mai tîrziu, servitorul anunță că curierul a adus mai multe scrisori. Sturzescu intră în casă, desfăcu rînd pe rînd toate plicurile și două minute după aceia, după ce scrise un bilet de cîte-va rînduri, nenorocitul se sinucise.

— Toate plicurile primite conțineau cereri de a furnizorilor pariziani ai lui Sturzescu de a'și achita datoriile. Este probabil că faptul care l'a amărît mai mult a fost înștiințarea că un antreprenor de trăsuri a protestat lui Sturzescu o poliță de 500 lei.

— Biletul pe care Sturzescu l'a scris înainte de a se sinucide, cuprindea următoarele cîteva cuvinte: „Ori-ce s'ar întîmpla vă rog să înștiințați pe cumnatul Luciei la Berlin".

Lucia este domnișoara Lucie Nano din Paris, binecunoscută în cercurile de acolo și cu care Sturzescu întreținea relațiuni intime de multă vreme. Cumnatul ei este un milionar stabilit la Berlin și care avea osebită afecțiune pentru Sturzescu, așa că chiar săptămîna trecută Sturzescu a primit dela el o scrisoare în care'i zicea: „Te rog foarte mult să erți indiscrețiunea mea. Aflu că ești pe punctul de a'ți vinde moșia și de a te ruina complect. Dacă sunt bine informat te rog vino imediat la Berlin, nu'ți hipotoca moșia și eu voiu face totul ca să te salvez."

Nu se știe pentru ce Sturzescu n'a voit să accepteze oferta atît de amabilă a berlinezului, dar faptul dovedește că el era sătul de viață, după cum zilnic îngenunchind față de mama lui îi spunea: „Trebuia să te deprinzi cu ideia că mă voiu sinuci de".

— Sturzescu fiind un vînător pasionat avea foarte multe arme. Familia înștiințată de el însuși despre gîndurile sale, a ascuns toate armele, dar acum vre-o 5 zile Sturzescu reuși să 'și procure un revolver, merse la Copou și descărcă mai multe focuri în aer. Este foarte curioasă impresia pe care descarcarea focurilor o produse asupra lui Sturzescu. De la Copou el veni direct acasă, spuse mamei lui că a descărcat mai multe focuri, și că răsunetul lor a avut darul să 'i taie gîndul de a se mai sinucide, iar 5 minunte mai tîrziu înștiință iarăși pe mama lui că se va sinucide.

— D-șoara Lucie Nano are încheiat pentru anul viitor, un angajament de 30000 franci. Aflînd despre situația materială a lui Sturzescu ea îi scrise că ar fi gata să rezilieze contractul și să vie la Iași ca să fie aproape de el. Eri s'a primit o telegramă prin care ea cere voie să vie să 'l vadă. Familia a răspuns acceptînd și a hotărît ca să lase cavoul deschis pînă va veni prietena sinucisului.

— Inmormîntarea are loc astă-zi Vineri orele 4 p. m.

Adresăm familiei sincerile noastre condoleanțe.

● **Concursul coral.** — Eri s'a ținut în sala Teatrului Național concursul coral al școalelor secondare din localitate, la care a luat parte un foarte numeros public.

Pentru școalele de fete concursul s'a ținut dimineață de la 9—11, iar pentru școalele de băeți după amiază de la 3—6.

Școala normală de fete s'a prezentat la concurs cu: „Sf-te D-zeule", «îngerul a strigat", „feeria în codru", la mijloc de codru des" și „dor de primavară", bucăți care au fost executate foarte bine.

Externatul secondar de fete a executat cît nu se poate mai bine „Pre tine te lăudăm" al lui Muzicescu, iar apoi «Cîntecul lui Stefan Vodă» al lui I. Costescu și Hora Unirei de G. Stelănescu. Corul acestei școli a dovedit în adevăr că face progrese pe fie-care an și admirabila execuție a bucăților de mai sus a făcut ca publicul să isbucnească în ropote de aplause.

Corul școalei profesionale de fete Sf. Sava, condus de maistrul Mihailescu s'a prezentat de asemeni bine, executînd bucăți grele cum e «Viața Țiganilor» a lui Schuman și „Veniți să lăudăm" al lui Bortmeanschi.

După amiază un public și mai numeros a venit să ia parte la concursul corurilor școalelor de băeți.

Concursul a fost deschis de corul liceului Național, condus de eminentul maistru d. Enrico Mezetti, care a întonat „Imnul Regal". Acelaș cor a executat apoi „Tatăl nostru", una din cele mai frumoase compoziții ale maistrului Mezetti. Execuția acestei bucăți a fost neîntrecută putem zice; ea a fost urmată de «Privighitoarea» de Mendelsohn și în fine de „Lugoșana" de Vidu.

Liceul Național a fost, și cu drept cuvînt, bizat și aplaudat de foarte multe ori, iar maistrul Mezetti, cunoscut de toți ca un bun cunoscător al muzicei și un bun compozitor, a fost viu felicitat.

Urmează corul gimnasiului Alexandru cel Bun, cu bucățile „Cine, cine se va sui în muntele Domnului" de Muzicescu, „Corul vănătorilor" de Weber și „Morarul" de Kiriac. Bucățile au fost executate bine.

Corul liceului internat, condus de maistrul Alex. Aurescu, s'a prezentat cu 4 bucăți: «Paza Dunărei» de I. Costescu, «Laudate Dominum» de Haendel, «Tatăl nostru» de Zira și „Pasere galbenă" 'n cioc" de N. Popovici. Execuția a fost așa de bine, că după fie-care bucată urmau ropote de aplause.

Seminarul „Veniamin Costachi" a dovedit că are elemente bune pentru muzică. In special, publicul a admirat o voce dulce de sopran, care numai pacat că nu e cultivată. Corul acestei școli a executat foarte bine: «Acum slobozește» și «la rîul Vavilonului» de Muzicescu, „Salata italiană" de Genée și „Hora moldovenească" de G. Dima.

Publicul a făcut ovațiuni și în special elevului Teodorovici, care cu dulcea 'i voce de sopran a încîntat pe toți.

A urmat apoi corul școalei normale «V. Lupu», care a executat bucățile: „Ingerul a strigat" de Muzicescu, „Dor de sat" de Dinicu, „Calcă Romîne de Bak și „O Românie" de Costescu. Și această școală a dovedit că posedă bune elemente.

Seria a fost încheiată de corul gimnasiului Ștefan cel Mare, condus de apreciatul maistru d. Dimitrie Dimitriu.

Corul acestei școli care în toti anii s'a prezentat admirabil, nu și-a desminți renumele.

Cît nu se poate mai bine, corul acestei școli a executat: „Paza Dunărei" a lui K. Wilhelm, „Pe tine te lăudăm" de Lamakin și „Românașul" armonizat de d. Dimitriu.

Publicul a făcut adevarate ovațiuni corului acestei școli, care s'a prezentat atît de bine, precum și eminentului maistru d. D. Dimitriu, conducătorul corului.

*

Comisiunea de apreciare, compusă din d-nii: At. Teodorini, Tănăsescu, inspectorul muzicei și d-ra Sion, și-a înaintat ministerului cultelor raportul asupra acestui concurs, împreună cu aprecierele ei, așa că rezultatul se va cunoaște mai tărziu.

● D. Jacques Rambaud, fiul fostului ministru de instrucție al Franței, marele filo-romîn Alfred Rambaud, a cerut d-lui A. D. Xenopol să'i procure niște date asupra emigrărei țaranilor romîni din Romînia liberă în America sau alte regiuni.

D. Rambaud spune în scrisoarea sa către d. Xenopol, că emigrarea trebue să fi fost însemnată, după cumplita înăbușire a răscoalelor din Martie 1907.

D. Xenopol pentru a putea da scriitorului francez date exacte, a rugat pe d. secretar general al ministerului de interne de la noi, să'i comunice un tablou pe ani al emigrărilor țaranilor romîni de la noi din țară.

D. Rambaud vrea să scrie un volum asupra emigrărei elementului latin din Europa în timpul din urmă.

● Alaltă-eri a avut loc pe platoul de la Copou concursul general de „oină" al tuturor școalelor secondare din țară.

La acest concurs a luat parte și d. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunei publice.

Lupta s'a dat între echipa liceului Sf. Sava din București și echipa școalei normale din Cîmpu-Lung, ambele avînd acelaș număr de puncte bune.

Lupta între aceste două echipe a durat aproape o oră și jumătate pînă cînd în cele din urmă echipa școalei normale din Cîmpu-Lung a eșit învingătoare.

Ministerul a predat statueta echipei învingătoare, dăruind'o pentru tot-dauna scoalei, ca una ce a cîștigat'o în trei ani de arîndul.

S'au distins foarte mult echipele liceului Sf. Sava din București și acea a liceului din Botoșani, din această din urmă în special elevul Colceag din cl. VI-a.

Ministrul a dăruit șefilor acestor două echipe cîte 60 lei ca încurajare.

Eri echipele care au luat parte la concurs au părăsit orașul.

Echipa din Botoșani a plecat azi dimineață.

● După cum am anunțat, în urma unui ordin al ministerului de interne, lucrările de construirea spitalelor rurale de la Sculeni și Cioara din județul nostru și celui din Pungești județul Vaslui, au fost suspendate.

Ordinul a fost comunicat telegrafic Marți prefecturilor respective.

Măsura e luată din spirit de economie.

● După noul regulament al școalelor, elevii promovați din clasele a IV-a și a VIII-a ale școalelor secundare de băeți, precum și elevele promovate din clasele a IV-a și VIII-a a externatelor secundare de fete vor începe în ziua de 20 Iunie, la orele 7 jum., dimineață. examenul de absolvire respectiv.

Acest examen va dura pînă la 25 Iunie inclusiv.

Pentru înlesnirea operațiunelor examenelor, elevii vor fi împărțiți în grupe de cîte 15 și 20 elevi.

Rezultatul promovărei elevilor va fi afișat la toate școlile în ziua de 15 Iunie.

● Alaltă-eri dimineață profesorii de istorie din întreaga țară care s'au întrunit în congres la Galați, au sosit în localitate.

In dimineața acelei zile congresiștii au luat parte la serviciul divin ce s'a oficiat la Mitropolie, iar apoi au vizitat școalele și diferitele instituțiuni din locatitate.

Aseară congresiștii au părăsit localitatea.

● Direcțiunea serviciului sanitar a pus în vedere serviciului nostru sanitar să facă cunoscut petiționarilor care au cerut direcției să fie numiți în posturile de agenți-sanitari, că toate posturile fiind ocupate nu se poate da curs cererilor lor.

● Acționarii *Societății cooperative romîne* **„Nicolina"**, întruniți în adunare generală, Duminică, 18 Mai a. c., în sala Camerei de Comerț și ascultînd darea de seamă facută de d. I. C. Apostol, președintele Comitetului provizor, din care se constată că pînă în acea zi s'au subscris toate cele 400 acțiuni prevăzute de Statut, au luat următoarele decisiuni:

1). Capitalul societății să nu se reducă ci să se continue subscrierea acțiunilor pînă la un număr nelimitat. 2). Ca pînă la 1 Octombre cel mai tărziu să se achite restul din valoarea acțiunilor. 3). S'a făcut revizuirea statutului. 4). S'a decis autentificarea statutului societății și 5). S'a ales Consiliul de Ad-ție, compus din următoarele persoane: I. C. Apostol, președinte; Părintele I. Popescu, Vice-Președinte; Iordan Rădulescu, dr. G. I. Botez, D. Gheorghiu, M. Coteanu, N. Zaharia, membri; Ep. Balamace, T. Motaș. C. Ciureanu, cenzori.

● Luni, după cum am anunțat, un incendiu a distrus un depozit de cereale din Podul-Iloaei, așezat lîngă gară, și care era proprietatea d-lor Aba Blumenfeld și Mendel Rosenștein.

Pagubele cauzate de acest incendiu se urcă la suma de 18000 lei.

Focul, după toate probabilitățile a fost pus.

✱ Un arendaș din județul Iași a fost somat să'și reguleze situația, potrivit unui articol 5, căci altmintreli va fi expulzat.

Arendașul a satisfăcut tuturor cerințelor zisului articol și, totuși, a primit o nouă somație că va fi expulzat pe ziua de 25 Mai.

Județul lui Moțet!

● Eri dimineață la sinagoga din Tg.-Frumos s'au făcut rugăciuni pentru ploaie de către un rabin, care a sosit din Ierusalim.

La această solemnitate au asistat și autoritățile.

● Preoții din Tg.-Frumos, eri după sevîrșirea sf-tei leturghii, au ieșit cu icoanele, făcînd o o procesiune în împrejurimele tîrgului.

DIVERSE

— Cu începere de Duminică muzica militară va cînta la grădina Copou de la 8—12 seara seara: Marțea, Jouia și Duminica.

— Preoții din Ciurchi au făcut eri o procesiune religioasă pentru ploaie, la care au luat parte un mare număr de cetățeni.

— Aflăm cu plăcere că alaltă eri a avut loc logodna d-lui C. Sadoveanu dela casa de scompt, cu d-na Maria Vasiliu-Bădărău.

Felicitări.

— Contra unui preot din localitate s'a primit reclamație la Mitropolie că cu toate stăruințele puse de poporani, a refuzat să facă procesiune religioasă pentru ploaie.

S'a orînduit o anchetă.

— Duminecă, 25 Mai, orele 4 după amiază, va avea loc punerea pietrei fundamentale a nouei clădiri pentru școala „Junimea" No. 2 din str. Palat.

Au fost invitate autoritățile școlare oficiale la această solemnitate.

— Pentru ziua de Sfîntul Ilie 21 Iulie se crede că maistrul de muzică Dimitriu, va face o excursiune cu corul mitropolitan, la Slănic.

Acolo va acompania dimineața serviciul liturgic al bisericei ce'și serbează în acea zi hramul și care se crede că va fi oficiat de arhiereul Ghenadie Georgescu.

Ultime informaţii

● *Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Iaşi se va întruni astăzi, la orele 5.*

D. Take Ionescu, şeful partidului, va lua parte la consfătuire.

● **Preşidenţia clubului liberal** —*Lupta în lagărul liberal local continuă şi fiind-că s'a ventilat ideia unei eventuale candidaturi a d-lui Nicu Gane, adversarii acestuia au intervenit şi au cerut convocarea comitetului executiv pentru Luni sara, cînd să se facă alegerea preşedintelui în persoana d-lui Constantin Stere.*

Cum însă, alegerea d-lui Stère ar putea da loc la o sciziune mai serioasă de cît a actualei desidenţi, s-a emis propunerea ca întrunirea comitetului de Luni, să nu mai aibă loc şi ca o delegaţiune a clubului ieşan să plece la centru. Acea delegaţiune să comunice guvernului, care sunt preferinţele clubului ieşan liberal şi să-i ceară să intervie pe lîngă minoritate ca să se supuie voinţei majorităţei.

Această delegoţie s'ar compune din trei membri ai comitetului executiv, între care şi d. N. Gane.

● *Probabil că Iaşul va scapa de ruşinea ca alegerile pentru Camera de comerţ să se facă pe temă politică.*

Nu va fi de ctt o singură listă, acea a comercianţilor, iar candidaţii vor fi în mare parte membrii actualei camere de comerţ.

Aceasta din cauză că administraţia a primit rapoarte dela administratorii comunali cum că curentul e puţin favorabil unei candidaturi politice.

● Intre d. H. Lecca şi d. Eliad Pompiliu —directorul general al teatrelor, s'a ivit un incident: d. Lecca a tradus o piesă—„La femme de Claude"— pe care a presintat-o teatrului din Bucureşti.

D. Pompiliu s'a îngrozit de oribila traducere a d-lui Lecca, a corectat'o, a schimbat'o a înlocuit pesagii întregi.

D. Lecca în credinţa falşă că este un bărbat iresistibil—în literatură— s'a supărat.

Că s'a supărat—îl priveşte. Pe noi însă, cei din Iaşi, ne privesc faptele: că d. Lecca, excelentul traducător, care n'a putut fi zece zile sub-director al teatrului din Bucureşti, este de trei ani, cu trei reveniri, director al teatrului din Iaşi: că d. Leca Haralamb, căruia i s'a făcut o operaţie eroică la singura traducere, ce-a presintat'o la Bucureşti, este la Iaşi, traducătorul monopol.

Aşa că s'ar crede că Bucureştii se află pe lumea asta şi Ieşii—pe cealaltă.

● *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a sosit astăxi în Iaşi. Şeful nostru va pleca seara la Bucureşti.*

● Marţi seara s'a făcut alegerea pentru complectarea comitetului executiv al clubului liberal din Iaşi. Alegerea s'a făcut fără de nici o discuţiune şi a fost presidată, rînd pe rînd, de cei trei vice-preşidinţi ai clubului.

A fost proclamată aleasă lista susţinută de liberalii „mulţumiţi" şi anume d-nii: C. B. Penescu, V. Palade, Gh. Scobai, V. Cocuz, M. Carp, dr. Ţăranu, I. Stravolca, I. N. Motăş, G. Netter şi dr. Ştefan Possa

Lista presintată de liberalii disidenţi a întrunit 32 voturi.

*

Un fruntaş al disidenţei a făcut următoarele declaraţiuni unui redactor al nostru:

— Nu rezultatul votului ne-a surprins, ci felul cum s'a lucrat. Noi, disidenţii, şi ni s'a dat acest nume flindcă urmărim reorganizarea clubului—noi am fost de perfectă bună credinţă: n'am turburat conştiinţele, n'am căutat să smomim, n'am ameninţat. Pe cînd cei din fruntea bucatelor, egoiştii cari au adus lucrurile la extrem, s'au unit, au ameninţat, au făcut promisiuni— ca la alegeri. Este foarte adevărat, că procedeul lor a tradat slăbiciunea lor şi dacă ar fi lasat ca lupta să se fi dat pe simpatii şi pe încredere— n'ar fi reuşit. Dar ei au exploatat nevoia, au ameninţat pe funcţionari, au făcut presiuni asupra membrilor clubului şi—au reuşit.

Am avut—graţie acestui sistem—şi defecţiuni: d. doctor Possa, care a subscris procesul nostru verbal, şi-a vîndut semnătura şi a fost ales de aşa zisa majoritate; d. doctor Ţăranu, care era cu noi şi figura chiar şi pe lista noastră, a figurat şi pe lista lor —între două, să nu-l plouă—şi aşa se explică faptul că d. doctor Ţăranu a putut întruni 108 voturi.

Votul de Marţi seara ne mulţumeşte, însă, moralicește şi eu sunt de părere să mergem înainte, de şi unii sunt pentru demisia din club.

*

Un liberal mulţumit ne-a declarat următoarele:

— I' am bătut. Ei sunt 19 şi au avut 32 voturi. Puteţi scrie la ziar că nu vor avea parte de plusul de trei sprezece.

In curînd comitetul se va întruni pentru alegerea presidentului. Credem că se va alege Stere.

● Anul acesta, conform dorinţei I. P. S. S. Mitropolitului Parthenie Clinceni, corul metropolitan nu va lua vacanţă, ci va continua să cînte în fiecare Duminică şi serbătoare în catedrală.

● Alaltă eri un incendiu s'a declarat în pădurea domeniului Coroanei de la Poeni.

Nişte pădurari, prinzînd de veste, au sărit şi cu ajutorul sătenilor au localizat focul.

Se crede că focul a luat naştere de la vre-un muc de ţigară, ce ar fi fost asvîrlit de vre-un trecător.

Pagubele cauzate sunt mici.

D. N. R. Căpităneanu, fostul secretar general al ministerului de finanţe, se află în Iaşi.

● La 25 a. c. se va împlini un an dela moartea regretatului nostru prieten Savel Manu.

Un parastas va fi oficiat în acea zi la mormîntul regretatului.

● Se ştie că în importantul proces pentru anularea testamentului lui Dim. Sofian din Botoşani, înalta Curte, sec. I, casase decisia Curţei de Iaşi şi trimise afacerea la Galaţi.

Curtea de acolo, care a judecat zilele trecute acest proces, a respins şi ea proba testimonială învocată de reclamanţi.

Afacerea va merge din nou în casaţie.

● Eri s'a terminat examenul ce s'a ţinut la comandameutul de armată pentru elevii de administraţie.

Rezultatul se va da mîine.

● Prietenul nostru, S. Sa Economul Stavrofor Dim. Popa, şi-a serbătorit eri a 26-a aniversare dela hirotonie.

● I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, care se află la M-rea Neamţ va veni zilele aceste în localitate spre a face o procesiune cu moaştele Sf-tei Paraschiva.

● **Judiciare.**—Fostul bancher Leff a făcut recurs în contra procesului verbal al Camerei de punere sub acuzare, care a respins eliberarea lui.

Tot-odată a făcut apel la Cameră pentru a fi eliberat pe cauţiune. Cererea se va cerceta mîne, Sîmbătă.

— D. C. Vasiliu, telal la tribunalul s. III, a fost numit copist în grefa acelui tribunal, în locul d-lui Colceag, înaintat. In locul vacant de telal a fost numit d. I. Munteanu.

● **Universitare.**—Mercuri, 28 Iunie, la orele 5 jum. dl. prof. I. Simionescu va ţinea a treia a sa conferinţă asupra didacticei ştiinţelor naturale în şcoalele secundare, pentru candidaţii la practica pedagogică a Seminarului universitar.

— D. prof. Şt. Popescu va ţinea Sîmbătă, 24 a. c., la orele 5 d. a., în sala No. 199 dela facultatea de litere, lecţiunile sale de Geografie pentru candidaţii viitori la examenul de capacitate.

— Studenţii şi studentele facultăţei de ştiinţe, secţia ştiinţelor naturale vor face în ziua de 25 Mai o a treia escursiune botanică în regiunea Bîrnova-Grajduri.

Plecarea va avea loc la orele 8.30 de la gara Iaşi unde studenţii au a se întruni, iar întoarcerea va fi tot cu trenul la orele 9 sara.

● D. colonel I. Tarnoschi, comandantul taberei Şipote, un distins şi apreciat militar, îndură de cît-va timp oare-cari mizerii. Din comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare a fost trecut ca comandant al taberei Şipote.

Toate intervenţiile ce s'au făcut au rămas zadarnice.

D. colonel Tarnoschi a cerut audienţă M. S. Regelui şi poimâne distinsul militar va fi primit de Suveran.

● D. căpitan Costinescu continuă încă să fie arestat.

Astă-zi d-sa, însoţit de d. căpitan Ienăchescu, comandantul jandarmilor pedeştri, a fost adus la comandament unde a mai dat cîte-va lămuriri, iar apoi a fost condus la arestul militar.

● Din unele părţi din judeţul nostru sosesc ştiri foarte neliniştitoare.

In acele părţi iarba s'a uscat cu desăvîrşire, iar fîntînele au început a seca.

● Institutorii din localitate continuă să ţie obişnuitele lor conferinţe lunare.

Duminică conferenţele vor avea loc la şcoala Nicoriţă.

Va vorbi d. Carare.

● Un nou ordin sosit comandamentului local, cere ca muzica regimentului 13 să se reîntoarcă pe ziua de poimîne la Şipote.

Nu se ştie încă, ce se va hotărî de oare-ce administraţia comunală a făcut cunoscut că va cere reziliarea contractului în cazul cînd autorităţile militare ar persista şi ar lua Iaşilor unica distracţie pe care comuna o poate oferi cetăţenilor sei cîte-va ore de muzică pe săptămînă.

● Pe ziua de 1 Iunie elevii şcoalei normale de învăţători „Vasile Lupu", vor face o excursiune.

Incă nu s'a hotărît locul unde să plece de oare-ce profesoriii şcoalei sunt de două păreri, unii ca escursiunea să se facă în Bucovina, până la Cernăuţi—alţii, în Basarabia spre Chişineu.

Elevii vor fi întovărăşiţi de profesorii lor.

● In şedinţa de aseară, membrii comitetului societăţei „Moldova" au decis a convoca pe membri în adunare generală, spre a decide modul în care să se serbătorească patronul societăţei, care este în ziua de 2 Iunie.

Muzica militară regimentul 13 a fost angajată pentru ca să conducă pe membrii societăţei de la sediul ei, la biserica sf. Treime, unde parohul bisericei preotul Gheorghe Goţan va oficia un serviciu divin.

● Astăzi dimineaţă la orele 8, a avut loc la seminarul pedagogic universitar, lecţiunea practică de probi la chimie cu elevii clasei a VI, a d-lui practicant Borş —licenţiat în ştiinţi Raportor a fost d. V. Nicolau iar critic d. Nicolae Cumpătă.

Mîne dimineaţă va avea loc la acelaş Seminar, discuţiunea lecţiilor de probă la matematică ţinută de d. licenţiat în matematici Kolea Muzicescu şi a lecţiunei ţinută de d. practicant Al. Gheorghiu la geografie.

● Proprietarii farmaciilor din Bîrlad au fost la Iaşi şi au încheiat un cartel în sensul că nu vor lasa nici un rabat asupra preţurilor fixate de consiliul sanitar superior.

Asemenea cartel există şi la Dorohoi.

● Cea mai recentă din firmele umoristice ale Iaşului este acea pe care eforii Spiridoniei au pus-o d'asupra clădirei ospătăriei Popovici: „Ospătăria Iordache Popovici *cu* soţia sa Elena.

Dacă ospătaria ie cu soţia Elena, sau dacă Iordache ie cu dînsa—asta trebue lămurit şi nu ne îndoim că d. efor D. Botez, care ie romîn neaoş, va da lămurirea necesară.

● Superbele şi incomparabilele serate cinematografice Pathé Frères se succedă regulat la Grădina Cuza Vodă (Palatul Creditului Urban) şi obţin bine-meritatul concurs din partea inteligentului public ieşan care ştie să aprecieze aceste petreceri. Programele sunt atît de bine alcătuite că în nici o seară nu lipseşte şi partea instructivă.

Astă seară Vineri se desfăşoară pe pînză insufleţit un program absolut nou —cele mai recente apariţii ale celebrei case din Paris.

Programul cuprinde între nenumăratele scene: Fantoşele lui Holden, O cădere fericită, Călătoria unei jachete, Zefirul şi Pădurea etc.

Direcţia acestui teatru pregăteşte o surpriză leşanilor.

Un trimis special din Paris a cinematografiat cortegiul, carele alegorice şi toate serbările în onoarea Reginei, care au avut loc la 21 Mai.

Aceste interesante vederi, escelent reuşite, vor rula peste cîteva zile pe pînza cinematografică dela Grădina Cuza-Vodă.

● Doui membri din gruparea carpistă locală au făcut cunoscut d-lui Matei B. Cantacuzino că se retrag din această grupare pe motivul că nu pot sta alături de un om care s'a făcut vinovat de fapte nedelicate la la adresa lor.

Precum se vede s'a început practica de asanarea moravurilor în chiar gruparea asanărei moravurilor.

Vom reveni mîine asupra acestor demisii.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Maiu.

Atentatul contra lui Dreyfus

— Victima uşor rănită —

Paris.—La sfîrşitul ceremoniei transportărei rămăşiţelor pămînteşti ale lui Zola la Pantheon un individ a tras foarte de aproape un foc de revolver asupra lui Dreyfus, care a fost atins la mînă.

Individul a fost arestat.

*

Paris. — La ceremonia instalărei rămăşiţelor lui Zola în Pantheon persoanele oficiale încunjurînd pe preşedintele Fallières au luat loc în interiorul Pantheonului.

Rămăşiţele lui Zola sunt depuse pe un imens şi grandios catafalc. Decoraţiunea este foarte simplă şi fără caracter de doliu. După executarea marsiliezei şi a cîtorva bucaţi, ministrul Doumerque ţine un discurs în numele guvernului.

Ceremonia este terminată la 11 ore. De la orele 8 dim. o mulţime considerabilă a manifestat în cartierul Latin pentru şi contra lui Zola. La orele 10 erau operate 200 de arestări. Preşedintele republicei şi primul ministru Clemenceau au sosit la Pantheon la orele 9 şi jum. fiind foarte aclamaţi.

Clemenceau şi toţi miniştrii au cerut îndată informaţiuni despre starea lui Dreyfus. Acesta după o pansare sumară la primărie a mers acasă în automobil, însoţit de membrii familiei şi cîteva autorităţi.

Atentatorul Gregori este un redactor la „Gaulois" şi la „France militaire". El e în vrîstă de 63 ani.

In momentul atentatului s'a produs o mare panică: numeroşi curioşi s'au repezit asupra lui Gregori care imediat a avut obrazul plin de sînge şi hainele rupte. Poliţia l'a scapat cu mare greutate şi l'a condus în mijlocul strigătelor mulţimei, cu bună escortă, la post, unde a fost interogat.

Gregori a declarat că a tras asupra lui Dreyfus în calitale de militarist pentru a protesta în contra participărei armatei la manifestaţiile pentru Zola.

In momentul cînd Gregori a fost condus cu trăsura la depozit, mulţimea striga: „la moarte!"

A trebuit să se întărească apararea pentru a-l scapa de furia mulţimei.

*

Paris. —Buletinul stărei lui Dreyfus zice că rănitul este calm şi fără febră.

Paris.—Iată alte amănunte:

La orele 11 preşedintele Fallieres şi persoanele oficiale au eşit pentru a primi defilarea trupelor.

In acest moment se aud murmure şi Dreyfus ese cu mîna sîngerîndă.

Mathieu, fratele lui Dreyfus puse mîna pe atentator întrebîndu-l:

— Revolverul e încarcat?

Gregori atentatorul răspunse negativ: dar Mathieu văzînd mîna fratelui seu apostrofă pe agresor cu cuvintele:

— Mizerabile, nici nu ai curajul crimei tale infame?

Mulţimea lovi, rănind pe agresor, rupîndu-i hainele.

Poliţia abia putu să'l scape arestîndu-l.

*

La interogator Gregori a declarat că a voit să răzbune armata, căreia i s'a impus defiilarea pentru Zola.

*

Starea lui Dreyfus este în afară de ori-ce pericol.

Preşedintele Falliers şi primul ministru Clemenceau precum şi alţi miniştri au cerut informaţiuni la domiciliul lui Dreyfus, exprimînd regrete.

Moartea lui Cristea Georgescu

Bucureşti.— Din Constanţa vine ştirea că astă-zi a murit acolo d. Cristea Georgescu, primarul Constanţei şi avocat.

Georgescu a fost lovit de un atac de apoplexie în timpul banchetului oferit alaltăieri membrilor Camerilor de comerţ.

(Cristea Georgescu, de fel din Huşi, a fost magistrat în Iaşi, unde s'a căsătorit cu fiica cea mai mare a regretatului Gavril Muzicescu)

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care au eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Astăzi au cîştigat:

1000 lei: 50.232, 35.922, 35.141, 56.084, 1.224, 3.416, 53.219, 6.130.

3000 lei: 37.281, 51.611.

2000 lei: 23 835, 11.884, 43.142, 17.877,

500 lei: 32.703, 5.355, 4.383, 33.712, 30.514, 18.550, 27.964, 13.889, 12.910. 20.694, 26.770, 48.203. 6.517, 51.260, 23.366, 35.505, 23.869, 23.792, 2.439, 24.080, 7.455, 15.012, 24.002, 35.317, 22.517, 11.108.

Alegeri pentru Dietă

Berlin.— După rezultatele alegerilor pentru Dietă cunoscute până acum, pot fi consideraţi ca aleşi 115 conservatori, 56 liberi, conservatori, 596 liberali naţionali, 20 din partidul poporului, 7 din uniunea liberală, 13 centru, 14 polonezi, 6 socialişti, 3 fără partid.

Nota către guvernul român

Constantinopole.— De oare-ce vaporul român „Imparatul Traian" sosit eri din Alexandaia cu destinaţia pentru Constanţa avea pe bord pe junele turc Ahmed Laur Bey fost maior de jandarmerie în vilaetul Smirna şi condamnat la munca silncă pentru articole scrise contra Sultanului, Poarta a adresat eri noapte legaţiunei romîne o notă, cerînd extradarea lui.

Legaţiunea a oprit vaporul în port şi a cerut instrucţiuni guvernului romîn.

S'a refuzat extradarea aci şi s'a decis a se cerceta afacerea în Romania.

Vaporul care a stat supraveghiat de bărcile poliţiei a plecat la miezul nopţei.

Scădere de scont

Berlin.—Banca imperiului a scăzut scomptul său la 4 şi jum. la sută.

Prima Societate de Economie

DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt convocaţi în Adunarea generală pe **Duminică 25 Mai 1908,** ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

1). Raporul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Ianuar până la 30 April 1908.

2). Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dânsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, prrecum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control confom art. 29, 41 şi 47 din statute pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Mai — 31 August 1908 şi care comisiune va lua parte şi lucra la alegerea şi împărţirea dividentului pe annl curent social 1907 — 1908.

4). Chestiunea exproprierei unei porţiuni din imobilul Societăţei precum şi construirea unui alt imobil în locul celui actual.

5). Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedintele comitetului de administraţie
V. I. RADU.

Iaşi, 1908 Mai 5

Societatea Funcţionarilor Comerciali din Iaşi

Adunarea generală a acestei societăţi, hotărînd în principiu întroducerea ajutorului cu medic şi medicamente, comisiunea învită pe d-nii medici şi farmacişti, cari voesc a-şi oferi serviciile lor, să-şi depună până la 1 Iunie 1908 ofertele la sediul societăţei strada Golia 71, unde pot lua cunoştinţă şi de condiţiunile regulamentului provizor.

COMISIUNEA

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost **S. SCHILLER**

Str. Ştefan cel mare No. 4
lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lânuri de rochii şi bluze, pânză de olandă,* dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale,* etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris
lîngă „Cocoşul de aur"

Teatrul Naţional

ANUNCIU

In ziua de 1 Iunie a. c. se va ţine licitaţie în Cancelaria teatrului pentru furnizarea a cel puţin 600 m. c, lemne fag, carpen şi stejar, necesare încălzitului. Ofertele se vor prezenta închise între orele 9 şi 11 a. m. Pentru ori ce informăţiuni a se adresa lateatru.

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele.
Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la

Magazinul Conservatorului

Iaşi Str. Lapuşneanu 32

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au intîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceasta branşă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina** şi **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

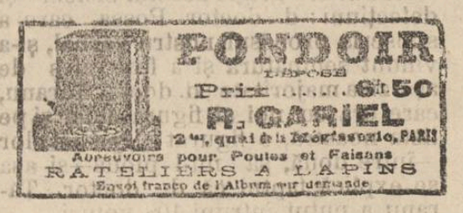

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÎR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMÁC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JAŞI: Farmacie **FRATII KONYA.**

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul V.—No. 443.—IAȘI, Duminecă 25 Mai 1908

„TREC LA TAKE"

„Trec la Take", iată o altă formulă născocită de liberali, pentru a masca intrigele de care e frămîntat partidul lor.

Iar ceia ce e mai curios, dar în acelaşi timp şi frumos, e că şi conservatorii d-lui Carp ş'au însuşit-o. Şi dacă uşor poate înţelege cineva pe liberali, cari au un partid mare şi care doresc ca partizanii lor să rămînă strîns uniţi pentru că aceasta face forţa lor, lucrul devine comic cînd îl auzim din tabăra d-lui Carp. Acest aşa numit partid nu prea sufere de mare pletoră de partizani, ba încă, imitînd vulpea din fabulă, produc teoria că nici nu le trebue numărul. Şi iată de ce face efect de ilaritate, cînd şi de aici se zice că aderenţii ameninţă cu: trec la Take. Udul de ploae nu se teme, şi aşa cazul devine de neînţeles cînd cei ce nu prea au partizani, şi nici nu umblă după număr, se tînguesc. Dacă n'ai, ori vei avea unul mai mult, sau unul mai puţin, tot acolo eşi.

Să vedem însă întru cît liberalii au dreptul a se plînge, şi dacă pe sfînta dreptate au inventat formula cu care începe acest articol.

Eu înţeleg că asupra tuturor chestiunilor, fie de politică ca şi de literatură sau ştiinţă, se pot face discuţiuni cuviincioase, iar nu sălbatice.

E adevărat însă şi trebue să recunoaştem, că în timpurile din urmă presa de partid, presa politică nu ne-a prea obişnuit cu aşa ceva. Ar fi negreşit un studiu interesant de făcut, şi ar fi loc a se explica, dacă se poate explica, cum în aceiaşi gazetă găseşti un articol cu totul obiectiv, plin de bun simţ şi alăturea altul conţinînd şi expresiuni şi consideraţii sălbatice, pentru a nu întrebuinţa alt cuvînt.

In cazul de care mă ocup, ştiu că liberalii întrebuinţează formula: trec la Take, într'un înţeles josnic. Ştiu că gazetele acelui partid vor să arăte partidul conservator-democrat ca un fel de azil pentru neastîmpăraţii de la dînşii, şi încă nu neastîmpăraţi de samă.

Ştiu că ei nu încetează a trîmbiţa că noul partid stă deschis tuturor poftelor şi ambiţiunilor, chiar celor mai nesănătoase.

Inţeleg iarăşi că toate acestea le spun nu pentru că aşa e conştiinţa lor, ci fiind că aşa cere interesul de partid.

Dar iarăşi înţeleg că se poate argumenta şi omeneşte în cauză.

Partidul conservator-democrat chiar din ziua întocmirei lui, a luat partea cea mai însemnată din vechea organizare conservatoare. Şi acest lucru îl recunoşteau chiar şi liberalii, cari atunci vedeau limpede lucrurile.

De la acea dată şi pînă în prezent, partidul a menţinut cohesiunea între membri, cari atunci pe faţă s'au declarat aderenţii săi. Iar acest lucru dovedeşte că nu interesele i-au strîns în acelaşi mănunchiu, ci ideile.

In acest partid, pe lîngă ideia diriguitoare, idee conservatoare, fie care are libertatea a se mişca, de a cugeta pentru binele obştesc. Aci se face apel la toţi, pentru ca toţi să muncească, pentru ca cu toţii să aibă meritul de a fi pus cîte o petricică la formarea bunei stări materiale şi morale a tuturor din această ţară. Şeful şi fruntaşii ce-l înconjoară înţeleg să împărtăşească cu partidul întreg bucuriile victoriei, ca şi supărările. Şeful cunoaşte pe cei din partidul său, şi toţi aceştia cunosc şi iubesc pe şef, iar cunoştinţa aceasta reciprocă are temelii trainice. De aceia nu se cunosc defecţiunile în partidul conservator-democrat.

Este evident dar că grosul partidului îl formează tot acei de mai înainte, tot conservatorii cari au fost democraţi, chiar atunci cînd încă nu exista partid cu denumirea aceasta. Prin noua titulatură ei au ramas ceia ce au fost.

In afară de straturile sociale, pe cari timpurile le-au creat şi ale căror asperităţi tot vremea le va toci, nu auzim noi deseori spunîndu-se că avem două ţări în ţara noastră?

Cei aşa numiţi de sus, şi cari au ajuns astfel fie prin învăţătură, fie prin mijloace materiale, au rupt ori ce legătură de continuitate, cu cei din mijlocul cărora au eşit. Ei nu mai înţeleg aspiraţiunile acestor din urmă, nici chiar limba lor.

Era nevoe de o lucrare în sensul ca acea legătură să fie reluată, trebuia făcut ceva pentru ca cei de jos să se rîdice, aşa ca să se înţeleagă cu cei de sus. Şi la această operă, adică la armonizarea tuturor claselor sociale, de ori ce fel, şi de ori unde ar veni ele, s'a înjugat partidul conservator-democrat.

De aceia evident, că el va fi o ameninţare pentru liberali, cîtă vreme dînşii vor înţelege să pornească într'o parte, lovind sau distrugînd în altă parte. Şi aşa face dînsul acum. Păstreze-şi însă linia adevarată de conduită, linia întru totul corespunzătoare nevoilor actuale ale societăţei noastre, şi atunci nu vor avea ocaziunea să se plîngă că alt partid înţelege mai bine aceste lucruri, şi că prin însuşi acest fapt, el atrage pe toţi cei ce cugetă serios.

Partidul conservator are şi va capata aderenţi, dar numai pe baza ideilor, căci el nu oferă nimic alt ceva, fie pentru acum, fie pentru viitor.

R.

LA VÎLCEA

Dezastrul de la Vâlcea!

Desperaţii domnului Carp scot de două zile acest strigăt, afirmă că la Vilcea a fost dezastru mare pentru partidul conservator-democrat fiind-că n'a avut loc întrunire publică şi fiind-că a fost bătaie între doi domni.

Intrunirea publică n'a avut loc, fiind că nici nu era anunţată, ci o consfătuire, urmată de banchet—şi ambele acestea au avut loc în mijlocul celui mai mare entuziasm.

Dar „dezastrul de la Vilcea" a mers şi mai departe: d. Polihroniade s'a bătut cu d. Iancovescu. Doi bărbaţi celebri s'au bătut. Cine nu cunoaşte pe d. Polihroniade? Şi care este copilul aşa de rămas în urmă ca să nu cunoască pe d. Iancovescu? Şi dacă doi asemenea bărbaţi se iau la harţă, care este concluzia absolut logică a faptului? „Dezastrul takismului" se înţelege!

Cînd nu mai ai argumente de combătut, cînd toată activitatea de partid politic consistă în a înjura în gazete şi a striga „venim la putere"—este natural ca activitatea veecinic clocotitoare a partidului advers—care nu strigă că vine la putere şi nu înjură la gazetă—este natural ca acea activitate să te despereze pe tine partid cu stat major strălucit.

„Dezastrul de la Vilcea" şi bataia între cei doi necunoscuţi, sunt probe evidente că disperarea a ajuns d'incolo de chiar rohatca stabilită de d. N. Filipescu.

Adversarii înjură. Noi garantăm că ne înjură chiar şi prin somn. Un nimic, verice inchipuire bolnavă, le dă motiv de sudălmi şi pe ele cată să clădească minciuna, fantezia, toate produsele unei stări desperate.

Noi, însă, nu trebue să inventăm şi nu trobue să ne agităm prostesţe, cînd glasul Ţărei stă martor succeselor partidului conservator-democrat şi martore stau: verdictele de osîndire, incapacitatea şi desperarea unui partid pe care iarna îl duce d. Carp şi vara Nababul.

Partidul acesta „la două sezoane" se zbate în van: noi îl vom invinge cu cea mai comodă uşurinţă şi el n'are de cît să viseze „dezastre".

Triumful Sterismului

Dacă unii au putut sta un moment la îndoială că alegerea pentru complectarea comitetului executiv al clubului liberal a fost un prilej de lupte intestine — articolul de fond din „Liberalul" de aseară face cu neputinţă existenţa în viitor a acestui dubiu.

Ziarul „Liberalul", cucerit definitiv de sterişti, întonează imnuri de glorie pentru patron, scoate strigăte de triumf.

„Tot din Iaşi, zice ziarul în chestiune, s'a rîdicat o nouă forţă politică, un om politic în înţălesul adevărat al cuvîntului: acesta e d. Const. Stere.

Spirit superior şi ager, cugetător adînc şi erudit, inimă largă şi închinată dragostei celor mulţi şi mici, d. Const. Stere a pătruns toate problemele vieţei noastre naţionale şi este astăzi unul din cei mai temeinic pregătiţi oameni politici ai noştri".

—Precum vedeţi vorbe de laude pentru cel cē a învins,—dispreţ şi crudă ironie pentru cei învinşi.

Dar au dreptul oare amicii d-lui Stere să facă atîta caz de succesul lor? Nu cumva succesul acesta este o victorie a la Pyrus? Cînd într'un club politic Vasile Brădescu poate avea 32 voturi — combătut fiind de a tot puternicii zilei — dovedeşte oare aceasta o stare normală de lucruri?

Să admitem că temenelele „Liberalului" sunt justificate—deşi noi le credem cu mult exagerate, cel puţin în ce priveşte fondul politic pur al omului,—să admitem că d-l Stere cucereşte definitiv şi aceasta—după chiar mărturisirea unora din partizani — nu fiindcă meritele d-sale îl impun ci alte considerente şi influenţe; să admitem, în sfîrşit, că d-sa devine în fapt conducătorul clubului liberal din Iaşi, oare aceasta însamnă că o eră de linişte va începe pentru clubul liberal sau din contra o eră de zbucium şi mai mare?

Orice s'ar zice d. Stere nu triumfă astăzi fiindcă se impune, ci fiindcă împrejurările îl impun. Mulţi sunt nevoiţi să se supună, să se resemneze. Insamnă oare acest lucru o dispoziţie sufletească favorabilă unei activităţi priincioase, unei organizaţii politice? De sigur că nu.

Şi de aceia cei ce ştiu să întrevadă mersul lucrurilor prevăd o eră de mari agitaţii în lăuntrul clubului pe care zgomotul temenelelor nu-l va putea acoperi.

D. Stere triumfă fiindcă nu este un altul care să se impuie. Un astfel de om este tolerat—de loc însă, urmat cu dragoste şi încredere.

Iată de ce spunem că pentru d. Stere triumful de astăzi este o victorie à la Pyrus.

CATE-VA NOTE

După întrunirea de Marţi seara a liberalilor, a venit în Piaţa Unirei foarte eşofat—poate din cauza pardesiului ce-l purta—cc. Naiman Paraschivescu. Nemulţumitul liberal fu imediat anturat şi întrebat asupra rezultatului.

— Au reuşit *Caşcavaliştii*—zise cc. Naiman.

— Cine şi ce sunt aceia?—întrebară toţi.

— Nu vă speriaţi, respunse întrebatul: caşcavaliştii nu sunt de la Banca Naţională; sunt acei care se reposează în caşcaval.

— Dar dv., disidenţii, ce sunteţi?

— Noi, făcu cc. Naiman cu un simptomatic oftat, noi suntem cei slabi: ei au caşcavalul şi noi brînza de iepure.

*

Ziarele carpiste publică următorul comunicat: „întrunirea noastră, anunţată pentru 8 Iunie, va avea loc în ziua de 2 Iunie, din cauza angajamentelor anterioare luate de d. Carp, cari îl silesc să plece la 6 Iunie".

Acesta este de obiceiu stilul impresarilor, cînd vorbesc despre angajamentele anterioare şi posterioare ale clienţilor lor: pianişti, tenori, prima-done.

Că şi d. Carp, sub impresariatul d-lui N. Filipescu, ajunge aşa fel de tenor în politică—asta ie regretabil—ori ce s'ar zice.

O grevă eroică

Doctorul Lueger, primarul Vienei, a reuşit să turbure pacea universitară austriacă prin o vorbă nesocotită ce-a pronunţat'o într'un moment de entuziasm clerical: „să mai înveţe studenţii şi altă ceva, a zis primarul Vienei, de cît beţia şi jocul de cărţi".

De atunci s'a anunţat oficial că clericalii austriaci au pornit să cucerească şi Universităţile. In contra acelei porniri s'au ridicat şi profesori şi studenţi, o solidaritate de resistenţă a fost jurată. Dar clericalii nu s'au intimidat. Campania lor în contra profesorului Wahrmund a adus după ea închiderea Universităţei din Insbruck şi acest fapt a dat naştere grevei universitare.

Ea a fost proclamată în toate oraşele universitare austriace şi nimănui nu-i va scăpa spectacolul măreţ al acestei greve absolut legale: profesori şi studenţi proclamînd greva generală pentru că politica, atît de otrăvitoare în Austria, a voit să se transplanteze şi în Universităţi şi să contribuie ca învăţătura să fie înlocuită cu patima ordinară a politicei.

Greva—paratonerul care cată ca politica să nu trăsnească şi Universităţile—n'a găsit nici un adversar: ci cu toţii—toţi profesorii şi toţi studenţii, din care numai în Viena 12.000—s'au solidarizat în acest gînd inimos: citadelele Luminei să nu fie atinse de luminele întunecate ale politicei, care se încearcă să cucerească şi universităţile spre a le tîrîi în noroiul patimelor de toate zilele.

I s'a părut primarului Vienei că la Universitate studentul învaţă să bee şi să joace cărţile. Ar fi voit ca el şi popii lui şi toţ clericalismul, să vie să gospodărească la Universităţi, cum gospodăresc în consiliul municipal al Vienei şi în Parlament.

Din Universităţi au voit să facă furnicare de revoluţie şi mintea să le întunece marilor învăţători ai Austriei şi studenţilor, cari vor avea să diriguiască mîne treburile Impărăţiei.

Li s'a respuns cu cel mai frumos gest: cu acea grevă generală care înseamnă curînda reîntronare a păcei în focarele de cultură ale Austriei.

Căci numai solidaritatea, mersul mînă'n mînă al profesorilor cu studenţii, numai dînsa va putea să împedice cucerirea catedrelor universitare, cucerirea studenţimei de clericali.

Căci numai Universităţile cari se ţin strict de chemarea lor, numai acelea pot da roade fericite.

OAMENI ŞI LUCRURI

REGINA

Cu acea duioasă simplicitate care şade atît de bine solemnităţilor mari, a fost serbătorit jubileul atît de scump tuturor: 40 de ani de la sosirea în ţeară a Reginei Elisabeta.

Era, acum 4 decenii, o modestă Principesă de Wied, cunoscută în cercurile Curţilor europene unde-i mersese faima unei splendide educaţiuni şi a unei întinse culturi; era probabil, încă, autor nemărturisit al unor frumoase lucrări beletristice, păstrate în taină, necunoscute nimănui, începutul acelei viitoare activităţi literare care avea să întemeieze curînd reputaţia universală a Carmen Sylvei.

Intr'o celebră monografie intitulată „Bucureştii", Regina Elisabeta a descris în chipul cel mai pitoresc şi mai suggestiv ce era pe atunci capitala principatului romînesc, cît de deplorabilă era starea ei în toate privinţele şi ce primitiv era însu-şi aşa zisul „Palat domnesc" unde trebuia să locuiască perechea princiară şi să prezideze destinelor unei ţări, înălţîndu-le prin muncă şi răbdare acolo unde se află astă-zi.

Şi n'a avut de atunci doară numai vremuri bune şi zile de izbândă, o, nu! Numai puţini ani de la sosire în ţeară a venit războiul, acea epocă mare de adînci frămîntări, războiul cu greutăţi şi primejdii, războiul care a făcut să vibreze în inima poetei nu numai coarda entuziasmului, dar şi simţimîntul milei, iccana mizeriei, tablouri de suferinţi omeneşti:

Căzuţi pe jos sarmanii, cer pîne, cer mîncare
Şi nu-i! Nu poţi s'o cumperi, că nu-i Şi tot mai tare
Se 'ntinde cruntul răcnet mai greu şi mai mişel
Amar tăind în inimi ca paloşul de—oţel.

... Nu-i pîne! Şi dincolo de Dunăre stă ţeara
Doritei linişti, caldă ca însă'şi primavara,
Dar rîul o desparte de cei cari-o doresc
Prin stînci de sloiuri nalte, ce mai înalte cresc.

Şi au venit apoi alte lovituri ale soartei, alte mari dezamăgiri şi amărăciuni. Iar prin toate aceste vibrà tot mai intens şi mai mult struna unor superbe inspiraţii din care, zi cu zi, se revarsà cu o infinită abundenţă producţiunea poetică de o înaltă frumuseţe, de o nesecată bogăţie, de o superbă varietate, consacrînd pentru totdeauna geniul poetic al Carmen Sylvei.

Poeţi mari ai ţării, Alexandri, Haşdeu, Coşbuc, scriitori mari ai literaturilor străine, Tolstoi, Pierre Loti, Edmond Haraucourt, urmăreau cu cea mai vie şi mai sinceră simpatie opera acestei mari visătoare, operă vastă în care se resfrîngeau dureri mari, colorate de o imaginaţie neasemănată şi nimeni astăzi nu mai afirmă că-i s'ar fi creat Carmen Sylvei o reputaţie literară din politeţă, ori din condescendenţă pentru o Majestate.

Şi sunt patru zeci de ani! Patru decenii de neobosită activitate în care creaţiunea literară merge alături cu acea de generoasă binefacere, iar omagiul adus cu prilejul acestui rar jubileu se adresa de-o potrivă activităţii de poetă ca şi aceleia de ocrotitoare a celor mici, a celor orbi. Nimic nu putea fi mai pe placul acestei mari şi originale visătoare decît simplicitatea duioasă ce a caracterizat această festivitate de omagiu adus îndoitei glorii ce încunună fruntea de artistă şi de Regină a Carmen Sylvei.

Rodion

Estetica în şcoală

— Articole şi propuneri —

Suntem în ajunul examenelor şi în toiul preparaţiilor. E momentul apropiat cînd legiunile de şcolari şi şcolărese vin să dee seama de progresele realizate în cursul anului, de roadele învăţămîntului, de foloasele realizate. E vremea marilor emoţiuni şi temeri, este epoca de înfiorări şi tulburări şi ne gîndim cu drept cuvînt la importanţa socială ce prezintă un an, un întreg an de învăţămînt, de muncă, de studii, de hărnicie.

Treptat-treptat sistemul examenelor şi a surmenagiilor a fost părăsit; asistăm, din potrivă, la un fenomen de dezvoltare a fizicului şi întrucîtva a sentimentului estetic. Excursiuni, exerciţii de arme, jocuri, vizite la expoziţiuni, concursuri de muzică vocală ori instrumentală, —atîtea manifestări cari indică o înceată dar sigură schimbare în direcţia învăţămîntului primar şi secundar.

Din acest punct de vedere găsim interesante şi de actualitate cele scrise în ultimul număr al revistei „Viaţa Nouă" de d. Ovidiu Densuşianu, cu privire la cultura artistică în şcoli. Reproducem un fragment:

„A da tinerimei, pe lîngă cunoştinţe şi educaţiune morală, o cultură largă artistică, a deştepta şi întări în ea simţul estetic—la aceasta nu ne-am gîndit pînă acum, pentru că n'am ajuns încă să ne convingem că încă din şcoală trebue să se dea fiecărei părţi a sufletului lumina de care are nevoe, nelăsînd nimic în umbră şi pregătind pe oricine la o înţelegere înaltă a vieţei."

. . . . . .

Dacă e adevărat că cunoştinţele pe care le primeşte cineva în şcoală sunt hotărîtoare pentru mai tîrziu, ar fi timpul să se înţeleagă, ca un adevăr tot aşa de elementar, că în atmosfera în care trăeşte cineva pînă la douăzeci de ani se fixează impresiile estetice, se dă pregătirea pentru înţelegerea frumosului şi se deşteaptă necesitatea de o vieaţă purificată de tot ce e respingător şi comun.

Cînd elevii şcoalelor noastre au zi cu zi sub ochi lucruri care nu se împacă cu cele mai elementare cerinţe estetice, de unde putem aştepta să ajungă mai tîrziu oameni doritori de emoţiuni alese, preţuitori ai frumosului? Chiar dacă clădirea şcoalei e mai îngrijită, în clasă ochii lor se opresc la cîteva tablouri meschine, ca să nu zicem adevărate monstruosităţi. Şi pe urmă la lecţiuni... Nici o preocupare stăruitoare de a le desvolta aptitudinile estetice, şi nu numai la o materie, două, ci la toate care pot îndruma minţile tinere pe această cale.

. . . . . .

N'avem o bogată moştenire artistică, şi în cercul familiei se neglijează cultura estetică de la ce se oferă ochilor, de la ce se citeşte şi pînă la cuvintele ce se rostesc—oare nu şi după felul cum vorbeşte cineva se poate judeca dacă e întradevăr cult? Cu atît mai mult trebue deci să stăruim pentru formarea atmosferei de care avem nevoie. Ne lipseşte o educaţiune artistică integrală, şi învăţămîntul e chemat în prima linie să ne-o dea după un plan larg şi bine chibzuit, pus în aplicare cu stăruinţă de ani şi cu programe care să nu mai fie ca programele strîmte, înapoiate de pînă acum, cu o acţiune pornită în toate direcţiunile şi sprijinită de toţi cari înţeleg necesitatea acestei prefaceri a culturei noastre.

Trebue să ne pătrundem şi noi odată de ideea că acolo unde tinerimea nu e îndrumată spre idealismul estetic, nu ne putem aştepta la o vieaţă de înaltă cultură. Numai cînd vom ajunge aici vom avea acel public mare, care să înţeleagă adevăratele manifestaţiuni de artă, numai atunci nu ne vom mai plînge că nu sunt destui care să preţuească o carte de literatură, o operă de artă. Atunci vom putea spune că trăim vieaţa adevărată, pentru că a nu avea sufletul pregătit pentru înţelegerea frumosului este a lua vieţei jumătate din farmecul ei".

In acelaş număr al revistei se ocupă de acelaş subiect şi d. Caracostea care încheie cu propuneri practice uşor realizabile:

„Dar întroducerea spiritului estetic în unele materii ale învăţămîntului nu e de ajuns. Pentruca cultura estetică să fie reală şi rodnică se cere ca elevul să vadă zilnic representări artistice alese, în deosebi reproducere după capodoperile de artă naţională şi universală. Numai astfel, prin înrăurirea lentă a unui mediu artistic, se poate forma gustul.

Pentru realizarea acestui ţel ar fi bine

să ne lepădăm de deprinderea de a cere și a aștepta totul de la stat. Căci e nevoe în primul rînd de o continuitate de sforțări, pe care n'ar putea-o îndeplini de cît inițiativa particulară a intelectualității noastre, prin alcătuirea unei societăți pentru cultura artistică în școală. De aici ar trebui să plece îndemnul, exemplul care cucerește. In fruntea acestei societăți s'ar cuveni să stea fruntașii universităților noastre, literații, artiștii. Factori prețioși ai mișcărei sunt indicați a fi profesorii secundari.

Societatea ar putea, printre altele, alcătui o colecție-tip de stampe, de fotografii, de reproduceri artistice după marile capodopere plastice. Colecția aceasta ar cuprinde minimul socotit necesar pentru cultura artistică în școli, în ori ce caz aceea ce n'ar trebui să lipsească din nici o școală secundară.

Când inițiativa particulară va fi dat roade și va fi determinat un curent pentru arta în școli statul și comunele ar putea desăvîrși cu mijloacele lor mai bogate opera începută.

Tot ce poate coborî o rază de înălțare, de înobilare, în pîcla sufletească ce ne bîntue, în întunericul vieței noastre de azi, trebue să deștepte toată luarea aminte și să aibă tot sprijinul spiritelor alese, iubitoare de cultură.

E timpul ca educația estetică să devie și la noi o realitate, spre cel mai mare folos al școalei, al artei și al societății".

*

Problema e cît se poate de interesantă și e bine că o revistă serioasă a găsit cu cale s'o pună la timp. Avem reviste speciale, de estetică și de artă. Ar fi de datoria lor să reice subiectul și să propună soluții pentru realizarea culturei artistice în școlile noastre. A.

„Celebrul traducător" LECCA

Am vorbit ieri despre „incidentul" Lecca—Pompiliu Eliade și am insistat asupra faptului că directorul teatrului din Iași, care are aci monopolul traducerilor, n'a fost în stare să facă o traducere pentru teatrul din București—ceea ce dovedește că la București se scrie într'un fel și la Iași—în alt-fel.

Dar „incidentul" explicat pînă acum numai de d. Lecca, se lămurește astăzi și prin lămurirele direcției generale a teatrului.

Este foarte interesant să reproducem scrisoarea pe care secretarul teatrului din București a adresat-o d-lui Lecca; căci acea scrisoare lămurește traducerea ce-a comis-o d. Lecca—o lămurește și din punctul de vedere al valoarei și din acel material—căci pe d. Lecca, în operile sale, îl seduce mai ales partea materială:

Domnul meu,

Domnul director general mă însărcinează să vă comunic că, titlurile d-sale de „Doctor", de profesor universitar, de laureat al Academiei franceze, nefiind la înălțimea titlurilor d-v de «autor dramatic» și de „traducător", nu-și va permite niciodată să răspunză personal scrisorilor d-voastră.

Mă mai însărcinează să vă comunic următoarele lucruri:

a). Că ia act cu plăcere de făgăduiala ce-i faceți, de a nu-i mai trimite nici o traducere de a d-voastră atîta timp cît va fi d-sa director.

b). La imprimarea traducerei se va suprima, de sigur, numele d-v. Ar fi și nedrept. Se va zice: „traducere făcută de toți interpretatorii rolurilor acestei piese, sub conducerea d-lui director general".

c). In sfîrșit traducerea ce ați făcut din „*La femme de Claude*" nu a putut rezista criticei. A fost o neplăcută surprindere pentru d. director. Jumătate din textul lui Dumas era suprimat, jumătate rău înțeles. Tonul dialogului era pe un diapazon prea scoborît așa că nu se mai putea distinge ce educație primiseră personagiile. De aceia traducerea d-voastră a fost în întregime schimbată.

De altfel, s'ar fi cuvenit ca dv. să comunicați direcției că traducerea în chestie nu era pentru Teatrul Național, ea fiind făcută pentru o trupă de provincie. Direcția a considerat ca o chestie de delicatețe față de d-v să nu vă mai comunice acestea, după ce pe încredere, vă oferise suma de 500 lei pentru această traducere dovedită în urmă absolut insuficientă.

In urma scrisoarei dv. însă, direcția vă invită ca în cel mai scurt timp să înapoiați teatrului cei 500 lei ce vi se oferise și imediat vi se va libera caetul cu traducerea d-v. Poate că chiar scrisoarea d-v nu-și avea rostul decît însoțită de suma de mai sus.

Primiți, etc.

D. Mazilu.

23 Mai 1908.

Litere-Științe-Arte

Păcatul. Directorul teatrului național din Iași este omul cel mai norocos în orașul nostru—un feliu de Schroeder al artei—, dar în schimb cel mai neferice în orașul său natal, București.

O simplă, o biată traducere în proză a unei piese, a oferit teatrului din Capitală și ea a suferit atîtea trunchieri, atîtea schimbări și modificări, în cît d. Lecca se crede obligat a-i renega paternitatea! Noi însă cunoaștem cazuri în care d. Lecca a făcut, la rîndul d-sale, nenumărate schimbări, tăieturi, suprimări și modificări în textul pieselor. Ba, cunoaștem cazuri cînd a schimbat titlurile pieselor anunțîndu-le pe afișele teatrale drept piese nuoi pentru a atrage publicul prin aceste mijloace cam americane. Cum rămîne atunci cu protestarea d-sale? Am putea aminti d-lui Lecca, faptul că d-sa a tradus piese de ale lui Shakespeare și de ale Carmen Sylvei în așa mod că nu se mai recunoștea originalul. Așa s'a întîmplat cu „Romeo și Julieta", cu „Mărioara". Nimeni nu l'a tras la răspundere, nici nu l'a împiedecat să-și încaseze tantiemele.

De astă dată însă directorul teatrului național din București, l'a supus pe d-sa unei cenzure și d. Lecca protestează. E momentul de a-i aduce aminte proverbul: „On est toujours puni par ou l'on a péché!" D-sa a păcătuit în materie de traducere și pe acest teren acum își iea pedeapsa.

*

Marea editură din Lipska „Reklam" serbează în curînd jubileul de 25 de ani dela apariția primei broșuri din această populară editură. Cu ocazia aceasta va aparea broșura cu numărul 5000 și se va acorda un premiu de 30.000 mărci celui mai bun roman ce se va oferi editurei, O comisiune de literați celebri va decerne premiul cui se cuvine.

*

Sarah Bernhardt nu putea să rămînă în urma glorioasei sale predecesoare Rachel. Ca și dănsa ea a apărut de curînd în public recitind Marseileza, eroicul marș al republicei, cu ocazia festivității în beneficiul victimelor din Maroc.

Biografii Rachelei au înregistrat formidabilul succes al acestei tragediane în epoca revoluționară a secolului trecut, de cîteori recită Marseileza. Sarah Bernhardt a avut și ea un mare succes, deși epoca nu mai e atît de favorabilă.

*

Marcel Prévost a terminat un nou volum: „Lettres à Françoise mariée".

E o urmare la un roman anterior, intitulat „Lettres à Françoise". Eroina căreia odinioară îi dădea poveți în calitate de unchiu e acum femee măritată și Marcel Prévost continuă a-i da instrucțiuni și a o călăuzi pe calea cea bună, în interesul liniștei sufletești și a armoniei în menaj. Autorul se arată în genere împăciuitor. Chiar în cazurile cînd barbatul ar fi recunoscut vinovat de abateri, Prévost încă pledează pentru indulgență și iertare. El recomandă în general să se evite ireparabilul, rezoluțiile extreme cari odată fumul mîniei risipit, ar putea să dee loc la regrete și remușcări.

*

La München a apărut în traducere germană cea din urmă opere a lui August Strindberg. Insuși autorul definește cartea „Sinteza vieței morale", un testament filosofic. E o lucrare care denotă la celebrul scriitor o întunecare treptată a spiritului, odinioară atît de scînteietor și de clar văzător

*

La Paris, între Avenue de Villiers și Boulevard de Courcelles" s'a instalat modestul bust, lucrat de Rodin, al dramaturgului Henri Becque. La inaugurare au luat parte Clémenceau, Gordon, Mirbeau și mulți scriitori tineri.

Informații

● **Judecătoriile rurale și actele autentice.**—La tribunalul Iași s'a primit următoarea circulară a ministrului justiției:

După cum cunoașteți, art. 45 din noua lege a Jud. de Ocoale, prevede că Judecătorii de ocoale rurale sunt aompetinți să autentifice orice acte, cari ar fi privitoare la bunuri situate în ocol, afară de contractele de învoeli agricole.

Pentru înscrierea trecerei de proprietate precum și a constituirei vre unui drept real asupra pămîntului rural, se ține la reședința fiecărei judecătorii rurale, conf. art. 48 din lege, cîte un registru al proprietății.

Asupra competinței de a autentifica acte pentru asemene bunuri, situate în ocolul Judecătoriilor de ocoale rurale, nu toate tribunalele sunt de acord.

Unele tribunale sunt de părere că, deși s'a dat autentificarea actelor pentru aceste bunuri și în competința Judecătoriilor rurale, nu mai puțin remîn și ele competinte de a le autentifica de oarece au competință generelă pentru toate bunurile din Județ.

Dacă s'ar admite această părere și tribunalele ar continua să autentifice și de aci înainte acte pentru bunurile de care vorbește art. 45 din legea judecătoriilor de ocoale, scopul legiuitorului nu ar fi atins.

In adevăr, în afară de înlesnirea ce s'a căutat să se dea prin lege locuitorilor de la țară, prin întinderea competinței judecătorilor rurali, pentru actele de notariat, legiuitorul a urmărit și un alt scop și anume: acela de a individualiza pe cît va fi cu putință pămînturile rurale prin înscrierea lor în registrul proprietății, cu ocazia trecerei de proprietate sau a constituirei vre unui drept real.

Registrul proprietății, după cum am spus mai sus, ținîndu-se numai la reședințele judecătoriilor de ocole rurale, actele pentru pămînturile de care e vorba nu pot fi autentificate decît numai de aceste judecătorii.

Tribunalele vor opera însă înscripția și transcripția actelor în urma mijlocirii Judecătorului de ocol.

Atrag dar, d-le Președinte, atenția d-voastră asupra acestei chestiuni și vă rog să luați măsuri ca Tribunalul să refuze cererile de autentificarea actelor de natura celor ce ne preocupă, spre a nu se zădărnici scopul legiuitorului, precum și interesul general pentru care s'a dat în competința judecătorilor rurali autentificarea actelor privitoare la pămînturile rurale.

Art. 44 din legea judecătoriilor de ocoale păstrînd însă pentru judecătoriile urbane, în ce privește actele de notariat numai atribuțiile ce le sunt conferite de legea de autentificarea actelor, competința tribunalului remîne întreagă pentru autentificarea actelor privitoare la bunurile situate în comunele urbane reședințe de județ.

● Iată rezultatul examenului preliminar de elevi de administrație cl. II, ținut în ziua de 20 Mai, la comandamentul corpului 4 de armată:

Din 12 candidați ce s'au prezentat, au reușit 9 și anume:

Ștefan Gh., plutonier din reg. 8 Dragoș No. 29, Tăzlăoanu, sergent din bat. 8 vînători; Colescu Neculai, plutonier din regim. 12 Cantemir, Andriescu Gh. plutonier din reg. 8 Dragoș No. 29, Tomița Gheorghe, din reg. 7 roșiori, Nestor Constantin, plutonier din regim. 12 Cantemir, Sîrbu Virgil sergent din reg. 7 Rachova 25, Rotaru Ioan, sergent din reg. 7 Rachova 25 și Brahă Aurel plutonier din reg. 8 artilerie.

Aceștia urmează a se prezenta în ziua de 1 Iunie a. c. la București înaintea unei comisiuni de la corpul II de armată, unde vor depune examenul definitiv.

● Membrii Camerei de Comerț care au luat parte la congresul de la Constanța și la escursiunea de la Constantinopol, s'au reîntors azi dimineață în localitate.

● D. X. Eraclide, ajutor de primar și d-nii P. Cujbă consilier și dr. Buzenchi, medicul veterinar al orașului, au plecat aseară la Galatz, pentru a face rechiziționarea unor cai ce au fost cumpărați pentru serviciul comunei.

● Se dă ca sigură numirea părintelui Pavelescu, actual protoereu de Botoșani, ca protoereu al județului Iași, iar păr. I. Mitru din Iași, va fi numit protoereu la Botoșani.

○ Eri s'a stins din viață în ospiciul de la Socola nefericitul căpitan Batir, din Vaslui.

Se știe că numitul căpitan a fost victima unui accident; căzînd de pe cal a capatat o gravă leziune la cap, din care cauză mai apoi a fost cuprins de cruda boală.

Condoleanțe.

● D. căpitan Costinescu a depus suma pentru care a fost făcut responsabil, așa că va fi pus în libertate.

● Preoții din Miroslava au făcut eri o procesiune pe cîmp pentru ploaie.

● **Conferinți.**—In zilele de 1, 2, 3, și 4 Octombrie, se vor ține la Craiova, conferințele profesorilor și profesoarelor de limbi streine, dela școalele secundare din întreaga țară.

Conferințele se vor ține în ceeace privește dizertațiunele, în localul liceului „Carol I", iar în ceeace privește lecțiunile practice, la liceu, gimnaziu, școala comercială de gradul II și școala secundară de fete, din localitate.

In ceeace privește partea teoretică se vor desvolta următoarele chestiuni:

a) Necesitățile specifice țărei noastre și momentului nostru istoric.

b) Stadiul ultim al cestiunilor de didactică a limbilor streine.

c) Invățarea limbelor streine ca mijloc de desnaționalizare sau de întărire a naționalității.

d) Clasicismul în educația modernă.

e) Paralelismul limbei materne cu limbele străine.

f) Literaturile streine traduse.

Lecțiunele practice vor fi: o lecțiune do limba latină, cursul superior; o lecțiune de limba elină cu clasa V; două lecțiuni de l. franceză, una cu clasa IV, iar alta cu clasa V, și două lecțiuni de limba germană, una cu clasa II și alta cu lasa V.

Aceste lecțiuni vor dura 60 de minute pentru fiecare obiect și clasă în parte, iar cei ce le vor ține vor căuta, pe cât e cu putință, să se apropie de lecțiunile obișnuite ale clasei. Numai metoda de predare va trebui să fie un ce de model și bine caracterizată.

Discuțiunile asupra lecțiilor se vor face în aceleași condițiuni, ca și pentru dizertațiuni.

*

Conferințele vor fi presidate de dl. Pompiliu Eliad. Din Iași va lua parte d. prof. Ioan Botez.

● La Conservatorul de muzică și declamație din toți elevii n'au plătit taxele de cît abia 13 elevi.

Regulamentul, după cum se știe, prevede ca de azi până în trei zile acei ce nu vor fi plătit taxa să fie eliminați.

Or, conform dispozițiunilor urmează ca școala să nu rămîie de cît cu 13 elevi.

Aceasta e datorită numai neglijenței căci direcțiunea acelei școli n'a intervenit din timp la minister, pentru ca ast-fel să reducă taxele sau să'i scutească pe acei elevi.

DIVERSE

— Au fost numiți debitanți pentru vînzarea tutunurilor: I. Maxim, comuna Bivolari, Ecaterina Bacinsky, com. Iași, Froim Solomon, com. Gropnița și Tănase a Petrei în com. Hermeziu.

— Ferdinand Bonob, italian, de meserie muzicant și sculptor în lemn, a fost gasit mort în grajdul caselor cu No. 4, str. Buna Vestire.

Un accident s'a întîmplat eri la lucrările de dărîmare ale palatului administrativ: lucrătorul Enache a căzut jos de al doilea etaj și și-a rupt un picior.

— Catolicii din localitate vor sărbători în ziua de 5 Iunie, cu o deosebită solemnitate „Jouia Verde".

Serviciul divin va fi oficiat la catedrala catolică de către P. S. S. Episcopul Iosif Neculai Camilli.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei și Sucevei, care se află la M-rea Neamț, se va reîntoarce mîine dim. în localitate.

— Joi 22 c., Societatea de bine-facere „Jubileul Carol I", și-a sărbătorit patronul.

Serviciul religios s'a oficiat la biserica Bărboi, după terminarea căruia toți membrii societății, au mers la grădina Zimbru unde s'a servit o mică gustare.

S'a trimis o telegramă M. S. Regelui, la care mareșalul Curței a răspuns următoarele:

M. S. Regele mă însărcinează a mulțumi tuturor membrilor societății Dv. pentru sentimentele de credință ce-i arătați și pentru urările ce ia-ți adus prin telegrama dv.

(ss) *General Mavrocordat.*

— Eri comisiunea de apreciare a concursului corurilor școlare și-a înaintat raportul ministrului cu aprecierele ei asupra concursului ținut alaltă-eri la Teatrul Național.

— Muzica militară va pleca din nou pentru două zile la Șipote, pentru a fi acolo la inspecția de Luni, iar Marți se va întoarce, așa că în acea zi seara va cînta la Copou.

—Primarul com. Mogoșești a înștiințat autoritățile că fata Anica de 17 ani, a locuitorului Gh. Rusu, a încetat din viață eri, fără să fi fost bolnavă.

Părinții ei pretind că ar fi fost maltratată acum cîteva zile de femeea Zamfira Grinici și de niște fii ai acesteia.

S'a deschis o anchetă.

— D-ra Jeanne M. B. Cantacuzino, presedinta Tennis-clubului, a primit azi din partea administrației comunale, îngăduirea de a decora locul de Tennis din grădina Copou, cu steaguri tricolore, a face o catedră pentru arbitri și a aduce bănci din grădină în jurul acelui loc, pe timpul cît va dura campionatul de Tennis ce va începe Duminică 25 Mai.

— Locuitorul I. Mutihac care s'a infectat dela un briciu al unui bărbier din str. Nicolina, a murit eri în spitalul Sf. Spiridon.

Autopsia a dovedit că o infecție a sîngelui și vrîsta înaintată au contribuit la decesul lui Mutihac.

In contra bărbierului s'a deschis acțiune pentru contravenție la legea sanitară.

Lepădarea de grijele maternității

In fața celor două alternative: creșterea copiilor de către mamă și creșterea lor de către Stat, iată cum judecă și la ce concluzie ajunge Ellen Key.

Creștinismul preocupat mai mult de interesele individului de cît cele ale rasei, a făcut din căsătorie o afacere privată. Evoluția amorului a continuat opera creștinismului favorizînd celibatul și angajînd părinții a-și limita numărul copiilor pe motive ca: riscul eredității pentru copii, riscul sănătății pentru mamă, frica de a nu putea educa copiii, dorința de a-și consacra toate forțele unei opere mari... Dar omul are datoria către colectivitate conform unui ideal de umanitate. Dacă individul poate fonda o familie în condiții bune pentru nașterea și creșterea copiilor, a se limita numărul nu-i moral de cît dacă copiii și societatea se folosesc. Dar dacă motive meschine și egoiste, cum e chestia patrimoniului copiilor, confortul și plăcerea părinților, hotăresc pe un tată și pe o mamă a limita numărul copiilor, chipul lor de a proceda este anti-social.

Maternitatea este realizarea cea mai perfectă a idealului pe care specia umană l'a atins pînă acum. Maternitatea e echilibrul natural între fericirea individului și cea a speciei, între afirmarea eului și devotament, între satisfacerea simțurilor și cea a sufletului. Chestia maternității trece printr'o criză însă. Și pentru a stabili echilibrul trebue făcut apel nu la inima, ci la crierul femeei pentru a o pregăti la îndeplinirea sarcinei ei eterne: a creea și a conserva vieți nouă. Cînd femeea va primi o instrucție teoretică și practică de igienă și de medicină infantilă, sarcina ei materială va fi simplificată și se va putea deda mai mult îndatoririlor morale. Ea va face apel la cunoștințele sale fiziologice și psihologice pentru deplina desvoltare a copilului. Mama va cîștiga timpul prețios care îl risipește azi cu griji nefolositoare și cu o educație nenorocită.

Instinctul matern e format, ca toate celelalte, prin permanența condițiilor exterioare. Simțurile și sufletul sunt creațiunile evoluției. Și e o voluptate seculară ceea ce simte mama cînd copilul își lipește buzele de sînul ei. Și gingășia maternă tot seculară cînd ea se apleacă asupra leagănului copilașului. Acest instinct e unul din cele mai puternice și constitue unul din cele mai indispensabile motive educătoare. Și femeea care renunță la maternitate fără a fi forțată de motive imperioase, este o plantă parazitară pe arborele vieței.

Două alternative se prezintă: ori trebue menținută diviziunea muncii seculare—și atunci femeile se vor mulțumi numai să dea viață copiilor și să-i crească acasă, iar cît privește desvoltarea lor fizică, intelectuală, alegerea muncii și obiceiurile vieței vor fi în vederea maternității numai, ori trebue crescută femeea pentru a lupta în toate domeniile activității umane pierzînd atunci aptitudinea și dorința de a avea copii. Un termin mijlociu între aceste două alternative nu s'ar putea găsi. Nu-i igiena—ori-cît de înțeleaptă ar fi ea—nu-s modificări sociale cu ore de lucru mai puține și mai bine retribuite, nici ușurare de programe care să poată suprima legea naturală: funcția maternității cere mare cruțare.

Femeea devenită mamă va trebui să întrerupă îndată ocupațiile ei. Dacă nu ia în seamă precauțiunile necesare, sanatatea ei și a generației viitoare sunt compromise. Nici progresul igienei infantile, nici îmbunătățirea condițiilor domestice nu vor putea înlătura timpul, reflexiunea, energia și inima de care are nevoe un cămin, în afară dacă acesta ar servi numai de local de dormit și de mîncat.

Prin urmare dacă lumea voește să rămîie la diviziunea muncii de altă dată—barbatul și femeea să-și urmeze misiunea dată de natură—atunci femeea trebue recîștigată căminului. Dar aceasta implică nu numai o schimbare adîncă a condițiilor economice actuale, ci și cea mai mare mișcare a secolului: e voința femeei de a deveni o ființă liberă, o personalitate. Și aceasta e unul din cele mai tragice conflicte de până acum din lume. Căci dacă e tragic pentru un individ sau pentru un popor a-și căuta cu orice preț enigma eului lor, cu cît mai tragic e cînd este vorba de jumatatea omenirei?

E lupta între sex și personalitate, e femeea și e ființa umană care cer satisfacere. Emanciparea femeilor se învîrtește împrejurul unei probleme: cea a limitei de timp și de spațiu. Puterile omului sunt limitate. El nu se poate devota în acelaș timp mai multor chestii intelectuale și morale, după cum nici corpul lui nu poate duce greutăți peste putere.

(Va urma)

Teatrul Național

ANUNCIU

In ziua de 1 Iunie a. c. se va ține licitație în Cancelaria teatrului pentru furnizarea a cel puțin 600 m. c, lemne fag, carpen și stejar, necesare încălzitului. Ofertele se vor prezenta închise între orele 9 și 11 a. m. Pentru ori ce informațiuni a se adresa lateatru.

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînăcu celebritățile medicale

Ultime informaţii

La şedinţa de eri a comitetului executiv al partidului conservator democrat din Iaşi, a participat şi şeful nostru d. Take Ionescu.

D-sa a insistat în special asupra succeselor partidului şi asupra felului strălucit cum au fost organizate întrunirile, publice de pînă acum şi rezultatele aproape neaşteptate ce le-au dat.

Şeful nostru a arătat pe urmă că ceia-ce ziarele carpiste numesc „desastrul de la Vîlcea", a fost în realitate un mare succes, căci consfătuirea şi banchetul de acolo au fost splendide şi entusiasmul indescriptibil.

*

In ceia-ce priveşte „scandalul" despre care au vorbit cu mult entuziasm ziarele carpiste, iată la ce se reduce:

La Vîlcea a venit, absolut neangajat de nimeni, un stenograf din Bucureşti, d. Polichroniade. El s'a întîlnit pe stradă cu un domn Iancovescu, pe care l'a ghiontit fără să vroiască. D. Iancovescu care este bolnav s'a enervat şi de aci bataie între cei doui domni. Duşi la secţie ambii declară că unul nu ştie cum se numeşte celalt, ceia-ce dovedeşte că scandalul despre care ziarele carpiste spun că a fost înscenat, a fost o simplă întîmplare.

D. Titu Maiorescu va părăsi curînd ţara şi se va stabili la Berlin.

D. Maiorescu şi-a vîndut casa şi o parte a bibliotecei d-lui Cîrlova.

In astă seară, Sîmbătă, ora 9, liberalii nemulţumiţi se vor întruni acasă la d. G. M. Şendre.

Mulţi vor propune demisia din club.

Circulă svonul că trupele concentrate la Şipote vor fi desconcentrate peste două saptămîni.

In vederea aceasta d-nii: generali Pavlov şi Tătărescu vor face Luni dimineaţa inspecţiunea trupelor.

Toţi ofiţerii din corpul IV de armata—chiar şi cei ataşaţi la alte servicii—vor pleca mîine la Şipote spre a fi prezenţi la inspecţia generală.

Din Roman ni se comunică că astăzi pe la orele 1 d. a., a căzut acolo o torenţială ploaie, însoţită de grindină.

Comisia compusă din d-nii: At. Teodorini, Ionescu inspectorul muzicei şi d-ra Sion, în raportul ce a înaintat ministrului de instrucţie asupra rezultatului concursului corurilor şcoalelor secondare din localitate, face următoarea clasificare:

Externatul şi şcoala normală de fete foarte bine, şcoala profesională „Sf. Sava" bine, liceul internat, liceul naţional şi gimnasiul Ştefan cel Mare foarte bine, şcoala normală şi celelante gimnazii precum şi Seminarul bine.

Comisia insistă ca să se deie o desvoltare cît mai mare muzicei în şcoli.

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că a revocat pe sub-comisarii Ioan Văideanu şi Petru Neculau de la poliţia din Tg. Frumos.

Revocările acestea sunt rezultatul unei intrigi a noului poliţaiu Drăguţescu contra căruia, după cum am anunţat, subalternii au reclamat prefecturii că 'i frustează şi se poartă brutal cu ei.

Glorificarea d-lui Stere.—Ziarul liberal local publică astă-zi un prim articol prin care se glorifică opera d-lui Stere.

D. Stere este tratat de nouă forţă politică şi de om politic în adevăratul înţeles al cuvîntului — ceea ce dovedeşte că una e să fii o nouă forţă politică şi alta „om politic în adevăratul" înţeles al cuvîntului.

Că tămăierea aceasta năprasnică este un memento la adresa comitetului executiv al clubului, care va fi chemat să aleagă un president—asta ie în afară de îndoială. Căci altminteri tămăierea n'ar avea nici o explicaţie.

Cu atît mai mult, că ziarul liberal pînă a ajunge la noua forţă politică şi la omul politic în adevăratul înţeles al cuvîntului, sublinieazā zodia norocoasă a acelora pe cari norocul i-a rădicat departe peste meritele lor. Şi de.. la preşedinţia clubului liberal din Iaşi au serioase veleităţi şi d. Gane, şi d. Buicliu şi d. Climescu.

Am înţeles.

Din seria V-a a candidaţilor la examenul de ajutori de învăţători, din 6 candidaţi, prezintaţi la teză, au reuşit numai 2 şi anume: d-ra Safta Ionescu şi d. Savel Ciocan.

Examenul oral are loc astăzi la orele 6 d. a. la Liceul Model.

Caii din regimentul 7 Roşiori au fost supuşi malcinizării, sub îngrijirea d-lui căpitan dr. Dokman, ca mijloc preventiv contra răpciugei.

D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată şi d. general Pavlo, comandant de brigadă, vor inspecta Luni tabăra Şipote.

Cu această ocazie trupele aflătoare în tabără vor executa diferite manevre şi lupte de arme combinate.

Profesorii Conservatorului de muzică şi declamaţie întrunindu-se aseară în conferenţă, au stabilit programul examenelor, care este acesta:

Duminică 1 Iunie: de la 9—12 şi de la 3—6 Armonia, Luni 2 Iunie: de la 9—12 Canto, Marţi 3 Iunie: de la 9—12 violoncelul şi de la 3—6 contra-bas, Mercuri 4 Iunie: de la 9—12 corn, trompeta şi trombon, Joui 5 Iunie: de la 9—12 flaut şi oboe şi de la 3—6 piano curs. inferior a prof. Sibianu, Vineri 6 Iunie: de la 9—12 piano curs inferior a d-rei Sion, de la 3—4 elevele preparate în particular, Sîmbătă 7 Iunie: de la 9—12 violina, Luni 9 Iunie: de la 9—12 piano curs superior prof. Sibianu şi de la 3—6 teorie şi solfegiu, Marţi 10 Iunie: de la 9—12 şi de la 3—6 teorie şi solfegiu, Mercuri 11 Iunie: de la 9—12 şi de la 3—6 declamaţia.

D. locotenent Nicolae Lăzărescu a fost numit casier provizor al regimentului 13 Ştefan cel mare pentru timpul cît d. căpitan Claus, casierul definitiv va fi în congediu.

Examenele de fine de an la şcoala de moaşe de pe lîngă institutul Gregorian se vor începe în ziua de 15 Iunie a. c.

Agenţii sanitari d n localitate se vor întruni mîine, Duminică, pentru a pune bazele unei societăţi de ajutor.

Producţia generală de fine de an a conservatorului de muzică şi declamaţie din localitate va avea loc în ziua de 15 Iunie, la Teatrul Naţional.

Examenele de maiori se vor ţinea în cursul septămînei viitoare la Şipote, înaintea şefului imediat.

D. locotenent colonel Alexandru Călinescu, va pleca Vineri la Şipote, pentru a lua parte ca membru în comisiunea examenului de maiori, ce va avea loc acolo.

Universitare.—D. profesor Vasile Dimitriu îşi va începe examenele de drept comercial în ziua de 5 Iunie.

— D. I. Th. Burada, profesor de drept romîn, anunţă studenţii, care au pregătit examenele de anul I şi al II-lea, că va examina pe candidaţi în zilele de 22, 23, 24 şi 25 Iunie şi că studenţii ce doresc a fi examinaţi pot lăsa o notă de dorinţa lor d-lui Al. A. Brandia secretarul facultăţei juridice.

Mîine Duminică, la orele 4 p. m., va avea loc în sala Conservatorului, un mare concert dat de profesorii Conservatorului pentru ajutorarea elevilor lipsiţi de mijloace.

Iată şi programa:

Partea I: 1) Caesar Franck: Trio pentru piano, violină şi cello, executat de d-nii: Sibianu, Teodorini şi Moldrich, 2) Leoncavallo: Pagliacci (prologue) cîntat de d. Zirra, acompaniat de d. E. Mezetti, 3) Bellini: Somnambula (finale) executat la contrabas de d. Soceanu, acompaniat de d. Mezetti, 4) Loviturile soartei exec. la piano de d. Sibianu.

Partea II-a: 1) Popper: Nocturna şi Davidoff, Am Springbrunnen, executat la violoncel de d. Moldrich, acomp. de d. Mezetti, 2) Chopin Variations brillantes op. 12 exec. la piano de d. Sibianu, 3) Haendel: Sonata pentru violină, Chopin: Nocturne exec. de d. Teodorini acomp. de d. Sibianu. 4) Versuri recitate de d. State Dragomir.

Preţul unui bilet 5 lei. Biletele la Agenţia „Thalia" (Th. Maximovici).

De oare-ce regimentul 7 Roşiori face parte din divizia independentă, va lua parte în cursul lunei Septembrie la manevrele Regale ce vor avea loc în Oltenia.

In comisiunea examinatoare a d-lui Nicolae Titulescu, candidat la examenul de docent în specialitatea dreptului civil, au fost numiţi d-nii I. Th. Burada şi C. Stere.

Ca delegaţi ai facultăţei juridice în acea comisiune sunt d-nii: Dimitrie Alexandrescu, George Tabacovici şi Julian Theodorescu, care împreună cu d. Stere vor lucra sub presidenţia d-lui I. Th. Burada.

Ministerul de răsboiu a trimes comandamentului corpului 4 de armată instrucţiuni relative la aprovizionarea furagiului trebuitor armatei în conformitate cu noile dispoziţiuni.

Aceste instrucţiuni arată că aprovizionarea se va face: prin cumpararea furajului produs la fermele statului sau moşiile cultivate de stat în regie; prin cumpărări directe de la producători, fără mijlocitori prin licitaţiuni publice; prin cumpărături făcute cu bună învoială, de la întreprinzători care se ocupă cu astfel de comerţ şi plătesc statului taxele negoţului său.

Calitatea furajului se va prevede în caietele de sarcini ce se vor întocmi pentru fie-care garnizoană.

Perioadele de aprovizionare au fost fixate ast-fel: fînul, pe timp de un an socotit de la 15 August pînă la 14 August anul viitor în garnizoanele aflate în regiunea şesurilor şi de la 1 Septembrie la 31 August viitor în regiunea muntoasă; orzul şi ovăsul pe timp de la 1 Septemb. al unui an la 31 August al anului următor. Cînd recolta va fi abundentă şi preţurile favorabile, termenele de aprovizionare se vor putea prelungi pînă la 1 Octombrie, adică pentru trebuinţele unei luni în plus, paiele, pe timp de un an socotit de la 16 Iulie la 15 Iulie anul viitor în regiunea şesurilor şi de la 1 August la 31 Iulie în regiunea muntoasă.

Superbele şi incomparabilele serate cinematografice Pathé Frères se succedă regulat la Grădina Cuza Vodă (Palatul Creditului Urban) şi obţin bine-meritatul concurs din partea inteligentului public ieşan care ştie să aprecieze aceste petreceri. Programele sunt atît de bine alcătuite că în nici o seară nu lipseşte şi partea instructivă.

Astă seară Simbătă se desfăşoară pe pînza insufleţită un program absolut nou —cele mai recente apariţii ale celebrei case din Paris.

Programul cuprinde între nenumăratele scene: Fantoşele Miss Hold, O cădere fericită, Călătoria unei jachete, Zefirul şi Pădurea etc.

Direcţia acestui teatru pregăteşte o surpriză Ieşanilor.

Un trimis special din Paris a cinematografiat cortegiul, carele alegorice şi toate serbările în onoarea Reginei, care au avut loc în Bucureşti la 21 Mai.

Aceste interesante vederi, escelent reuşite, vor rula peste cîteva zile pe pînza cinematografică dela Grădina Cuza-Vodă.

Ministerul instrucţiunei publice, conform articolului 9 din regulamentul pentru numirea docenţilor, a numit pe d-nii St. G. Longinescu, profesor universitar la facultatea juridică din capitală şi M. B. Cantacuzin, decanul facultăţei juridice locale, ca membri în comisiunea pentru examenul de abilitare ca docent a d-lui Vasile C. Buşilă, în specialitatea dreptului roman.

D-nii St. G. Longinescu şi Cantacuzino, împreună cu d-nii I. Th. Burada, Vasile Dimitriu şi Ioan Peretz vor lucra sub preşidenţia d-lui M. B. Cantacuzin.

Judiciare.—Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul făcut de bancherul Leff de a fi eliberat pe cauţiune.

— Cel mai senzaţional proces pentru calomnie prin presă, se va judeca în seziunea de Iunie a Curţei cu Juri din Iaşi: d. C. Şumuleanu, directorul institutului chimic al statului din Iaşi, a acţionat în judecată un număr de 88 de cîrciumari, toţi evrei, pentru că aceştia l'ar fi calomniat printr'un memoriu ce l'au adresat ministrului de interne, în care protestau contra felului cum d. Şumuleanu procedează în chestiuni de contravenţii sanitare.

Memoriul a fost tipărit sub formă de broşură şi trimes ministrului şi ziarelor.

Nu s'a fixat încă termen.

— D-na Elena M. Popovici, văduva defunctului artist M. Popovici, a acţionat în judecată, direct înaintea Curţei de Apel, comitetul teatral din Iaşi pentru pensia cuvenită văduvei.

Afacerea se va judeca la 28 Mai la Curtea sec. II-a.

— In ziua de 30 Maiu, înaintea aceliaşi secţiuni se va judeca un important proces între d-nii: Iacob Aprihan şi Mihai Popovici Băsnoşanu, de la care d. Aprihan pretinde 500.000 lei de la o tovărăşie.

— Firma Hausvater a cerut declararea în stare de faliment a brutarului Szakmary. S'a fixat termenul la 29 Mai.

— Judecătorul ocolului I a pus astăzi în posesia averei rămasă pe urma profesorului Gr. Băleanu, care s'a înecat anul trecut în Siret, pe fratele acestuia Elias Băleanu, căpitan în armata de honvezi din Zara (Dalmaţia).

Căpitanul era reprezentat prin dl. avocat Drăghici.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Maiu.

Furtunoasa şedinţă a comitetului liberal

Bucureşti.—Aseară la orele 9 membrii comitetului executiv al clubului liberal, s'au întrunit în localul clubului. Şedinţa a fost foarte furtunoasă.

A prezidat d. Dimitrie Sturza, care luînd cuvîntul, a aratat că convocarea a fost făcută pentru a se consfătui asupra reorganizărei de care are nevoie partidul liberal, mai ales acum în vederea alegerilor parţiale şi comunale rurale.

După aceia ia cuvîntul d. Vintilă Brătianu, care spune ca organizaţia de astă-zi a partidului liberal lasă foarte mult de dorit.

Până acum, spune d-sa, organizaţia politică a Capitalei era încredinţată unei persoane. Cînd dispărea persoana, dispărea şi organizaţia Capitalei.

Trebue să ne gîndim mai serios la aceasta, căci partidul sufere din cauza slabei organizări.

Eu cred că cel mai nimerit lucru ar fi ca să se institue comitete pe culori, care să se ocupe serios cu reorganizarea. Alt-minteri liberalii sunt ameninţaţi să piardă toate terenurile.

D. dr. Rîmniceanu, luînd cuvîntul, insistă asupra faptului că la primăria Capitalei există prea mulţi oameni cu trecere şi că se fac favoruri.

D. Vintilă Brătianu luînd din nou cuvîntul, răspunde d-lui dr. Rîmniceanu şi zice că ar putea da dovezi că activitatea d-sale la primăria Capitalei, a dat rezultate mult mai bune de cît sub primariatele d-lor Nicu Filipescu, Delavrancea, Mişu Cantacuzino etc.

D. Dimitrie Sturdza intervine în discuţie, care devine din ce în ce mai aprinsă şi spune că se aduc multe acuzări şi miniştrilor, cum bună oară că aceştia nu mai vor să mai primească pe nimeni şi nu acordă audienţe.

Foarte bine fac, a zis d. Sturza, căci şi eu am păţit că primind pe cine-va în audienţă să mă ţie 4 ore de vorbă să 'mi spuie nimic de samă. Or, acum cînd cu toţii erau preocupaţi cu chestia ţărănească, nu puteam să ne pierdem vremea de geaba,

D. Ione I Brătianu pronunţă o vehementă cuvîntare.

D-sa insistă în special asupra nemulţumirilor din partidul liberal.

Avem în, adevăr, mulţi nemulţumiţi în partid, a zis d. Ionel Brătianu, care caută să lucreze pe căi pieziţe, în detrimentul partidului.

Acestora dacă nu le place n'au de cît să plece din partid să se ducă acolo unde cred că e mai bine şi să ne lase pe noi să lucrăm în pace. Noi nu vom satisface nici odată interesele personale ale unora. Le-o spunem verde'n faţă să plece.

D. Stoicescu ia cuvîntul şi spune că în partid nu există nemulţumiri personale, ci se protestează în contra nesocotinţei unei părţi a partidului.

Noi n'am grupat nemulţumiţi, şi faceţi foarte rău că interpretaţi rău acţiunea celor ce-i numiţi nemulţumiţi. Ei nu vor să lucreze contra, ci pentru interesul partidului, dar nu vor să îngădue ca să fie nesocotiţi.

D. Ionel Brătianu ia din nou cuvîntul, se arată din nou foarte violent şi zice că d-sa *ştie şi a înţăles prea bine ce vor nemulţumiţii.* **Poftele lor,** *o repet,* **nu le putem satisface.** *Şi iarăşi o repet, dacă au de gînd să continue cu această atitudine,* **mai bine să ne lase şi să plece din partid.**

Dacă aşi şti că s'ar căuta să se satisfacă poftele acestora, atunci vă declar, **că aşi fi gata să mă retrag în viaţa privată.**

D. Emil Costinescu spune că, probabil reformele agrare au fost acele care au produs nemulţămiri. Trebuie, însă, să se recunoască că reformele erau absolut necesare şi datoria partidului liberal e ca să se organizeze şi să fie unit pentru ca reformele să poată fi puse în aplicare. Alt-minteri vor veni conservatorii care vor distruge ceia-ce noi am făcut.

In urmă s'a ales un comitet compus din d-nii: P. S. Aurelian, M. Ferekide, Costescu-Comăneanu şi Procopie Demetrescu, care să se ocupe cu chestia reorganizărei politice a Capitalei.

LOTERIA

Bucureşti.—Iată numerile care au eşit la tragerea clasei a VI-a a loteriei statului.

Astăzi au cîştigat:

5000 lei No. 56271.

2000 lei No. 16732, 5138, 5287, 28304, 21852.

1000 lei No. 5024, 8441, 21831, 24473, 17095, 56290.

500 lei No. 2068, 43234, 29675, 24943 33211, 12466, 5971, 47222, 3873, 12876, 1780, 18098, 7717, 14172, 23161, 11914, 30729.

200 lei No. 2, 45, 20, 971, 351, 714, 852, 1457, 1232, 206[illegible], 2067, 2095, 2570, 3047, 3449, 4085, 4250, 5024, 5059, 5021, 5384, 6464, 7067, 7200, 8240, 8045, 9180, 9140, 9030, 10046, 10003, 10055, 11011, 11107, 12055, 13009. 13091, 14091 14068, 15007, 17024, 18011, 18020, 18065 19102, 20034, 20004, 20027, 21061, 22097 23065, 25014.

Inaugurarea unui muzeu

Bucureşti. — Astă-zi dimineaţă s'a făcut inaugurarea muzeului de ştiinţi naturale, la şoşea.

M. S. Regele, Principii moştenitori, d. Sturza, d. Vintilă Brătianu, d. Kalinderu şi doctorul Istrati—au luat parte la solemnitate.

Doctorul Antipa, directorul Muzeului, a ţinut o cuvîntare ocazională.

Inspecţie regală

Bucureşti.—M. S. Regele va pleca Marţi la Tîrgovişte în inspectarea şcoalei de Cavalerie.

Linia Hărlău

Bucureşti.—Ministrul lucrărilor publice a făcut un adaus de 110.000 lei pentru construirea liniei ferate P-Iloaie-Hîrlău.

Ploi mari in Ungaria

Bucureşti.—Din Pesta se comunică: în toată Ungaria cad ploi mari însoţite de furtună.

Imprumutul Spiridoniei

Bucureşti.—In „Monitorul" de astăzi se publică decretul prin care Epitropia sf. Spiridon din Iaşi este autorizată să contracteze, la casa comunală şi judeţană, un împrumut de 400,000 lei, cu 4 jum. la sută, din care va întrebuinţa 300,000 lei pentru lucrările de restaurare ale clădirelor „Maternităţei" şi 100,000 lei pentru lucrări la băile Slănic.

Arestări

Lisabona. — Poliţia a arestat mai mulţi indivizi cunoscuţi pentru ideile lor înaintate,

Aceste arestări sunt în legătură cu recentele evenimente.

Afacerea Dreyfus

Cercetările.—Instrucţia.—Ce spune Dreyfus.—Ce spun martorii.

Paris.—Judecătorul de instrucţie a ascultat depunerile maiorului Dreyfus şi ale soţiei sale.

Din aceste declaraţiuni rezultă că Dreyfus a zărit la un metru în faţa lui pe numitul Gregory ochindu-l cu un revolver. Instinctiv Dreyfus a pus mîna în faţa pieptului. Primul glonte l'a speriat numai; al doilea l'a rănit mai serios lîngă cot.

Locul unde se găseşte proiectilul nu a putut încă fi determinat; judecătorul a numit 2 medici experţi.

*

Paris.—Judele de instrucţie a audiat mai mulţi martori, între care pe Mathieu Dreyfus şi poliţistul Monquin.

Aceştia cred că al doilea glonte tras asupra lui Dreyfus de Gregory a rănit pe maior. De alt-fel în mîneca hainei s'a găsit urma unui glonte, iar medicii au constatat o puternică contuziune la umăr, care poate să fi fost produsă de primul glonte.

Acesta a fost găsit într'un masif de flori din jurul catafalcului lui Zola.

S'a ordonat percheziţiuni la domiciliul lui Gregory.

Escursia de la Constantinopol

Constantinopol.—Membrii Camerilor de comerţ din Romînia sosiţi aci în escursiune au fost primiţi în chip cu totul deosebit de autorităţile turceşti.

O deputaţiune a asistat la Selamlîk. Sultanul a trimes o delegaţiune cu salutările sale.

Congresiştii au putut vizita grădinile de la Ildiz Kiosk, grajdurile Sultanului şi fabrica de porcelan.

Situaţia la Samos

Constantinopol.—Ştirea după care un vas ar fi declarat trupe în Samos şi că prinţul Kopassis ar fi fost destituit de populaţiunea este falsă.

Se afirmă că prinţul de Samos va primi rangul de revizor şi va fi înlocuit de Constantinidis-paşa.

Oraşul Vathy a suferit puţine stricăciuni în urma bombardărei.

Din camera franceză

Paris.—Interpelările anunţate cu privire la recentele evenimente se amînă cu 435 voturi contra 94 pe Joui, in urma declarărei preşedintelui consiliului d. Clemenceau că nu are încă toate documentele spre a putea răspunde interpelărilor.

Extrema stînga protestează cu excitaţiune.

O voce strigă „Trăiască asasinii!"

De închiriat o cameră mobilată în str. Albă No. 27.

Dr. D. FRUHLING
fost intern de Spital
Stabilit în strada Lozonschi 8
Consult. 9—11 a. m. şi 2—5 p. m.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES

GARIEL 2me quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f 55
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 4 50
Porte-Bou ellies, pour 2 à 3 Places..... 7 »
[illegible] fermant

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurări

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar Lei 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.00.0000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

— REPRESENTANŢA GENERALA: STRADA KARAGEORGEVICI No. 3 —

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceast branşă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* farmacii

GRILLAGES 1 m. de haut. en extra 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

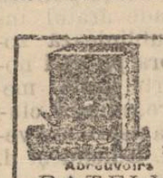

FONDOIR

Prix 6f50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŭ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci aní a demonstrat că Eléxirul Guíllié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI.
BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE
şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 444.—IAŞI, Marţi 27 Mai 1908

Opera d-lui Toma Stelian

In fine, marea operă legislativă a d-lui Toma Stelian „*Legea judecătoriilor de ocoale*“ a fost pusă în aplicare. Ceia ce era de prevăzut s'a şi întîmplat. Imposibilităţile ei practice puse în lumină cu ocaziunea discuţiunilor ce au avut loc în parlament, s'au transformat în adevărate monstruozităţi, odată cu punerea ei în aplicare. De altfel, dintr'o lege născută moartă, nu putea sá iasă de cît un avorton. Căci, nu din biuroul de avocat al unui ministru poate eşi la lumină o lege care să îndrumeze pe baze solide, şi să rezolve în mod practic şi echitabil, grava problemă a justiţiei săteneşti.

Se cere o cunoaştere profundă a vieţei şi moravurilor ţăranilor noştri, se cere un studiu îndelungat şi profund asupra conflictelor vieţei sociale şi economice de la ţară, pentru a ne putea erija în reformatori ai legiuirilor relative la felul cum trebueşte distribuită justiţia la ţărani.

Se pune deci întrebarea: d. Toma Stelian a avut această pregătire absolut necesară pentru alcătuirea unei legi care să reguleze împărţirea justiţiei la ţară?

Adunat'a d-sa vre-un material pregătitor după care să se călăuzească în delicata chestiune a modificărei unei stări de lucruri existente, dovedită a fi rea, transformînd'o într'o altă stare mai bună? Nici în expunerea de motive ce însoţeşte legea, nici în răspunsurile sale date oratorilor parlamentari cari au combătut legea, nu vedem nici o urmă a vre-unei anchete făcute sau a vre-unui material adunat, pe baza căruia d. Toma Stelian să fi alcătuit proiectul său de lege. E în adevăr surprinzător cu cîtă uşurinţă se pregătesc sub guvernul liberal cele mai importante legi menite de a garanta cel mai sacru patrimoniu al celei mai numeroase populaţiuni a ţărei: libertatea, cinstea şi averea sătenilor noştri.

Cîteva zile sau săptămîni de vacanţă petrecute la Sinaia, între o recepţie diplomatică sau o escursiune pe Caraiman, şi legea judecătoriilor de ocoale a fost gata.

Căci se ştie de toţi, că marea operă legislativă a d-lui Toma Stelian, a fost pregătită în vacanţa anului trecut, pe cînd ministrul justiţiei îşi făcea vilegiatura la Sinaia, fără ajutorul nici unui material adunat, şi fără nici o anchetă făcută în cauză asupra doleanţelor ţăranilor cu privire la nemulţumirile şi tînguirile lor asupra justiţiei ce primeau anterior legei actuale. Numai aşa se explică lipsurile şi inconsecvenţele acestei legi, numai aşa se lămuresc contradicţiunile şi insuficienţele ce noii judecători le observă la fie care pas în intervalul de două săptămîni numai de la aplicarea acestei inaplicabile legi.

Nu mai vorbesc de imensa lărgire de competenţă ce s'a dat judecătoriilor de ocoale actuale, lărgire de competenţă care, după cum vom demonstra într'un viitor articol, va face imposibilă, materialmente, aplicarea serioasă a acestei legi, prin înmulţirea enormă a afacerilor civile şi penale, care vor remînea nerezolvate.

Insăşi cestiunea judecătorului ambulant, admisibilă şi bună în principiu, devine o nouă imposibilitate materială prin felul greşit cum d. Toma Stelian ştie s'o regulamenteze. Cu drept cuvînt, d. Take Ionescu, în admirabila sa cuvîntare din parlament, prin care a pus într'o vie lumină marile cusururi ale acestei legi, spunea că ea este un organism ce nu poate trăi.

Şi de sigur că nu va trăi.

Va fi de ajuns numai cîte-va luni, spre a se face o dureroasă experienţă de imposibilitatea aplicărei ei în mod normal şi folositor pentru ţărănimea noastră. Şi unul dintre acei cari în curînd se va convinge de acest adevăr, va fi chiar autorul legei, d. Toma Stelian.

Lascar Antoniu

Debutul unui şef

Intrunirei comitetului executiv al partidului liberal—nu-i s'a dat nici o importanţă de către acei chemaţi să vie să „organizeze partidul“. Cu senatori şi deputaţi de Ilfov, cu consilieri judeţeni, consilieri comunali şi miniştri—abea cinci zeci— şi cifra o luăm din *Voinţa Naţională*, au luat parte la şedinţă.

Dar întrunirea, ori cît de rece, ea a fost primită de cei chemaţi, a avut un moment politic foarte important: d. I. I. C. Brătianu, faţă fiind d. Sturza, a vorbit ca şef al partidului liberal.

D. Sturza şedea acolo ca un fel de prinţ minor pentru care lucrează cuvenita locotenenţa. Primul ministru, în vorbirea sa, s'a arătat în noul seu rol de sălbatic, a protestat contra obiceiului ca miniştrii să acorde audienţe, să stee de vorbă cu lumea şi a preconizat, în mod fin-ironic, crearea unui minister al audienţelor publice, iar în mod serios a zis că acei cari au treabă cu sfetnicii tronului—să le scrie. Vorba aceea: „să-mi scrii“!

Pe cînd d. Brătianu a fost grav. Cu un gest eroic a deschis uşile şi a zis că cui nu-i place, cine ie nemulţumit, să plece. Nici nu s'a gîndit d. Brătianu la situaţia din partid şi la eventualitatea că dacă ar fi să plece cui nu-i place, partidul creiat de Ion Brătianu, care avea obiceiul să poftească înăuntru, s'ar reduce la o biată grupare.

De-a fost socotit în vorbele pronunţate sau nu—va vedea în viitor d. Brătianu. Dar a vorbit în şef, căci asemenea gest îndrăsneţ cade în atribuţia şefului.

Şcoala ie a d-lui Sturza. D. Brătianu care ar fi avut chemarea să modernizeze obiceiurile sclave întronate de d. Sturza, a anunţat că şi le aproprie întocmai. Căci sistemul expulzărei, care a fost regulamentat de Ion Brătianu ca o pavază contra romînilor ardeleni, acest sistem l'a transplantat d. Sturza ca pavază contra celor din partidul liberal şi d. Ionel Brătianu ţine la sistem, ba chiar îl înăspreşte.

Debutul oficial al d-lui Brătianu ca şef al partidului liberal, n'a fost fericit.

Mai nimerit ar fi fost dacă debuta cu un apel la pace şi la frăţie.

D. Brătianu ar fi trebuit să deschidă porţile partidului liberal în mod ospitalier—dar le-a deschis violent.

Rezultatul se va vedea.

Incendiul de eri

Un incendiu groaznic a prefăcut în cenuşe un întreg cuartier din strada Halei. Nu zidiri moderne au fost mistuite de flacări, ci una din vechile mărturii ale Iaşului de altă dată, mărturii de vremuri îmbelşugate, au perit consumate de foc.

Strada Halei a fost altă dată un centru important al vieţei comerciale a Iaşului. Cine a cunoscut-o cînd era în floare şi cine şi-a dat seamă de continua ei decădere, de mersul tot înapoi al negoţului, începînd cu trunchierii bogaţi, cu bulgarii, cari, din toamnă până 'n iarnă, cărau bani în ţara lor—şi mergînd până 'n jos la precupeţii cei mari, cari şi ei erau bine situaţi—cine şi-a dat seamă de dispariţia tuturor acestora şi de dispariţia întregului negoţ—acei ştiu cît de mult a mers îndărăpt negoţul ieşan.

In vale din strada Halei, în strada de Jos, era cartierul principal al marilor bogataşi, de pe urma cărora n'a mai rămas nimic.

Din casele cari au ars ieri, acea care se numea altă dată a lui Pogor, a fost cea mai principală. Băcani, cîrciumari, toptangii de seamă, aveau negoţul lor în dughenile acelea—şi după ce, rînd pe rînd, a fost treaba sindicului să lichideze toată sărăcia lor; după ce şi proprietarul caselor s'a dus d'intre noi om sărac—a venit focul nemilos să mistuă până şi amintirea unui trecut, care vorbea de bogăţia de eri al unui oraş astă-zi în decădere.

Şi ace cari au văzut ieri arzînd mărturia aceea de pe urmă şi şi-au adus aminte de ce era odată careul acela de case—au rămas dureros impresionaţi văzînd cum, spre a înăbuşi focul colosal, oamenii cărau apă cu cofele, căci era prea puţină ca s'o fi pus în săcăli.

E un oraş durăros de sărac acela, care n'are nici apă suficientă ca să stingă un foc mare.

„Takismul liberal“

Un ziar liberal este, se zice, autorizat să declare că la consfătuirea comitetului central, d. Brătianu—nu Vintilă—a făcut următoarea în adevăr senzaţională declaraţie: „*guvernul* nu va lăsa nici odată să se creeze, alături de takismul conservator—un takism liberal.

Guvernul nu va lasa. Căci partidul liberal — săracul — n'are nici o chemare. Toată puterea rezidă în guvern.

Dar ce este takismul conservator şi ce-ar fi takismul liberal? Ziarul liberal nu explică acest mister şi nici nu era nevoe s-o facă, căci prea ie perfidă insinuarea ca să mai fie nevoe de tălmăcire.

D. Brătianu, care a lansat sensaţionala declaraţie, face parte din acea asociaţie politică pentru care aşa zisul takism, adecă partidul conservator-democrat, se presintă ca un periculos concurent. Domnului Brătianu 'i-e groază de takism liberal, dar ceea ce d-sa înţelege prin aceasta, a fost şcoala părintelui seu, care a irosit banul public, a creat dinastii de Caradale şi şi-a format partidul pe piedestalul celei mai deochiate corupţii.

Iar d. Ionel Brătianu, care va veni şef al partidului liberal pe baza acelei corupţii, care este, în politică, un simplu fecior de bani gata, fără merite osebite, fără de nici un talent bine pronunţat — d. Brătianu nu vrea să se formeze un takism liberal, ci preferă un fel de naţional liberalism anarhic, o domnie a nihilismului, o corcitură din social-democratism cu banditism.

D. Brătianu — al cărui tată a tolerat crime şi asasinate — şi care vorbeşte cu atîta dispreţ de takism, ar trebui să-şi motiveze dispreţul şi să ne opuie brătienismul pe cealaltă coloană. Voim să cunoaştem opera acestui mare bărbat politic, să-i cunoaştem programul politic, să-i citim discursurile, să cunoaştem tratatul de morală politică al cărei autor este — ca să vedem dacă nu întîmplarea că a fost fiul lui Ion Brătianu—ci meritele—îl indrituiesc s'o iee aşa de sus.

In tot cazul am dori să ni se explice de ce, în ţara aceasta, se vorbeşte atît de mult de takism şi atît de puţin de brătienism?

CATE-VA NOTE

La înălţătoarea întrunire a comitetului executiv liberal din Bucureşti, d. Brătianu a făcut, privitor la legile agrare, o peroraţie muzicală foarte distinsă: „nu s'a auzit încă nicăieri să se cînte marşuri funebre batalioanelor trimise la asaltul unei cetăţi“.

De aceea, ori unde se presintă inspectorii pentru izlazuri, ei sunt primiţi cu „huideo“—o notă ce nu figurează—ce-i dreptul—în nici unul din marşurile funebre ale lui Chopin.

*

Telegramă din Constantinopole a *Viitorului*:... „apoi congresiştii *vizitează* selamlîcul şi grajdurile Sultanului“.

Ar fi preferat, fireşte, ca simplă chestie de studiu, să fi vizitat haremul—căci ori cît de bine ar fi informat *Viitorul*, selamlîcurile nu se vizitează, ci la ele se asistă.

*

Din romîneasca *Ungariei*: „de vînzare o casă care este insărcinată cu trei mii fiorini“.

Interesant monstru—casa acea de la Cluj!

*

D. D. Sturza, din pricina căruia cel de al noulea minister nu-şi poate găsi stăpîn, a preconizat, la întrunirea comitetului liberal, crearea unui al zecelea minister: „al audienţelor publice“.

Acel minister va fi pro domo sua, căci este sigur că va fi încredinţat maiorului Sturza, care a dat atîtea dovezi că este un bărbat care ştie a sta de vorbă cu lumea—dar de departe.

*

Cauza şi efect.

In urma faptului că opt zeci şi opt de cîrciumari din Iaşi au fost daţi în judecata juraţilor pentru calomnie prin presă, o cunoscută cîrciumă cu firma „la libertatea eternă“, s'a preschimbat în „la libertatea Presei“.

*

D. Lecca Haralamb, care a corectat pe Shakespeare, pe Dumas fiul şi pe Caragiale—rămănînd, totuşi, el însu-şi, un incorigibil, afirmă că o traducere a sa a fost pusă la rezon şi de d. Davila, dar prin—concesie. Dacă ie vorba că d. Lecca ie galantom în concesii, ar putea face una mare, foarte mare, teatrului din Iaşi: să prescurteze durata contractului, precum prescurtează piesele altora.

*

Cu privire la furtul comis în tezaurul ministerului de finanţe, ziarele publică un comunicat prin care se spune că furtul nu s'a putut comite în tezaur de oare ce acesta se deschide cu două chei osebite, nu cu una.

Cu alte cuvinte cine-va îşi poate procura o chee ca să deschidă o ladă de fer—dar două chei diferite—asta ie imposibil după comunicatul oficial.

Asupra groaznicului incendiu de ieri, Duminecă, publicăm o bogată dare de seamă în pagina II a numărului de astă-zi.

OAMENI ŞI LUCRURI

PE STRADA

La o respintene trecătorii se strîngeau mereu, atraşi de zgomot. Scena era într'adevăr vrednică de văzut. Sergentul de stradă primise ordin să adune sacagiii şi să-i aducă la foc, unde era o grozavă lipsă de apă. Şi cel dintăiu sacagiu pe care pusese mîna se arătà foarte îndărătnic. O adevarată luptă se încăierase între reprezentantul ordinei publice şi nenorocitul de apar, de partea căruia se dase şi un număr de trecători. Urcat pe micul său cotiugar, rezemat de saca, omul strîngea hăţul, cercînd din cînd în cînd să pornească ori să imboldească căluţul; dar sergentul pusese mîna pe căpăstru şi-l ţinea strîns, în timp ce sfada urma, tot mai violentă.

La cotiuga cea mititică era înhămat un căluţ slăbănog, roib, cu nişte ochi blînzi, suferinzi, dornici par'că de hodină, — o mîrţoagă de cal ce de-abia îşi tîra zilele şi care acum sta colea, înfipt în mijlocul străzii. Clătină cînd o ureche, cînd cealaltă, par'că i-ar fi fost necaz de cearta oamenilor şi în timp ce stăpînul, furios, trăgea hăţurile, arzîndu-i pe spinare cîte o lovitură de vargă, iar gardistul—drept răspuns — strîngea sălbatec de căpăstru, sărmanul animal, speriat, îşi umfla nările, scotea limba uscată de sete şi dornică de un strop de apă.

Venea de departe, trăgînd anevoie sacaua verde, plină de apă. Acum, de dimineaţă, aerul ardea de năduf şi de ferbinţeală şi bietul roib în lipsă de mîncare ar fi dorit măcar o găleată de apă, dar cine se gîndea la un haram ca dînsul, păcătos şi urît!

Din depărtare un fum gros şi greu mirositor umplea aierul. Se părea că un vaier lung de jale străbătea văzduhul şi aducea ecoul unui dezastru ce distrugea multe locuinţi şi primejduia multe existenţe. Şi acolo, în primul loc, era lipsă de apă pentru a potoli furia flacărilor, pentru a opri întinderea unui incendiu ce luase proporţii peste măsură de mari. Aici era un biet nenorocit, osîndit să se hrănească pe urma sacalei de apă şi a mîrţoagei slăbănogite, căriia acum îi rupeau fălcile—hăţurile trase de-o parte căpăstrul dintr'altă parte. Dincolo era focul mistuitor, ici era focul unei nevoi mici, dar ce-i păsa proletarului de toată lumea cînd de lumea lui proprie el singur avea grija şi răspunderea! Ce-i zicea lui solidaritatea socială, cînd sacaua verde, dogorită şi ea de arşiţa soarelui arzător, era singurul său traiu şi acum în oraşul aprins de secetă, cu fîntînele uscate, cu cişmelele goale, de-abia găsia unde s'o umple pentru a se hrăni el, să'şi hrănească bietul cal, tovarăş de nevoie?

... Focul nimicitor ce părea a cuprinde oraşul, bătaia în jurul neînsemnatei sacale mi se păreau pagini triste din una şi aceiaşi carte a mizeriei acestui nenorocit oraş care de atîţia ani se sfîrşeşte într'un gemăt: lipsa de apă! **Rodion**

Origina luminărilor de ceară

IN BISERICA

Lumînarea de ceară de albine este adoptată în serviciul cultului încă de la începutul erei creştine, lumina lumînărei de ceară fiind considerată ca simbol al credinţei, iar nu ca lumina menită a risipi întunericul. Dovada o găsim în fie ce act religios, săvîrşit de preoţii şi Episcopiii Bisericii noastre.

Serviciile religioase în genere de şi sînt sevîrşite în mijlocul zilei, totuşi preotul nu poate servi fără arderea lumînării de ceară, pentru că precum am spus, lumînarea de ceară este simbol al credinţei, iar nu lumina menită a risipi întunericul; de oarece în mijlocul zilei şi la lumina soarelui nu este întuneric. Cei ce cred că în Biserici se poate întroduce lumina electrică, sînt sau ignoranţi, adică necunoscători ai tainelor religiei creştine, ori sînt eretici.

Să documentăm aceste afirmări.

In Liturgika, Dregătoria Preoţească a lui Isus Christos şi a Bisericii la capitolul idea despre Cultul Divin, iată ce găsim cu privire la lumânări:

„Lumînarea se întrebuinţează la cultul Dumnezeesc de la începutul creştinismului; după exemplul lui Isus Hristos, serbară ucenicii dimpreună cu Paul, frîngerea pîinei în Troada în casa cea de sus, fiind candelele aprinse şi nici o serbare religioasă nu se face altfel de cît cu lumînări şi candele aprinse.

Mai cu seamă nu putea să fi fost cultul Dumnezeesc lipsit de lumânări; pe timpul persecuţiilor, pe cînd creştinii nu se puteau aduna, de cît numai în secret noaptea şi în peşteri: Aseminea e mai presus de toată îndoiala că creştinii de timpuriu întrebuinţau lumînări în adunările lor, nu numai din motive de necesitate, ci din motive de mai mare solemnitate şi din consideraţiuni simbolice.

Noi ne simţim în interiorul nostru mai transportaţi, dacă festivitatea se săvîrşeşte departe de lucirea neturburată a soarelui şi mai dispuşi la pietate dacă ne adunăm într'o biserică luminată de splendoarea lumînărilor spre a înălţa rugăciunea noastră la părintele luminilor.

In genere din flacăra luminei sfinte, sclipeşte o plăcere proprie, contribuind foarte mult de a ne smulge, aflîndu-ne într'o Biserică, din grijile, cugetările şi simţurile cele de toate zilele şi a ne transporta cu simţurile şi cugetele noastre şi rugăciuni mai înalte supranaturale.

In fine lumînarea prin calităţile şi efectele sale însamnă mistere, adevăruri Dumnezeeşti şi supranaturale.

Lumina naturală, schimbă faţa întregei creaţiuni vizibile, ea e simplă curată şi multiplică lumea, fără ca să scadă; fără de lumină e natura lipsită de viaţă, e rece, deşartă, învălită în întuneric, nevizibilă, nefructuoasă, prin ea totul se luminează, încălzeşte, înviorează, curăţeşte. Lumina simbolisează lumina cea eternă, sorgintele luminii şi a vieţii, pe Isus Hristos.

Ea simbolizează lumina credinţii adevărate, speranţa, amoarea, viaţa, bucuria, veneraţiunea şi adoraţiunea, arătîndu-ne că şi noi înşine, sîntem şi trebuie să fim fii ai luminei, iar materia lumînărei e din vechime ceara şi untul de lemn; parte din causa curăţeniei ei şi parte din causa însemnării simbolice a acestor materii. In special ceara se strînge de albine, din cele mai curate şi mai aromate flori şi de oarece albina o culege din aceste flori „se privea de cei vechi ca tipul virginităţii; pentru aceia simbolizează ceara Corpul lui Isus Hristos, fructul corpului Sf. Maria, a virginei celei pline de miresme, a tuturor virtuţilor“.

Lumînările se pun în candelabru sau în sfeşnice de lemn, de piatră, metal, uneori de argint, de aur şi uneori în felinare de lemn; deosebită însemnătate au în biserică sfeşnicile cu o lumînare, 2, 3, 7 şi 12 ori cu 24 şi sfeşnicile cu o lumînare (prichiru) însamnă unitatea Sf. Treimi, sfeşnicul cu 2 lumînări (dichirul) însamnă 2 firi a lui Isus Hristos, cele cu 3 (trichiru) însamnă cele 3 feţe Dumnezeeşti. Cele cu 7 însamnă cele 7 daruri ale Sf. Spirit, cele cu 12 însamnă ceata apostolilor. Sfeşnicile cu cîte o lumînare se aşează pe Sf. masă, (jertfelnic) cîte cu 2 sau 3 lumînări, se aşează pe Sf. masă, adeseaori şi cu mai multe lumînări, se aşază tnaintea Sf. icoane.

Cupola naosului Bisericei se luminează cu multe lnmînări, formînd un cerc care se atîrnă sub cupolă numindu-se la Greci Xopos, la noi policandru.

Lumînările ce se întrebuinţează la săvîrşirea tainelor au diferite însemnări:

Cele de la botezuri, dela cununie, însamnă curăţenia moravurilor, dela înmormîntare, lumina eternă. Dela Paşci, lumina ce a strălucit în mormîntul Mîntuitorului.

La Evrei, lumina a fost luată ca simbol în Judaism încă din timpurile cele mai vechi. Menorah din templul din Ierusalim ardea cu unt de lemn, după biblie şi talmudul (tract. Sabath Cap. II) prefera pentru lumina de Sîmbătă, sărbători şi Hanuca unt-de-lemnul. „După Sulchan Aruch (codicile religios al Evreilor). Uzul este de a se întrebuinţa pentru Iom-Kipur, serbătoarea reconcilierei ziua ertărei păcatelor, luminări de ceară".

Rezultă dar, în mod evident, că cerinţa cultului creştin este că luminarea care arde în biserică sau în afară de biserică, la diferitele ocasiuni ale cultului, este lumina simbol al credinţei, şi acea lumină nu poate fi produsă de cît prin materia primă, ceara de albine, ori pentru candele prin materia untul de lemn de masline. Adepţii religiei lui Hristos, primii creştini, în peşterile în care se întruneau pentru a pune bazele liberalei, moralei şi sublimei religii creştine, se serveau de lumina candelelor cu untul de lemn, ca şi candelele fecioarelor care aşteptau pe mîntuitorul în templu şi de luminarea de ceară de albine, care nu numai că nu infecta aerul catacombelor, dar se lipeau cu uşurinţă de zidurile catacombelor, pentru a lumina calea adepţilor credincioşi ai sublimelor precepte, propagate de Isus Hristos, fiul teslarului din Nazaret.—Atît pe cît sîntem un popor liber şi pe cît avem o religie, ba încă o religie aşa de morală, umanitară, ospitalieră şi superioară ca a noastră, datori sîntem a o respecta pe deplin şi în toate amănuntele sale, ea fiind călăuza cea mai bună a omului urmînd chiar calea progresului. Dar în afară de aceste consideraţiuni de ordin spiritual, sunt şi consideraţiuni de ordin economic şi social care se află în strînsă legătură cu fabricaţia şi comerciul luminărilor de ceară.

Ceara este un produs, nu este un fabricat Cultura albinelor a fost în ţara noastră un mare şi important izvor de bogăţie. Hrisoavele Domneşti ne confirmă acest lucru prin constituirea prisacelor ca avere de donaţie pentru aşezemintele de bine-facere; actele vechi, ne arată că prisacele de albine formau averea de zestre la măritare, chiar în clasa sătenilor, ştiubeile cu albine şi vitele formau zestrea de căpitenie a fetelor la măritare. Comerciul nostru de export, se răzima pe un însemnat articol al exportului: mierea, care se vindea cu preţ bun în Austria, pînă la data cînd Ungaria a luat locul pieţelor noastre de desfacere, din cauză că parafina importată din Germania şi Austria, stearina importată din Olanda şi Belgia, a luat locul cerei în fabricarea luminărilor, şi de aci, s'a născut părăsirea culturei albinelor dela noi şi fatalmente, perderea unui însemnat isvor de bogăţie naţională.

Pe de altă parte, fabricarea luminărilor de ceară a rămas în mare parte ocupaţiunea esclusivă a romînilor. Streinii care fabrică luminări pentru cult, fabrică numai luminări falşificate, pentru că ei n'au ca romînii şi cultul cu respectul lui, ei sunt împinşi numai de dorul profitului, fără a se gîndi că e o profanare a înlesni introducerea în serviciile religioaso a materiilor murdare ca parafinul, stearinul, colofoniumul, care în timpul arderei exală pe lîngă miros greoi şi fumul care murdăreşte picturile, vătămînd şi sănătatea servitorilor altarului ca şi pe acea a credincioşilor.

In chestiunea luminărilor de ceară, ţinînd samă de origina şi însemnătatea lor, e de dorit ca autorităţile bisericeşti să intervină a se adopta părerea Episcopului Melhisedek, care prin memoriul său, cerea ca dreptul de a fabrica luminări de ceară să fie acordat prin lege numai Romînilor.

G. D. Şerban.

Litere-Ştiinţe-Arte

— —

A apărut „Biblioteca Politică" No. 3, tratînd despre Ion Brătianu. Biblioteca Politică este o publicaţiune folositoare şi venită la vreme într'un timp cînd se face prea multă politică. Cîţi nu vorbesc de Ion Brătianu, cîţi nu-l numesc marele om de stat şi totuşi cîţi cunosc faptele lui, viaţa lui.

Biblioteca Politică dă în acest număr tot ce este necesar de cunoscut de orice om cu cunoştinţă de carte despre Ioan Brătianu.

Biblioteca a mai publicat două numere despre Alexandru Lahovari şi despre generalul Florescu.

Recomandăm călduros publicaţiunea, mai ales că e foarte ieftină. (30 bani numărul).

*

A apărut „Cultura Romînă", numărul pe Mai 1908 cuprinzînd articole de I. Găvănescu, Ioan Nicolescu, G. Macovei, E. Revent; anchete, note etc.

*

Edmond Rostand s'a ocupat în ultimul timp esclusiv cu pregătirile pentru premiera nouei sale lucrări de teatru „Chantecler" care va avea loc negreşit la începutul stagiunii viitoare pe scena teatrului Porthe-Saint-Martin.

In rolurile principale vor apare cei doi Coquelin, d-nele Leriche şi Mellot.

*

Ziarele pariziane se arată acum foarte impresionate de sfîrşitul trist al fostului cîntăreţ celebru Paulus, mort în absolută mizerie.

El inventase odinioară ceeace ce se cheamă „la chanson dansée" şi era autorul unui înfinit număr de spirituale actualităţi şi canţonete.

Intre altele Paulus contribuise mult la celebritatea generalului Boulanger prin melodiile sale asupra „frumosului general" şi el cu drept cuvînt se mîndria într'un cîntec:

Moi, j' faisais admirer
Le brav' général Boulanger.

*

Guy de Maupassant e la ordinea zilei prin aniversarea morţii sale.

Cu această ocaziune se anunţă că locul de naştere al marelui romancier nu e Fécamp, ci Tourville-sur-Arques, arondismentul Dieppe. Maupassant s'a născut la 5 August 1850.

*

După o lungă aşteptare America îşi are pictorul său celebru. E un peysagist Horaţio Walker care redă cu emoţiune şi sinceritate peisagiile americane. Canadian de origină, Walker se trage propriu zis din ţărani normanzi. Viziunea lui simplă şi directă pentru priveliştile naturei i-a adus porecla măgulitoare de „Millet american".

*

O universitate fără studenţi—iată ce a fost în cursul anului 1907 universitatea din Varşovia, deşi corpul profesoral se compunea din 36 profesori, 23 docenţi, pe lîngă că avea 20 de catedre încă neocupate la diferitele facultăţi. La 1 Ianuar 1907 universitatea numără 14 studenţi şi un audient. Cum însă a fost închisă în tot timpul anului pentru dezordine acei 14 studenţi n'au urmat nici un curs, măcar că cheltuelile de întreţinere şi salariile s'au urcat în acel an la 388816 ruble!

Marele incendiu din Strada Anastasie-Panu

La casele lui Bergher.—Cum a luat naştere focul.—Focul se intinde în două părţi.—Panica.—Numeroase prăvălii în flacări.—In strada Anastase Panu.—65 de familii pe drumuri.—Ajutoarele pompierilor.—Două accidente.—Focul se încinge din nou.—Localizarea.—Pagubele.—Anchela.

De mult nu s'a văzut în Iaşi un incendiu atît de mare, care să se întindă cu atita repeziciune, cum a fost cel de eri din strada Anastase Panu, incendiu care a durat de la 7 dimineaţa şi pănă 'n noapte şi care a distrus un centru comercial, lăsînd pe drumuri numeroase familii.

Acum 32 de ani, un puternic incendiu distruse, tot în acel loc, casele numite Pogor, incendiu care fiind alimentat de un vînt puternic, a distrus atunci mai multe prăvălii şi biserica Sf-ta Vinere, pe locul căreia s'a rîdicat în urmă un monument.

De data aceasta incendiul a fost şi mai mare şi pagubele cauzate sunt colosale.

*

Focul a pornit de la casele cu No. 4 din strada Halei, locuite de Herşcu Bergher. Pe la 7 ore dimineaţa, sergentul observă că latrina acestor case, care se afla în fundul ogrăzei din spre strada de jos, e în flăcări. Dădu numai decît de veste locatarilor, care încearcă să localizeze focul.

Flacările, însă, care distruseseră deja latrina, s'au întins cu repeziciune la o lemnărie a caselor lui Solomon Ţalic, zaraf, din strada de jos No. 16, şi, in foarte scurt timp, cele două lemnării din acele case, precum şi paravanul şi bucătăria, fură cuprinse de flacări.

Cum se stîrnise un vînt, focul se întinse atît în partea dinspre strada de jos, cît şi în partea din spre strada Anastase Panu.

*

O mare panică şi învălmăşală se produse printre locatari, care se vedeau ameninţaţi a fi cuprinşi de flacări şi se grăbeau să-şi salveze avuturile.

Intreg corpul de case de la No. 4 din strada Halei, de unde pornise focul, era acum în flacări. Cea mai mare parte din locatari au reuşit să salveze lucrurile de prin casă, însă orice măsură de a împiedeca propagarea flacărilor, era zadarnică.

Numitele case erau locuite de: d. Em. Socor avocat; I. Moscu, bulgar; S. Rotemberg, voiajor; David Godfried, contabil; Ichil Kahane, magazioner şi preotul Constantin Dinescu de la Mitropolie.

De la casele cu No. 4, în mai puţin de o jumătate de oră, focul s'a întins înspre strada de jos, cuprinzînd casele cu No. 14, care erau locuite de: d-na Ana Creps, Riven Iosef precupeţ şi Iohan Şandru meseriaş.

S'au avizat imediat autorităţile, precum şi cele două secţii de pompieri: din Toma-Cozma şi din Nicolina.

La faţa locului se adunase o lume imensă, din oraş veneau sute de oameni. Din cauza panicei ce domnea, precupeţii din hală au suspendat tîrgul. Locatarii de prin casele vecine se grăbeau să-şi salveze avutul, căci flacarile ameninţau să iee proporţii din ce în ce mai mari. Comercianţii se grăbeau de asemeni să-şi salveze mărfurile.

*

La faţa locului sosiră d-nii: Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, N. Gane, primarul oraşului, N. Leonescu, procuror general, Al. Zdrobici directorul prefecturei poliţiei, P. Fântânariu primajutor de primar, G. Kesim judecător de instrucţie, Livaditi procuror, V. Dan comandantul corpului de sergenţi, precum şi comisarii: Ştiubeiu, Argintoianu, Stamatopol şi Ştefăniu, ajutor de comandant.

Cele două secţii de pompieri, sosind la faţa locului, începură ajutoarele de salvare. Lipsa totală de apă făcea ca pericolul să se întindă.

Casele cu No. 4 din strada Halei, precum şi acele cu No. 14 şi 16 din strada de jos, erau aproape complect distruse şi pompierii, precum şi locatarii vecini au lucrat pentru ca focul să nu se întindă mai departe.

*

In schimb, însă, în partea cealaltă, din spre hală, flăcările se întindeau din ce în ce şi după ce au distrus atenansele caselor cu No. 33 din str. Anastase Panu, au cuprins şi casele de la acest număr. In etajul întăi de la aceste case era cîrciuma lui I. Blum.

Toate sforţările acestuia de a 'şi salva lucrurile din casă, precum şi vinaţurile din crăşmă şi din pivniţă, au fost zadarnice. Focul acum ardea din două părţi şi cum în ogrăzile caselor cu No. 33, 35 şi 37 din strada Anastase Panu erau diferite atenanse lemnării, paravanuri şi bucătării aşezate unele lîngă altele, flăcările le cuprinse, iar de la ele s'au propogat şi la casele respective, proprietatea creditului urban, cunoscute sub numele de casele Pogor.

*

Invălmăşala devenise şi mai mare iar bieţii comercianţi, care vedeau că flăcările ameninţă să se întindă şi asupra caselor locuite de ei, alergau în toate părţile pentru a 'şi salva mărfurile.

La orele 12, la amiază, flăcările cuprinse şi casele cu No. 33, 35 şi 37 din strada Anastase Panu, pornind de la cîrciuma lui I. Blum.

Aceste case erau locuite de I. Blum cîrciumar, Şulem Traubici, comisionar, I. Zwibel comisionar, Haim David bacan, Iţic Adler, magasin de galanterie, Blima Friedman magasin de mărunţişuri, Iancu Herşcu magasin de galanterie, Avram Olivenbaum, magasin de galanterie, A. Aronovici, magasin de galanterie, Buim Flügel magasin de fierărie, I. Iosub manufacturist, Solomon Lehrer pascar, Ana Marcu băcănie, Solomon Grinberg magasioner, Iancu Leib, magasin de galanterie, M. Hirschensticlărie şi porţelanerie, Iulius Witner voiajor, Anastase Trepcea, brutărie, Mendel Fedelsohn magasin de fierărie, N. E. Eisen voiajor, Andrei Barada băcănie şi Aizic Marcovici, magasin de galenterie.

Unii din aceşti 24 de comercianţi au reuşit să 'şi salveze parte din mărfuri. Ceilalţi însă n'au putut salva nimic.

*

O mai mare panică avu loc cînd se spuse că cărciumarul I. Blum, avea în pivniţă o mare cantitate de spirt, aşa că o explozie putea să aibă loc şi nenorocirea să fi fost şi mai mare.

Pompierii însă au desfăşurat o mare activitate şi au reuşit să scoată spirtul din pivniţă, aşa că nenorocirea a fost evitată.

In acelaş timp s'au luat energice măsuri ca focul să nu se mai întindă şi mai departe. Lîngă magasinul de galenterie al lui Aisic Marcovici, pînă unde se întinseseră flacările, sunt casele ce fuseseră distruse de marele incendiu de acum 32 de ani şi care acum abia se începuse a le reconstrui. Datorită numai întîmplărei această nouă construcţie n'a fost atinsă de flacări.

*

In partea cealaltă, din spre strada de Jos, unde focul distrusese casele cu No. 14 şi 16, cu atenansele lor, pe la amiază a fost localizat, aşa că locuinţele vecine care păreau a fi ameninţate, au scapat neatinse.

In schimb însă dincoace în strada Anastase Panu, cu toate ajutoarele pompierilor, focul se alimenta din ce în ce.

Un pompier, I. Humulea, care se afla pe un părete de la etagiul al doilea, de la casele cu No. 35 din strada Anastase Panu, a căzut jos căci păretele se dărămase. Bietul pompier a fost salvat de camarazii lui; el s'a ales însă cu cîte-va arsuri la cap şi pe spate. Humulea a fost trimes la farmacia din apropiere şi pansat.

Un alt accident a fost pe la 3 după amiază, cînd sergentul de pompieri V. Găină, care se afla pe o scară, tot la aceleaşi case, scara s'a rupt şi el a căzut jos, rănindu-se uşor.

*

După o muncă de mai bine de 11 ore, abia către seară pe la orele 6, pompierii au reuşit sa localizeze, în parte, focul.

In curtea caselor incendiate focul continua însă de a distruge atenansele şi a trebuit iarăşi multă muncă din partea pompierilor ca să localizeze şi aici.

*

Pentru moment Herşcu Bergher, din strada Halei No. 4, de la care pornise focul, a fost citat la poliţia de siguranţă spre a da relaţii asupra provenienţei focului.

*

Cum focul nu fusese bine localizat din timpul zilei, din cauza lipsei de apă şi datorită unui vînt ce a început să sufle aseară pe la orele 9, flacările au început din nou să se propage aşa că cele cîteva din clădiri care fuseseră distruse numai în parte, au fost distruse acum complect pînă la temelie.

De asemeni nişte lemnării, cari, de cu ziuă, fuseseră salvate ca prin minune, au fost acum distruse de flăcări.

Bieţii pompieri, care o zi întreagă au desfăşurat o necontenită activitate pentru localizarea focului, au fost nevoiţi să vie acum din nou să dea ajutor şi să iee măsuri ca flăcările să nu se propage şi mai departe.

Ei au lucrat toată noaptea, pînă azi dimineaţă la orele 5, cînd au reuşit să facă complecta localizare a acestui incendiu, care a lăsat pe drumuri 65 de familii şi a distrus un centru comercial.

*

După cum am spus la început, s'a constatat că focul a luat naştere de la latrina caselor lui Herşcu Bergher, cîrciumar din str. Halei No. 4.

De unde a provenit focul, nu se poate şti cu siguranţă.

Aci la crîşma lui Bergher, mai ales Duminica, încă de dimineaţă de pe la 4, se adună săteni precupeţi care vin cu mărfuri la hală şi care îşi aşează carele în ograda cîrciumei lui Bergher.

Se prea poate că vre-unul din aceştia, din imprudenţă să fi asvîrlit vre-un capăt de ţigară, sau vre-un chibrit aprins în spre latrină, care cuprindea numai lemn vechiu şi uscat.

Unii afirmă că focul ar fi fost pus, ceia-ce pare a fi mai puţin probabil.

Parchetul a făcut astă-zi cercetările cuvenite, luînd interogatorul locatarilor de unde a pornit incendiul.

Casele distruse erau asigurate la societăţile: „Dacia" şi „Naţionala".

Pagubele se urcă la aproape un milion.

Informaţii

— —

● „Afară din partid — nemulţumiţii"—amenintare pe care a strigat-o d. Brătianu în comitetul executiv, a devenit cuvînt de ordine între brătieniști.

Deputatul I. G. Duca publică în „Viitorul" de astăzi nn vehement articol în contra nemulţumiţilor, despre care spune:

...Dacă e vorba, însă, de nemulţumirile personale, de faptul că unii găsesc că nu se ţine îndestul socoteală de solicitările lor sau că nu li se încuviinţează onoruri la cari aspiră sau onoruri pe care le-au avut odinioară şi pe care alţii cred că nu le mai merită pe viitor, atunci un partid care se respectă şi care are ambiţia să determine evoluţia unei societăţi, are datoria, datoria imperioasă să curme asemenea apucături nesănătoase.

Şi, desigur că conducătorii actuali ai partidului liberal vor şti să facă această distincţiune.

De asemenea vor şti ei, ca şi partidul dealmintreli, să dejoace tactica acelora cari ar cerca să stabilească confuzii voite între aceste două categorii de nemulţumiri, spre a înveşmînta în haina frumoasă a nemulţumirilor de ordin general ticăloşia nemulţumirilor lor egoiste.

● Ziua de „Inălţarea Domnului" a fost sărbătorită cu o mare solemnitate la M-rea Neamtz, care'şi serba hramul.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei, asistat de un numeros cler.

La această solemnitate au luat parte peste 10,000 de ţarani, dintre care foarte mulţi veniţi din Bucovina.

După oficiarea slujbei religioase, I. P. S. S. a fost rugat să ţie o predică, în vederea secetei mari din anul acesta ce nu s'a mai vazut prin acele părţi.

S'a instalat o catedră în faţa mănăstirei, pe care s'a urcat I. P. S. S. Mitropolitul şi-a ţinut o frumoasă predică timp de o oră şi jumătate.

● O mare nenorocire s'a întîmplat alaltă-eri pe la 4 după amiază, la Vişoara lîngă pădurea Dumeşti, unde se lucrează la instalarea liniei aeriene a fabricei de cherestea.

Şase oameni care încarcau piatră, în nişte lăzi, pentru presarea sîrmei, au fost loviţi de trăsnet; doi din ei: Iordachi Panu şi D. A. Vadanei, cel dintăi din Păuşeşti şi celalt din Mădîrjac, au fost omoriţi, iar ceilalţi 4 s'au ales cu mîinele carbonizate.

D-rul Margoches s'a dus la faţa locului.

● Ministerul instrucţiunei a numit următoarele comisii, pentru supravegherea lucrărilor scrise ale absolvenţilor şi absolventelor de la şcoalele normale, care vor depune examenul de capacitate:

La şcoala normală din Iaşi: d-nii Valentiv Bude şi Romulus Ionescu; la şcoala normală de fete „Mihai Sturza": d-nii Sporea şi Vasile Cocuz. D. I. Mitru, directorul şcoalei normale din Iaşi, a fost numit la Craiova.

● **S. P. A.** — In şedinţa de Sîmbătă, cînd s'a constituit noul comitet activ al societăţei pentru protecţiunea animalelor, s'au luat următoarele deciziuni, ca program de acţiune pe vittor: ţinerea de conferinţi publice pentru propagarea ideei de protecţia animalelor şi sprijinul moral şi material, pe care fie-care ar trebui să dee societăţei pentru propăşirea ei. Propagandă prin publicitate, aşezarea de afişe fixe metalice, în diferite puncte ale oraşului, mai cu seamă pe unde sunt ra pe de urcat — conţinînd, în extenso, textul ordonanţei prefecturei de poliţie Iaşi, sub No. 12796 din 4 Decemb. 1904, culegerea de material literal pentru scoaterea unei broşuri cu maxime şi cugetări — relative la ocrotirea animalelor, care broşuri să fie împărţite printre şcolari; confecţionarea de medalii distinctive, care să fie împărţite ca recompense la sergenţii de oraş—şcolari etc.

Să se intervie la prefectura de poliţie în privinţa scoaterei din serviciu de la birji, camioane şi sacalele publice, a cailor improprii prin starea lor de sanatate, de a mai servi,—precum şi de a se reaminti ofiţerilor şi agenţilor de poliţie, dispositiunile din ordonanţa No. 12796 din 4 Decembre 1904—şi de ai invita la stricta lor aplicare.

DIVERSE

— Societatea funcţionarilor comerciali din localitate a intervenit la comercianţi ca să închidă magaziile dela orele 8 seara pentru a da posibilitatea şi funcţionarilor comerciali să se odihnească.

— I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei s'a reîn-

ŞEFUL

(Imitaţie după: «Sergentul»—de V. Alexandri)

— —

Pe drumul de costişe ce duce la Vaslui
Venea un şef, cu jale zicînd în gîndul lui:
Mai lungă-mi pare calea acum la *Ţibăneşti*
Aşi vrea să sbor şi nu pot, Juneţă, unde eşti?!...
. . . . . .
Şi bietul Şef slab, palid, purtînd drapelul rupt,
Şi 'n geamandan proecte ascunse de desupt,
Păşea, ducînd perduta nădejde de putere
S'o 'ngroape în castelu-i, ca pe o scump 'avere
Şi 'n ochii lui de sticlă adînci, rotunzi şi mari
Treceau lucioase umbre de Vanici legendari.
Şi Şeful venea singur pe drumul plin de soare
Cînd iată că aude fanfare sunătoare
Şi vede nu departe în faţă strălucind
Un corp de oaste mîndră din trei lupte venind.
Erau trei batalioane a gărzii democrate
Mergînd voios în ţară să împrăştie dreptate.
In frunte comandantul din lupte strălucite
Işi admira soldaţii, oştiri neobosite,
Şi inima în pieptu-i bătea cu foc, deşteaptă,
Căci el ştia, privindu-i, ce luptă îi aşteaptă.
De-o dată dă cu ochiul de sarbădul Romîn
Ce stase 'n loc, la umbră, sub un stejar bătrîn
Şi mult se minunează şi nici nu-i vine a crede,
Cînd crucea sf-tul *Petru* pe sînul lui o vede
— De unde vii străine?
— Vin tocmai din Craiova!
— Cum e acolo?
— Bine!
— Dar aste decoraţii cum, cine ţi le-a dat?
— Chiar gogomanii noştri şi „Prensul" îngîmfat
— Dar pentru care fapte?
— Ştiu eu!... Ci că drept plată,
C'am spart casa Vanicu şi apoi pe dată,
Luînd d'acolo steagul l'am prăbuşit în şanţ.
— Dar ce rang ai, voinice?
— Sunt Şef-de-dorobanţ!
Atunce comandantul dînd ordin de plecare,
Se întoarce la vitejii soldaţi şi zice tare:
„Mi-i milă de partidul ce are aşa şef
„Mai bine ar sta pe-acasă să coase la—gherghef.

1908 Maiu 22 **Hug.**

ors aseară în localitate venind dela mănăstirea Neamţ.

— Ni se atrage atenţiunea asupra faptului că acum, în cumplita secetă mai ales, se face o adevărata speculă cu apa.

Haznalele sunt ţinute închise şi numai dupăce suingiii primesc tradiţionalul bacşiş, le deschid.

Chemăm luarea aminte a celor în drept.

— Astăzi dim. d. Tancred Constantinescu, directorul lucrărilor de aducerea apei, a plecat să inspecteze lucrările de la Brăeşti.

— In ziua de 2 Iunie, va avea loc la Copou o sorbare populară organizată de societatea „Frăţia".

— Alaltă-eri după amiază, locuitorul Constantin S. Vasile din satul Zmeu comuna Sineşti, care se afla pe cîmp, a fost lovit de trăsnit şi omorît.

— Pe ziua de 1 Iunie se vor face cîte va schimbări printre agenţii fiscali din judeţul nostru.

— Examenele elevilor preparaţi în particular se vor începe Duminică, 1 Iunie.

— Vinera trecută a avut loc în biserica sf. Dumitru Balş, botezul micuţei Georgetta, fica d-nei şi a d-lui G. Teodor avocat.

Naş a fost d-na Marie Georges Balş, născută Ştirbey.

— Din Tomeşti se comunică: focul a distrus cu desăvîrşire casa locuitorului Iftimie Feraru.

— D. Gh. Spacu, asistent la laboratorul de Chimie al d-lui V. Buţureanu, a fost eri la Bucureşti, victima unui accident.

Călcînd din greşală pe un geam de luminat un subsol, geamul s'a spart şi i-a tăiat complect tendonul de la gleznă.

D-sa a fost internât în spitalul Colţea unde va trebui să rămînă vre o două luni.

Ultime informaţii

D. Vasile Sculi-Logotetides, membru fruntaş în gruparea junimistă din Iaşi, a demisionat din acea grupare şi a trimis presidentului o scrisoare concepută în aceşti termeni reci: „Vă rog să luaţi act de drmisia mea din partidul conservator din Iaşi".

Demisia a fost discutată în şedinţa de Sîmbătă a clubului carpist—care a respins-o. D. Sculi îşi va repeta demisia şi, după cîte ştim, va fi primită în şedinţa de Sîmbăta viitoare.

*

Un fruntaş prietin al d-lui Carp ne-a declarat astăzi privitor la această demisie:

— Pe noi, junimiştii, nu ne importă demisia d-lui Sculi, care este grecenist şi nu junimist. Intre noi şi d. Sculi există osebiri de vederi de la constituirea clubului cînd d. Sculi a susţinut să creăm un comitet executiv şi noi am refuzat. Zilele trecute d. Sculi ne-a poftit la el acasă, ca să ne consfătuim privitor la gazeta locală. Noi am refuzat să venim.

A intervenit, în urmă, şi o chestie de ordin foarte delicat şi noi credem că dînsa a determinat demisia d-lui Sculi din clubul conservator din Iaşi.

Dacă d-sa gîndeşte să se înscrie în clubul conservator din Capitală nu putem şti.

○ Liberalii nemulţumiţi din Iaşi, cari urmau să se întrunească Sîmbătă în consfătuire, au amînat-o pentru mîne seara, Marţi. S'au primit încă două aderări.

Majoritatea susţine părerea demisionărei din club, mai ales după discursul din urmă al ministrului Brătianu.

● Eri s'au făcut procesiuni religioase pentru ploaie în toate comunele din judeţul nostru.

Instrucţiunile date comandamentelor corpurilor de armată de ministerul de răsboiu, relativ la aprovizionarea furajului, pe care le-am publicat, în parte, alaltă-eri, ministerul de răsboiu insistă ca cumpărăturile să se facă de la obştiile şi cooperativele săteşti.

Contractele pentru cumpărăturile directe de la obştii vor fi făcute după tipul învoielelor comerciale stabilite, pe timbru de un leu.

● In lămuririle date de ministerul instrucţiunei publice şcoalelor secondare relativ la promoţiunea elevilor, se pune în vedere că pentru dexterităţi nu există nici examen, nici corigenţă, nici repetenţă.

Elevul care a dovedit reavoinţă şi, cu toate încercările, a obţinut o medie anuală sub 5, va fi îndepărtat din şcoală; el va avea dreptul de a se înscrie pentru anul următor şcolar în altă şcoală.

Tot aşa şi pentru elevul care n'a obţinut media 5 la conduită.

*

In ceiace priveşte examenele de absolvire, aceste examene se vor începe în ziua de 19 Iunie.

Examenul pentru absolvirea gimnasiului şi a cursului inferior de liceu va consta din următoarele probe: o compunere scrisă în limba romînă, asupra unui subiect ales de fiecare şcolar din o listă de 5 subiecte deosebite; propuse de comisiune; traducerea unui text franceez de greutatea ultimei clase, sau reproducerea în franţuzeşte după două lecturi a unei bucăţi în conţinut narativ; o disertaţie de 10 minute.

Pentru cursul superior va consta din următoarele probe: o compunere scrisă în limba romînă; o compoziţie în limba franceză sau germană, după un plan dat; o dizertaţie de 20—40 minute, aceasta pentru toate secţiile.

La secţia clasică se mai adaogă o traducere din romîneşte în latineşte a unei bucăţi de proză şi o traducere din eleneşte în romîneşte; la secţia reală: rezolvarea unei probleme de matematici de greutatea ultimelor clase; tratarea unei chestii generale de fizică sau ştiinţe naturale; la secţia modernă: o traducere din latineşte în romîneşte, o chestiune generală de fizică ca cea de la reală.

Grănicerii din Ungheni au prins pe indivizii Terente Clicinsky şi Iacob Merţ pe cînd treceau Prutul cu lucruri furate în com. Mînera.

Planurile referitoare la restaurarea şi facerea unor strade în Iaşi, în valoare totală de 300.000 lei, au fost aprobate, cu mici modificări, de consiliul tecnic superior.

Anul acesta se vor fase restaurări şi clădiri de strade în valoare de 80.000 l.

Comisia pentru abilitarea ca docent a d-lui V. Buşilă, care trebuia să se întrunească ieri, şi-a amînat şedinţa din cauza absenţei d-lui profesor M. Cantacuzino.

Lunea viitoare se va începe examenul de absolvire la şcoalele rurale din judeţul nostru.

Examenul se va ţinea la cercurile respective, la fie-care care cere vor lua parte cîte 4—5 şcoli.

Contenciosul administrativ va fi chemat să judece o speţă foarte interesantă: d. căpitan Popescu, din regimentul Gorj 18, a intentat acţiune ministerului de război, fiind-că de şi avea toate drepturile cîştigate, n'a fost înaintat cu prilejul mişcărei de la 10 Mai.

Huşenii au avut deună-zi o vizită ilustră: prinţul Schoenburg-Hartenştein, ministrul plenipotenţiar al Austriei, întors de la o escursie pe Prut, s'a oprit la Huşi. Prefectul, care a găzduit pe distinsul diplomat l'a dus la Vasilache, ca să-i arăte, între alte curiosităţi şi adevărata inimă politică a Huşului.

● Eri după amiazi pe la orele 5, de şi nişte nouri groşi şi-au făcut apariţia, totuşi n'a plouat.

In schimb între Tg.-Cucului şi Tataraşi a căzut o grindină de mărimea unei nuci.

In partea din spre Bîrnova a plouat puţin.

De cît va timp îşi făcuseră apariţia în Iaşi trei tineri, care au reuşit să se introducă prin familii, îndemnînd pe cunoscuţi la jocul de cărţi.

Purtarea acestor tineri, care treceau drept „băieţi de familie" n'a fost pusă nici odată la îndoială, pînă cînd, în zilele din urmă, au fost surprinşi în mai multe familii că întrebuinţau cărţi măsluite.

Tovărăşii de joc abia acum îşi explicără cum se făcea că norocul acestor tineri întrecea chiar pe acel al lui Schröder şi aplicîndu-le o lecţie bine meritată, norocoşii tineri s'au făcut nevăzuţi.

Comitetul executiv al clubului liberal local va fi convocat pentru Joi, 29 c. spre a proceda la alegerea unui president.

In tabăra de la Şipote situaţia este foarte rea: nu este fin pentru hrana cailor, este mare lipsă de apă şi lipsa unei cantine face pe ofiţeri să sufere în mod cu totul grav.

In asemenea împrejurări o desconcentrare a trupelor se impune.

Grindina a căzut ieri pe mai multe moşii din judeţul Iaşi. Ea a nimicit cu totul recolta şi viile de pe moşia Coada-Stîncei şi a făcut însemnate stricăciuni la Cristeşti.

Se ştie că în toţi anii, vara, orele de cancelarie la prefectura de judeţ, ca şi la celelalte autorităţi, se fixau de la 8—12 dimineaţa.

Nici odată însă, chiar cînd căldurile nu erau aşa de mari ca acum, nu s'a ţinut cancelarie după amiază.

Marele nostru prefect însă, spre marea consternare a funcţionarilor, vrea să fixeze de la 1 Iunie orele de cancelarie şi dimineaţa şi după amiază.

Zilele acestea se va face o mare procesiune religioasă pentru ploaie, cu moaştele sf-tei Paraschiva, la Copou.

Sub-locotenentul Lupu Balaiş, a cărui stare s'a mai îmbunătăţit, a fost adus eri de la Tecuciu în localitate.

El se află găzduit acasă la d. doctor Mărzescu.

● Eri a avut loc la Bărnova, anunţata excursiune botanică a studenţilor şi studentelor de la ştiinţi.

Studenţii au fost întovărăşiţi de d-nii profesori Vasile Buţureanu, Alexandru Popovici şi Ioan Simionescu.

Pe lîngă o sută de studenţi şi studente au mai luat parte şi un mare număr de familii.

Plecarea şi intoarcerea s'a făcut cu un tren special.

○ D. General Tătărăscu va pleca la Şipote abea în astăseară, aşa că inspecţiunea ce avea să aibă loc astă-zi, a fost amînată pentru mîne şi poimîne.

Muzica militară nu se va reîntoarce de cît Joi.

● Astă-zi dimineaţă seria a VI a candidaţilor la examenul de ajutori de învăţatori a dat, la universitate, teza la matematici. Li s'au propus două probleme una de suprafeţe şi o a doua de asociaţie.

S'au prezintat şeapte candidaţi din opt.

La orele 12, are loc proba scrisă la limba romînă.

Până acum pentru examenul în particular de curs primar s'au înscris la revizorat 120 de elevi şi eleve.

Zilele acestea se vor numi comisiunile de examinare.

Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de judeţ să dea ordin autorităţilor comunale să oprească pe ţigani de a mai prinde urşi şi de a'i dresa, precum şi de a'i introduce prin tîrguri.

Campionatul organizat de societatea „Tennis-Club" din Iaşi, la Copou, va avea loc în zilele de 26, 27 şi 28 a. c., de la orele 5—7 p. m.

Toate elevele şi toţi elevii preparaţi în particular vor fi examinaţi în localul liceului naţional.

President al comisiei examinatoare va fi numit d. profesor dr. Bogdan.

Judiciare. — D. D. G. Sofian, presidentul Curţei de Apel, a plecat la Govora pe timp de trei zeci de zile.

— La secţia a III a tribunalului Ilfov s'a judecat procesul în daune pe care architectul Cuţarida, fostul antreprenor al restaurărei palatului administrativ din Iaşi, l'a intentat ministerului justiţiei. D. Cuţarida pretinde următoarele sumi: 90000 lei daune, 30000 lei lucrări efectuate şi restituirea garanţiei de 25,000 lei.

Tribunalul a rămas în deliberare.

Mai mulţi prietini, cari 'şi fac cura la Slănic, laudă activitatea ce-o desfăşoară d. Mihailescu, administratorul băilor şi care-şi dă toate silinţele spre a satisface cerinţele vizitatorilor.

Comisia însărcinată de administraţia comunală, să cumpere cai la Galaţi şi Brăila s'a întors astă-zi fără să fi făcut vre-o cumpărătură din cauza preţurilor prea rîdicate.

● Recentele inundaţii din Moscova care au îngrozit întreaga Rusie, au fost cinematografiate de un trimis special al casei Pathe Freres din Paris şi în astă seară Luni vor rula pe pînza de la Grădina Cuza Vodă aceste uriaşe revărsări fidel de pe natură. Spectacolul din astă seară cuprinde un program cu desăvîrşire nou compus în special din scene comice precum şi „Requet á la houppe" frumoasa legendă franceză de Perrault. E al cincilea program ce ne dă teatrul cinematografic în stagiunea de la grădina Cuza Vodă şi îndemnăm pe Ieşani să asiste la aceste frumoase spectacole, reamintind că o dată un program aratat el nu mai revine şi nici unul din sujetele sale nu se mai repetă.

In urma votărei legei contra trustului arendăşesc o mulţime de contracte au fost desfiinţate, din cari, cele mai multe, neîntrate încă în vigoare.

La ministerul de finanţe s'a refuzat restituirea sumelor plătite la casierii pentru timbrul fix al contractelor, sub motivul că, potrivit legei, taxele de timbru fix nu se restitue.

Un arendaş din Iaşi a acţionat în judecată ministerul şi se aşteaptă hotărîrea judecătorească în această privinţă.

Universitare.—Marţi 27 Iunie, la orele 5 d. a., domnişoara Elisa Lupu, una din distinsele studente a secţiei filosofice dela facultatea de litere va ţinea în prezenţa d-lui profesor I. Petrovici şi a colegilor, conferinţa sa despre „Limbaj".

— Dl. profesor Georges Tabacovici îşi va ţinea examenele de la 5 la 22 Iunie.

— D. profesor Grigore Dumitrescu va începe examenele de drept roman cu studenţii din anul I, Marţi, 3 Iunie.

D-sa aduce la cunoştinţa candidaţilor că examinarea va avea loc numai în zilele, orele şi ordinea mai jos stabilită.

Marţi 3 Iunie, dela orele 8—10 jum. dim. vor fi examinaţi d-nii: V. Alexandrescu, D. Apostoliu, A. Dima, A. Criste. Berea G., C. Doboş, C. Brumă, Clopon D., Victor Cotta, Dima D. Ion, Ferderber Jean.

Mercuri 4 Iunie „D. D. Frătiţă, Nini Georgescu, V. Grănescu, C. Grigorescu, Al. Honcu, Ilie Hudescu, C. Ifrim, Eug. Ionescu, Virgil Ionescu şi E. Chirculescu.

Joi 5 Iunie, domnii Gheorghe Leon, Dimitrie Scarlet Leon, Stefan Marcovici, I. Manisale, Leon Mănăstireanu, C. Mitru, Gh. Păun, I. P. Popovici, Virgil Popovici. Vineri 7 Iunie Petru Platon, Eugen Gh. Răileanu, Resmeriţă D. V., Rîşcanu P., Rîşcanu A. Teodor, Rosin I., Scripcă D. Florea Sion şi N. Stoianovici.

Ultimele examene d. Demetrescu le va ţinea la 9 şi 10 Iunie. Luni, va examina pe d-nii: M. Sturza, Evdochi Tanasachy, Const. Tăutu, Th. Tăzlăoanu, Barbu Ţaranu, E. Triandafil, Tuffli Ernest, C. Tiron, N. Ţintă, Verner Ernest, iar Marţ pe d-nii I. Vărlănescu şi Alex. Voinescu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei".

Bucureşti 26 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi n'a avut loc tragerea. Mîine este ultima zi a tragerei clasei a VI-a.

Refuzul d-lui Ferekide

Bucureşti.—Se afirmă că dl. M. Ferekide ar fi înştiinţat pe d. Dim. Sturdza că nu acceptă să facă parte din comitetul ce s'a ales Vineri seara în şedinţa comitetului executiv al clubului liberal, comitet ce ar avea să se ocupe cu chestia reorganizărei politice a Capitalei.

Accident maritim

Bucureşti.—O telegramă sosită eri noaptea anunţa că un accident maritim s'a întîmplat pe oceanul Pacific, nu departe de Lisabona.

Corgobotul nostru „Constanţa" care plecase din Algeria cu mărfuri, s'a ciocnit cu vasul grecesc «Mihail».

Acesta din urmă a fost scufundat; cei 30 de oameni de pe echipaj au reuşit să scape.

In cazul Sturza

Bucureşti.— In cercurile liberale se afirmă că la ministerul de resboiu şi la ministerul de externe din Franţa s'au primit cîte-va denunţuri anonime contra maiorului Al. D. Sturdza, aşa ca acum acesta e într'o situaţie că nu mai poate sta ca ataşat la Paris.

Cartel politic

Bucureşti.— E aproape sigur că între carpişti şi guvern s'a încheiat un cartel, la care se zice că ar fi convenit şi d. Ionel Brătianu.

Cartelul a fost încheiat în senzul ca guvernul să sprijinească pe carpişti în întrunirile ce le-au organizat prin provincie aşa că autorităţile să le aducă public la aceste întruniri.

Intrunirea de la Tîrgovişte a

Tîrgovişte a.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, însoţit de fruntaşii din Bucureşti, a sosit eri la 11 în localitate.

La gară se afla o mare afluenţă de lume, care la sosirea d-lui Take Ionescu a isbucnit în urale nesfîrşite.

D. Tălăngescu, într'o caldă cuvîntare, urează bună venire şefului partidului precum şi fruntaşilor.

D. Take Ionescu mulţumi în cîte-va cuvinte pentru călduroasa primire.

Şeful a fost condus apoi de mulţime, între care se aflau şi mai multe căruţi cu ţarani, la locuinţa d-lui Dimitropol, şeful conservatorilor democraţi din Tîrgovişte a.

Pe tot drumul s'au făcut manifestaţiuni de simpatie şefului şi fruntaşilor partidului.

La orele 12 s'a servit un dejun acasă la d. Dimitropol.

*

La orele 3 d. a. avut loc întrunirea în marele parc al caselor d-lui Dimitropol.

Un mare număr de cetăţeni, precum şi o numeroasă delegaţie din Ploeşti, în frunte cu d. Bucur Spirescu, iau parte la întrunire.

D. Dimitropol e proclamat preşedinte.

Primul care i'a cuvîntul e d. Hagi Pandele. D-sa mulţumeşte şefului şi fruntaşilor partidului pentru onoarea ce le-au făcut şi arată că tîrgoviştenii au deplină încredere în d. Take Ionescu.

D. Dimitropol luînd cuvîntul spune că e cel diutăi care a aderat la politica d-lui Take Ionescu. D-sa arată că astă iarnă, cînd s'a făcut ruptura, a primit o telegramă de la d. Cantacuzino, prin care'l invită să adereze cu d-sa; eu însă i-am răspuns,—a zis d. Dimitropol—că voiu urma politica lui Take Ionescu, căci el este omul spre care se îndreaptă speranţele ţărei.

D. N. Xenopol mulţumeşte pentru primirea ce le-au făcut'o tîrgoviştenii şi spune că ţara va prospera numai prin Take Ionescu.

D. Al. Bădărău îşi manifestă admiraţia pentru grandiozitatea acestei întruniri.

D-sa arată apoi cum s'a făcut ruptura şi cum junimiştii şi cantacuziniştii ţeseau veşnic intrigile. D-sa arată că întrunirile ce le-a ţinut pînă astăzi partidul conservator-democrat au dovedit în deajuns cu cine e ţara.

Junimiştii, spune d-sa, umblă cu calomnii, pe care nu le pot dovedi, noi însă îi vom demasca cu fapte.

D. Georges Cair, insistă şi d-sa asupra mijloacelor de care în totdeauna s'au servit junimiştii şi zice că graţie rupturei ţara posedă astăzi un partid mare şi puternic, partidul conservator democrat.

Preotul Take Dudea bine-cuvintează acţiunea politică începută de d. Take Ionescu, care a muncit în totdeauna cinstit, pentru binele ţăţei. Mă simt foarte fericit că am putut vedea pe d. Take Ionescu aşa cum îl vroiau toţi.

Clerul nostru datoreşte multă recunoştinţă d-lui Take Ionescu, căci el este acela care prin legea clerului a urcat prestigiul clerului ce decădea.

D. I. Constantinessu, învăţător, relevă calităţile mari ale lui Take Ionescu şi spune că şeful partidului conservator-democrat se bucură de încrederea ananimă.

După ce mai vorbeşte d. Emil Horas, ia cuvîntul d. Take Ionescu care mulţumeşte pentru încrederea ce cetăţenii tîrgovişteni i-o arată. D-sa arată că junimiştii şi cantacuziniştii prin ruptură au crezut că'l vor distruge, dar din contra simpatiile şi încrederea i s'a mărit.

Mai ia cuvîntul iarăşi d. Dimitropol, care mulţumeşte din nou şefului şi fruntaşilor pentru onoarea ce le-au făcut.

La orele 8 şi jumătate seara a urmat un banchet acasă la d. Dimitropol.

Situaţia la Samos

Atena.—Agenţia Havas are informaţii că Sophoulis, preşedintele adunărei de la Samos, a conferit îndelung cu ministrul Angliei relativ la situaţia din insulă.

Corespondenţii ziarului semnalează o mărire a emigraţiunei. Prinţul Kopassis ar fi avizat pe aceşti corespondenţi de a părăsi imediat Samosul.

Călătoria Suveranilor Angliei

Kiel—Yachtul „Victoria and Albert" a trecut pe aci azi după amiazi.

Principii Henric şi Sigismundus de Prusia au fost faţă pentru a saluta pe Regele şi Regina Angliei, ducîndu-se pe bordul Yachtului.

După o şedere de trei sferturi de oră, yachtul urmat de două torpitoare germane şi-au urmat drumul spre Reval.

Iarăşi bandele

Constantinopol.— Asasinatul anunţat eri din Seres a 11 păstori greci de către o bandă bulgară este atribuit şefului de briganzi Sandatnski.

Incendiu

Paris.—Un incendiu a distrus antrepriza cablurilor telefonice, în care lucrau 450 de lucrători.

Ruperea relaţiilor cu consulatul grec din Samos

Corspoli.—Grecia a protestat eri la Poartă contra rupturei relaţiilor cu consulul grec din Samos.

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, invită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA Comuna Copou — "MODERNA" str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Societatea Funcţionarilor Comerciali din Iaşi

Adunarea generală a acestei societăţi, hotărînd în principiu întroducerea ajutorului cu medic şi medicamente, comisiunea învită pe d-nii medici şi farmacişti, cari voesc a-şi oferi serviciile lor, să-şi depună până la 1 Iunie 1908 ofertele la sediul societăţei strada Golia 71, unde pot lua cunoştinţă şi de condiţiunile regulamentului provizor.

COMISIUNEA

Doctor SUZANA VECHSLER

Boli de femei.—Faceri.

Consult. 2—4 p. m. Anastasie Panu 43

Cumparați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAȘI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîștigurile sunt mai numeroase și mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șepte Milioane Trei sute două-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara din puținile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Prețurile Oficiale pentru presohimbare

1/8	Una optime	3.—lei	1/4	Un sfert	6.—lei
1/2	Una jumătate	12.—lei	1/1	loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere

GRILLAGES
GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Album sur demande

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieței și de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viață pentru un capital minimal garantat și participare la cîștig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces și mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum și

Diferite alte asigurări atingătoare de branșa vieței

Representanța generală pentru Romînia

BUCUREȘTI

Agent principal pentru Iași:

Dl Iosef Popper, Strada Lăpușneanu No. 10.

Legâtoria de Carți și Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpușneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale și Reasigurări

IN BUCUREȘTI

Direcțiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar Lei 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.00.0000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localitățile mai principale din țară prin Agenții săi și face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU și EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ȘI ASUPRA **VIEȚEI** *OMENEȘTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial și Maritim

— REPRESENTANȚA GENERALA: STRADA KARAGEORGEVICI No. 3 —

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAȘI

Ilie J. Mendelsohn

Iași strada Sfț. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricațiunea de Geamuri mate museline, gravate și pictate

Oglinzi salin 3/4 albe și cristal

IN ORI CE FORMA ȘI DIMENSIUNE, BIZOTATE ȘI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEȚIENE

Se primesc ori ce reparațiuni atingătoare de aceast branșă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ȘI CU PREȚURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Dr-lui ZED

are pentru basa principală **Codeina** și **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele văţămătore a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

GRILLAGES 1m de haut. 0f30c.

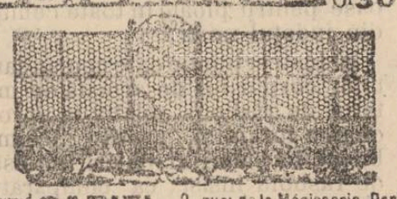

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

PONDOIR DEPOSE

Prix 6f50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Iași—Tipografia H. Goldner Strada Primariei No. 17—Instalăţie lumnotoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iași

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 445.—IAŞI, Mercuri 28 Mai 1908

Superioritatea noastră

Putem vorbi acum de superioritatea noastră politică.

Partidul conservator-democrat e singurul partid politic, care îşi găseşte în organizarea sa lăuntrică toţi sorţii unei superiorităţi faţă cu celelalte două partide.

Le facem întâiu cinste liberalilor, întru cît prin organizarea lor au fost de o vădită superioritate faţă cu partidul conservator. Nu numai puternica personalitate politică a lui Ioan Brătianu a pus partidul liberal pe o scară de organizare de neasemuit superioară partidului conservator, dar prin însăşi ţinuta sa acest partid a părut că se sprijină pe ţară, cultivînd alegătorul.

Şi C. A. Roseti şi I. Brătianu au avut cultul alegătorului romîn, l'a cunoscut, l'a cercetat, şi l'a apropriat şi a avut cu el comunitatea sufletească.

Azi partidul liberal trăeşte din moştenirea trecutului şi-şi iroseşte capitalul strîns cu atîta trudă de intemeetorii săi.

La cîrmă s'au întronat epigonii, cari fără a fi selecţionaţi pe calea meritului şi a muncii, au fost selecţionaţi pe calea tradiţiei numelui.

Şi în virtutea acestui fapt nu numai un individ s'a cocoţat unde valoarea politică nu-l indica, ci o fameliune, boală chemată a roade adînc partidul liberal, căci această fameliune ţine a teroriza partidul, a nesocoti valorile şi a transforma partidul din o puternică organizare vie, în o clientelă de interese, în o ceată de adulaţiune şi poclonire.

Boala care a ros partidul conservator— cantacuzinismul — va roade din temelie partidul liberal, căci a ajuns în faza arierată a tronării celor nechemaţi, acolo unde partidul cere să se rădice numai cel mai bun, cel mai ales, cel mai impus.

Ion Brătianu s'a impus partidului prin superioritatea sa personală; în el partidul a recunoscut pe adevăratul lui şef; în Ionel Brătianu partidul îşi vede un şef impus, nu ales, şi partidul se va agita.

Prima întîlnire a fruntaşilor liberali a dat prilej la cioceniri, încriminări, şi doar şeful era faţă şi observa şi tăcea starea spiritelor.

La liberali totul merge spre declin. Partidul nu se recunoaşte în şef; iar şeful cată să se impună partidului vrînd-nevrînd.

Dacă o parte din liberali şi-au amînat acţiunea lor de descotorosire a şefului de atmosfera ce-l înăduşe, e că aşteaptă numai momentul prielnic, fără a ceda un pas, şi cu cît aşteptarea şi amînarea e mai lungă, cu atîta şi răfuiala va fi mai colţoasă şi decisivă.

In cîmpul Carpist lucrurile se limpezesc. Partidul conservator nu mai e cu şeful, şi însuşi şeful a ajuns la convingerea că partidul nu-l mai urmează.

Saturat din cale afară partidul de jocul de a mingea ce s'a făcut în jurul şefiei, deci în ceia ce priveşte direcţiunea politică în partid, partidul conservator s'a strîns unit în jurul şefului real, în care de 17 ani de zile s'a deprins să vadă pe conducătorul luminat, pe luptătorul neobosit, pe omul chemat prin însuşirile sale personale şi politice de a fi adevaratul cîrmuitor al partidului. De la un capăt la altul al ţării cuvîntul de la toţi şi de pretutindene este prielnic nouă.

Trei colegii s'au pronunţat, reducînd la ridicul cenaclul carpist.

Mişcarea de organizare ce se face pe judeţe, întrunirile cu izbîndă şi elan ce se organizează de mai marii noştri, cuvîntul diriguitor al şefului, toate aceste fac să iasă la viaţa politică elemente cari până acum erau nehotărîte, şi vin cu dragă inimă şi fără nici o condiţie să se pună supt steagul conservator-democrat.

Iar dacă pentru moment ici pe colea unele organizări oficiale ale partidului nu s'au raliat pe deantregul la noua directivă politică a şefului nostru, e că considerente de legături locale le mai reţin. Acele judeţe unde încă cenaclul carpist mai rezistă, e că sunt înjghebate pe aceleaşi legături de neamotenii, ca şi clica cantacuzinistă la centru.

Omogenitatea însă le lipseşte. In dorul spiritului de gaşcă, de clică, de inrudire, nici o idee comună nu-i leagă. Bănuiala de întrecere, de nesocotire la vreme, îi roade şi cum foarte mulţi din ei au cultul personal al superiorităţii şefului nostru aşteaptă numai momentul prielnic al trecerii spre a-şi salva scumpele lor persoane şi situaţii.

Mai mult încă; indolenţa şi rolul disolvant al şefului cu cîte-va din căpitenii, au început a răci în vine orice entusiasm, căci cu ponegrirea ca armă de luptă, cu ignorarea adversarilor ca tactică, cu cartelarea imorală cu adversarul tău natural ca procedură permanentizată, nu se încălzesc inimile, nu se cuceresc oamenii şi în răceala gîndului şi a inimei clocesc toate bănuelile. Şeful îşi ignorează partidul, partidul nu se vede în şef.

Iar pe de-asupra acestor lucruri de o zi, pe de-asupra tuturor acestor lipsuri organice la adversarii noştri, partidul conservator-democrat tare pe directiva şefului, cu încredere absolută şi necondiţionată în luminata lui diriguire, păşeşte cu încredere la luptă şi tare pe izbîndă, chiamă la luptă pe toţi şi le dă prilej tuturor de organizare.

Sutele de guri cari au purtat cuvîntul şi gîndul partidului, toate au fost unanime în a se recunoaşte în şef. Şi cum lupta politică e un războiu, unde victoria atîrnă de la unitatea de acţiune a şefului, cu cel vrednic mergi mai cu drag chiar la pagubă, dar necum la cîştig.

Şi vom învinge.

* * *

Pentru unii folosul pentru alţii ponosul

—Destăinire senzaţională a d-lui Bădărău—

Fruntaşul nostru ţine să servească amicilor cantacuzinişti, în doze fracţionate numai, substanţa inmagazinată „în carnetul său", cum ar zice presa liberală.

Fiecare din discursurile sale cuprinde cîte o ilustraţiune a valorei morale a acelora, cari, ani de zile, au făurit legende mincinoase, tinzînd a lovi în cinstea privată şi publică a unora din oamenii noştri politici.

După interesantele documente în chestia împămîntenirilor — date la iveală astă primăvară— d. Bădărău îşi colorează discursul, pronunţat alaltaeri la Tîrgovişte a, cu o destăinuire, cu adevărat senzaţională şi în care este direct amestecat d. Gh. Gr. Cantacuzino, fostul şef al partidului conservator.

*

Iată şi faptele:

Puţin după venirea la guvern în 1904, pe la începutul anului 1905, domnul Bădăreu, ministru de justiţie, este rugat de către d. Gh. Gr. Cantacuzino, primul ministru, să intervină pe lîngă d. Froim Fischer ca acesta să împrumute cu 250000 lei pe d. şi d-na general Catargi, care se aflau în deconfitură şi a căror moşie Răducănenii, din judeţul Fălciu, urma să fie scoasă în vînzare.

De notat e că foştii proprietari ai Răducănenilor sunt rude de aproape cu fostul prim-ministru. In loc ca d. Cantacuzino să facă personal acest împrumut, a crezut de cuviinţă să ceară acest lucru de la d. Froim Fischer.

*

D. Bădăreu a intervenit pe lîngă d. Fischer şi rezultatul a fost că Fischer a refuzat împrumutul, ceia-ce s'a şi comunicat d-lui Cantacuzino.

Atunci d. Cantacuzino a cerut ca Fischer să vie la d-sa acasă să-l vază şi rezultatul întrevederei a fost că Fischer—care povestea apoi cît de entuziasmat a fost de această întrevedere—a acceptat să dea cele 250000 lei cu dobîndă de 7 la sută.

Afacerea a fost astfel tranşată spre mulţumirea tuturor şi numai în *partibus* a lui Fischer.

*

Intr'adevăr, d. Cantacuzino era mulţumit că a putut fi folositor rudelor sale fără ca să dea nici-un ban din buzunar: d. şi d-na general Catargi, pentru că au fost ast-fel scapaţi de a pierde întreaga moşie; Froim Fischer, pentru că a putut fi plăcut primului ministru şi rudelor sale, dar satisfăcut numai în parte, *căci nu numai acest mobil l'a determinat să fie aşa de larg cu proprietarul Răducănenilor.*

*

Un detaliu din multe altele pe care le vom da cu privire la această afacere.

Familia Cantacuzino s'a interesat atît de aproape de soarta acestei moşii în cît într'un diferend ivit între generalul Catargi şi Creditul funciar—şi care s'a convenit să fie tranşat pe cale de arbitri,—funcţionează ca arbitru din partea d-lui general Catargi, prensul Griguţă Cantacuzino.

Presidentul liberal

D. N. Gane, vice-presidentul clubului liberal, a scris cu mîna lui şi a subscris—invitaţiunile pentru şedinţa de joi a comitetului clubului liberal, chemat să aleagă un president.

Sunt exact cinci luni de cînd treburile preşedinţiale sunt conduse de o locotenenţă de trei—tustrei egal de indiferenţi, dacă nu chiar de antipatici—şi clubului şi colegilor lor din comitetul executiv. Şi lucrurile ar fi rămas, totuşi, la locul lor, dacă nu intervenea disidenţa, care, ori cît de slabă ar fi ea ca număr, a reuşit să rupă ghiaţa şi să provoace o lichidare.

Joi seara comitetul executiv va alege pe d. Stere ca president al clubului. Două surprize vor însoţi acea alegere: cîte voturi va întruni d. Stere—căci pe toate nu le va avea—şi, surpriza cea mare, dacă d. Stere va accepta preşedinţia.

Cu vre-o trei luni în urmă d. Stere a făcut declaraţia solemnă că nu va primi demnitatea de president. De atunci şi pînă acum, nimic important n'a intervenit ca să fi indrituit pe deputatul de Iaşi să-şi schimbe părerea.

Va fi, deci, o surpriză mare dacă d. Stere va accepta, iar pozitiv nu se poate afirma nimic, de oare ce d. Stere, credincios principiului seu, nu acordă interviewuri „publiciştilor" (intre ghilemele) romîni, iar cei străini—fără ghilemele—nu vin să-l întrebe pe d. Stere.

Dar după lupta ce s'a dat în contra nemulţumiţilor, după agitaţiile la cari s'au dedat acei cari vor ca d. Stere să prezidăze clubul liberal din Iaşi, este de bănuit că d-sa va primi demnitatea.

Şi trebue să ne gîndim mai puţin la refuzul categoric de acum trei luni al d-lui Stere şi l'a ceia ce l'a îndemnat să-şi schimbe părerea—cît trebue să ne gîndim la fizionomia clubului sub noul său preşedinte.

Din punct de vedere politic nu vedem de ce d. Stere ar putea fi un prezident mai bun de cît ar fi fost, spre pildă, d. Gane?

Un şef de partid, în afară de condiţia esenţială de a exprima voinţa intregului club, trebuie să aibă şi un trecut. Trebue să fi lucrat, să se fi afirmat, spre a ajunge la frunte. Dar d. Stere n'are trecut, fiind că nu s'a gîndit să se afirme.

D. Stere va fi, de fapt, presidentul onorific al clubului liberal. Acei cari se agită astăzi pentru el vor fi adevăraţii conducători.

De aceea se şi agită.

CATE-VA NOTE

Dare de seamă parlamentară a confratelui Aponyist—*Ungaria*, din Cluj:

La orele patru avu loc *donferinţa esmisă* de oraşe „unde presidia" Polonyi Bela vorbeşte „ca" primul. Escepţionează termenul pus pentru introducerea reformei.

Ministrul Wekerle „reflectează" la cele spuse de Polonyi punct cu punct. Nu am nimic, a spus Wekerle, contra *incopcierei* reformei cu „întrebări politice", dar un *nex* organic nu pot permite".

După cum se vede din toată esmiterea donferinţei, tot ministrul a ieşit mai bine, căci pe lîngă fonduri secrete, are şi un nex organic, graţie căruia ie contra incopcierei,

Să ferească D-zeu de mai rău!

*

D. C. Hăpău—ori cît de straniu ar suna acest nume—este senator de Dolj.

D. Hăpău are o bivoliţă, care trebuia negreşit să profite de faptul că proprietarul ei se află la putere. Pentru acest sfîrşit bivoliţa trece ca fiind proprietatea comunei şi paşte pe locurile acesteia.

Iar d. Hăpău este liberal mulţumit şi bivoliţa i se îngraşă.

*

Un ziar liberal începe ast-fel un articol care conchide la agonia junimismului: „sunt *morţi* cari au agonii groaznice".

*

D. N. Filipescu s'a dus o dată în casa cuiva şi l'a bătut. Altă dată l'a bătut pe d. Marghiloman la şosea şi abia alaltaieri s'a dus la villa Albatros să-i spuie că-l iubeşte.

Cam tîrziu—dar face.

*

Cartelul a expus trei magari la Tîrgovişte a, cu prilejul întrunirei democrate.

— Ceilalţi au rămas acasă, ar fi declarat unul din magari.

OAMENI ŞI LUCRURI

ROZE DE MAI

Peste noapte urmele scurtei ploi au dispărut; ţărîna straturilor a rămas ca şi înainte dornică de apă. Numai trandafirii, noi şi tineri, au căpătat culoarea roşului intens, culoarea bucuriei şi a entuziasmului.

Pînă eri aveau petalele palide, supte de dogoarea soarelui; stropii binefăcători ai ploaiei le-au redat culoarea de viaţă şi moliciunea voluptoasă la care au rîvnit în zadar în toată această lună, care este luna lor, luna trandafirilor parfumaţi.

Sunt ani de zile de cînd aşezarăm cu grijă şi cu luare aminte trunchiurile plăpînde în ţărîna straturilor. Şi pentru întâiaşi dată zărirăm acum cîteva zile bobocii timizi anunţînd cîteva roze.

Luptînd cu arşiţa soarelui şi cu năduful aerului, împrospătaţi de stropiri artificiale, şi-au deschis cu încetul petalele; dar numai în această dimineaţă a sfîrşitului de Mai i-am putut vedea în toată frumuseţea lor, îmbujoraţi şi senini, iluminînd şi încununînd totul împrejurul lor şi revărsînd o aromă pătrunzătoare şi vrăjită.

Dacă te apleci asupra uneia din rozele aceste ori dacă, rupînd-o, o priveşti de aproape, aşa ca să simţi uşoara tremurare a acelor foi catifelate şi subţiri, îţi pare că înţelegi graiul ei tainic şi în frumuseţea lor atît de blîndă, atît de curată, descoperi însăşi enigma existenţei lor,—acea de a fi o mîngăiere eternă, o veşnică podoabă a vieţei omeneşti.

De aceea trandafirul trebuie cunoscut şi studiat în diferitele sale împrejurări şi aspecte.

Să-l urmăreşti cînd îl poartă fecioara înfipt în părul brun sau blond al capului, în vîrf ori după ureche, variind de atîtea ori şi prin atîtea schimbări armonia înfăţişării; ori, cînd îl pune la piept, ca să urmeze, tremurînd par'că de o senzibilitate proprie, mişcările inimei şi tremurările sinului, împărtăşid toate emoţiunile, toate dorurile, toate senzaţiunile tinereţei, dar mai presus de orice, adăogînd ceva la frumuseţea ei ispititoare.

El rîde cu seninătate în părul blond ori brun; el tresaltă cu voioşie pe piepturi în vibrare; se stînge după ce a îmbogăţit lumea cu cîteva clipe de adevărată frumuseţe. Iar în această repede moarte a trandafirului e, par'că, o adîncă filosofie, e un „momento mori" din care fecioarele învaţă adevărul etern că frumuseţea e nu numai trecătoare, dar că nu există fără această supremă condiţiune: scurtimea. Ce ar fi în adevăr roza de Mai, dacă durata ei n'ar fi efemeră, dacă parfumul ei n'ar dura numai de azi pe mîine? Ne putem oare închipui lumea plină de trandafiri o vară întreagă? Putem dori măcar o existenţă lungă acestui unic dar al lunei Mai? Natura nu cunoaşte altă putere şi altă vrajă de cît o viaţă efemeră.

Frumuseţea femeei ca şi a rozei izvoreşte poate numai din gîndul că mîine nu va mai fi şi că ea trebue admirată şi gustată fără aşteptare, fără întîrziere,—căci mîine va fi prea tîrziu, mîine nu va mai fi nici culoarea nici mirosul petalei.

Rose, elle a vécu!ce que vivent les roses,
L'espace d'un matin...

Rodion

Amintiri despre Anton Rubinstein

Un oraş la care ţinea mult genialul pianist Anton Rubinstein era Baden-Baden. Aici el cunoscuse doară pe viitoarea lui soţie şi aci s'a căsătorit cu dînsa.

In locuinţa lui—scrie d-na Luise Pohl, dela care împrumutăm aceste detalii—se întrunea aristocraţia rusă şi chiar Suveranii l'au onorat cu vizitele. Cât timp nu se începea jocul, artistul putea să stee adîncit în meditaţii şi să conceapă lucrări, dar de îndată ce se aşezau oaspeţii la masa verde,—el nu mai avea astîmpăr, ci se arunca în vîrtejul jocului şi nimeni nu-l mai putea îndupleca să se liniştească atâta vreme cît mai avea un napoleon în buzunar.

Această patimă a jocului crescu odată cu vrîsta. Şederea lui la Baden n'a durat mult şi după ce isprăvi toţi banii se lăsă convins ca să dee concursul său la un mare concert pentru a mai agonisi ceva parale.

*

Odată—scrie d-na Pohl—s'a întors după câteva concerte cu punga căptuşită de aur şi veni în vizită la bărbatul meu, care remase cam surprins de această onoare. Artistul Rubinstein avea cu totul alte tradiţii muzicale decît Richard Pohl, wagnerianul.

— Am o rugăminte, zise Rubinstein, vrei să mi-o îndeplineşti?

— Bucuros, respunse Pohl.

Pianistul scoase din pungă un cek de o mie de franci.

— Iea banii ăştia şi păstrează-mi-i; dar promite-mi că nu mi-i vei înapoia cu nici un preţ. Să mă laşi să împrumut, să cerşesc, dar banii să nu mi-i dai, ori cît te-aşi ruga. Incă ceva. Iea-mi un bilet până la Petersburg şi dacă acolo voiu fi pierdut toţi banii ăştia—el arată din nou punga plină—să mă readuci la Oos şi de aici, cu restul de la miia mea de franci să mă retrimiţi înapoi în Rusia. Nu vreau să mai cînt pentru a-mi strînge cheltueli de drum.

Bărbatul meu promise bucuros, căci nu putea să creadă că Rubinstein va pierde atîta bănet—avea peste 20.000 de lei—şi care nu-i fu mirarea cînd văzu peste 3 zile pe marele artist cerîndu-i miia de lei!

Pohl refuză, amintindu-i angajamentul şi oferindu-i un bilet la Petersburg.

Rubinstein vroi atunci să'şi mai încerce norocul cu cei doi napoleoni ce-i rămăsese în buzunar, dar îi pierdu şi pe aceştia, aşa că a doua zi porni spre capitala Rusiei.

Cît timp se jucă la Baden, maistrul nu se mai arăta pe acolo. El se reîntoarse mai tîrziu cînd Badenul deveni o staţiune oficială şi fu frenetic aplaudat într'un mare concert. Era însă într'o dispoziţie teribil de rea.

A doua zi îl petrecură cunoscuţii la o serată în Heidelberg. Pe drum Rubinstein manifesta o extremă nervozitate. El făcea răspunzător pe Wagner şi pe admiratorii acestuia de faptul că opera sa Feramors—după Lolla Rookh de Thomas Moore—căzuse cu atîta glorie la Viena. Nimeni nu-l putu convinge că se înşală. El vorbea tot cu mai multă amărăciune şi devenea mai de nesuferit.

*

Ajuns în Heidelberg, Rubinstein nu era de loc în dispoziţie ca să cînte şi ar fi vrut tare mult să amîne concertul. Cum însă nu se putea, el se pregăti să cînte. Dar, indispus cum era, nu putea însufleţi publicul, cu atît mai puţin să-l entuziasmeze. Cînd ajunse la „Valse birllante"—o compoziţie a lui proprie—era aşa de furios şi lovi pianul cu atîta putere încît podiul se strică şi pianul se răsturnă. A trebuit să întrerupă valsul şi să se cheme lucrători ca să dreagă podiumul.

După concert se retraseră toţi, iar noi stăteam pe gînduri dacă trebuie ori nu să'l lăsăm să meargă în acea stare la Mannheim, unde anunţase între altele celebrul G-dur-concert de Beethowen. Concertul avu loc şi Rubinstein cîntă aşa de fermecător, aşa de fenomenal, că toată lumea fu transportată de entuziasm.

Era evident că artistul a vroit să repare impresia din seara precedentă. După concertul de Beethowen mă aflam în camera artistului; era vioiu şi amabil cum îl văzusem rareori. M'a rugat să mă aşez în timpul «Carnevalului de Schumann"—pe care urma să-l cînte acum—aşa feliu ca să mă poată vedea, căci vroia să-l cînte anume pentru mine!

Pacea se făcuse dară.

Urmă un banchet dat în onoarea lui

și în timpul căruia Rubinstein urmă a fi voios și vorbăreț ca și cum ar fi pierit de mult reaua dispoziție a zilei din Heidelberg. Dar iată că în timpul mesei cineva aduse vorba de—Wagner, de muzica lui, de arta lui, arta viitorului.

Ca un leu întîrtat, Rubinstein sări în sus; toată amărăciunea și tot necazul lui se aratară din nou, furia lui cu privire la punerea pietrei fundamentele a teatrului din Bayreuth nu cunoștea margini. Nimic, absolut nimic din opera lui Wagner nu-i se părea de valoare. Singura operă cu viață ar fi „Der Fligende Holländer". Incolo—nimic,—nimic, nimic!

Eu nu știam cum să mă depărtez din vecinatatea maestrului.

Barbatul meu, criticul și admiratorul lui Wagner, nu se putu reținea și zise:

„Maestrul Rubinstein este și el compozitor de opere și se știe că n'a prea avut noroc cu ele, lucru care înfluențează negreșit opinia lui despre alții. Noi suntem musafiri aici și datoria ospitalității ne impune tăcere, de aceea nu aici voiu da răspunsul meu maestrului.»

Toată rămășița de bună dispoziție a lui Rubinstein pierise; nebun de mînie el trînti jîlțul și fugi din odae. Trecu într'o cameră de alături unde fuma o țigare, două, trei, cinci, zece, — și apoi se reîntoarse între noi, calmat; uraganul se potolise, dar era o liniște artificială.

Dovadă că de atunci nu ne-am mai întîlnit nici-odat ăcu Anton Rubinstein.

Alegerea Camerei de Comerț

— O scrisoare a d-lui G. D. Șerban —

Excelentul nostru prietin d. G. D. Șerban, presidentul Camerei noastre de comerț, a trimis alegătorilor acelui colegiu, importanta scrisoare ce urmează. Ea cuprinde marea activitate pe care d. Șerban a desfășurat'o în lungul șir de ani de cînd lucrează la importanta instituție comercială:

Iubite coleg,

Sunt 18 ani de cînd fac parte din conducătorii Camerei de comerț; 3 ani, de la 1890 la 1893, ca membru și 15 anni, dela 1893 și pînă în present, ca Președinte. In acest interval de timp, pus de mine desinteresat la disposiția Camerei de comerț și Industrie din Iași, fie-care dintre dv. știe, cum m'am achitat de această îndatorire. Am făcut administrația cinstită, harnică și pricepută, am rîdicat sus prestigiul Camerei, al comerciului și al comercianților, am adus cuvinte de laudă și de cinste din partea țărei intregi, pentru comerțul Iașilor. Dovadă: „Buletinul Camerei" și congresele camerilor de comerț romîne. *Cred că n'aveți nimic a-mi reproșa.* Am făcut stăruințe și am reușit a obținea legi și disposițiuni pentru binele și folosul comerțului și industriilor—prin concursul membrilor Camerei și al membrilor congreselor Camerilor de comerț, unde vocea mea totdeauna a fost ascultată cu drag.

Desflințarea acciselor susținută de mine în congresul dela Craiova, preschimbarea timbrelor scrise dar nesemnate, prohibirea vînzărei cafelei boite, falșificate, întocmiri de tarife vamale, organizarea meseriașilor și, în sfîrșit, marea lucrare: construirea docurilor la Iași—sunt operile mele, plecate din inițiativa mea. Localul, în care e instalată Camera de comerciu și industrie, și care produce Camerei un venit de peste 7200 lei pe an, plus locuința Camerei, e proprietatea Camerei cumpărată de mine, e opera mea. Buna și regulata funcționare a cancelariei, pe care am găsit-o în cea mai mare neorînduială, muzeul industrial ce Camera posedă, sunt rezultatul muncei mele cinstite neobosite și stăruitoare.

Impreună cu colegii mei, comercianți ai Iașului și membri ai Camerei de comerț și industrie, al căror concurs nu mi-a lipsit, am făcut din Camera de comerț și Industrie dela Iași, altă dată obscură și necunoscută, o instituție europeană, civilizată, apreciată și respectată, pentru că, cu cinste și cu pricepere, am muncit pentru progesul, prosperarea și cinstea comerțului Iașului.

Politica de partid a fost totdeauna străină de lucrările și activitatea Camerei de comerț. Am fost, eu și colegii mei, apărători ai comerțului, industriilor și meseriilor, fără altă preocupare decît acea a interesului economic de bogăție al țărei.

In chestia licenților, am avut părerea pe care am spus-o și prin scris și prin graiu, aprobată de toți comercianții, anume: guvernul să iee măsuri, prin lege, ca din fabrice, să nu se vîndă de cît rachiuri, cu anumită tărie, nevătămătoare sănătății, dar comerțul să rămînă liber. Noua lege care s'a făcut, a lovit crud și cu barbarie pe mulți comercianți cari și-au perdut negoțul și cari au suferit și ocara a fi numiți revoluționari, imorali și exploatatori. Vocea mea n'a fost ascultată. Protestarea comercianților n'a fost ținută în samă, nedreptatea s'a făcut. Sper însă, că, nu tîrziu, se va dovedi și temeinicia acuzărilor, insuficiența legei nedreptatea va veni.

Comercianții nici odată n'au fost revoluționari, istoria noastră națională e martoră, din contra, neguțitorii au tolerat multe, au suferit chiar și în demnitatea lor de oameni.

Eu, vechi luptător și apărător al comerțului, mă cred dator a ținea încă înainte steagul comerțului și industriilor Iașului și vă solicit încrederea și pe periodul viitor. Vă cer votul întreg și în unanimitate, comercianții să dee dovada bărbăției și demnității lor, votînd lista de candidați în fruntea căreia se află numele meu.

Vă mulțumesc de încrederea ce mi-ați acordat timp de 18 ani de-a-rîndul, sunt mîndru că v'am representat cu demnitate și vă promit a lucra și pe viitor tot cu rîvnă, cu cinste și devotament—ca și în trecut.

Pentru Camera de comerț activitatea viitoare trebue să consiste, mai cu samă, în următoarele chestiuni:

1) Schimbarea regimului nostru economic, prin mai marea desvoltare a comerțului și industriilor mari și mici, valorificînd toate bogățiile ce avem sol și sub-sol, singură agricultura neputînd fi garanția constantă a viitorului nostru economic, secetele putînd să ne ducă la ruină și la grave perturbări financiare.

2) Suprimarea procentelor convenționale, ca mijloc a ușura comerțul și a împinge capitalurile romînești către muncă prin industrie și exploatarea bogățiilor țărei, care stau ascunse.

3) Modificarea actualei legi a băuturilor, beția și imoralitatea putînd fi combătute cu mai mult succes, prin alte mijloace de cît acele aplicate de actuala lege.

4) Intărirea comerciului la sate, el fiind baza întregului nostru comerciu de en-gros și internațional.

Puneți-vă speranțele în unirea noastră a tuturora și vom învinge toate rălele și pedicele ce se pun în calea noastră ca comercianți.

Cum legea vă dă dreptul, puneți în urnă, la alegerea pentru Camera de comerț de la 1 Iunie a. c., în localul Primăriei Iași, buletinul de vot cu numele meu în frunte fără nici o schimbare și nu veți greși.

Dați la oparte calomniile, intrigele și șoaptele rău voitoare, alungați cu bărbăție umilirea și amestecul politicei pătimașe din conducerea Camerei de comerț instituție pur comercială și care trebue să rămînă numai a comercianților.

Comercianți și industriași din oraș și din județ, sus inimele voastre, numai astfel vă puteți crea o soartă mai bună și mai demnă.

G. D. Șerban.

Litere-Științe-Arte

— —

Tiragiul. Zilele aceste gazetele noastre—și probabil ale tuturor țărilor—au avut o scurtă epocă de mare succes: noua fază a „afacerei Dreyfus" a rîdicat în mod subit dar foarte sensibil tiragiul tuturor ziarelor și din nou se putea vedea gazeta pătrunzînd în adînci și largi straturi populare, pentru a mulțumi curiozitatea unui public prea puțin obișnuit cu cetitul zilnic al noutăților de mai mică importanță.

In genere evenimentale mari, întîmplările senzaționale, știrile larg răsunătoare și emoționante au o influență imediată asupra—tiragiului gazetelor.

Cu iuțeala fulgerului se comunică și se împrăștie în zilele noastre vestea unei întîmplări și publicul aleargă neapărat la unica sursă de detalii: ziarul. De cîte-ori un eveniment extra-ordinar se ivește, se urcă în chip subit numărul foilor împrăștiate zilnic în univers, răsar ca prin farmec cetitori noi, pînă atunci necunoscuți, indiferenți la atîtea și atîtea noutăți și întîmplări.

Intre afacerile pasionante care la noi în țeară au avut un efect deciciv asupra cetitului de gazete a fost și afacerea Dreyfus. Cine nu-și aduce aminte ce senzaționale șiruri de știri și depeși transmiteau acum 8 ani gazetele noastre și cu ce lăcomie se sorbiau de către zeci de mii de cetitori? S'ar putea zice că ziarele noastre mai populare—cu „Universul" în frunte—și-au întemeiat de atuncea serviciul telegrafic propriu zis. Iată de ce atentatul din Paris petrecut în aceste din urmă zile a adus o subită și simțitoare urcare în tiraginl ziarelor,—ca un ecou al senzațiunilor pe care le trezia odinioară această nespus de pasionantă dramă umană și socială.

*

A propos de afacerea Dreyfus. Un ziarist francez a publicat zilele aceste o amintire epizodică din viața poetului François Coppée, mort acum de curînd. Coppée, ne spune ziaristul, era profund convins de vinovăția căpitanului și nu permitea nici-o discuție, nici-o îndoială în această privință.

— Pe ce temeiu ai căpatat convingerea? îl întrebă publicistul.

— Sunt 100 de dovezi, una mai sigură decît alta.

— Dar nu se pot afla oare?

— Fiecare din ele ar fi deajuns ca să aprindă flacările unui sîngeros războiu.

— Dar barem una, o singură dovadă *sigură*?

— Toate sunt sigure, de oare ce le știu de la un general... răspunse Coppée tăindu-i vorba.

Intr'aceasta stă toată siguranța poetului, înerezător ca ori ce om sincer și naiv în vorbele prea puțin dezinteresate ale superiorilor armatei franceze.

*

Orion, No. 10, pe luna Iunie, sub direcția d-lui V. Anestin, a apărut cu un sumar bogat și cu numeroase ilustrații în text. E o publicațiune merituoasă și interesantă.

*

Revista medicală engleză *Lancet* înregistrează un caz curios întîmplat la Milan, în care e vorba de o infecțiune mortală provenită printr'o împunsătură cu un spin de la un trandafir. Victima acestei rare întîmplări a fost cunoscutul dermatolog, d-rul Giano Cattaneo din Milan, în același timp un publicist renumit! In timpul unei escursiuni printre culturile sale de trandafiri profesorul alunecă și, ca să nu cadă, se prinse cu mîna de trunchiul unui trandafir și un număr de spini îi pătrunse în mînă. In scurt timp se manifestară simptome de intoxicație a sîngelui. Intervenția medicală, chiar amputarea brațului n'a ajutat nimic și cu toate încercările făcute, savantul plăti cu viața întîmplarea funestă la care nimeni nu s'ar fi putut aștepta.

*

Un senator american din Washington, Follette, a ținut recordul eloquenței parlamentare. El a vorbit dăunăzi 18 jum. ceasuri pentru a face să cadă Aldrich Currenoy Bill, care se ocupă cu crizele financiare. După socotelile făcute el a rostit 666000 de cuvinte neîntrerupt.

*

«Monitorul Oficial» publică regulamentul expoziției oficiale a artiștilor în viață. Această expoziție se va deschide în fie-care an, în lunile Aprilie și Mai și va cuprinde lucrări de pictură, sculptură, gravură, arhitectură și acte decorative.

Cu organizarea și funcționarea expoziției se însărcinează de către minister un juriu permanent, compus din 10 persoane sub președinția de onoare a ministrului cultelor și instrucțiunei. Acest juriu se compune din cîte un profesor de pictură și sculptură de la școalele de arte frumoase din București și Iași și un profesor arhitect de la școala de arhitectură din București, aleși de consiliile profesorale; un delegat al ministerului; doi pictori, un sculptor și un arhitect aleși de expozanți.

Ministerul va acorda expozanților: un premiu I de 2000 lei; două premii II de cîte 1000 lei; pentru fiecare din cele cinci specialități.

Informații

— —

● **Campionatul de Tennis.**—Eri la orele 5 p. m., s'a început în grădina Copou campionatul de Tennis, organizat de societatea „Tennis-club" din Iași.

In partida de duble-mixte au luat parte: d-rele Jeanne Cantacuzène, Netty Negruzzi, Marcel Bastaki, Ioanine.

Au cîștigat: d-ra Netty Negruzzi și d. Ioanine cu 12 jocuri contra 5; a urmat apoi: double-domni: C. Stoianovici, I. Cămărășescu, Marcel Bastaki și Blumann. Au cîștigat după o frumoasă luptă d-nii Cămărășescu și Bluman cu 16 jocuri contra 10. Single domni: C. Stoianovici și Blumann. Au cîștigat d. Bluman, care s'a arătat un jucător foarte bine antrenat, cu 12 jocuri contra 4; Single-doamne: d-ra Jeanne Cantacuzène și d-ra Netty Negruzzi. A cîștigat d-ra Netty Negruzzi cu 12 jocuri contra 4.

Lupta s'a terminat la orele 8 seara și va continua azi la orele 5 p. m.

Din aleasa asistență am remarcat:

D-nele: Matei Cantacuzino, col. Musteață, Elise Mavrocordat, Sofie Gane, G. Ghyka, Eleonera Liteanu, Emilia Alexandrini, Frank, col Călinescu, Kessim, Drăghici, Anette Negruzzi, Dimitrescu, Rusovici, Iamandi, Hurmuzescu, Hélène Iamandi (Bîrlad), M. Gane, Cozmovici, Tuduri, Ella Negruzzi, St. Bellia (București), Dea Bogonos, Juvara, Manu, Lily Palady, Panitzi.

D-șoarele: Tzoni, Alice Crupenschi, Olga și Anna Stoianovici, Iréne Rallet, Ghyka, Elise și Aglae Gane, Kessim, Botezatu, Melic, Lilica Panopol, Cantacuzino, Lucie și Margot Manu, Lily Leonardescu, Amelie Rusovici, Stroici.

D-nii: Matei Cantacuzino, N. Gane, dr. Juvara, N. Catargi, Urlățeanu, I. Palladi, N. Corjescu, Emil Emandi, Baltă, Ștefan Bellia (București), Al. Gane, col., Călinescu, Liteauu, A. Zăuceanu (București), lct. Ghyka, A. și C. Lambrino, C. Mavrocordat, I. I. Paul, Baldovici, Manoliu, Ureche, Stroja, Ralet, Zampoli (București) Ritter Nurzian.

● Din comisiunea de examinare a elevilor preparați în particular vor face parte următorii profesori:

D-nii Gh. Gheorghiu, Matematici, economul Gh. Iordăchescu, latina, Th. Vasilin, Istoria, Stravolca și dr. G. Bogdan științi fisico-naturale, Ștefan Popescu, geografie.

Președinte al comisiunei va fi d. dr. Gh. Bogdan.

După cît știm, însă, se va mai institui încă o comisie, aceia probabil pentru școalele particulare.

● In ziua de 15 Iunie se va deschide expoziția de lucru manual și desemn a școalei secundare de fete gr. al doilea.

● D. I. Calinderu a vizitat eri muzeul istoric pinacoteca și muzeul național al școalei de Belle-Arte.

● Aseară s'a închis expoziția națională dela școala de Bele-arte.

● Ministerul instrucțiunei a făcut cunoscut decanatului facultății juridice că admite a se ținea examenele de docenți pentru următorii candidați:

V. Emandi, în specialitatea dreptului comercial, Aurel Zenleann, Eugen Melic, și Ioan Basilescu în specialitatea procedurei civile.

Decanatul va fixa azi comisiunile examinătoare a fie-cărui candidat.

● Recentele inundații din Moscova care au îngrozit întreaga Rusie, au fost cinematografiate de un trimis special al casei Pathe Freres din Paris și în astă seară Marți vor rula pe pînza de la Grădina Cuza Vodă aceste uriașe revărsări fidel de pe natură. Spectacolul din astă seară cuprinde un program cu desăvîrșire nou compus în special din scene comice precum și „Requet á la houppe" frumoasa legendă franceză de Perrault. E al cincilea program ce ne dă teatrul cinematografic în stagiunea de la grădina Cuza Vodă și îndemnăm pe Ieșani să asiste la aceste frumoase spectacole, reamintind că o dată un program aratat el nu mai revine și nici unul din sujetele sale nu se mai repetă.

● Revizoratul școlar a intervenit l primăriile rurale, să dea tot concursul elevilor școalelor rurale, punîndu-le la dispoziție mijloace de transport la cercurile respective pentru a trece examenele de absolvire.

DIVERSE

— D. S. Văleanu, un bun student al facultății noastre de medicină, a susținut ieri, cu mult succes, teza sa de doctorat în medicină tratînd despre: „Diagnosticul bacteorologic al meningitei tuberculoase".

— Acum două săptămîni, un furt de 1300 lei s'a comis la d-na Sinigalia din strada de Sus No. 113.

Poliția, în urma cercetărilor ce le-a făcut, a descoperit că autorul e servitoarea Elena V. Perje, care dispăruse din serviciul d-nei Sinigalia și care la plecare n'a neglijat de a nu cotrobăi în saltarul unui scrin, de unde a furat suma de 1300 lei.

Ea a fost arestată.

— Locuitorii din satele Icușeni și Luceni, comuna Stînca Sculeni, au cerut prefecturei de județ să intervină ca să li se permită ca să'și pască vitele în pădurea Icușenii, obligîndu-se să plătească costul pășunatului, căci imașul ce li s'au dat este cu totul rău.

— Lunea viitoare, sărbătoarea sf-ta Treime, se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul paraclisului de la spitalul Pașcanu, pendinte de epitropia casei Sf-lui Spiridon.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, egumenul bisericei Sf. Spiridon.

— In ziua de 25 Iunie se va deschide la școala Belle Arte, expoziția lucrărilor făcute de elevii și elevele acelei școli.

— D. I. Scriban, secretarul facultății de științi, obținînd un concediu de o lună de zile, lucrările secretariatului vor fi expediate de d. Agricola Cardaș, secretarul general al Universității.

— Noe si Betti Weismann, furînd mai multe lucruri de valoare din casa doamnei Spigler, str. Ștefan cel mare 7, au fost arestați.

Lepădarea de grijele maternității

— —

II

Pricina cea mai grea a degenerescenței actuale—munca nemăsurată și rău remunerată a milioanelor de femei care cîștigă chinuitor viața lor—poate să dispară, fără ca problema esențială să fie rezolvită. Oricare ar fi sanatatea și inteligența unei femei, ea nu-și va putea consacra timpul absorbit de lucrul său profesional, menajului; nu poate fi acasă și în afară, ea nu-și poate concentra gîndirea și inima tot odată la lucrul său și la familia sa. Dar chiar consacrarea sufletului ei fie lucrului, fie familiei e un sacrificiu care împedecă desvoltarea ei proprie. Cu un cuvînt lupta cea mai serioasă nu-i cea a sănătății contra bolii, cea a progresului contra degenerescenței, ci e lupta între două forme egal de tari, normale și frumoase ale vieței: viața personală și cea sexuală.

Chestia problemei femeniste e grea. O întoarcere către vechiul ideal al femeilor e iluzorie și regretabilă.

Continuarea luptei economice între cele două sexe e posibilă dar tot regretabilă. Soluția cea mai fericită ar fi ca femeea să-și consacre noile sale energii la îndatoririle materne. Dar e cu putință? Sentimentul matern îi spune să se dedee cu totul sarcinei ei făcînd să tacă în ea vocea internă care o îndeamnă să lucreze la propria ei desvoltare. Ea voește să fie femeea de altă dată, răbdătoare, vecinic lîngă copil și în acelaș timp ea voește să fie și ființa modernă, nobilă, curioasă, voește să se adape și ea la isvoarele vieței. Ea e turburată, nervoasă, pasionată văzîndu-se prada secolului. Nu-i ființă mai complexă și mai contrazicătoare de cît femeea melancolică și exaltată, rece și simțitoare de azi, la care setea și satul de a trăi sunt reunite. Ea înțelege pe barbat, dar îi rămîne străină. Ea se ferește de a avea copii, căci știe că nu-i stă în putere să le satisfacă trebuințele cele mai simple. Așa că natura femenină după cum a fost desvoltată departe de lupta pentru viață, este în opunere flagrantă cu condițiile economice și morale actuale.

Sunt unii de părere ca educația copiilor să se facă de către Stat. Nu-i părere mai greșită de cît aceasta și iată pentru ce: mai întăi s'ar risca desvoltarea calităților umane în copii, sentimentele familiare fiind temelia celor umanitare. Și libertatea amorului va atrage negreșit raporturi familiare mai complexe de cît cele existente. Ce este amorul?—acest termen de care s'a abuzat așa de mult. Din amor Creștinismul a făcut leacul universal sub titlul de amorul aproapelui. Dar acest amor nu poate exista. Este numai o caritate care se revarsă ca un balsam peste toate rănile. Este simpatia pentru bucuria și durerea altuia, este un ajutor și o responsabilitate reciprocă între membrii sociătății. Dar amorul către o ființă — pentru a merita acest unic nume—e un sentiment personal în gradul suprem, implicînd alegerea, distincția. Altfel amorul nu însamnă nimic. O femee își alege copiii alegînd pe tatăl lor.

Și cu toate acestea ea adesea își arată preferința pentru unul din copii. Și dacă ea ca mamă face această distincție, cu atît mai mult o va face o educătoare—o mamă de profesie.

Familia nu trebue suprimată, dar legislația trebue modificată. Nu trebue luată educația copiilor din mîna părinților, dar trebue făcută educația lor.

Departe de a distruge căminul să căutăm a reclădi altul într'un spirit nou. Prima condiție a unei vieți de familie cu adevărat frumoasă e ca ea sà vizeze la fericirea și sanatatea membrilor ei, fără a se preocupa de obiceiurile vieței de lume.

Cee ce micșurează valoarea unor familii este lipsa de atenție pentru cei care le înconjoară toleranța de a ridiculiza particularitățile aproapelui, de a înjosi părerile lui, de a căuta să se ghicească secretele lui, de a trada confidențele lui. Atîta vreme cît această stare va dura, și stabilimentele publice pentru creșterea copiilor vor suferi de cusururi analoage pentru că și aici sunt aceiași oameni. Dar nici odată ele nu vor putea da foloasele cu care căminul răscumpără păcatele lui.

Sunt unii cari zic că lucrul profesional și cel cerebral al femeilor e invers proporțional cu feconditatea sa. Aceasta nu-i exact. Ostenelele fizice, condițiile grele ale maternității sunt datorite nu naturei, dar civilizației.

Multă lume este astă-zi pentru limitarea numărului copiilor din pricina greutății traiului și din pricina timpului răpit desvoltări personale. Și cea mai mare parte din femei nu pot scăpa de conflictul dintre interesul rasei și viața lor publică, silite fiind să îndeplinească trebuințele familiei și ale maternității. Așa dar trebuința de a-și schimba ideile cu barbatul și ținerea unui menaj arată că femeea și societatea se găsesc în fața unei duble alternative în care o alegere se impune, cumulul fiind aproape cu neputință. Și soluția acestei probleme este ca femeea în primii ani ai căsătoriei să-și sacrifice lucrările sale personale îndatoririlor de mamă.

Maria Buțureanu.
Institutoare.

Dr. Max Schwamm
— VIENA —
IX. Elisabethpromenade 35
Telefon 12304
Consult. în limba romînă cu celebritățile medicale

De închiriat o cameră mobilată în str. Albă No. 27.

Ultime informaţii

● **Afacerea Bălăcescu.** In această afacere s'a decis un supliment de anchetă şi anume: d. dr. Bogdan, rectorul Universităţei, a fost însărcinat de ministrul instrucţiunei publice, să ancheteze dacă este adevărat că decedata d-şoara Elena Argintaru a mai încercat să se sinucidă pe cînd era elevă la externat.

E greu de înţăles ce legătură poate să existe în predispoziţia bolnavă a d-şoarei Argintaru şi faptul, în afară de îndoială astă-zi, al relaţiunilor culpabile pe care profesorul le-a avut cu eleva, şi care singurul trebuia să intereseze autoritatea şcolară.

Suplimentul de anchetă ordonat vorbeşte întru cît-va în privinţa soluţiei pe care d. Haret vroeşte s'o dea acestei afaceri.

Omul şcoalei voeşte ca un profesor care s'a făcut vinovat de acte imorale în şcoală să rămîe nepedepsit, după ce-a făcut tot ce i-a stat în putinţă ca să facă să fie condamnaţi oameni nevinovaţi şi cărora în ori-ce caz li se imputa fapte mai puţin grave.

● Se întreabă ieşenii cine este d. Moţet, directorul prefecturei judeţului Iaşi, care dirigueşte toate treburile prefecturei, prefectul însu-şi d. Kernbach, fiind ocupat cu literatura.

D. Moţet, respundem noi, înainte de a veni la prefectură, a fost—lucru mare!—avocat în tîrguşorul Paşcani. Mai era şi sufletul mişcărei anarhiste de acolo, care s'a făcut celebră prin întrunirele, broşurele şi excesele antidinastice.

D. Moţet a apărat chiar, ca avocat, pe lucrătorii cari au fost depuşi.

Acum îşi continuă opera anarhică la prefectura judeţului Iaşi.

● Eri după amiază candidaţii la concursul de ajutori de învăţători au dat teza la limba romînă.

Chestiunea dată a fost o compoziţie despre Ingrăşăminte.

Astă-zi vor fi cetite tezele iar mîne va începe examenul oral.

● Eri, la orele 5, urma ca d. I. Petrovici să-şi treacă examenul de abilitare ca docent în filosofia generală.

De oare-ce d. I. Bogdan nu a primit a figura ca membru în comisiunea examinatoare, ministerul a făcut cunoscut că numeşte în locul său pe d. profesor Teohari Antonescu.

Examenul va avea loc astă-zi la orele 5 d. a. Comisiunea examinatoare se compune din d-nii: A. D. Xenopol, P. Rîşcauu, I. Găvănescul, P. Negulescu şi Teohar Antonescu.

● Direcţiunea generală a serviciului sanitar a intervenit la prefectura de judeţ pentru a lua măsuri ca persoanele muşcate de animale sălbatice să fie transportate fără întîrziere la institutul antirabic cel mai apropiat.

Să se ia de asemeni măsuri ca copiii care se trimet în tratamentul antirabic, să fie neaparat însoţiţi de unul din părinţi, sau de rude, căci în cas contrar nu vor fi primiţi în institut.

● Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei de judeţ, că d. Aurelian Georgescu, turist, de loc din Urlaţi judeţul Prahova, şi-a propus a face studii topografice în ţară şi ministerul, dîndu-i cuvenita autorizare, înştiinţează prefectura că numitul turist să fie lasat liber a'şi face studiile şi să i se dea tot concursul.

● După cum se ştie în ziua de 3 Iunie se va începe la Bucureşti, concursul pentru administratorii de plăşi.

La acest concurs s'au înscris pînă acum 200 candidaţi. Locuri vacante sunt 260.

Comisiunea examinatoare se va compune din cei trei membri ai consiliului administrativ superior I. Corabatescu, G. Em. Bogdan şi Luca Ionescu.

● **Vacanţe militare pe timpul recoltei.** *Cercul agricol* din Bucureşti ne comunică următoarele:

Ministerul de resboi austro-ungar, introduce anul acesta, ca încercare, o vacanţă militară de 3 săptămîni, în scopul ca soldaţii concediaţi să ajute la recoltarea productelor agricole din vara anului acestuia.

In ceea ce priveşte data la care se vor concedia soldaţii această dată în mod general e fixată pe timpul recoltelor principale, adică coasa fînului şi seceratul cerealelor de toamnă şi de primăvară.

Perioada recoltelor principale variind după împrejurările teritoriale, comandanţii corpurilor de armate au latitudinea de a fixa data începerei concediului.

La trupele călări şi tecnice e limitat numărul concediaţilor în vederea serviciului reclamat: la trupele călări de cai şi antrenarea lor, iar la trupele tecnice de o instrucţie mai complicată şi deci mai împovorată a soldaţilar.

Termenul de 3 săptămîni de vacanţă nu va putea fi depăşit nici într'un caz.

Bine înţeles că se acordă concediu numai pentru localităţile pentru care autorităţile administrative vor învedera o insuficienţă a braţelor de muncă. In prima linie se vor concedia acei soldaţi ai căror părinţi posedă pămînt. In localităţile unde ar bântui boale molipsitoare nu se vor concedia soldaţii.

Această măsură să ia ca încercare pentru prima oară anul acesta, după dorinţa exprimată an cu an de mai mulţi ani de cercurile interesate.

Va depinde de rezultatele acestei experienţe ca această măsură să dobândéscă de aci înainte un caracter permanent.

● Eri pe la orele 2 după amiază focul din strada Anastasie Panu începuse din nou.

Din cauză că nu fusese bine localizat, s'au aprins nişte grinzi şi dacă pompierii nu soseau la timp ca să dea ajutoare se putea ca şi celelalte clădiri care alaltă-eri au rămas neatinse, sa fie cuprinse de flacări.

Cătră seară focul a fost complect localizat.

Astă-zi au fost chemaţi la siguranţă mai mulţi din locatarii caselor distruse de incendiu, cărora li s'a luat cîte un interogator.

● D. I. Iliescu a fost numit grefier la judecătoria rurală Iaşi, în locul d-lui Iordanovici.

● După noul regulament, examenele dela Conservatorul de muzică şi Declamaţie, nu vor mai fi publice.

In consecinţă nu vor lua parte la examene de cît delegaţii ministerului şi profesorii respectivi.

● D-nii Al. Velciu şi C. Grigorescu au aderat la acţiunea liberalilor disidenţi din Iaşi. Aceştia se vor întruni astă seară la d. G. Şendrea şi vor hotărî să demisioneze din club.

Oficial vor demisiona la adunarea generală ce va fi provocată pentru confirmarea d-lui Stere ca president.

*

D. Stere şi-a asigurat majoritatea în comitetul executiv spre a fi ales president. Dar şi minoritatea, care, pînă în prezent, nu este decisă să voteze pe d. Stere, este destul de numeroasă. Din ea fac parte: d-nii N. Gane, C. Climescu, Gr. Buicliu, Pandele Zamfirescu, Ath. Gheorghiu, căpitan Costandache, Th. Jellea şi N. Neculaide.

● In şedinţa de Sîmbătă a clubului carpist local s'a luat dispoziţia eroică: nu se vor primi în club de cît titraţi.

Eroică dispoziţie!

● Dl. Artur Sion a demisienat din gruparea carpistă locală.

● D. Petre Cercel a fost ales preşedinte al corporaţiilor unite a meseriaşilor din P.-Neamtz.

● Primarul comunei Păuşeşti a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că pe teritoriul acelei comune au apărut nişte insecte, cari fac stricăciuni ovăsului şi orzului, cotropind o întindere de mai bine de 100 de hectare.

S'au trimes probe din aceste insecte d-lui dr. N. Leon, profesor la facultatea de medicină din Iaşi, spre a le analiza,

● Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că în satul Leţcani, comuna Cucuteni, s'a ivit epidemia de tusă convulsivă.

○ Şcoala superioară de razboiu din Bucureşti va face în cursul lunilor Iunie şi August o serie de escursiuni şi instrucţiuni prin diferite judeţe ale ţărei şi în judeţul Iaşi.

Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de judeţ să dea ordin autorităţilor comunale ca să dea tot concursul şi să înlesnească mijloacele de care ofiţerii trupei şi caii lor vor avea nevoie.

● Procesul de calomnie prin presă pe care d. C. Şumuleanu l'a intentat la 88 de cărciumari din Iaşi, se va judeca la 9 Iunie la Curtea cu Juri din Iaşi.

D. procuror general a delegat pe d. C. Hamangiu, procuror de Curte, să susţie acuzarea.

● D. general Tătărăscu, comandantul corpului 4 de armată şi d. goneral Pavlo, comandant de brigadă, au început azi dimineaţă inspectarea trupelor aflătoare în tabăra Şipote.

Cu această ocazie s'au executat diferite exerciţii şi lupte de arme combinate.

● **Fabrică incendiată.** — Fabrica de spirt din Tărnăuca, judeţul Dorohoi, proprietatea societăţei „Naţionala", arendată fiind d-lui Brill din Botoşani, a luat foc. Intreaga clădire a fost mistuită de flacări. Pagubele se urcă la aproape 200.000 lei.

✱ **Excursiune şcolară.**—In cursul lunei Iunie elevii şcoalelor secundare vor pleca în escursii spre a vizita principalele instituţii industriale şi cele mai frumoase împrejurimi ale ţărei.

● Un congres de estetică vă avea loc în cursul lunei Septembre, la Londra. Ministerul instrucţiei va fi represintat prin d. D. A. Teodoru, secretar general.

D. Teodoru ie un straşnic estet.

● De astăzi s'a început strămutarea oficiului telegrafic şi poştal în casele din strada Arcu.

Lunea viitoare oficiul va fi complect instalat.

Serviciul telefonic va mai rămînea în vechiul local încă vre-o două săptămîni, în timp ce se va face instalarea traseului.

● Consiliul de resboiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe Vineri şi Sîmbătă dimineaţă.

Consiliul va judeca cîte-va procese privitoare la grade inferioare.

● Consiliul permanent al instrucţiunei este convocat pentru astăzi, Marţi, ora patru, în şedinţă plenară, spre a se ocupa de programa şcoalelor secundare.

D. Haret va presida.

● D. profesor Teohari Antonescu a fost numit membru în comisia pentru abilitare de docenţe la facultatea de litere din Iaşi.

● **Cursuri de vacanţă la Iaşi.** — După exemplul Universităţilor din Austria, cursuri de vacanţă vor fi instituite pe lîngă Universitatea din Iaşi — în cursul lunelor Iulie şi August.

Cursurile vor fi gratuite şi ori cine va putea asista la ele. Programul a fost stabilit astfel:

Limba romînă: d. Garabet Ibrăileanu: istoria literaturei de la 1850 (poeţii); d. C. Botez: lecturi şi critici despre aceşti poeţi; d. G. Candrea; ochire asupra desvoltărei limbei romîne şi lecturi din vechile texte.

Istoria romînă: d. Const. Giurescu, istoria romînă de la crearea principatelor romîne până la epoca fanarioţilor: ultimele cercetări asupra acestei părţi istorice.

Arta Naţională: d. Al. Ţigara-Samurcaş; bisericele şi mănăstirele. Se vor face escursiuni în mănăstirele de la Neamţ şi Suceava.

Cererile de înscriere la cursuri se vor adresa rectorului Universităţei din Iaşi, care va elibera cuvenitele cărţi de identitate.

● **Diplome de capacitate.** La examenele absolvenţilor şcoalelor normale pentru obţinerea diplomelor de capacitate, au fost numite următoarele comisiuni: *la examenul în scris*: president d. I. Panaitescu (Bucureşti), membri domnii Const. Botez (Iaşi) şi Iuga (Brăila).

La oral, şcoala normală „V. Lupu" din Iaşi (băieţi şi fete): d. D. Pompei, profesor universitar, president; d-nii M. Tomida şi C. Botez, membri.

In comisia şcoalei normale Cîmpulung şi Azilului „Elena Doamna" figurează d. M. Carp, profesor în Iaşi.

● O nenorocire s'a întîmplat aseară în tîrguşorul Păcurari.

Bătrînul Iorgu Surugiu, din acel tîrguşor, suferind de reumatism, a început să'şi facă fricţiuni cu gaz.

Scăpînd, însă, o lumînare aprinsă peste picioare, nenorocitul bătrîn a fost cuprins de flacări.

Intr'o stare foarte gravă a fost internat la spital.

● Eri a început la facultatea juridică din localitate examenul de abilitare ca docent în specialitatea dreptului roman a d-lui Vasile C. Buşilă, doctor în drept de la Paris.

Comisiunea conform articolului 13 din regulamentul numirei docenţilor şi agregaţilor, după ce a dat citire memoriului şi a luat cunoştinţă de lucrările candidatului, a delegat pe d. profesor I. Th. Burada cu facerea unui referat detailat asupra lucrărilor, care va fi prezintat comisiunei în şedinţa a doua, care va avea loc Sîmbătă, orele zece a. m.

● Comisiunea instituită pentru evaluarea perderilor suferite de arendaşii şi proprietarii din judeţul Iaşi, cu prilejul devastărilor, va pleca astă-zi la Ţiganaşi.

● D. C. Şumuleanu, care a acţionat în judecată 88 de cîrciumari pentru calomnie prin presă, cere, prin petiţia ce-a adresat presidentului curţei cu juri, ca acei cîrciumari să fie condemnaţi la *150000* lei daune.

Nici nu-i mult!

● O interesantă convorbire politică a avut loc astă-zi după prînz, la secţia de notariat a tribunalului, între domnii: M. Cantacuzin, presidentul clubului carpist local: V. Sculi şi P. Sion.

D. Cantacuzin, pe care demisia din club a d-lui Sculi, nu l'a afectat de loc, s'a silit să dovedească contrarul.

— Sper că vei reveni asupra demisiei d-tale—a zis d. Cantacuzin d-lui Sculi.

— Eu nu sper de loc, a respuns demisionatul. Dacă nu mi-am motivat demisia, aceasta nu înseamnă că am avut motive serioase.

— Promite-mi măcar că te vei înscrie la Bucureşti.

— Ce voi face mă importă—fu respunsul d-lui Sculi. Dealtmintreli, continuă d. Sculi, dumneta te osebeşti foarte mult de noi ceilalţi: noi trăim pe pămînt şi d-ta, d-le Cantacuzino, pluteşti în nouri.

— Eu recunosc, replică presidentul clubului, că unii din noi trăiesc pe pămînt, alţii in nouri. Şi nu numai că nu văd slăbiciunea în felul acesta divers de a trăi, dar mi se pare că nu în unire stă puterea, nu partidele—bloc sunt cele ideale, ci acelea în care fiecare are părerea lui.

Şi mă miră, d-le Sculy, că tocmai d-ta, care eşti un pasionat amator al partidelor politice în care domină felurite păreri — *să pleci din partidul în care fiecare are altă părere şi alte idei.*

● **Universitare.**—D. prof. I. Th. Burada, va ţinea Vineri examenele de drept roman cu candidaţii la licenţă.

— D. prof. I. Peretz va continua azi la orele 5, cursul seu de drept slav, pentru candidaţii la doctorat.

— Conferinţa d-rei Elise Lupu, studentă în filosofie, care trebuia să aibă loc azi la orele 5, s'a amînat pentru o altă zi, din cauza examenului de abilitare ca docent a d-lui prof. Petrovici, înaintea căruia trebuie ţinută.

— D. prof. A. Popovici va continua cursurile sale de Botanică pînă în ziua de 31 Mai.

— D. prof. Iulian Teodorescu, a convocat pe studenţii dela drept, pentru ziua de 31 Mai, orele 9 dimineaţă, ca în înţelegere cu ei să stabilească ordinea examenelor sale.

— D. Aurel Zeuleanu, îşi va reîncepe cursul de drept internaţional Joi 29 c.

— D. George Tabacovici va examina pe studenţii vechi în zilele de la 2—10 Iunie, iar pe studenţii care vor trece examenele în bloc, dela 10—22 Iunie.

Examinarea se va face după ordinea alfabetică.

— Astăzi a avut loc la seminarul pedagogic lecţia de probă la Chimie a d-lui practicant N. D. Iancu Tutova.

Critic şi raportor au fost licenţiaţii în ştiinţi V. Rădulescu şi Th. Atanasiu.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Maiu.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi, ultima zi a tragerei clasei a VI-a, au cişigat:

Cîte 200 lei şi premiu de 25000 lei fie care au cîştigat:

No. 36602, 9411, 42873, 30597, 55310 50806, 14781, 24145, 58740, 10070, 7120, 29366, 1535, 42937, 640, 4907, 50971, 30524, 38647, 52988, 3975, 53181, 4029, 52856, 1519, 6009, 45781, 5757, 40168, 38726, 43118, 56848, 20651.

1000 lei No, 11004, 47165, 28839, 21176.

3000 lei No. 35932.

500 lei No. 48568, 56096, 20364.

200 lei No. 130, 48, 609, 224, 1396, 1067, 1291, 2464, 4301, 7031, 16031, 18018, 22001, 24147, 27049, 41052, 40085 38061, 47092, 54064, 57053, 59275.

Ecouri de la banchetul Marghiloman

Bucureşti. — Se face din ce în ce mai multă dovadă că un nou cartel s'a încheiat între liberali şi junimişti şi că banchetul de la Buzău a fost un prilej pentru afirmarea acestui cartel.

Astfel, din ordinul d-lui Ionel Brătianu, prefectul judeţului Buzău s'a pus în directă legătură cu organizatorii banchetului şi a mers pînă a veni expres la Bucureşti pentru a lua înţelegere cu d. Marghiloman asupra organizărei acelui banchet.

*

Liberalli buzoeni, care nu erau puşi în curent cu noua cărdăşie întocmită, au voit să creieze o atmosferă nefavorabilă d-lui Marghiloman şi în acest scop unul din tinerii liberali din cei mai de valoare din Buzău a scris un articol pentru gazeta locală în care zeflemisea banchetul şi organizarea lui după cunoscuta afacere a exproprierei din strada Mercur.

Din ordiuul prefectului însă acest articol gata tipărit, a fost scos din ziar, iar autorul lui pus în curent cu ceeace s'a stabilit.

*

O altă nostimadă a fost scena plecării fruntaşilor junimişti de la banchet. Intr'una din trăsuri au luat loc, în fundul trăsurei, d-nii Titu Maiorescu şi M. Vlădescu, pe scăunel d. Al. Marghiloman, iar pe capră, alăturea de viziteu d. N. Filipescu.

Buzoienii au făcut mare haz şi spuneau:

— Straşnic răzbunat d. Marghiloman cel înjurat de Filipescu cu titlul de banditul de la justiţie — căci astăzi Filipescu a ajuns surugiul lui Marghiloman.

Plecarea Suveranilor

Bucureşti.—Regele, Regina şi Principii moştenitori au plecat astăzi la Tîrgovişte a.

M. S. Regele şi A. S. R. vor inspecta şcoala de cavalerie.

Accident

Bucureşti.—Astăzi la amiază s'a prăbuşit un zid la o casă ce se construieşte în strada Carol. Un lucrător a lost ucis şi cinci lucrători sunt greu răniţi.

Accidentul unui ofiţer

Bucureşti. — Sub-locotenentul Spiridon Sachelari, elev al şcoalei de cavalerie, a fost isbit astă-zi de un cal. Ofiţerul, grav rănit, a sucombat.

Ploaia

Bucureşti.—După comunicările oficiale eri a plouat în următoarele localităţi: Munteni, Paşcani, Botoşani, Poeni, Dorohoi, Bîrlad, Iaşi, Truseşti, Găiceni, Neamţ şi în Muntenia la T.-Severin şi Baia de Aramă.

Ploaie mare

— Accidente —

Neamtz.—In ziua de 24—25 Maiu o torenţială ploaie a căzut în judeţul Neatz.

Ploaia era însoţită de dese descărcări electrice.

La Timişeşti trăsnetul s'a descărcat asupra locuinţei lui Ioau Puiu, incendiind'o

De asemeni trăsnetul s'a descărcat asupra casei lui I. Gavrilă, omorînd pe mama acestuia.

Declaraţiile d-lui Badareu

Bucureşti.—Senzaţionalele declaraţii făcute de d. Alex. Bădăreu în întrunirea de la Tîrgovişte a, cu privire la cazul Gh. Gr. Cantacuzino—Froim Fischer, au produs o vie impresie în lumea politică din Capitală, cu atît mai mult, cu cît coincidenţa a făcut ca în timp ce d. Filipescu la Buzău profera insulte la adresa fruntaşilor conservatori-democraţi, servindu-se numai de insinuări, d. Bădăreu la Tîrgovişte a precizat un fapt dovedit cu acte.

Teroarea din Tîrgovişte a

Tîrgovişte a.— Cărdăşia junimisto-cantacuzinistă în urma cartelului încheiat cu guvernul, s'a dedat alaltă eri la fapte de banditism, cu ocazia întrunirei conservator-democrate din Tîrgovişte a.

Banda aceasta de oameni cari au dovedit în toate împrejurările că nu mai au nimic de pierdut. a căutat ca şi de astă-dată să nu'şi desmintă acest renume.

Duminică, după ce se terminase splendida întrunire, amicii noştri din Ploeşti, care luaseră parte la întrunire, s'au dus la berăria Lăzărescu, aşteptînd pînă la orele 3 cînd urmau să iee trenul spre a se reîntoarce la Ploeşti.

Cum stăteau liniştiţi, de odată s'au pomenit cu o ploaie de ouă stricate, butelii goale etc. D. Niculescu, redactor la „Acţiunea Conservatoare" care se afla acolo a fost lovit cu o butelie în cap, căpătînd o leziune nu tocmai uşoară.

In urmă banda de haimanale a dispărut, pentru ca apoi pentru puţin timp să se reîntoarcă.

D. I. L. Caragiale, care se afla de asemeni acolo, văzînd că lucrurile iau proporţii mari a scris un bilet d-lui Brătescu Voineşti deputat, rugîndu-l să intervină ca să se liniştească lucrurile.

D. Brătescu-Voineşti a venit în persoană la berăria Lăzărescu şi tocmai în acel moment reîncepu o ploaie de butelii şi de pietre; geamurile berăriei au fost sparte.

Iusuşi d. Brătescu-Voineşti era să fie lovit.

D-sa a cerut atunci poliţiei ca să ia măsuri şi să protejeze pe amicii noştrii. Cu mare greutate ordinea a fost restabilită.

Ploeştenii au fost nevoiţi apoi să plece pe un alt drum, căci o bandă de 50 haimanale tocmite anume de cărdăşia junimisto-cantacuzinisto, îi aşteptau în cale.

După plecarea lor, amicul nostru, d. Condurăşanu se întorcea spre casă. De o dată se pomeni o ceată de bătăuşi, care'l atacară, lovindu-l cu ciomegele în cap. Intr'o stare destul de gravă, amicul nostru a fost transportat la locuinţa sa.

S'a constatat că această mascaradă a fost condusă de un individ care răspunde la numele de Victor Baranga, o unelta a celor cari găsesc că asanarea moravurilor constă în acte de banditism.

Un groaznic incendiu

Constantinopol. — Astă-noapte 200 de case au fost cuprinse de flacări în foburgul Arnaut-Keny pe Bosfor.

S'au produs numeroase accidente în timpul imensului sinistru.

Ciocnire de trenuri

Novane.—La Roccapietra aproape de Varallo s'a produs o ciocnire între un tren de persoane şi unul de marfă.

Sunt 4 morţi şi 50 răniţi. Un tren de ajutor a plecat la faţa locului cu un mare număr de medici.

Generalul Amade la Casablanca

Paris.—Generalul d'Amade a sosit la 7 corent la Casablanca cu două brigăzi mobile.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la:

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumătate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

SE CAUTA

ELEVI la tipografia H. Goldner.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia,

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legătoria de Carţi şi Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca şi** noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Pariu, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

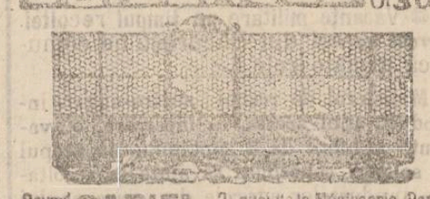

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

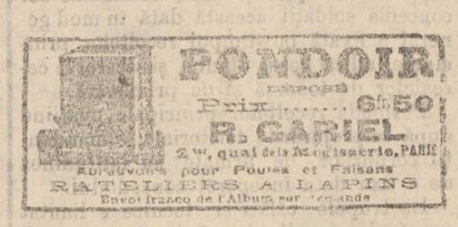

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrŭt cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI: Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie de motóre electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 446.—IAŞI, Joi 29 Mai 1908.

In straturile adînci

Am cetit cu toată băgarea de seamă lista tuturor celor ce au luat parte la marea şi frumoasa întrunire a partidului nostru la Tîrgovişte.

Cetăţeni din toate unghiurile ţinutului s'au grăbit să vină şi să salute pe şeful nostru, să-l asculte, să-i soarbă vorbele, să se înfiripeze de la el şi să se intereseze de lucruri cari trec zarea satelor lor.

Nume, peste nume; lume peste lume!

Ce privelişte mîndră şi frumoasă!

N'am văzut-o, dar a venit artistul şi prin puterea talentului său de a resfrînge în afară impresiunile primite de la măreaţa întrunire, ne-a caracterizat cu o vorbă aspectul întregei adunări.

„Fraţilor, aşa a început Caragiale, nu vă zic Domnilor, pentru că pentru întâiaşi dată mi se întîmplă *să văd atîta cămaşă albă, să văd în adevăr partidul conservator democrat*".

Iată artistul!

In cămaşa albă Caragiale vede partidul conservator democrat.

Cămaşa albă e un simbol, şi artistul a vorbit în pilde, căci pilda e haina potrivită gîndirii de spus ţăranilor.

Ca această cămaşă albă să se mişte trebue să fie ceva neobişnuit în ţară. Cămaşa albă nu-şi lasă ea coarnele plugului, nici sapa ori hîrleţul pentru florile mărului.

Şi n'au fost nici vătăjeii, nici primarii, nici privighitorii cari să-i fi îmboldit să vină la întrunire. Nu; din contra i-a împedicat să vină, i-a ameninţat, i-a smomit...

Şi ei au venit.

„De şi sunt bătrîn, a spus preotul Dudea, dar *entusiasmul mă întineresce* şi mă îmboldeşte să întru în luptă alături de dv., în contra duşmanului".

Entusiasmul!

Foc sacru, scîntee divină, care mînă neamurile spre idealuri înalte.

Fericite generaţiunile cari l'au avut! fericite timpurile cari l'au produs! Ele sunt epocele mari în istoria popoarelor.

Entusiasmul dă puteri nouă popoarelor. Cît un grăunte de muştar să fie credinţa, a zis Crist, şi poţi muta munţii.

Iată ce a mînat cămaşa albă de pe plaiurile Dîmboviţei la Tîrgovişte la întrunirea noastră!

Entusiasmul!

Şi artistul Caragiale a avut dreptate să salute cu cuvîntul biblic „Fraţilor" căci ar fi fost o jignire să zici *Domnilor* la cei ce ne sunt fraţii noştri în toată lărgimea de înţeles a cuvîntului.

Să reamintim însă cîte-va fapte!

Camaşa albă a mai figurat în cîteva pagini ale istoriei noastre contemporane.

La 1821, Domnul Tudor, tare pe dragostea şi credinţa celor cu cămaşa albă, a pandurilor săi, a trecut Oltul şi a scapat ţara de greci. La vederea cămeşei albe la Cotroceni, boerimea valahă s'a închinat şi a recunoscut în Domnul Tudor pe mîntuitorul neamului.

Dar la scorpia grecească a venit îndată în minte planul răzbunării şi tînărul domn, Tudor, a plătit cu capul îndrăzneala că a dat încredere plăeşilor săi, deci celor cu camaşa albă.

Dar în generaţia lui Tudor Vladimirescu era un entusiasm, şi acel entusiasm a urnit carul statului pe căi nouă de reînviere patriotică.

După treizeci şi cinci de ani camaşa albă iar o întîlnim în divanurile ad-hoc ale Munteniei şi Moldovei. Uitaţi-vă la tablourile timpului şi veţi vedea camaşa albă, sumanul şi opinca, stînd alături în divan cu boerii în giubele şi anteree, şi cu bonjuriştii în frac.

Entusiasmul lui 1857 a adus unirea şi cămaşa albă a fost simbolul acelui entusiasm.

Alt artist al timpului, Ion Creangă, ne-a descris în pagini admirabile entusiasmul acelei epoce, unde sumanul şi iţarii erau în cinste.

De cincizeci de ani cămaşa albă n'a mai fost băgată în samă. A fost luată cel mult pentru părăzi, de şi în acest timp tot cămaşa albă a purtat victorios războiul şi ne-a adus regatul.

In viaţa publică însă cămaşa albă, iţarul şi abaua au fost nesocotite. Socotite ca maşine de vot, zapcii regimurilor, cu toţi pomojnicii, au insultat cămaşa albă, luînd'o drept vită de tras la vot.

Nimeni nu le-a vorbit inimei lor; toţi i'au ghiontit, toţi i'au îmbrîncit, toii i'au strămurărit.

Anul 1907 a fost an de reînviere.

Iar expresiunea vie şi reală a dorinţelor acelui an, e închegarea partidului conservator-democrat, în care cămaşa albă vede un nou pas spre o stare mai bună.

„Graiul nostru al ţărănimei este pecetea afirmării că suntem chemaţi la deslegarea trebilor ţării. Pănă acum politica s'a ocupat de cei de sus, iar nu de pătura de jos; poporul fusese lasat la o parte. Democraţia vine la timp, tocmai ca răcoarea în mijlocul căldurilor celor mari. In favoarea democraţiei e un aşa de mare şi puternic curent în cît ţara întreagă s'a înviorat".

Aşa a glăsuit un învăţător tot în camaşa albă.

Netăgăduit că după 1907 politica ţării romîneşti nu mai poate rămîne în cercul subţire al politicianilor de azi, căci se putrezeşte de tot, ci ea trebue scoborîtă în *straturile adînci* ale poporului pentru a-l chema la o nouă viaţă.

Dacă ţara romînească e a tuturor romînilor şi politica romînească cată să fie a tuturor romînilor.

Şi cum ne mînă de repede vremurile!

Gh. Ghibănescu.

Sunt lucruri de natura celor a care nici 24 de ore nu trebuie să rămîe nelămurite.

In cadrul acestora este şi înţelegerea stabilită în 1905 între d-nii Gh. Gr. Cantacuzino, prim ministru, şi d. Froim Fischer —înţelegere care a avut de urmare că d. Froim Fischer a dat d-lui şi d-nei general Catargi suma de 250,000 lei cu 7 la sută.

Să se lămurească dar:

1) Ce interes a avut Fischer ca în 1905 —anul de genă financiară—să dea cu ipotecă 250,000 lei,—el care împrumută bani de la alţii,—şi să-i dea cu 7 la sută, el care plătea pe atuncea cel puţin 8 jum., la sută?

2) Cum se explică că acea sumă d. Froim Fischer a refuzat s'o dea ca împrumut, tuturor celor care interveneau în favoarea proprietarilor Răducănenilor şi n'a acordat'o de cît în urma solicitărilor d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, pe atunci prim ministru?

3) Este ceva adevărat în ceea ce susţin unele ziare că s'ar fi făcut promisiuni d-lui Fischer în senzul de a i se acorda un mare avantagiu şi a se refuza acel avantagiu unui concurent şi duşman al lui Fischer?

4) De ce natură era avantajul promis a fi acordat lui Fischer şi refuzat adversarului lui?

Incă odată lămuriri se impun.

Meseria d-lui Filipescu

D. Nicu Filipescu a luat parte la banchetul ce s'a oferit d-lui Marghiloman, care a făcut o afacere minunată cu exproprierea. In loc să fi dat aldamaş d. Marghiloman, i s'a făcut lui cinste!

D. Filipescu, care şedea la dreapta festivatului şi care, la plecare, s'a instalat pe capra vezeteului, este identic cu acel Filipescu care, cu ani în urmă, a numit pe d. Marghiloman „banditul de la justiţie" şi l'a cravaşat la soşea şi a făcut în *Epoca*, aluziuni dureroase la adresa celei mai apropiate rude a d-lui Marghiloman.

După ce l'a înjurat surugieşte, după ce, pe cale de publicitate, l'a lovit în afecţia sa de fiu, după ce l'a bătut—a venit să-l „festiveze.

Urîtă meserie! Dar d. Filipescu a şi tuastat şi a vorbit despre *îndrăzneli neobrazate*.

Era şi timpul şi locul—era şi foarte competent d. Filipescu să vorbească despre aşa ceva.

De două zeci de ani ţara n'a luat cunoştinţă despre altă aptitudine a d-lui Filipescu de cît despre îndrăzneala sa.

Ea va dăinui atîta, cîtă vreme omul îndrăznelilor exagerate îşi va găsi din nou stăpîn, ca la Galaţi.

Dar reu face d. Filipescu cînd pe tema îndrăznelei, a celei neobrăzate mai ales, el se măsoară cu d. Take Ionescu.

Un mare bărbat de stat, cum ie şeful partidului conservator-democrat, nu poate primi lupta pe asemenea temă fiind că nici sudalma, nici bătaia, nici duelul—cu infirmii mai ales—nu pot cadra cu vederile unui fruntaş.

D. Filipescu să-şi continue meseria şi să n'aibă teamă de concurenţă. Nu numai şeful partidului nostru nu gîndeşte să-l imite, dar nimeni din partid.

D. Filipescu este un specialist fără pereche—din fericire—în ţara romănească.

Cursuri de vară

A fost o luptă mare în Austria, acum cîţi-va ani, pentru crearea cursurilor şcolare de vacanţă, *Ferialkürse*. Ele se ţin la Salzburg, în acea pitorească şi încîntătoare localitate, capitala lui Salzkammergut, unde, în toţi anii în timpul verei, vin zeci de mii de oameni din toate unghiurile Europei.

Cursurile de vară sunt predate de profesori germani din toate universităţile austriace şi germane, iar studenţii şi elevii săraci au burse, ca să poată trăi şi urma acele cuursuri.

Noi, cari copiem—am căutat să introducem şi noi asemenea cursuri. D. Iorga pe socoteala lui proprie, a înfiinţat o universitate liberă la Vălenii de Munte, din care cată să-şi facă fieful. Iar d. Haret a pus universitatea din Iaşi—clădirea adică—la dispoziţia a patru profesori de curs secundar, ca să facă cursuri libere, în curentul lunelor Iulie şi August—în Iaşi.

Profesorii universitari din Iaşi nici n'au fost cercetaţi macar, dacă sunt înţeleşi cu planul celor 4 profesori secundari: d-nii Garabet Ibrăileanu, C. Botez, Candrea şi Ţigara-Timurcaş.

Clădirea universităţei aparţine tot aşa de puţin ministrului ca şi profesorilor. Dar după cum profesorii trebue să facă întrebare ministrului dacă permite cutare inovaţie şi ministrul, cînd ia o dispositie referitoare la un plan intern, trebue să ia avizul profesorilor.

Dar n'a întrebat şi n'a voit să întrebe fiind-că cursurile de vară de care e vorba, presintă o situaţie specială: cei 4 profesori, cari gîndesc să lumineze pe ieşeni în lunele Iulie şi August—sunt 4 poporanişti, ante-latifundiari, monopolizatori ai petroleului—şi deci nu era nevoe să se întrebe pe nimeni şi nu era nevoe să se publice că ministrul plănueşte introducerea de cursuri libere la Iaşi.

Dacă nu s'ar fi procedat cu atîta galantă discreţiune, s'ar fi găsit şi alţi profesori care să-şi ofere cunoştinţele şi totul nu s'ar fi redus la cvartetul *Vieţei Romăneşti*.

Se lucrează, însă, pe ascunsele şi se urmăreşte, sub forme discrete, ba de reviste, ba de cursuri de vară, să se îndrumeze lumea spre anarhism.

Altfel nu ne explicăm exploadarea subită a vestei cu cursurile de vară şi de ce ele vor fi predate esclusiv de colaboratori ai *Vieţei Romîneşti*, de ce numai la Iaşi şi nu şi la Bucureşti?

CATE-VA NOTE

De cîte ori se întîmplă cîte-ceva dureros pentru Nababi, noi—asta se ştie—ne adresăm d-lui Tanase, excelentul fost co-preşedinte al consiliului de miniştri.

Aşa şi de astă dată, cu prilejul afacerei cc. Iorgu-Fischer.

— Ce mai nou, d-le Tanase, întrebăm noi?

— Bună pace. Suntem foarte ocupaţi.

Duminică am fost la Buzeu şi Duminica viitoare vom avea întrunire aci, în Bucureşti. La Buzeu boierul nostru a făcut minune mare: a plătit 60 de tacămuri şi nici n'a fost la banchet. Aşa face dumnealui: dă din cupoane şi nu ie şef, iar d. Carp nu dă nici un ban şi ie şef. O singură dată a făcut treabă bună şi boierul nostru: el lua leafa şi ministru era d. Rahtivan.

— Dar şi d-ta, domnule Tanase, ai fost oleacă de ministru.

— Niţeluş. Pe timpul răscoalelor.

— Acum să venim la chestie. Ce ştii d-ta despre afacerea boerului cu Fischer?

— Intr'una din zile, acum mai mulţi ani, a venit aci un domn. Mă uitai la el şi cum sunt fizionomist de felul meu am cunoscut numai de cît că domnul acela era—pardon—jidan şi dacă nu era jidan, izdraelit era cu siguranţă. Mirarea mea n'a fost mică. Noi n'avem d'a face cu jidani. Intrebai: „numele Dv.?" „Fischer", respunse străinul, Excelenţa Sa m'a poftit să vin. „Daţi carta de vizită" —zisei eu. „N'am", respunse streinul.

Şi mai mare fu mirarea mea cînd la anunţarea timidă „a venit d. Fischer", boerul sări în sus: „să poftească în salonul istoric".

— Prea onorate şi mult stimate domnule Fischer—ii zisei eu revenind, Excelenţa Sa vă poftesce în salonul istoric.

Intră şi boerul. „Ah, zise el, scuturînd cu căldură mîna lui Fischer, „enfin seuls" —cum zice franţuzul. De mult doream să fiu în tête-à-tête cu Dv., care aţi pus inimă şi umăr la rădicarea nivelului economic al ţărei noastre. Ce faceţi? Ce face doamna Fischer?

... Eu, continuă d. Tanase, asupra acestora, am ieşit din salonul istoric, iar boerul strigă după mine:

— Nu sunt acasă pentru nimeni.

Trei ore, ca o para, a durat cordiala întrevedere între cei doi boieri.

Boerul nostru l'a condus pe d. Fischer pănă la scară. I-a strîns mîna, l'a bătut pe umăr şi i-a zis:

— Incîntat! Charmé! Enchantè! Mes amitiès a Madame!

D'apoi eu! Două-zeci lei mi-a dat d. Fischer—două zeci lei cît 'mi dă conaşul Griguţă de anul nou!

Şi, încîntat parcă de aducerea aminte a scenei, d. Tanase repetă:

— Incîntat! Charmé! Mes amities á Madame!

OAMENI ŞI LUCRURI

Statuia nomadă

Una din cele mai populare—unii afirmă chiar că e cea mai populară — poezie a literaturei germane este «Loreley» a lui Heinrich Heine. E legenda duioasă a acelei stînci care se află pe ţărmul drept al Rinului, stîncă cu chip omenesc în care multe imaginaţii au vrut chiar să recunoască figura lui Napoleon. Poezia simbolizează în acea stîncă un suflet de sirenă ispititoare care atrage prin cîntecile ei fermecătoare corăbiile de pe Rin pentru a înneca pe călători.

Heine a întrupat în puţine strofe această ciudată şi mişcătoare legendă, cîntînd în versuri superbe puterea acelei sirene şi de la dînsul a rămas popular în gradul cel mai înalt numele sirenei „Loreley. De îndată ce vapoarele ajung în dreptul acelui colţ, călătorii părăsesc vaporul, se înşiră pe bord ca să vadă cu ochii lor proprii curioasa înfăţişare a malului stîncos, să iee parte cu toţii la emoţiunea dinainte aşteptată a zguduiturii pe care o sufere vaporul în cotitura subită şi mai presus de toate să descopere asemănarea cu Napoleon—prin suggestiune:

De mult, am participat la o atare călătorie pe Rin şi am însoţit pe bordul vaporului corul emoţionant al voiajorilor cari întonară popularul cîntec „Loreley", căci toţi călătorii în acest punct al Rinului celebrează în acest chip amintirea şi geniul lui Heinrich Heine.

Acum pare că se va imortaliza într'un chip original figura marelui poet care a idealizat atît de mult pitorescul voiaj pe Rinul cel de aur, ce se strecoară într'o superbă şi liniştită ondulare între cele mai stîncoase maluri, bogate în vii fecunde, producatoare de splendide vinuri de Rin. Zilele aceste va pleca din Dusseldorf—oraşul natal al lui Heine—noul vapor „Loreley", un vapor înzestrat nu numai cu tot confortul modern dar avînd în salonul oaspeţilor şi o statuie în bronz a marelui poet al frumuseţilor Rinului. Călătorii de pe marele vapor, străbătînd lungimea fluviului, nu vor avea numai imaginea stîncii, nu vor întona numai celebrele versuri cu legenda sirenei, dar vor avea în acelaşi timp vecinătatea poetului însuşi, imortalizat în bronz, chipul poetului călător a cărui figură de marmoră caută de o jumătate de secol un loc de refugiu în oraşele Germaniei pe care a onorat-o cu geniul său poetic.

După ce oraşele rînd pe rînd au hezitat de a-i da adăpost, trebue recunoscut că ideea companiei de navigaţie din Dusseldorf e şi originală şi patriotică.

Marele cîntăreţ al Rinului, născut pe malurile măreţului fluviu atît de disputat el însuşi în istoria şi politica Germaniei, va avea o statuie, dar o statuie cum îi se potriveşte mai bine,—călătoare, nomadă, plimbată din loc în loc, admirată numai de oaspeţii unui vapor şi trecînd în fiece zi în dreptul stîncei „Loreley", de unde Sirena va privi, îmblînzită şi înduioşată, imaginea de bronz a cîntăreţului ei favorit.

Rodion

Către cultura estetică

Simţul artistic în şcoli.—Cultura şi estetica. Un factor important.—Frumuseţile noastre.—Escursiunile.

Am vorbit acum de curînd despre propunerile diverse cu privire la întroducerea în şcoli a culturii estetice, la desvoltarea tot mai mare a simţului de artă.

Noţiunea de „frumos", atît de însemnată pentru mulţumirea şi liniştea noastră sufletească, n'a ajuns încă a fi privită ca un element esenţial în educaţia ce căpătăm în şcoli. La rîndul nostru neglijăm a o transmite generaţiilor de mîne, gravă şi dăunătoare întîrziere pe care n'o apreciăm în deajuns.

Viaţa de toate zilele se reduce oare la acea parte practică, imediat utilă, pe care o învăţăm în manualele de şcoală ori din cele ce ne spune dascălul de pe catedră? Nu e oare de o potrivă de important elementul celalalt, deprinderea de a gusta şi a admirà frumosul sub toate formele? Şi nu ne oferă firea înconjurătoare în nespusa ei varietate şi bogăţie un cîmp vast pentru a face o complectă instrucţiune simţurilor noastre şi a ne instrui mai mult încă decît ne putem instrui din cărţi?

In anumite ţări se fac acum încercări cu şcoli libere, fără manuale didactice, instrucţiunea făcîndu-se esclusiv prin observaţiune directă, elevii fiind călăuziţi de profesorii lor, aşa cum visează, de altfeliu, marii literaţi pe care-i preocupă problema educaţiunii de-o parte şi a surmenagiului pe de altă parte.

*

Chestiunea escursiunilor şcolare devine de actualitate acuma în ajunul marilor vacanţe. Iată ce crede un colaborator al importantei publicaţiuni: „Pedagogia Experimentală" sub direcţia d-lui profesor C. Rădulescu-Motru cu privire la importanţa escursiunilor:

„Cred că ar fi timpul ca autoritatea şcolară superioară să facă ca excursiunile să ia fiinţă, căci cu drept cuvînt ele nu există, de cît pe hîrtie.

Pentru aceasta e absolut trebuincios ca ele să se facă în orele de clasă. Numărul lor să fie de două pe lună şi anume în zilele frumoase. Şcoala nu va pierde, va cîştiga, căci bogatul material căpătat prin excursiuni de către elevi poate fi apoi întrebuinţat cu mult folos în clasă.

Prin dibăcia institutorului se transformă cîmpul în şcoală şi elevii vor învăţa tot atîta cît şi în clasă. Emil al lui Rousseau n'avea tabla clasei atîrnată în perete spre a se servi de ea, totuşi temeinicia cunoştinţelor căpătate de el ar trebui să tindem s'o putem obţine şi noi în clasele noastre; deci învăţămîntul nu suferă, nu e întrerupt, ci prin el se face aplicarea şi se pun baze pentru alte cunoştinţe, care vor veni în zilele următoare.

Excursiunile se pot deosebi in excursiuni, care să se facă în împrejurimile oraşului şi care durează maximum ziua întreagă şi cele care s'ar face la localităţi mai îndepărtate şi deci ar ţine mai multe zile.

Cele dintăi să se facă în cursul anului iar celelalte la sfîrşitul anului şcolar şi să se viziteze diferitele poziţiuni pitoreşti din ţară. Şi cît de multă nevoe se simte ca elevii, mai cu seamă absolvenţii, să-şi cunoască ţara.

Ne lăudăm că suntem patrioţi, dar ce fel de patriotism poate avea un copil, cînd nu-şi cunoaşte ţara?

La predarea geografiei, spunem că ţara noastră e frumoasă, însă aceleaşi cuvinte de laudă le întrebuinţăm şi pentru Elveţia, Italia etc. Elevul în mintea sa deduce că toate ţările sunt frumoase.

Dacă unii Romîni laudă frumuseţea Elveţiei şi o clasează cea dintăi, este că aceşti Romîni nu s'au dus şi în munţii noştri să vadă încîntătoarele defileuri şi apoi să facă comparare.

Găsim în manualele în uz că Basarabia are poziţiuni tot aşa da frumoase, ca cele după valea Rinului. Aceasta numai patriotic nu este, căci ar trebui zis că priveliştea Rinului se aseamănă cu acea a Bugeacului din Basarabia. Iar cînd elevii ar cunoaşte valea Prahovei şi încîntătoarea poziţie a Sinaei, atunci în mintea lor s'ar clarifica noţiunea de frumos şi cu drept cuvînt le-am putea spune că acestea întrec toate Rinurile din lume.

Localităţile istorice de aseminea ar influenţa asupra sufletului elevului. Ele ar nobila sentimentele lor, căci măreţe au fost scopurile apărării de ţară. Tot ele ar forma şi caracterul, pentru că mintea

şcolarului find direct impresionată ar coordona faptele străbunilor cu ceéa ce ar urma să facă el şi de aci înclinarea sufletească de a lucra în bine pentru drept şi dreptate, pentru naţiune şi patrie.

Acesta fiind adevăratul scop al istoriei, am fi şi noi mulţumiţi dacă el ar fi atins şi am fi scutiţi de a apela mereu la fantazia elevilor ca ei să poată pricepe o parte din momentele principale, care au determinat cutare fapt istoric.

Excursiuni bine organizate cu plăcere trebuie s'o constatăm că au început să se facă cu elevii şcoalelor secundare, o idee căre e cît se poate de fericită, însă cum nu toţi elevii şcoalei primare trec la licee şi învăţătura lor se mărgineşte aici la noi, ar trebui să sperăm că ar fi timpul ca şi un bun absolvent de clasele primare să-şi cunoască ţara sa.

La obiecţiunea ce s'ar putea face că ar fi costisitor, spre a înlătura acest inconvenient, aş propune ca excursiunile şcolare, să fie ridicate la rangul de instituţiune. Şi dacă fericită a fost ideea înfiinţării cantinelor şcolare, tot atît de fericită ar fi şi a instituţiei excursiunilor şcolare.

Ideea fiind îmbrăţişată de Stat şi încurajată de iniţiativa particulară, s'ar putea aduna fonduri şi la acestea adăogînd şi gratuitatea drumului de fier, ne-am afla în faţa unui fapt împlinit. Elevii şcoalelor ar pleca în vacanţă să-şi cunoască ţara, ca s'o iubească mai mult.

Atunci ţara va fi fericită, iar copiii cu suvenirurile frumuseţilor în suflet, ar şti s'o preţuiască mai mult şi s'ar jertfi cu drag cînd vor fi cetăţeni spre a o apara de duşmani."

Ca model de lucrare literară bogată în inspiraţii ca şi în învăţăminte ar fi de recomendat „Romînia pitorească" a poetului Al. Vlăhuţă. A.

Litere-Ştiinţe-Arte

Universitatea în vacanţă.—Nimeni nu va contesta că înfiinţarea cursurilor de literatură şi de istorie la Universitatea de Iaşi pentru timpul de vacanţă e o încercare lăudabilă şi într'aceasta se imitează un sistem care a reuşit în ţări culturale, între care şi vecina noastră, monarhia austriacă. Există o numeroasă clasă de intelectuali care, neputînd să-şi permită luxul unui repaos balnear, va profita cu plăcere şi va urmări cu interes noile cursuri pe cari le dorim cît mai interesante şi cît mai puţin pedante, aşa cum se cere unor lecţiuni ţinute în anotimpul marilor călduri.

O coincidenţă curioasă. Odată cu înfiinţarea cursurilor oficiale de vacanţă se anunţă şi întemeiarea unei Universităţi de vacanţă la Vălenii de Munte, noua reşedinţă a d-lui N. Iorga. D-sa a devenit proprietarul unei tipografii, al unei reviste şi al unei... universităţi.

Nu ştim ce răsunet a găsit ştirea întemeierei acestui nou aşezămînt „cultural" la Vălenii de Munte. Dar prevedem că mulţumită noilor cursuri de vacanţă pe lîngă universităţile statului, vor face odată mai mult, de prisos încercarea cam naivă a d-lui Iorga, sau cel puţin d-sa va avea în iniţiativa d-lui Haret o concurenţă de care nu va fi mulţumit.

*

La instalarea rămăşiţelor lui Emile Zola în Panthéon s'a rostit un singur discurs, de către ministrul de instrucţiune publică Doumergue, în calitate de mare patron al Pantheonului.

Doumergue s'a abţinut însă de a aduce elogii lui Zola ca literat şi se pare că în chip intenţionat a relevat că marele merit al lui Zola a fost că într'un moment de zăpăceală el a găsit curajul şi mijlocul ca să deştepte sentimentul şi conştiinţa naţiunei pentru ca nu cumva din falş patriotism, să se comită o nedreptate strigătoare. El s'a gîndit întâiu, a zis Doumergue în cuvîntarea sa, la naţiunea franceză, la reputaţia ei, la onoarea ei; el a vrut că-i păstreze un loc printre naţiunile fruntaşe şi grija lui cea mare fu ca adevărul să-şi facă drum în inima şi în cugetul naţiunei, iar nu să vină din afară şi ca nu cumva Franţa să-şi piardă faima dreptăţei de care se bucura.

*

La Londra se află acum o cîntăreaţă Miss Clara Clemens, fiică a lui Mark Twain genialul humorist american.

*

Singura statue pe care o posedă fostul Impărat al Franţei, Napoleon III, se află pe pămînt italian,—la Milano.

*

Librarii americani au hotărît să nu mai pună în vînzare lucrări literare care au reputaţia de a fi lucrări obscene.

Se ştie că preşedintele Roosevelt a interzis vînzarea „decameronului" lui Boccacio.

Păzitorul moralităţei literare în New-York este Anthony Comstock, conducătorul „Societăţei pentru distrugerea viciului" şi el supraveghează de aproape pe librari ca să vîndă cărţi pornografice dar se zice că-i s'au jucat multe feste.

*

Amerieanii Stebbins şi Brown au reuşit de curînd să măsoare cu ajutorul seleniului lumina Lunei.

In timpul experienţelor lumina lunară a fost comparata cu acea a lumînărei normale, considerîndu-se perderea în intensitate ce a suferit în spaţiu prin atmosferă. S'a constatat că lumina lunei pline corespunde pe pămînt cu 23 procente dintr'acea a lumînărei de mărime normală.

S'a mai observat că luna plină revarsă nu numai de două ori cît luna în jumătate, ci de 9 ori pe atita şi că luna e mai luminoasă între primul sfert şi luna plină de cît între această din urmă şi ultimul pătrar.

Informaţii

D. Stere va fi preşedinte

— Declaraţiile unui bătrîn liberal —

Indoială nu mai încape ca în şedinţa de mîine a comitetului executiv liberat d. Stere va fi ales preşedintele clubului liberal din Iaşi.

Steriştii o spun fără înconjor iar la întrebarea cam ce gîndesc bătrînii ei respund.

— Nu ştiu. Poate că ai aflat şi d-ta ceva din gura lor,

*

Am aflat—căci aseară, pe vremea răcoroasă după minunata şi bine-făcătoarea ploae, am întîlnit, suind str. Lăpuşneanu, pe un deputat liberal, considerat odinioară ca simpatizînd cu bătrînii liberali.

— Ce aveţi de gînd pentru Joi seara?

— Vom alege un preşedinte?

— Pe cine?

— Nu ştiu încă.

— Cum asta?

— Da, pentru că eu cred că alegerea unui preşedinte nu trebue să depindă numai de dispositia membrilor locali. Centrul are şi el dreptul de a-şi spune cuvîntul, mai ales că trebue să existe un acord între diriguirea de la centru şi cea din localitate.

— Dar sentimentul d-tale personal?

— Iţi mărturisesc fără înconjur că eu nu văd nici un rău în alegerea lui Stere. Şi apoi sunt liberal naţional, sunt contra bisericuţelor şi ţin foarte mult la partid şi club, Eu nu voi da mînă de ajutor acelora care tind să facă rău partidului, şi voi urma îndicaţiunile centrului pentru că sunt dator să ţin cont de voinţa fruntaşilor partidului meu.

— Dar indicaţiunele centrului se cunosc?

— Cu siguranţă, căci altfel d. Gane nu făcea convocarea.

— Şi sunt pentru d. Stere?

— Probabil.

— Dar nu vă ie grijă că această alegere va provoca o sciziune în partid?

— Credinţa mea este că nemulţumiţii nu vor părăsi partidul. Ar fi şi un rău pentru partid şi o tactică greşită. Mai bine ar fi să rămîe în lăuntrul partidului pentru ca astfel să aibă putinţa de a controla şi mai cu samă de a înfrîna unele apucături pe care le cred dăunătoare ideilor şi tradiţiilor partidului.

— Dar dacă vor pleca?

— Va fi un rău pentru partid, dar ne vom mîngîia curînd.

Atît şi nimic mai mult.

Grindină mare.—*O torenţială ploaie, însoţită de furtună şi descărcări electrice, a căzut eri către seară în judeţele Tutova şi Vaslui.*

Ploaia era însoţită de o grindină de mărimea oului de gîsca. Grindina a pornit de la moşia d-lui Leon Poper, unde a cauzat numeroase şi mari stricăciuni. Acoperămîntul morei a fost distrus complect; de asemeni locuinţa administratorului moşiei, precum şi alte locuinţi au fost distruse. Pînă şi gardurile caselor de pe moşie au fost nimicite.

Recolta de grîu de pe moşie a fost complect distrusă.

Locuitorii erau foarte îngroziţi, căci chiar cei mai bătrîni povesteau că n'au văzut încă aşa grindină.

Grindina s'a îndreptat apoi spre Crasna, iar de acolo în spre Buhăeşti şi în fine spre Vaslui.

Prin toate aceste locuri recolta a fost complect distrusă.

*

In judeţul Dorohoi de asemeni a căzut alaltă-eri o cantitate de grindină mai mică însă de cît cea de la Tutova, dar care a cauzat stricăciuni.

● Liberalii nemulţumiţi s'au întrunit ieri seara, în consfătuire, acasă la d. G. Şendre.

S'a discutat asupra situaţiei. O parte a disidenţei este pentru demisionarea din club, cealaltă susţine să rămîe în club şi să continue agitaţia.

O nouă consfătuire va avea loc astăzi, mercuri, ora 6. Este sigur că se va produce o spărtură în senzul că zece vor demisiona din club şi ceilalţi zece vor remînea.

● **Din Huşi.**—Ni se semnalează următorul fapt. Pentru ziua de 25 Maiu era sorocită conferinţa didactică a tuturor institutorilor.

Preşedinte al cercului a fost ales dl. T. Dimitriu, institutor. Cu de la sine putere d-sa a amînat întrunirea pe ziua de 1 Iunie, supt pretext că sara la 9 urma să fie conferinţa d-lui d-r Jocu (!?!), de fapt însă pentru a avea vreme să împartă pe la partizani circulările de chemare la întrunirea carpistă de la 2 Iunie în Bucureşti, d. T. Dimitriu, fiind cumnat bădiilor dela Huşi, şi un pretendent nediscutat la postul de revizor şcolar.

Ordinea conferinţelor a fost fixată de la începutul anului şi ne miră cum d. revizor şcolar de Huşi un fel de papă lapte generos, a lăsat să treacă lucrurile aşa, ori se vede că a intervenit cartelul pănă şi la îngăduirea distribuirii circulărilor de cluburi politice.

Cum între institutorii din Huşi sînt în majoritate doamne, a provocat o mare vîlvă actul nesocotit al preşedintelui cercului, neputînd admite motivul amănării pentru cauze politice, în afară de interesele şcoalei!

● **O mică manifestaţie.**—Se ştie că societatea funcţionarilor comerciali din localitate a lansat alaltă-eri un apel către comercianţi, prin care cerea ca să închidă magasiile de la orele 8 seara, pentru ca să poată permite funcţionarilor comerciali să poată avea şi ei ore de odihnă.

Cea mai mare parte din comercianţi au convenit la aceasta, unii însă nu.

Aseară pe la 9 mai mulţi funcţionari comerciali au pornit pe strada Ştefan cel Mare spre a manifesta contra comercianţilor care nu şi-au închis magaziile.

Ajungînd la prăvălia „La primavară" a lui L. Lieblich, manifestanţii au somat pe comerciant să închidă prăvălia şi cum acesta nu s'a supus, manifestanţii au spart mai multe geamuri. Ei au manifestat şi la alte prăvălii, dar a intervenit poliţia şi i-a împrăştiat, arestînd pe trei din ei: Hefter Iacob, Rubin Zamft Max şi Mauriciu Aronovici.

● Astă-noapte, pe la orele 12 şi jumatate, un incendiu s'a declarat la casele lui Nusem Rosenblat din strada Crucei No. 9.

Sărind locatarii, au reuşit să localizeze focul.

Făcîndu-se apoi cercetări, s'au găsit lîngă un părete nişte cîrpe unse cu gaz şi aprinse, ceia-ce dovedeşte cà focul a fost pus.

S'a deschis o anchetă.

● Biroul central al „Crucei-Roşii" se va întruni, în congres internaţional, la Geneva, în cursul lunei Septembre.

Guvernul nostru a fost învitat.

● *Ne mirăm* cum se face că în comisiunile pentru examenul de capacitate la şcolile normale din Iaşi a fost numit d. C. Botez. Soţia d-sale a suplinit tot anul la catedra de pedagogie de la şcoala normală de fete pe titulara d-na Ana Conta Chernbach, azi inspectoară. Cum esamenul de capacitate cuprinde pe lîngă o lucrare în scris cu subiect pedagogic şi practica pedagogică, rămînem miraţi cum soţul delegat va califica elevele soţiei profesoare.

Dar de ce ne-am mai mira!

● **Linie ferată inundată.**— Ploaia de aseară a fost aproape generală în judeţul nostru. Prin unele părţi a căzut şi grindină.

In judeţul Vaslui ploaia a fost torenţială, aşa că prin unele părţi linia ferată a fost inundată, din care cauză trenurile au suferit mari întîrzieri.

Ploaia a fost torenţială, în special, între Buhăieşti şi Bărzeşti.

Linia ferată a fost inundată între aceste două staţii pe o distanţă de 100 metri. Apa a luat tot prundişul de pe linie, aşa că nu rămăseseră de cît traversele, ceiace a făcut ca trenurile să-şi întrerupă circulaţia.

Aşa, trenul care a pornit eri dimineaţă din Bucureşti şi trebuia să sosească în localitate aseară la 9, ajungînd la locul inundat a fost nevoit să stea la cantonul 83 mai multe ceasuri şi a trebuit sforţări colosale pentru ca să poată fi apoi pus în mişcare. Din această cauză acest tren a sosit în localitate abia azi dimineaţă la orele 8 şi 10.

Acceleratul care a plecat aseară din gara Iaşi la ora 9, ajungînd la Bîrzeşti, n'a putut să-şi continue drumul şi a fost nevoit să stea acolo pînă după orele 2 după miezul nopţei, cînd apoi cu mare greutate a putut fi pus din nou în mişcare.

Trenul care a pornit aseară din Bucureşti şi care deci trebuia să sosească azi dimineaţă in localitate la orele 8 şi 30, a sosit abia la orele 10.

S'au trimes ajutoare din Iaşi şi din Vaslui şi linia a fost restabilită abia azi la amează.

● Un Netter oare care împrumutînd proza şi spiritul nevinovatului Georgel, se încearcă în „Liberalul" de aseară să apere din oficiu cauza d-lui Toma Stelian, susţinînd marea sa reformă judecătorească. Pentru o lege monstruoasă ca şi în cauzele perdute, intervenţiile şi pleduariile lui Netter şi Georgel sînt în totdeauna la locul lor, bine venite.

● Sf. Sa părintele Constantin Dinescu dela Mitropolie unul din cei mai distinşi preoţi ai Iaşului, a fost numit sub-protoereu al oraşului, în postul din nou înfiinţat.

● Compania a XII-a din regimentul 13 Stefan cel Mare, care a făcut garda în cursul acestei luni la închisoarea dela Pângăraţi, sub conducerea d-lui locotenent Hermeziu, se reîntoarce în astăseară în localitate.

● O misiune militară spaniolă va sosi zilele acestea în Bucureşti spre a vizita instituţiile militare.

● Un congres internaţional de archeologie se va ţinea la Cairo în 1909. România va fi reprezintătă prin d. Pâcleanu, consul la Cairo.

● Un număr de institutori bulgari din Plevna vor veni la 1 Iunie la Bucureşti, spre a întoarce vizita pe care institutorii romîni li-au dat-o în 1905.

Din Bucureşti vor pleca în excursiune la Curtea de Argeş.

● Acceleratul de Bucureşti a sosit astăzi la orele 10.5, adică cu o întîrziere de o oră şi patru zeci minute.

● **Dovada cartelului.** — Colectiviştii voiau să zdrobească aşa zisul takism şi carpiştii d'asemenea. Şi cum au reuşit cel mult să-l întărească, colectiviştii s'au împreunat cu carpiştii şi au pornit lupta în comun, încercînd cu ajutorul bătăuşilor, a magarilor şi a beţivilor să zdrobească partidul conservator-democrat.

Viitorul de astă-zi ne dă dovada cartelului prin o notă ce publică privitoare la banchetul Marghiloman, notă în care ziarul colectivist are accentele cele mai calde pentru d-nii Filipescu şi Marghiloman.

Iată cuprinsul notiţei:

Dintre discursurile rostite la banchetul oferit de către conservatorii carpişti din Buzău d-lui Alex. Marghiloman, cele mai remarcate *au fost acelea ale d-lor Marghiloman şi N. Filipescu.*

D. Marghiloman, cu elocinţa sa elegantă dar aspră şi incisivă *a accentuat cu o deosebită putere, asupra imposibilităţii morale, ca mişcarea takistă să devie partid şi încă partid de guvernămînt.*

Partea aceasta a discursului fruntaşului carpist, a fost în particular aplaudată.

Din discursul d-lui Filipescu s'a reţinut, mai cu deosebire şi a provocat o adevărată sensaţie, *declaraţia d-sale, făcută cu* un accent de o extraordinară energie, *că acei străini, cari alimentează cu fonduri mişcarea takistă şi care pun în serviciul ei puterea financiară, amestecîndu-se ast-fel direct în luptele politice, vor plăti această depăşire a graniţelor bunei cuviinţi, cu trecerea graniţei.*

● Universitatea de Iaşi şi-a văzut visul cu ochii. Criticul *Faguet* de la *Viaţa Romînească,* cu vocea sa de stentor şi cu claritatea clasică a lui D. Cantemir va explica poeţii de după 1850, căci pe cei pănă la 1850 i-a încurcat deja N. Iorga în conferinţele sale. Iar lecturile explicate vor fi făcute de cadetul posesor al manuscriptelor lui Conaki, ca cel ce a scris *„alcătuiri şi tălmăciri".*

Istoria naţională va fi frămîntată de alt specialist din Bucureşti, întru cît titularul e silit să plece la Colegiul Franţei să ţină lecţiile sale, pentru a face în ciuda detractorilor săi.

Noroc că aceste lecţiuni se vor ţinea în vacanţă, căci ce ar fi de bietul Iaşi dăcă s'ar ţinea în toiul iernei!...

● Ştiri sosite în Iaşi din Bulgaria arată că recolta acolo este grav compromisă. Toată luna trecută au fost călduri tropicale. Seceta se afirmă în special în Bulgaria de sud unde sămănăturile de iarnă sunt complect distruse.

● Comitetul instituit pentru organizarea curselor de cai, întrunindu-se alaltăeri, a stabilit că cursele se vor ţinea în primele zile ale lunei Septembrie a. c., înaintea celor din Capitală.

De asemeni s'a decis ca să se acorde premii în valoare de 18000 lei.

Comitetul se va întruni din nou pentru a fixa zilele şi premiile curselor.

● Am spus eri că pentru examinerea elevilor preparaţi în particular pentru cursul secundar, vor fi două comisiuni.

Una din comisiuni va fi pentru clasele I, II şi III-a, iar cealaltă pentru clasele IV, V, VI, VII şi VIII-a.

● Recentele inundaţii din Moscova care au îngrozit întreaga Rusie, au fost cinematografiate de un trimis special al casei Pathe Freres din Paris şi în astă seară Mercuri vor rula pe pînza dela Grădina Cuza Vodă aceste uriaşe revărsări fidel de pe natură. Spectacolul din astă seară cuprinde un program cu desăvîrşire nou compus în special din scene comice precum şi „Requet á la houppe" frumoasa legendă franceză de Perrault. E al cincilea program ce ne dă teatrul cinematografic în stagiunea de la grădina Cuza Vodă şi îndemnăm pe Ieşani să asiste la aceste frumoase spectacole, reamintind că o dată un program aratat el nu mai revine şi nici unul din sujetele sale nu se mai repetă.

● O nenorocire s'a întîmplat eri după amiazi la orele 4, în str. Ghika Vodă No. 30. Un biet lucrător zidar venind în atingere cu sîrmele electrice a fost atins de curenţi şi omorît.

Numitul lucrător se numeşte Ioan Simionescu şi e de loc din Vaslui.

Locuia în strada Zugravilor No. 33. El venise în Iaşi acum cîte-va zile spre a găsi de lucru.

Alaltă-eri a tost angajat să facă nişte reparaţii la casele d-nei Ecaterina Mavrodin, din strada Ghika Vodă No. 30. Eri după amiazi, după ce văruise un hogeag, Simionescu vroi să puie căldarea cu var pe stîlpul de fer ce susţinea sîrmele de electricitate.

Din imprudenţă, sermanul lucrător se apucă cu mîinele de una din sîrme şi fiind cuprins de curenţi a căzut jos de pe casă mort.

Au sosit la faţa locului d-nii d-ri Paul Anghel, Apotecher şi Şeptelici, care au încercat să 'l readucă la viaţă, ceia-ce însă n'au isbutit.

Cadavrul nefericitului lucrător a fost trimes la morga spitalului Sf. Spiridon.

Simionescu era un tînăr de vre-o 24 de ani şi din ceia-ce cîştiga să întreţinea pe el şi pe bătrîna sa mamă din Vaslui.

● Un copil de vre-o 6 ani al d-lui profesor Ioan Popescu, din strada Toma-Cozma No. 8 s'a otrăvit aseară din imprudenţă.

Micuţul a băut din greşeală dintr'o sticlă ce se afla pe masă o cantitate de acid fenic.

Părinţii, prinzînd de veste l'au transportat imediat la farmacia d-lui Fabini, unde i s'au dat ajutoare scăpîndu-l din pericol.

● Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru Duminică seara 1 Iunie a. c. în şedinţă ordinară, sub preşedinţia d-lui dr. C. Buicliu, medicul şef al oraşului.

● Rezultatul de promoţiune a elevilor din şcoalele secondare se va da în ziua de 15 Iunie, cînd se va afişa şi listele celor corigenţi şi repetenţi.

● De Luni vor începe la Şipote examenele căpitanilor candidaţi la gradul de maior.

● D-na Profira Ghyka, victima accidentului de tramvay din strada Pacurari restabilindu-se pe deplin, a eşit eri din spital.

● Am publicat ieri ştirea că d. Noe Weissmann este acuzat de-a fi furat mai multe lucruri.

Acuzarea s'a adus d-lui Weissmann, prin petiţiune la parchet, de cîtră un bolnav şi cum n'am putut şti că semnatarul nu este om în toate minţele, am reprodus acuzarea tale quale.

Rectificăm.

● Conform cu dispoziţiile noului regulament al şcoalelor secondare, imediat după închiderea cursurilor şcolare, fie-care şcoală va organiza cîte o producţiune muzicală în localurile respective, la care vor fi invitaţi să ia parte părinţi elevilor.

● Muzica regimentului 13 Ştefan cel Mare s'a întors aseară de la Şipote iar astă-zi dimineaţă a cîntat în grădina Copou de la orele 9—11.

De azi înainte muzica va rămînea în Iaşi şi va continua să cînte dimineţile în aceleaşi zile ca pînă acum iar seara, Marţi, Joaia şi Sîmbătă de la orele 8—11.

● Ploaia şi furtuna de eri a rupt firele telefonice şi telegrafice din mai multe părţi.

Din această cauză a fost întreruptă şi convorbirea cu Bucureştii.

DIVERSE

— Următoarele comuni din jud. Iaşi au cerut ministerului să aprobe contractări de împrumuturi de la Casa şcoalelor pentru construiri de şcoli: Buciumi 14,000 lei, Bădeni 5000, Sineşti 5000, Coarnele Caprei 43,000, Cîrniceni 13,000, Hermeziu 13,000, Prisăcani 10,000, Sîrca 8000 şi Poeni 14,000.

— De la Casa creditului judeţean şi comunal tot pentru Iaşi: Belceşti 33 mii, Bosia 9000, Epureni 9000, Gropniţa 14,000, Miroslava 15,000, Mironeasa 14,000, Movileni 14,000, Popeşti 28 mii, Roşcani 14,000, Stînca Sculeni 14,000, Tomeşti 19,000, Ţuţora 14,000, Rediul Mitropoliei 14,000, Cotnari 30,000, Voineşti 19 mii, Păuşeşti 5000, Cîrniceni 4000 şi Hermeziu 7500, pentru terminarea localului primărei.

— D. A. Z. Simionesau a fost numit copist la biroul avocaţilor statului din Iaşi.

— Eri a fost adus şi internat la spitalul israelit stolerul Moise Petraru din comuna Negreşti, judeţul Vaslui, care a fost victima unui accident.

Numitul lucrînd la o casă, a căzut de pe acoperemînt, fracturîndu-şi piciorul drept şi căpătînd şi o leziune gravă la cap.

Ultime informaţii

● **Principele Ferdinand la Poeni.**—A. S. R. Principele Ferdinand a plecat azi dimineaţă cu expresul de Berlin pentru a veni la Poeni.

Ajuns la Mărăşeşti A. S. Regală a fost primit de autorităţile locale.

Aci A. S. R. Principele Ferdinand s'a suit în automobil, luînd drumul spre Vaslui.

Către seară A. S. R. Principele Ferdinand va sosi la Poeni, unde va fi întîmpinat de autorităţile comunale, precum şi de personalul domeniilor Coroanei.

La ora 5 vor pleca din Iaşi, la Poeni, pentru a întîmpina pe A. S. Regală, d. C. Moţet, directorul prefecturei de judeţ şi d. căpitan Corjescu, comandantul companiei de jandarmi.

A. S. Regală va rămînea în Poeni până mîine, cînd tot cu automobilul, se va duce la Vaslui.

● *D. Teohar Antonescu plecînd la băi şi lăsînd toate lucrările facultăţii în părăsire, examenul de docenţă a d-lui Ioan Petrovici, care trebuia să aiba loc eri la orele 5 d. a. şi în care ministerul delegase pe d. Antonescu a face parte din comisiunea examinatoare, a trebuit să fie suspendat. Eri, d. P. Rîşcanu preşedintele comisiunei a făcut o adresă la Govora, d-lui Teohar Antonescu, pentru a-l întreba, dacă a plecat la băi în virtutea unui concediu, lucru de care nu se află în cancelaria decanatului nici o urmă.*

● *Din cei şapte candidaţi prezintaţi la concursul de ajutori de învăţători au reuşit la teze numai doi şi anume d-nii Plesnilă Ioan şi Nicolae Petrovanu.*

● Complectăm informaţia noastră de mai sus cu privire la marea furtună ce s'a deslăunţuit eri către seară asupra judeţelor Tutova şi Vaslui.

In afară de stricăciunile colosale ce le-a făcut grindina şi furtuna la Obîrşeni şi pe celelalte moşii din judeşul Tutova, mai sunt de înregistrat şi acele produse în judeţul Vaslui, unde recolta a fost în multe părţi distrusă de grindină şi casele locuitorilor de pe moşiile dintre Crasna şi Munteni au fost descoperite de furtună.

La Vaslui de asemeni furtuna a făcut numeroase stricăciuni.

Mai multe case, între care şi spitalul au fost descoperite şi ferestrele stricate de grindină.

● Ministerul instrucţiunei a făcut cunoscut decanatului facultăţei juridice că a admis cererile pentru abilitarea ca docenţi a d-lor Vasile Emandi, pentru specialitatea dreptului comercial, Eugen Melic, pentru specialitatea dreptului internaţional public şi privat şi I. Vasilescu pentru specialitatea procedurei civile şi a numit următoarelor comisiuni:

Pentru examinarea d-lui V. Emandi (dreptul comercial) d-nii D. Alexandrescu, Iulian Teodorescu şi Ioan Peretz.

Pentru abilitarea la dreptul internaţional a d-lui Eugen Melic d-nii P. Missir, C. Stere şi A. C. Cuza şi pentru abilitarea d-lui I. Vasilescu în specialitatea procedurei civile, d-nii Vasile Dimitriu, George Tabacovici şi Iulian Teodorescu.

● Inspecţiunile generale ale trupelor concentrate la Şipote vor dura până septămîna viitoare. Ele au început de Luni şi vor continua în ordinea următoare:

D. general Pavlov, comandantul diviziei a şeaptea face inspectarea, în timp ce d. general Tătărăscu azistă şi designă luptele ce urmează a se da.

Luni dimineaţă a fost trecut în inspecţie batalionul IV vînători, au avut loc cîteva lupte, iar după prînz s-a dat repaus.

Eri şi astăzi, a fost inspectat regimentul 13 Ştefan cel Mare.

Joi şi Vineri se va face inspecţia regimentului 14 Roman şi artileria; iar Sîmbătă a calaraşilor.

D. general Tătărescu se va întoarce în oraş Duminică seară.

● Corul ceremonial al Mitropoliei va lua vacanţă cu începere de la 1 Iulie a. c. şi pînă la 15 August.

○ Sfîrşitul disidenţei liberale.

Astăzi se vor întruni disidenţii liberali, a casă la d. G. Şendrea, la orele 6 seara.

Este definitiv ca toţi, în afară de trei, să nu demisioneze. Aceşti trei sunt: d-nii N. Neculaid, Al. D. Handoca şi G. M. Şendrea.

● **Strămutarea unui magistrat.**—Prin decisia dată de Curtea de Apel din Iaşi, amîndouă secţiile unite, în ziua de douăsprezece Mart c., d. M. Ciulei, prezidentul tribunalului Botoşani, a fost suspendat pe timp de şase luni.

Cum pedeapsa aceasta s'a aplicat d-lui Ciulei şi pentru faptul că avea legături băneşti cu bancheri din Botoşani, ministrul justiţiei a cerut avizul Curţei de Iaşi, dacă d. Ciulei va mai putea fi prezidentul tribunalului, cu atît mai mult cu cît suspendarea sa dăinueşte din Octombrie şi va expira abea în ziua de 12 Septembrie, căci a fost suspendat de îndată ce instrucţia a început.

Consilierii curţei de Apel s'au întrunit în mai multe rînduri şi în ziua de 24 Mai, au hotărît, în unanimitate, transferarea d-lui Ciulei în baza art. 93 din legea pentru organizarea judecătorească.

Suntem informaţi că d. Ciulei va fi transferat la tribunalul Gorj.

Actualmente afacerile presidenţiale ale tribunalului Botoşani sunt girate de d. D. Cihodariu, distinsul judecător de şedinţă al tribunalului Iaşi, secţia III.

● Un caz mortal de scarlatină s'a înregistrat astăzi în Iaşi: un copil al doctorului Horowitz, str. Goliei, a murit astăzi de scarlatină.

● Muzica regimentului 13 Stefan cel Mare a fost angajată să cînte pentru o serie de 45 reprezentaţii la berăria regală, unde au loc reprezentaţii cinematografice.

● La Curtea de Apel secţia II-a s'a judecat astăzi acţiunea, intentată direct înaintea Curţei, de minorii reposatului Mihai Popovici, fost societar al teatrului din Iaşi, comitetului teatral, pentru că acesta a acordat o pensie de 25 lei lunar numai văduvei, nu însă, şi minorilor.

Comitetul teatral n'a venit la termen. Curtea a admis apelul făcut de tutricea minorilor şi a condemnat comitetul să servească şi minorilor o pensie tot de 25 lei lunar.

● După rapoartele sosite la prefectura de judeţ, eri a plouat timp de 4 ore în comunele: Ţuţora, Prisacani, şi Costuleni.

La Bucium, Ciurea, Poeni, Epureni, Miroslava, Galata, Voineşti şi Copou a plouat de asemeni foarte bine.

La Belceşti, Sculeni, Golăeşti şi Ţigănaşi a plouat puţin. La Holboca şi la Tomeşti a plouat puţin cu grindină, fără a face stricăciuni. La Corneşti a plouat timp de 15 minute cu grindină, cauzînd stricăciuni grîului.

○ I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni al Moldovei şi Sucevei va pleca Duminică seara în Capitală, iar de acolo se va duce la moşia sa din judeţul Constanţa.

● **„Teoria Istoriei" de d. A. D. Xenopol.**—In şedinţa din 29 Februar a. c. d. Emile Boutroux, membru al Institutului, a oferit „Academiei ştiinţelor morale şi politice" din Paris, cartea d-lui Xenopol: „Teoria Istoriei", însoţind-o de următoarea notiţă:

„D. Xenopol oferă Academiei a doua ediţie a *„Principiilor fundamentale ale Istoriei"*. Prelucrată şi mărită, această carte a primit un nou titlu, acel de *„Teoria Istoriei"*.

Se ştie de cîte greutăţi enorme se loveşte cineva cînd încearcă a concepe cu oare-care limpezeală noţiunile filosofice implicate în lucrarea istoricului: individ, mediu, influenţă, fapt istoric, cauză, lege, desvoltare, etc.

Cartea d-lui Xenopol ne face să avem o idee despre aceste greutăţi, menţionînd şi discutînd foarte numeroasele şi complicatele sisteme, cărora a dat naştere, mai ales în aceste ultime timpuri, studiul condiţiilor istorice. Chiar din punct de vedere al documentărei, lucrarea d-lui Xenopol este foarte folositoare, punîndune în curent cu lucrările de acest fel urmărite nu numai în Franţa, dar şi în Germania şi în alte ţări.

Teoria la care ajung propriile d-sale cercetări poate fi privită ca dezvoltarea unei gîndiri, pe care iubia s-o rostească *Fustel de Coulanges*.

„Istoria", zicea ilustrul şi regretatul nostru confrate nu poate şi nici nu trebue să gîndească a stabili legi; dar ea poate uneori să descurce cauzele. Distincţia cea fină, pe care Fustel de Coulanges o făcea între *lege* şi *cauză*, este baza sistemului d-lui Xenopol.

Pretutindeni, zicea el, sînt *cauze* şi *legi*; dar în ştiinţele fisice se cercetează mai ales legile şi nu se ating cauzele, care pe altă parte pot fi lăsate la o parte. In ştiinţele istorice, din contra, legile sau sînt himerice sau nu privesc de cît elementele statornice şi nu acele istorice ale fenomenelor; ele nu pot deci ajunge spre a ne da explicarea individualului, a acelui *„apax genomenon"*, la care tinde Istoria, dar ne este cu putinţă în Istorie de a desface fenomene succesive, legate între ele, în însăşi a lor individualitate, prin o înlănţuire cauzală. Şi aceasta se cheamă a explica, şi aceasta este o lucrare ştiinţifică.

Sînt deci două soiuri de ştiinţi: ştiinţe fisice sau ştiinţi de legi şi ştiinţi istorice sau ştiinţi de legături cauzale.

Teoria d-lui Xenopol ridică o problemă filosofică foarte gravă, acea a raportului cauzei către lege.

Se ştie că pe cînd *David Hume* reduce noţiunea de cauză, la noţiunea de lege, John Stuard Mill reduce noţiunea de lege la noţiunea de cauză.

A se rezolvi definitiv asemeni chestiuni este poate cu neputinţă în timpurile actuale. Trebuie să fim recunoscători d-lui Xenopol că a luat în privire şi adîncit greutăţile şi de a fi făcut o mare sforţare pentru a constitui o teorie, care ţine seamă de aceste greutăţi (Science et Travaux de l'Academie de Sciences Morales et Politiques. Fascicola din Iunie pag. 279).

● **Concursuri.**—Iată ordinea în care se vor ţinea concursurile de fine de an ale elevilor scoalei de Belle Arte, care cursuri au început azi.

Concursul pentru elevi. Anul I. Concurs de bust după ghips, de la 26—31 Maiu. Anul II concurs după figură antică de la 27—1 Iunie în sala de studiu după antic. Anul III concurs după natură figură nudă şi în desemn, de la 26—31 Maiu. Anul al IV-lea concurs după natură de figură nudă—pictată—de la 26—31 Mai inclusiv împreună cu elevii din anul III. Anul al V-lea concurs după figură nudă în racursi depins după natură. V. Concurs cap de expresie, depins după natură.

Concursul pentru eleve. Anul I concurs după bust antic de la 26—31 Maiu inclusiv, în sala Niobei. Anul al II-lea concurs după figură antică de la 2—7 Iunie, în sala anticelor. Anul III concurs după natură (figură nudă) în desemn, de la 2—7 Iunie în atelierul I. Anul IV concurs după figura nudă depins după natură de la 2—7 Iunie. Anul V concurs de figura nudă, în racursi (pictură) de la 2—7 Iunie. Tot anul V concurs de cap de expresie în pictură, de la 26—31 Maiu inclusiv—în atelierul No. 5 al domnişoarelor.

Concurs de compoziţie pentru elevii şi elevele anilor IV şi V în zilele de 9—10 Iunie: concurs de peisaje: elevii în zilele 2, 3 şi 4 Iunie orele 8—11 dimineaţă şi elevele în zilele de 11, 12 şi 13 Iunie acelaşi ore.

Secţia de sculptură. Concurs de modelaj în ghips, pentru toţi anii de la 15—20 Iunie.

Examenele de Teorie se vor ţinea în ziua de: 17 Maiu Perspectiva—23 Iunie Anatomia şi 18 Iunie Istoria şi Estetica.

● **Universitare.**—Studenţii şi studentele facultăţei de ştiinţi vor face Luni 2 Iunie, a patra excursiune ştiinţifică la Skeia (judeţul Vaslui) sub conducerea d-lor profesori d-ri Alexandru Popovici, d-r I. Simionescu, St. Popescu şi I. Borcea.

Plecarea se va face cu trenul de Bucureşti de 8.35, iar întoarcerea va avea loc seara.

Se va parcurge distanţa: Scînteia, Skeia, Căneşti, Grajduri.

D-rele studente şi d-nii studenţi, cum şi persoanele străine care ar dori să iee parte la această excursiune, sînt rugate a se înscrie din timp la laborat rul de geologie. Ar fi dorit ca fie-care exursionist să aibă harta topografică a statului major romîn, 1: 50,000—foaia Mogoşeşti—Seria VII col. V.

Se ştie că la excursiunea anterioară au luat parte peste 100 persoane.

— Azi la orele 5 p. m. d. dr. Ioan Simionescu, conferenţiar al seminarului pedagogic universitar, va ţinea a treia a sa conferinţă asupra didacticei ştiinţelor naturale în şcolile secundare—pentru practicanţii acelui seminar.

Practicanţii şi asistenţii seminarului care asistă la conferinţe sunt invitaţi a semna în condica de prezenţa destinată special pentru aceasta.

— Astă-zi la orele 4, d. Nicolae Cumpătă practicant al Seminarului pedagogic universitar va ţinea lecţia de o probă la Geografie cu elevii clasei a VI. Critica o va face d. D. N. Iancu, iar raportor va fi d. V. Vrînceanu.

— Joi, 29 Maiu la orele 7 jum. dimineaţa va avea loc lecţia de probă de la limba romînă a d-lui G. N. Mihailescu cu elevii din clasa VI-a modernă.

Critic şi raportor vor fi d-nii practicanţi C. N. Iancu şi Ionel Oiţă.

— D. Matei B. Cantacuzin decanul Facultăţei juridice va începe în ziua de 5 Iunie examinarea studenţilor cu rămăşiţi de examene.

— D. profesor Hamangiu începe mîine la orele 8, examinarea la dreptul constituţional şi administrativ a studenţilor din anul al treilea, transferaţi de la Bucureşti la Iaşi.

● *Cu ocazia furtunei de astă noapte firul telefonic Bucureşti este deranjat şi n'am putut convorbi cu corespondentul nostru de acolo.*

PRIMARIA COMUNEI IASI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa publică că de la 1 Iunie şi până la noi dispoziţiuni oarele de cancelarie pentru serviciile interne ale acestei primării vor fi numai dimineaţa de la oara 7 jum. a. m. până la 1 p.m. Serviciul Casieriei păstrează oarele actuale de al 11 a. m. până la 4 jum. p. m.

Accesul public prin biurouri nu va fi permis de cît de la ora 10 a. m.

No. 11424.
1908 luna Mai in 26 zile.

Băile BALŢĂTESTI (Neamţ)

Sezonul incepe la 1 Iunie a. c.

Băi sărate concentrate; Idroterapie; Inhalaţii moderne cu oxigen comprimat; Pulverizaţii minerale; Masaj şi gimnastică medicală.

— Parcuri de brazi; Oteluri confortabile şi case ţărăneşti; Băi moderne de porţelan.

— Speciale pentru: Boale de femei, copii scrofuloşi şi anemici, artritici şi reumatisanţi, constipaţi şi nervoşi.

— Escursiuni plăcute şi uşor de făcut prin împrejurimi; Orchestră bună; Baluri de două ori pe săptămînă; Poştă şi Farmacie; Medic cu un intern în permamenţă; Masseur şi Masseuză speciali; *Bucătărie aleasă*; **Direcţiune nouă.**

— Pentru detalii a se adresa: *Mircea Arapu.* **Bălţăteşti** *jud. Neamţ* sau *Dr Botescu* Calea Griviţei No. 119 Bucureşti.

— Cură cu renumita *sare purgativă de Bălţăteşti* sau băi la domiciliŭ cu *sare de Băi de Bălţăteşti*; De vînzare la toate Farmaciile şi Drogueriile; *Depozit central la Administraţia Băilor Bălţăteşti.*

Ultima oră

Serviciul telegrafic al „Opiniei"

Intrevederea de la Reval

Reval.—Intrevederea dintre Ţar şi regele Eduard a avut loc azi dimineaţă la ora 11 şi 10. Puţin mai înnainte de aceasta oră sosiseră în două trenuri: Ţarul, familia imperială, regina Greciei, ducele şi ducesa Petru de Oldenburg, marea ducesă Olga Alexandrowna, miniştrii Stolypin şi Iswolsky, ambasadorul Rusiei la Londra, ataşaţii militari şi de marină.

Toţi aceştia s'au dus în noul port unde s'au urcat pe bordul Jachtelor „Standard" „Steaua Polară şi „Almass". Escadra engleză fiind semnalată, s'au tras salve de focuri în timp ce escadra engleză înconjoară pe cea rusă.

Vasul „Victoria and Albert" s'a apropiat apoi de yachtul imperial „Standard" iar imparatul Rusiei cu o barcă s'a dus pe bordul vasului „Victoria and Albert" spre a saluta pe oaspeţii englezi, care puţin în urmă au întors vizita pe bordul yachtului „Standard" unde au fost salutaţi de ţarina, împărăteasa văduvă şi celelalte personagii din Londra.

La Samos

Constantinopole. — Depeşi consulare din Samos spun că liniştea continuă aci. Numeroşi fugari se întorc Arestarea autorilor desordinelor continuă, dar şefii principali ai mişcărei au fugit în Grecia. Ancheta asupra avenimentului şi reorganizarea insulei va ţinea destulă vreme.

Ştirea după care puterile protectoare ar trimete o comisiune de anchetă în Samos nu se confirmă; o atare idee însă a existat, dar trimeterea comisiunei nu a fost hotărîtă pînă în prezent şi nici chestiunea de a se permite d-lui Sofulis şi prietenilor sei de a se întoarce în Samos nu a fost tranşată.

Congres de lucrători

Paris.—Al 19-lea congres internaţional al lucrătorilor mineri a fost deschis eri dimineaţă aci, care cuprinde 130 delegaţi din care 2 austriaci.

Deputatul englez Edward a fost proclamat preşedinte.

Catastrofa de la Roccapietra

Novara. — Cercetările oficiale au dovedit că în catastrofa de cale ferată de la Roccapietra sunt 4 morţi şi 83 rîniţi, dintre care doi în mod foarte grav.

Evenimentele din Persia

Londra.—Ziarele află din Teheran că Şahul se află încă la Bagsa, afară din oraş, cu trupele ce-i sunt la dispoziţie.

Chestia Macedoniană

Londra.—„Agenţia Reuter" află că respunsul Rusiei la ultima notă a d-lui Grey, ministrul de externe, nu a sosit încă, dar se crede că respunsul va confirma acordul dintre cele două puteri în chestiunea macedoneană se crede că viitoarea măsură ce se va lua va fi o conferenţă a representanţilor puterilor la Contantinopole pentru a se redacta o notă în această privinţă.

Teatrul Naţional

ANUNCIU

In ziua de 1 Iunie a. c. se va ţine licitaţie în Cancelaria teatrului pentru furnizarea a cel puţin 600 m. c, lemne fag, carpen şi stejar, necesare încălzitului. Ofertele se vor prezenta închise între orele 9 şi 11 a. m. Pentru ori ce informăţiuni a se adresa la teatru.

Epitropia Spitalului Israelit Iaşi

CONVOCARE

De oare ce la adunarea generală din 21 Mai a. c. nu s'a pezentat un număr reglementar de membri cotizanţi. Epitropia Spitalului izraelit convoacă pe domnii membri la o nouă adunare generală, care va avea loc

Duminică 1 Iunie a. c. oarele 3 p. m. în localul şcoalei „Cultura" diu strada Săulescu No. 6.

La ordinea zilei fiind:

1) Aprobarea bilanţului pe anul expirat şi votarea budgetului pe anul 1908—1909.

2) Diferite propuneri.

Preşedinte
Moritz Gelber

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, învită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA "MODERNA"
Comuna Copou str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

„PEROLIN"

Năsip chimic higienic de curăţit duşamele şi covoare, înlăturînd praful.

Inlocueşte spalatul şi ceruitul duşamelelor.

Purifică aerul. Distruge insectele. Economie de timp şi bani.

Singurul deposit la
Magazinul Conservatorului
Iaşi Str. Lapuşneanu 32

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost **S. SCHILLER**
Str. Ştefan cel mare No. 4
lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lănuri de rochii şi bluze, pânză de olandă,* dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale,* etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris
lîngă „Cocoşul de aur"

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale

De închiriat o cameră mobilată în str. Albă No. 27.

Marele Hotel

„METROPOLE"

BUCUREŞTI

situat în faţa palatul regal, cu o sută camere elegant mobilate, oferă Onor. D-lor voiajori, de la 1 Aprilie pînă la 1 Septembrie, camere cu preţuri mult reduse.

DIRECŢIUNEA.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mâi importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Lozuri Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumàtate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru presohimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.— lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

SE CAUTA

ELEVI la tipografia H. Goldner.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajioase precum şi

Diferite alte asigurâri atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi:

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca şi** noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de aceast branşă.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina** şi **Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix 6fr.50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXÍR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE

şi in general ca depuratif in tote **BOLELE CONGESTIVE.**

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie **FRATII KONYA.**

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei

6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

» » » » IV, 40 «

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 447.—IAŞI, Vineri 30 Mai 1908

Rost de Jupânese

Lumea germană e deprinsă cu fugiri şi desţărări de princese, contese şi ducese. Ba că cutărei princese i s'a aprins călcâele după cutare pianist, be că altei contese i-a căzut cu tronc cutare lăutar, ba că unei ducese i s'a urît de casă şi copii şi a luat calea pribegiei inimei.

Fugile se fac în *auto*, sau cu trenul. Şi noul balaur cu limbi de foc, care duce-duce şi tot duce lume după interese, cuprinde în plămîiele sale şi cîte un îndrăgostit doi, cari robiţi de partea inimei şi-au uitat de casă, de masă, de părinţi, de soţi, de copii şi se duc, cale lungă să-i ajungă.

Fost-au şi la noi pozne de-asemeni. Plecat-au feţi-frumoşi în conăcărit şi peţit călări pe balaurul din zilele de azi. Şi fostu-le-a peţitul a şagă, iar Cosinzenele nişte năluciri de-o clipeală.

Bătrînii noştri însă povestesc mai cu rost asemenea pozne, şi cronicarul Neculcea care ştie aşa de bine să înfăţişeze trecutul, ne povesteşte cam acestea despre o însurătoare de sfetnic mare al milei Măriei Sale.

„Pe cînd Gheorghiţă Ştefan era vornic mare în divanul Măriei Sale lui Vasile Lupul, întîmplatu-i-s'a să vie cu rădvanul de la ţară. In drum întîlni un alt rădvan ce ducea o mîndră jupînească; era Jupîneasa Safta a răposatului Boului visternicului. Pe dată boerul dădu poruncă arnăutului de pe capră să oprească locului rădvanul jupînesei. Zise şi se sui în rădvanul jupînesei şi mi-o cîrni frumuşel spre casă. Şi aşa a fost însurătoarea lui Gheorghiţă vornicul; şi ajunse mai apoi Jupîneasa Safta să fie şi doamnă".

O opreală cu o cîrneală şi iată... o însurătoare.

O fi fost chipeşă ea Jupîneasa Safta, o fi fost îndrăzneţ el Gheorghiţă Ştefan! Aşa s'au petrecut lucrurile.

Toată domnia lui Gheorghe Ştefan e plină de puternica înrîurire a acestei jupînese. Toate neamurile sale şi le-a adus în slujbe mari, şi i-au ajuns fraţii boeri mari de divan, şi nu era nimeni din cei ce fusese mai aproape de dînsa care să nu se fi înţeles cu ceva de la mila lui Gheorghe Ştefan Vodă.

Doamnă miloasă, Vodă milostiv, ţară de muls!

Aşa erau vremile pe atunci!

Şi cu mare ură plecase Gheorghiţă Ştefan Vodă asupra casei lui Vasile Vodă zice cronicarul Miron Costin.

Pe Doamna lui a fost prins-o la Cetatea Sucevei şi a dus-o în robie la Buciuleşti, şi mai spune cronicarul că o scotea noaptea pe lună şi o primbla cu luntrea pe Bistriţa şi o amerinţa cu înecul. Şi năzuia Vodă să-şi bată joc de Doamna stăpînului său, iar Doamna lui Vasile Vodă îl înfrunta cu vorbele „dulău neruşinat, cum îţi uiţi de pînea ce ai mîncat din mila stăpînului tău".

Şi năzuia Vodă să necinstească casa lui Vasile Vodă, căci zicea el că şi Vasile Vodă cu firea lui de leu să-i fi necinstit casa.

Patru ani cît a ţinut domnia lui Gheorghiţă Stefan Vodă—era pe atunci regimul constituţional turcesc al domnilor de scurtă durată—doamna Safta a fost totul pe lîngă soţul ei.

Iar în dragoste trecutului stăruinţele acestei vrednice jupînese izbutise să îmblînzească firea soţului şi să erte pe unii din duşmanii săi fireşti, foşti oameni de casa lui Vodă Vasile Lupul.

Pe atunci nu era chip de conlucrare, nici de împăciuire la anumite trebi. Cel ertat avea voe să se întoarcă în ţară din pribegie, să-şi capete îndărăpt moşiile luate pe vremea hainiei şi hărăzite la prieteni, deci să se bucure în tihnă de ertăciunea milei Măriei sale.

Şi aşa au întrat Toma vornicul şi Iordachi Visternicul, fraţi Cantacuzineşti, cu neamurile lor şi şi-au luat moşiile îndărăpt şi au trăit din mila Măriei sale.

Iar ţara întreagă, care era pururi gata la domnie nouă, privea nepăsătoare şi rece la acest joc ce se făcea la Curte! Era aşa de supţire cercul celor ce duceau pe umerii lor de şi cu pericolul vieţii lor politica timpului, că-i era ertat acestui cerc îngust de stîlpi ai ţării să se joace de-a însuratul din rădvan—nu din tren,—de-a proteguitul neamurilor şi celor ce se aveau în de bine. Unii pe alţii se călcau şi toţi nesocoteau ţara.

Iar o femee putut-a să întoarcă iţele treburilor din lăuntru patru ani cît timp dumnealui fusese Vodă în ţară.

Dar vorba merge din om în om în ţară poveste şi legînd vremurile şi pe oameni cu patimile lor, cu înclinările lor, unii lei din fire, alţii dulăi neruşinaţi, şi căutînd a pătrunde în rostul lăturalnic al celor ce ne cad supt ochi, dar al căror fir nu-l prindem, din sama de cuvinte a bătrînului cronicar, neîntrebuinţate de rapsogii cîntăreţi de ode ca Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu şi V. Alexandri, să luăm povestirile de politica veche şi să ne tălmăcim cutele celor de faţă cu povestea jupânesei Safta, căci jupînese de al de Safta se găsesc în ori ce vreme şi nu numai lumea germană cată să ne dea prilej de desţărări de princese şi contese pentru robia inimei, ci şi cu cele din lăuntru ale noastre putem cita fapte făptuite de-ai noştri, cu de al de-ai noştri şi pentru ale noastre.

Dacă nu toate jupîniţele au putut fi Doamna Chiajna, unele însă au putut fi ca Doamna Safta. ***

Prima mărturisire

Suntem la începutul afacerei Gh. Gr. Cantacuzino-Froim Fischer şi prima mărturisire s'a şi produs.

Simultan cu interviewul acordat de acest din urmă „Evenimentului" şi cu scrisoarea ce ne-o trimite d. Fischer—în „Epoca" apare o scrisoare foarte interesantă, semnată de d-nu general Catargi.

Asupra contradicţiei dintre scrisorile d-nei general Catargi şi Froim Fischer inzistau în altă parte. E lucru lesne de înţeles că autorul împrumutului de 250,000 lei cu 7 la sută nu voeşte să se amestece în polemicele politice şi că, puţin abil, preferă să spuie o **inexactitate** *spre a fi plăcut unora şi a apărea ca un salvator „desinteresat" al unei familii boereşti ameninţată a fi ruinată.*

Dar dacă scrisoarea d-lui Froim Fischer n'are nici un rost şi nici o importanţă—scrisoarea d-nei general Catargi prezintă un deosebit interes şi prin însuşi faptul publicărei şi prin conţinutul ei.

Cuprinsul scrisoarei constituie o confirmare completă că împrumutul s'a făcut **în urma stăruinţelor** *d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, pe atuncea prim ministru.*

Prima mărturisire există deci.

Dar mai este încă o chestiune şi anume: de ce „Epoca" publică scrisoarea d-nei general Catargi? De ce se grăbeşte la a publica un document menit a compromite pe d. Cantacuzino? Nu cum-va o fi aceasta o nouă manevră a d-lui Filipescu?

Şi acum odată faptul în sine pe deplin mărturisit rămîn în picioare în întregime întrebările puse de noi ieri şi anume:

Sunt lucruri de natura celora care nici 24 de ore nu trebuie să rămîe neldămurite.

In cadrul acestora este şi înţelegerea stabilită în 1905 între d-nii Gh. Gr. Cantacuzino, prim ministru, şi d. Froim Fischer.—înţelegere care a avut de urmare că d. Froim Fischer a dat d-lui şi d-nei general Catargi suma de 250,000 lei cu 7 la sută.

Să se lămurească dar:

1) Ce interes a avut Fischer ca în 1905—anul de gînă financiară—să dea cu ipotecă 250,000 lei,—el care împrumută bani de la alţii,—şi să-i dea cu 7 la sută, el care plătea pe atuncea cel puţin 8 jum., la sută?

2) Cum se explică că acea sumă d. Froim Fischer a refuzat s'o dea ca împrumut, tuturor celor care intervenea în favoarea proprietarilor Răducăneniloр şi n'a acordat'o de cît în urma solicitărilor d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, pe atunci prim ministru?

3) Este ceva adevărat în ceea ce susţin unele ziare că s'ar fi făcut promisinni d-lui Fischer în sensul de a i se acorda un mare avantagiu şi a se refuza acel avantagiu unui concurent şi duşman al lui Fischer?

4) De ce natură era avantajul promis a fi acordat lui Fischer şi refuzat adversarului lui?

Incă odată lămuriri se impun.

D. N. FILIPESCU să precizeze

D. Nicu Filipescu a vorbit la parastasul de la Buzău. Discursul d-sale a avut darul să placă „Viitorului" „pentru nota sa extra-ordinar de energică" — zice confratele — şi pentru declaraţia „că mulţi străini ar fi alimentînd fondurile mişcărei partidului nostru, amestecîndu-se în chipul acesta, direct în luptele politice".

Bine înţeles că „Viitorul" şi probabil şi „Voinţa" nu pot de cît aplauda naţionalismul d-lui N. Filipescu şi toate manifestările sale de ori ce natură şi directivă ar fi—cînd se ştie duiosul cartel ce uneşte pe defunctul Al. Marghiloman de d. Ionel Brătianu.

Dar nu de aceasta poate fi vorba. D. N. Nicu Filipescu a adus unele invinuiri ce trebuesc relevate.

Cînd în ziarul „Epoca" apar acuzări şi insinuări sub forma unor articole, cu pretenţii de a fi politice, cînd în alte gazete mai mici, dar nu mai murdare, apar atacuri nedrepte împotriva noastră, putem trece mai departe, fără a ne opri socotindu-le în justa lor valoare de manifestări plătite şi ca ori ce lucru plătit prost, exagerate; dar cînd d. Nicu Filipescu vorbeşte, merită să ne oprim o clipă.

Şi nu pentru cinstea obrazului său şi pentru respectul persoanei sale—ne înlăturăm o clipă din calea noastră, dar pentru locul pe care îl ocupă în spaţiul atmosferei politice, acest d. Filipescu, suntem obligaţi ca să ne abatem.

Fost primar al Capitalei, fost ministru de domenii, deputat în legislaţia de azi, directorul politic al unei grupări politice în Capitală, d. N. Filipescu—indiferent de căile pe cari a trecut ca să ajungă a ocupa un volum în viaţa noastră socială—e o personalitate politică.

Nu se încredinţează ori cui frîncle unui oraş, cum nu se urcă până la sfetnicia tronului ori ce om şi titlurile de care se bucură d. Filipescu, cad în balanţa celor ce vorbesc şi celor ce gîndesc cel puţin cu bună credinţă, dacă nu şi cu ori care pricepere şi seriositate.

Dacă pe un nebun care te insultă pe stradă îl înlături cu milă şi treci mai departe, dacă pe un lepros sau bolnav de o boală urîtă îl dai la o parte cu mănuşa, cum ai lua o broască murdară şi ai azvîrli-o să nu te întinezi, pe d. N. Filipescu, însă, eşti dator să-l opreşti spre a-i cere răspundere de atacurile sale.

Aceasta o faci ca să te conformi uzanţelor convenţionale politice. Şi iată de ce: cu toată neplăcerea sentimentală ce ne produce apropierea de o clipă a d-lui N. Filipescu ca să discutăm cu dînsul—suntem nevoiţi a sta de vorbă cu d-sa.

D. N. Filipescu ne-a acuzat cu o extraordinară energie—zice „Viitorul"—de a fi un partid în care străinii, evrei şi alte naţionalităţi şi rituri religioase, sunt casierii, plătitori activităţei noastre.

Pe ce bazează—ne este permis să întrebăm, pe d. N. Filipescu, această gravă constatare? Ce documente, ce acte, ce titluri şi ce contracte are d-sa în mînă cu cari ar putea dovedi cele avansate?

Un om de stat—d. Filipescu în nenorocita noastră ţară, e un om de Stat--cînd avansează insulte la adresa unui adversar politic are documente, are date, are fapte şi nu-şi permite nici odată a vorbi mai mult de cît în limitele adevărului. Şi d. Filipescu vorbind la Buzău, a păşit—trebue s'o credem—graniţele acestui adevăr. De aceea întrebăm pe d. N. Filipescu, să ne răspundă şi să publice acele acte şi documente din care să se constate că partidul conservator-democrat e în plata străinătăţei. Pentru onoarea acestei ţări, pentru prestigiul ei, pentru morala unui întreg popor—trebue ca d. N. Filipescu, debarasat de ori ce considerente, să ne demaschese, să ne nimicească de veci.

'L somăm? Şi executîndu-se va aduce un folos ţărei, prestigiului ei şi se va conforma cu spiritul cinstit şi loial, al luptelor politice dintr'o ţară civilizată.

Noi cînd am avansat că d. Alexandru Marghiloman a luat bani pentru un imobil care îi era expropriat şi că valoarea imobilului nu era egală cu banii încasaţi, am adus dovezi, acte şi documente. Şi d. Marghiloman a fost constrîns s'o recunoască: „am luat mai mult de cît făcea imobilul. dar ce era să fac, eu îmi iubeam părinţii şi din dragostea pentru ei, cari ar fi putut trăi în acel imobil, am crezut că pot să cer despăgubiri pentru plăcerile sentimentale lezate".

Sau altă dată cînd am fost acuzaţi de a fi luat parale pentru împămîntenirea evreilor, prin răspunsurile noastre am distrus acele odioase plăsmuiri ale minţii cîtor-va sălbatici; şi în schimb am arătat cum d-nii Neniţescu, Gr. Cantacuzino, s'au găsit a doua zi după împămîntenirea d-lui Wahtel, acţionarii fabricei acestuia.

Iar Duminică, pe cînd d. Nicu Filipescu tuna şi fulgera în contra evreilor la Buzău, d. Bădărău releva la Tîrgovişte, încă un fapt care 'şi are o mare şi deosebită însemnatate în momentele actuale. D. G. Gr. Cantacuzino, spre a 'şi ajutora o rudă şi nevoind să cheltuiască din veniturile sale, face să vie la d-sa pe Froim Fischer, pe care'l convinge a împrumuta pe ruda d-sale cu 250.000 de lei Şi d. G. Gr. Cantacuzino—amicul politic al d-lui N. Filipescu—dă, afară de cele 7 procente interes şi oare cari promisiuni d-lui Froim Fischer Natura acestei promisiuni este uşor de înţeles.

Iată cum acest evreu a fost chemat „direct în luptele politice şi cum a depăşit—vorba d-lui N. Filipescu—graniţele buneicuviinţi" graţie nevoei prin care trecea ruda d-lui G. Gr. Cantacuzino.

Fapte, documente şi nu aiurări, nu vociferări dezordonate pot întări convingerea maselor despre cinstea şi corectitudinea unui om.

D. N. Filipescu însă n'a probat până azi nimic.

'I dăm un timp material suficient ca să întărească cele avansate; deşi unui om ca d. Filipescu nu-i este permis a avansa lucruri fără un razem în urma lor.

Am spus'o mai sus: numai unui nebun îi este permis a te insulta fără dovezi numai unui lepros îi este dat să te infecteze atingîndu-te... dar unui om copt la minte şi unui om demn de persoana lui, nu-i este îngăduit să vorbeassă fără a nu preciza, a acuza, fără a nu documenta.

Căci atunci — eşti nevoit a'l socoti nerespunzător, eşti nevoit să'l înlături cu durere ca pe un bolnav minteşte sau lepros, pentru care mintea nu'i decât o morişcă odorogită, iar trupul o haină murdară ce ascunde licărirea unui suflet sbuciumat.

Şi suntem datori a crede că d. Filipescu nu va vroi să rămîie sub nici o bănuială şi ne va răspunde cât de curând.

Astăzi Joi, orele 5 p. m., are loc o consfătuire a comitetului executiv al partidului conservator democrat din Iaşi.

Şedinţa va fi presidată de d. A. A. Badareu.

DISCURSUL

D-LUI

TAKE IONESCU

rostit la intrunirea partidului conservator-democrat din Tîrgovişte în zlua de 25 Mai 1908

— după notele stenografice —

Iubiţi cetăţeni

Cînd s'a început mişcarea noastră, acum cîteva luni, ceilalţi spuneau că nu o să prindă; acum cînd a prins, caută explicaţiune. Cînd vorbesc în public, ei zic: aveţi numărul, aveţi cadre, aveţi entuziasm; nu veţi reuşi însă, fiind-că vă lipseşte forţa morală.

Cînd vorbesc în particular, zic: asta e o boală, o boală încă ne mai pomenită, dar o boală, şi ca toate boalele va trece, şi societatea romînească se va lecui. (Aplauze prelungite, ovaţiuni).

Domnilor, ceea ce se petrece în ţară nu este o boală trecătoare, este începutul unei vieţi noui. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate). Izbînda noastră de care sunt sigur, nu o vom datori forţei materiale, ci prin forţa morală vom învinge (Aplauze prelungite, ovaţiuni).

Cum, boală trecătoare?

Ce, suntem noi un popor cunoscut prin uşurinţa cu care se pune în mişcare, cunoscut prin obiceiul de a sări cu cea mai mare repezeală dintr'o manifestare în alta, din monarchie absolută în republică sîngerosă, din republică în cesarism, şi din cesarism în anarchie? Ori suntem poporul mereu şi pe drept acuzat de o prea mare pasivitate? (Aplauze prelungite). Nu suferă de friguri trecătoare, un popor care rabdă zeci de ani să se schimbe toate stăpînirile, aproape inconştient despre acele schimbări? (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, entuziaste ovaţiuni).

Nu este boală trecătoare mişcarea unui popor care mai că n'a participat la viaţa publică, necum în fantesia lui să-şi făurească el idolii trecători pe cari să-i adore. (Aplauze prelungite, ovaţiuni care nu mai contenesc).

Nu, domnilor, este altceva! Au dreptate cînd zic că nu pricep ce este. Li cred, nu pricep, fiind că este ceva nou. Aplauze).

Departe de mine să tăgăduesc marele, extraordinarul progres, fără de asemănare, progresul ce s'a realizat în această ţară în cei cincizeci de ani din urmă; respectul şi dragostea noastră să fie veşnice, nestrămutate şi pline de o sfîntă pietate pentru generaţiunile cele mari care au zidit Romînia de astăzi. (Ovaţiuni).

Nu eu, d-lor, voi tăgădui munca fără preget, jertfa patriotică a tuturor acelora, a celor cunoscuţi, cît şi a celor necunoscuţi, căci în faptele mari, să credeţi, dacă numai numele unora rămîn, muncitorii sunt mult mai mulţi de cît numele care rămîn. (Ovaţiuni). Nu eu voi tagădui strălucirea şi valoarea celor patru-zeci de ani din urmă. (Ovaţiuni).

Dar d-lor, nu a mers propăşirea ţărei cu iuţeala cu care ar fi vrut sufletele noastre însetate de ideal, însetate de dreptate. (Aplauze prelungite). De aceea în vremurile din urmă a apărut ceva nou, a eşit o mişcare inconştientă, ca toate mişcările cele adînci şi durabile, o mişcare al cărei înţeles este acesta: ţara de aci înainte vrea să ia parte la regularea destinelor ei. (Ovaţiuni prelungite).

Aceasta este în parte şi taina mişcărei sălbatice din primăvara trecută Ştiu că au fost instigaţii, ştiu că s'a făcut apel la pofta, n'am uitat crimele, incendiele şi assasinatele; dar în acea mişcare sălbatică în fundul ei era şi acest gând inconştient: vrem să luăm parte la viaţa ţărei. (Ovaţiuni).

S'a strivit, şi bine că s'a strivit, şi am dat ajutor ca să se strivească, şi s'a aruncat un văl al uitărei şi peste crime şi peste necesităţile represiunei, dar a rămas ceva în aer, a rămas acea dorinţă neformulată care stă în sufletele d-tră, fără să vă daţi seama de dînsa, care vă mână aci, unde nu vă aduce banii străini, unde vă aduce trezirea conştinţei d-tră (Ovaţiuni furtunoase). Astfel au apărut aceste varii manifestaţiuni ale unei noui vieţi.

Ei, d-lor, dacă ar fi adevăraţi conservatori domnii de dincolo, dacă ar fi cu drag, nu de persoana lor şi de clica lor, dar de ideile lor, şi de cauza lor ar trebui să zică: de trei ori fericit ceasul în care noua viaţă a Romîniei se aşează mai ales în jurul ideilor conservatoare, în care mişcarea cea mai puternică din

noua viaţă a Romîniei îşi alege pentru o vreme, căci n'am nebunia să mă crez pentru multă vreme aici, îşi alege pentru o vreme un om încercat în ale conservatismului, un om de care suntem siguri că dacă este fericit să tîrască popularitatea nu va ingădui nici odată ca popularitatea să-i treacă peste cap. (Ovaţiuni prelungite).

Dacă gîndul şi inima le ar fi la cele mari, dacă dragostea le ar fi pentru ţară, ar uita ce poate să-i supere în combinaţiunile lor de coterie, în combinaţiunile de şefii viitoare şi mai ştiu şi eu de ce alcătuiri, şi şi-ar zice: s'ar fi putut ca această viaţă nouă să meargă drept la ideile periculoase; s'ar fi putut ca această mişcare irezistibilă să cadă pe mîna unui aventurier conştient sau inconştient, s'ar fi putut ca această mişcare naţională să se aşeze pe ura dintre clase; este fericire că a intrat pe un drum sănătos, şi că de aci o să iasă o mai mare dragoste între toate păturile naţiunei. (Ovaţiuni furtunoase).

Vă ziceam dar, d-lor, nu e boală vremelnică, este un început, şi ca să fiu cu d-tră sincer, să vă spun tot ce am în suflet, nici eu nu pot să ghicesc sfîrşitul. Dacă mă întrebaţi care au să fie în cei 20 ani de aci înainte desvoltările pe cari are să le ia viaţa politică din Statul acesta, n'aş putea să vă spun.

Un singur lucru ştiu, datoria oricărui om pe care împrejurările poate mai mult decât calităţile lui l'au adus ca la un moment dat să fie el în parte, desemnat de conştiinţa naţiunei, datoria lui este să fie veşnic cu urechea întinsă, să audă freamătul de pretutindeni, să dea drumul la ceeace trebuie să dea drumul, să împiedece ceea ce trebue împiedecat (ovaţiuni), şi nici un minut să nu se gândească dacă în această operă el poate să fie de-o potrivă cu cauza unei ţări.) Ovaţiuni furtunoase).

Proorocul mersului viitor al ţărei nu sunt, un lucru pot să spun: cinstit mă voiu pune în slujba ţărei (ovaţiuni), cinstit o voiu pricepe, cinstit o voiu sluji; dar tot aşa de cinstit iar vă zic, că dacă aş simţi vre-o dată că voinţa oamenilor se rătăceşte, nu mă voiu lua după dînşii cari pe nedrept ne acuzau altă dată şi despre care ni se spune că ei vor avea cheia dulapului din care se vor distribui. (Ovaţiuni sgomotoase).

La forţa noastră morală, la acţiunea noastră morală să ne răspundă, dacă pot, cu altă acţiune morală (ovaţiuni sgomotoase).

Dacă idealul nostru aşa cum îl arătăm este un ideal cald, să ridice idealul cel adevărat în lupta pentru cîştigarea conştiinţelor, să lupte cu noi bărbăteşte, dar să nu ne mai spună că vom posti veşnic, căci eu ştiu că martirii au postit veacuri şi cu toate acestea cauza tot a învins! (Ovaţiuni eutuziaste prelungite).

Vom învinge, d-lor, prin forţa morală şi pentru că în campania noastră nu ne-am adresat la nici o patimă omenească am trecut alături de dureri reale şi am tăcut; am tăcut, d-lor, fiindcă am voit să creem o astfel de forţă, în cît să putem respunde cu ea şi la cele mai grele împrejurări. (Ovaţiuni furtunoase prelungite).

Am voit, d-lor, ca pe sabia pe care conştiinţa d-voastră ne o va pune în mînă, să nu fie nici o pată ca să poată să taie în ceasul în care o vom trage din teacă. (Ovaţiuni sgomotoase, prelungite).

Se fac de un an de zile atîtea legi şi se iau atîtea măsuri cari unele pe drept şi altele pe nedrept au turburat rînd pe rînd toate păturile sociale, toate profesiunile, toate categoriile! Arătaţi-mi ceasul, arătaţi-mi locul, în care am făcut noi apel la nemulţumirile claselor, la nedreptăţirile profesiunilor (ovaţiuni prelungite). Pentru că simt că avem o operă mare şi grea de îndeplinit, am dispreţuit ori ce armă îndoioasă, nu am voit decît arme curate, pentru că lupta noastră este curată şi aşa vrem să învingem. (Ovaţiuni).

Vom învinge, d-lor, prin forţa morală, căci forţa morală este şi atitudinea pe care am luat-o faţă de adversari. Ne înjură, ne calomniază, ne terfelesc şi trecem senini. Vor avea Lunea viitoare congres la Bucureşti, nu va fi murdărie pe care să nu ne o arunce; voiu rămîne tot aşa de senin şi a doua zi ca şi în ajun (ovaţiuni). Să fie, d-lor, din parte-mi acel orgoliu exagerat despre care se zice, nu este aşa? Că unii oameni se sue într'un turn de fildeş, ca să nu-i mai poată atinge nimeni? Sau să fie oare din contră, că pieile noastre aşa s'au tăbăcit sub insulte, în cît nu mai simţim? Am minţi şi într'un caz şi în altul. Nu este om, pe care înjuria pînă la urma urmelor să nu-l doară prin nedreptatea ei, şi nu suntem noi cei cari să nu ştim că calomniile măcar la unul dintr'o sută tot prind, că păcatul tot reuşeşte. (Ovaţiuni).

Altul este, d-lor, cuvîntul pentru care noi voim să introducem o metodă nouă în viaţa cea nouă. Cum? Cînd chemăm noi toate straturile ţărei la viaţa politică, să le otrăvim noi sufletele prin ticăloşia noastră? (Ovaţiuni furtunoase prelungite). Ceea ce era permis cînd ne răsboiam două cete mititele, cînd ştiam unul de altul că nu credem cele ce spunem, ar fi o adevărată crimă în ziua de azi, da! o crimă, dacă, am continua pe căile de altă dată astăzi cînd vă chemăm la viaţa politică. (Ovaţiuni sgomotoase prelungite). Noi nu vă chemăm la judecarea lucrurilor publice, ca să stricăm acele sentimente de bună-cuviinţă, de respect al aproapelui şi mai ales de respect al sfîntului adevăr, cari sunt însuşirile cele mai preţioase ale omului. (Ovaţiuni entuziaste). Nu, noi vă chemăm, domnilor, ca să vă înălţaţi, iar nu ca să vă scoborîţi. (Ovaţiuni entuziaste prelungite).

Noi credem în d-voastră şi de aceea noi credem că putem să vă cîştigăm dragostele d-voastră fără să vă minţim, fără să vă linguşim şi fără să înjurăm dinaintea d-voastră. (Ovaţiuni entusiaste prelungite). Domnişorii de la Bucureşti, cari nu vă iubesc, dar cari vă vor da tărcoale acum că am pus noi la modă să vi se dea tîrcoale, acei domnişori vor veni la d-voastră şi cu făgăduieli cari nu se pot ţine, şi cu minciuni şi cu calomnii pe cari le ştiu, neadevărate. Ştiţi de ce? Pentru că vă dispreţuiesc, (ovaţiuni entuziaste prelungite), pentru că în sufletul lor nu vă consideră demni de cât de acest fel de propagandă. (Ovaţiuni sgomotoase prelungite).

Noi, d-lor, dacă v'am dispreţui, ne-am retrage din viaţa politică, căci n'am vrea să ne scoborîm la rolul de a fi şi noi agenţi de corupţiune a sufletelor în această ţară, unde au fost destui agenţi de corupţiune. (Ovaţiuni prelungite). Şi cînd domnişorii, vă vor spune că toată acţiunea noastră o facem cu bani, ba încă o facem cu bani străini, să le respundeţi un singur lucru: nu sunt bani pe lume cu cari se poate astfel cumpara sufletele, în cît să pornească o mişcare ca aceasta. (Ovaţiuni furtunoase prelungite).

Cu bani, d-lor, s'a putut cîte odată şi se poate cumpara voturi într'o alegere; cu bani se pot cumpara câte odată funcţionari publici, cu bani s'a putut cumpara foarte rar, şi oameni sus puşi, cu bani însă nu se poate stărni o mişcare de entusiasm, mai ales o mişcare care nu are un scop de mîine, căci nu vă promitem nici cădere de guvern, nici nimic pe ziua de mîine; o mişcare în care nu sunteţi momiţi cu nimic, o mişcare în care nu vi se spune de cît un singur lucru; priviţi în sufletele noastre; vi le arătăm cum sunt; dacă ne credeţi, înainte cu noi; dacă nu, fie! Vom fi cercat în zadar un lucru mare, nu vom fi reuşit, atît mai rău pentru ţară. (Ovaţiuni entusiaste prelungite).

Litere-Ştiinţe-Arte

Tăcere.—Un mic fenomen literar a trecut neobservat în ţară la noi. Nu de mult se ivise, cu oare cari semne de vigoare şi cu şanse de viaţă, o nouă mişcare literară: simbolismul.

Cîteva reviste adăpostiră încercările mai mult sau mai puţin promiţătoare, ale acestui curent literar. Apăruse chiar un organ special „Revista Celorlalţi" cu misiunea de a sprijini şi a populariza producţiunile nouei şcoli. Se părea că o formă nouă, — după definiţia revistei, forme noui pentru gîndire veche — va lua locul formei aşa zise „clasice" în poezia romînă. O emoţiune oare care părea să fi cuprins cercurile literare, parttzane ale formelor vechi, faţă de mişcarea nouă pe care o încurajau şi o ajutau oameni cu autoritate.

Şi iată. Numai după un timp extrem de scurt nu mai auzim nimic. Revistele mai cetite apar fără producţiunile decadente-simboliste cu cari începuse a ne obişnui, dînd a înţelege că răspundeau unei cerinţi publice; curentul, potolit, nu se mai simte; ba însăşi „Revista Celorlalţi" n'a avut de cît o viaţă efemeră şi a încetat după 3—4 numere

Care să fie explicaţia faptului, cauza subitei tăceri?

E numai o nouă dovadă că mişcările unor lupte pentru originalităţi şi schimbări cer multă vreme, multă luptă dar şi mari forţe şi energii neobosite.

*

Publicistul François Carry, fost secretar al cardinalului Galimbeti publică în «Corriere della Sera» detalii despre audienţa pe care o ceruse odinioară Emile Zola la Vatican. Cardinalul Galimberti făgăduise să intervină, dar ceruse ca Zola, să ceară audienţa prin o scrisoare autografă. Romancierul se supuse şi adresă către „Très-Saint Père" următoarea rugăminte: „Un om de muncă, sosit la Roma ca să studieze oraşul etern, s'ar simţi fericit dacă ar avea onoarea să fie primit de către Pontifice." Cardinalul vroi să predee Papei scrisoarea la cea mai apropiată audienţă, dar în interval se petrecu un incident care distruse toată combinaţia. Clubul presei dădu un banchet lui Zola şi preşedintele clubului Ruggero Borghi celebră romanul „Lourdes" amintind că şi Italia are un feliu de Lourdes şi atăcă în aplauzele asistenţei clericalismul roman.

Această întîmplare făcu pe cardinal să renunţe la ideea audienţei lui Zola la Papa.

*

In seara de 13 Mai a avut loc la Paris, la societatea „Le Foyer" o conferinţă asupra Carmen-Sylvei ţinută de d-ra Hélène Golescu, cunoscută în lumea literară din Bruxelles şi Paris prin publicaţiunile sale. Este o strănepoată a marelui vornic Gheorghe Golescu, autorul uneia din primele gramatici savante publicate în româneşte (1840) şi a unor dicţionare romîno-grec şi greco-romîn, cum şi a unei colecţiuni de proverbe şi de maxime.

Conferinţa d-rei Hélène Golescu a fost însoţită de recitări din poesiile Carmen Sylvei traduse în franţuzeşte de Georges Bibescu.

*

„Nuvele" de Maxim Gorki, traduse într'o elegantă limbă literară de publicista Lia Hirsu, au apărut în cel mai nou număr al „Bibliotecei pentru toţi".

*

De curînd a apărut la Roma anuarul „Lumei Latine" publicat sub îngrijirea marelui filo-romîn, distinsul profesor universitar Contele Angelo de Gubernatis. Sunt cunoscute sentimentele şi dragostea Contelui de Gubernatis pentru Romîni, manifestate mai ales pe timpul congresului orientaliştilor din 1901, al celui latin din 1903 şi în monumentala sa lucrare „Dicţionarul internaţional al scriitorilor Lumei Latine".

In anuarul apărut acum, prin regrete sincere compătimeşte marile perderi ce am avut în: merele pictor naţional Nicolae Grigorescu şi neîntrecutul istoric şi filolog Bogdan P. Hasdeu due colossi, cum îl numeşte. Despre Hasdeu după ce se face un scurt istoric al vieţei i se analizează cîteva din scrieri: Etimologicum magnum Romaniae, Istoria critică a Romînilor, Răsvan şi Vidra... zicînd că ori care din aceste opere ar fi fost de ajuns a face gloria unui scriitor. Se ocupă apoi de mişcarea noastră literară şi artistică, vorbind de reuşita traducere a infernului de către d. Nicu Gane, de volumul „La leteratura Romena de Romeo Lovera". Se află şi o scriere de Neokles Kasasis „Grecii în Romînia" dar care păcătueşte prin unele afirmaţiuni lipsite de temei.

Anuarul se ocupă de mişcarea literară şi artistică a latinilor după toată suprafaţa globului. Operă utilă de apropiere şi cunoaştere a mişcărei intelectuale a lumei latine.

Informaţii

Comisiunile elevilor preparaţi în particular.—Două comisiuni au fost numite pentru examinarea elevelor şi elevilor de curs secundar, preparaţi în particular: *pentru clasa I, II şi III* — la liceul naţional:

d. I. Simionescu, preşedinte — sc. naturale, preotul Georgescu religia, d. Gh. Scobai l. Romînă, d. Val. Bude l. latina, d. V. Atanasiu l. franceză, d. Gr. Bîrsan l. germană, d. Vas. Botez istoria, d. I. Tufescu geografia, d. P. Bogdan sc. fisico-chimice, d. Gr. Gheorghiu matematica, d. Gr. Scorpan desemn şi caligrafie, d-na Constandache muzica şi d. Burghelea gimnastica.

Pentru celelalte clase, la liceul internat: d. I. Stravolca profesor universitar, preşedinte — sc. fizico-chimice, d. G. Ibrăileanu l. Romînă, preotul Iordăchescu l latină, d. Jacotă fl. elenă, d. A. D. Ionescu l. franceză, d. T. Bratu l. germană, d. I. Botez l. engleză, d. T. Vasiliu istoria, d. Octavian Botea filosofia, d. Mazere geografia, d. P. Culian matematica, d. R. Sevastos sc. naturale, d. Oct. Băncilă desemn şi caligrafie, d. D. Ionescu muzica, d. Berescu gimnastica, d-na Maria Petit lucru manual, d. Ciolan Religia, d. dr. Müller higiena.

Ministrul instrucţiunei publice a dispus ca şi în anul acesta să se trimeată colonii şcolare în diferite localităţi:

Din Iaşi vor pleca 2 serii de elevi: una se va duce la M-rea Agapia, iar cealaltă la Mănăstirea Varatec, unde vor sta cîte o lună de zile, sub conducerea unui institutor.

Campionatul de Tennis. — Eri, 28 Mai, ora 6 a. m., a continuat campionatul organisat de societatea „Tennis Club". Au jucat un *single* domnii Agarici şi Jean Cămărăşescu. A căştigat d. Cămărăşescu cu 12 jocuri contra 6 şi d. Marcel Bastaky cu d. Ioanine. A căştigat d. Ioaninne, cu 17 jocuri, contra 15 lupte; a avut un deosebit succes şi nu puţin a lipsit ca d. Bastaky să bată pe d. Ioanine.

*

La ora unu oaspeţii din Bucureşti au oferit membrilor Tennis Clubului un dejun, la Hotel Traian, cu următorul menu:

Hors d'oevres assortis
Omelette aux fines herbes
Filet de veau, S-ce madeira aux champignons
Asperges en branche à la Polonais
Poulets et Filet à la broche
Salade de saison
Gâteaux
Fromage
Fraises et Cerises
Café
Vins blanches (Odobeşti)
Champagne Pommery—Greno

*

La masă au luat parte: d-na Ella Negruzzi; domnişoara Netty Negruzzi; d-nii: Zampoli, Ioanine, Cămărăşescu, Blumann, Constantin Stoianovici; Alex. Lambrino; Georges Lambrino; Marcel Bastaky; Neculai Stoianovici şi C. Sturza.

*

La orele 5 p. m. s'au continuat ultimele lupte de demi-finale şi finale, care au fost decisive.

S'a jucat un *duble-domni*:

Const. Stoianonici—Jean Cămărăşescu. V. Agarici—Blumann.

Au cîştigat: d-nii Cămărăşescu şi Blumann, cu 12 joeuri contra patru.

Un single: domnii Jean Cămărăşescu şi Ioanine. A cîştigat, după o frumoasă luptă, d. Ioanine cu 16 jocuri contra 9.

Ultima luptă a fost între domnii: Blumann şi Ioanine, care a stîrnit aplause şi admiraţia întregului public, care asista în număr foarte mare. A căştigat d-nul Ioanine cu 12 jocuri contra 5. *Dl. Ioanine a fost declarat champion al Iaşului 1908.* A luat premiul I, care a fost eferit de *Jockey Club* din localitate.

Premiul al doilea a fost cîştigat de d. Blumann. Premiul constă din două statuete foarte frumoase.

Premiul pentru *duble mixt* a fost căştigat de d-ra Netty Negruzzi şi d. Ioanine. Acest premiu a fost oferit de d. M. B. Cantacuzino şi constă dintr'un prea frumos serviciu de tualetă. Premiul pentru duble-domni, a fost cîştigat de d-nii: Cămărăşescu şi Bluman. El a constat dintr'un prea frumos buvard şi o tabacheră.

*

Seara oaspeţii au părăsit Iaşul, fiind întovărăşiţi la gară de membrii clubului Tennis din Iaşi.

D. I. C. Ionescu a fost numit ţiitor de scripte cl. II la epitropia Sf. Spiridon, în locul d-lui Al. Dimitriu, demisionat.

M. S. Regele a semnat decretul pentru convocarea în seziune extraordinară a consiliului general al judeţului Iaşi.

D. medic veterinar Ciocan Vasile a fost numit medic veterinar la circumscripţia 2-a Trg.-Frumos.

Ploaia de alaltă-eri seara a căzut aproape în întreaga ţară, afară de Dobrogea şi cîte-va localităţi din judeţele Argeş, Vîlcea, Dolj şi Mehedinţi.

Cea mai mare cantitate de apă a căzut la Focşani 70 m. m., Huşi, 42 m.m., Bucureşti 39 m.m., Vaslui 18 m.m. şi Giurgiu.

In general ploaia a fost însoţită de manifestaţiuni electrice şi de un vînt puternic.

La Giurgiu un puternic uragan s'a abătut asupra oraşului.

Vaporul «Turnu-Măgurele», care venea din Rusciuk, a fost surprins de uragan şi n'a fost scapat de cît prin marea energie a echipajului său.

Membrii consiliului comunal vor fi convocaţi pentru Simbătă seară, în şedinţă extraordinară, avîndu-se a se discuta mai multe chestiuni.

D. Romulus Voinescu, directorul poliţiei de siguranţă, va sosi în localitate în ziua de 8 Iunie, spre a inspecta poliţia locală, iar de aci se va duce la Botoşani.

Funcţionarii comerciali au încercat şi aseară să facă o manifestaţie contra acelor comercianţi care nu s'au ţinut de angajamentul de a închide prăvăliile la orele 8.

Grupul de manifestanţi a fost, însă, împrăştiat de poliţie.

Şedinţele seziunei de vară a Curţei cu Juri, ce se va deschide la 1 Iunie, se vor ţinea tot în sala consiliului comunal.

In vederea escursiunei şcolare ce şcoala normală „Vasile Lupu" a hotărît s'o facă la Kişinău, direcţiunea şcolei a cerut ministerului avizul şi i-a făcut totodată rugămintea de a se interveni pentru înlesnirea trecerei Prutului prin punctul Ungheni.

In caz de aprobare escursiunea va avea loc între 10—14 Iunie, cu toţi profesorii şcolei şi peste 80 elevi.

Un grup de profesori şi institutori din Capitală au hotărît a da un banchet, în sara zilei de 2 Iunie, d-lui Sabba Stefănescu, pentru că în chestia anulărilor făcute de d Haret, d-sa a luat apararea corpului didactic şi a isbutit să ducă afacerea la contenciosul administrativ şi se cîştige, în parte cauza.

In acest scop s'au lansat invitaţii în ţară la profesori să subscrie 20 lei de tacîm şi să aziste.

Credem că s'a ales ziua de 2 Iunie, cînd are loc întrunirea carpiştilor, în scopul de a se da un caracter nuanţat politic banchetului, lucru ce de altminteri va strica manifestării.

Şi iată de ce: Hotărîrea luată de iniţiatorii acestui banchet de a'l da în sara de 2 Iunie d-lui Sabba Stefănescu, tinde a'l indica pentru viitor căci ştiut este că d. Sabba Ştefănescu ţine să ajungă ministru de instrucţie. D-sa are formale făgăduieli de la d-nii Gh. Gr. Cantacuzino şi N. Filipescu, pentru a îndepărta pe d Virgil Arion, contra căruia cantacuziniştii au toate rezervele.

Faptul acesta va produce o răceală între Arioniści şi banchetul va trada prin tuasturile sale încă mai mult că la Carpişti nu e omogenitate în direcţiune şi că se caută toate căile pentru a se da în vileag aceste lucruri.

Elevii şcoalei fiilor de militari s'au reîntors astă-noapte cu trenul de 11, din exsursiunea ce au făcut'o la Neamtz şi în valea Prahovei.

Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut revizoratului şcolar că anul acesta nu se va mai face solemnitatea distribuirei premiilor la şcoalele primare.

Fie-care şcoală, va face în schimb, în ziua de 25 Iunie cîte-o producţiune muzicală, cu care ocazie se va da şi rezultatul promoţiilor şcolarilor.

Elevii şcoalelor secondare din localitate vor face după cum am spus excursiuni în cursul lunei Iunie.

Ministerul instrucţiunei publice a intervenit la direcţia generală a căilor ferate să le puie la dispoziţie mijloacele de transport.

Excursiunile vor fi făcute, sub conducerea profesorilor, în spre munţi şi în diferite localităţi importante ale ţărei.

Epitropia cassei Sf.-lui Spiridon a făcut cunoscut prefecturei de judeţ că a admis să cedeze comunei Roşcani un teren în întindere de 3.386 m. p., adică jumătate din trapezul din schiţa de plan făcută de d. inspector Râşcanu, pentru construirea unui local de şcoală în satul Borşa, din acea comună.

Lucrările de construirea şcoalei se vor începe în cursul verei anului acesta.

Cu începere de astăzi Joi 29 Maiu, muzica regimentului 13 Stefan cel Mare, va cînta regulat în fiecare seară în grădina Cuza-Vodă (Palatul Creditului). Spectacole cinematografice date în această grădină de Teatrul Pathé Freres-Paris vor deveni şi mai interesante, de oarece toate scenele vor fi întovărăşite de această escelentă muzică care a obţinut cel mai mare premiu la concursul muzicilor militare din Bucureşti.

Se crede că Curtea de Apel se va compune, în timpul vacanţei, din d-nii: D. G. Sofian, president. D. Grigorovici şi G. Sturza, consilieri.

Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe mîine Vineri şi poimîne Sîmbătă, de la oarele 9—12 dimineaţa.

Ministerul instrucţiunei publice a trimes o circulară revizoratelor şcolare, prin care le pune în vedere că între cărţile care se vor da ca premii elevilor şcoalelor primare, să se dea şi broşuri de ale societăţei culturale „Steaua".

Ministerul de domenii a admis ca să se dea gratuit mlajă din pădurea Prisacani, şcoalelor din Costuleni şi Prisacani, necesară pentru lucrul manual al elevilor.

Consistorul spiritual al Mitropoliei va fi convocat înainte de 15 Iunie a. c., cînd va avea de judecat cîte-va procese clericale.

Recentele inundaţii din Moscova care au îngrozit întreaga Rusie, au fost cinematografiate de un trimis special al casei Pathe Freres din Paris şi în astă seară Joi vor rula pe pînza dela Grădina Cuza Vodă aceste uriaşe revărsări fidel de pe natură. Spectacolul din astă seară cuprinde un program cu desăvîrşire nou compus în special din scene comice precum şi „Requet á la houppe" frumoasa legendă franceză de Perrault. E al cincilea program ce ne dă teatrul cinematografic în stagiunea de la grădina Cuza Vodă şi îndemnăm pe Ieşani să asiste la aceste frumoase spectacole, reamintind că o dată un program aratat el nu mai revine şi nici unul din sujetele sale nu se mai repetă.

Mutarea Poştei.—Serviciile centrale ale Poştei se vor muta în noul local provizor din strada Arcu, în zilele de duminică şi luni, 1 şi 2 Iunie, cînd vor fi sărbători.

Mai tărziu se vor muta serviciile telegrafului şi telefoanelor.

Pe ziua de 1 Iunie se va înfiinţa în Iaşi o nouă sucursală, care va purta titlul de oficiul Iaşi II — şi vu fi instalată în strada Stefan cel Mare, peste drum de şcoala primară „Trei-Erarhi". Sucursala va face toate serviciile de poştă uşoară şi mesagerii şi va funcţiona în ce priveşte telegraful şi telefonul, zilnic de la orele 8 a. m. până la 10 seara, avînd, pentru celelalte servicii, orele obişnuite.

D. Ianoliu, vechiul şi harnicul oficiant, a fost numit diriginte al noului oficiu.

DIVERSE

— D. Traian Vărlănescu a fost numit agent sanitar la comuna Iaşi.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la locuinţa d-lui primar N. Gane, din strada Butu No. 30.

Servitorii au localizat focul la timp.

— Pentru adăpostul ce se zideşte pe Muntele Ciahlău comitetul a mai încasat 390 lei 70 bani, beneficiul net al conferinţei d-lui profesor universitar I. Gavănescul, căruia comitetul îi aduce viile sale mulţumiri, iar prin liste de subscripţie: 40 lei de la ziarul „Opinia", 9 50 N. Petriceanu, 20 lei d. St. Gheorghiu, 5 lei Gr. Isăcescu, 60 lei D. Corbu, 20 lei D. Costescu.

Comitetul uducînd viile sale mulţumiri subscriitorilor, roagă pe toate persoanele ce mai posedă liste să le trimeată împreună cu sumele adunate, pe adresa d-lui D. Cădere profesor, de oarece mai trebuesc bani pentru ca terminarea adăpostului să se facă cît mai curînd.

D. Col. Lupan şi d. I. Constantinescu profesor, care a fost cu elevii şcoalei militare în escursiune şi care au văzut construirea adăpostului, au declarat că construcţia promite a fi foarte bună şi frumoasă.

Două scrisori în chestia Cantacuzino-Fischer

— Unul dezminte, celalalt confirmă —

Era de prevăzut că senzaţionala destăinuire făcută de fruntaşul nostru la Tîrgovişte va provoca o legitimă uimire.

Presa întreagă se ocupă de cele spuse de d. Bădăreu — şi cum fruntaşul nostru nu obicinueşte să avanseze nici odată un fapt care să nu fie perfect exact, polemica îa ziare nici n'a alunecat asupra faptului în sine.

Un singur incident. D. Froim Fischer ne adresează o scrisoare prin care dezminte tot şi toate şi nu reţine de cît faptul că a făcut împrumutul pur şi simplu pentru d. şi d-na general Catargi.

*

Cu siguranţă că d. Fischer a scris acea scrisoare pentru că nu trebuie să-i fie plăcut a fi obiect de polemică politică şi apoi pentru că scrisoarea i-a fost solicitată.

Dovadă că scrisoarea i-a fost cerută este şi faptul că într'un local public, un carpist spunea aseară—şi lucrul era exact—că Froim Fischer ne-a adresat o scrisoare de dezmintire şi dacă nu o vom publica noi o va publica „Evenimentul", împreună cu numărul chitanţei.

*

Se întîmplă, însă, spre mai marea mărnire a celor de la „Evenimentul" că „Epoca" publică o scrisoare în care toate spusele lui Fischer sunt dovedite ca mincinoase.

Intr'adevăr Froim Fischer zice :
a) N'am refuzat pe d. Bădărău.
b) D. Cantacuzino n'a intervenit la mine.
c) Imprumutul l'am făcut din simpla şi buna mea voinţă.

Or, scrisoarea apărută în „Epoca" şi semnată *Ana general Catargi* cuprinde următoarele :

„Dl. Froim Fischer s'a arătat foarte dispus să primească această propunere şi mi-a făgăduit aproape formal să închee această afacere.

După trecere de cîtva timp văzînd că d. Froim Fischer cu toate stăruinţele puse de mine, nu termină în mod definitiv această afacere, am bănuit că s'au ivit unele dificultăţi şi înformîndu-mă am aflat că ele provin de la d. Alexandru Bădărău care dorea să cumpere moşia la licitaţie publică, fapt care s'a adeverit în urmă cînd în primăvara anului 1907 s'a şi dus să viziteze moşia şi casele.

Atunci am rugat pe nepotul meu dl. Barbu Catargi *să intervie pe lîngă d. Bădărău,* care era ministru al justiţiei şi fostul advocat al d-nului Froim Fischer, *pentru a obţine realizarea împrumutului.*

Neobţinînd nici un rezultat favorabil iar termenul de vînzarea moşiei apropiindu-se, fiind expuşi eu şi soţul meu să rămînem pe drumuri am recurs la ultima speranţă care mi se părea că'mi mai rămînea şi m'am adresat d-lui George Gr. Cantacuzino rugîndu-l cu lacrimi în ochi să'mi dea tot sprijinul autorităţei sale morale pentru ca această afacere pe care o înjghebasem cu d. Froim Fischer să fie realizată. Ştiu în mod pozitiv că d. George Cantacuzino n'a intervenit pe lîngă d. Bădărău precum o afirmă acesta, **ci dînsul a chemat pe dl. Froim Fischer acasă şi acesta în urma convorbirei avute înţelegînd** că afacerea se prezintă în condiţiuni într'adevăr bune a hotărît să o încheie".

*

Memoria d-nei Catargi a înşelat'o în privinţa cîtor-va date, căci greşeşte în unele privinţi—după cum spune lucruri neexacte cînd afirmă ca d. Bădăreu ar fi avut de gînd să cumpere Răducănenii.

Din scrisoarea d-nei Catargi rezultă că s'a intervenit la d. Bădăreu ca să obţie împrumutul de la Fischer pe vremea ministeriatului său. Mulţi din prietinii noştri ieşeni mai păstrează încă din sentimentul de admiraţie care l'au contractat în primavara anului 1904 despre curajul cu care d. Barbu Catargi suia de mai multe ori pe zi scările otelului Riegler până la rîndul al II-lea, al căruia oaspete obicinuit era la acea epocă d. Bădăreu.

Acesta este d. Barbu Catargi despre care pomeneşte d-na general Catargi şi care intervenea mereu pe lîngă d. Bădăreu spre a obţinea împrumutul de la Fischer.

La sfîrşitul anului 1903 şi în primavara anului 1904 s'a făcut demersurile pe lîngă d. Bădărău—şi nu pe cînd d-sa era ministru, cum ar voi să lase să înţeleagă scrisoarea.

Tot în primăvara anului 1904 d. Bădărău a fost rugat de d. Cantacuzino să intervie pe lîngă d. Fischer—nu pe cînd d. Bădărău era ministru.

*

Prima dată cînd d. Fischer a fost acasă la d. Cantacuzino—căci a fost de două ori oaspetele fostului sef al partidului conservator—farmecul exercitat asupra lui Froim Fischer n'a fost destul de puternic, căci d-sa nu se grăbea pare-se a face împrumutul. Atunci Froim Fischer a fost chemat pentru a doua oară—de astă dată fiind d. Cantacuzino prim-ministru—şi definitiv convins.

Lucrul acesta este invederat de altfel şi din următorul pasagiu al scrisoarei d-nei Catargi :

„Dacă am cerut sprijinul în totdeauna binevoitor al d-lui Cantacuzino am făcut-o pentru că eram informată că d. Bădărău şi amicii săi stînjenesc soluţiunea acestei afaceri şi nu m'am înşelat cînd mi-am zis că numai d. George Gr. Cantacuzino cu marea şi cunoscuta sa autoritate, *indiferent de situaţiunea pe care o ocupa în stat,* va putea să învingă greutăţile care mi se puneau în cale.

*

In afară de insinuările neadevărate pentru, d. Bădăreu—care nici odată nu s'a gîndit să cumpere Răducănenii—este astă-zi dar definitiv stabilit că :

1) Cu toată promisiunea formală, Froim Fischer se codea să dea banii promişi

2) Că s'a intervenit la d. A. Bădăreu dar că d-sa n'a obţinut nimic dela Fischer, aceasta în 1903 — începutul 1904 *cînd d-sa nu era ministru.*

3) Că d-na general Catargi a intervenit pe lîngă d. Gh. Gr. Cantacuzino, şi că acesta l'a chemat pe Froim Fischer acasă la d-sa şi l'a convins să facă împrumutul.

Ultime informaţii

Consfătuirea liberalilor disidenţi. De la orele 6—8 ieri seara a avut loc, acasă la d. G. M. Şendrea, o nouă consfătuire a liberalilor disidenţi din Iaşi.

D. Tufescu a propus un proiect de demisie colectivă din club, care a fost respins.

D. N. Neculaide a presintat alt proiect de demisie, redactat pe motivul că prin eventuala alegere a d-lui C. Stere ca president al clubului, s'ar aduce o mare lovitură credinţelor liberalilor bătrîni.

D. doctor Lebell propune sau să nu se demisioneze de loc, ca disidenţa să continue a rămînea minoritate în club—sau să demisioneze nemotivat, căci a spune că demisionezi pe motivul propus de d. Neculaide, ar fi a se expune ridiculului.

In cele din urmă s'a pus la vot propunerea d-lui Neculaide şi ea a fost semnată de domnii: N. Neculaide, G. M. Şendre, N. Paraschivescu, A. D. Handoca, Elefterie Ropală, C. Grigorescu, N. Climescu, maior Ionescu şi I. Tufescu.

Ceilalţi şi anume domnii : colonel Nicolau, doctor Lebell, Al. Velciu, Averescu, maior Lupaşcu, Ciolan, şi V. Brăescu, au hotărît să rămîie în club şi să-şi continue rolul de minoritate.

In ce priveşte pe d. doctor Possa el a fost clasificat de: membru al disidenţei şi membru al comitetului majorităţei.

Sau cum s'ar zice : cu sentimentul în două luntre.

Demisia celor nouă va fi presintată chiar, astă-zi la alegerea d-lui Stere.

Poenii vor avea ca oaspete timp de trei zile pe A. S. R. Principele Ferdinand, proprietarul moşiei.

După cum am anunţat eri A. S. R. Principele Ferdinand a plecat din Bucureşti eri dimineaţă cu expresul de Berlin şi s'a oprit la Mărăşeşti.

De aci însoţit de d. colonel P. Greceanu, aghiotantul său, au pornit cu automobilul spre Vaslui iar de acolo la Poeni.

La orele 7 şi jumatate eri seară, A. S. R. Principele Ferdinand a ajuns la Poeni.

D-nii C. Moţet, directorul prefecturei de judeţ şi căpitan Corjescu, comandantul companiei de jandarmi, au fost de au primit pe A. S. Regală la Poeni.

Vagonul princiar, cu care A. S. Regală a venit pînă la Mărăşeşti, a fost adus la Iaşi aseară cu trenul de 6 şi 10 şi de aci va fi ataşat la trenul de Bucureşti şi dus la Mărăşeşti unde va rămînea pînă la întoarcerea A. S. Regale.

Din Vaslui ni se comunică că torenţiala ploaie, însoţită de grindină, ce a căzut alaltaeri seara, a făcut colosale stricăciuni în diferite sate.

In special în satul Ivăneşti, torentul a făcut mari ravagii.

Asupra acelui sat a căzut o grindină de mărimea unui ou, distrugînd acoperemintele mai multor case, gardurile, coşerele etc.

Multe vite au fost omorîte, paserile şi alte animale înecate.

O biată femeie, carè fusese apucată de torenţiala ploaie pe cîmp, a fost omorîtă.

Jalea este mare printre locuitori, căci pagubele pricinuite sunt mari şi o mare parte din ei au rămas pe drumuri.

Trei secţii de tribunal cu—patru judecători.

Cazul cam unic în felul seu, se petrece la tribunalul Iaşi. Secţia III a acestui tribunal este complect descomplectată: presidentul, d. I. Corjescu, a plecat ca delegat al consiliului de miniştri, în constatarea pagubelor suferite de devastaţi, d. C. D. Cihodariu judecătorul de şedinţă, a fost detaşat, de mai bine de o lună la tribunalul Botoşani; d. Hipolit Mărzescu, supleant, este reţinut în casă de boală.

Primul president al tribunalului este plecat tot în constatarea pagubelor, iar de la 1 Iunie supleantul secţiei I, d. Gr. Demetrescu, va trece la curtea cu juri, tot aşa şi judecătorul de şedinţă al secţiei comerciale d. Iulian Teodorescu.

Prin urmare: la secţia I va rămânea numai judecătorul de şedinţă, la secţia II—presidentul şi supleantul şi la a treia—nimeni.

D. Stelian n'ar face reu să se gîndească asupra situaţiei şi să aviseze.

Cercetările în afacerea delapidărei de la depozitul de haine ofiţereşti, de pe lîngă comandamentul corpului 4 de armată, au fost complect terminate.

După cum se afirmă în cercurile militare, cel mult peste două zile d. căpitan Costinescu care e menţinut arestat, va fi pus în libertate.

Delegaţiunea judeţeană din Iaşi întrunită în ziua de 26 Maiu a casat alegerea consiliului comunal Podul Iloaiei făcută în ziua de 11 Mai, cu drept de recurs la ministerul de interne.

Aseară s'a ţinut la liceul Internat examenul oral al seriei a VI-a a ajutorilor de învăţători. Ambii admişi la oral d-nii Nicolae Petrovanu şi Ioan Plesnilă au reuşit.

Astăzi după amiazăare loc proba practică, la şcoala primară „Carol I" de sub direcţiunea d-lui L. Matasariu.

Judiciare.—Curtea de apel, secţia I, s'a pronunţat eri într'unul din cele mai vechi procese pendinte în Iaşi şi anume în procesul: Marassi-Seriani.

Curtea a admis cererea de raport făcută de Maria Marassi, ca legatară universală a defunctului François Marcopol; a obligat pe moştenitorii defunctului Iancu Marcopol să raporteze la masa succesorală a defuncţilor Iacob şi Fr. Marcopol: 144.234 mii lei în bani, cu procente legale dela data raportului expertului, socotit dela 21 Ianuar 1908; 32 lozuri turceşti sau valoarea lor (12.800 lei); argintării în valoare de 924 lei.

Curtea a mai dispus a se mijloci la trib. Covurlui de a se vinde, prin licitaţie publică: imobilul, cu loc şi hambar şi o casă cu două rînduri situată în strada Portului Galaţi.

Strigările să se înceapă dela suma de 40.000.

După ce averea aceasta va fi readusă la masa credală, procesul se va judeca în fond.

Din Bucureşti ni se telefonează că Senatul Universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de drept urmau să se întrunească ieri seară spre a se pronunţa asupra recomandărei d-lui Gr. Demetrescu la catedra de drept Roman din Iaşi.

Şedinţa, însă, s'a amînat, unul din profesori îmbolnăvindu-se.

Marţi 2 Iunie vor începe examenele şcolei profesionale de fete Sfîntul Sava.

Expoziţia anuală, de lucrările elevelor acestei şcoli nu va avea loc anul acesta de oare ce fie-care atelier va trimite la Bucureşti, pentru expoziţia generală lucrurile pregătite de eleve anume pentru aceasta.

Obiectele lucrate în timpul anului, şi care sînt în posesiunea şcolei, vor fi vîndute prin o loterie înfiinţată, a cărei bilete se vînd de şcoală cu preţuri de un leu biletul.

Nenorocirea dela Bistriţa.—Din Fălticeni ni se scrie că eri, pe cînd mai mulţi lucrători coborau Bistriţa în vale unde curentul apei este foarte mare, pluta s'a izbit de munţii stîncoşi şi a fost sfărîmată.

Patru lucrători au pierit în apă ; ceilalţi doi au scapat ca prin minune.

Cadavrele n'au fost pescuite încă.

O donaţie.—Din Fălticeni ni se scrie :

D. şi doamna Ştefan Gheorghiu, mari proprietari din oraşul nostru, au donat sumele necesare pentru restaurarea bisericei din comuna Şoldăneşti (Suceava) şi înzestrarea sfîntului locaş cu toate odoarele trebuitoare.

Astfel, dar, în locul ruinelor de eri astăzi se vede ridicat o frumoasă şi impozantă biserică.

Atit locuitorii comunei Şoldăneşti, cât şi preotul lor, sînt adînc recunoscători pioşilor donatori.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic al special „Opiniei"

Focul de la ministerul de finanţe

Bucureşti.—Astă-noapte, pe la orele 11, sergentul a observat un început de incendiu la ministerul finanţelor, secţia datoriei publice—în camera serviciului pentru verificarea titlurilor şi cupoanelor de rentă.

Sergentul a forţat uşa şi strebătînd în odaie a văzut, în mijlocul nourilor de fum, arzînd o masă pe care se afla un pachet de cupoane.

S'a dat alarmă şi focul a putut să fie imediat localizat.

Din ancheta făcută s'a constatat că a ars un pachet cu cupoane de a titlurilor eşite la sorţi pe anii 1906—1907. Toate aceste cupoane au fost verificate, anulate şi perforate, deci n'ar mai fi putut fi încă odată încasate.

In privinţa provenienţei incendiului nu s'a putut stabili încă până acum nimica, dar se crede că focul a fost pus de unii ce aveau interes să ascundă operaţii curate.

Cazul maiorului Sturdza

Bucureşti. —In cercurile politice se vorbeşte foarte mult despre un demers al d-lui Dimitrie Sturdza pe lîngă d. P. P. Carp, cu privire la agitaţia ce s'a produs în chestia majorului Sturdza.

Primul ministru a aratat şefului junimiştilor că copilul lor comun este ameninţat plus că agitaţia ce s'a produs între ofiţeri ameninţă serios instituţia însăşi.

In urma acestei intervenţiuni d. Carp a dat ordin agitatorilor şi presei carpiste sa nu se mai agite pe această chestiune.

Pe de altă parte se asigură ca incidentul va fi închis prin rechemarea maiorului Sturdza de la Paris şi trimiterea colonelului Patraşcu de la ministerul de războiu, în provincie.

Al nouălea minister

Bucureşti.—Astă-zi s'a ţinut un consiliu de miniştri la care s'a decis întrarea d-lui Al. Djuvara, în minister, la noul departament al Industriei.

D. Djuvara va jura Sîmbătă.

Mare nenorocire

Brăila.— O maşină, manevrînd în staţie, cu mare vitează, a izbit nişte vagoane sub care se odihneau nişte lucrători, unti din ac ştia au fost rîniţi, dintre cari trei foarte grav.

Proect respins

Bucureşti.—Ministerul de interne a respins proectul ce i l'a supus consiliul technic superior pentru construirea unui palat al artelor la Ploeşti.

Ploile

Bucureşti.—După ştirile primite la ministerul de interne, azi a căzut o ploaie aproape generală în toată ţara.

Eri, de asemene, a ploat, mai ales în Muntenia.

Au mai căzut cantităţi mari de ploaie la Tecuciu, Buzeu, Hîrşova şi Brăila.

O scrisoare a d-lui Mărzescu

Ploieşti.—Aseară a avut loc aci un banchet dat în onoarea d-lul Ionescu Quintus, pe care tinerii liberali vor să-l impue ca prefect de Prahova.

Dintre brăteniştii mai de seamă au azistat d. Duca, directorul *Viitorului.* In schimb liberalii bătrîni şi amicii d-lui Radovici, n'au azistat şi au făcut chiar propagandă contra.

La banchet s'a cetit o scrisoare a d-lui Georgel Mărzescu, deputat de Iaşi, care s'a scuzat că n'a putut veni din cauză că în astă-seară, Joi, are loc la Iaşi alegerea preşedintelui clubului liberal.

D. Mărzescu asigură prin scrisoare că alegerea d-lui Stere este asigurată.

După cetirea acestei scrisori d. Ionescu-Quintus a rădicat un toast pentru d. Stere, iar d. Duca pentru d. Ionescu-Quintus terminînd toastul cu cuvintele „trăiască Democraţia".

Concurs

Bucureşti.—Mîine se va începe în Capitală concursul pentru cele 4 locuri vacante de controlori ai băncilor populare şi cooperativelor săteşti.

Senatori destituiţi

Constantinopol.—Sofulis şi Hagi Adakis senatori şi Efatamos, refugiaţi în Grecia, împreună cu alţi doui senatori cari au rămas în Samos, au fost destituiţi.

Deces

Copenhaga.—Directorul biuroului Bitzan, Waldemar Frederikscu a murit de o apendicită.

Călătorie

Lagrenja.—Suveranii împreună cu prinţul Asturiilor au sosit aci şi au fost foarte aclamaţi.

Intenţiile lui Mulay Hafid

Paris.—Se comunică din Tanger că Mulai Hafid are intenţia de a rămînea în Fez o lună ori două şi apoi de a se duce la Elkser şi la Tanger.

Alegere

Paris.—D. Chercoux radical socialist, a fost ales preşedinte al consiliului municipal al oraşului Paris cu 43 voturi contra 37 care au fost date progresistului Carou în al treilea scrutin.

Budget adoptat

Buda-Pesta. — Camera magnaţilor a adoptat budgetul pe 1908.

Moartea lui Boissier

Paris.—D. Boissier, secretarul perpetuu al Academiei, a murit astăzi.

Teatrul Naţional

ANUNCIU

In ziua de 1 Iunie a. c. se va ţine licitaţie în Cancelaria teatrului pentru furnizarea a cel puţin 600 m. c, lemne fag, carpen şi stejar, necesare încălzitului. Ofertele se vor prezenta închise între orele 9 şi 11 a. m. Pentru ori ce informăţiuni a se adresa la teatru.

INŞTIINŢARE

Cu începere de la 1 Iunie st. n birourile Administraţiei Tramvailor Electrice sunt deschise numai de la ora 7 dimineaţă până la ora 1 p, m

Grădina Cuza-Vodă

In fie-care seară

CINEMATOGRAF

Programa se schimbă de două ori pe săptămînă.

Noua Spălătorie Chimică şi Boiangerie

„MODERNA"

Iaşi, Str. Lăpuşneanu 17 (lîngă Noak)

Mulţumeşte pentru concursul ce-i dă Onoratul Public; In vederea sesonului de Vară şi a băilor, învită numeroasa clientelă a-i preda comenzile fiind încredinţată de efectuare promptă şi higienică.

Pentru Provincie efectuăm comenzile mai mari de 25 lei franco în toată ţara.

FABRICA Comuna Copou — "MODERNA" str. Lăpuşneanu17 (lîngă Noak)

La marele Magazin de Manufactură

Kahane & Bris

fost S. SCHILLER

Str. Ştefan cel mare No. 4

lângă magazinul „Cocoşul de Aur"

Se găsesc ultimele noutăţi ale sezonului precum: *Mătăsuri fine, tafestas garantat, soie-ecru, lănuri de rochii şi bluze, pânză de olandă,* dublă şi simplă lăţime, *şifonuri, atlasuri, cuverture, covoare, perdele, napage, veştminte bisericeşti, muşamale,* etc.

Vindem cu preţuri foarte convenabile

Rugăm publicul să ne viziteze pentru a se convinge

Kahane & Bris

lîngă „Cocoşul de aur"

Dr. Max Schwamm

— VIENA —

IX. Elisabethpromenade 35

Telefon 12304

Consult. în limba romînă cu celebrităţile medicale

De închiriat o cameră mobilată în str. Albă No. 27.

Vaccinări şi revaccinări

Dr. A. Steuerman

Str. Golia No. 13

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa VI-a a Loteriei

Tragerea

Dela 1 Mai pînăla 27 Mai

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 20
1/4	Un sfert	Lei 40
1/2	Una jumatate	Lei 80
1	Loz întreg	Lei 160

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

SE CAUTA

ELEVI la tipografia H. Goldner.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

in VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5.998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.
b) Contra-asigurări.
c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.
d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanta generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Pepper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît **să** le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite **ca şi** noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se ia 3 hapuri : unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IAŞI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3|4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată in 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de Incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fi ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune in contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tuscei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* 22, **Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A **Dr GUILLIE**

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ, — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrănilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este de ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE, FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN IAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

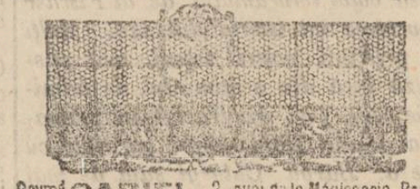

GRILLAGES

Raym^d GARIEL, 3, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

FONDOIR

Prix 6f50

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix 0f50c.

Raymond GARIEL,

2me, quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie de motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 lei
6 luni . . . . 10 »

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
» » » » IV, 40 »

ZIAR CONSERVATOR DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Str. Stefan cel Mare, 38. | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul V.—No. 448.—IAŞI, Sîmbătă 31 Mai 1908

Vînduţi streinilor

A trebuit să ajungem în veacul al 20-lea ca să auzim pe un partid politic acuzînd pe adversari săi de una din cele mai grozave crime, aceea de a lupta cu fonduri străine, fiind deci în solda străinilor, contra intereselor ţării.

De toate am fost deprinşi pînă acum să auzim partidele politice acuzîndu-se unul pe altul, dar de asta nu. Era se vede rezervat epocei de civilizaţie în care trăim ca să se arunce astfel de învinuiri.

Nimeni pînă astăzi n'a acuzat pe Ioan Brătianu şi partidul său că ar fi fost nepatriot, nimeni n'a îndrăznit să zică aşa ceva despre Lascar Catargiu şi partidul său.

Insă printr'o curioasă întoarcere a lucrurilor, astăzi acei ce au lucrat cu acest din urmă, cari au pretenţiunea, justificată de altmintrelea, de a reprezenta sufletul şi cugetarea lui Lascar Catargiu, au încetat de a fi patrioţi, au ajuns a fi inimicii ţării, şi aceasta pentru că s'au despărţit de un mănunchiu de oameni, cari s'au departat de calea indicată de fostul şef al conservatorilor.

Şi dacă învinuiri de felul acesta le putem întru cîtva pricepe, din partea celor cîţiva cari luptă în disperare de cauză, ele devin însă grave cînd sunt aruncate de un partid puternic, cum e cel liberal.

In adevăr, ce idee trebue să-şi facă străinul despre mentalitatea partidelor noastre politice, cînd citeşte afirmări de felul acestora? Străinul a putut citi că s'a format un nou partid politic în această ţară, că acest partid exista în germene încă de demult şi atunci cînd a apărut ca partid deosebit de cele existente, s'a arătat format avînd cadre, avînd oameni şi alegîndu-şi un şef. Nu şeful a venit întâi şi a făcut apel să strîngă pe lîngă dînsul aderenţi, ci partidul era format gata şi a fost norocos că de la început s'a găsit şeful a cărui autoritate nimeni nu o contesta, a cărui valoare morală şi intelectuală rămîne pentru toţi nediscutată.

Iată deci un partid numeros, cu un şef recunoscut, cu un program desfăşurat şi lămurit în atîtea întruniri publice, care se vede atacat ca fiind vîndut străinilor.

Ce trebue să-şi zică străinii? Ce ţară de vîndut, dacă se pot găsi mii de oameni, profesori universitari şi secundari, doctori, ingineri, proprietari, cari sunt gata ca la glasul unui înstrăinat şi vîndut să se alipească de el şi să devie cu toţii nişte trădători de ţară, trădatori de neam?!

Zic acestea pentru că, ori cum ar fi lucrurile, cînd un partid ca cel liberal, îşi însuşeşte rancunele micului număr de conservatori ramaşi în organizaţia veche, de afirmările lui trebue să se ţină seamă. Aceste afirmări n'au şi nu pot avea răsunet numai în ţară, ci ele trec peste graniţe,—şi e trist pentru ţară.

Te gîndeşti ce poţi să faci, ca să dovedeşti că nimic din ce ţi se aruncă în spinare nu e adevărat. Provoci pe adversar să-ţi dovedească ceea ce afirmă, îi dovedeşti singur că se găseşte în desăvîrşită eroare, dar cînd te loveşti de îndărătnicie, ori ce armă, orice mijloc de apărare rămîne fără efect pentru el. Şi în cazul de faţă partidul liberal face caz de îndărătnicie, nevoind să cedeze asupra unei arme, pe care crede a o fi găsit şi cu care va nimeri uriaşa mişcare, ce a pornit de la un capăt la altul al ţării de peste 5 luni de zile, mişcare care e în progres evident.

Rămîn dovezile ce se aduc, pentru lumea nepărtinitoare, care judecă fără pasiune, dar care din această cauză vede şi mai bine. Or, această lume nepărtinitoare a dat dreptate cauzei conservator-democrate. Probă avem alegerile efectuate în ultimul timp, cînd în afară de cei ce cu convingere au îmbrăţoşat cauza noastră, lumea aceea nepărtinitoare a dat dreptate partidului conservator-democrat.

Este în adevăr o chestie a unui număr de străini, cari sălăşluesc în ţara noastră. Chestia aceasta însă nu e numai a unui partid, ci a tuturor romînilor. La rezolvarea ei pînă a o aduce în starea de acum au lucrat toate partidele politice, şi tot tuturor partidelor şi mai presus de ele romînilor li se cuvine şi au dreptul a o rezolva definitiv. Cu acuzări de vînduţi, ce ne-am arunca unii altora, n'am făcut nimic. Ba poate am făcut atîta, că în loc de a o limpezi cum trebue, o încurcăm pe zi ce merge mai rău. R.

Hrăpareţul cel mare

Froim Fischer şi cu toţi ceilalţi fraţi ai lui fac parte integrantă din politica de faţă a Romîniei. Cum se numesc aceşti fraţi pe numele lor cel mic: ce şi cîte moşii ţin în arendă şi, în fine, la ce anume oteluri găzduesc în diferitele oraşe ale ţărei—banalităţile acestea, graţie citatelor din toate zilele, sunt ceva mai bine cunoscute, de cei mai mulţi, de cît istoria ţărei aceleia.

Şi va greşi cronicarul, va lăsa neştiut generaţiilor viitoare o pagină de moravuri ale vremei de faţă, dacă nu se va opri şi asupra acestor fraţi Fischer şi dacă nu va arata că, în toate zilele, la toate ocaziile la cele mai solemne chiar, numele Fischer urmat de un Froim, sau de un Mochi, numele Fischer a stat la suprafaţă.

Fischer—indiferent de ce nume mic era precedat—este la noi simbolul exploatărei, chintesenţa individului îmbogăţit pe contul naivităţei proprietarului, pe socoteala nevoiei ţărănului.

Pentru un barbat ca d. George Gr. Cantacuzino, ca să cităm o pildă, Fischer însemna infecţia ambulantă şi de pronunţa acest nume, sau de se gîndea numai la el, d. Cantacuzino se grăbea să-şi spele mînele, să se schimbe de haine.

Dar se întîmplă un eveniment: o rudă foarte apropiată a Nababului se afla la poarta ruinei totale. Aproape nu mai avea cu ce trăi de astăzi pe mîne şi, în disperare de cauză, face apel la înalta intervenţie *morală* a Nababului, ca s'o salveze în senzul ca să intervie cu autoritatea-i morală pe lîngă...Fischer, pentru ca el, exploatatorul, infecţia ambulantă—s'o salveze. Că ruda a propus nu vrea să zică nimic. Dar Nababul a acceptat, l'a chemat pe Fischer, l'a rugat şi a obţinut, graţie intervenţiei sale morale, ca Fischer să deie din paralele făcute pe sudoarea ţăranului—rudei celui mai bogat om al Romîniei.

Hrăpareţul! Ar fi putut să refuze pe ruda sa; ar fi putut—aşa de uşor—să dee el suma pe care a milogit-o de la Fischer!

Dar nu! Dacă n'ar fi făcut frumos lui Fischer, ar fi trebuit să servească un ajutor rudei; dacă ar fi dat banii ce i-a dat Fischer, risca să-i piardă.

A preferit deci—fiind că era vorba de dat—să dee mîna lui Fischer, să ia angajamente faţă de Fischer.

Şi Fischer, mai la urmă, a ramas tot infecţia ambulantă, iar el a rămas Nababul, excelentul patriot şi fruntaşul bărbat de stat.

Ruşine!

Nababul era prim-ministru şi ministru de interne. Primeşte un raport al unui primar urban, care arată starea rea a finanţelor comunei şi cere o sporire a fondului comunal. Raportul a fost ast-fel rezolvit: „se recomandă d-lui Froim Fischer cu înalta noastră intervenţie morală.

*

Inaltă intervenţie morală—contravalorea plăcerei foarte sentimentale de a se îmbrăţoşa cu Fischer.

*

In piaţa Unirei—scurt interview cu cc. Naiman Paraschivescu:

— Care vrea să zică disidenţa dv. s'a rupt.

— Disidenţa noastră era aşa de tare că s'a putut rupe în două şi să rămîie tot disidenţă: una externă, în frunte cu mine, care simpatisez cu politica din afară: cealaltă internă. care este nemulţumită de d. Stere şi va avea de president intern—tot pe d. Stere.

Consecinţele cartelului

Indoială nu mai încape astă-zi că s'a încheiat în mod definitiv un cartel între liberali şi junimişti—iar ţinta atacurilor acestei coaliţii reînoite este partidul conservator-democrat.

Faptul în sine nu are nici o importanţă—cel puţin în ce priveşte situaţia partidului nostru. Un lucru se invedereazâ în mod neîndoios, însă, şi anume: tăria organizaţiunei noastre. Fără de această putere, dovedită cu prisosinţă, acest cartel monstruos n'ar fi putut să existe.

Si e monstruos acest cartel şi din punctul de vedere al moralităţii politice şi din punct de vedere al mersului treburilor politice în genere.

Din punct de vedere al moralităţei politice—întru cît cartelul aceşta se închee între extremele partidelor noastre politice. Se aliază în lupta contra noastră, contra partidului condus de d. Take Ionescu, d. Ionel Brăteanu, reformatorul democrat din actualul cabinet, cu dualitatea Carp-Filipescu, care cereau ca la revoluţia ţărănimei să se răspundă printr'o revoluţie a proprietarilor şi arendaşilor.

D. Ionel Brăteanu dă concurs d-lor Carp-Filipescu, care au combătut à outrance ori-ce măsură mai democrată, în contra d-lui Take Ionescu, care, prin atitudinea sa patriotică, a împedecat noui turburări şi nelinişti, şi-a asigurat realizarea reformelor.

In politică iè greu să vorbeşti de recunoştinţă—nu mai puţin nu poţi să nu te gîndeşti la indelicateţa pe care o comite şeful generoşilor, care, dintr'un greşit calcul, dă mînă de ajutor d-lor Carp şi Filipescu.

Cartelul mai este monstruos şi prin consecinţele sale asupra mersului treburilor politice—căci se dovedeşte cît de falşă este forma vieţei noastre constituţională şi cum totul, până acum, se aranjează între puţini dacă nu chiar în familie.

In care ţară din lume s'ar mai putea vedea ca în luptele politice din două nuanţe dintr'un partid advers, un partid să facă cartel cu nuanţa cea mai îndepărtată, mai reacţionară, şi să-i dee un ajutor, un partid pretins democrat? Unde? Intîmplări de asemenea natură nu sunt ele de natură a falşifica sufletul şi cugetul acelora care se pasionează pentru politică şi rîvnesc la diriguirea ţărei.

Iată de ce spuneam de la început că reînoirea cartelului liberalo-junimist dacă nu constitue un motiv ca partidul conservator-democrat să se sinchèsească de el—este menit a avea rele consecinţi asupra mentalităţei lumei noastre politice.

Alegerea d-lui Stere

D. C. Stere a fost ales ieri seara şef al partidului liberal din Iaşi. Cei douăzeci şi şase membri ai comitelului executiv au votat toţi pe d. Stere, fiind-că toţi douăzeci şi şase erau steriści, unii mai vechi, cei mai mulţi noi nouţi.

Dar d. Stere nu poate spune că este expresia unanimă a comitetului executiv, de oarece cinci din cemitet şi, mai ales, d-nii N. Gane şi C. Climescu, vice-preşidinţi, cei mai vechi liberali din Iaşi, n'au voit să vină la vot, să-l voteze pe d. Stere şi să subscrie astfel decapitarea lor proprie.

Hotărît, alegerea d-lui Stere ca şef al partidului liberal din Iaşi, este de o însemnătate capitală pentru acest partid, care încetează de a fi liberal şi devine un partid pur poporanist.

De almintreli Iaşul n'a avut nici odată un partid liberal-naţional propriu zis. Ion Brătianu, cu toată puterea lui, n'a izbutit să înjghebe un partid liberal în Iaşi.

Prin alegerea d-lui Stere, învinge brătienismul modern, învinge direcţia nouă ce se dă partidului şi acei puţini, cari mai represintau vechia tradiţie liberală, au fost osîndiţi eri să dispară.

Vor dispărea şi alţii, cari au contribuit la alegerea d-lui Stere, dar cari, ori cîte silinti îşi vor da, nu vor putea urma pe d. Stere—fiindcă nu-i va lasa el.

Numai tabla a rămas la clubul liberal din Iaşi: liberalismul, însă, a dispărut.

CATE-VA NOTE

Nababul ascultă plîngerea unui om sărac: un accident l'a făcut impropriu pentru ori ce muncă. Are casă grea şi cere un ajutor:

Nababul îi respunde:

— Eu sunt cu partea privitoare la intervenţia morală. Pentru rest te voi recomanda călduros lui Fischer.

*

OAMENI ŞI LUCRURI

Accidente...

29 Martie.

Nimic nu e menit a fi atît de repede uitat ca un accident ce se întîmplă unui lucrător oarecare. Acelaşi lucru va fi, fără îndoială, cu moartea nenorocitului zidar Simionescu, victima de eri a nenorocirii din strada Ghica-Vodă în împrejurări atît de triste! El se urcase pe casă pentru a repara un ogeag, iar căldarea de fier şi-o rezemase de stîlpul ce susţinea firul luminei electrice. La un moment dat puse mîna pe căldare, curentul se transmise prin fier şi nenorocitul, zguduit de o vehementă comoţiune electrică, îşi pierdu cunoştinţele, pentru ca apoi să-şi peardă viaţa, poate în lipsă de ajutor la timp.

Progresul e un lucru ciudat. Departe de noi gîndul de a aproba blestemele cu care-l întîmpină poporul înspăimîntat de pericolele legate de el şi prea puţin conştient sau entuziasmat de binefacerile progresului. Omului îi este frică de necunoscut. Iar toate cauzele şi manifestările în materie de progres, cu deosebire cele imateriale, cum sunt aplicările tecnice ale electricităţii, apar stranii şi inspiră frică omului din popor. Dar şi cu drept cuvînt! O întîmplare ca acea relatată mai sus înduşmăneşte spiritul norodului şi-l face să urască şi să blesteme progresul în care vede un duşman şi un pericol. Lui îi lipsesc elementele de legătură, care să stabilească cea mai mică apropiere între cauză şi efect, între mentalitatea lui simplă şi fenomenele complexe şi variate ale electricităţii, bună oară. El vede moartea izvorînd, subită, teribilă dintr'o uşoară atingere de o clipă cu sîrma pe care o credea inofensivă, moartă şi înmărmurit de spaimă va vedea primejdia de moarte pretutindeni, va vedea numai desastre şi ameninţări în toate aplicaţiunile tecnice a căror explicaţiune n'o posedă.

Aceasta avem datoria de a o înlătura. Săvîrşim un pacat în potriva civilizaţiunei însăşi oferind rezultatele ei bune şi folositoare sub formă ucigătoare în loc de a o prezenta inofensivă şi nevătămătoare.

E fără îndoială o colosală neglijenţă de a lăsa firele electrice neizolate şi a expune printr'aceasta vieţi omeneşti la peire. Dacă pînă la un punct e firesc să găsim în cronica metropolelor uriaşe, ca Londra şi New-yorkul, frecvente accidente mortale, cauzate de nespus de bogatele reţele electrice, încrucişate in toate direcţiile şi răspunzînd unor complicate necesităţi economice, la noi lucrul e nefiresc şi datorit unei neiertate uşurinţi. Fabricile străine ne oferă fire gata izolate pe care lucrătorul poate pune mîna fără pericol, sau cu atît mai mult poate răzima o căldare de fier, necunoscînd legile corpurilor conducătoare de electricitate In cazul din strada Ghica Vodă lucrul e cu atît mai trist cu cît corpul zidarului primind o descărcare de 150 de volţ a trebuit să aibă o agonie lungă, chinuitoare, neputînd cel puţin muri instantaneu, trăsnit într'o clipă, cum moare în America cel osîndit la moarte.

Lucrătorul Simionescu avea numai două zeci de ani...

Păcat de o viaţă de om tînăr şi păcat că dovedim în toate atîta orientalism şi nepăsare!

Rodion

DUPA 30 DE ANI

Congresul din Berlin. — O aniversare.— Diplomaţi şi publicişti.—Ziua morţilor. —O cifră fatală.

Astăzi 13 Iunie stil nou se împlinesc trei-zeci de ani dela deschiderea congresului din Berlin, dată istorică de mare importanţă pentru diplomaţia europeană în general, pentru statul romîn în special.

Dintre cei 22 de bărbaţi de stat cari au representat în acel congres Puterile mari ale Europei nu mai trăeşte nici unul, aşa că s'ar părea că ziua aniversară a congresului e o adevărată zi de pomenire a unor morţi iluştri.

Cel dintâiu între dînşii a murit Mehmed Ali. El a murit ucis la Djakrra chiar în anul congresului şi pe cînd era preocupat să aducă la îndeplinire, după porunca Sultanului, unele decisiuni luate, la Berlin. După dînsul au murit rînd pe rînd dela vereranul Gortchakow pînă la tînărul Karatheodory, marii barbaţi cari au imprimat timpului pecetea fiinţei lor: Bismarck, Andrassy, Beaconsfiald, Schuwalow toţi, toţi!

Congresul a ţinut la 13 Iunie 1878 prima şedinţă, iar la 13 Iulie cea din urmă: la început şi la sfîrşit cîte o cifră „fatală" Şi cum rezultatul fu în genere favorabil tuturor, Princesa da Bismarck—zice I. von Windernitz după care luăm amănuntele aceste—a zis în mod spiritual că pe viitor cifra 13 nu va mai fi aşa de temută.

Dar tocmai vesel n'a fost congresul din potrivă! Berlinul avea un aspect de melancolie. Cu puţin timp înaintea congresului—la 11 Mai şi la 2 Iunie, s'au comis două atentate contra Impăratului Wilhelm. Primul cuvînt rostit la congres fu o urare simpatică pentru suveranul, pe care boala îl ţintuia în pat. Urarea a rostit-o contele Iulius Andrassy, care a avut la congres primul şi ultimul cuvînt, reiese din protocol. Impăratul avea 81 de ani!

*

Misiunea congresului a fost de a se pune de acord pacea de la San-Stefano cu interesele Europei.

Insuşi guvernul Rusiei manifestase dorinţa de a ajunge la o înţelegere cu Turcia prin mijlocirea unui congres, mai cu seamă că în acel stadiu nu se simţea destul de tare ca să ducă un răsboiu cu Anglia şi Austro-Ungaria.

Cele mai populare şi mai atrăgătoare figuri ale congresului erau Andrassy şi Beaconsfeld. Ori unde se arătau, îi împresura mulţimea curioasă să-i vadă.

Sufletul şi creierul congresului era Bismarck. Se poate afirma cu siguranţă ca congresul nu şi'ar fi atins ţinta nici odată dacă n'ar fi fost condus de spiritul energic şi mîna puternică a lui Bismark Era cam îmbătrînit cancelarul şi mai cu seamă nervos, iritabil, supărăcios şi nerăbdător. De cîte ori se izbea de dificultăţi, devenea furios şi se lepăda de preziden ţie.

Cu puţin timp înainte îşi dăduse demisia din demnitatea de cancelar, dar împăratul o refuză cu reflecţia: „Să mă fac oare de rîs la bătrîneţe?".

Alături de Bismarck şi Andrassy nu era la congres un om de stat mai important ca Lordul Beaconsfield care venise la Berlin înarmat cu toată încrederea poporului englez. „O uricioasă figură ovreiască" îl zugrăveşte prinţul de Hohenlohe în impresiunile sale contemporane.

Tot el remarcă că Beaconsfield vorbia foarte prost franţuzeşte.

De altfeliu însuşi Hohenlotre nu prea vorbea corect, iar Bismarck însuşi mărturisia că i-a venit greu să ţină presidenţia în limba franceză.

Inainte de fiecare şedinţă oficială a congresului aveau loc consfătuiri în care se lua importante decisiuni. Bismarck a povestit în 1888 că într'unul din cele mai critice momente ale congresului — cînd Anglia s'a opus pretenţiilor teritoriale ale Rusiei în Asia mică, s'a dus în mijlocul nopţii la patul bolnavului Beaconsfield şi a obţinut consimţimîntul lui.

Bătrînul Gortchakow a jucat un rol aparte la congres. Era mai mult o figură de paradă a Rusiei. Suveranul lui, Ţarul Alexandru II, nu dorea măcar ca el să participe la congres. Adevăratul reprezentant rus a fost contele Petru Schuwalov; dar Gortschakow datoria delegaţia ce-i se dăduse, — consideraţiuni pentru vrîsta lui, pentru meritele anterioare.

Nici nu prea era luat în serios la congres; cîte odată însă diplomaţii măgu-

liau amorul propriu și vanitatea lui era așa de mare că nici-o laudă nu-i se părea excesivă. Cu Bismarck nu prea ducea casă bună.

In schimb contele Schuwalow era prenumarat printre cei mai de seamă oameni de Stat adunați în Berlin și a dat dovezi de talent. El avea totdeauna gata un zimbet și o poză; cu toate aceste cînd a cerut un loc de înmormîntare a eroilor ruși la strîmtoarea de la Schinka era așa de mișcat că a trebuit să-și întrerupă cuvîntarea. Numa Karatheodory interveni cu un duș rece asupra acestei sentimentalități arătînd că cererea nu e făcută numai din pietate, ci pentru a împiedica pe Turci să ridice acolo întărituri.

Cu o mare considerație erau tratați reprezentanții Franței; cu atît mai mult că trecuse abia 7 ani de la sîngerosul războiu. Diplomații francezi aveau un rol mai mult pasiv, dar se găseau totdeauna de partea intereselor civilizațiunii; tot astfel și italienii.

*

Dar Turcii! Lor — spune d. de Winternitz—le căzuse nu tocmai ingrata misiune ca să fie martori la sforțările Europei ca să îndrepte unul din cele mai rele tratate de pace la care ei fusese siliți, —în favoarea lor. Căci, după cum pierduse totul la San Stefano, nu puteau decît să cîștige la Berlin. Cei trei diplomați turci: Karatheodory, Mehmed Ali și Sadulleh Bey și-au îndeplinit rolurile cu demnitate. Karatheodory era creștin, Mehmed era un fost ofițer german și în pauzele congresului cetia... producțiunile sale poetice.

*

Iată-ne la literatură. In jurul unui atare congres istoric s'a făcut multă literatură și gazetărie. Ziarele mari europene își trimisese cei mai falnici corespondenți și de atunci au rămas celebre unele intreprinzătoare și istețe „lovituri" ale lui Blowitz, de la „Times" și a altora. Numeroase serate literare au avut loc, dar serbări propriu zise au fost puține, din considerație pentru boala bătrînului Impărat.

Capitolul „Congresului din Berlin", e dintre cele mai importante în istoria contemporană a tuturor țărilor europene.

Blag.

D. Haret legiferînd

Scris i-a fost se vede d-lui Haret, ca în această ultimă (să nădăjduim că va fi ultimă !) trecere a d-sa pe la Ministerul Instrucției, să nu facă în ori ce mișcare de cît opera dăunătoare școalei și membrilor corpului didactic.

Se cunoaște de lumea 'ntreagă veninul cu care a împroșcat pînă acum tot ce-a fost dascăl cu credința politică contrară acestui ministru. Pentru astăzi voesc să arăt, că și primul pas, pe care l'a făcut ca legiferare în învățămîntul primar e nechibzuit, dăunător școalei și membrilor corpului didactic.

Se știe, că până acum recensimentul școlar la orașe se făcea după Sf. Gheorghe a fiecărui an? Legiuitorul chibzuise bine, că acesta era momentul cel mai nimerit pentru această lucrare, căci atunci e lumea abia mutată, atunci e timpul mai răcoros și bieților slujbași însărcinați cu lucrarea aceasta le vine mai ușor de umblat. Și de atunci și pînă'n Septembrie, cînd e începutul anului școlar, se pot întocmi în liniște listele copiilor, ce urmează a fi chemați la școală. Așa s'a urmat mulți ani și nu pot să văd ce inconvenient s'a putut găsi ca totul să se schimbe. Cu toate aceste, D-l Haret, în sesiunea parlamentară trecută a schimbat această dispoziție din lege fixînd recensimentul școlar la orașe între 10—20 August. Și puternice trebue să fi fost în mintea d-lui Ministru motivele, care l-au împins, ca în toiul unei activități parlamentare atît de febrilă, cum a fost cea din sesiunea trecută, să vină cu modificarea legei instrucției în ceea ce privește această dispoziție. Mărturisesc însă, că ori cît mi-aș frămînta creerul, ca să pot vedea folosul acestei schimbări, mi-e imposibil. Din contra, socot că ceea ce a făcut D-sa nu e de cît spre răul școalei și împovorarea membrilor corpului didactic.

Pe cine va găsi comisiunea pe la case între 10 și 20 August? Va găsi foarte puțină lume fiind-că o mare parte dintre cei plecați la băi și vilegiatură nu sunt încă reîntorși. Apoi, locuitorii mahalalelor, cari muncesc cîmpul și viile, se găsesc iarăși duși afară din oraș. Comisiunea va bate dar dela ușă la ușă, fără ca cineva să-i deschidă; ori de-i va deschide va fi vr'o servitoare, care nu va ști să-i dea vr'o relație. Apoi, modificarea legei zice, că totul să se termine în aceste 10 zile și prevede pedepse grozave: amenzi pentru institutorul însărcinat cu recensimentul pînă la 500 lei; amenzi pentru Primar, etc., etc.

Dar oare e posibil că în 10 zile, în toiul căldurilor de August, să poți cutriera o circumscriprie școlară, care coprinde o circumferință de aproape 10 km. și în centru cu atîtea și atîtea străzi, mahalale, fundacuri, tîrgușoare etc?

Să umbli din casă 'n casă, să notezi numele și pronumele părinților, ocupația strada, No. casei, numărul copiilor, sexul, vîrsta, școala la care învață fiecare, să faci avizul de chemare și să-l lași la domiciliu etc.? Această lucrare trebuie trecută în 3 tablouri, iar aceste 3 tablouri trebuesc concentrate într'unul sinoptic, etc.; în fine o lucrare de biurou, care cere cel puțin tot atîta timp ca și cel-de umblătură. Ce zile au mai ajuns bieții institutori din ziua de astăzi! Dacă prevedeau sărmanii, astfel de timpuri, de sigur că mulți dintre cei actuali ar fi îmbrățișat ori ce fel de carieră, numai aceasta nu! Dar unde s'a găsit vr'odată un prooroc, care să prevadă, că în anul mîntuirei 1908 va fi ministru în țara romînească un oarecare Spiru Haret.

Acest domn nu se gîndește, că chiar de s'ar găsi oameni, cari să muncească peste puterile lor, ca să gătească la timp acest nenorocit recensiment, totuși nu e omenos, ba chiar e o barbarie, ca atunci cînd bietul dascal se găsește în plină vacanță, cu familia dus la băi, ori la aer, ca să-și caute de sănătate, să-l aduci pe la 10 August în oraș ca să se apuce de recensiment? Și-mi vine'n minte că și această dispoziție vor utiliza o ciracii d-lui ministru, actualii revizori școlari, spre a o da în sarcina membrilor corpului didactic din opoziție. Vom vedea la vreme că am avut dreptate.

Pentru D-zeu, d-le Haret, gîndește-te și d-ta odată, că și acești dascali sunt oameni și poartă-te mai omenos cu dînșii. Mai trage deoparte urechea de la gura tuturor lingușitorilor din juru-ți, care-ți șoptesc tot felul de prostii, nu mai să se arăte în ochii d-tale, că au idei nouă reformatoare și mai cugetă și d-ta, cînd ți le spun cei din anturaj! Poate astfel vei mai scapa dăscălimea de multe neplăceri, ce i le creezi zilnic.

Litere-Științe-Arte

Copilul și școala —Nimic mai de actualitate și mai la ordinea zilei, în momentul de față decît aceste două probleme, care de fapte alcătuesc una și aceași problemă.

Copilul—preocuparea cea mai înaltă și cea mai capitală a ori-cărui părinte, ținta supremă și nobilă a existenței: școala—mijlocul de căpitenie prin care se poate realiza marele scop al vieței moderne, calea unică prin care se poate îndeplini visul de a ajunge un „om cult", un om „civilizat".

In toată lumea chestiunea mare a copilului și a școalei preocupă mințile pedagogilor, a filosofilor, dar mai presus de toate a părinților, cei dîntăi chemați a forma viitorul copiilor, cei dintâiu răspunzători de destinul lor.

Sub titlul acesta: „Copilul și școala" va apare în curînd o lucrare, cuprinzînd o serie de articole asupra învățămîntului. O parte din ele au fost publicate în „Opinia"—semnate de d. dr. Duscian—iar o parte sunt încă inedite. Cartea va apare în editura librăriei „Minerva" din București și va avea o prefață scrisă de maestrul I. L. Caragiale.

Chemăm de pe acum atențiunea cetitorilor noștri, asupra lucrării interesantă și instructivă în gradul cel mai înalt.

*

A apărut No. 5 din *„Revista din Iași"*, ce apare sub direcția d-lui Ilie Bărbulescu, avînd următorul sumar:

Ilie Bărbulescu.—Un nou curent pentru Slavistică în Invățămîntul universitar și secundar din Germania.—Prof. Dr. N. G. Dosios.—Albania, Albanezii și limba lor (2).—Dr. Gheorghe Alexici.—Elementele slave ale limbei maghiare (2).—Ilie Bărbulescu.—Războiul bulgaro-sîrb din 1885 și Romînia. — N. Zaharia.—Studii psihologice: Entusiasmul (3).—Stoica Nicolaescu.—Două prețioase hrisoave dela Alexandru Aldea, fiul lui Mircea cel Bătrîn. I. B.—Universitatea din Sofia.—*** Zece ani de liceu nou.—G. T.—Biserica în fața nevoilor țării. —Dr. I. Sotec Leteanu.—Elemente slave în limba romînă. — X.—Zece Mai în Iași.—I. B.—Note și observații. — Ilie Bărbulescu.—Iașul cultural: Cronica politică.—Cronica intelectuală.—Cronica artistică. — Cronica teatrală și muzicală.

*

In „Albany Review" din Londra se cere desființarea cenzurei teatrale în Anglia. Ea funcționează în virtutea legei din 1843 și dă loc la cele mai curioase întîmplări.

In primul loc ea nu are nici o putere asupra lucrărilor de teatru scrise înainte de înființarea cenzurei, ori cît ar fi de scabroase. In schimb ea interzice piese moderne de mare valoare ca „Monna Vanna" de Maeterlinck și „Maternité" de Brieux.

*

Teatrul japonez are neaparată nevoie de mari reforme, scrie o importantă publicațiune japoneză. In general spectatorii nu mai găsesc interes în spectacolele ce se reprezintă. Publicul cunoscător reclamă piese nuoi, actori nuoi, actrițe... noue. Autorii ar putea să se inspire doară cu folos de la recentele evenimente.

Războaiele recente cu China și Rusia contactul cu Coreea ar putea procura subiecte mai interesante decît vechile fabule teatrale. Apoi decorurile sunt din cale afară sărăcioase; durata reprezentațiilor excesiv de mare: sunt piese cari durează 24 de oare,

O idee: dacă l'am trimite în Japonia pe d. Haralamb Lecca? Tot și-a cam pierdut rostul la noi cu traducerile și cu tantiemele fenomenale..

Informații

● **Escursia școalei Militare.** — Școala Filor de Militari din Iași, împreună cu toți ofițerii săi și cu 3 profesori, a întreprins în zilele de 18 pînă la 28 Maiu o excursiune în munții Neamțului cu scop ca elevii să vadă chiar în natură deosebitele lucruri și fapte, despre care au învățat din cărți și din graiul profesorilor în timpul anului, și să cunoască mai de aproape țara, cu bogățiile, frumusețele și viața poporului.

Cu cîte-va zile înaintea plecărei profesorul de geografie, d. I. Constantinescu le-a făcut elevilor 2 lecțiuni de geografie asupra județului ce aveau de străbătut. A dispărțit regiunea considerată în 2 jumătăți aproape egale, una spre apus, ținutul munților, alta spre răsărit, ținutul dealurilor și a văilor largi în chip de cîmpii, fiecare cu fizionomia sa deosebită. Stăruind asupra legăturei strînse dintre cele 4 învălișuri, pămînt, climă, apă și viață, în fiecare din cele 2 ținuturi, profesorul a scos în lumină caracterele prin care ținutul răsăritean diferă de cel apusan, așa în cît călătorul care trece din basinul Moldovei în basinul Bistriței, părăsește o lume, ca să între în alta nouă. Cu ajutorul cătorva hărți și tablouri grafice, dintre care unele proectate pe pînză, profesorul întărește afirmațiunile sale, și arată însemnătatea județului Neamț față de celelalte din regat, cu privire la păduri, arături, grădini, desimea populației, activitatea industrială, drumuri.

Pe lîngă expunerea aceasta, care oricît de limpede ar fi fost făcută, era în cele din urmă tot o privire generală, cam abstractă și deci cam sarbădă pentru mintea și dorințele elevilor, profesorul a crezut trebuitor în lecțiunea II să aștearnă pe pînză mai multe priveliști, alese într'adins printre acelea din lungul drumului, pe unde era să meargă școala, și să le descrie pe scurt, ce închipuește fiecare vedere, mărită cu ajutorul proectorului.

Itinerariul statornicit era: Iași—Pașcani pe calea ferată, iar de aici înainte pe șosea spre Timișești și T. Neamț, unde școala s'a desfăcut în 2 părți: clasele V și VI s'au oprit cîte-va zile, pentru a cerceta împrejurimile, apoi au urmat șoseaua prin Bălțătești și pe valea Cracăului, spre Piatra; iar clasa VII s'a îndreptat spre mănăstirea Neamț, Pipirig, Petru-Vodă, de unde s'a lăsat în valea Bistriței; a străbătut apoi în curmeziș masivul Ceahlăului, pornind din Răpciuni, sus pînă în vîrful muntelui, și de aici scoborînd pe Neagra pînă în valea Bicazului, pe care s'a întors îndărăt la termul Bistriței în satul Bicaz, de unde a făcut o primblare pe linia ferată îngustă din lungul Tarcăului și afluentului său Brateș, pînă aproape de graniță, pe urmă a călătorit pe plute pînă la Piatra, iar de aici școala întreagă s'a înapoiat la Iași în noaptea de 28 spre 29 Maiu.

Invățămintele dobîndite în călătorie vor fi povestite într'un număr viitor al ziarului.

● **Din Huși,**—Asupra faptului că d. T. Dimitriu, președinte al conferințelor institutorilor din Huși, cu dela sine putere a amînat pe ziua de 1 Iunie ținerea conferinței, în loc de 25 Maiu, revenim azi cu noi amănunte. D-sa ca junimist și rudă cu bidiile a fost obligat să umble prin oraș să culeagă iscălituri la telegrama de trimis la Buzeu, unde era banchetul d-lui Marghiloman, căci dîndu-se ca alegător mai mult se va impune ca revizor, cînd vor lua bidiile puterea.

● **Jurisprudențe.** — In procesul Kaufman-Prilogeanu, care s'a judecat la Iași în apel, curtea de casație s. I., respingînd recursul lui Kaufman, a stabilit următoarele:

„Cînd sunt doi apelanți cu interese comune, motivele unuia pot servi la ambele apeluri. Prin urmare, necomunicarea motivelor ale unuia din apelanți, nu poate constitui o lipsă de comunicare a motivelor de apel, care ar implică o violare a dreptului de apărare.— (C. I, dec. No, 188, din 7 Mai 1908)."

— Intr'o speță de adjudecare provizorie d'intre H. Hirchensohn din Iași cu Creditul fonciar urban de aci, Curtea de casație, s. II, a stabilit următoarele:

a). Dacă un imobil ipotecat la Credit s'a adjudecat provizor asupra sa cu o sumă mai mică de cît ceea ce se datora, supralicitatorul trebue să ofere, sau întreaga sumă datorată societății, sau să primească sarcina Creditului.

b) Dacă în contractul de împrumut s'a stipulat clauza de indivizibilitate a creanței față de moștenitori, în acest caz, Creditul este în drept să urmărească întreaga creanță dela unul din moștenitori și să îndeplinească actele de procedură numai în persoana acestui moștenitor, aceasta pentru motivul că el fiind unul dintre moștenitorii proprietarului imobilului ipotecat, este ținut de obligațiunile contractate de autorii săi în privința acestui imobil.

c) Trecerea greșit a numărului imobilului scos în vînzare, în publicațiuni, nu poate atrage nulitatea vînzărei, cînd situațiunea și identitatea imobilului este stabilită prin alte indicațiuni coprinse în publicațiuni.—(C. II, dec. No. 77 din 28 April 1908).

● Elevii preparați în particular pentru școalele comerciale vor depune examenul la școalele respective și vor fi examinați de profesorii școalelor.

● D. Gh. Palade, fost director al penitenciarului din localitate, a fost numit director al penitenciarului din Pîngarați.

● D-nii profesori N. Popea și I. Paul, au fost numiți în comisiunele de examinarea elevilor particulari, cel dintăi pentru geografie la Bacău, iar celalt la P. Neamț, pentru limba germană.

● Mîine fiind Sămbăta moșilor se va oficia la cimitirul „Eternitatea" un parastas pentru pomenirea morților.

● Următorii soldați, care au fost judecați și condamnați de consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată, au fost grațiați de restul osîndei:

Iancu sin Marcu din reg. 13 Ștefan cel Mare, Iacob Aurelian din acelaș regiment, Batai N. din reg. Războeni No. 15, Gordin C. și Bărleanu D., din reg. 16 Suceava, Ciobanașu N. din reg. Rachova No. 25, Manole Gh., Lungu N. și Chiper T., din reg. Bacău No. 27, Borș Gh. fost sergent în bat. 4 vînători.

● D. Ioan Deleanu a fost numit subcomisar la poliția din punctul Burdujeni, în locul d-lui Ioan Sandu demisionat.

● Ministerul de interne a pus în vedere prefecturei de județ să dea ordin ca să se afișeze la primăriile din toate comunele, tabloul persoanelor din acest județ autorizate de a vinde măsurile de greutate și metrice și care tablou să cuprindă și dispozițiile legei asupra măsurilor de greutate și metrice.

● Niște hoți s'au introdus în locuința d-lui Gh. Petruță din Tg. Frumos, și i-au furat suma de 580 lei și mai multe lucruri din casă.

Poliția bănuește că autorii ar fi o bandă de 15 țigani nomazi, care au trecut eri prin Tg. Frumos și care s'au oprit mai mult timp la crîșma lui Petruță.

● Locuitorii din mai multe părți unde li s'au dat islazuri, au reclamat prefecturei că imașurile sunt rale și vitele n'au ce paște.

Ei cer să li se permită ca să 'și pască vitele în pădurile statului după cum s'a permis locuitorilor cărora nu li s'au dat islazuri.

● Poimâne se începe examenul de absolvire la școala normală „Vasile Lupu" din localitate.

Eri a sosit de la ministerul instrucției plicul cu chestiunile ce vor avea a trata elevii.

Examenul se va începe cu o probă la limba romînă.

● In urma unei noui dispozițiuni a direcțiunei generale, a închisorilor cu începere de la 1 Iunie se mai înființează o cursă pe săptămîna pentru transportarea deținuților.

Această cursă va fi între București Tg.-Ocna și Iași.

Ea a fost înființată cu scopul ca deținuții care sunt transportați pe la diferite penitenciare din Moldova să nu mai poposească noaptea în Tg. Ocna, ci la Iași, iar de aci să fie repartizați.

◕ Inofensivul Georgel și cel l'alt Nettereu de la „Liberalul" se plîng, în numărul de aseară al ziarului, că nu li se dă nici o atențiune, tăindu-li-se creditul chiar pe la diferitele societăți de bancă, în ceia ce privește pretinsa lor influență (?!).

Găsim o explicație foarte logică în faptul de care se tînguie, și anume: discreditul la care ajunge cine-va pe la mesele verzi de poker, îl face în mod fatal să peardă ori ce alt credit,—chiar și acel politic.

E chestie de timp numai Georgel.

● D. N. Iorga habar n'are cine ie d. A. C. Cuza.

La inaugurarea tipografiei „Neamului Romînesc" d. Iorga a zis, cu accente calde pentru d. Cuza, că acesta ie om sarac și că n'a fost ales deputat nici odată.

Dar d. Cuza numai sărac nu ie. E chiar un om avut. A avut o casă frumoasă în Iași pe care a vîndut-o unui evreu. Are și altă avere.

A fost și deputat—ales de poliție.

D. N. Iorga habar n'are, deci cine ie d. A. C. Cuza.

● Famiia domnului Nicu Albu, senator de Neamț, a cerut ca acesta să fie pus sub interdicție. Familia urmărește să anuleze testamentul pe care d. Albu l'a făcut acum în urmă.

● D. Hipolit Niculeanu, fiul d-lui George Nicoleanu, excelentul avocat din localitate, a trecut ieri, la Paris, cu mare succes, primul examen la doctoratul în drept.

✱ In cursul anului acestuia urmează să se construiască noui localuri de școli în următoarele comuni din județul nostru:

Bucium, Bădeni, Belcești, Bosia, Ginești, Coarnele-Caprei, Cărniceni, Hermeziu, Prisacani, Poeni, Gropnița, Epureni, Miroslava, Popești, Roșcani, Țuțora, Cotnari și Hermeziu.

● In cursul lunei Iulie se va ținea un concurs pentru obținerea titlului de secretar comunal.

Candidații vor trebui să aibă cel puțin 4 clase gimnaziale.

● Examenul elevilor preparați în particular pentru cursul secondar se va începe poimîne.

Elevii înscriși care nu'și vor plăti taxele cel mult pînă mîine nu vor fi primiți la examen.

Astăzi cele două comisiuni se întrunesc pentru a alcătui programul examenelui.

Elevii preparați pentru cursul inferior vor depune examen la liceul național, iar cei pentru cursul superior la liceul internat.

○ Astăzi dimineață d. profesori C. Hamangiu, a examinat pe studenții Bucureșteni transferați la Iași, pentru a trece resturile de examene.

Au reușit d-nii Ialomițeanu Justinian, Dimitrie Marosin, Adolf Antoniu, Dimitrie Alexandrescu și Nicolae Economu.

● D. Alex. Petrescu a fost numit agent sanitar la cercul Gropnița, în locul d-lui C. Popovici demisionat, iar d. N. Negrescu agent sanitar la cercul Holboca în locul d-lui Al. Tăutu, demisionat.

● După rapoartele sosite la prefectură eri după amiază și în asară a plouat binișor în nordul județului nostru.

● Cu începere de la 1 Octombrie a. c. se va înființa o școală în satul Hlincea comuna Galata.

● Iată cum au fost fixate procesele în sesiunea din Iunie a Curței cu Juri din Iași: 3 Iunie: C. Neicu, tălhărie, Vasile Melinte, cerere de revizuire, 4 Iunie: P. C. Bunduc, omor, 5 Iunie: I. C. Hărbăsescu, omor, 6 Iunie: V. Duguțină și P. Darlomanu, lovituri căuzătoare de moarte, 7 Iunie: Gh. Morariu lovituri căuzătoare de moarte, 9 Iunie: procesul Sumuleanu cu cărciumarii. D. Șumuleanu a citat ca martori pe domnii P. Fîntînariu și pe doctorii Anghel, Grigoriu și Cr. Missir.

● Se știe că, potrivit legei ce s'a votat, în comisia pentru constatarea pagubelor ce-au suferit devastații, trebue să se numească și doi din proprietarii rurali cei mai greu impuși.

Pentru județul Iași nu s'a făcut aceste numiri. S'au făcut dese întrebări ministerului de finanțe și ne primindu-se nici un respuns—comisia, compusă din doi magistrați și administratorul financiar, a plecat singuri în constatare.

● D. Stelian își amendează singur legea.

După legea judecătoriilor de pace, fie-care judecător rural este ținut să inspecteze, de două ori pe lună, comunele din circumscripția judecătoriei sale.

Judecătorul rural din Iași a raportat ministerului că-i va fi imposibil să facă aceste inspecții, de oare ce are treisprezece comuni în circomscripția sa.

Ministrul a respuns că dacă nu poate face inspecții de două ori pe lună, să *facă numai odată pe lună.*

● Un băietan cu numele Costache Chipăruș, din comuna Mogoșești, a fost trimis de tatăl său, cu carul cu doi boi, să aducă lemne din pădure. Băiatul, adormind din cauza căldurei, trezindu-se a văzut că boii lipsesc. S'a dus prin pădure să-i caute, dar nu i-a găsit. Cînd s'a întors nu mai era nici carul. Desperat, nenorocitul s'a sinucis—spînzurîndu-se.

Și carul și boii au fost găsiți.

● Pentru mîne, la orele 9, e convocat consiliul facultății de litere pentru a fixa zilele în care se vor ținea examenele parțiale și licențele acelei facultăți.

DIVERSE

— După toate probabilitățile, lucrările de construirea vilei I. P. S. S. Mitropolitului Parthenie Clinceni, la Slănic, vor începe chiar în cursul lunei Iunie.

Vila va fi construită lîngă hotelul Racovitza.

I. P. S. Sa a luat cunoștință alaltă eri de planurile nouei construcții.

— Societatea „Cuza-Vodă", de curînd înființată de mai mulți funcționari de la C. F. R. organizează o frumoasă serbare populară pentru seara zilei de 1 lunie la grădina Zimbru, pentru mărirea fondului.

— După toate probabilitățile sfințirea frumoasei biserice ce s'a construit în comuna Ciurea, se va face în cursul lunei August.

Sfințirea va fi făcută de I. P. S. S. Mitropolitul.

— Astă-noapte un incendiu a isbucnit la locuința d-lui Gh. State, din satul Băiceni.

Din ferecire prinzîndu-se de veste la timp, focul n'a distrus de cît un gard și o parte din clădire.

Se crede că focul a fost pus.

— Astăzi s'a ținut la prefectura de județ licitația publică pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construirea mai multor podețe pe șoselele județiene.

Intre d-nii Cantacuzino şi Froim Fischer

— Faptul este astă-zi deplin stabilit —

Froim redactor la „Evenimentul".—Celebrul „nu ştiu n'am văzut"— Ce spune d-na general Catargi.—Inţelegerea Cantacuzino-Fischer. morala care se degajează.

Hotărît lucru, Froim Fischer a intrat redactor la *Evenimentul*. Nu mai aşa se poate explica că toate spovedaniile acestui domn găsesc loc în coloanele ziarului în chestiune—ba *Evenimentul* ştie chiar şi conţinutul scrisorilor pe care Froim le adresează altora şi până şi ora cînd au fost expediate acele scrisori.

Dar puţin importă persoana şi actele lui Froim Fischer şi tot atît de puţin importă cărdăşia dintre *Evenimentul* şi acel om despre care a vorbit ani de zile în termeni atît de favorabili.

Cel mult, ca o crudă ironie a lucrurilor, ie demn de relevat că în acelaş număr se etalează proza semnată A. C. Cuza şi alta semnată Froim Fischer.

Grozav trebuie să se fi bucurat amîndoi de această minunată apropiere!

*

Cum am spus, însă, cărdăşia aceasta nu importă în cazul special,— şi nu noi vom căuta să provocăm un derivativ în această chestiune.

Ceea ce trebue bine lămurit este înţelegerea dintre d-nii Gh. Gr. Cantacuzino—Froim Ficher şi rostul acestei înţelegeri.

Scrisoarea lui Fischer, despre care am pomenit ieri şi care a fost publicată în întregime în Evenimentul— *poate fi caracterizată prin acel celebru „nu ştiu n'am văzut".*

In scop de a scapa dintr'o situaţie care pare că nu-i era tocmai plăcută, şi crezînd că e vorba de o afacere comercială, — unde, după cunoscuta d-sale concepţie, poţi spune una astăzi şi mîne tocmai contrarul, — dl. Fischer desminte tot şi toate.

„D. Bădăreu n'a intervenit la mine, d. Cantacuzino nu m'a rugat nimica, iar paralele le-am dat de bună voe" asta o spune Fischer, iar *Evenimentul* crezînd a fi util d-lui Cantacuzino ia dă de monedă bună spusa lui Froim.

*

Nu se putea, însă, ca ziarul d-lui Greceanu să nu fie stupid şi cu această ocazie.

Intr'adevăr acest ziar etalează proza-i necurată—ca de obiceiu—nesocotind o scrisoare a d-nei general Catargi, aparută în *Epoca*. In acea scrisoare, d-na Catargi, care are atîtea motive de recunoştiinţă faţă de familia Cantacuzino, şi, în dorinţa de a-l apara pe fostul prim-ministru, confirmă fie-care fapt afirmat de noi şi dezminţit cu atîta vinovată dezinvoltură de noul redactor al *Evenimentului*.

*

Intr'adevăr d-na general Catargi spune categoric:

„Am intervenit la d. Fischer pentru ca să-mi dea cei 200,000 lei şi după ce mi-a promis, a întîrziat să mi-i dea.

„M'am adresat prin nepotul meu Barbu Catargi la d. Bădăreu, pentru ca d-sa să intervie la Froim Fischer. N'am obţinut nici un rezultat.

M'am adresat d-lui Gh. Gr. Cantacuzino. D-sa l'a chemat pe Froim Fischer acasă şi **l'a convins** *să-mi dea bani.*

D-na Cătargi mai spune două lucruri, care nu corespund adevărului şi care trebuesc restabilite.

D-sa spune că d. Bădăreu ar fi intervenit pe lîngă Fischer pe cînd era ministru de justiţie—lucru absolut inexact, căci stăruinţele depuse de d. Barbu Catargiu pe lîngă fruntaşul nostru au fost făcute la sfîrşitul anului 1903 şi în primă-vara anului 1904, cînd d. Bădărău nu era ministru.

D-sa mai spune că d. Bădăreu ar fi avut de gînd să cumpere Răducanenii—lucru iarăşi absolut inexact căci nici odată d. Bădăreu n'a avut de gînd să cumpere acea moşie.

Aşa dar, în urma confirmărei „Epocei" chiar, o înţelegere a avut loc între d-nii Cantacuzino şi Fischer.

Această înţelegere care a necesitat atîta amar de vreme—un an şi jumătate aproape —s'a făcut după numeroase tratative—Fischer a fost de două ori acasă la d. Cantacuzino—şi pe baza unor angajamente anumite—în privinţa cărora vom reveni.

Numai astfel s'a putut obţine suma de 200,000 lei de care aveau nevoie d. şi d-na general Catargi.

*

Şi acum, cînd în privinţa faptului în sine discuţie nu încape, rămîne marea chestiune:

Cum trebuie taxaţi aceia care, după ce au făurit legende false pe tema cărdăşiei takisto-fişeristă, fac apel la punga acestor bogataşi, atunci cînd ie vorba de interesele lor şi ale acelora care sunt aproape de ei?

Cum trebuie calificat faptul că d. Cantacuzino în persoană a tratat cu Froim Fischer şi i-a promis şi anumite avantagii—aceluiaş Fischer pe care partizanii sei îl considerau ca o nenorocire pentru populaţia ţărănească din Moldova?

Şi de astă dată, ca şi în chestia împămîntenirilor, se face dovada eclatantă că cantacuziniştii, după ce au făurit legende mincinoase şi calomnioasa pentru alţii, în realitate au fost ei aceia care au făcut fapte a căror calificare nu mai are rost de a fi făcută.

Ultime informaţii

● *In chestia Cantacuzino-Fischer lucrurile încep să fie precizate.*

Ziarele din Capitală acuză formal pe fostul prim-ministru de a fi vîndut împămînteniri pe bani.

Acele ziare afirmă că condiţiunile împrumutului efectuat de d. Froim Fischer au fost:

1) Să se acorde cetăţenia lui Froim Fischer.

2) Să fie respins de la împămîntenire un cunoscut antagonist al d-lui Fischer.

Partea a doua a angajamentului, d. Cantacuzino a îndeplinit'o întocmai.

In ce priveşte partea întâia s'a cam făcut a uita—ceea ce a necesitat oare-care intervenţii, despre care vom vorbi pe larg mîine.

D. C. Stere presidentul clubului liberal din Iaşi

Consfătuirea de ieri. — Alegerea.— Absenţe semnificative. — Agapa.— Vestirea centrului. — Demisii din club.

Cu unanimitatea celor două zeci şi şase de votanţi, cari au luat parte la şedinţa de ieri seara a comitetului executiv al clubului, d. C. Stere a fost ales president al acelui club, în locul d-lui Petre Poni.

Şedinţa a fost presidată de d. Gr. Buicliu. D. I. Stravolca a propus alegerea d-lui Stere, care s'a făcut cu vot secret.

Peste zi, de la orele 4—6 jum., o consfătuire avu loc acasă la d. dr. C. Botez, la care se hotărî definitiv alegerea d-lui Stere.

*

Au lipsit de la vot următorii: d-nii N. Gane şi C. Climescu, vice preşidinţi ai clubului; N. Neculaide. care a demisionat astă-zi; doctor Iuliano, căpitan Costandache şi C. Stere.

Absenţa celor doi vice-preşidinţi a fost în deosebi, comentată. D. N. Gane a plecat din ajun la Bucureşti, „în afacere de serviciu"—zic unii; d. C. Climescu, s'a grăbit să-şi facă acum cura la Tekir-Ghiol; d. doctor Iuliano, a cărui sanatate este florisantă, este, totuşi, bolnav; d. căpitan Costandache a fost reţinut de afaceri; d. N. Neculaid este demisionat şi d. C. Stere n'a voit să se voteze.

Nici unul din cei cari au lipsit n'au făcut declaraţie că l'ar fi votat pe d. Stere, ceea ce dovedeşte că cinci membri ai comitetului executiv, d'intre care doi vice-preşidinţi, sunt contra alegerei d-lui Stere.

In cercuri bine informate se afirmă că d. C. Climescu va demisiona din vice-preşidinţie, iar d. N. Gane, care datoreşte lefuşoara sa de primar d-lui Stere, se va manifesta înainte prin lipsa sa de la şedinţele comitetului.

*

După proclamarea rezultatului a avut loc o mică agapă la „Tanasache". S'a trimis după dl. Stere, care a vent cu poeţii Anghel şi Iosif, autorii piese „Cometa".

S'a hotărît ca o comisie din care vor face parte, domnii Gr. Buicliu, dr. Bottez, C. B. Penneseu, Stravolca, Ath. Gheorghiu şi M. Tomida să plece la Bucureşti spre a comunica d-lui D. A. Sturdza rezultatul votului de eri.

* *

D. C. Stere va debuta ca president al clubului liberal prin a citi demisia celor zece liberali, despre care am vorbit eri. Ei îşi vor înainta chiar astăzi demisia colectivă, care a fost astfel concepută:

Domnule Preşedinte,

Constatînd că de un timp încoace principiile şi aspiraţiile partidului liberat naţional, *graţie unei directive greşite, sunt nesocotite şi sacrificate*, iar în locul lor tinde a se introduce dezbinarea şi vrajba între membrii partidului, ceea ce periclitează cauza salutară a liberalismului, către care rămînem strînşi uniţi, noi, mai jos semnaţii, vă rugăm să primiţi demisiunele noastre din clubul liberal din Iaşi.

(ss) G. M. Şendrea, Maior G. Ioneseu, N. C. Paraschivescu, N. G. Climescu, I. G. Tufescu, N. Niculaide, A. D. Handoca, C. Grigorescu şi Elefterie Ropală.

*

D. C. Stere a declarat astă-zi unui fruntaş al partidului conservator-democrat că nu va primi preşidinţia clubului liberal din Iaşi.

— Este adevărat, a spus d. Stere, că am fost ales cu unanimitate şi că şedinţa a fost presidată de d. Gr. Buicliu, care a fost altă dată cel mai înverşunat adversar al meu. Este, iarăşi, adevarat că d. Buicliu va figura în fruntea delegaţiei care va anunţa centrului alegerea mea — dar eu nu pot primi încă onoarea de a fi presidentul clubului liberal din Iaşi.

*

D. Stere, ne-a asigurat un amic al seu, înţelege să fie presidentul întregului club liberal şi pînă ce cei din comitetul executiv, cari au manifestat ieri prin absenţa lor şi acei zece demisionaţi — nu vor reveni la sentimente mai bune — d. Stere nu poate primi preşidinţia.

Este probabil—a adăugat steristul, că o notiţă, în acest sens redactată, va apare în numărul de astă-zi al ziarului liberal local — de şi articolul de fond din acelaşi număr va fi scris pe tema alegerei d-lui Stere.

*

Nici d. Pandele Zamfirescu n'a luat parte la şendinţa de ieri a comitetului executiv.

D Zamfirescu este hotărît, să se retragă cu totul din politică.

— La agapa de aseară de la Tanasachi au participat 50 de persoane. D. Stere care se afla acolo împreună cu d-nii Anghel, Sadoveanu şi Iosif, a venit şi d-sa în sala cea mare unde avea loc agapa.

Partea curioasă este că intrarea d-sale n'a fost salutată de nici un aplaus—manifestaţia de simpatie nu s'a produs de cît la plecarea d-lui Stere, pe la ora 12 jum., cînd entuziasmul comesenilor a crescut foarte mult.

Agapa a fost prezidată de d. Grigore Buicliu şi dispoziţia era atît de bună în cît nu s'a consumat mai puţin de cît 22 de sticle de Pommery.

D. Buicliu a contribuit cu 100 lei la cheltuielele necesitate de această agapă şi într'un moment de expansivitate a comunicat comensenilor că va scrie fondul de astăzi din „Liberalul" in care se va comenta alegerea d-lui Stere.

D. Buicliu s'a ţinut de cuvînt şi la ora 9 s'a prezentat la redacţia „Liberalului" cu articolul în chestiune, căruia i s'a dat locul de onoare.

*

Situaţia în clubul liberal devine mai încurcată de cît ori cînd prin hotărîrea d-lui Stere de a nu primi preşedinţia de cît în anumite condiţiuni.

Nemulţumiţii liberali, care ameninţă cu demisia numai în cazul cînd d. Stere va fi preşedinte, găsesc acum un prilej minunat spre a 'şi menţinea nemulţămirile şi prentenţiile lor.

● **Erată.**—In numărul nostru de ieri, la reportajul consfătuirei disidentei liberale, în partea privitoare la propunerea d-lui doctor Lebell s'a tipărit idicol în loc de *radical* Rectificăm.

● Eexamenul de judecători stagiari se va termina în seara zilei de 15 Iunie a. c.

● Din P.-Iloaei ni se scrie: doi răzeşi Dim. Tomiţă şi P. Cihodariu, cumnaţi, din Bîrleşti s'au luat la ceartă din cauza unui diferend între soţiile lor. La un moment dat Dim. Tomiţă a tras cu o armă Manlicher în Cihodariu. Glontele a intrat prin piept şi a eşit prin spete. Totuşi Cihodariu avu puterea să tragă şi el cu arma în cumnatul seu.

Ambii, grav răniţi, se află în agonie.

● Azi dim. seria 7-a de candidaţi la examenul de ajutori de învăţători au trecut proba scrisă.

Comisiunea le-a dat următoarele chestiuni:

1) un basin cilindric cu diametrul total de 2,10 m. şi cu păreţii groşi de 0.05 conţine apă care ocupă o cincime din capacitatea sa. El mai primeşte apă dela o fîntînă ce dă 7 litri în 6 secunde. După ce fîntîna a stat deschisă 3 sferturi de oră apa curse din ea împreună cu cea de la început, formau 5 optimi a capacităţei basenului.

Să se afle cîţi litri de apă încap în basen şi care e adîncimea lui totală pe dinlăuntru;

2) S'au cumparat 2,40 dlt. spirt cu cîte 18 lei dlt. şi s'a pus peste el pe jum. apă. Cît costă dlt. din lichidul format dacă se mai socoteşte şi apa cu 16 lei în total?

● Ni se scrie din Kişinău, că la Moscova inundaţiile au făcut mari ravajii.

Foarte multe străzi stau încă şi acum inundate de apă, care prin unele părţi a ajuns la o adîncime de 2 m. aşa că circulaţia e întreruptă.

In total au rămas pe drumuri 15.000 de oameni, iar pagubele se urcă la 10 milioane ruble.

S'au constituit 10 comitete pentru a strînge ajutoare pentru victime.

Ieşenii îşi pot da samă de grozăvia acestor inundaţii, vizitînd cinematograful dela grădina Regală Cuza Vodă, unde îngrozitoarele revarsări rulează pe pînză, fiind luate după natură.

● **O importantă circulară.**—D. procuror general al înaltei Curţi de Casaţie a trimis o circulară parchetului general din Iaşi, referitoare la amînarea pronunţărei sentinţelor.

Iată cuprinsul importantei circulări, pe care d. procuror general de Iaşi a trimes-o, la rîndul seu, tribunalelor din circumscripţia Curţei de Iaşi:

D. Procuror general de la Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în virtutea art. 38 din legea de organizare judecătorească, îmi pune în vedere, ca să vă fac cunoscut şi să vă atrag atenţia ca pentru viitor să vă conformaţi strict dispoziţiilor art. 138 şi 139 din menţionata lege. Aceste articole prescriu, în mod imperativ, ca sentinţele şi deciziile trebuesc să fie pronunţate în termen maxim de 8 zile, şi redactate în termin maxim de 15 zile de la închiderea dezbaterilor, chiar dacă părţile nu au depus concluziile înscris.

Procedura civilă din 14 Martie 1900, pentru a da mai multă tărie acestor prescripţiuni, ameninţă, prin art. 118, cu pedepse disciplinare pe judecătorii, cari nu se vor conforma acestei regule.

Cu toate acestea, mulţi dintre d-nii judecători au lasat ca să treacă septămîni întregi dela închiderea desbaterilor, fără ca să pronunţe. hotărîrea şi luni de zile fără să o radacteze.

Aceasta fiind o abatere de la datoria prescrisă de art. 138 din legea menţionată expune pe judecător la pedepse disciplinare prevăzute de art. 118 din pr. civilă.

Pentru cazul cînd judecătorul, care a ascultat pricina, s'a îmbolnăvit sau a murit, sau, fiind amovibil, a fost înlocuit şi hotărîrea nu se poate pronunţa în 8 zile, nici redacta în 15 zile, atunci vă veţi conforma art. 139 din legea de organis. judec. după cum trebuie a se urma tot astfel cînd Tribunalul nu a îndeplinit disp. art. 138.

Inalta Curte, după o divirgenţă a decis în ziua de 7 Mai 1908, că pronunţarea şi redactarea hotărîrelor, peste termenele prescrise de art. 138, din legea de organisare judecătorească, fără a se redeschide desbaterile, conform art. 139 din aceiaş lege, „violează un principiu de ordine publică şi atrage nulitatea hotărîrei".

● D. inspector Ilie Radu, directorul general al serviciului de poduri şi şosele va inspecta Luni lucrările liniei ferate în construcţie, Podul Iloaia—Hîrlău."

● D. inginer Petru Budu a fost numit sub şef al lucrărilor liniei Podul Iloae—Hîrlău pe ziua de I Iunie.

● **Judiciare.**—Azi urma să se judece procesul complicilor fostului conductor postal Costăchescu, care s'a refugiat la New-York. după ce a făcut cunoscuta delapidare.

Procesul s'a amînat. Direcţia generală a poştelor era represintată prin d-nul inspector general Gavrilescu.

— Cercetarea cererei de declarare în stare de faliment a d-lui Zsakmari, brutar, care urma să se facă eri, s'a amînat pentru ziua de 5 Iunie.

● *Junimea*, societate studenţească romînească din Cernăuţi, şi-a sărbătorit alaltăieri a trei-zecea aniversare a existenţei sale.

Din România au luat parte, d-nii: D. Onciul, C. Stere, Mehedinţi şi Iorga, precum şi delegaţiuni studenţeşti din Bucureşti şi societăţi macedo-romîne.

Un *conmers* a avut loc în sala societăţei filarmonice. Marţi s'a celebrat un Te-Deum şi pe urmă s'a ţinut o adunare solemnă. A luat cuvîntul d. D. Onciul, care, la crearea societăţei, a fost presidentul ei.

Seara a avut loc o representaţie teatrală cu piesa *Zorile*, a d-lui Iosif.

Teatrul Naţional

ANUNCIU

In ziua de 1 Iunie a. c. se va ţine licitaţie în Cancelaria teatrului pentru furnizarea a cel puţin 600 m. c, lemne fag, carpen şi stejar, necesare încălzitului. Ofertele se vor prezenta închise între orele 9 şi 11 a. m. Pentru ori ce informăţiuni a se adresa la teatru.

Ultima oră

Chestia Cantacuzino-Fischer

Bucureşti.—Zlarul *„Ordinea"* apărut astă-zi dimineaţă, publică un interesant articol în chestia Cantacuzino-Fischer sub titful *o afacere care încurcă.*

Intre altele articolul spune:

„Noi trebue că reţimen acest fapt. D. Gheorghe Gr. Cantacuzino un om extra-ordinar de bogat refuză a împrumuta pe ruda sa nevoiaşă şi nu se gîndeşte a se adresa la alţi oameni bogaţi—mai sunt oameni bogaţi în această ţară, afară de Froim Fischer— de cît la acest bogataş din Moldova de nord".

Mai trebue de reţinut şi faptul că d. Gh. Gr. Cantacuzino a început tratative în 1903 pe cînd nu era ministru dar nu reuşeşte să-l convingă definitiv pe Froim Fischer de cît în 1905 atunci cînd era primul Sfetnic ai M. Sale.

Regulament modificat

Bucureşti. — Regulamentul pentru admiterea în gimnaziul militar din Craiova va fi modificat.

Modificările aduse vor fi cunoscute înainte de 15 Iunie.

Convenţie Austro-Română

Viena.—Guvernul austriac a depus la Camera seniorilor tratatul între Austria şi Romînia, în ce priveşte dreptul de proprietate asupra operilor literare artistice şi fotografice.

Agentlîc Carpist

Bucureşti.—Din Caracal se comunică că de eri se află acolo d. Brabeţeanu, consilier la curtea de conturi, care neţinând samă de demnitatea ce o ocupă, s'a transformat în agent electoral.

In adevăr d. Brabeţeanu se ocupă acolo cu meseria de a indemna pe cetăţeni să meargă în capitală spre a asista la întrunirea carpistă de Luni, împărţind bani în dreapta şi în stângă.

Cea mai mare parte însă din cetăţeni desaprobă purtarea d-lui Brabeţeanu care găseşte că e demn pentru un magistrat ca d-sa să se transforme într'un simplu agent.

Afacerea Sturza

Bucureşti.—D. Căpitan Suţu, din ministerul de răsboiu, a desminţit astă-zi ştirea că d-sa ar fi fost numit ataşat militar la Paris în locul d-lui maior Al. Sturdza, de oare-ce acesta nici n'a demisionat.

Ravagiile grindinei

Bucureşti. La ministerul de interne a sosit ştirea că alaltă-eri a căzut, pe teritoriul satului Meleţeni, din judeţul Tecuciu, o torenţială ploaie, însotită de o grindină de mărimea unui ou.

Grindina a distrus întreaga recoltă şi viile.

Timpul în Europa

Buda-Pesta frumos, Londra frumos dar cu nori, Liverpol nouros, Paris frumos, Berlin nouros.

Legile anarhiste

Bucureşti.—Ministerul de interne a fost înştiinţst că în cele mai multe comuni din judeţul Teleorman sătenii nu vor, cu nici un preţ, să se prezinte la licitaţiile pentru darea în antrepriză a cîrciumelor.

Din această cauză, în unele comuni, cum e la Voevoda, nu mai există nici-o crîşmă.

Starea timpului

Bucureşti. Temperatura s'a răcit de eri în toată ţara.

Cea mai rîdicată temperatură a fost eri între 19-27°.

Astă-zi termometrul s'a scoborit mai ales în partea muntoasă unde a ajuns 10 grade sub 0 iar la C. Lung 7°,

Eri către seară a mai ploat în partea de jos a Moldovei în Dobrogea şi în Oltenia.

Grădina Cuza-Vodă

In fie-care seară

CINEMATOGRAF

Programa se schimbă de două ori pe săptămînă.

Cumparaţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

Cei cari au întîrziat

Să nu peardă ocaziunea acum la :

Clasa I-a a Loteriei

Tragerea

la 7 IULIE 1908

LEI 900,000

Cu cît clasele înaintează cu atît cîştigurile sunt mai numeroase şi mai importante.—La clasa 6-a

Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 900,000 lei

Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şepte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara din puţinile

Bilete Norocoase

ce au mai remas libere la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8 Una optime	Lei	1.50
1/4 Un sfert	Lei	3
1/2 Una jumătate	Lei	6
1 Loz întreg	Lei	12

Preţurile Oficiale pentru preschimbare

1/8 Una optime	3.—lei	1/4 Un sfert	6.—lei
1/2 Una jumătate	12.—lei	1/1 loz întreg	24.—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere

SE CAUTA

ELEVI la tipografia H. Goldner.

„ANKER"

Societatea de asigurare asupra vieţei şi de rentă

în VIENA, fondată in anul 1858

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1906

peste 180 milionane lei

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

— LEI 5,998,500 —

Societatea ANKER incheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital minimal garantat şi participare la cîştig.

b) Contra-asigurări.

c) De zestre cu scutire de plată a premiilor după decesul contractantului.

d) Caz de deces şi mixte cu dividende în modurile cele mai avantajoase precum şi

Diferite alte asigurări atingătoare de branşa vieţei

Representanţa generală pentru Romînia

BUCUREŞTI

Agent principal pentru Iaşi :

Dl Iosef Popper, Strada Lăpuşneanu No. 10.

Legâtoria de Carţi

şi

Incadrare de Tablouri

L. SYLVER

S'a mutat la 23 April 1908 în

7 Str. Lăpuşneanu 7

(Lîngă Băcănia Ivanov)

Un izvor de bogâtie prin Economie

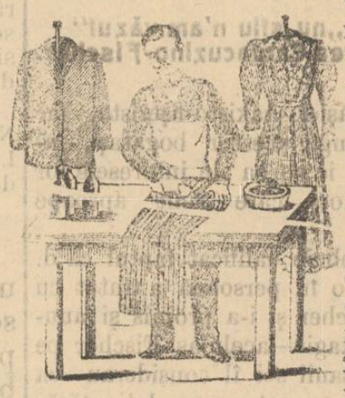

Ori-cine vrea să facă economie şi să profite mult pe urma ei, n'are de cît să asculte următorul sfat ; Cînd **Hainele** purtate pătate sau decolorate nu le mai puteţi întrebuinţa n'aveţi de cît să le trimiteţi spre a fi curăţite şi văpsite ca şi noue la

Cea mai bună şi Renumită

Boiangerie şi Curătătorie chimică

Se spală se curăţă şi se vopseşte ori-ce haină de barbaţi Dame şi copii. Primesc ori ce reparaţie de croitorie bărbătească. O singură încercare e suficientă ca clientul să se convingă. Chemat printr'o carte poştală vin la domiciliu. Primesc comenzi din toată ţara.

— SERVICIUL PROMPT ŞI CONŞTIINCIOS —

LA „PARISIANU" Iaşi, Strada Veche 45.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

PRIMA FABRICA DE OGLINZI IN IASI

Ilie J. Mendelsohn

Iaşi strada Sft. Lazăr 34

USINA CU MOTOR ELECTRIC

Atelier special pentru fabricaţiunea de Geamuri mate museline, gravate şi pictate

Oglinzi salin 3/4 albe şi cristal

IN ORI CE FORMA ŞI DIMENSIUNE, BIZOTATE ŞI NEBIZOTATE

OGLINZI VENEŢIENE

Se primesc ori ce reparaţiuni atingătoare de acest branşă.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Drului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** şi **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30.

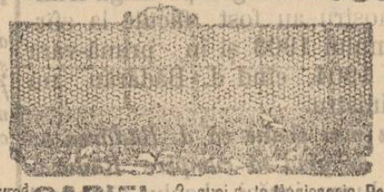

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Megisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS, *BORDES ARTIFICIELLES*, les 100 mèt. 61

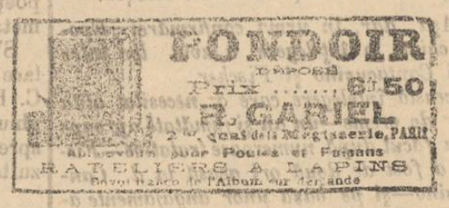

FONDOIR DEPOSE

Prix 6f50

R. GARIEL

2, Quai de la Mégisserie, PARIS

Adresser pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix ..... 0f50 c.

Raymond GARIEL

2, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIE

Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea **ELIXIRULUI GUILLIÉ** est tot d'auna binefăcătoră. Ca **Purgatif**, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajută şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Eléxirul Guillié este ua eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORI EPIDEMICE. FRIGURILORI PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI. BOLELORI DE FICAT SI DE STOMAC. AFFECTIUNELORI DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JASI : Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi—Tipografia H. Goldner Strada Primăriei No. 17—Instalaţie cu motoare electrice, de la casa Ing. B. Diamant & Comp Iaşi